GENTOFTE KOMMUNE

Dagsorden til møde i Kommunalbestyrelsen

Mødetidspunkt 25-02-2019 19:00
Mødeafholdelse Rådssalen

Indholdsfortegnelse

Kommunalbestyrelsen

25-02-2019 19:00

1 (Åben) Meddelelser fra formanden 3
2 (Åben) Jesper Kamp Nielsens indtræden i Kommunalbestyrelsen 3
3 (Åben) Lokalplan 412 for Bellevueteatrets Restaurant. Endelig vedtagelse 4
4 (Åben) VVM tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd 6
5 (Åben) Bevilling til afslutning af fjernvarmeudbygningens fase 1 8
6 (Åben) Anlægsbevilling - Renovering af bygværker 2019 9
7 (Åben) Anlægsbevilling til etablering af flere øvelokaler og fælleskøkken i musikbunkeren 10
8 (Åben) Anlægsbevilling til ungemiljø på Hellerupvej 11
9 (Åben) Anlægsregnskab. Velfærdsteknologi for børn og unge 12
10 (Åben) Særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen 14
11 (Åben) Udkast til høringssvar vedr. Sundhedsaftale 2019-2023 17
12 (Åben) Hospitalsplan 2025 18
13 (Åben) Retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og andre aktører 20
14 (Åben) Høring af Forslag til Fingerplan 2019 22
15 (Åben) Kirkevej 17. Forbud efter planlovens § 14 mod etablering af bolig nr. 3 i et to-familiehus 22

1 (Åben) Meddelelser fra formanden

Sags ID: EMN-2019-00049

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

2 (Åben) Jesper Kamp Nielsens indtræden i Kommunalbestyrelsen

Sags ID: EMN-2019-00749

Resumé

Når et medlem i valgperiodens løb udtræder eller dør, indtræder vedkommende stedfortræder i det pågældende medlems sted, jf. den kommunale valglov §104. Ole Stephensen døde den 6. februar 2019, og Ole Stephensens stedfortræder indtræder derfor i Kommunalbestyrelsen.

Baggrund

Når et medlem i valgperiodens løb udtræder eller dør, indtræder vedkommende stedfortræder i det pågældende medlems sted, jf. den kommunale valglov §104.

Kommunalbestyrelsen skal godkende, at stedfortræderen er rette stedfortræder, og valgbar på det førstkommende kommunalbestyrelsesmøde.

Jesper Kamp Nielsen er 1. stedfortræder på den kandidatliste, som Ole Stephensen er valgt på, og er valgbar.

Med hensyn til Ole Stephensens øvrige hverv, fandt følgende udpegelser sted på det konstituerende møde den 4. december 2017 ved forholdstalsvalg:

- Medlem af Børneudvalget (dagsordenens punkt 6)
- Medlem af Teknik- og Miljøudvalget (dagsordenens punkt 8)
- Medlem af Bygnings- og Arkitekturudvalget (dagsordens punkt 10)
- Delegeret til generalforsamlingen for I/S Vestforbrænding (dagsordens punkt 28)
- Suppleant til repræsentantskabet for Hovedstadsregionens Naturgas I/S (HMN) (dagsordens punkt 29)
- Repræsentant for Kommunalbestyrelsen til Handicaprådet (dagsordens punkt 58)
- Stedfortræder til KLs delegeretmøder (dagsordenens punkt 61)

I forhold til disse udpegelser følger det af den kommunale styrelseslovs §28, at den valggruppe, der har udpeget Ole Stephensen til de pågældende hverv, skal besætte pladserne. Valggruppen var CABVF. Valggruppe CABVF oplyser på mødet, hvem der udpeges til de enkelte hverv.

Ole Stephensens udpegelse til følgende hverv fandt sted på det konstituerende møde som flertalsvalg:

- Suppleant i Fredningsnævnet for København (dagsordenens punkt 18)
- Suppleant til bestyrelsen for Mølleåværket A/S (dagsordenens punkt 25)
- Suppleant til bestyrelserne for BIOFOS-Selskaberne (dagsordens punkt 27)

I forhold til disse udpegelser skal Kommunalbestyrelsen foretage udpegelsen på mødet som flertalsvalg.

Endvidere var Ole Stephensen på Kommunalbestyrelsens møde den 17. december 2018 af Kommunalbestyrelsen i enighed udpeget til sammen med Karen Riis Kjølbye at udarbejde et kommissorium for opgaveudvalget Innovative transportformer for fremtidens Gentofte (dagsordenens punkt 18).

Da udpegelsen af de to kommunalbestyrelsesmedlemmer skete i enighed, sker udpegningen som et flertalsvalg.

Et udkast til kommissoriet skal behandles på fællesmødet den 25. februar 2019, og derefter på Økonomiudvalgets og Kommunalbestyrelsens møder i marts.

Ole Stephensen var endvidere af Bygnings- og Arkitekturudvalget udpeget som næstformand for udvalget. Udvalget udpeger selv en ny næstformand.

Indstilling
Det indstilles

Til Kommunalbestyrelsen:

1. At Jesper Kamp Nielsen godkendes som stedfortræder for Ole Stephensen.
2. At valggruppe CABVFs udpegelser til de hverv, hvor udpegelsen skete ved forholdstalsvalg, tages til efterretning.
3. At Kommunalbestyrelsen ved flertalsvalg udpeger nye suppleanter til de hverv hvor udpegelsen skete ved flertalsvalg.
4. At Kommunalbestyrelsen udpeger et nyt medlem til sammen med Karen Riis Kjølbye at færdiggøre processen vedrørende udarbejdelse af et kommissorium for opgaveudvalget Innovative transportformer for fremtidens Gentofte.

Tidligere beslutninger:
.

Bilag

3 (Åben) Lokalplan 412 for Bellevueteatrets Restaurant. Endelig vedtagelse

Sags ID: EMN-2019-00137

Resumé

Lokalplan 412 for Bellevueteatrets Restaurant har været i offentlig høring i perioden 2. november 2018 til 4. januar 2019.

Der skal tages stilling til, om lokalplanen skal vedtages endeligt.

Baggrund

Kommunalbestyrelsen vedtog den 29. oktober 2018, pkt. 2, at sende Forslag til Lokalplan 412 for Bellevueteatrets Restaurant i offentlig høring.

Det fredede Bellevue Teater er en del af det bevaringsværdige bymiljø ved Bellevue og Bellavista. De eksisterende restaurationslokaler er den eneste del af teatrets restaurantfløj, der stadig anvendes til dette formål. Restaurationsanvendelsen er en vigtig del af bymiljøets bevaringsværdi. Den øvrige del er indrettet til boliger i 1950'erne.

Lokalplanen fastlægger anvendelsen af restaurationslokalerne til publikumsorienteret serviceerhverv i form af restaurant, café eller lignende. Den øvrige del af teatrets sydlige fløj fastlægges i overensstemmelse med den nuværende anvendelse til boligformål.

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 2. november 2018 til den 4. januar 2019. Der har været afholdt borgermøde om forslaget den 4. december 2018.

Lokalplanforslaget kan findes på følgende link:
http://gentofte.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?lokalplanId=513

Der er modtaget 4 høringssvar, primært fra restaurantens umiddelbare naboer. Overordnet er indsigerne glade for at restauranten ikke ændres til bolig, men bemærker, at man ikke ønsker en restaurant, der generer ved støj. Desuden foreslås det, at restauranten kunne omdannes til museum eller indeholde lokalhistorisk arkiv.

Idet et høringssvar gør opmærksom på, at en enkelt lejlighed ligger delvist inde i delområde B, der er forbeholdt restaurationsanvendelse, foreslås det, at der i den endelige lokalplan korrigeres i kortbilaget og foretages en præcisering af anvendelsesbestemmelsen, så det fremgår, at boligen fortsat udelukkende kan anvendes til bolig.

Indstilling

Plan og Byg indstiller

Til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At Lokalplan 412 for Bellevueteatrets Restaurant vedtages endeligt med de foreslåede præciseringer.

Tidligere beslutninger:

Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Høringsnotat - Lokalplan 412 (2619458 - EMN-2019-00137)
2. Oversigt over høringssvar (2619380 - EMN-2019-00137)
3. 2018-10-11_LP 412 (2506599 - EMN-2018-00839)

4 (Åben) VVM tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd

Sags ID: EMN-2019-00057

Resumé
Teknik og Miljø har udarbejdet udkast til VVM-tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd. Der skal træffes beslutning om, hvorvidt der skal gives VVM-tilladelse til byggeriet.

Baggrund
I 2008 vedtog Kommunalbestyrelsen Lokalplan 307 for Tuborg Syd, som muliggør en bebyggelse af området inden for otte udlagte byggefelter. I alt muliggør lokalplanen opførelse af 53.550 m^2.

Danica Pension købte i december 2015 Tuborg Syd-grunden af Carlsberg og står nu som bygherre for udviklingen af boligerne på grunden.

Lundgaard & Tranberg Arkitekter har sammen med Danica Pension tegnet projektet "Tuborg syd – boliger", der består af boligbebyggelse inden for de i lokalplanen angivne byggefelter og rammer. De sidste boliger forventes at kunne stå færdige i 2024.

Gentofte Kommune har truffet afgørelse om, at opførelsen af boligbebyggelsen på Bakkedraget (byggefelt Vl og Vll syd for Hellerup Skole) ikke skal miljøkonsekvensvurderes efter reglerne i miljøvurderingsloven og der er meddelt byggetilladelse.

Danica Pension har anmodet om, at der gennemføres miljøvurderingsproces for opførelse af de øvrige boligbebyggelser.

Under forhøringen af miljøvurderingen - der blev gennemført i perioden 10. april – 8. maj 2008 – indkom der 8 høringssvar. Teknik og Miljø har behandlet disse i en hvidbog (bilag 1). Miljøforholdene omtalt i høringssvarene er alle belyst i miljøkonsekvensrapporten.

Kommunalbestyrelsen vedtog enstemmigt den 29. oktober 2018, punkt 3, at sende miljøkonsekvensrapporten for boligbebyggelsen Tuborg Syd i offentlig høring sammen med udkast til VVM-tilladelse. Høringen er gennemført i perioden 30. oktober 2018 – 9. januar 2019. Miljøkonsekvensrapportens resultater blev fremlagt og drøftet ved et borgermøde den 3. december 2018. Endvidere har der har været afholdt to dialogmøder med ejerforeningerne og grundejerforeningen for Tuborg Syd.

I høringsperioden er der indkommet 6 høringssvar, heraf 3 fra ejer- og grundejerforeningerne. Høringssvarene omhandler bl.a. bemærkning om at beplantning skal være strandeng i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelse herom, antal og placering af parkeringspladser, placering af veje og stier, afgrænsning af projektområdets udstrækning, bekymring for øget trafik og trafikstøj, bekymring for om der er tilstrækkelig kystsikring og

bekymring for gener i anlægsperiode. Høringssvarene samt bemærkninger indkommet på borgermødet og dialogmøderne er behandlet i en hvidbog (bilag 2).

Teknik og Miljø har samlet alle høringssvar, der er indkommet i begge høringsperioder (bilag 3).

Det er Teknik og Miljøs vurdering, at miljøkonsekvensrapporten belyser de med projektet forbundne miljøpåvirkninger, også i sammenhæng med andre anlæg og projekter.

Teknik og Miljø har vurderet, at projektet kan gennemføres uden at medføre væsentlige påvirkninger af det omkringliggende miljø. De konstaterede og beskrevne påvirkninger i anlægsfasen vurderes nødvendige for at gennemføre projektet.

Teknik og Miljø vurderer samlet set, at forvaltningen på baggrund af den gennemførte VVM-proces og hvidbøgerne kan meddele VVM-tilladelse til projektet.

Teknik og Miljø har udarbejdet udkast VVM-tilladelse (bilag 4), hvoraf det fremgår, at Tuborg Syd-projektet skal etableres i overensstemmelse med de fysiske og miljømæssige rammer, som er angivet i miljøkonsekvensrapporten og Lokalplan 307.

Udkast til VVM-tilladelse indeholder en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger, der gennemføres for at minimere påvirkninger og bygherre skal ligeledes overholde Gentofte Kommunes sædvanlige vilkår for udførelse af byggearbejder.

Herudover foreslår Teknik og Miljø at VVM-tilladelsen betinges af en række skærpede vilkår.

Vilkårene i VVM-tilladelsen omfatter bl. a., at Dessaus Boulevard skal spærres i tidsrummene 7.30 – 8.30 og 14.00-15.00 på hverdage af hensyn til trafiksikkerheden for skoleelever, at der skal opsættes vibrationsmålere i relevante nabobygninger, for at dokumentere vibrationsniveauet i de nærliggende bygninger, når der gennemføres rammearbejder og at der skal foretages grundig information og dialog med ejerforeningerne i de påvirkede bygninger, med Hellerup Skole og de øvrige påvirkede naboer. Endvidere skal bygherre inden projektet igangsættes godtgøre, at der ikke sker en forøget udvaskning af forurening fra jord og grundvand til havet efter opstuvning af havvand ved stormflod, samt at opstuvning af havvand ikke efterfølgende medfører risiko for kontakt med forurening for beboere og andre brugere af området.

Reguleringen af konkrete miljømæssige forhold vil blive håndteret gennem de tilladelser m.v., som skal indhentes i forbindelse med projektet.

Indstilling
Teknik og Miljø indstiller

Til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At der meddeles VVM-tilladelse til projektet i overensstemmelse med vedlagte udkast.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Hvidbog - Bemærkninger og indsigelser til VVM-redegørelse for Tuborg Syd (2735103 - EMN-2019-00057)
2. Hvidbog - Bemærkninger og indsigelser til forhøringen vedr. boligbyggeri (2735104 - EMN-2019-00057)
3. Høringssvar samlet fra forhøring og høring af miljøkonsekvensrapport (2735102 - EMN-2019-00057)
4. Udkast til VVM-tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd (2714844 - EMN-2019-00057)

5 (Åben) Bevilling til afslutning af fjernvarmeudbygningens fase 1

Sags ID: EMN-2019-00237

Resumé
Der søges om anlægsbevilling på 17 mio. kr. til afslutning af fjernvarmeudbygningens fase 1.

Baggrund
Projektforslaget for fjernvarmeudbygnings fase 1 blev enstemmigt vedtaget på kommunalbestyrelsens møde d. 24. marts 2010, pkt. 5. Fase 1 omfatter områder i Hellerup og Charlottenlund.

Til udbygningen af fase 1, er der i årene 2010 til 2018 bevilget 233,5 mio. kr. Der søges nu om rådighedsbeløb og anlægsbevilling på 17 mio. kr. til betaling af entreprenørens sidste arbejder. Med baggrund i en voldgiftssag om det udførte arbejde i sidste del af fase 1, har kommunen tilbageholdt betalingen af regninger for 17 mio. kr.
Voldgiftssagen omhandler manglende dokumentation for kontrol af svejsninger fra entreprenørens side på nogle strækninger. Der er ikke konstateret fejl ved det udførte arbejde. Der er nu indgået forlig i voldgiftssagen. Entreprenøren har accepteret at forlænge garantien på det udførte arbejde, så der ved udløb af AB92 garantien ultimo 2019 gives yderligere 10 mio. kr. i garanti på reparationer frem til 2025 og 5 mio. kr. i garanti på reparationer frem til 2030.

Udgifterne til udbygningen af fjernvarmenettet i Gentofte Kommune lånefinansieres. Lånene tilbagebetales via indtægterne fra salg af fjernvarme og påvirker ikke Gentofte Kommunes øvrige låneramme.

Indstilling
Teknik og Miljø indstiller

Til økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

1. At der gives rådighedsbeløb og anlægsbevilling på 17 mio. kr. til afslutning af fjernvarmeudbygningens fase 1.

2. At udgiften lånefinansieres

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Pkt. 1-2: Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Skema 1 - Fjernvarme fase 1 2019 (2648411 - EMN-2019-00237)

6 (Åben) Anlægsbevilling - Renovering af bygværker 2019

Sags ID: EMN-2018-05766

Resumé
Der er på investeringsoversigten afsat midler til renovering af bygværker i 2019 og overslagsårene. Sagen forelægges med henblik på, at midler frigives til renovering af bro ved Jægersborg Allé samt gennemførelse af eftersyn på dele af kommunens bygværker og projektering på prioriterede bygværker til efterfølgende udførelse.

Baggrund
Der blev ved overtagelse af bygværker fra Københavns Amt i 2007 foretaget eftersyn af alle kommunens bygværker (jernbane- og vejbroer, tunneller og støttemure) og udarbejdet en rapport, som beskriver den generelle tilstand for bygværkerne samt forslag til fremtidige nødvendige arbejder, som f.eks. udbedring af aktuelle skader eller udførelse af mere dybdegående undersøgelser – et såkaldt særeftersyn.

Der udføres årligt projekterings- og reparationsarbejder på de bygværker, som i henhold til gældende eftersyn vurderes mest nødlidende, eller hvor der vurderes en direkte økonomisk besparelse ved at foretage snarlige reparationer eller udskiftninger. Arbejderne udføres for at sikre bygværkernes fortsatte funktion og levetid samt bevare bygværkernes værdi.

Der er på investeringsoversigten hvert 2. år afsat et mindre beløb til undersøgelse og forprojektering og hvert 2. år et større beløb til udførelse. I 2019 er afsat 500.000 kr. og i 2020 er afsat 2.500.000 kr.

I 2019 er der behov for en samlet renovering af broen, hvor Jægersborg Allé føres over S- og regionaltogbane ved Charlottenlund Station. Bygværksdele er vurderet i meget kritisk stand, og der er midlertidigt sikret for nedfald fra broen. Arbejderne omfatter blandt andet ballustre, håndlister og kantbjælker for den del, hvor Gentofte Kommune har vedligeholdelsen. Øvrige dele er renoveret af Banedanmark i 1999. Der forventes i alt anvendt 3.600.000 kr. til udførelse, hvoraf de 1.400.000 kr. søges bevilget nu med finansiering over rådighedsbeløb til ”Renovering af bygværker” 2020. De resterende 2.200.000 kr. er bevilget i 2018 og søges genbevilget til 2019 mhp. at renoveringsarbejdet kan gennemføres som ét samlet projekt i 2019.

Herudover skal i 2019 udføres det løbende eftersyn af øvrige bygværker for at få en præcis vurdering af de enkelte bygværkers tilstand og de investeringsomkostninger, der skal til for at bevare bygværkernes funktion og værdi. Samtidig skal foretages projektering på udvalgte bygværker til brug for en efterfølgende nødvendig istandsættelse, udvalgt på baggrund af den aktuelle skadesvurdering.
Der forventes anvendt 500.000 kr. til eftersyn og projektering.

Projektet falder ind under Bilag A.04's særlige regler for puljer vedr. infrastruktur i kommunens "Regler for Økonomistyring".

I forbindelse med gennemførelse af projektet vil en andel af løn- og driftsudgifterne blive dækket af bevillingen.

Indstilling
Teknik og Miljø indstiller

Til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At der anlægsbevilges 1.900.000 kr. til "Renovering af bygværker" 2019 med finansiel dækning over det afsatte rådighedsbeløb på henholdsvis 500.000 kr. i 2019 og 1.400.000 kr. i 2020.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Skema 1 - Renovering af bygværker 2019 (2596110 - EMN-2018-05766)

7 (Åben) Anlægsbevilling til etablering af flere øvelokaler og fælleskøkken i musikbunkeren

Sags ID: EMN-2019-00159

Resumé
Der søges om anlægsbevilling til etablering af flere øvelokaler samt fælleskøkken i musikbunkeren.

Baggrund
Kommunalbestyrelsen vedtog enstemmigt den 17. december 2012, pkt. 9, at godkende en anlægsbevilling på 3,4 mio. kr. til etablering af en musikbunker i Bernstorffsparken.

Musikbunkeren har fået en rigtig god modtagelse blandt kommunens unge, og medlemstallet har rundet de 250, hvorved Musikbunkerens kapacitet er kommet under pres.
For at understøtte den stigende interesse er der på investeringsoversigten afsat 0,4 mio. kr. til etablering af flere øvelokaler samt et fælleskøkken, som hermed søges anlægsbevilget.

Indstilling
Kultur og Unge samt Teknik og Miljø indstiller

Til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At der anlægsbevilges 0,4 mio. kr. jf. skema 1 til etablering af flere øvelokaler samt fælleskøkken i Musikbunkeren med finansiering over det afsatte rådighedsbeløb til formålet i 2019.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Skema 1 - Øvelokaler og fælleskøkken i musikbunkeren (2620849 - EMN-2019-00159)

8 (Åben) Anlægsbevilling til ungemiljø på Hellerupvej

Sags ID: EMN-2019-00386

Resumé
Der søges om anlægsbevilling på 2 mio. kr. til indretning af ungemiljø på Hellerupvej 22-24.

Baggrund
Kommunalbestyrelsen afsatte med budgetaftalen for 2019-20 en anlægsbevilling på 2 mio. kr. til indretning af et ungemiljø på Hellerupvej 22-24 i 2019.

Bevillingen følger beslutning truffet af Kommunalbestyrelsen den 24. september 2018, dagsordenens punkt 13, om udvikling og organisering af tilbud i Unges Frie Tid. Med 18 stemmer (C, A, V, B og F) for og 1 (Ø) imod vedtog Kommunalbestyrelsen beslutningen. Jeanne Toxværd (Ø) stemte imod, idet: ”Forslaget har desværre ikke haft involveret brugerne af Ungdomsklubberne og der er taget minimalt højde for konsekvenserne af Folkeskolereformens lange skoledag”. Med beslutningen fokuseres Kommunens indsatser for unge i et større og samlende ungemiljø på Hellerupvej, hvis profil og åbningstid følger de behov og ønsker, som mange unge har givet udtryk for.

Indretning af et nyt ungemiljø vil være centralt i udviklingen af et borgerdrevet 'Byens Hus – vi skaber sammen' på Hellerupvej, hvor der allerede er eksisterende aktiviteter (Moonshot og Headspace) for samme målgruppe. Ungemiljøet skal fungere som en mangfoldig og dynamisk platform for unge på tværs af alder, køn, etnicitet og sociale betingelser. Ungemiljøet skal tilbyde inkluderende og skabende fællesskaber, hvor unge mødes på deres præmisser og i fællesskab sætter liv til egne idéer og drømme.

Anlægsbevillingen bruges til indretning af ungemiljøets lokaler på Hellerupvej, herunder opførelse af anretterkøkken, indretning af kunstneriske værksteder, belysning, indkøb af møbler og medier, indretning af arbejdspladser, indkøb af computere etc. Ved indretningen tænkes der i multifunktionelle løsninger, så mange brugergrupper kan benytte lokalerne. Der laves en bred ungeinddragelse om indretningen af det nye ungemiljø.

Indstilling
Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At der anlægsbevilges 2 mio. kr. jf. skema 1 til gennemførelsen af ungemiljø på Hellerupvej 22-24 med finansiering over det afsatte rådighedsbeløb i 2019 til formålet.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Kort notat vedrørende ungemiljø på Hellerupvej (2648867 - EMN-2019-00386)
2. Skema 1_Ungemiljø på Hellerupvej (2648883 - EMN-2019-00386)

9 (Åben) Anlægsregnskab. Velfærdsteknologi for børn og unge

Sags ID: EMN-2017-02627

Resumé
Der forelægges anlægsregnskab for "Velfærdsteknologi for børn og unge".

Baggrund
Kommunalbestyrelsen bevilgede enstemmigt den 16. juni 2014 pkt. 7, 3,5 mio. kr. fra puljen til velfærdteknologi til 'Velfærdsteknologi for børn og unge' (VEL-TEK projektet), for at gennemføre

systematisk afprøvning og vurdering af velfærdsteknologier på børne- og ungeområdet. Projektet er nu afsluttet og igangværende indsatser overgår til drift.

Projektets målgruppe var børn og unge med særlige behov. Formålet var at vurdere, hvordan det enkelte barn eller unges læring og livsduelighed øges med målrettet teknologistøtte. Alle teknologier er vurderet i forhold til:

- børn og unges læring og livskvalitet
- medarbejdernes arbejdsmiljø og kompetencer
- organisationens tids- og ressourceforbrug.

Projektet har omfattet udvikling af teknologiforståelse blandt udvalgte medarbejdere fra dagtilbud, skoler, sociale institutioner og PPR. 32 medarbejdere blev uddannet 'teknologiagenter'. De har i samarbejde med projektgruppen foretaget afprøvninger og stået for indførelse af velfærdsteknologier.

Der er i perioden 2015-2018 gennemført systematisk afprøvning og vurdering af en række forskellige velfærdsteknologier på børne- og ungeområdet.

I overensstemmelse med den politisk vedtagne DIS-models pejlemærke "Teknologi skal frigive ressourcer og skabe borgernær værdi", er VEL-TEK projektet et eksempel på teknologiens værdifulde kvalitative effekter for børn og unge. Selv helt enkle teknologier kan have vidtrækkende betydning for barnets eller den unges selvhjulpenhed, læringsmuligheder og livskvalitet. Erfaringerne peger også på betydelige effekter i forhold til personalets motivation og innovative kompetencer og dermed organisationens teknologiparathed.

VEL-TEK projektet har arbejdet i overensstemmelse med følgende politiske principper for digitalisering:

- Digitale løsninger skal være let tilgængelige og tilpasset borgeren
- Mennesket først.

Gennem en række prøvehandlinger har projektet opsamlet erfaringer til det videre arbejde med teknologiindsatser, der skal understøtte bedre velfærd for færre ressourcer på børne- og ungeområdet, med særlig fokus på specialområdet.

Da anlægsregnskabet er over 2 mio. kr. og flerårigt, er det særskilt revideret. Revisionen konkluderer, at anlægsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med Gentofte Kommunes "administrative retningslinjer for anlægsbevillinger og anlægsregnskaber".

Af den samlede anlægsbevilling på 3,5 mio. kr. er der brugt 3.232.192 kr., dvs. et mindreforbrug på 267.808 kr. svarende til 8%. Mindreforbruget tilføres likvide aktiver i forbindelse med Kommunalbestyrelsens godkendelse af genbevillinger fra 2018 til 2019.

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid har udarbejdet en logbog for 'Velfærdsteknologi for børn og unge' samt skema 1 og skema 2, der sammen med revisionserklæringen er vedlagt dagsordenen. I bilag findes også evalueringen af VEL-TEK projektet, med eksempler på de afprøvede teknologier. Disse kan også ses på projektets hjemmeside vel-tek.gentofte.dk

VEL-TEK projektets erfaringer danner nu sammen med resultaterne fra opgaveudvalgene om digitalisering og innovation grundlag for en løbende teknologiindsats, der skal understøtte bedre velfærd for færre ressourcer på børne- og ungeområdet, med særlig fokus på specialområdet.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Skoleudvalget, Børneudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

1. At anlægsregnskabet godkendes.
2. At orienteringen om sagsforløbet tages til efterretning.

Tidligere beslutninger:

Udvalg: Skoleudvalget

Dato: 04-02-2019

Pkt. 1, Godkendt.
Pkt. 2, Taget til efterretning.

Udvalg: Børneudvalget

Dato: 05-02-2019

Pkt. 1, Godkendt.
Pkt. 2, Taget til efterretning.

Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Pkt. 1-2: Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag

1. Bilag 1, logbog - Velfærdsteknologi for børn og unge (2621400 - EMN-2017-02627)
2. Bilag 2, skema 1 - Velfærdsteknologi for børn og unge (2621258 - EMN-2017-02627)
3. Bilag 3, skema 2 - Velfærdsteknologi for børn og unge (2549240 - EMN-2017-02627)
4. Bilag 4, revisorerklæring - Velfærdsteknologi for børn og unge (2608441 - EMN-2017-02627)
5. Bilag 5, VEL-TEK Afrapportering januar 2019 (2621378 - EMN-2017-02627)

10 (Åben) Særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen

Sags ID: EMN-2019-00325

Resumé

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller til Skoleudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen, at der iværksættes en særlig indsats for ca. 25 elever i folkeskolen, primært med flygtningebaggrund, som har store læringsmæssige, sociale og kulturelle udfordringer. Målet med indsatsen er at gøre eleverne i stand til at kunne gennemføre grundskolens afgangsprøve og at støtte dem i overgangen til videre uddannelse eller beskæftigelsesrettede forløb. Indsatsen målrettes de enkelte elever og styrker kapaciteten på skolerne i undervisning af tosprogede med læringsmæssige, kulturelle og sociale udfordringer. Indsatsen skal være med til at forebygge tungere foranstaltninger på et senere tidspunkt.

Baggrund

Gentofte Kommune har gennem de sidste fire år, særligt grundet krisen i Syrien, modtaget ca.100 flygtningebørn og børn i sammenførte flygtningefamilier. Mange af de ankomne flygtningebørn bærer på personlige, sociale, kulturelle og læringsmæssige udfordringer, som gør det svært at tilegne sig ny viden, skabe gode relationer og begå sig i det danske samfund. Flere af børnene har befundet sig i krigszoner og flygtningelejre, hvilket har gjort dem ekstra sårbare og usikre over for de normer og krav, de møder i det danske samfund. De modtagne flygtningebørn har ofte kun haft sporadisk skolegang eller slet ingen, når de ankommer til Danmark.

Ved ankomst til Gentofte bliver børn med andet modersmål end dansk tilbudt en plads i en velkomstklasse. Børn i alderen 6-13 år kan i henhold til lovgivningen modtage basisundervisning i en velkomstklasse i op til to år, hvorefter de udsluses til almenklasser på Kommunens folkeskoler. Efter udslusning støttes eleverne i en periode sprogligt og kulturelt gennem undervisning på små hold 1-2 timer om dagen, og de lærere, som til dagligt underviser de udslusede elever, modtager vejledning om undervisning af elever med andet modersmål end dansk. Sprogundervisning og vejledning af lærere efter udslusning varetages af Videnscenter for Tosprogede (ViTo).

For de fleste elever forløber integrationen efter udslusning til almenklasser godt, og eleverne tilegner sig hurtigt dagligdagen i en dansk folkeskole og til de kulturelle normer i det danske samfund. For nogle af flygtningebørnene er det dog en stor udfordring at tilegne sig den viden, der tilbydes i folkeskolen, da de mangler de læringsmæssige og kulturelle kompetencer, det kræves, for at kunne imødekomme krav om at deltage aktivt og selvstændigt i undervisningen. Der er derfor en risiko for, at flygtningeelever bliver marginaliseret og mister motivation til læring og til at møde op i skolen, hvis ikke der er opmærksomhed på denne gruppes særlige udfordringer. Desværre er der ikke ressourcer på skolerne til at imødegå denne udfordring, hvilket er frustrerende for både den enkelte elev, som mangler forudsætninger for at lykkes, for klassen og for underviseren.

Det vurderes, at der pt. er 15 udslusede flygtningebørn i almene klasser, som udviser så store tegn på mistrivsel og manglende faglig og sproglig progression, at det giver anledning til bekymring for deres skolegang og for deres videre integration i det danske samfund. Endvidere forventes ca. 10 børn med lignende bekymringstegn at blive udsluset fra velkomstklasser til almenklasser inden for de næste to år. Elevgruppen, som er udsluset til almenklasser, er passive i undervisningen, har ingen tætte relationer med danske kammerater, deltager ikke i fritidsaktiviteter og har ikke en opbakning fra en familie, som kan styrke deres muligheder for, at det bliver bedre. Det vurderes, at disse elever vil have meget svært ved at gennemføre grundskolens afgangsprøve og efterfølgende svært ved at gennemføre en ungdomsuddannelse, hvis ikke der sættes ind med en særlig indsats, hvor de støttes i undervisning og fritid og hjælpes i overgangen til videre forløb efter grundskolen. En indsats for disse børn nu kan være med til at forebygge, at der skal iværksættes tunge foranstaltninger på et senere tidspunkt.

På baggrund af ovenstående anbefaler Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid, at der iværksættes en særlig indsats for de nævnte elever i en treårig periode med henblik på at styrke deres generelle læring, danskkundskaber og evne til at begå sig socialt blandt jævnaldrende i skolen og i

fritiden. Indsatsen skal målrettes de enkelte elever og samtidig sikre, at de læreteams, som underviser eleverne til dagligt får indblik i elevernes udfordringer, så der sker en kapacitetsopbygning på skolerne i undervisning af tosprogede med læringsmæssige, kulturelle og sociale udfordringer. Endvidere skal eleverne støttes i overgangen fra grundskolen til videre forløb.

Det foreslås, at der afsættes midler til flere medarbejderressourcer til støtte for udslusede flygtningebørn i folkeskolen med særlige udfordringer. Det foreslås samtidig, at der afsættes midler til kompetenceudvikling af folkeskolelærere, som underviser elever med flygtningebaggrund, og til kompetenceudvikling af pædagoger, som ønsker at arbejde socialt og kulturelt med elevgruppen. Der er brug for et styrket samarbejde mellem relevante kommunale aktører, hvis indsatsen skal lykkes, herunder ViTo-Skole, UU, PPR, SSP, Familie- og integrationskonsulenter, Jobcenteret, Unges Frie Tid og Fritidsafdelingen.

Det foreslås, at skoleledelserne på Bakkegårdsskolen og Tjørnegårdsskolen koordinerer indsatsen, både i forhold til de øvrige skoler og i forhold til andre kommunale aktører. De gode erfaringer fra indsatsen ”En god skolestart for alle”, som blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 19. juni 2017, kan med fordel inddrages i opgaveløsningen. Indsatsen igangsættes med det samme og evalueres midtvejs og ved afslutning. Beskrivelse af forslag til indsats er vedlagt som bilag 1.

Indstilling
Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Skoleudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At der afsættes 3,5 mio. kr. over en treårig periode til en særlig indsats for udslusede flygtningebørn i Gentofte Kommunes folkeskoler for at styrke deres generelle læring, danskkundskaber og evne til at begå sig socialt blandt jævnaldrende i skolen og i fritiden. Indsatsen skal samtidig være med til at styrke kompetencer på folkeskolerne i undervisning af tosprogede med læringsmæssige, kulturelle og sociale udfordringer og være med til at forebygge tungere foranstaltninger på et senere tidspunkt.

Midlerne findes ved, at generelle reserver bidrager med 2,3 mio. kr., at centrale kompetenceudviklingsmidler på skoleområdet bidrager med 0,6 mio. kr., og at indslusningsmidler på skoleområdet bidrager med 0,6 mio. kr.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Skoleudvalget

Dato: 04-02-2019

Godkendt.

Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Bilag 1 Beskrivelse af særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen (2642013 - EMN-2019-00325)

11 (Åben) Udkast til høringssvar vedr. Sundhedsaftale 2019-2023

Sags ID: EMN-2019-00289

Resumé
Gentofte Kommune har modtaget høringsudkast vedr. Sundhedsaftale 2019-23 mellem Region Hovedstaden, kommunerne i regionen og almen praksis til høring med frist den 28. februar 2019.

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til høringssvar, som forelægges til godkendelse med henblik på indsendelse til Sundhedskoordinationsudvalget i Region Hovedstaden. Høringssvaret har været forelagt Handicaprådet og Seniorrådet. Seniorrådet har ikke haft bemærkninger, mens Handicaprådets bemærkninger er vedlagt.

Baggrund
Region Hovedstaden, kommunerne og almen praksis skal inden d. 1. juli 2019 have indgået en ny sundhedsaftale for perioden 2019-2023, hvorfor Sundhedskoordinationsudvalget har sendt udkast til en ny aftale i høring.

Den kommende sundhedsaftale har fokus på de områder, hvor det vurderes, at der er et særligt stort behov for at udvikle det tværsektorielle samarbejde på sundhedsområdet. Aftalen har fokus på 3 områder og i alt 5 mål.

De 3 fokusområder er:

- Sammen om ældre borgere med kronisk sygdom
- Sammen om borgere med psykisk sygdom
- Sammen om børn og unges sundhed

Fokusområderne og målene er udvalgt med afsæt i resultaterne af en bred dialog mellem politikere, patienter/borgere, praktiserende læger og fagfolk fra kommuner og regioner, som Sundhedskoordinationsudvalget har haft undervejs i processen. Gentofte Kommune har deltaget i dialogen – både på administrativt og politisk niveau.

Af Gentofte Kommunes budgetforlig 2018 fremgår det, at forligspartierne ønsker, at der skal være fokus på at sikre gode sektorovergange for borgerne, så skiftet fra region til kommune bliver trygt. Det skal blandt andet være i fokus i forbindelse med indgåelse af den nye 4-årige sundhedsaftale med Region Hovedstaden.

Det er forvaltningens vurdering, at udkastet til den nye sundhedsaftale i høj grad har det relevante fokus på forbedring af borgerens sektorovergange mellem region og kommune.

Fristen for indsendelse af høringssvar er d. 28. februar 2019. I marts 2019 tilrettes udkastet til Sundhedsaftale 2019-23 med afsæt i de indkomne høringssvar. Den 23. april 2019 forventes

Sundhedskoordinationsudvalget at godkende forslag til sundhedsaftalen. Herefter sendes den endelige version af aftalen til godkendelse i Regionsrådet og kommunalbestyrelserne i de 29 kommuner i regionen med henblik på godkendelse inden d. 1. juli 2019.

Indstilling
Social & Sundhed og Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Børneudvalget, Ældre-, Social- og Sundhedsudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At udkast til høringssvar fra Gentofte Kommune godkendes.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Børneudvalget

Dato: 05-02-2019

Godkendt.

Udvalg: Ældre-,Social- og Sundhedsudvalget

Dato: 06-02-2019

Anbefales til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen, idet det af høringssvaret skal fremgå, at Gentofte Kommune ønsker, at der i sundhedsaftalen tilføjes et mål om, at alle borgere med psykisk sygdom skal opleve et koordineret udskrivningsforløb.

Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Bilag 1 Høringsbrev (2646485 - EMN-2019-00289)
2. Bilag 2 Høringsparter (2646486 - EMN-2019-00289)
3. Bilag 3 Høringsudkast Sundhedsaftale 2019 - 2023 (2646487 - EMN-2019-00289)
4. Bilag 4 Udkast til høringssvar fra Gentofte Kommune (2647091 - EMN-2019-00289)
5. Bilag 5 Handicaprådets høringssvar (2732437 - EMN-2019-00289)

12 (Åben) Hospitalsplan 2025

Sags ID: EMN-2019-00555

Resumé
Region Hovedstaden har sendt Hospitalsplan 2025 i høring med frist for afgivelse af høringssvar den 11. marts 2019.

Der er udarbejdet et udkast til høringssvar, som forelægges til godkendelse. Høringssvaret har været forelagt Handicaprådet og Seniorrådet. Seniorrådet har ikke haft bemærkninger, mens Handicaprådets bemærkninger er vedlagt.

Baggrund
Regionerne skal, i henhold til sundhedslovens §206, udarbejde en samlet plan for tilrettelæggelse af regionens virksomhed på sundhedsområdet. Som en del af denne sundhedsplan udarbejdes der i Region Hovedstaden en hospitalsplan, og Regionsrådet har sendt Hospitalsplan 2025 i høring med henblik på vedtagelse af planen i Regionsrådet primo 2019. Hospitalsplan 2025 er den 5. i rækken, siden den første hospitalsplan for Region Hovedstaden blev vedtaget af Regionsrådet i 2007.

Med Hospitalsplan 2025 foretages en række ændringer i organiseringen af hospitalerne. Ændringerne er foretaget med udgangspunkt i fire politisk vedtagne principper for hospitalsplanen, som i prioriteret rækkefølge er:

- Kvalitet
- Sammenhængende patientforløb
- Nærhed
- Effektivitet

Regionsrådet har besluttet, at der sammen med Hospitalsplanen udsendes en skematisk oversigt over ændringerne i Hospitalsplan 2025. Den skematiske oversigt er vedlagt sammen med høringsudkastet, høringsbrev og udkast til høringssvar fra Gentofte Kommune.

Indstilling
Social & Sundhed, Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Børneudvalget, Social-, Ældre- og Sundhedsudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At udkast til høringssvar fra Gentofte Kommune godkendes.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Børneudvalget

Dato: 05-02-2019

Godkendt.

Udvalg: Ældre-,Social- og Sundhedsudvalget

Dato: 06-02-2019

Anbefales til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Udvalg: Økonomiudvalget

Dato: 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Anbefales til Kommunalbestyrelsen.

Bilag
1. Udkast til høringssvar Hospitalsplan (2662527 - EMN-2019-00555)
2. Hospitalsplan 2025 - DEC 2018 - Høring (2655327 - EMN-2019-00555)
3. Forslag til ændringer, analyser og præciseringer (2655326 - EMN-2019-00555)
4. Høringsbrev (2655328 - EMN-2019-00555)
5. Handicaprådets høringssvar (2741776 - EMN-2019-00555)

13 (Åben) Retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og andre aktører

Sags ID: EMN-2018-05835

Resumé
Det professionelle samarbejde om at skabe sammenhæng og kontinuitet i børns liv i overgangen fra hjem til dagtilbud og fra dagtilbud til skole bliver styrket. Dagtilbudsområdet har i samarbejde med Sundhedsplejen og skolerne udarbejdet principper for samarbejdet. For at sikre den gode overgang for alle børn er der tale om forpligtende principper for samarbejdet.
Principperne står på 'best practice' og Strategi for fællesskaber og danner dermed fundamentet for Kommunalbestyrelsens fastsættelse af retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører, jf. Dagtilbudslovens § 3a, stk. 3.

Baggrund
I august 2016 vedtog Kommunalbestyrelsen Strategi for fællesskaber. Strategien prioriterer bl.a. indsatser omkring gode overgange med sammenhæng.

Den 1. juli 2018 trådte lov om ændring af dagtilbudsloven i kraft. Ifølge lovens §3a, stk. 3, skal Kommunalbestyrelsen med henblik på at skabe sammenhæng i børns liv og kontinuitet i overgangen mellem tilbud fastsætte retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og relevante aktører - herunder sundhedsplejen og skoler.

I maj 2017 blev der nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra dagtilbud og skoler, der foretog en kortlægning af samarbejdet mellem dagtilbud og skoler for at udbrede og videreudvikle allerede eksisterende 'best practice'. Dette arbejde blev til "principper for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler". Principperne blev præsenteret og drøftet på et fælles møde mellem forretningsudvalgene på henholdsvis dagtilbuds-og skoleområdet i december 2017.

For en nærmere beskrivelse af relevante dele af Strategi for fællesskaber og processen mellem dagtilbud og skoler henvises til Bilag 1 – Baggrundsnotat.

Principper for samarbejde mellem dagtilbud og skoler er følgende:

- Vi følger hvert enkelt barn.
- Vi beskriver alle børn og deres udvikling.
- Alle børn møder en skole og alle forældre møder en skoles fortælling.
- Vi har en fælles praksis.

For hvert princip er der udarbejdet konkrete handlingsanvisninger for såvel dagtilbud som skoler. For yderligere information henvises til Bilag 2 - Principper for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler.

I december 2018 gennemførte en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Sundhedsplejen og Dagtilbud en lignende proces. Principperne blev præsenteret og drøftet på Dagtilbuds forretningsudvalgsmøde i december 2018 og på
Sundhedsplejens personalemøde i januar 2019.

Principper for samarbejde mellem sundhedsplejen og dagtilbud er følgende:

- Sundhedsplejen tilbyder besøg til alle nyfødte børn og deres familier.
- Dagtilbud inviterer hver familie til et opstartsmøde inden barnet begynder.
- Sundhedsplejen har et udvidet forældresamarbejde omkring børn i udsatte og sårbare positioner.
- Alle familier oplever en sammenhængende praksis mellem sundhedsplejen og dagtilbud.

For hvert princip er der udarbejdet konkrete handlingsanvisninger for såvel Sundhedsplejen som dagtilbud. For yderligere information henvises til Bilag 3 - Principper for samarbejdet mellem sundhedsplejen og dagtilbud.

Dagtilbud anbefaler, at principperne udgør de retningslinjer, som Kommunal-
bestyrelsen skal fastsætte for samarbejdet mellem henholdsvis dagtilbud og skolen og mellem dagtilbud og sundhedsplejen, jf. Dagtilbudslovens §3a, stk. 3.

Arbejdet med at fastsætte retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og øvrige aktører fortsætter i 2019 med fokus på samarbejdet med PPR og Børn og Familie og forelægges politisk senere på året.

Indstilling
Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Skoleudvalget, Børneudvalget og Kommunalbestyrelsen:

1. At 'principper for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler' og 'principper for samarbejdet mellem sundhedsplejen og dagtilbud' fastsættes som retningslinjer for samarbejdet.

2. At arbejdet med at fastsætte retningslinjer mellem dagtilbud og andre relevante aktører - PPR og Børn og Familie – forelægges senere på året. Samarbejdet med PPR forelægges i maj 2019 og samarbejdet med Børne og Familie forelægges i august 2019.

Tidligere beslutninger:
Udvalg: Skoleudvalget

Dato: 04-02-2019

Pkt. 1-2 Godkendt.

Udvalg: Børneudvalget

Dato: 05-02-2019

Pkt. 1-2 Godkendt.

Bilag
1. Bilag 1 - Baggrundsnotat (2605475 - EMN-2018-05835)
2. Bilag 2 - Principper for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler (2603701 - EMN-2018-05835)
3. Bilag 3 - Principper for samarbejdet mellem sundhedsplejen og dagtilbud (2603724 - EMN-2018-05835)

14 (Åben) Høring af Forslag til Fingerplan 2019

Sags ID: EMN-2019-01020

Resumé
Jeanne Toxværd (Ø) har anmodet om at følgende punkt optages på Kommunalbestyrelsens dagsorden til møde den 25. februar 2019:

”Enhedslisten vil gerne have følgende punkt fra Økonomiudvalgets dagsorden behandlet på Kommunalbestyrelsesmødet februar 2019.

Høring af forslag til Fingerplan 2019 – med bilag”.

Tidligere beslutninger:
.

Bilag
1. Høring af Forslag til Fingerplan 2019 (2743376 - EMN-2019-01020)

15 (Åben) Kirkevej 17. Forbud efter planlovens § 14 mod etablering af bolig nr. 3 i et to-familiehus

Sags ID: EMN-2019-01021

Resumé
Jeanne Toxværd (Ø) har anmodet om at følgende punkt optages på Kommunalbestyrelsens dagsorden til møde den 25. februar 2019:

”Enhedslisten vil gerne have følgende punkter fra Økonomiudvalgets dagsorden behandlet på Kommunalbestyrelsesmødet februar 2019.
Kirkevej 17 – med bilag”.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Kirkevej 17. Forbud efter planlovens § 14 mod etablering af bolig nr. 3 i et to-familiehus (2743479 - EMN-2019-01021)

Dokument Navn:	**Høringsnotat - Lokalplan 412.docx**
Dokument Titel:	**Høringsnotat - Lokalplan 412**
Dokument ID:	**2619458**
Placering:	**Emnesager/Lokalplan 412 for Bellevueteatrets restaurant.Endelig/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Lokalplan 412 for Bellevueteatrets Restaurant. Endelig vedtagelse**
Dagsordenspunkt nr	**3**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**3**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

Høringsnotat

Forslag til lokalplan 412 for Bellevueteatrets restaurant
Resume af henvendelser indkommet i høringsperioden med bemærkninger.

Ved indsigelsesfristens udløb den 4. januar 2019 er der modtaget 4 høringssvar.

1. Banedanmark
Banedanmark har ikke kommentarer til planforslaget

2. Agnete og Jan Troensegaard, Herningvej 51
Indsiger ejer lejligheden over restauranten og ønsker ikke, at det tillades, at der indrettes serviceerhverv, der ved høj musik eller lignende skaber gener for de omkringliggende lejligheder.

Bemærkninger:
Planloven giver ikke mulighed for, at en lokalplan regulerer lydniveauet i restauranter og cafeer. Dette forhold reguleres af miljølovgivningen, som kommunen administrerer som miljømyndighed, jf. kommunens vejledning om miljøforhold ved indretning og drift af restaurationer m.m. Lokalplanen giver ikke mulighed for, at der eksempelvis kan indrettes diskotek eller natklub.

3. Heidi Jensen, Strandvejen 443
Indsiger er tilhænger af lokalplanen og af at fastholde restauranten til dette formål. Indsiger bemærker dog, at mulig støj fra restauranten bør begrænses. Derudover mener indsiger, at der også bør gives mulighed for at anvende restaurationslokalet til museum eller lokalhistorisk arkiv.

Bemærkninger:
Vedr. støj fra restauranten, se bemærkninger til høringssvar nr. 2.

Formålet med lokalplanen er at sikre kulturarven på stedet, der bl.a. kommer til udtryk i restaurantdriften. Restauranten er en vigtig del af bymiljøet og af den fredede bygnings historie. Der er af den grund ikke anledning til at muliggøre en anden anvendelse.

4. Emma Elsener, Strandvejen 443
Indsiger ønsker ikke, at der drives erhverv, der støjer for meget, eksempelvis med musik. Indsiger bemærker, at hendes lejlighed ser ud til at være placeret i delområde B, der kun burde indeholde restauranten. Desuden forslår indsiger, at der indrettes museum med tilhørende cafe.

Bemærkninger:
Vedr. støj og museumsanvendelse, se bemærkningerne til høringssvar nr. 2 og 3.

På kortbilaget skal husnummeret 443 rettelig flyttes til Delområde A. På baggrund af henvendelsen er det endvidere konstateret, at der pga. af lejlighedsskellet forløb bør indsættes en præciserende lokalplanbestemmelse, jf. nedenstående forslag til ændring.

Ændringsforslag:

I § 3.1 ændres formuleringen:

" I delområde B må etageareal i stueetagen kun anvendes til publikumsorienteret serviceerhverv i form af restaurant, café eller lignende."

til:

"I delområde B må etageareal i stueetagen, der ved lokalplanens vedtagelse ikke anvendtes til bolig, udelukkende anvendes til publikumsorienteret serviceerhverv i form af restaurant, café eller lignende. Etageareal i stueetagen, der ved lokalplanens vedtagelse anvendtes til bolig, må fortsat udelukkende anvendes til bolig i form af etagebolig."

Relateret document 2/3

Dokument Navn:	**Oversigt over høringssvar.docx**
Dokument Titel:	**Oversigt over høringssvar**
Dokument ID:	**2619380**

Name: Banedanmark
Address: Vasbygade 10
Postnr: 2450
By: København SV
Tlf:
Email: CGHL@bane.dk

Emne: Fremlagt lokalplan 412, Bellevueteatrets restaurant, ingen Banedanmark bemærkninger

Til Gentofte Kommune

Banedanmark har via abonnementet på Plandata fået besked om jeres fremlagte forslag til lokalplan 412 for Bellevueteatrets restaurant .

Vi skal for god ordens skyld oplyse, at vi ikke har bemærkninger til forslaget.

Christian Granzow Holm
Studentermedhjælper
Banedanmark
Arealer & Forvaltningsmyndighed

Vasbygade 10
2450 København
cghl@bane.dk
www.banedanmark.dk

Name: Agnete og Jan Troensegaard
Address: Herningvej 51
Postnr: 7800
By: Skive
Tlf: 97534333
Email: atroensegaard@fibermail.dk

Emne: Bemærkning til Lokalplan 412 for Bellevueteatrets restaurant

Til Genkofte Kommune.
Jvf.et afsnit i Lokalplansteksten; ..." I delområde B må etageareal i stueetagen kun anvendes til publikumsorienteret serviceerhverv i form af restaurant, café eller lignende..."
Min mand og jeg ejer lejligheden Strandvejen 449 t.v.- lige ovenover den nuværende restaurant; derfor er det vort ønske, at ' eller lignende' refererer til et 'serviceerhverv' der ikke spiller høj musik hverken om dagen eller om aftenen eller på anden måde påvirker livet i vores lejlighed.
Lejligheden er indtil videre udlejet.
Mange hilsner fra Agnete Troensegaard.

Name: Emma Elsener
Address: Strandvejen 443
Postnr: 2930
By: Klampenborg
Tlf:
Email: emma-elsener@outlook.dk

Til Plan-Byg Gentofte.
Ang. Lokalplan412.

Da jeg er nærmeste nabo til Restauranten, er det mig magtpåliggende at der ikke drives forretning, hvor der er meget støj så som musik dag og nat.

På plankortet er min lejlighed i afsnit B, som vel kun burde omfatte restauranten.

Forslag: Der indrettes Arne Jacobsen Museum, med tilhørende Cafe.

Med venlig hilsen

Emma Elsener

Strandvejen 443 2930 Klampenborg

Name: Heidi Jensen
Address: Strandvejen 443
Postnr: 2930
By: Klampenborg
Tlf:
Email: jensen.heidi69@gmail.com

Til Gentofte kommune
Ang.. forslag til lokalplan om BellevueTeatrets Restaurant (BellevueSwiss, Moby Dick, Jacobsen, Madklubben Bellevue Bistro eller hvad det nu var de hed)
Offentlig høring: borgermøde. Sådan som jeg har forstået ændring: slippe for at afhænde restaurant.

Tak for privilegiet at få lov til at udtale mig!
Hvorfor er det en høring? Lokalplanen omhandler at det skal vedblive med at være restaurant. Pdf 31.10.18.
Nu er historien at nu laver Gentofte en lokalplan for at der fortsat skal være restaurant, som indgår i kommuneplanen, som er overordnet og omslutter de store retninger.

Jeg støtter lokalplanforslaget af de følgende grunde:

Fordi det er Arne Jacobsen Jeg mener at Gentofte kommunen har en interesse i at bevare den bygningskulturelle arv fra Arne Jacobsen og Bauhaus hvoraf Gl..Bellevue bygningen er central..(Arne Jacobsen i hele Gentofte og på Bellevue Teatret, se næste side.) Da Bellevue Teatret bygges i 36 og gl. Bellevue bygningen etableres med tilhørende dansegulv var der adgang til Teatrets foye.Altså et etablissement. Om sommeren var der udendørsservering
Fordi der kommer så mange grupper af arkiteker og -studerende fra nær og fjern og endelige fordi der muligvis er matrikelhævd (efter 20 år) .

Klampenborg altid har været en kilde til glæde og inspiration for mennesker lige siden Kirsten Piil's under og opdagelse af det der senere blev anset for at være en hellig kilde, kildedagene og Forlystelsesstedet Bakken. Med afhændelse af restaurant lukkes en dør for publikum .

Som nabo til "Bellevue Teatrets restaurantkøkken". Som beboer kunne jeg ønske mig begrænsninger på larmen. En reguleret anvendelse - restriktioner under hensyntagen til beboerne.

Jeg mener i øvrigt at der er mulighed for andre anvendelser, som bevarer de kulturelle værdier. Det ville være muligt at præsentere det ved at der kunne være et andet indhold end restaurant i lokalerne, der opfylder formålet F.eks et museum som Trapholt.

Hvis Gentofte Kommune indgår en public service forpligtelse til at drive restaurantvirksomhed så må princippet gælde, som for øvrigt gælder for "offentlig virksomhed", kravet om at virksomheden skal "hvile i sig selv". En beslutning taget ud fra økonomisk sund fornuft. En skelen til at indtægter holder mål med udgifterne herunder vedligeholdelse. Bygningen er for øvrigt fredet.

Fra bogen "Mit eventyr som deltids herremand på Nørre Vosborg" af Henrik Haubroe. Bygnings Frednings Foreningen BYFO. Foreningen administrerer skattereglen Forfald-pr-år, der giver ejeren af en fredet bygning , mulighed for at modregne omkostninger i sit skatteregnskab og dermed bedre sikre den historiske bygningsarv.

Med venlig hilsen

Heidi Jensen
Strandvejen 443, 2930 Klampenborg

Bilag."fra et lokalt blad" og mine egne kommentarer.

Arne Jacobsen i hele Gentofte.

Arne Jacobsen er en af den moderne arkitekturs hovedskikkelser, og kun få arkitekter som han har formået at forene det funktionelle med det æstetiske (bestikket på Royal hotel!det endte vist med en retssag fordi den schweisiske direktør nægtede at benytte det). Utallige bygninger i kommunen bærer hans karakterfulde fingeraftryk, og hans evner og visioner spænder fra rækkehuse, enfamiliehuse og ungdomsboliger til Munkegårdsskolen , tankstationen ved Strandvejen og Bellevueteatret.

Den 11. februar 2002 er 100-års dagen for Arne Jacobsens fødsel. Det markeres hen ovre året med en række kulturarrangementer, der tager udgangspunkt i de Gentofte-bygninger, som han har været mester for.og på Bellevue Teatret

Bellevue Teatret er egnsteater i Gentofte Kommune og modtager årligt driftstilskud – i budgetåret 2002 på 1 mio.kr. Teatret er kendt for at satse på et repertoire , der også rummer det eksperimenterende , og for at give plads til nye, uprøvede navne. Fra begyndelsen af 80'erne har teatret været den drivende kraft bag udviklingen af en ny dansk musicalform, og stadig nye generationer af komikere har trådt deres barnesko på Bellevue Teatret..

Teatret planlægger at opføre forestillingen "White House" i efteråret 2002. Det er et teaterstykke om 100-årsjubilaren Arne Jacobsen, skabt til Bellevue Teatret af dramatikeren Robert Wilson. Teaterbygningen, der blev tegnet af Arne Jacobsen i 1936, har netop været igennem en omfattende renovering og fremstår nu som en funklende perle, der glæder både teatergængerne og de mange forbipasserende. (Ejeren af Teatret Jes Kølpin fik overrakt Europa Nostra medaljen af Prins Henrik og Collett fra Lundbygård).

(Gl. Bellevue er bygget i 30'erne med dårlige materialer, en prototype. Den første betonbygning af sin art. Det var aldrig tiltænkt at den skulle bevares. Senere indrettede Murermester Jensen de nuværende lejligheder. Terrassogulvet som ligger under de nuværende bevirker at det er meget lyt).

Arkitekter fra Brede opmålte alle vinduer, da tegninger var bortkommet. Det skete i forbindelse med renovationen 2003.

Til rette vedkommende

Kunne restauranten tænkes fremover at huse Gentofte Kommunes Lokalhistoriske Arkiv? Det ville klæde Lokalhistorisk Arkiv at blive synlig i lokalhistoriske rammer.

Med venlig hilsen
Heidi Jensen

Relateret document 3/3

Dokument Navn: **2018-10-11_LP 412.pdf**

Dokument Titel: **2018-10-11_LP 412**

Dokument ID: **2506599**

GENTOFTE KOMMUNE

Lokalplan 412 - forslag

For Bellevueteatrets restaurant



Indholdsfortegnelse

Lokalplanens baggrund 1

Eksisterende forhold 2

Lokalplanens formål og indhold 4

Lokalplanbestemmelser 5

§ 1 Formål 6

§ 2 Område og zonestatus 7

§ 3 Anvendelse 8

§ 4 Udstykning 9

§ 5 Bebyggelsens omfang og placering 10

§ 6 Retsvirkninger 11

Kort 12

Lokalplanens forhold til anden planlægning og lovgivning 13

Miljøvurdering 16

Lokalplanens midlertidige retsvirkninger 17

Status 18

Kommentarer til lokalplanforslaget 19

Lokalplanens baggrund

I efteråret 2017 ansøgte ejeren af restaurationslokalerne ved Bellevue Teater om at ændre lokalerne til en bolig.

Ejendommen er i Kommuneplan 2017 udpeget som en del af et bevaringsværdigt bymiljø: 'Bellavista og Bellevue'. Da restaurantdriften er en vigtig del af bymiljøet og af den fredede bygnings historie, ønsker Gentofte Kommune at fastholde bygningens anvendelse.

På den baggrund nedlagde Gentofte Kommune forbud mod anvendelsesændringen efter Planlovens § 14 med henblik på efterfølgende at udarbejde en lokalplan, der regulerer anvendelsen af området.



Eksisterende forhold

Lokalplanområdet ligger i den nordlige del af Klampenborg-Skovshoved Bydel, ned til Strandvejen, syd for Bellevue Teater. Området indgår i det bevaringsværdige bymiljø ved Bellevue og Bellavista.

Det bevaringsværdige bymiljø - der i daglig tale ofte blot benævnes Bellevue - har i mere end 200 år næsten uafbrudt været anvendt som forlystelsessted.

Navnet 'Bellevue' blev oprindeligt givet til det traktørsted, som lå, hvor teatret ligger i dag. Traktørstedet blev oprettet i slutningen af det 18. århundrede og blev i løbet af det 19. århundrede et populært udflugtsmål for københavnerne. Populariteten blev styrket af infrastrukturelle tiltag som jernbanen og dampfærgen langs Øresundskysten.

Det gamle Bellevues popularitet og infrastrukturens udbygning muliggjorde nye turistfaciliteter, og der opførtes flere strandhoteller og kurbade i området. De moderne strandhoteller endte med at udkonkurrere traktørstedet Bellevue, og den gamle bygning blev revet ned i 1934.

Nedrivningen banede dog vejen for nogle af dansk funktionalismes mest ikoniske bygningsværker i form af Bellevue Teater og boligbebyggelsen Bellevista umiddelbart syd for teaterbygningen.



De eksisterende restaurationslokaler

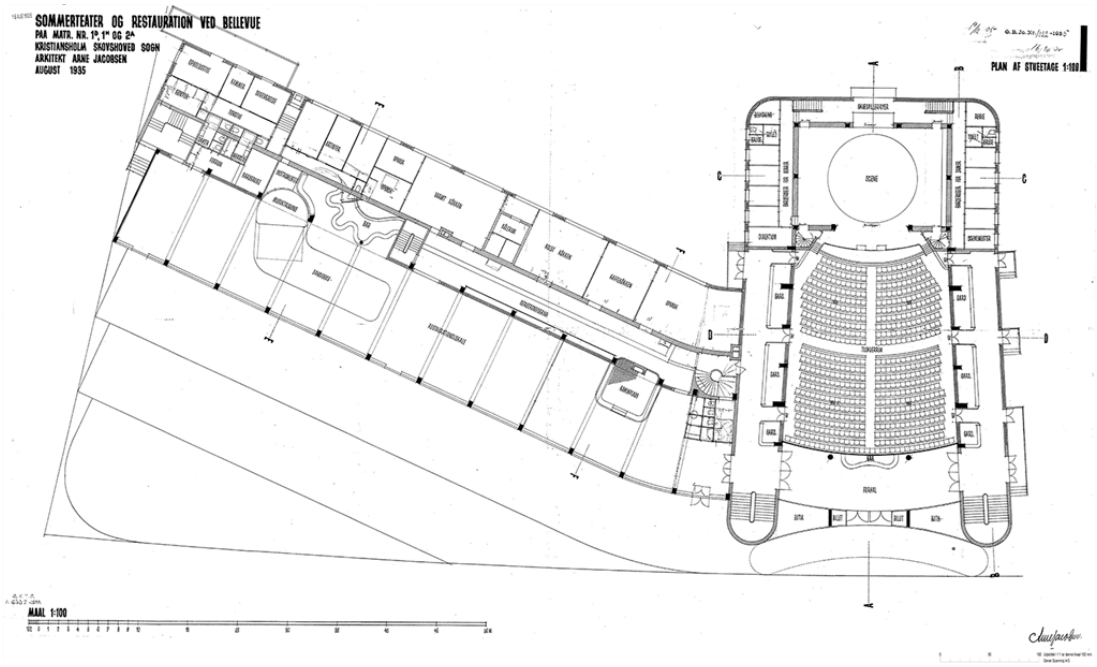
Bygningen Bellevue Teater er sammensat af to bygningsdele, selve teatret og en restaurantfløj mod syd. Lokalplanen omfatter udelukkende restaurantfløjen. Fløjen indeholdt oprindeligt danserestaurant i hele stueetagens længde med selskabslokaler ved tagterrasserne på 1. sal og kamre til 'tjenestefolkene' på bagsiden.

I 1950'erne blev det meste af restaurantfløjen ombygget til lejligheder, og restaurationslokalet i den

nordlige ende af fløjen er således den sidste rest af bygningens oprindelige formål. Lokalet indeholder stadig den sænkede kaminplads, som arkitekt Jacobsen havde indrettet til gæsterne i vinterhalvåret.

Lokalplanområdet omfatter 1 ejendom, og har et samlet areal på ca. 0,34 ha (3.479 kvadratmeter) ekskl. vejarealer.

Den eksisterende bebyggelse udgøres af restaurantfløjen på den fredede bygning Bellevue Teater med tilhørende baghuse.



Arne Jacobsens plan over Bellevue Teater. Gentofte Kommune Byggesagsarkiv.

Lokalplanens formål og indhold

Formålet med lokalplanen er at sikre, at der fortsat drives restaurationsvirksomhed ved Bellevue Teater.

Lokalplanforslaget fastlægger anvendelsen af restaurationslokalerne til publikumsorienteret serviceerhverv i form af restaurant, café eller lignende. Den øvrige del af teatrets sydlige fløj fastlægges i overensstemmelse med den nuværende anvendelse til boligformål.

Lokalplanen fastsætter, at der ikke må ske matrikulære ændringer i form af eksempelvis udstykninger inden for lokalplanområdet.

Lokalplanen fastsætter, at der ikke kan opføres nyt byggeri i området bortset fra skure, carporte og andet, der er nødvendigt for betjeningen af området. Da den eksisterende bebyggelse og de omkringliggende arealer er fredede, kræver opførelse af ny bebyggelse desuden fredningsmyndighedens tilladelse (Slots- og Kulturstyrelsen).



Lokalplanbestemmelser

I henhold til lov om planlægning, lovbekendtgørelse nr. 50 af 19. januar 2018, fastsættes herved følgende bestemmelser for det i § 2 beskrevne område:

§ 1 Formål

1.1

Det er lokalplanens formål:

- at sikre et bevaringsværdigt kulturmiljø ved at fastsætte, at der fortsat skal være restauration ved Bellevue.
- at fastlægge områdets anvendelse til bolig i form af etagebolig og publikumsorienteret serviceerhverv i form af restaurant, café eller lignende.

§ 2 Område og zonestatus

2.1

Lokalplanen afgrænses og inddeles i delområder som vist på *kortet*.

2.2

Lokalplanen omfatter følgende matrikler samt alle nye matrikler, der udstykkes fra disse: 1my, Kristiansholm Ejerlav.

2.3

Lokalplanens område ligger i byzone.

§ 3 Anvendelse

3.1

Lokalplanens område må kun anvendes til bolig og publikumsorienteret serviceerhverv. Publikumsorienteret serviceerhverv skal være i form af restaurant, café eller lignende.

Delområde A må udelukkende anvendes til bolig i form af etagebolig.

I delområde B må etageareal i stueetagen kun anvendes til publikumsorienteret serviceerhverv i form af restaurant, café eller lignende.

I både delområde A og B må etageareal beliggende på 1. sal eller over udelukkende anvendes til bolig i form af etagebolig.

3.2

Uanset øvrige bestemmelser i § 3 vil eksisterende lovlig anvendelse kunne fortsætte i bygninger, der er genopført efter brand, eksplosion eller lignende særlige tilfælde.

3.3

Inden for lokalplanområdet kan der opføres transformerstationer og lignende installationer til sikring af den nødvendige energiforsyning.

Ad. 3.3

Bebyggelsen "Bellevue Teater" med tilhørende haveanlæg, stier og tilkørselsveje er fredede efter Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer. Der må ikke igansættes bygningsarbejder, der går ud over almindelig vedligeholdelse - herunder genopførelse i tilfælde af brand eller lignende - uden fredningsmyndighedens tilladelse (Slots- og Kulturstyrelsen).

§ 4 Udstykning

4.1

Inden for lokalplanens område må der hverken udstykkes nye ejendomme, ske sammenlægninger eller foretages arealoverførsel mellem eksisterende matrikler.

§ 5 Bebyggelsens omfang og placering

5.1

Området er fuldt udbygget, og der må ikke opføres yderligere bebyggelse bortset fra udhuse, cykelskure, transformerstationer og lignende bygninger, der er nødvendige for områdets forsyning.

Ad. 5.1

Bebyggelsen "Bellevue Teater" med tilhørende haveanlæg, stier og tilkørselsveje er fredede efter Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer. Der må ikke igansættes bygningsarbejder, der går ud over almindelig vedligeholdelse - herunder genopførelse i tilfælde af brand eller lignende - uden fredningsmyndighedens tilladelse (Slots- og Kulturstyrelsen).

5.2

Uanset ovenstående bestemmelse i § 5.1 kan der ske genopførelse af eksisterende lovlige bygninger med samme omfang, placering og arkitektur i form af nyt byggeri til erstatning for bygninger, som på grund af skader efter brand, eksplosion, eller lignende særlige tilfælde ikke kan istandsættes.

§ 6 Retsvirkninger

6.1

Når lokalplanen er endeligt vedtaget og offentliggjort, må ejendomme, der er omfattet af planen, kun udstykkes, bebygges eller anvendes i overensstemmelse med planens bestemmelser.

Den eksisterende, lovlige anvendelse af en ejendom må fortsætte som hidtil. Lokalplanen medfører heller ikke i sig selv pligt til at udføre de anlæg, der er indeholdt i planen.

Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra lokalplanens bestemmelser, hvis dispensationen ikke er i strid med principperne i planen, eller tidsbegrænses til maksimalt 3 år, dog 10 år for studieboliger. Videregående afvigelser fra lokalplanen kan kun gennemføres ved en ny lokalplan.

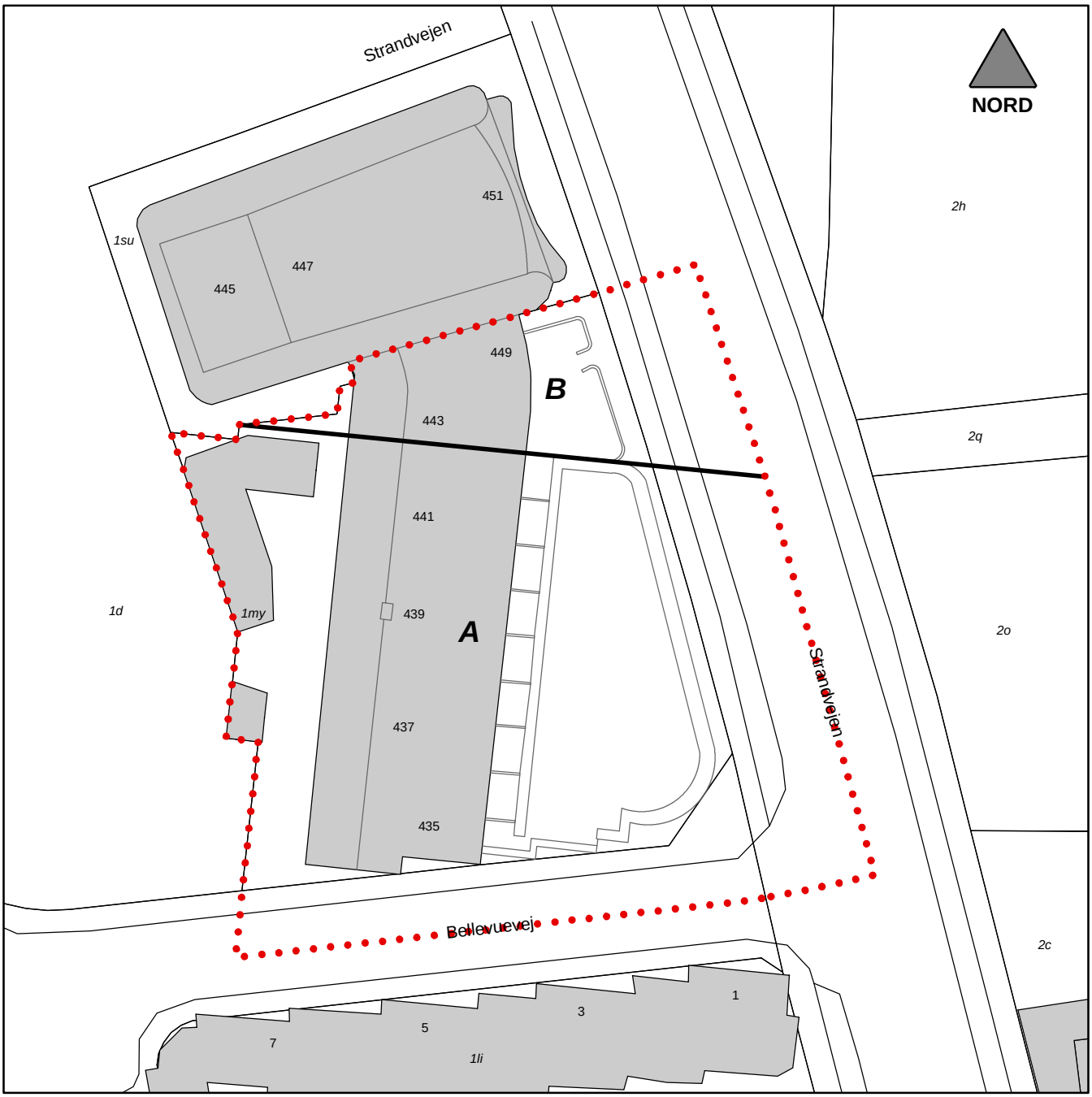
Dispensation kan kun ske efter en skriftlig orientering af naboer mfl., medmindre kommunalbestyrelsen skønner, at dispensationen er af uvæsentlig betydning for de pågældende.

En lokalplan tilsidesætter ikke anden lovgivning, medmindre dette er særligt hjemlet i lovgivningen.

Private bygge- og tilstandsservitutter, der er uforenelige med lokalplanens bestemmelser, fortrænges af lokalplanen.

Lokalplanen udlægger arealer til offentlige formål. Under visse forudsætninger kan ejeren af en ejendom, der er omfattet af denne bestemmelse, kræve ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning.

Kommunalbestyrelsen kan ekspropriere fast ejendom, der tilhører private, eller private rettigheder over fast ejendom, når ekspropriationen vil være af væsentlig betydning for virkeliggørelsen af lokalplanen.



KORTBILAG
Lokalplan 412 for Bellevueteatrets restaurant

MÅL 1:750

Signatur:

- Lokalplanafgrænsning
- Eksisterende bygning
- Delområde grænse
- Delområdenummer

GENTOFTE KOMMUNE, PLAN OG BYG 2017

Lokalplanens forhold til anden planlægning og lovgivning

Kommuneplan 2017

Lokalplanområdet indgår i enkeltområde 2.B2 i Kommuneplan 2017 for Gentofte Kommune.

Områdets generelle anvendelse er boliger, men der kan etableres privat service efter Kommunalbestyrelsens tilladelse.

Lokalplanen er i overensstemmelse med rammebestemmelserne i kommuneplanen.

Byplanvedtægter og lokalplaner

Lokalplanområdet er ikke omfattet af andre byplanvedtægter eller lokalplaner.

Servitutter

Ifølge planlovens bestemmelser bortfalder private byggeservitutter og andre tilstandsservitutter, der ikke indholdsmæssigt er forenelige med lokalplanen.

Private byggeservitutter og andre tilstandsservitutter, der ikke bortfalder som følge af disse bestemmelser, vil fortsat være gældende.

Servitutter kan indeholde bestemmelser om fredede træer, bygningshøjder, udsigt mv.

Fredning og bevaringsplanlægning

Lokalplanområdet omfatter restaurantfløjen af det fredede byggeri Bellevue Teater med tilhørende haveanlæg, stier og tilkørselsveje. I henhold til Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer må der ikke igangsættes bygningsarbejder, der går ud over almindelig vedligeholdelse - herunder genopførelse i tilfælde af brand eller lignende - uden fredningsmyndighedens tilladelse (Slots- og Kulturstyrelsen).

Klimatilpasning

Kraftige regnskyl vil blive hyppigere i fremtiden. Udvikling og implementering af systemløsninger, der ikke leder vandet til kloaknettet, men nyttiggør eller afleder regnvand lokalt, skal fremmes.

Anvendelse af Lokal Afledning af Regnvand (LAR) i forbindelse med klimatilpasning skal være i overensstemmelse med spildevandsplanen.

Hvis der er ønske eller behov for nedsivning af regnvand kræver det en forudgående tilladelse fra

Gentofte Kommune, Natur og Miljø.

Tilgængelighed og handicapforhold

Bebyggelse og ubebyggede arealer skal opfylde bestemmelserne om tilgængelighed i bygningsreglementet. Områdets bebyggelse og friarealer, herunder veje, stier og parkeringsarealer, skal indrettes og udføres således, at tilgængeligheden for mennesker med funktionsnedsættelse sikres.

Lokalplanen regulerer ikke udformning af ubebyggede arealer herunder veje, stier og parkeringspladser, hvorfor der ikke er indsat bestemmelser om tilgængelighed og handicapforhold.

Trafikforhold og vejbyggelinjer

Lokalplanen regulerer ikke etablering af fartdæmpende foranstaltninger, hastighedsnedsættelser eller andre trafikale forhold på vejarealerne.

Miljøforhold

På matr. nr. 1my, Kristiansholm, jf. kortet, er der ved lokalplanens vedtagelse ikke kendskab til kortlagt jordforurening. Dog skal Gentofte Kommune gøre opmærksom på, at grundejer har pligt til at rette henvendelse til miljømyndigheden i Gentofte Kommune, såfremt grundejer ligger inde med oplysninger om eller får kendskab til forureningsforhold.

Spildevand

Det samlede afløb for den enkelte ejendom må ikke overstige den vandmængde, der svarer til spildevandsplanens fastsatte afløbskoefficient.

I tilfælde af at afløbskoefficienten ikke kan overholdes, foretrækkes at regnvandet håndteres lokalt på egen grund.

Håndtering af regnvand på egen grund kræver forudgående tilladelse fra Gentofte Kommune, Natur og MIljø.

Varmeplanlægning

I henhold til lov om varmeplanlægning har Gentofte Kommunalbestyrelse vedtaget planer for varmeforsyningen i kommunen med delplan for fjernvarmeforsyning og delplan for naturgasforsyning.

Lokalplanområdet skal forsynes med naturgas i henhold til delplan for naturgasforsyning.

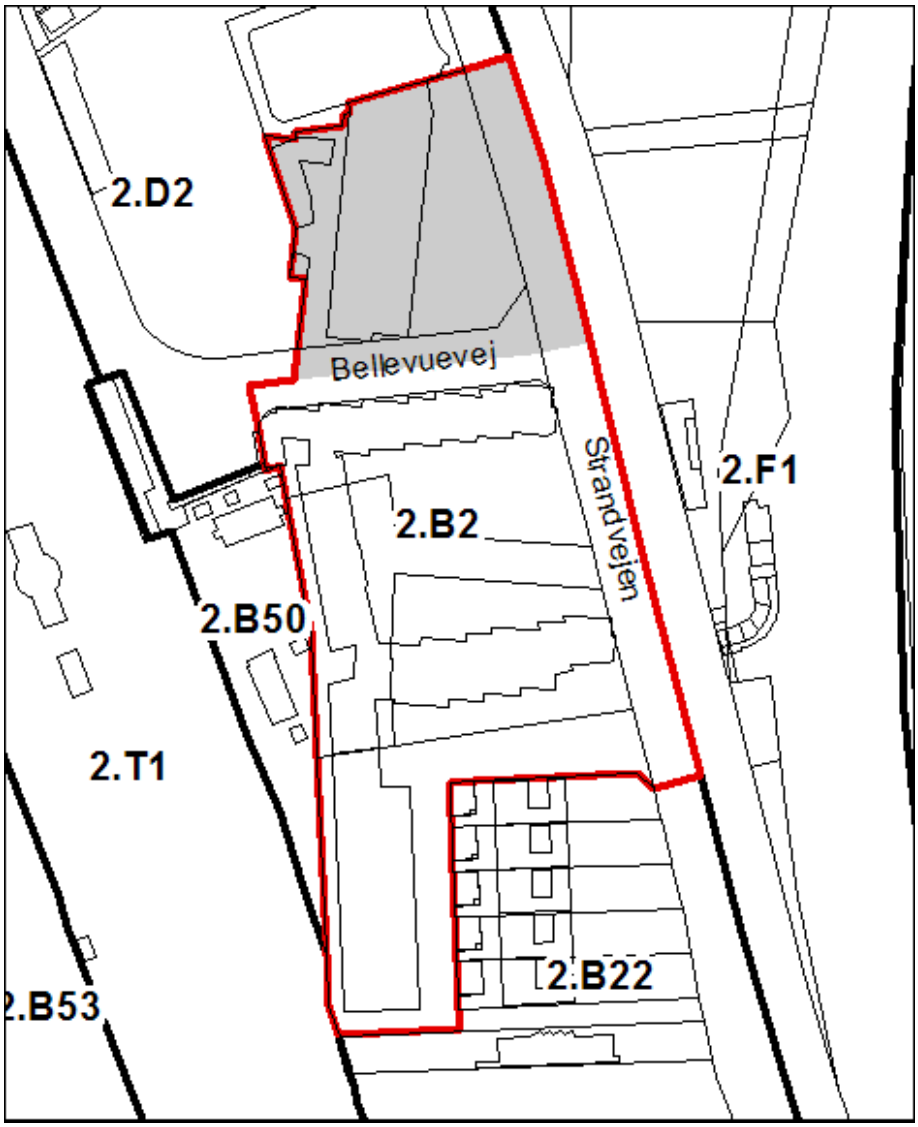
Kystnærhed

Lokalplanen er omfattet af planlovens bestemmelser for de kystnære dele af byzoneområder. Lokalplanen muliggør ikke ny bebyggelse, og planen vil derfor ikke have nogen visuel effekt på kysten.

Tilladelser fra andre myndigheder

Lokalplanens virkeliggørelse er afhængig af tilladelser eller dispensationer fra følgende myndigheder ud over Kommunalbestyrelsen:

For Bellevue Teater med tilhørende haveanlæg, stier og tilkørselsveje gælder at anlægget er fredet efter Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer. Der må derfor ikke igangsættes bygningsarbejder, der går ud over almindelig vedligeholdelse - herunder genopførelse i tilfælde af brand eller lignende - uden fredningsmyndighedens tilladelse (Slots- og Kulturstyrelsen).



Kort over rammer for lokalplaner, Kommuneplan 2017

Miljøvurdering

Der er i henhold til § 8, stk. 2 i Lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter foretaget en vurdering af om planen kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Der er gennemført en screening og på denne baggrund er det vurderet, at planen ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet, og der udarbejdes derfor ikke en miljøvurderingsrapport.

Lokalplanen har karakter af bevarende lokalplan. Området består af et eksisterende og udbygget område med begrænsede muligheder for etablering af yderligere bebyggelse.

De miljømæssige konsekvenser ved en realisering af lokalplanens bestemmelser vurderes at være status quo for områdets miljø lokalt såvel som regionalt.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Planklagenævnet. Klagefristen er på 4 uger fra offentliggørelsen af lokalplanforslaget.

Klagen skal indgives ved brug af klageportalen. Klageportalen kan tilgås via *Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside*

Det er en betingelse for behandlingen af klagen, at klager indbetaler et gebyr på 900 kr for privatpersoner og 1.800 kr for virksomheder. Gebyret opkræves via klageportalen.

Læs mere på Miljø- og Fødevareklagenævnet hjemmeside under *klage.*

Lokalplanens midlertidige retsvirkninger

Når lokalplanforslaget er offentliggjort, må ejendomme, der er omfattet af forslaget ikke bebygges eller i øvrigt udnyttes på en måde, der kan foregribe indholdet i den endelige plan.

Eksisterende lovlig bebyggelse og eksisterende lovlig anvendelse af en ejendom vil kunne fortsætte som hidtil, også efter lokalplanens endelige vedtagelse.

Når fristen for fremsættelse af indsigelser og ændringsforslag er udløbet, kan Kommunalbestyrelsen give tilladelse til, at en ejendom bebygges eller anvendes i overensstemmelse med forslaget, såfremt det er i overensstemmelse med kommuneplanen og der ikke er tale om at påbegynde et større bygge- eller anlægsarbejde.

Tilladelse kan dog ikke meddeles så længe en indsigelse fra Miljøministeren eller en nabokommune opretholdes.

Disse midlertidige retsvirkninger gælder fra den __ 2018 og indtil forslaget er endeligt vedtaget, dog højst indtil den __ 2019.

Status

Forslag til lokalplan 412 for Bellevueteatrets restaurant er:

- vedtaget af Gentofte Kommunalbestyrelse den __ 2018,
- offentliggjort den __ 2018
- i høring frem til den __ 2019.

Dokument Navn:	**Hvidbog Bemærkninger og indsigelser til VVM redegørelse for Tuborg Syd.docx**
Dokument Titel:	**Hvidbog - Bemærkninger og indsigelser til VVM-redegørelse for Tuborg Syd**
Dokument ID:	**2735103**
Placering:	**Emnesager/VVM-tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd /Dokumenter**
Dagsordens titel	**VVM tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd**
Dagsordenspunkt nr	**4**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**4**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

Tuborg Syd-Byggeriet

Hvidbog

1 Sammenfatning

1.1 Miljøkonsekvensrapport

På vegne af bygherre, Danica Pension, har COWI A/S den 22. december 2017 fremsendt ansøgning om boligbebyggelse på Tuborg Syd efter reglerne i miljøvurderingsloven.

Projektet, der omfatter opførelse af 202 boliger samt landskabsbearbejdning og anlæg af interne veje og parkeringsarealer i konstruktion, er omfattet af lovens bilag 2, punkt 10. b) Anlægsarbejder i byzoner, herunder opførelse af butikscentre og parkeringsanlæg samt punkt 10. e) Bygning af veje, havne, havneanlæg, herunder fiskerihavne (Projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Bygherre har vurderet, at projektets karakter vil betyde, at der skal gennemføres en miljøvurdering, og har derfor anmodet om, at miljøvurderingen igangsættes, jf. miljøvurderingslovens § 18, stk. 2. På baggrund heraf har Gentofte Kommune igangsat en miljøvurderingsproces.

Som første led i miljøvurderingsprocessen udarbejdede COWI et afgrænsningsnotat med projektbeskrivelse, som indeholder en beskrivelse af det kommende byggeri samt hvilke miljømæssige forhold, de forventer skal indgå i Miljøkonsekvensrapporten.

Gentofte Kommune har på baggrund af COWI's afgrænsningsnotat og projektbeskrivelse udarbejdet et idéoplæg til afgrænsning af, hvad der miljømæssigt skal undersøges i Miljøkonsekvensrapporten, jf. miljøvurderingslovens § 23, stk. 1.

COWI's afgrænsningsnotat har sammen med kommunens idéoplæg til afgrænsning af Miljøkonsekvensrapporten været i offentlig høring og i høring hos berørte myndigheder i perioden fra den 10. april 2018 til og med den 8. maj 2018. Høringssvarene fra idéfasen er samlet i en separat hvidbog.

Bygherre har på baggrund af ovenstående udarbejdet Miljøkonsekvensrapport dateret den 18. oktober 2018.

1.2 Offentlig høring af Miljøkonsekvensrapporten

Miljøkonsekvensrapporten har været i offentlig høring og i høring hos berørte myndigheder i 10 uger i perioden fra den 30. oktober 2018 til den 9. januar 2019.

I forbindelse med høringen har der været afholdt offentligt borgermøde den 3. december 2018 på Gentofte Rådhus. På mødet blev Miljøkonsekvensrapportens hovedkonklusioner samt en opdatering af tidsplan for udførelsen præsenteret og drøftet.

Gentofte Kommune har modtaget 6 høringssvar, som alle er refereret i dette høringsnotat. Høringsnotatet vil indgå i beslutningsgrundlaget, når Kommunalbestyrelsen i Gentofte Kommune skal træffe afgørelse om VVM-tilladelsen til byggeriet.

1.3 Kort opsummering

Høringssvarene indeholder mange synspunkter om projektet, hvoraf de mest gennemgående er følgende:

- Et høringssvar har påpeget, at de endnu ikke har fået en tilbagemelding på deres høringssvar til forhøringen.
- Flere høringssvar omhandler afgrænsningen af projektområdet, herunder vil de gerne have oplyst om, der kan foretages ændringer i delområde B uden samtykke fra grundejerforeningen.
- Flere høringssvar er bekymrede for beplantningen i området, herunder bl. a. at beplantningen ikke har karakter af en strandeng, og udformningen af beplantningen i overgangen mellem lokalplan 307's delområde B og projektområdet. Ejerforeningerne i området ønsker endvidere at blive inddraget i udformningen af den endelige beplantning. Èn ønsker, at der placeres et større antal natursten.
- Flere høringssvar ønsker at få bekræftet, at det kommende stiforløb flyttes tilbage til delområde C og D og anlægges iht. lokalplanen.
- Flere høringssvar er bekymret for den kommende trafik, herunder støj, trafikmængde og lokalvejens forløb. Blandt disse ønsker én, at Gentofte Kommune undersøger muligheden for 2-minus-1 veje.
- Flere høringssvar omhandler parkering, herunder antallet og placering. Der henstilles til, at parkeringspladserne anlægges iht. lokalplanen.
- Flere høringssvar er bekymret for den kommende kystsikring, herunder de mulige konsekvenser, bl.a. om oversvømmelsen af strandengen kan medføre en øget risiko for indtrængen af vand i p-kældre i Tuborg Havnepark og om skader på stier og beplantning på strandengen.
- Et høringssvar er bekymret for de gener og skader, der kan være forårsaget af støj og vibrationer i anlægsfasen og efterspørger en klar definition af naboernes retsstilling.

1.4 Læsevejledning

I kapitel 2 findes en emneopdelt gennemgang af forslag, spørgsmål, kommentarer m.m. i de indkomne høringssvar efterfulgt af Gentofte Kommunes bemærkninger.

Der henvises til vedlagte bilag, hvor alle høringssvarene kan læses.

2 Gentofte Kommunes bemærkninger til høringssvarene

2.1 Høringsproces

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) bemærker, at Miljøkonsekvensrapporten ikke i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til alle interessenter og ej heller til indholdet af tidligere høringssvar fra ejerforeningerne i Tuborg Havnepark.

Gentofte Kommunes bemærkninger: De modtagne høringssvar fra forhøringen er indarbejdet i Gentofte Kommunes afgrænsningsudtalelse af 28. maj 2018. Listen over emner, som skulle belyses i Miljøkonsekvensrapporten, blev opdateret på baggrund af de indkomne høringssvar, og under hensyntagen til de spørgsmål, der blev rejst på borgermødet den 25. april 2018. I Gentofte Kommunes gennemgang af, om Miljøkonsekvensrapporten opfylder alle krav ifølge afgrænsningsudtalelsen, blev det af Gentofte Kommune vurderet, at der var taget tilstrækkeligt hensyn til alle indkomne bemærkninger.

I henhold til § 37 i LBK nr. 1225 af 25. oktober 2018 (Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)) er myndigheden først forpligtiget til at redegøre for inddragelsen af resultatet af høringerne, når afgørelsen om tilladelse til projektet er givet eller nægtet.

2.2 Afgrænsning af projektområdet og byggefelter

2.2.1 Projektområde

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) henviser til, at Miljøkonsekvensrapportens projektområde overlapper en del af lokalplanens delområde B, som går fra og med den øst-vestgående sti og nordpå til Tuborg Havnepark.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Projektområdet i Miljøkonsekvensrapporten følger på land matrikelgrænsen i den nordlige del, afgrænsningen til projektet Bakkedraget inkl. adgangsvej mod syd/vest og lokalplangrænsen mod øst (i havet). Projektområdet afgrænser i miljøvurderingssammenhæng, dét område som en VVM-tilladelse kommer til at gælde for.

Vurderingen af miljøpåvirkninger er foretaget for påvirkninger både inden og uden for projektområdet. Lokalplanens bestemmelser inden for de enkelte delområder (B, C og D) er stadig gældende.

2.2.2 Byggefelter

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) henviser til, at delområde B er udbygget, og at der i lokalplanen bestemmes, at der ikke skal ske indgreb.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Bygherre må alene foretage ændringer i landskabet for de arealer i delområde B, der ligger på bygherres matrikel. Ændringerne skal udføres iht. lokalplanens bestemmelser.

2.3 Beplantning

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) samt Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 3 og 4) genkender ikke principperne om en strandeng beskrevet i Miljøkonsekvensrapporten.

Grundejerforeningen Tuborg Syd samt Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 3) og giver endvidere udtryk for, at de forventer at blive inddraget i afklaringen af, hvordan "strandengsarealerne" integreres med ejerforeningernes eget ansvarsområde og beplantning.

Ejerforeningerne mener endvidere ikke, at beskrivelserne i andre dokumenter og præsentationer er i overensstemmelse med lokalplanens krav om en strandeng. Specifikt mener ejerforeningerne ikke, at der ifølge Lokalplan 307 kan plantes træer på strandengen, men udelukkende buske og lave vækster. Ejerforeningerne anmoder Gentofte Kommune om at lade bygherre udarbejde en konkret beplantningsplan, der er i overensstemmelse med Lokalplan 307, § 10.3.

Klaus P. E. Glahn (høringssvar 1) mener, at der bør placeres et større antal store natursten på strandengen, dels for at tilføre variation og dels for at sikre sammenhæng med kystsikringen.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Om beplantning fremgår af Lokalplan 307, § 10.3: " Det i § 10.2 fastlagte grønne område skal udformes som en kuperet strandeng og fremstå med naturgræsflade med terrænformationer tilplantet med vegetation som klitrose, hybenrose, strandtorn, hvidtjørn, hanesporetjørn og lignende. Terrænformationer må ikke udføres med en højde der overstiger kote 5.8 og der må ikke etableres støttemure. Terrænet skal i princippet udformes som vist på kortbilag 4 (illustrationsplan), og der skal være udsigt til Øresund fra de i § 6.2 fastlagte rekreative stier."

Beplantningen i området skal således udformes som en kuperet strandeng i overensstemmelse med lokalplanens § 10.3. Gentofte Kommune tager stilling til den endelige beplantningsplan i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til fremstillingen af beplantningen i Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til beplantningen i området.

Bygherre fremlagde på et møde mellem ejerforeningerne, bygherre og Gentofte Kommune den 19. december 2018 udkast til beplantningsplan, som efterfølgende blev drøftet.

Bygherre har tilkendegivet, at bygherre er indstillet på at indgå i en konstruktiv dialog omkring beplantningen og vil konsultere Ejerforeningerne Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D samt Grundejerforeningerne Tuborg Syd og Tuborg Nord inden udformning af endelig beplantningsplan i overensstemmelse med Lokalplan 307.

Forslaget vedr. natursten er givet videre til bygherre, som vil medtage det i den videre proces.

2.4 Stiforløb

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) samt Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 3 og 4) giver udtryk for, at de forventer, at den øst-vest-gående sti syd for Tuborg Havnepark flyttes tilbage til lokalplanens delområde C og D efter afslutningen af byggefasen.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Stierne i området skal fastlægges i overensstemmelse med lokalplan 307, § 6.2: " Veje og stier fastlægges med en beliggenhed i princippet som vist på kortbilag 3."

Gentofte Kommune tager stilling til den endelige placering af stiforløbet i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til fremstillingen af stiforløbet i Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til stiforløbet i området.

2.5 Trafik

2.5.1 Øget trafikbelastning

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) og Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) er bekymret for de fremtidige trafikforhold i Tuborg Havnepark, idet adgangen til kysthus 1-3 skal ske via Tuborg Havnepark. De påpeger, at der som følge heraf vil være voldsom stigning i trafikbelastningen i Tuborg Havnepark, der allerede er udfordret i forhold til antallet af biler og den tilhørende trafiksikkerhed.

Ejerforeningerne påpeger, at de kommende trafikudfordringer ligeledes er gældende for Dessaus Boulevard (forbi Hellerup Skole) og Philip Heymanns Allé. Ejerforeningerne opfordrer til, at der udarbejdes en analyse af trafikpåvirkningerne i Tuborg Havnepark.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Af Miljøkonsekvensrapportens fremgår, at der i driftsfasen vil være 980 biler pr. dag fordelt på ca. 490 biler ud af området og 490 biler ind i området. Trafikken ind og ud af området fordeler sig ligeligt via Dessaus Boulevard og Philip Heymanns Allé-Tuborg Boulevard og herefter ud på Strandvejen.

Det er vurderet, at forøgelsen af trafikken vil medføre en mindre påvirkning, der ikke vil give anledning til trafikale problemer. Dette begrundes med, at den kommende døgntrafik kan rummes inden for vejenes kapacitet, og at trafikken i spidstimerne til og fra det nye boligområde vil være en forøgelse af trafikken i den mindst belastede retning.

Bygherre har efterfølgende foretaget en supplerende analyse af den fremtidige trafik på Tuborg Havnepark. Analysen baserer sig på beregninger og ikke målinger, da de fremtidige forhold i sagens natur ikke kan måles. Gentofte Kommune kan henvise til, at det er gængse, anerkendte metoder til trafikanalyser, der er fulgt.

I beregningen indgår antallet af lejligheder, når området er fuldt udbygget, og den medtager også trafik til publikumsorienteret service i Kysthus ll samt oplyst trafik til og fra KDY og Address. Beregningerne fremgår nedenfor.

	Nuværende		***Fremtidig***	
	Ind i området	*Ud af området*	*Ind i området*	*Ud af området*
Døgntrafik	*580 biler/døgn*	*580 biler/døgn*	*790 biler/døgn*	*790 biler/døgn*
Morgenspids	*25 biler/time*	*140 biler/time*	*40 biler/time*	*190 biler/time*
Eftermiddags-spids	*140 biler/time*	*25 biler/time*	*190 biler/time*	*40 biler/time*

Tuborg Havneparks vejkapacitet er beregnet til 1.105 biler/time i hver retning, hvorfor der er tilstrækkelig kapacitet på Tuborg Havnepark til at håndtere den beregnede fremtidige trafikmængde.

På baggrund af ovenstående vurderer Gentofte Kommune, at den fremtidige trafik kan afvikles uden kapacitetsproblemer.

2.5.2 2-minus-1 veje

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) og Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) ønsker, at Bygherre undersøger muligheden for at etablere 2-minum-1 veje i projektområdet såvel som i hele Tuborg Havnepark. Endvidere ønsker de, at Gentofte Kommune undersøger muligheden for etablering af 2-minus-1 veje i Tuborg Syd og tidligere erfaringer hermed.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Forslaget er givet videre til bygherre. Gentofte Kommune har ikke taget stilling til forslaget.

2.5.3 Trafikstøj i Tuborg Havnepark

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) og Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) er bekymret for den afledte støj af den fremtidige trafik.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Bygherre har oplyst, at når området er fuldt udbygget, vil det medføre en trafikforøgelse på 18% på Tuborg Havnepark, svarende til en støjforøgelse på 0,7 dB.

En støjforøgelse på 0,7 dB er ikke en hørbar ændring.

2.5.4 Linjeføring af lokalvej

En borger (høringssvar 6) gør indsigelser mod, at forløbet af lokalvejen til Kysthus I, II og III i Miljøkonsekvensrapportens s. 118 ser ud til at fravige lokalplanens fastlagte linjeføring.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Placering af vejene skal være i overensstemmelse med lokalplan 307 § 6.3:" De i § 6.2 fastlagte veje udformes således, at adgangsvejen, der tilsluttes rundkørslen, udformes med kørebaner, cykelsti og fortov som vist på kortbilag 4. Lokalveje anlægges med en let forsænkning i terrænet og udformes som smalle køreveje med fortove, ligeledes som vist på kortbilag 5."

Gentofte Kommune tager stilling til den endelige placering af vejene i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til placering af vejene i Miljøkonsekvensrapporten og placering af vejene i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til placering af vejene.

2.6 Parkering

2.6.1 Beboerparkering

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) samt Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) forventer, at Lokalplan 307 overholdes, så der allokeres to parkeringspladser pr. bolig i parkeringskældre, samt at erhvervelse af p-pladser ikke er valgfri.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Parkeringspladser til boliger etableres i henhold til Lokalplan 307 med 2 pladser pr. bolig i parkeringskældre. Lokalplanens krav om 2 parkeringspladser per bolig anses for opfyldt, hvis det er dokumenteret, at der på den enkelte ejendom er det antal parkeringspladser, der modsvarer antallet af boliger x 2.

Ejerskabet af parkeringspladserne kan ikke reguleres i en lokalplan og heller ikke administreres i byggesagsbehandlingen.

2.6.2 Gæsteparkering

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) samt Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) henstiller til, at gæsteparkeringspladser, som anlægges i terræn i henhold til Lokalplan 307, placeres i tæt tilknytning til de enkelte bebyggelsesenklaver, som de skal servicere.

Grundejerforeningen henstiller til, at såfremt der er behov for yderligere parkeringspladser i terræn, bør disse også placeres i direkte forbindelse med de ejendomme/aktiviteter som de ejendomme/aktiviteter, som de skal betjene, f. eks. den publikumsorienterede service i lokalplanens delområde D.

Ejerforeningerne beder Gentofte Kommune om at fastholde, at der alene anlægges to gæsteparkeringspladser i terræn, samt at disse placeres ved vendepladser anlagt i tilknytning til hvert boligområde.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Gæsteparkeringspladser skal etableres i henhold til Lokalplan 307, § 6.6:" Der skal for hver boliggruppe (byggefelt) etableres vendepladser på terræn med 2 gæsteparkeringspladser og mulighed for af- og påsætning. Gæstepladserne kan ikke medregnes ved beregning af den i § 6.7 fastlagte parkeringsdækning til boliger. "

Gentofte Kommune tager stilling til antallet af gæsteparkeringspladser i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til antallet af gæsteparkeringspladser i Miljøkonsekvensrapporten og antallet af gæsteparkeringspladser i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til antallet af gæsteparkeringspladser.

2.7 Kystsikring

Grundejerforeningen Tuborg Syd (høringssvar 2) og Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) ønsker, at man genovervejer kystsikringen af området, idet de er bekymret for de fremtidige konsekvenser af, at strandengen jævnligt vil blive oversvømmet. Ejerforeningerne Tuborg Havnepark A-D (høringssvar 4) ønsker endvidere at få afklaret:

(i) om det anses for forsvarligt og som god byggeskik at have oversvømmede området med et vandspejl højere end kældergulvet i umiddelbar nærhed af en drænet kælder.
(ii) Hvilken betydning vil det øgede vandtryk have for tætheden i kældrene i Tuborg Havnepark.
(iii) Hvilken instans der påtager sig ansvar for følgeskader på grund af en for lav kystsikring.

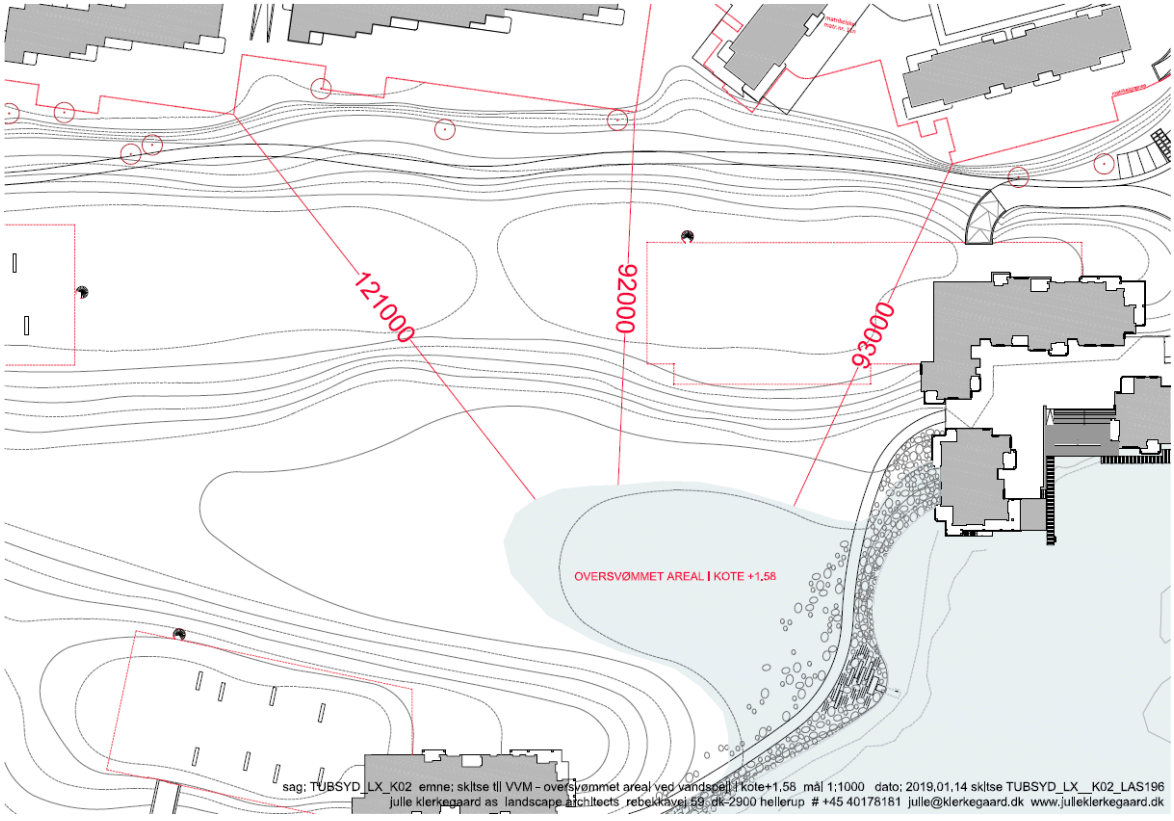
Gentofte Kommunes bemærkninger:

Projektområdet og byggeriet sikres mod stormflod til kote 2.1 m, hvilket er 0.2 m højere end den generelle stormflodsikring i Gentofte Kommune på 1.9 m. Den højeste registrerede stormflodskote ved Tuborg Syd er 1.58 m.

Nuværende landskabsprojekt som Miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i, er udarbejdet iht. terrænkoteringen i Lokalplan 307. Eksisterende badebro ligger i kote 1.42 og danner laveste kote på strandengen.

Gentofte Kommune har bedt bygherre om at foretage en vurdering af, om der er en risiko for, at parkeringskældrene under Tuborg Havnepark vil blive påvirket af indtrængende havvand i en stormflodsituation. På baggrund heraf har bygherre fremsendt beregninger samt en vurdering, som er opsummeret nedenfor.

Beregningerne foretaget på baggrund af de eksisterende jordbunds- og grundvandsforhold viser, at ved en oversvømmelse af strandengen til kote 1.5 skal vandet stå i kote 1.5 i over 700 timer, inden der vil være vand i jorden i kote 1.5 i en afstand af 50 m fra strandengen.



Historisk er varigheden af en stormflodsoversvømmelse under 24 timer. På baggrund heraf, er det bygherres vurdering, at oversvømmelsen ikke bidrager med et øget vandtryk på kældrene eller vandspejlet i Tuborg Havnepark.

Det er Gentofte Kommunes vurdering, at bygherre har redegjort for, at der ikke er risiko for oversvømmelse af parkeringskældre i Tuborg Havnepark i forbindelse med stormflod. Endeligt projekt skal godkendes af Gentofte Kommune i forbindelse med byggesagsbehandlingen.

Såfremt der måtte opstå skader som følge af manglende kystsikring, vil de almindelige erstatningsretlige regler i et civilt søgsmål mod bygherre være gældende.

2.8 Gener i anlægsfasen

Lone og Lars Norup (høringssvar 5) er bekymret for gener og skader forårsager af støj og vibrationer i anlægsfasen og efterspørger en klar definition af naboernes retsstilling.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Et anlægsarbejde i denne størrelse vil ikke kunne undgå at give gener for naboerne, når afstanden ikke er større. Støj fra midlertidige bygge- anlægsaktiviteter reguleres i henhold til Miljøbeskyttelsesloven og Miljøaktivitetsbekendtgørelsen. Gentofte Kommune har iht. bekendtgørelsen, udarbejdet en forskrift for midlertidige bygge- og anlægsprojekter, som bygherre skal overholde i forbindelse med udførslen.

Af forskriften fremgår det, at bygherre ved valg af maskiner samt tilrettelæggelse af arbejder skal begrænse støj- og vibrationsgener mest muligt. Endvidere fremgår det, at stærkt støjende bygge- og anlægsaktiviteter kun må udføres i tidsrummet hverdage 8-16.

Bygherre har i Miljøkonsekvensrapporten foretaget vurderinger af støj og vibrationer i anlægsfasen på baggrund af beregninger, resultaterne fremgår af kap. 6 og 9.

Bygherre har overfor Gentofte Kommune oplyst, at rammearbejderne vil blive planlagt således at perioden, hvori der rammes, begrænses mest muligt. Dette vil ske ved, at der anvendes flest mulige rammemaskiner i de pågældende områder. Som det fremgår af Miljøkonsekvensrapportens afsnit 6.3.3, er der enkelte lejligheder, hvor er det vurderet, at der i forbindelse med ramning vil ske en overskridelse af de vejledende komfortvibrationer.

Gentofte Kommune er tilsynsmyndighed under hele anlægsfasen, og skal tilse at Bygherre og dennes entreprenører overholder de gældende miljøregler i forbindelse med byggeriet.

Bygherre har oplyst, at der vil blive givet god information om anlægsarbejdet (hvorfor, hvornår, hvordan og hvor lang tid) til de berørte naboer.

Bygherre har oplyst, at der for de naboer, hvor de vejledende komfortvibrationer overskrides, vil blive indledt en tæt dialog. Bygherre vil, senest 4 uger før ramning udføres, oplyse præcist hvilke dage, der rammes pæle i det område, hvor der kan forekomme komfortvibrationer. Beboerne vil således i god tid have mulighed for at planlægge ikke at være tilstede i perioden kl. 8 – 16 på den/de dage, hvor de vejledende komfortvibrationer for deres lejlighed vurderes at blive overskredet.

Bygherre har endvidere oplyst, at der for at forebygge sætningsskader på bygninger vil blive stillet høje krav til entreprenørens overvågning af bygninger. Der vil i alle bygninger, der kan berøres af vibrationer, blive opsat vibrationsmålere. Ligeledes vil der blive foretaget en fotoregistrering af de eksisterende bygninger.

Vurdering af hvilke bygninger, der skal fotoregistreres og vibrationsmonitoreres, samt selve registreringen og monitoreringen vil blive foretaget af en uvildig part.

Bemærkningerne vedr. kompenserende foranstaltninger er givet videre til bygherre, som vil overveje dette, og Gentofte Kommune opfordrer berørte borgere til at indgå en dialog med bygherre.

Relateret document 2/4

Dokument Navn:	**Hvidbog Bemærkninger og indsigelser til forhøringen vedr. boligbyggeri.docx**
Dokument Titel:	**Hvidbog - Bemærkninger og indsigelser til forhøringen vedr. boligbyggeri**
Dokument ID:	**2735104**

Tuborg Syd-Byggeriet

Hvidbog – forhøring

1 Sammenfatning

1.1 Miljøkonsekvensrapport

På vegne af bygherre, Danica Pension, har COWI A/S den 22. december 2017 fremsendt ansøgning om boligbebyggelse på Tuborg Syd efter reglerne i miljøvurderingsloven.

Projektet, der omfatter opførelse af 202 boliger samt landskabsbearbejdning og anlæg af interne veje og parkeringsarealer i konstruktion, er omfattet af lovens bilag 2, punkt 10. b) Anlægsarbejder i byzoner, herunder opførelse af butikscentre og parkeringsanlæg samt punkt 10. e) Bygning af veje, havne, havneanlæg, herunder fiskerihavne (Projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Bygherre har vurderet, at projektets karakter vil betyde, at der skal gennemføres en miljøvurdering, og har derfor anmodet om, at miljøvurderingen igangsættes, jf. miljøvurderingslovens § 18, stk. 2. På baggrund heraf har Gentofte Kommune igangsat en miljøvurderingsproces.

Som første led i miljøvurderingsprocessen udarbejdede COWI et afgrænsningsnotat med projektbeskrivelse, som indeholder en beskrivelse af det kommende byggeri samt hvilke miljømæssige forhold, de forventer skal indgå i Miljøkonsekvensrapporten.

Gentofte Kommune har på baggrund af COWI's afgrænsningsnotat og projektbeskrivelse udarbejdet et idéoplæg til afgrænsning af, hvad der miljømæssigt skal undersøges i Miljøkonsekvensrapporten, jf. miljøvurderingslovens § 23, stk. 1.

1.2 Offentlig høring af afgrænsningsnotat og idéoplæg

COWI's afgrænsningsnotat har sammen med kommunens idéoplæg til afgrænsning af Miljøkonsekvensrapporten været i offentlig høring og i høring hos berørte myndigheder i perioden fra den 10. april 2018 til og med den 8. maj 2018.

Midtvejs i perioden, den 25. april 2018, blev der afholdt et borgermøde på Gentofte Rådhus, hvor projektet samt forventet tidsplan for udførelsen blev præsenteret og drøftet.

Gentofte Kommune modtog 8 høringssvar, heraf 3 fra ejerforeninger. På baggrund af de indkomne høringssvar og under hensyntagen til de spørgsmål, der blev rejst på borgermødet den 25. april 2018, udarbejdede Gentofte Kommune et afgrænsningsnotat med en liste over de emner, som skulle medtages i Miljøkonsekvensrapporten.

Høringssvarene fra idéfasen er alle refereret i denne hvidbog. Høringssvarene vil indgå i beslutningsgrundlaget, idet de er medtaget og vurderet i Miljøkonsekvensrapporten.

1.3 Kort opsummering

Høringssvarene indeholder mange synspunkter om projektet, hvoraf de mest gennemgående er følgende:

- Flere høringssvar omhandler bekymringer for gener i anlægsperioden i form af støv, støj, lys, indblik, udsyn, vibrationer, byggepladsens indretning, kørsel med tung trafik og parkeringsforhold.
- Flere høringssvar omhandler anlægsperioden længde.
- Flere høringssvar omhandler manglende eller begrænset adgang til badebroen og kyststien i anlægsperioden. En enkelt forslår, at der kompenseres for den periodevise manglende adgang til badebryggen ved at etablere sauna og omklædningsrum.
- Flere høringssvar mener, at der bør tages hensyn til dyre- og fuglelivets levesteder ved at bevare så mange træer og buske som muligt i skellet mellem de to grunde.
- Flere høringssvar omhandler bekymring for, at det nye boligbyggeri på længere sigt vil skabe øget trafikbelastning, højere støjniveau, risiko for flere uheld samt mangel på P-pladser.
- Flere høringssvar omhandler bekymring for Byhusets placering og højde i forhold til eksisterende bebyggelse. Der ønskes visualisering fra de lejligheder, der vil blive mest påvirket. Der ønskes endvidere udarbejdet skyggediagrammer for påvirkning fra Byhuset, både for den planlagte højde og for alternative højder på 5 og 6 etager, som findes på de eksisterende bebyggelser. Endelig ønskes det belyst, om udsigten fra de eksisterende bebyggelser forringes.
- Flere høringssvar omhandler bekymring for, om de kommende bygninger kan skabe vindturbulens.
- Flere høringssvar omhandler bekymring for, om der er risiko for mere ophobning af tang ved den kommende ændring af kystlinjen.
- Flere høringssvar omtaler, at strandengsbeplantning ikke omfatter det, som beskrives i projektet.
- I flere høringssvar nævnes, at der bør undersøges muligheder for at udforme strandengen på en måde, så området også klimasikres og kan modstå de store regnmængder, der er oplevet ved de seneste års skybrud (opsamling og afledning af overfladevand).
- Flere høringssvar omhandler placering af stier, byggefelter og mulig etablering af skure og småbygninger.
- Flere af høringssvarene omhandler en opfordring til Gentofte Kommune om at rejse en fredningssag får at sikre, at strandengen forbliver et rekreativt område med rig natur i fremtiden.

1.4 Læsevejledning

I høringsnotatets kapitel 2 findes en emneopdelt gennemgang af forslag, spørgsmål, kommentarer m.m. i høringssvarene efterfulgt af Gentofte Kommunes bemærkninger.

Der henvises til vedlagte bilag, hvor alle høringssvarene kan læses.

2 Gentofte Kommunes bemærkninger til høringssvarene

2.1 Gener i anlægsperioden

Ejerforeningen Tuborg Havnepark A (høringssvar 2) er utilfreds med byggepladsens indretning, herunder placering af jordhoteller, skurvogne og parkering tæt på deres bolig.

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) mener, at trafikstøj i anlægsfasen bør begrænses ved at sætte snævrest mulige tidsrammer for kørsel i området. Derudover bør støvgener minimeres.

Poul T Rahbek-Clemmensen (høringssvar 6) udtrykker bekymring for påvirkning på de eksisterende nabobygninger med parkeringskældre som følge af tryk fra tung fra trafik, rystelser/vibrationer bl.a. ved peleramning, samt skader fra grundvandssænkning.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Et anlægsarbejde i denne størrelse vil ikke kunne undgå at give gener for naboerne, når afstanden ikke er større. Støj fra midlertidige bygge- anlægsaktiviteter reguleres i henhold til Miljøbeskyttelsesloven og Miljøaktivitetsbekendtgørelsen. Gentofte Kommune har iht. bekendtgørelsen, udarbejdet en forskrift for midlertidige bygge- og anlægsprojekter, som bygherre skal overholde i forbindelse med udførslen.

Af forskriften fremgår det, at bygherre ved valg af maskiner samt tilrettelæggelse af arbejder skal begrænse støj- og vibrationsgener mest muligt. Endvidere fremgår det, at stærkt støjende bygge- og anlægsaktiviteter kun må udføres i tidsrummet hverdage 8-16.

Gentofte Kommune er tilsynsmyndighed under hele anlægsfasen, og skal tilse at Bygherre og dennes entreprenører overholder de gældende miljøregler i forbindelse med byggeriet.

Anlægsperioden og en beskrivelse af byggepladsens indretning findes i kapitel 3.5 og 3.6 i Miljøkonsekvensrapporten. Det fremgår heraf, at en optimering af byggerytmen samt byggepladslogistikken har været en væsentlig parameter i planlægningen, for at minimere de gener der opstår ved et større anlægsarbejde.

Bygherre har endvidere oplyst, at der allerede er etableret en tæt kommunikation mellem projektorganisationen og naboerne til projektområdet. Denne kommunikation vil blive opretholdt i hele anlægsperioden, således at problemer kan identificeres og forsøges afhjulpet hurtigst muligt. Optimering af byggerytmen har været en væsentlig parameter i planlægningen for at minimere de gener, der opstår ved det store anlægsarbejde.

<u>Støv</u>
Anlægsarbejderne kan medføre støvgener i tørre og blæsende perioder for naboer, opholdsarealer ved Hellerup Skole, brugere af havnens faciliteter og områder nord for byggepladsen. I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6.3.1 er det vurderet, at påvirkningen fra støv vil være mindre, idet jordbunker og veje vil blive vandet i tørre og blæsende perioder.

På denne baggrund er der i VVM tilladelsen stillet vilkår om, at jordbunker og veje skal vandes/sprinkles i tørre og blæsende perioder, for at modvirke støvgener.

<u>Støj</u>
For at etablere bygningernes og parkeringskældrenes fundamenter er det nødvendigt at foretage ramning af pæle og spuns. I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 9 vurderes det, at disse aktiviteter er stærkt støjende

og vil påvirke de nærmeste boliger moderat til væsentligt i korte perioder. Støj fra udgravning og landskabsbearbejdning vurderes at være en moderat påvirkning.

For at afværge påvirkningen fra de stærkt støjende aktiviteter beskrives det i Miljøkonsekvensrapportens kapitel 12, at aktiviteterne er forsøgt planlagt gennemført i vinterperioden, hvor udendørsophold i området og på altaner er reduceret. Det forventes, at spunsarbejderne kan gennemføres inden for en måned, mens den noget mindre støjende pæleramning forventes gennemført over en periode på 3-4 måneder.

Der er i VVM-tilladelsen stillet vilkår om, at kommunens 'Forskrift for udførelse af erhvervsmæssige bygge- og anlægsaktiviteter' skal følges i hele anlægsfasen. Dette vilkår betyder, at der er restriktioner på, hvornår støjende anlægsarbejder må foregå. Støjende arbejde må foregå i dagtimerne på hverdage kl. 7-18 og lørdage 7-14, og stærkt støjende arbejder kun i tidsrummet kl. 8-16 på hverdage.

Endelig er deri VVM-tilladelsen stillet vilkår om, at stærkt støjende aktiviteter så vidt muligt skal gennemføres i vinterperioden.

<u>Trafik</u>
For at afværge påvirkningerne fra den øgede lastbiltrafik i anlægsperioden beskrives der i Miljøkonsekvensrapportens kapitel 12 en række tiltag, som vil blive gennemført. I perioder, hvor skolebørn afleveres og hentes, er der indført spærretid, og det sikres med automatisk bomanlæg, at adgang til byggepladsen ikke er mulig i disse perioder. Desuden vil der blive benyttet flagmænd til regulering af trafikken, såfremt der er behov for transporter, der vurderes at give særlige trafiksikkerhedsmæssige udfordringer – eksempelvis ved ekstra brede eller lange transporter.

På denne baggrund er der i VVM-tilladelsen stillet vilkår om, at der i tidsrummene kl. 7.30 – 8.30 og 14.00 – 15.00 på hverdage, hvor skolebørn afleveres og hentes, indføres spærretid på Dessaus Boulevard. Der er desuden stillet vilkår om, at der skal benyttes flagmænd til regulering af trafikken, såfremt der er behov for transporter, som kan give særlige trafiksikkerhedsmæssige udfordringer.

<u>Vibrationer</u>
Med henblik på at kunne dokumentere vibrationsniveauet i de nærliggende bygninger er der i VVM-tilladelsen stillet vilkår om, at der skal opsættes vibrationsmålere i relevante nabobygninger, når der gennemføres rammearbejder. En uvildig geotekniker skal vurdere hvilke nabobygninger, der er relevante. Overvågning af vibrationsniveauet skal sikre, at der ikke opstår komfortvibrationer over grænseværdien i aften-/nattetimerne mellem kl. 16-08, og at der ikke mod forventning opstår bygningsskadelige vibrationer.

Derudover skal der så vidt muligt benyttes to rammemaskiner til ramning af pæle for at minimere den periode, hvor ramningen foregår.

<u>Grundvand</u>
Af Miljøkonsekvensrapportens kapitel 10.4 fremgår det, at der kan være behov for midlertidig sænkning af grundvand i forbindelse med udgravning til parkeringskældre og fundering af kysthusene.

Grundvandssænkning vil dog være af begrænset omfang, da parkeringskældrene kun graves delvist ned i terrænet. Der kan være behov for lokale grundvandssænkninger i forbindelse med byggegruber for kysthusene. Disse vil i så fald være lokale og kortvarige.

Naboejendommene er funderet på pæle og bygherre oplyser, at naboejendommene ikke vil kunne påvirkes af de grundvandssænkningerne.

2.2 Anlægsperiodens længde

Niels Henrik Nielsen (høringssvar 3) og Ejerforeningerne Tuborg havnepark A og B (høringssvar 2 og 8) mener, at den samlede byggeperiode er for lang og bør forkortes mest muligt.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Anlægsperioden og en beskrivelse af de indledende arbejder er beskrevet i kapitel 3.5 og 3.6 i miljøkonsekvensrapporten.

Bygherre oplyser, at optimering af byggerytmen har været en væsentlig parameter i planlægningen for at minimere de gener, der opstår ved det store anlægsarbejde.

Bygherre oplyser, at der allerede er etableret en tæt kommunikation mellem projektorganisationen og Hellerup Skole og naboerne til projektområdet. Denne kommunikation vil blive opretholdt i hele anlægsperioden, således at problemer kan identificeres og forsøges afhjulpet hurtigst muligt.

2.3. Adgang til badebroen og kyststien i anlægsperioden

Jens Christian Lorenzen (høringssvar 4) mener, at den periodevise manglende adgang til badebryggen bør kompenseres med en sauna og et omklædningsrum.

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) forslår at der etableres ordninger, så der fortsat er adgang til badebryggen, f.eks. ved en fodgængerbro over anlægsperiodens kørevej. Ejerforeningen Tuborg havnepark B (høringssvar 8) supplerer hertil, at adgang til badebryggen og kyst i vid udstrækning bør kunne lade sig gøre med korridorer af mobilt hegn.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Forslaget vedr. kompensation er noteret, men er ikke en del af Miljøkonsekvensrapporten.

Påvirkningen af den rekreative brug af projektområdet er vurderet i kapitel 6.3.1 i Miljøkonsekvensrapporten. Det vurderes, at påvirkningen vil være moderat.

Anlægsfasen er planlagt, så der løbende åbnes for offentlig adgang i takt med, at anlægsarbejderne står færdige.

Det vil desuden, i begrænset omfang, blive tilstræbt at åbne op for adgang til kystnære stier og badebryggen undervejs i anlægsperioden i de perioder, hvor aktiviteterne på byggepladsen giver mulighed for det.

Forslaget om kompensation for manglende adgang til badebryggen og om mobile hegn er givet videre til bygherre og Gentofte Kommune har opfordret bygherre til, at vurdere om der kan gives adgang med mobile hegn.

2.4 Hensyn til dyre- og fugleliv

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) oplyser, at der er et rigt og varieret fugleliv i træer og buske på Tuborg Syd. Ved opsætning af hegn og anlægning af transportvej i anlægsfasen bør der derfor tages ekstra hensyn til dyre- og fuglelivets levesteder ved at bevare så mange træer og buske som muligt i skellet mellem de to grunde.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Forud for udarbejdelsen af Miljøkonsekvensrapporten er der foretaget en naturregistrering af området, og der er ikke registreret beskyttede arter eller vigtige levesteder. Ud for

Tuborg Havnepark bebyggelsen vil den kommende beplantning kunne afløse den eksisterende beplantning og vil således danne grundlag for et naturligt dyre- og planteliv.

2.5 Trafikbelastning og -støj samt P-pladser

Kirsten Kühle (høringssvar 1) og Hanne L. Wulff (høringssvar 7) er bekymret for den fremtidige trafiksituation på Tuborg Havnepark og vil gerne vide, hvordan det øgede trafikpres i området vil blive imødekommet i projektet.

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) mener, at det ændrede trafikmønster, herunder betydning af den forøgede trafik mht. sikkerhed og tilgængelighed i Tuborg Havnepark, bør vurderes. Det skal undersøges og laves en løsning for, hvordan den tunge trafik i form af leverandørlastbiler, renovationsvogne, flyttebiler og busser til de nye boliger kan afvikles. Endelig mener ejerforeningerne, at det ikke er nok med to gæsteparkeringspladser pr. byggefelt.

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark B (høringssvar 8) nævner supplerende, at gæsteparkering så vidt muligt bør ligge skjult inden for byggefelterne eller i kældre. Især er strandengsområderne omkring kysthus 3, 4 og 5 meget vigtige at holde P-fri af hensyn til udsigter og strandengens herlighedsværdi.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Bygherre har i Miljøkonsekvensrapporten redegjort for konsekvenserne af trafikken i drifsfasen i kapitel 8.5. Analysen baserer sig på beregninger og ikke målinger, da de fremtidige forhold i sagens natur ikke kan måles. Gentofte Kommune kan henvise til, at det er gængse, anerkendte metoder til trafikanalyser, der er fulgt.

Af Miljøkonsekvensrapportens fremgår det, at der i driftsfasen vil der være 980 biler pr. dag fordelt på ca. 490 biler ud af området og 490 biler ind i området. Trafikken ind og ud af området fordeler sig ligeligt via Dessaus Boulevard og Philip Heymanns Allé - Tuborg Boulevard og herefter ud på Strandvejen.

Det er vurderet, at forøgelsen af trafikken vil medføre en mindre påvirkning, der ikke vil give anledning til trafikale problemer. Dette begrundes med, at den kommende døgntrafik kan rummes inden for vejenes kapacitet, og at trafikken i spidstimerne til og fra det nye boligområde vil være en forøgelse af trafikken i den mindst belastede retning.

Bygherre har efterfølgende foretaget en supplerende analyse af den fremtidige trafik på Tuborg Havnepark. Analysen baserer sig på beregninger og ikke målinger, da de fremtidige forhold i sagens natur ikke kan måles. Gentofte Kommune kan henvise til, at det er gængse, anerkendte metoder til trafikanalyser, der er fulgt.

I beregningen indgår antallet af lejligheder, når Tuborg Strandeng er fuldt udbygget, og den medtager også trafik til publikumsorienteret service i Kysthus 2 samt oplyst trafik til og fra KDY og Address. Beregningerne fremgår nedenfor.

	Nuværende		*Fremtidig*	
	Ind i området	*Ud af området*	*Ind i området*	*Ud af området*
Døgntrafik	*580 biler/døgn*	*580 biler/døgn*	*790 biler/døgn*	*790 biler/døgn*
Morgenspids	*25 biler/time*	*140 biler/time*	*40 biler/time*	*190 biler/time*
Eftermiddagsspids	*140 biler/time*	*25 biler/time*	*190 biler/time*	*40 biler/time*

Tuborg Havneparks vejkapacitet er beregnet til 1.105 biler/time i hver retning, hvorfor der er tilstrækkelig kapacitet på Tuborg Havnepark til at håndtere den beregnede fremtidige trafikmængde.

Bygherre har ligeledes foretaget en overslagsmæssig kapacitetsvurdering af krydset Philip Heymanns Alle / Tuborg Havnepark, og heraf fremgår det, at den fremtidige trafik godt kan afvikles uden kapacitetsproblemer.

Gæsteparkeringspladser

Gentofte Kommunes bemærkninger: Gæsteparkeringspladser skal etableres i henhold til Lokalplan 307, således at der for hvert byggefelt etableres vendeplads på terræn med to gæsteparkeringspladser. Kravet til antallet af gæsteparkeringspladser er et minimumskrav, og der kan således etableres flere, såfremt dette anses for nødvendigt og ikke i øvrigt er i modstrid med lokalplanens formål.

I Miljøkonsekvensrapporten er det vurderet, at der er behov for 17 gæsteparkeringspladser. Gentofte Kommune tager stilling til antallet af gæsteparkeringspladser i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til antallet af gæsteparkeringspladser i Miljøkonsekvensrapporten og antallet af gæsteparkeringspladser i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til antallet af gæsteparkeringspladser.

Herudover er der planlagt handicap parkeringspladser og 8 parkeringspladser i terræn til eventuel publikumsorienteret service, ligeledes i overensstemmelse med lokalplanens og kommuneplanens parkeringskrav.

2.6 Størrelse og udformning af bygninger, herunder skyggevirkninger og udsyn/indkig

Ejerforeningen Tuborg Havnepark A (høringssvar 2) og Niels Henrik Nielsen (høringssvar 3) udtrykker bekymring for den planlagte højde på byhuset, da det er det hus, som ligger tættest på den eksisterende bebyggelse. Bekymringen skyldes bl.a. skyggevirkninger fra byhuset, og ejerforeningen ønsker en præsentation af skyggediagrammer for dette i Miljøkonsekvensrapporten.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Byhusets højde fremgår af tabel 3-1 i Miljøkonsekvensrapporten. Huset forventes bygget med 9 etager, som det maksimale ifølge Lokalplan 307.

Skyggediagrammer findes i Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6.4.6 og i bilag C.

Byhuset vil kun have begrænset skyggepåvirkning på eksisterende byggeri omkring projektområdet. Dette er gældende i morgentimerne omkring jævndøgn, hvor byhuset vil kaste skygge over det sydøstlige hjørne af bygningen mod nordvest (Saxo Bank). Skyggen fra samme bygning vil i løbet af formiddagen kaste skygge over dele af den sydvestlige bygning på Tuborg Havnepark A.

Indbliksgener er vurderet i kapitel 6.4.2 i Miljøkonsekvensrapporten. Visualiseringer fra forskellige standpunkter er vist i bilag B.

Når de nye ejendomme er opført, vil der være boliger i et område, der før var ubebygget. Det betyder, at der sker en ændring i, hvorfra og hvor meget man kan se ud på/ind ad vinduerne på nærmeste boliger i Tuborg Havnepark. I forhold til facadernes stilling over for hinanden og nærheden af bygningerne, vil det være byhuset og kysthus III, der potentielt kan ændre indbliksforholdene for henholdsvis Tuborg Havnepark A og D.

Den eksisterende bebyggelse på Tuborg Havnepark ligger placeret nord og syd for vejen, Tuborg Havnepark, med parallelle, men forskudte, facader. Den nye bebyggelse kommer til at have altaner eller andre udvendige opholdsrum samt vinduer placereret over for Tuborg Havnepark A og D. Afstanden til det nye byggeri er dog større (minimum 40 m) end de nuværende interne afstande mellem bygningerne i Tuborg Havnepark (minimum 30 m), og det vurderes, at eventuelle indbliksgener vil svare til eller være lidt mindre end mellem de bygninger, der i dag ligger nærmest på hinanden i Tuborg Havnepark.

2.7 Vindturbulens

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) ønsker belyst i hvor høj grad, der er risiko for, at Tårnet og Kysthus II-III kan skabe generende vinde og turbulens ift. strandengen og de eksisterende bygninger.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Påvirkninger fra vind og turbulens er vurderet i Miljøkonsekvensrapporten kapitel 6.4.5 og bilag A.

Vindpåvirkningen i området vil ændres som følge af det nye byggeri. Overordnet set vil oplevelsen af vindpåvirkningen gå fra et mere og konstant blæsende vindmiljø til et vindmiljø, som er præget af skiftende læ og turbulente områder. Projektet vil ligeledes påvirke niveauet for turbulens lokalt og ved indsejlingen til Tuborg Havn.

2.8 Ophobning af tang

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) oplyser, at der i hjørnet ved Hellerup Havn/Tuborg Nord hvert år samles tang og søgræs, som skaber væsentlige lugtgener i sommerperioden. Der skal belyses, hvad landindfatningerne ved havneindsejlingen og ved Kysthusene ved Tuborg Syd betyder for vandgennemstrømningshastigheden og for risiko for opsamling af tang med lugtgener til følge. Der bør efterfølgende igangsættes foranstaltninger for at forebygge dette.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Ophobning af tang og søgræs giver lugtgener. Derfor er udformningen af landindvindingerne fastlagt, så ophobning minimeres, jf. kapitel 3. 1.1 i Miljøkonsekvensrapporten. Ophobning kan dog ikke helt undgås, hvorfor løbende oprensning af ophobet tang og ålegræs er indarbejdet i driften af de nye boliger.

2.9 Beplantning

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) gør bl. a. opmærksom på, at strandengsbeplantning ikke omfatter det, som beskrives i projektet.

Endvidere bemærkes i høringssvarene, at for at skabe sammenhæng i området i driftsfasen - bør den endelige beplantning af strandengen tænkes sammen med de eksisterende grønne områder foran Tuborg Havnepark D. Det foreslås derfor, at der etableres en tæt dialog og et godt samarbejde mellem landskabsarkitekten og ejerforeningen Tuborg Havnepark D, så flest muligt interesser kan imødekommes.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Om beplantning fremgår af Lokalplan 307, § 10.3: "Det i § 10.2 fastlagte grønne område skal udformes som en kuperet strandeng og fremstå med naturgræsflade med terrænformationer tilplantet med vegetation som klitrose, hybenrose, strandtorn, hvidtjørn, hanesporetjørn og lignende. Terrænformationer må ikke udføres med en højde der overstiger kote 5.8 og der må ikke etableres støttemure. Terrænet skal i princippet udformes som vist på kortbilag 4 (illustrationsplan), og der skal være udsigt til Øresund fra de i § 6.2 fastlagte rekreative stier".

Beplantningen i området skal således udformes som en kuperet strandeng i overensstemmelse med lokalplanens § 10.3. Gentofte Kommune tager stilling til den endelige beplantningsplan i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til fremstillingen af beplantningen i Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til beplantningen i området.

Bygherre fremlagde på et møde mellem ejerforeningerne, bygherre og Gentofte Kommune den 19. december 2018 udkast til beplantningsplan, som efterfølgende blev drøftet.

Bygherre har tilkendegivet, at de er indstillet på at indgå i en konstruktiv dialog omkring beplantningen og vil konsultere Ejerforeningerne Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D, samt Grundejerforeningerne Tuborg Syd og Tuborg Nord inden udformning af endelig beplantningsplan i overensstemmelse med Lokalplan 307

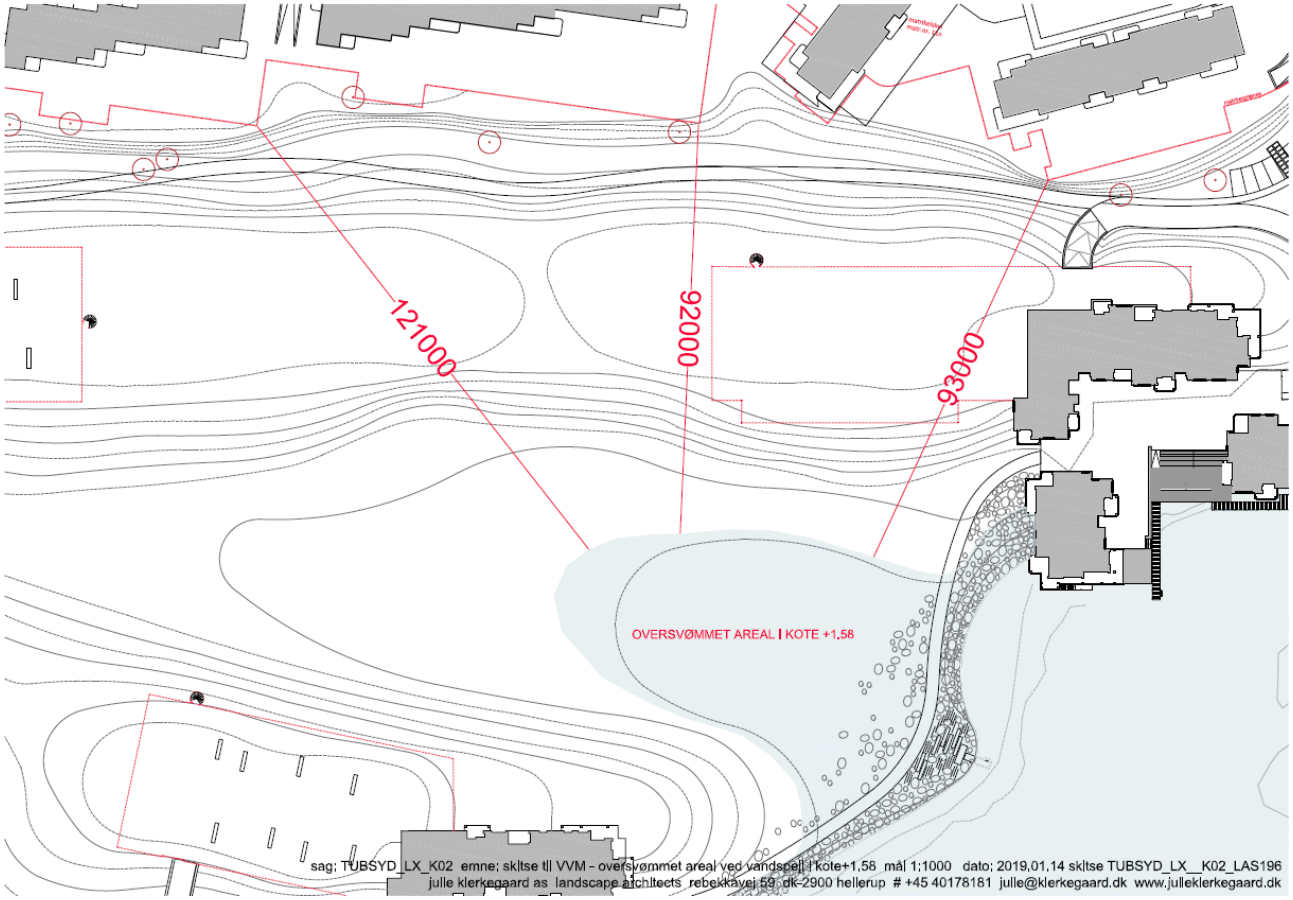
2.10 Klimasikring

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) gør opmærksom på, at Hellerup ligger lavt i forhold til omegnskommunerne, og ved kraftige regnskyl og skybrud er der øget risiko for oversvømmelser. Der bør undersøges muligheder for at udforme strandengen på en måde, så området også klimasikres og kan modstå de store regnmængder, vi har oplevet ved de seneste års skybrud (opsamling og afledning af overfladevand).

Gentofte Kommunes bemærkninger: I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 3 beskrives, at projektområdet og byggeriet sikres mod stormflod til kote 2.1 m, hvilket er 0.2 m højere end den generelle stormflodssikring i Gentofte Kommune på 1.9 m. Med en kystsikring af bygningerne til kote 2.1 er projektet sikret mod en stormflod på størrelse med den tidligere stormflodssituation "Bodil" inklusiv eventuel bølgehøjde på op til 40 cm. Udformning af kystsikring og bearbejdningen af terrænet betyder, at badebryggen og strandengsområdet vil blive oversvømmet ved en eventuel stormflod.

Badebryggen ligger i kote 1.42 og danner laveste kote på strandengen. Den højst registrerede stormflodskote ved Tuborg Syd er 1,58 m. Beregninger foretaget på basis af de eksisterende jordbunds- og grundvandsforhold, viser, at ved en oversvømmelse af strandengen til kote 1,58 skal vandet stå i kote 1,58 i 20 dage inden vandet vil nå undersiden af kælder i Tuborg Havnepark, hvor strandengen skal have vandspejl stående i kote 1.58 i alle 20 dage.

Da varigheden af en stormflodsoversvømmelse historisk er under 24 timer, vurderes det derfor ikke at bidrage med et øget vandtryk på kælderen eller ændring af vandspejlet i Tuborg Havnepark.



2.11 Placering af stier, byggefelter og mulig etablering af skure og småbygninger

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) nævner, at der ved anlæggelse af offentlige stier på strandengen skal tages hensyn til Tuborg Havnepark D's stueligheder og privatsfærer. Bredden på strandengen mod øst er smal, og en offentlig sti bør derfor placeres så langt fra D-bygningernes terrasser som muligt.

Byggefelt I-III placeres tæt ift. Tuborg Havnepark D nr. 18-20-22. Projektet vil mindske lyset og udsigten mod syd og øst væsentligt og vil forringe værdien af lejlighederne. Udsigts- og lystabet fra Tuborg Havnepark D nr. 18-20-22 bør derfor belyses ift. de nye bygningers omfang og placering. For at mindske udsigtstabet bør der derfor i den endelige projektudformning indarbejdes transparens, frirum og gennemsyn i byggefelterne.

Endelig nævner ejerforeningen Tuborg Havnepark B (høringssvar 8), at der på informationsmødet den 25. maj 2018 blev omtalt en risiko for placering af diverse småbygninger/skure uden for byggefelterne. Dette bør undgås.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Stierne i området skal fastlægges i overensstemmelse med lokalplan 307, § 6.2: " Veje og stier fastlægges med en beliggenhed i princippet som vist på kortbilag 3."

I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6 beskrives de fremtidige stiforløb. Gentofte Kommune tager stilling til den endelige placering af stiforløbet i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har

ikke forholdt sig til fremstillingen af stiforløbet i Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til stiforløbet i området.

Byggefelterne etableres iht. lokalplanens bestemmelser. Skyggediagrammer findes i Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6.4.6 og i bilag C.

Småbygninger/skure kan etableres iht. lokalplanens § 7.23.

2.12 opfordring til Gentofte Kommune om at rejse en fredningssag får at sikre, at strandengen forbliver et rekreativt område med rig natur i fremtiden.

Ejerforeningerne Tuborg Havnepark D og B (høringssvar 5 og 8) opfordrer Gentofte Kommune til at rejse en fredningssag for at sikre, at strandengens natur forbliver et rekreativt område med en rig natur i fremtiden.

Gentofte Kommunes bemærkninger: Opfordringen er noteret, men er ikke en del af Miljøkonsekvensrapporten.

Relateret document 3/4

Dokument Navn:	**Høringssvar samlet fra forhøring og høring af miljøkonsekvensrapport.docx**
Dokument Titel:	**Høringssvar samlet fra forhøring og høring af miljøkonsekvensrapport**
Dokument ID:	**2735102**

Høringssvar samlet fra forhøring og høring af Miljøkonsekvensrapport

Høringssvar fra forhøringen side 1- 12
Høringssvar fra høring af bygherres Miljøkonsekvensrapport side 13- 39

Høringssvar fra forhøringen

Høringssvar 1

Fra Kirsten Kühle - Beboer Tuborg Havnepark

Til Natur og Miljø

Bosiddende i Tuborg Havnepark har jeg det nye byggeri meget tæt på. Således velvidende om, at der kommer op til ca. 400 nye boliger i området og deraf følgende ca. 800-1000 flere beboere, så frygter jeg for den kommende trafik, idet der nu kun er to veje, inklusiv en skole og mange arbejdspladser, der i forvejen i myldretiden fortæller, at en udvidelse af beboerantallet vil komme til at udgøre en kritisk, trafikal situation. Derfor vil jeg gerne vide, hvordan man i fremtiden med det forøgede antal beboere har tænkt sig at imødekomme dette store problem. Skal der laves en tunnel? Hvor kan man skabe nye veje til det forøgede trafikpres? For dette må man vel allerede have gennemtænkt?

Jeg håber på et seriøst svar på min henvendelse, inden trafikpresset kunne tænkes at ville kræve menneskeliv, utryghed, larm, forurening, nedsat trivsel og -boligkvalitet.

Med venlig hilsen
Kirsten Kühle

Høringssvar 2

Fra Bestyrelsesformand for Ejerforeningen Tuborg Havnepark A, Flemming Allan Hansen

Emne: Miljøvurdering af Tuborg Syd

Efter borgermøde på Gentofte rådhus den 25. april 2018 (fin orientering) samt rapporter fremsendt i E-Boks – har det givet anledning til følgende kommentarer.

Ad. 1 Byhuset
Ved fremvisning af byggeriet, blev der af arkitekt Lene Tranberg vist billeder af de forskellige hustyper. Af en eller anden grund var der ikke noget omkring ”Byhuset”. Der kom dog frem, at byggeriet blev på 9 etager. Allerede her er det underligt, at det hus der er nærmest den eksisterende parkbebyggelse er det eneste hus der ikke er reduceret i bygningshøjde i forhold til det tilladte i

lokalplan 307. Kysthusene kunne ifølge lokalplan 307 udformes i op til 10 etager, men er nu reduceret til en højde på mellem 5-7 etager. Konklusionen er åbenbart blevet, at det hus der ligger tættest på den eksisterende bebyggelse bliver det højeste.
Af hensyn til de mange beboere i det eksisterende byggeri burde bygningshøjden overvejes endnu en gang. Der er jo tid nok, da det er det sidste hus der bliver bygget.

Ad. 2 Skyggediagrammer (Byhuset)
I relation til ovenstående er der stor bekymring for skygge påvirkning fra "Byhuset". Den generelle opfattelse er, at der vil blive mistet megen sol især i forår- og efterårsperioderne. Såfremt de 9 etager fastholdes, ville det være rart at se nogle nye skyggediagrammer i relation til husets udformning, som vi ikke har set endeligt.

Ad. 3 Byggeperiode
I henhold til den seneste tidsplan kan det samlede byggeri forventes afsluttet i 2023-24. Når der inddrages forberedelsesperioden (Flytning af Lynette ledningen og ændring af Vilhelmsdalløbet på 2,5 år) – taler vi om en samlet byggeperiode på 7-8 år. Da Tuborg ejendommene ikke just er ungdomsboliger, men tværtimod beboet af primært ældre personer der prøver at nyde deres alderdom mest muligt – er byggeperioden med dens utallige ulemper meget lang (har fået flere til at overveje at flyttet fra området).

Vi har i flere omgange haft kontakt til Cowi vedrørende f.eks. byggepladsens indretning, men det er ikke meget vi er blevet hørt. Svar tiderne har været så lange, at tingene bare er passeret. Generelt yderst utilfredsstillende og ikke meget har været muligt. Placering af jordhoteller, skurvogne og parkering har været anket, men vi er ikke blevet hørt og slutresultatet er blevet det værst tænkelige for beboerne og vi taler jo om adskillige år.
F.eks. er asfalteret parkeringsplads på 15.000 kvm. placeret direkte udfor lejlighederne i Tuborg Havnepark. Tænk her på co2, støj, lys fra billygter m.v. – højst utilfredsstillende når der tænkes på miljøet.

Med venlig hilsen, Regards
Flemming Allan Hansen

Høringssvar 3

Fra Niels Henrik Nielsen

Vedr.: Miljøvurdering af Tuborg Syd

Med henvisning til Genfofte Kommunes "Idéoplæg for boligbyggeri på Tuborg Syd" samt det materiale Arkitektfirmaet Lundgaard og Tranberg Arkitekter præsenterede ved borgermødet den 25.4.2018 har jeg følgende kommentarer:

Der blev ikke ved mødet redegjort for den endelige bygningshøjde eller udforming af "BYHUSET".

Dette fremgår heller ikke af arkitekternes præsentationsmateriale.
Ifl Lokalplan 307 må Byhuset ikke overstige mere end 9 etager, dog max 37 meter. For ejerne af lejligheder i Tuborg Havnepark 2 – 8 er det uacceptabelt såfremt byggeriets udformning og højde adstedkommer betydelige skyggesener.
Særligt i perioderne udenfor højsommeren forekommer det umiddelbart sandsynligt at byggeriet ved en maximum højde vil forhindre solens stråler i at nå de pågældende ejendomme.

Jeg anmoder derfor om, at man ved den kommende miljøvurdering har fokus på dette problem og at bygherrer på enhver tænkelig måde tilgodeser dette. En betydelig skyggepåvirkning vil givetvis nedsætte værdien af de pågældende lejligheder ganske betydeligt, både hvad angår den pengemæssige værdi og ikke mindst den livskvalitet, der vil blive mistet.

Det vil i øvrigt være mig ubegribeligt, hvis Byhuset skulle overstige bygningshøjden af den ejendom, der ligger på hjørnet af Dessaus Boulevard og Philip Heymans Allé.

Endeligt synes jeg, det er oplagt at klage over byggeperiodens længde. Det må kunne gøres væsentligt hurtigere. Byhuset skal igangsættes som det sidste i løbet af 2021 – i bedste fald. Dvs en forventet afslutning i 2023, hvorefter hele naturen formentligt først derefter kan skabes. Man skal vist være meget optimistisk, hvis man forestiller alt færdigt i 2024.
Dette vil sige en byggeperiode fra starten i 2016 og minimum 8 år frem !!! Det er helt uacceptabelt for beboerne. Jeg ved ikke om dette spørgsmål formelt hører under miljøpåvirkning, men i praksis kan det for beboerne dårligt henføres til andet.

Med venlig hilsen

Niels Henrik Nielsen

Høringssvar 4

Fra Jens Christian Lorenzen

Emne: Tuborg Syd

I forbindelse med Danica Pensions nye byggeri er det vigtigt at den rettighed som de nuværende beboere har erhvervet
I form af en badebro forsvares og bevares.
Det er rygtedes at adgangen til denne badebro forhindres i en del af byggeperioden.
Som en del af kompensationen herfor bør der efter nærmere aftale gives mulighed for at etablere en nedgravet facilitet
nær badebroen. Faciliteten, der skal bestå af en sauna og et omklædningsrum, skal i princippet falde sammen med naturen.
Vindues arealet begrænses mest muligt.
Det må være i Gentofte Kommunes interesse at være med til at sikre borgerne i Tuborg Syd en sådan facilitet, der er højt ønsket.

Mvh
Jens Christian Lorenzen

Høringssvar 5

Fra Jens Bjergmose, Formand for E/F "D"

Vedlagt sendes høringssvar fra ejerforeningen D - Tuborg Havnepark 16-22 vedrørende boligbyggeriet i Tuborg Syd.

Med venlig hilsen

Jens Bjergmose
Formand for E/F "D"

Supplerende idéer og forslag til Gentofte Kommunes idéoplæg for boligbyggeri på Tuborg Syd i forhold til projektets miljøkonsekvenser:

Ad trafik og trafikstøj
1. I vurderingen af det ændrede trafikmønster skal også indgå, hvad den forøgede trafik vil betyde for sikkerheden og tilgængeligheden i Tuborg Havnepark med de mange parkeringspladser, hvorfra biler bakker ud, og udkørslerne fra parkeringskældre.
a. Videre skal det beskrives, hvor gæster til Byggefelt I-III, KDY, Address, den planlagte cafe og restaurant skal parkere. Det er tydeligt, at de to estimerede p-pladser pr. ny lejlighed ikke er nok, og der bør derfor planlægges flere p-pladser.
b. Det skal også undersøges og laves en løsning for, hvordan den tunge trafik i form af leverandørlastbiler, renovationsvogne, flyttebiler og busser kan afvikles. Disse køretøjer bruger på nuværende tidspunkt gruspladsen for enden af Tuborg Havnepark som vendeplads.
2. Trafikstøj under anlægsfasen bør begrænses ved at sætte snævrest mulige tidsrammer for kørsel i området og ved at placere kørevejen til Pynten så sydligt som muligt og dermed med størst mulig afstand til eksisterende bebyggelse. Videre må kørevejen graves ned, så der derved opstår en støjvold.

Ad støv, skygge, vind, lugt og støjgener
1. Allerede nu er der betydelige støvgener, når det blæser, så der må sættes stærkt fokus på dette forhold og laves foranstaltninger for at mindske det i anlægsfasen.
2. Skyggediagrammer må kunne udarbejdes nu ud fra tegningerne af det planlagte byggeri. Derfor er vi ikke enige med Cowi, som i tabel 1 skriver, at det ikke er muligt at vurdere påvirkningen på forhånd. Det bør være en forudsætning for byggetilladelse, at skyggediagram er udarbejdet, samt at dette viser, at nuværende bebyggelse ikke påvirkes.
3. I hjørnet ved Hellerup Havn/Tuborg Nord samles hvert år tang og søgræs, som skaber væsentlige lugtgener i sommerperioden. Der skal belyses, hvad landindfatningerne ved havneindsejlingen og ved Kysthusene ved Tuborg Syd betyder for

vandgennemstrømningshastigheden og for risiko for opsamling af tang med lugtgener til følge. Der bør efterfølgende igangsættes foranstaltninger for at forebygge dette.

4. Der er blæst af varierende styrke fra alle retninger ved Pynten og Bugten ved Tuborg Syd. Der bør belyses i hvor høj grad, der er risiko for, at Tårnet og Kysthus II-III kan skabe generende vinde og turbulens ift. strandengen og de eksisterende bygninger. For at mindske generne for fremtiden bør hensyn indarbejdes i den endelige projektudformning.

Ad Visuelle forhold, arkitektur og kystlandskab

1. Da der i projektet omtales strandengbeplantede åse og høje træer, bør der laves udsigtsdiagrammer set fra stuelejlighederne i den eksisterende bebyggelse med henblik på at sikre, at disse lejligheders udsigt til vandet bevares i størst mulig omfang. Ligeledes bør det ved planlægning/ beplantning af kystlandskab sikres, at eksisterende bebyggelse ikke får forringede lys-/solforhold.
2. For at skabe sammenhæng i området i driftsfasen bør den endelige beplantning af strandengen tænkes sammen med de eksisterende grønne områder foran Tuborg Havnepark D. Vi foreslår derfor, at der etableres en tæt dialog og et godt samarbejde mellem landskabsarkitekten og E/F Tuborg Havnepark D, så flest muligt interesser kan imødekommes.
3. Byggefelt I-III placeres tæt ift. Tuborg Havnepark D nr. 18-20-22. Projektet vil mindske lyset og udsigten mod syd og øst væsentligt og vil forringe værdien af lejlighederne. Udsigts- og lystabet fra Tuborg Havnepark D nr. 18-20-22 bør derfor belyses ift. de nye bygningers omfang og placering. For at mindske udsigtstabet bør der derfor i den endelige projektudformning indarbejdes transparens, frirum og gennemsyn i byggefelterne.
4. Der er på nuværende tidspunkt et rigt og varieret fugleliv i træer og buske på Tuborg syd. Ved opsætning af hegn og anlægning af transportvej i anlægsfasen bør der derfor tages ekstra hensyn til dyre- og fuglelivets levesteder ved at bevare så mange træer og buske som muligt i skellet mellem de to grunde.

Ad Rekreative interesser og offentlighedens adgang

1. Området har i dag stor rekreativ værdi med mange spadserende, hundeluftere, løbere, skolebørn og cyklister. Da anlægsfasen angives til 5 år, må der gøres alt, hvad der er muligt, for at bevare så meget som muligt af offentlighedens adgang til området. Desuden bør adgangen til Ulriks Passage, der forbinder området med Strandpromenaden, åbnes tidligst muligt.
2. Badeplatformen for enden af den nord/sydgående grussti var et vigtigt salgsargument, da Carlsberg i sin tid satte de eksisterende lejligheder til salg. Platformen bruges i dag hele året rundt, og der må derfor etableres ordninger, så der fortsat er adgang til platformen i anlægsfasen, f.eks. ved en fodgængerbro over anlægsperiodens kørevej.
3. Strandengen bliver i driftsfasen et stort fælles aktiv for alle beboerne, den passerende offentlighed og for dyre- og fuglelivet i området. Området har allerede oplevet, at lokalplaner pludseligt laves om, og der er derfor behov for ekstra beskyttelse af strandengen mod yderligere byggeri. Gentofte Kommune bør derfor rejse en fredningssag for at sikre, at strandengens 4 hk natur forbliver et rekreativt område med en rig natur i fremtiden.
4. Ved anlæggelse af offentlige stier på strandengen skal der tages hensyn til Tuborg Havnepark D's stueligheder og privatsfærer. Bredden på strandengen mod øst er smal og en offentlig sti bør derfor placeres så langt fra D-bygningernes terrasser som muligt.

Ad Projektets sårbarhed som følge af klimaforandringer
1. Hellerup ligger lavt ifh. omegnskommunerne, og ved kraftige regnskyl og skybrud er der øget risiko for oversvømmelser. Der bør undersøges muligheder for at udforme strandengen på en måde, så området også klimasikres og kan modstå de store regnmængder, vi har oplevet ved de seneste års skybrud (opsamling og afledning af overfaldevand).

Om undersøgelse af alternativer
1. Byggefelt III placeres tæt på Tuborg Havnepark D. Projektet vil mindske udsigten og lyset væsentligt og vil forringe værdien af lejlighederne. Der bør derfor undersøges alternative løsninger ift. denne bebyggelses højde, omfang, placering og udformning for at minimere tabet af udsigt og lys mest muligt. Evt. ved at reducere antallet af lejligheder i byggefeltet og placere dem i Kysthus IV-V, hvor generne bliver mindre, da der er væsentligt længere til de eksisterende bygninger.

Høringssvar 6

Fra Poul T Rahbek-Clemmensen

Emne: Miljøvurdering af Tuborg Syd

Til Gentofte Kommune, Natur og Miljø

Jeg henviser til Deres skrivelse om høring for ovennævnte boligbyggeri og muligheden for at komme med forslag til miljømæssige forhold, der bør undersøges nærmere i Miljøkonsekvensrapporten.

Jeg vil gerne foreslå følgende medtaget i rapporten:

1) Rystelser der opstår under forløbet for eksempel fra pæleramning eller andre arbejder. Rystelsernes påvirkning på de eksisterende nabobygninger med parkeringskældre og risiko for beskadigelse af disse.

2) Trykbelastning (gennem jorden) på de eksisterende nabobygninger med parkeringskældre - for eksempel som følge af tung trafik.

3) Påvirkning af de eksisterende nabobygninger med parkeringskældre som følge af grundvandssænkning.

4) Hvad angår punkt (1), (2) og (3) bør der udpeges arbejdsmetoder, der imødegår/undgår risici for skader.

Med venlig hilsen

Poul Rahbek-Clemmensen

Høringssvar 7

Fra Hanne L. Wulf

Gentofte Kommune
Natur og Miljø

Jeg bor Tuborg Havnepark 3 og er lidt bekymret for miljøet – dvs. støj – med hensyn til trafikken når området udvides med 300 boliger, og hvor tilkørslen til ca. 100 boliger vil blive ned ad Tuborg Havnepark.

Jeg bor som sagt Tuborg Havnepark 3 og allerede i dag er der flere fra min ejerforening som anfører, at trafikken på henholdsvis Philip Heymans Alle og Tuborg Havnepark giver støjgener.

Der køres stærkt (personbilerne) og med hensyn til store biler så er det specielt busser som er blevet fremhævet som generende.

Og med ca. 100 nye boliger vil det betyde, at Tuborg Havnepark vil blive færdselsvejen for endnu flere personbiler, skraldevogne, flyttevogne, busser og leverandører til KDY og den nye cafe/restaurant, bådtransport til KDY osv. osv.

Og for mig og de øvrige som bor Tuborg Havnepark 1 – 11 vil det betyde yderligere støj ved ophold på den store terrasse som vender mod syd – altså ud mod vejen.

Efter min mening er noget af årsagen at støjen kastes rundt mellem bygningerne, og dermed forstærkes. Det kan der formentlig ikke gøres noget ved.

Men vejbelægningen er jo også med til at give støj, og her ved jeg at der findes forskellige typer belægninger. Jeg vil derfor foreslå, at den nuværende vejbelægningen udskiftes med en belægning, der reducerer/absorberer trafikstøjen.

Derudover vil jeg også foreslå, at vejen 'indrettes' så høj hastighed ikke er mulig fx med chikaner der mindsker hastigheden, men således at hastigheden er stabil/rolig fra indkørslen til endepunktet. Bump kan være meget gode, men det betyder, at der inden bumpet bremses ned for efter bumpet at speede op. Igen en støj som kastes rundt mellem bygningerne.

'Støj-niveauet' er acceptabelt i dag, men det er blevet højere i de år jeg har boet på Tuborg Havnepark (fra) og med udsigten til at der kommer yderligere biler på vejen er er tanken ikke rar, så hvis der er en mulighed for at reducere støjen – og el-biler over hele linjen er nok ikke mulig – så synes jeg det er en lille omkostning at se på om typen af vejbelægningen og chikaner kan give et bedre støjmiljø for området.

Venlig hilsen

Hanne L. Wulff

Høringssvar 8

Fra Helle Bechgaard, Formand E/F Tuborg Havnepark B

Emne: Miljøvurdering af Tuborg Syd. Høringssvar fra E/F Tuborg Havnepark B

Til rette vedkommende i Gentofte Kommune, Natur og Miljø.

Vedhæftet høringssvar fra E/F Tuborg Havnepark B i relation til Miljøvurdering af Tuborg Syd. Jeg håber at summen af input giver god mening……!

Med venlig hilsen
Helle Bechgaard.
Formand E/F Tuborg Havnepark B

Hellerup 8. maj 2018

Høringssvar fra E/F Tuborg Havnepark B:

Supplerende idéer og forslag til Gentofte Kommunes idéoplæg for boligbyggeri på Tuborg Syd i forhold til projektets miljøkonsekvenser:

Generelt:

E/F Tuborg Havnepark D har den 4. maj 2018 fremsendt supplerende ideer og forslag til Gentofte Kommunes idéoplæg for boligbyggeri på Tuborg Syd i forhold til projektets miljøkonsekvenser. Indledningsvis skal fremhæves, at E/F Tuborg Havnepark B er enig i de fremførte betragtninger, hvorfor dette notat ses efterfølgende s.3-5.

Byggefases længde (5+ år?):

Danica estimerer pt en byggeperiode på ca. 5 år. Selvom Danica er et pensionsselskab må det antages at lejlighederne skal sælges i takt med at de bygges. En hvis procentdel skal være solgt før ny byggefase påbegyndes. Dvs. at byggefasen i princippet ikke kan fastsættes, men er variabel i takt med boligmarkedet. En periode på 5+ år er meget lang tid at være i byggerod, byggestøj, byggestøv, forstyrret udsyn, byggelys osv. Derudover vil salg af lejligheder i Tuborg Havnepark påvirkes negativt i forhold til en ukendt 'deadline'. For slet ikke at tale om en periode på 5+ år af en pensionists restlevetid.

Kan kommunen stille krav til Danica om at byggeriet afsluttes indenfor 5 år?

Skyggediagrammer for Byhuset.

Endnu er Byhuset et 'ubeskrevet blad'. På orienteringsmødet 25. maj 2018 blev dette hus ikke præsenteret, hverken i valgt højde, placering i byggefeltet eller dets udseende. Fra Lokalplan 307 vides at Byhuset er berammet til 9 etager. Denne højde er markant afvigende fra nærtliggende bebyggelse. Derudover er dette høje hus beliggende på Tuborg Syd grundens vestligste ende, netop

hvor aftensolen burde have mulighed for at kaste sine sidste stråler ud over strandengen samt Kysthus 4 og 5.

Der bør således udarbejdes skyggediagrammer for Byhuset. Til sammenligning bør alternativt udarbejdes skyggediagrammer for et 6-etages, evt. et 5- etages hus. Især drejer det sig om aftensol om vinteren, med meget lavt stående sol. Det kan frygtes, at den højt prioriterede strandeng i vidt omfang kommer til at ligge i skygge ved aftenstid efter arbejdstid, hvor beboerne netop har brug for at nyde solen og udsigten til strandengen. Et 6-etages Byhus vil svare til nabobygningerne i Tuborg Syd samt i Tuborg Havnepark.

Kysthus 3:

Det bør tilstræbes at Kysthus 3 bygges så smalt som muligt, idet huset tager en meget væsentlig udsigt fra alle Parkhusene i Tuborg Havnepark, men især Parkhusene mod Øresund.

Synsfelt visualisering:

I præsentationsmaterialet over det planlagde byggeri findes flere synfelter visualiseret, men primært med vinkling på det kommende byggeri. Synfelt visualisering fra Parkhusene i det eksisterende Tuborg Havnepark ses til gengæld ikke. For nuværende beboere i Parkhusene vil det være en væsentlig og værdifuld information at få synliggjort hvilket tab af udsigt, der er tale om. Fx ville en synsfelt visualisering fra de østvendte ender af Parkhuset i Tuborg Havnepark 4 og 8 med sigte mod syd øst, syd og vest være relevant. Tilsvarende syns visualiseringer fra de øvrige Parkhuse vil ligeledes være relevante.

Skure og småbygninger:

På informationsmødet 25. maj 2018 blev omtalt en risiko for placering af diverse småbygninger/skure udenfor byggefelterne. Dette bør undgås.

Strandeng:

”Strandenge har en flora, som overvejende består af græsser og blomster, der tåler at blive oversvømmet og udsat for saltpåvirkning. På Ishøj Strand og Avedøre Holme findes naturtypen med blandt andet almindelig kællingetand, gul evighedsblomst, gul rundbælg, hvid stenkløver, kærsvinemælk, maj gøgeurt, sandrottehale, slangetunge, strandkarse og vild hør” (Wikipedia).

Træer og større buske er således tilsyneladende ikke en naturlig del af bevoksningen på en strandeng. En tilplantning af åse og strandengen med ’fyr’ (som illustreret i præsentations materialet 25. maj 2018) eller lignende træ type kommer alt for nemt til at tage udsigter fra stue og 1.sals etager såvel i det planlagde byggeri som i det eksisterede Tuborg Havnepark byggeri. En væsentlig idé med lokalplan 307 var at maksimere udsigter trods bebyggelse. Bygningerne præsenteres så smukke og ’organiske’ i sig selv, at de ikke behøver at kamufleres med træer! Eventuelle træer bør placeres så der ikke berøves unødig udsigt, og de bør så vidt muligt placeres i eller tæt på byggefelterne, og ikke i synsvinklerne mellem husene.

Gæsteparkering:

Gæsteparkering bør så vidt muligt ligge skjult indenfor byggefelterne eller i kældre. Især er strandeng områderne omkring kysthus 3, 4 og 5 meget vigtige at holde P-fri af hensyn til udsigter og strandengens herlighedsværdi. Kælderparkering vil være optimal**. NB!** der findes meget ledig gæsteparkering i området, tættest er kælderparkeringen (ejet af Carlsberg) ved SAXO, som en mulig gæsteparkering.

Tang:

Såfremt de nye 'landindfatningerne' medfører ansamling af tang i Tuborg Syds nærområde, bør Danica i byggeperioden sørge for at denne fjernes. Ildelugtende tang er desværre allerede i dag et kendt problem.
Nye kystkonstruktioner kan måske forværre dette fænomen.

Mobile hegn og Korridorer:

Selv tre måneders ud hegning af beboerne er meget, og svarer til en sommerperiode. Adgang til badebro og kyst bør i vid udstrækning kunne lade sig gøre med korridorer af mobilt hegn. Danica forsøger beredvilligt at etablere midlertidig badeplads i havnen…….og stor tak for det. Den kan imidlertid aldrig kompensere for herlighedsværdien ved nuværende badeplatform. Beboerne føler det er meget alvorligt, at blive udelukket både fra badebroen og den tilknyttede kyststi på ubestemt tid. En korridorløsning med mobile hegn og børnesikre låger, kunne være en del af løsningen. Lågerne kunne være åbne uden for arbejdstid og i weekender.

Helle Bechgaard, 8. maj 2018

Miljøvurdering af Tuborg Syd: Høringssvar fra E/F Tuborg Havnepark D, nr. 16-22. V/ Formand Jens Bjergmose.

Hellerup den 4. maj 2018. Gentofte Kommune, Natur og Miljø. Bernstorffsvej 161, 2920 Charlottenlund. miljoe@gentofte.dk

Høringssvar fra E/F Tuborg Havnepark D Supplerende idéer og forslag til Gentofte Kommunes idéoplæg for boligbyggeri på Tuborg Syd i forhold til projektets miljøkonsekvenser:

Ad trafik og trafikstøj

1. I vurderingen af det ændrede trafikmønster skal også indgå, hvad den forøgede trafik vil betyde for sikkerheden og tilgængeligheden i Tuborg Havnepark med de mange parkeringspladser, hvorfra biler bakker ud, og udkørslerne fra parkeringskældre.

a. Videre skal det beskrives, hvor gæster til Byggefelt I-III, KDY, Address, den planlagte cafe og restaurant skal parkere. Det er tydeligt, at de to estimerede p-pladser pr. ny lejlighed ikke er nok, og der bør derfor planlægges flere p-pladser.

b. Det skal også undersøges og laves en løsning for, hvordan den tunge trafik i form af leverandørlastbiler, renovationsvogne, flyttebiler og busser kan afvikles. Disse køretøjer bruger på nuværende tidspunkt gruspladsen for enden af Tuborg Havnepark som vendeplads.

2. Trafikstøj under anlægsfasen bør begrænses ved afsætte snævrest mulige tidsrammer for kørsel i området og ved at placere kørervejen til Pynten så sydligt som muligt og dermed med størst mulig afstand til eksisterende bebyggelse. Videre må kørevejen graves ned, så der derved opstår en støjvold.

Ad støv, skygge, vind, lugt og støjgener

1. Allerede nu er der betydelige støvgener, når det blæser, så der må sættes stærkt fokus på dette forhold og laves foranstaltninger for at mindske det i anlægsfasen.

2. Skyggediagrammer må kunne udarbejdes nu ud fra tegningerne af det planlagte byggeri. Derfor er vi ikke enige med Cowi, som i tabel 1 skriver, at det ikke er muligt at vurdere påvirkningen på forhånd. Det bør være en forudsætning for byggetilladelse, at skyggediagram er udarbejdet, samt at dette viser, at nuværende bebyggelse ikke påvirkes.

3. I hjørnet ved Hellerup Havn/Tuborg Nord samles hvert år tang og søgræs, som skaber væsentlige lugtgener i sommerperioden. Der skal belyses, hvad landindfatningerne ved havneindsejlingen og ved Kysthusene ved Tuborg Syd betyder for vandgennemstrømningshastigheden og for risiko for opsamling af tang med lugtgener til følge. Der bør efterfølgende igangsættes foranstaltninger for at forebygge dette.

4. Der er blæst af varierende styrke fra alle retninger ved Pynten og Bugten ved Tuborg Syd. Der bør belyses i hvor høj grad, der er risiko for, at Tårnet og Kysthus II-III kan skabe generende vinde og turbulens ift.
strandengen og de eksisterende bygninger. For at mindske generne for fremtiden bør hensyn indarbejdes i den endelige projektudformning.

Ad Visuelle forhold, arkitektur og kystlandskab

1. Da der i projektet omtales strandengbeplantede åse og høje træer, bør der laves udsigtsdiagrammer set fra stuelejlighederne i den eksisterende bebyggelse med henblik på at sikre, at disse lejligheders udsigt til vandet bevares i størst mulig omfang. Ligeledes bør det ved planlægning/ beplantning af kystlandskab sikres, at eksisterende bebyggelse ikke får forringede lys-/solforhold.

2. For at skabe sammenhæng i området i driftsfasen bør den endelige beplantning af strandengen tænkes sammen med de eksisterende grønne områder foran Tuborg Havnepark D. Vi foreslår derfor, at der etableres en tæt dialog og et godt samarbejde mellem landskabsarkitekten og E/F Tuborg Havnepark D, så flest muligt interesser kan imødekommes.

3. Byggefelt I-III placeres tæt ift. Tuborg Havnepark D nr. 18-20-22. Projektet vil mindske lyset og udsigten mod syd og øst væsentligt og vil forringe værdien af lejlighederne.

Udsigts- og lystabet fra Tuborg Havnepark D nr. 18-20-22 bør derfor belyses ift. de nye bygningers omfang og placering. For at mindske udsigtstabet bør der derfor i den endelige projektudformning indarbejdes transparens, frirum og gennemsyn i byggefelterne.

4. Der er på nuværende tidspunkt et rigt og varieret fugleliv i træer og buske på Tuborg syd. Ved opsætning af hegn og anlægning af transportvej i anlægsfasen bør der derfor tages ekstra hensyn til dyre- og fuglelivets levesteder ved at bevare så mange træer og buske som muligt i skellet mellem de to grunde.

Ad Rekreative interesser og offentlighedens adgang

1. Området har i dag stor rekreativ værdi med mange spadserende, hundeluftere, løbere, skolebørn og cyklister. Da anlægsfasen angives til 5 år, må der gøres alt, hvad der er muligt, for at bevare så meget som muligt af offentlighedens adgang til området. Desuden bør adgangen til Ulriks Passage, der forbinder området med Strandpromenaden, åbnes tidligst muligt.

2. Badeplatformen for enden af den nord/sydgående grussti var et vigtigt salgsargument, da Carlsberg i sin tid satte de eksisterende lejligheder til salg. Platformen bruges i dag hele året rundt, og der må derfor etableres ordninger, så der fortsat er adgang til platformen i anlægsfasen, f.eks. ved en fodgængerbro over anlægsperiodens kørevej.

3. Strandengen bliver i driftsfasen et stort fælles aktiv for alle beboerne, den passerende offentlighed og for dyre- og fuglelivet i området. Området har allerede oplevet, at lokalplaner pludseligt laves om, og der er derfor behov for ekstra beskyttelse af strandengen mod yderligere byggeri. Gentofte Kommune bør derfor rejse en fredningssag for at sikre, at strandengens 4 hk natur forbliver et rekreativt område med en rig natur i fremtiden.

4. Ved anlæggelse af offentlige stier på strandengen skal der tages hensyn til Tuborg Havnepark D's stueligheder og privatsfærer. Bredden på strandengen mod øst er smal og en offentlig sti bør derfor placeres så langt fra D-bygningernes terrasser som muligt.

Ad Projektets sårbarhed som følge af klimaforandringer

1. Hellerup ligger lavt ifh. omegnskommunerne, og ved kraftige regnskyl og skybrud er der øget risiko for oversvømmelser. Der bør undersøges muligheder for at udforme strandengen på en måde, så området også klimasikres og kan modstå de store regnmængder, vi har oplevet ved de seneste års skybrud (opsamling og afledning af overfaldevand).

Om undersøgelse af alternativer

1. Byggefelt III placeres tæt på Tuborg Havnepark D. Projektet vil mindske udsigten og lyset væsentligt og vil forringe værdien af lejlighederne. Der bør derfor undersøges alternative løsninger ift. denne bebyggelses højde, omfang, placering og udformning for at minimere tabet af udsigt og lys mest muligt. Evt. ved at reducere antallet af lejligheder i byggefeltet og placere dem i Kysthus IV-V, hvor generne bliver mindre, da der er væsentligt længere til de eksisterende

Høringssvar fra høring af bygherres Miljøkonsekvensrapport

Høringssvar 1

Fra: Klaus P. E. Glahn, Tuborg Havnepark 8, 4.th., 2900 Hellerup

Emne: Store natursten på strandengen, Tuborg Syd

Der bør placeret et større antal store natursten (op til et par meter i diameter) rund om på strandengen. Dels for at tilføre strandengen mere variation samt et element af uforgængelighed i forhold til den løvfældende beplantning og dels for at sikre en sammenhæng med kystsikringen (som består af natursten) mod vandet.

Høringssvar 2

Høringssvar fra Grundejerforeningen Tuborg Syd
Indledning

Med baggrund i Lokalplan 307 og Miljøkonsekvensrapport for den påtænkte nye bebyggelse i dette område har Grundejerforeningen Tuborg Syd (Grundejerforeningen) på foranledning af Gentofte Kommune deltaget i fællesmøder med repræsentanter for bygherren og Gentofte Kommune. Grundejerforeningen gør indledningsvis opmærksom på, at vedligeholdelsen af området nord for den nuværende øst – vestgående parksti inklusive selve stien den 12. oktober 2009 er overdraget af Carlsberg til Grundejerforeningen. Området ligger i delområde B som ifølge Lokalplan 307 er fuldt udbygget.
I henhold til Miljøkonsekvensrapporten og det fremførte på disse møder skal Grundejerforeningen fremkomme med følgende:

Beplantning
Grundejerforeningen forventer Lokalplan 307 overholdt i henhold til princippet om en strandeng. Grundejerforeningen kan ikke genkende principperne om en strandeng i afsnit ”3.1.3 Landskab og Beplantning” på side 22-23 i konsekvensrapporten og finder dermed ikke, at Lokalplan 307 er forstået af Cowi/Danica. Der er i detaljen nævnt strandengsplanter i Lokalplan307, men billederne og teksten på side 22-23 viser og beskriver store træer, som ikke er en del af Lokalplan307. På side 44-45 fastslås det endnu engang, at Lokalplan307 omhandler princippet om en strandeng; her er delområderne også vist.

Parkeringspladser
Grundejerforeningen forventer, at lokalplan 307 overholdes mht. parkering. Lokalplanen allokerer 2 parkeringspladser pr lejlighed i parkeringskældre i forbindelse med Kysthusene I, II og III. I det nuværende byggeri (ejerforeningerne A,B,C og D) er der allokeret 1½ parkeringsplads pr lejlighed og det giver ikke parkeringsproblemer for ejere og deres gæster. Det må derfor - indenfor

lokalplanen - være op til ejerne af nybyggeriernes parkeringskældre selv at finde en hensigtsmæssig fordeling på ejer- og gæsteparkeringspladser.

De parkeringspladser der i henhold til lokalplan 307 skal placeres i terræn, skal som foreskrevet i lokalplanen placeres i delområder C og D i tæt tilknytning til de enkelte bebyggelsesenklaver som de skal servicere. Såfremt der måtte være behov for yderligere parkeringspladser i terræn, bør disse også placeres i direkte forbindelse med de ejendomme/ aktiviteter, som de skal betjene dvs. jf. lokalplanen i delområde D, hvor et etageareal udlægges til publikumsorienteret service.

Oversvømmelse af strandeng.
Vi forstår, at strandengen jævnligt forventes oversvømmet, da der arbejdes med en kote 1,4-1,5 m ved badebroen. Når alle prognoser forventer højere vandstand i havene over de næste 50-100 år, er det ikke udtryk for rettidig omhu at indbygge mulighed for oversvømmelser, når det er umuligt at vurdere konsekvenserne af jævnlige oversvømmelser på det eksisterende og nye byggeri.
Derudover kan det ikke udelukkes, at jævnlige oversvømmelser af strandengen også kan forårsage skader på stier og beplantning på strandengen.
Grundejerforeningen skal derfor opfordre til oversvømmelsessikringen af området genovervejes.

Trafikstøj.
Jf. lokalplan 307 skal al fremtidig trafik til byggefelt I, II og III ske via Tuborg Havnepark.
Da trafikken og især den afledte støj allerede nu er generende, hvilket erfaring man ikke havde da lokalplan 307 blev godkendt, for delområde B var på det tidspunkt endnu ikke færdigbygget, så er følgende blevet aftalt og fremgår af beslutningsreferat fra møde om Miljøkonsekvensrapporten for Tuborg Syd Byggeriet den 27. november:
Bygherre undersøger muligheden for etablering af 2-minus-1 veje. Gentofte Kommune vil endvidere undersøge tidligere erfaringer med denne type vej og muligheden for etablering i projektområdet.
En sådan etablering bør foretages for hele Tuborg Havnepark og ikke blot den del af vejen som er beliggende i delområde C og D.

Byggefelter/Projektområde
I henholdt til Lokalplanen fastlægges delområde B som udbygget (s.3). Det fremgår (s.4), at byggefelter alene skal omfatte delområde C og D.
I lokalplanen bestemmes det således, at der ikke skal ske indgreb i delområde B.
På side 20 i Miljøkonsekvensrapporten, Figur 3-1 er den "overordnede bebyggelses- og landskabsplan, Projektområdet" markeret med rød afgrænsning.
Projektområdet er ikke nævnt eller defineret i Lokalplanen.
Miløkonsekvensrapportens Projektområde inddrager væsentlige dele af delområde B.
De områder, der inddrages, er områder, der ligger tæt op ad bebyggelsen på Tuborg Havnepark, og enkelte steder endog forbi denne bebyggelse og helt indt til Tuborg Havnepark. For disse områder er den fremtidige vedligeholdelse ved aftale med Carlsberg overdraget til Grundejerforeningen i 2009. overdragelsen omfatter den øst-vestgående sti og alle områder nord for denne til den eksisterende bebyggelse. Beplantningen af disse områder, er udformet som en naturlig overgang til Delområde C og D.

Miljøkonsekvensrapporten oplyser ikke, hvilke planer Danica har for disse områder. På side 93 under Figur 7-17 anføres det under et billede af en del af dette område nord for den eksisterende øst-vestgående sti:
Der er på nuværende tidspunkt ikke endeligt afklaret, hvordan den del af projektområdet, der ligger tættest på Tuborg Havnepark skal udformes.
Af Miljøkonsekvensrapportens side 44 fremgår:

"Projektområdet er omfattet af bestemmelserne for delområde C og D".

Her er projektområdet således angivet overensstemmelse med Lokalplanen. Dette er således i modstrid med det ovenfor anførte.
Denne del af delområde B, der er beliggende fra og med stien og helt op til stueetagernes terrasser, er naturligvis af stor betydning for beboere i disse ejendomme.
Det kan være hensigtsmæssigt, at der sker ændringer i den eksisterende beplantning i denne del af Delområde B for at danne en naturlig overgang også til de nye strandengområder, men Grundejerforeningen forudsætter, at ændringer i delområde B alene foretages i samråd med Grundejerforeningen.
Det bedes bekræftet, at der alene sker ændringer i delområde B i samråd med Grundejerforeningen.

Stiforløb.
Af Lokalplanen §6.2 fremgår, at stier udformes som vist på kortbilag 3.
På dette kortbilag er der vist de rekreative stier. Ingen af disse stier er placeret i delområde B.
Af Miljøkonsekvensrapporten fremgår af punkt 3.1, at stier etableres i henhold til Lokalplanen.
Af Miljøkonsekvensrapporten, Tuborg Syd-Boliger, Ikke-teknisk resumé fremgår af side 13 under pkt. 4.1:

Når byggeriet og landskabsbearbejdningen er gennemført, vil hele området være åbnet op, og der vil være offentlig adgang på de nyetablerede stier. Stien syd for Tuborg Havnepark vil stort set have samme forløb som den nuværende. Der vil desuden være to stier langs med vandet. Den ene sti langs vandet er en rekreativ sti med adgang for gående og cyklister, som vil forløbe på landsiden af bygningerne, men vil forbindes med Tuborg Badebrygge og forløbe langs vandet nær bryggen. Den anden sti, som kun giver adgang for gående vil følge forløbet af kystsikringen langs vandet.

Der er på flere skitser i forbindelse med salg af nye lejligheder vist områder, hvor der ikke er indtegnet stier og hvor nogle af ovennævnte stier er placeret anderledes. Grundejerforeningen går ud fra, at dette ikke er udtryk for en fravigelse.

Derfor bedes det bekræftet, at de endelige stiforløb bliver som beskrevet i Lokalplanen og som beskrevet i ovennævnte citat fra Miljøkonsekvensrapporten.

Bestyrelsen for Grundejerforeningen Tuborg Syd

Høringssvar 3

Fra ejerforeningerne A, B, C og D

Gentofte Kommune
Rådhuset
Bernstorffsvej 161
2920 Charlottenlund

Hellerup den 12. november 2018

Planchef Michael Holst, Plan og Byg

Dette brev bedes venligst videregivet til Borgmester Hans Toft til videre foranstaltning.
Kære Hans Toft,

Vedr. Gentofte Kommune Lokalplan 307. Bolig byggeri på Tuborg Syd.
1. Indledning

Denne henvendelse til Gentofte Kommune fra undertegnede Ejerforeninger i Tuborg Havnepark (Tuborg Syd) er foranlediget af, at Ejerforeningerne ser et behov for her og nu at reagere på den helt klare disharmoni, der er mellem Gentofte Kommune Lokalplan 307 (fælles referencegrundlag for hele Tuborg Syd) og de oplæg/præsentationer, der udarbejdes og distribueres af Bygherren (Danica Pension/COWI) specifikt i udmøntning af Lokalplanens § 10.3.

Henvendelsen vedrører også, at Ejerforeningerne ser et behov for at få en bekræftelse fra Gentofte Kommune på, at efter det igangværende byggeris færdiggørelse vil stien (der løber øst/vest) syd for Tuborg Havnepark blive ført tilbage til sin oprindelige linjeføring.

Ejerforeningerne takker for invitationen til Borgermøde den 3. december 2018 på Gentofte Rådhus vedrørende "Høring af Miljøkonsekvensrapporten for det kommende boligbyggeri på Tuborg Syd" I relation hertil vil Ejerforeningerne sætte pris på, dersom Gentofte Kommunes behandling af indholdet af denne henvendelse kan ske så betids, at resultatet heraf kan foreligge forud for ovennævnte Borgermøde den 3. december 2018.

2. Ejerforeningerne i Tuborg Havnepark E/F A, E/F B, E/F C og E/F D

Ejerforeningerne er interessenter i Lokalplanområdet, der afgrænses som vist på kortbilag 1 i Lokalplan 307. Lokalplanområdet er opdelt i delområderne A, B, C, D, E og F. Delområde A og B er færdigudbyggede. Det igangværende boligbyggeri er placeret i delområderne C, D og E.
Ovenstående ejerforeninger er alle del af Delområde B med i alt 214 ejerlejligheder.
Som beskrevet i Lokalplan 307, § 1 angives, at delområderne fortsat fastholdes i et sammenhængende og transparent landskab, jfr. lokalplanens formål:

− at skabe et frodigt og landskabeligt spændende bykvarter.
− at bebyggelsen fremstår som mindre grupper i et terrænreguleret landskab udformet som en strandeng.

Efterstående materiale (pkt 3-5) ligger til grund for Ejerforeningernes vurdering af at 'det terrænregulerede landskab' ikke er i overensstemmelse med Lokalplan 307, §10,3, idet områderne

C, D og E i Bygherrens PowerPoint, salgsmateriale og rapporter fremtræder massivt beplantet med høje og brede træer, endda primært placeret på 'åsen' umiddelbart foran og syd for Tuborg Havnepark. Således udøves et meget væsentligt indgreb i det eksisterende byggeris udsyn fra de fleste etager og i alle retninger.

Købere af lejligheder i Tuborg Havnepark, der har erhvervet deres lejligheder efter lokalplan 307 er vedtaget, og det er mange, har alle købt ud fra en forudsætning om at det ubebyggede areal mellem Tuborg Havnepark og Svanemøllebugten blev udlagt som strandeng, med de tillægskommentarer som er nævnt i lokalplanen.

"§10.3 Det i § 10.2 fastlagte grønne område skal udformes som en kuperet strandeng og fremstå med naturgræsflade med terrænformationer tilplantet med vegetation som klitrose, hybenrose, strandtorn, hvidtjørn, hanesporetjørn og lignende. Terrænformationer må ikke udføres med en højde der overstiger kote 5.8 og der må ikke etableres støttemure. Terrænet skal i princippet udformes som vist på kortbilag 4 (illustrationsplan), og der skal være udsigt til Øresund fra de i § 6.2 fastlagte rekreative stier."

I § 10.3 omtales alene lav vækst og buske. Træer nævnes ikke.
Ejerforeningerne anmoder således Gentofte Kommune om snarest, at lade Bygherren udarbejde en konkret beplantningsplan, der er i overensstemmelse med Lokalplan 307, §10,3.

3. Tilgængeligt offentligt materiale og informationer i øvrigt, der lægges til grund for vores henvendelse og påstand.

Beplantningsplan

3.1 COWI/Danica Pension. **Tuborg Syd. Afgrænsningsnotat til Gentofte Kommune. Dateret 7. marts 2018.**
Side 5 Landskabet ……*bakkedrag beplantes med buske og* ***træer*** *i en bund af høje græsser, lavninger tilsås med naturgræsser.* ***Store og mellemstore træer*** *giver læ omkring bygninger og lavninger……*
Visualiseringer figur 4, illustrerer fyrretræer i ca 4-5 sals højde.
Side 6 Beplantning……..***Store og mellemstore træer*** *giver læ omkring bygninger og lavninger…..*

3.2Gentofte Kommune. Idéoplæg for boligbyggeri på Tuborg Syd – afgrænsning af hvad miljømæssigt skal undersøges i Miljøkonsekvensrapport. Dateret 10. april 2018.
Side 4. Om projektet. …….*Landskabet mellem punkthusene udformes som et åbent rekreativt landskab, der fremstår som et kuperet terræn med karakter af en strandeng……..*
Side 5. Landskab. *Hovedtrækket i den landskabelige idé for Tuborg Syd er at skabe et strandengslandskab med lavninger og bakkedrag. Lavningerne fremstår som strandenge, og bakkedragene, der skjuler parkeringsanlæggene, fremstår som strandengsbeplantede 'åse'……..*
Dette notat fra Gentofte Kommune, offentliggjort på Gentofte Kommunes hjemmeside 14 dage før Borgermødet 25. april 2018, omtaler på intet sted en beplantningen med 'træer'.

3.3 Borgermøde 25. april 2018 på Gentofte Rådhus.
Interesserede Gentofte borgere var 25. april 2018 inviteret til orientering om det kommende byggeri i Tuborg Syd. Fremmødet var stort og interessen stor. Efter Borgmesterens velkomst præsenterede

Arkitekt Lene Tranberg, det kommende boligbyggeri på Tuborg Syd grunden, tegnet af Lundgaard & Tranberg Arkitekter. ”Sigtet er at skabe et frodigt landskabeligt og arkitektonisk spændende bykvarter, hvor bebyggelsen placeres i mindre grupper langs kysten i et terrænreguleret landskab”. Præsentationen var suppleret med et righoldigt PowerPoint materiale, hvoraf fremgik høj beplantning **mellem** kysthusene og **omkring** kysthusene. I den efterfølgende ’spørgerunde’ protesterede flere borgere over at træer på det ubebyggede åbne areal ikke var i overensstemmelse med Lokalplan 307’s angivelse af en strandeng på det ubebyggede areal mellem Tuborg Havnepark og Svanemøllebugten. Senere fremsendte skriftlige høringssvar til Gentofte Kommune om dette emne er ikke blevet besvaret, jfr. nedenstående.

3.4 Ejerforeningerne E/F D og E/F B har indsendt høringssvar juni 2018.
Visse af disse høringssvar forholder sig specifikt til lokalplanens krav om **strandeng** på det ikke bebyggede område:
Strandeng:
”Strandenge har en flora, som overvejende består af græsser og blomster, der tåler at blive oversvømmet
og udsat for saltpåvirkning. På Ishøj Strand og Avedøre Holme findes naturtypen med blandt andet almindelig kællingetand, gul evighedsblomst, gul rundbælg, hvid stenkløver, kærsvinemælk, maj gøgeurt,
sandrottehale, slangetunge, strandkarse og vild hør” (Wikipedia).
Træer og større buske er således tilsyneladende ikke en naturlig del af bevoksningen på en strandeng. En
tilplantning af åse og strandengen med ’fyr’ (som illustreret i præsentations materialet 25. maj 2018) eller
lignende træ type kommer alt for nemt til at tage udsigter fra stue og 1.sals etager såvel i det planlagde
byggeri som i det eksisterede Tuborg Havnepark byggeri. En væsentlig idé med lokalplan 307 var at
maksimere udsigter trods bebyggelse. Bygningerne præsenteres så smukke og ’organiske’ i sig selv, at de
ikke behøver at kamufleres med træer! Eventuelle træer bør placeres så der ikke berøves unødig udsigt, og
de bør så vidt muligt placeres i eller tæt på byggefelterne, og ikke i synsvinklerne mellem husene.
Disse høringsvar er aldrig blevet besvaret og har øjensynligt heller ikke haft indflydelse på udarbejdelse af ’landskab planer’ for det ’ubebyggede område.

3.5 ’Tuborg Strandeng’. Medio september 2018.
Bygherren Danica Ejendomme har medio september 2018 publiceret et prospekt ’Tuborg Strandeng’ mhp at igangsætte salget af ejerlejligheder i byggeriets første fase, nemlig i Kysthus 1 og Kysthus 2.

I dette prospekt fremstår det ubebyggede areal **massivt beplantet med høje og brede træer**, især langs Tuborg Havnepark bygningerne, samt mellem Kysthusene, jfr Prospektets side 26-27. Prospektets præsentation af beplantning af det ubebyggede areal er ikke i overensstemmelse med lokalplanens § 10.3. Heri præciseres ikke alene, at området beplantes som strandeng, men samtidig er art af buske og lav vækst træer eksemplificeret. Disse plantearter er alle karakteriseret som ’lav vækst’, der tillader udsyn for alle, dvs ingen tæt skov beplantning.

3.6 Skitse til beplantningsplan for Tuborg Syd. Julie Kirkegard as landscape architects.
Dateret 26. September 2018. Fremlagt i Grundejerforenings Syd 10. oktober 2018. Vedhæftet.
Skitsen præsenterer en massiv afmærkning af beplantninger, der løber langs hele stien syd for Tuborg Havnepark A, B, C og D. Typen af vækster er ikke anført. Sammenlignes imidlertid denne skitse med førnævnte prospekt 'Tuborg Strandeng' side 25-26, ses at anførte plante afmærkninger er store træer, der totalt vil blokere for Tuborg Havneparks udsyn til havet fra de fleste etager og i alle retninger. Området kommer således til at fremstå ekskluderende og ikke som et inkluderende åbent og transparent strandengsterræn, der signalerer fællesskab og sammenhæng i Tuborg Syd's boligmasse.

3.7 COWI/Danica Pension. Miljøkonsekvensrapport. Dateret oktober 2018
Side 23..... *Træer vil blive plantet som forskellige arter og i størrelser – fra 8-9 meter høje (15 %) til 7-8 meter høje (15%) til 6-7 meter (25%) og ned til 5 meter høje træer (25%). Endvidere plantes der mindre flerstammede træer i en højde på 4-4,5 meters højde (20%). Træerne placeres så udsigten til havet bevares, og således at de ikke kaster skygge på boliger. Trætyperne består af fyrretræer, tjørnetræer, hvidtjørn samt andre strandengskarakteristiske træer.*
……..Beplantningen afløser den eksisterende beplantning ud for Tuborg Havnepark bebyggelsen og vil danne grundlag for et naturligt dyre- og planteliv……..Det kommende landskab, som beplantes med buske og træer, vil ligeledes danne levesteder for almindeligt forekommende fugle…..

Side 76 …….*Den nye beplantning består primært af buskplantninger, som udelukkende giver en helt lokal og meget lille skyggepåvirkning. Træer plantes som solitære træer med stor planteafstand og med stor afstand til nabobebyggelser. Træartsvalget er overvejende meget lysåbne træer som skovfyr og tjørn. Skovfyr er det mest lysåbne træ af alle danske træarter og er derfor den træart, der afgiver mindst skygge.*

Den store planteafstand vil sikre, at træerne naturligt udvikler sig som relativt lave og bredkronede eksemplarer, der vil have ringe skyggevirkning……..
Side 101. *Beplantning og materialer……..Beplantning vil være af strandengskarakter med lave buske, naturgræsser og høje græsser. Før beplantningen er vokset til vil området virke bart, men transformationen til et mere beplantet og naturligt udtryk vil være ganske kort, da man ønsker bevoksning, som hurtigt vokser op. Desuden vil der blive plantet store og mellemstore træer, som skal give læ omkring bygninger og lavninger. Målet er at skabe et kuperet strandengslandskab med sandet saltpåvirket jord, og med lavninger og bakkedrag. Lavningerne fremstår som strandenge og tilsås med naturgræsser, og bakkedragene som strandengsbeplantede "åse", der beplantes med buske og træer i en bund af høje græsser.*

Behændigt er alle visualiseringer i Miljøkonsekventrapporten ikke illustreret med træ beplantninger. Ejerforeningerne anmoder således Gentofte Kommune om snarest, at lade Bygherren udarbejde en konkret beplantningsplan, der er i overensstemmelse med Lokalplan 307, §10,3.

4. Stien syd for Tuborg Havnepark.

4.1 COWI/Danica Pension. Miljøkonsekvensrapport/ Projektområdet. Dateret oktober 2018
Ifølge kortet på side 20 er hele matriklen blevet et samlet Projektområde. En væsentlig del af dette område ligger i Delområderne A og B, som er færdigudbyggede. Stien syd for Tuborg Havnepark (øst/vest) er i byggeperioden varslet flyttet nordpå ind i Delområderne A og B. Ejerforeningernes forventning er at stien efter afslutning af byggefasen flyttes tilbage til C og D igen.
Der henvises til s 44 og 45 i Miljøkonsekvensrapporten.

5. Ændring af beplantning af grønne arealer i forbindelse med eksisterede byggeri som grænser op til Danica Projekt området.

5.1 COWI/Danica Pension. Miljøkonsekvensrapport/ Projektområdet. Dateret oktober 2018
Side 67…..I Pkt. 6.4.1 Rekreative forhold fremgår det, at de nuværende græsarealer og beplantning nord for stien (øst/vest) mod Tuborg Havnepark:

"De nuværende grønne græsarealer foran Tuborg Havnepark (2-22) er en del af projektet området (se fig 2- 10 og fig. 3-1) og forventes at indgå i landskabs-og terrænbearbejdningen for det nye byggeri. De nuværende græsarealer forventes således at blive ændret til strandengsarealer"

Det skal afklares - og med inddragelse af de berørte ejerforeninger A, B, C og D - hvordan arealerne udformes og:

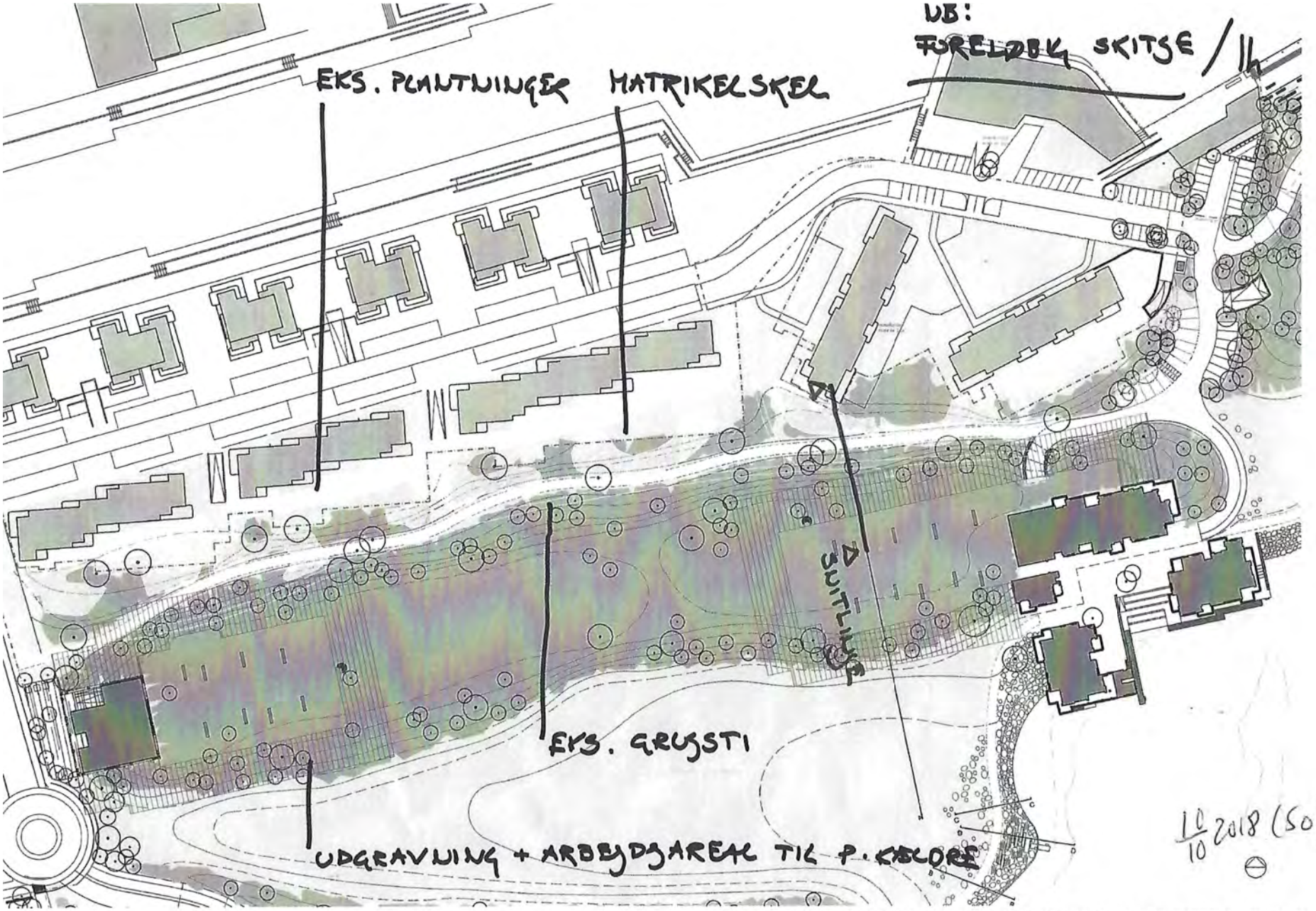
- hvordan "strandengsarealerne" integreres med ejerforeningernes eget ansvarsområde og beplantning
- respekter de eksisterede grønne anlæg, som er udformet i overensstemmelse med byggeriets (2006-2008) ønskede udformning og salgsprospekt, samt tidens ønskede udformning af grønne områder
- hvordan den nuværende beplantning af mere end 10 år gamle rødtjørne, roser, lavendler og enkeltstående egetræer skal indgå i nyt anlæg.
- hvordan beplantningen tænkes vedligeholdt for pleje af grønne arealer ud for eksisterende byggeri (ejerforeningerne A, B, C og D) så der tilsikres frit udsyn over strandenge fra eksisterende lejligheder - ikke mindst fra stuelejlighederne

Således forventer Ejerforeninger A, B, C og D at blive inddraget i denne afklaring, da projektområdet går tæt på det eksisterende byggeri i nogle tilfælde og længere fra i andre.

Med venlig hilsen
Flemming Allan Hansen, formand E/F A
Helle Bechgaard, formand E/F B
Steen Larsen, formand E/F C
Jens Bjergmose, formand E/F D

NOTE. Af hensyn til sagens karakter vil nærværende brev blive distribueret pr hjemmeside og post til samtlige 214 ejere i Tuborg Havnepark.

BILAG
COWI's skitser til beplantning i forbindelse med flytning af sti.
Tuborg havnepark sti føring 08112018.pdf
Tuborg Havnepark stiføring s2 472611-110818 08112018.pdf



sag: TUBSYD_LX_K02 emne: LX TUDSYD vs. Tuborg Havnepark mål 1:1000 dato: 2018.09.26 skitse TUBSYD_LX__K02_LAS153

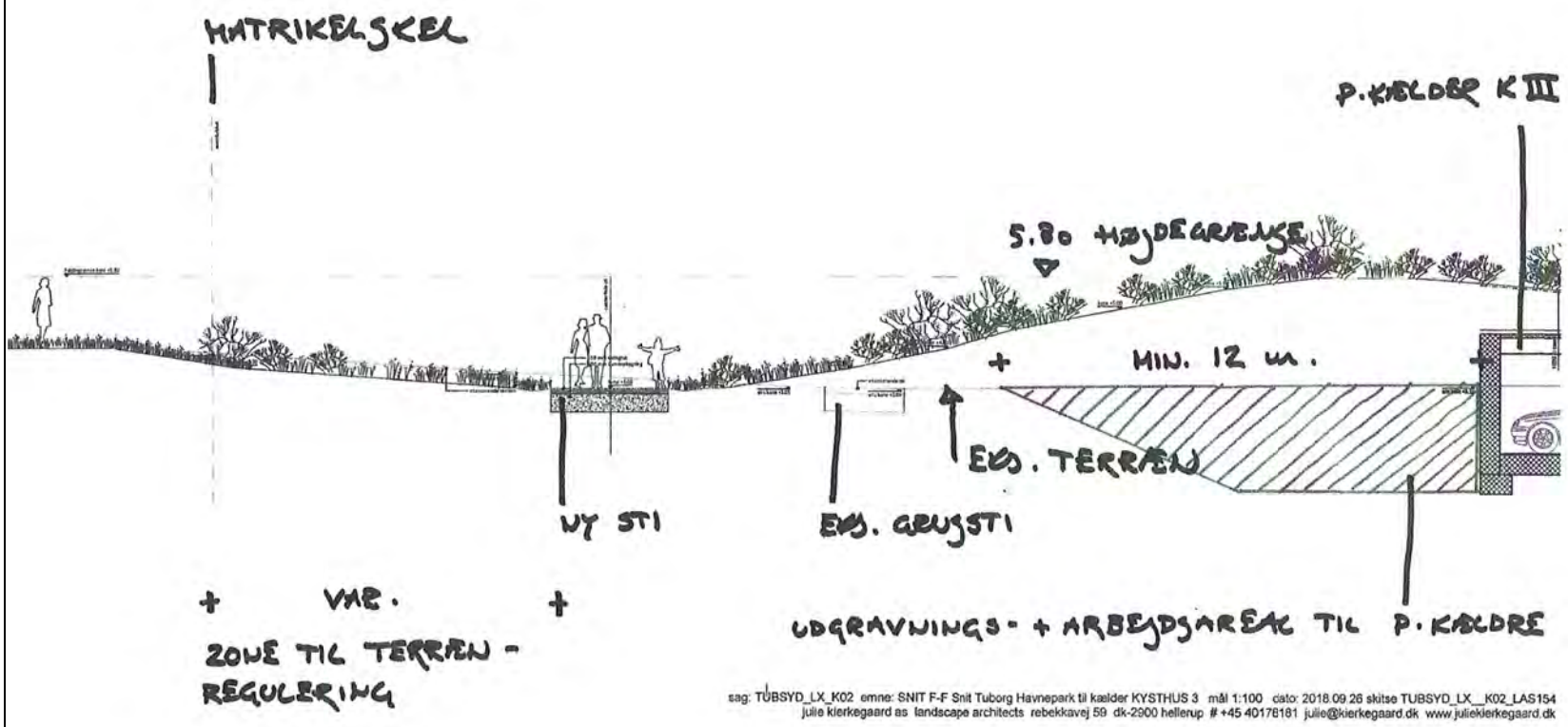
julie kierkegaard as landscape architects rebekkavej 59 dk-2900 hellerup # +45 40178181 julie@kierkegaard.dk www.juliekierkegaard.dk

T F-F

§10.3
Lokalplan
307

UB!
FORELØBIG SKITSE / lh

EKS. BEBYGGELSE · TUBORG HAVNEPARK



sag: TUBSYD_LX_K02 emne: SNIT F-F Snit Tuborg Havnepark til kælder KYSTHUS 3 mål 1:100 dato: 2018.09.26 skitse TUBSYD_LX__K02_LAS154
julie kierkegaard as landscape architects rebekkavej 59 dk-2900 hellerup # +45 40178181 julie@kierkegaard.dk www.juliekierkegaard.dk

Høringssvar 4

Fra ejerforeningerne A, B, C og D

HØRINGSSVAR
Boligbyggeri på Tuborg Syd
Høring af Miljøkonsekvensrapporten, dateret oktober 2018, for det kommende boligbyggeri på Tuborg Syd. Svarfrist 9. januar 2019.

Indledning
Dette notat er et fælles høringssvar fra de eksisterende ejerforeninger i Tuborg Havnepark:
- Ejerforeningen Tuborg Havnepark A, beliggende Tuborg Havnepark 1-4
- Ejerforeningen Tuborg Havnepark B, beliggende Tuborg Havnepark 5-8
- Ejerforeningen Tuborg Havnepark C, beliggende Tuborg Havnepark 9-14
- Ejerforeningen Tuborg Havnepark D, beliggende Tuborg Havnepark 16-22

De fire ejerforeninger benævnes i det følgende *Ejerforeningerne i Tuborg Havnepark* eller blot *Ejerforeningerne*.

Ejerforeningerne ser et behov for at bidrage med et høringssvar, desuagtet at ejerforeningerne i november og december måned 2018 har deltaget i flere møder med deltagelse af Gentofte Kommune og Bygherren (Danica Pension/COWI), jfr. nedenstående beslutningsmødereferater. Dette skyldes den helt klare disharmoni, der er mellem Gentofte Kommunes Lokalplan 307 (fælles referencegrundlag for hele Tuborg Syd) og de oplæg/præsentationer, der udarbejdes og distribueres af Bygherren (Danica Pension/COWI).

Ejerforeningerne er interessenter i Lokalplanområdet, der afgrænses som vist på kortbilag 1 i Lokalplan 307. Lokalplanområdet er opdelt i delområderne A, B, C, D, E og F. Delområde A og B er færdigudbyggede. Det igangværende boligbyggeri er placeret i delområderne C, D og E. Ejerforeningerne er alle beliggende i Delområde B med i alt 214 ejerlejligheder.
Indledningsvis skal gøres opmærksom på at Miljøkonsekvensrapporten ikke i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til alle interessenter ej heller til indholdet af tidligere høringssvar fra ejerforeningerne i Tuborg Havnepark, jfr. nedenstående. Fx.er der ikke taget hensyn til høringssvar vedr. trafikken på Tuborg Havnepark eller beplantning af strandengen.

Historik

Maj 2018. Høringssvar til For-høring.
Flere ejerforeninger i Tuborg Havnepark indsendte individuelle høringssvar primo maj 2018. Disse indsigelser og bemærkninger gav ikke anledning til kommentarer eller overvejelser i COWI/Danica Pensions Miljøkonsekvensrapport, dateret oktober 2018. Ejerforeningernes høringssvar findes på https://www.gentofte.dk/da/Indflydelse-,-a-,-politik/Aktuelle-h%C3%B8ringer/Boligbyggeri-paa-Tuborg-Syd, under Dokumenter.

12. november 2018. Brev til Borgmester Hans Toft: Vedr. Gentofte Kommune Lokalplan 307. Boligbyggeri på Tuborg Syd.

Bygherren Danica Ejendomme har medio september 2018 publiceret et prospekt 'Tuborg Strandeng' mhp. at igangsætte salget af ejerlejligheder i byggeriets første fase, nemlig i Kysthus 1 og Kysthus 2.

I dette prospekt fremstår det ubebyggede areal massivt beplantet med høje og brede træer, især langs Tuborg Havnepark bygningerne, samt mellem Kysthusene, jfr. Prospektets side 26-27. Prospektets præsentation af beplantning af det ubebyggede areal er ikke i overensstemmelse med lokalplanens § 10.3. Heri præciseres ikke alene, at området beplantes som strandeng, men samtidig er art af buske og lav vækst planter eksemplificeret. Disse plantearter er alle karakteriseret som 'lav vækst', der tillader udsyn for alle, dvs ingen tæt skov beplantning.

Ejerforeningerne i Tuborg Havnepark beslutter i fællesskab at henvende sig til Borgmester Hans Toft, da såvel ejerforeningerne som Grundejerforeningen Tuborg Syd ikke er i stand til at etablere forståelse endsige dialog fra Bygherren/COWI's side hvad angår opfyldelse af Lokalplan 307's forskrifter for "Tuborg Standeng's" kommende beplantning.

Dette brev er også fremsendt som Høringssvar til Miljøkonsekvensrapport, dateret oktober 2018, for det kommende boligbyggeri på Tuborg Syd.

27. november 2018. Formøde på Gentofte Rådhus mellem ejerforeningerne og grundejerforeningen Tuborg Syd, Grundejerforeningen Tuborg Nord og Gentofte Kommune.
Ejerforeningernes fælles henvendelse til Gentofte Kommune ved borgmester Hans Toft afføder invitation til et møde før Borgermødet 3. december 2018, vedr. Miljøkonsekvensrapport for Tuborg Syd Byggeriet.

Bilag 1. Gentofte Kommunes Beslutningsmødereferat af 1. december 2018.
Bilag 2. Ejerforeningernes beslutningsmødereferat af 1. december 2018.

3. december 2018. Borgermøde på Gentofte Rådhus.
Interesserede Gentofte borgere var 3. december 2018 inviteret til orientering om COWI/Danica Pensions Miljøkonsekvensrapport, dateret oktober 2018, vedr. det kommende boligbyggeri på Tuborg Syd. Der var fremmødt ca. 100 borgere og interessen var stor. I sin velkomsttale lagde Borgmesteren bl.a. vægt på, at det er vigtigt at det nye byggeri gennemføres i god forståelse med de synspunkter, der på forskellig vis er blevet præsenteret for Gentofte Kommune. Afslutningsvis bemærkede borgmester Hans Toft at lokalplan 307 ikke er ansøgt dispenseret og ej heller vil blive dispenseret. Borgmesteren konkluderede 'Jeg ved godt hvordan en strandeng ser ud'.
Efterfølgende (og efter at borgmesteren af hensyn til andre forpligtigelser havde forladt mødet) præsenterede Jens Guldborg, COWI, Miljøkonsekvensrapporten og nævnte at projektet "i det væsentlige" eller "principielt" følger lokalplanen. Denne tilgang til en lokalplan er ikke acceptabel. Enten overholdes det der står i lokalplanen, eller også skal der søges dispensation eller udarbejdes en ny lokalplan.

Borgermødet affødte en livlig debat, med både relevante og irrelevante spørgsmål 3

19. december 2018. Møde på Gentofte Rådhus mellem ejerforeningerne, Grundejerforeningen Tuborg Syd, Grundejerforeningen Tuborg Nord og Gentofte Kommune.
Opfølgning på uafklarede punkter fra Formødet 27. november 2018, herunder bl.a. (i) Placering af parkeringspladser og (ii) Udformning af grønne arealer, Lokalplan 307 § 10.3
Bilag 3. Gentofte Kommunes Beslutningsmødereferat af 28. december 2018.
Bilag 4. Ejerforeningernes beslutningsmødereferat af 28. december 2018.

Høringssvaret

COWI's Miljøkonsekvensrapport dateret oktober 2018, vedr. Gentofte Kommune Lokalplan 307. Bolig byggeri på Tuborg Syd.

1. Beplantningen af Tuborg Strandeng
Lokalplan 307 udgør det umiddelbare planmæssige grundlag for anvendelse og bebyggelse af Tuborg Syd. Det fremgår af lokalplanens formål og indhold (Lokalplan 307,side 5): *'Der fastlægges et stort beplantet grønt område, som skal udformes som en kuperet strandeng og fremstå med naturgræsflade med terrænformationer tilplantet med strandrelateret vegetation'*. Tilsvarende fremgår følgende af selve lokalplanens formålsparagraf, § 1: *'at bebyggelsen fremstår som mindre grupper i et terrænreguleret landskab udformet som en strandeng'*.

Videre fremgår følgende af lokalplanens § 10.2 og 10.3: 10.2 *'De dele af ubebyggede arealer i område B, C og D, der ikke benyttes til kanal, promenader, veje, stier, torve, parkering eller lignende befæstede arealer, skal anlægges og bibeholdes som beplantet grønt område, der ikke må hegnes'*

§10.3 *'Det i § 10.2 fastlagte grønne område skal udformes som en kuperet strandeng og fremstå med naturgræsflade med terrænformationer tilplantet med vegetation som klitrose, hybenrose, strandtorn, hvidtjørn, hanesporetjørn og lignende. Terrænformationer må ikke udføres med en højde der overstiger kote 5.8 og der må ikke etableres støttemure. Terrænet skal i princippet udføres som vist på kortbilag 4 (illustrationsplan), og der skal være udsigt til Øresund fra de i § 6.2 fastlagte rekreative stier'*.

Lokalplan 307 anfører direkte i planens formål, at beplantningen af Tuborg Strandeng skal foretages således, at området fremstår som en kuperet strandegn. Det ses at være sigtet, at områdets beplantning skal være med lavere vækster, herunder de i § 10.3 nævnte buske. Formålet hermed må antages at være at sikre udsigten til Øresund. Lokalplanens bestemmelser om beplantning er således et af principperne i lokalplanen, som der ikke kan dispenseres fra.

<u>Definitionen af en strandeng</u>

Ifølge lektor Peter Vestergaards bog Strandenge – en beskyttet naturtype, udgivet af G.E.C. Gads forlag og Skov- og Naturstyrelsen, 2000, side 10, defineres strandenge således:

Strandengen kan defineres som lavtliggende, saltvandspåvirkede, vegetationsdækkede arealer fortrinsvist langs beskyttede havkyster. Strandengens vegetation består af salt- og fugtighedstolerante græsagtige arter (græsser, halvgræsser og siv) og andre urter, som danner et mere eller mindre sammenhængende pantedække af varierende højde, og inkluderer såvel lavt voksende, engagtige vegetation (salteng) som rørsump.

Vejledningen til naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper (vejledning nr. 10188 af 24. juni 2009) definerer under punkt 2.5 strandenge som følgende:

Begrebet strandenge i naturbeskyttelseslovens forstand omfatter – i overensstemmelse med den almindelige forståelse heraf – engstrækninger ved kysten. De afgørende kriterier er således plantevæksten samt områdets landskabelige karakter og beliggenhed. Strandenge er relativt flade arealer, der strækker sig fra kysten og ind i landet. Arealerne har en naturlig vegetation bestående af græsser, halvgræsser og urter, som danner mere eller mindre sammenhængende grønsvær.

Strandenge er således netop kendetegnet ved lavere bevoksning, og navnlig er egentlige træer fraværende på strandenge.

<u>COWI's beskrivelse af påtænkt strandengsvegetation</u>.

I COWI's Miljøkonsekvensrapport fra oktober 2018, side 22 og 23 er den påtænkte beplantning beskrevet som følger: *'Beplantning består af vækster, der er tilpasset det østvendte kystklima og som er en karakteristisk vegetation for den ønskede strandengskarakter. Bakkedrag beplantes med buske og træer i en bund af høje græsser, lavninger tilsås med naturgræsser. Træer i forskellige størrelser giver læ omkring bygninger og lavninger. Bebyggelse og landsskabsformer beplantes med kystnære pionervækster, inspireret af det landskabelige hovedmotiv; kuperet strande med sandet jord. ..... '*

'Træer vil blive plantet som forskellige arter og i størrelser – fra 8-9 meter højere (15%) til 6-7 meter (25%) og ned til 5 meter høje træer (25%). Endvidere plantes der mindre flerstammede træer i en højde på 4-4,5 meters højde (20%). Træerne placeres så udsigten til havet bevares, og således at de ikke kaster skygge på boliger. Trætyperne består af fyrretræer, tjørnetræer, hvidtjørn samt andre strandengskarakteristiske træer'.

Som det fremgår, indeholder COWI's forslag til beplantning en mængde af høje træer, herunder fyrretræer som allerede ved plantning kommer op i ca. 3'sals højde.

Lokalplan 307 anfører direkte, at beplantningen skal være udformet som en kuperet strandeng. Strandeng er kendetegnet ved lavere bevoksning. Egentlige træer er således ikke karakteristisk bevoksning på en strandeng.

Lokalplan307 nævner heller ikke træer, som en del af den tilladte bevoksning. Der er nævnt buske som hvidtjørn og lavere vækster som rose og strandtorn, medens fyrretræer og lignende er ikke nævnt. Som der ovenfor er redegjort for er Miljøkonsekvensrapportens afsnit om beplantning i strid med lokalplan 307's beplantningsbestemmelser og planens principper

Gentofte Kommune bedes bekræfte at planerne for beplantning af 'det grønne område' sker i overensstemmelse med lokalplan 307 og ikke som beskrevet i Miljøkonsekvensrapporten.

2. Gæsteparkeringspladser

I lokalplan 307 er anført følgende om gæsteparkeringspladser:

§ 6.6 *Der skal for hver boliggruppe (byggefelt) etableres vendepladser på terræn med 2 gæsteparkeringspladser og mulighed for af- og påsætning. Gæsteparkeringspladserne kan ikke medregnes ved beregning af den § 6.7 fastlagte parkeringsdækning til boliger.*

Ifølge COWI's Miljøkonsekvensrapport side 119 foreslår COWI, at der etableres 17 gæsteparkeringspladser i terræn, hvilket COWI anfører kræver en dispensation fra lokalplanen, som alene giver mulighed for 12 gæsteparkeringspladser.

På figur 8-7 i COWI's Miljøkonsekvensrapport side 118 er gæsteparkeringerne placeret i lokalplanens delområde B, som er færdigudbygget.

I kommunens udkast til VVM-tilladelse er det anført, at der etableres 2 gæsteparkeringspladser på terræn for hvert byggefelt, dvs. 12 pladser, samt 8 yderligere gæsteparkeringspladser, dvs. 20 i alt. Det er ikke anført, hvor de 12 pladser skal placeres.

Ifølge ordlyden af § 6.6 i lokalplanen skal gæsteparkeringspladserne etableres ved vendepladserne ved hvert byggefelt, ligesom der i tilknytning hertil skal være mulighed for af- og påsætning (standsningspladser).

Der er således ikke en fri placeringsret for gæsteparkeringspladserne. Ifølge lokalplanen skal disse etableres ved vendepladserne. Placering af 12 parkeringspladser i delområde B er således ikke i overensstemmelse med lokalplan 307.

Gentofte Kommune bedes bekræfte at alene to terræn gæsteparkeringspladser etableres ved vendepladser anlagt i tilknytning til nye boliger og i overensstemmelse med lokalplan 307.

3. Beboerparkering

I HOME's salgsmateriale fremgår at P-pladser skal tilkøbes separat, kr. 600.000 pr. plads. Man vil således i princippet kunne anskaffe en lejlighed uden at tilkøbe P-pladser i kælder og derfor være henvist til at benytte terræn P-pladserne eller P-pladserne langs Tuborg Havnepark. Dette synes at være i modstrid med lokalplanens intentioner, hvor der tales om mindst 2 pladser pr. lejlighed i P-kælder (Lokalplan 307 §6.7). Fastholdes lokalplanens krav om 2 P-pladser pr lejlighed i P-kælder, vil dette åbne mulighed for at løse de enkelte Kysthuses gæste P-plads parkeringsbehov i eget regi under terræn, gennem allokering af personlige hhv fælles gæste P-pladser.

Gentofte Kommune bedes bekræfte at de nye lejligheder som udgangspunkt har 2 P-pladser under terræn, jfr lokalplan 307, og at disse ikke er valgfri.

4. Oversvømmelse Tuborg Strandeng

I COWI's Miljøkonsekvensrapport side 26 anføres at *'Kystsikringen og bearbejdningen af terrænet betyder, at badebryggen og Strandengsområdet vil blive oversvømmet ved en eventuel stormflod. Med en kystsikring af bygningerne til kote 2.1 er projektet sikret mod en stormflod på størrelse med "Bodil" inklusiv eventuel bølgehøjde på op til 40 cm'.* Samtidig nævner COWI på formødet 27. november 2018, at badebryggen planlægges placeret i en kote på 1,4-1,5 m.

Denne lave kote er en usædvanlig stor risikofaktor at pålægge det eksisterende byggeri i Tuborg Havnepark, der i 2017 indgik forlig med Carlsberg Ejendomme vedr. indtrængning af vand i parkeringskældrene. Når alle klimaprognoser forventer højere vandstand i havene over de næste 50-100 år, vurderes det at være særdeles usædvanligt at indbygge mulighed for oversvømmelser, når det er umuligt at vurdere konsekvenserne af jævnlige oversvømmelser på det eksisterende- og nye byggeri.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at kældrene i Tuborg Havnepark ikke er udført som vandtætte kælderkonstruktioner, men som drænede kælderkonstruktioner med kældergulv over grundvandsspejl. F.eks. ligger oversiden af kældergulve i Ejerforeningen Tuborg Havnepark C i kote +1.43 (P-kældre) hhv. kote +1.48 (depotrum m.m.). Lignende koter gælder for de øvrige ejerforeninger i Tuborg Havnepark.

Gentofte Kommune bedes afklare nedenstående tre spørgsmål:

(i) Anses det for forsvarligt og som god byggeskik af have oversvømmede områder med et vandspejl højere end kældergulvet i umiddelbar nærhed af en drænet kælder?

(ii) Hvilken betydning vil det øgede vandtryk have for tætheden i kældrene i Tuborg Havnepark?

(iii) Hvilken instans påtager sig ansvar for følgeskader på grund af en for lav kystsikring?

5. Stiforløb

Af Lokalplan 307 §6.2 fremgår, at stier udformes som vist på kortbilag 3. På dette kortbilag er der vist de rekreative stier. Ingen af disse stier er placeret i Delområde B. Af Miljøkonsekvensrapporten fremgår af punkt 3.1, at stier etableres i henhold til Lokalplanen.

Af Miljøkonsekvensrapporten, Tuborg Syd-Boliger, Ikke-teknisk resumé fremgår af side 13 under pkt. 4.1: *"Når byggeriet og landskabsbearbejdningen er gennemført, vil hele området være åbnet op, og der vil være offentlig adgang på de nyetablerede stier. Stien syd for Tuborg Havnepark vil stort set have samme forløb som den nuværende. Der vil desuden være to stier langs med vandet. Den ene sti langs vandet er en rekreativ sti med adgang for gående og cyklister, som vil forløbe på landsiden af bygningerne, men vil forbindes med Tuborg Badebrygge og forløbe langs vandet nær*

bryggen. Den anden sti, som kun giver adgang for gående vil følge forløbet af kystsikringen langs vandet."

Der præsenteres flere skitser i forbindelse med salg af nye lejligheder, der vises områder, hvor der ikke er indtegnet stier og hvor nogle af ovennævnte stier er placeret anderledes. Ligesom Grundejerforeningen går ejerforeningerne ud fra at dette ikke er udtryk for en fravigelse.

Gentofte Kommune bedes bekræfte, at de endelige stiforløb bliver som beskrevet i Lokalplan 307 og som beskrevet i ovennævnte citat fra Miljøkonsekvensrapporten.

6. Trafikforhold Tuborg Havnepark

Som følge af byggeriet af Kysthus 1 (25 stk. lejligheder) og Kysthus 2 (23 stk. lejligheder) og efterfølgende Kysthus 3, vil det samlede antal lejligheder stige med +60. Den trafikale adgang til disse lejligheder er alle via den eksisterende Tuborg Havnepark vej. Dette vil give en voldsom stigning i trafikbelastningen på Tuborg Havnepark, som allerede er udfordret både i forhold til antallet af biler og den tilhørende trafiksikkerhed, samt støj.

Det er derfor bydende nødvendigt at igangsætte korrigerende tiltag for at kunne håndtere konsekvenserne af den voldsomme trafik stigning. Disse tiltag bør indeholde støjdæmpende asfalt, etablering af nødvendig hastigheds korrigerende tiltag fx ”2 minus 1 vej” (som allerede foreslået af Gentofte Kommune), effektive og langt flere trafikbump, samt yderligere hastighedsbegrænsning. Ovenstående trafik udfordring gælder ligeledes for Dessaus Boulevard (forbi Hellerup Skole) og Philip Heymans Alle, som alle kommer til at opleve en kraftig trafikstigning. Denne fremtidige stigning skal yderligere tillægges den nyeste forøgelse af trafikmængden bl.a. som konsekvens af udvidelsen af Experimentarium og indvielsen af biografen MovieHouse mv. Allerede i dag er der morgen og aften lange bilkøer på Tuborg Boulevard. Dette vil kun blive forværret.

Miljøkonsekvensrapporten indeholder ikke en analyse af trafikpåvirkningen af Tuborg Havnepark i *driftsfasen*. Der opfordres derfor til, at der snarest udarbejdes en sådan, jf. tilsagnet herom på Borgermødet den 3. december 2018.

Gentofte Kommunes VVM godkendelse bør afvente denne analyse for at sikre at nødvendige tiltag igangsættes.

Ejerforeningerne imødeser Gentofte Kommunes vurdering af - og svar på vort Høringssvar.

Med venlig hilsen

Flemming Allan Hansen, formand Ejerforeningen Tuborg Havnepark A

Helle Bechgaard, formand Ejerforeningen Tuborg Havnepark B

Steen Larsen, formand Ejerforeningen Tuborg Havnepark C

Jens Bjergmose, formand Ejerforeningen Tuborg Havnepark D 8

Bilag
Bilag 1. Gentofte Kommunes Beslutningsmødereferat af 1. december 2018.
Bilag 2. Ejerforeningernes Beslutningsmødereferat af 1. december 2018.
Bilag 3. Gentofte Kommunes Beslutningsmødereferat af 28. december 2018.
Bilag 4. Ejerforeningernes Beslutningsmødereferat af 28. december 2018.

BILAG 1

Beslutningsreferat fra møde omkring Miljøkonsekvensrapport for Tuborg Syd-Byggeriet 27. november 2018

Mødets formål:

COWI har på vegne af bygherre udarbejdet en Miljøkonsekvensrapport for projektet, som er sendt i offentlig høring frem til den 2. januar 2019. Miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af de miljømæssige konsekvenser af at gennemføre boligbebyggelsen set i forhold til referencescenariet.

På mødet blev drøftet de emner, som deltagerne havde fremsendt forinden i relation til indholdet af Miljøkonsekvensrapporten og der fremkom endvidere yderligere emner under mødet, som ligeledes blev drøftet.

Gentofte Kommune afholder et nyt møde den 19. december 2018, kl. 16.30.

Gentofte Kommune har besluttet at udskyde høringsfristen til den 9. januar 2019.

Beslutninger truffet på mødet er angivet under hvert dagsordenspunkt.

Ad. 2 Placering af parkeringspladser

Bygherre overvejer en ny placering af de 12 parkeringspladser på terræn til betjening af publikumsorienteret service (8) og gæsteparkeringspladser til kysthus l og ll (4), så de kommer tættere på byggefelt l og ll. Bygherre redegør for fordele og ulemper ved mulige alternative placeringer på mødet den 19. december 2018.

Ad. 3 Udformning af grønne arealer, Lokalplan 307 § 10.3

Bygherre udarbejder et udkast til beplantningsplan, som præsenteres på mødet den 19. december 2018. Beplantningsplanen skal udover beplantningens udformning og placering ligeledes vise, hvordan overgangen mellem projektområdet og delområde B vil blive udformet.

Endvidere skal placeringen af områdets stier – når byggeriet står færdigt – fremgå af beplantningsplanen.

Ad. 4 Ændring af beplantning af grønne arealer i forbindelse med eksisterende byggeri som grænser op til projektområdet for Tuborg Syd-Byggeriet.

Se pkt. 3.

Ad. 5 Stiforløb, herunder stien syd for Tuborg Havnepark

Se pkt. 3.

Ad. 6 Kystsikring

Bygherre udarbejder en beskrivelse af kystsikringen for projektområdet, herunder risikoen for oversvømmelse af parkeringskældrene i Tuborg Havnepark ved skybrud. Bygherre præsenterer dette på mødet den 19. december 2018.

Ad. 7. Trafik og heraf afledt støj på Tuborg Havnepark

Bygherre undersøger muligheden for etablering af 2-minus-1 veje.

Gentofte Kommune vil endvidere undersøge tidligere erfaringer med denne type vej og muligheden for etablering i projektområdet.

BILAG 2

Beslutningsmødereferat
Formøde vedr. Miljøkonsekvensrapport for Tuborg Syd-Byggeriet
Gentofte Rådhus 27. november 2018, kl 16.30 -17.58

Deltagere

Gentofte Kommune:
Liselotte Krakau Ludvigsen, Henning Uldal, Michael Holst, Mette Mie Nielsen og Anna Søndergaard
Mødeleder Mette Mie Nielsen (MMN)
COWI:
Jens Guldborg
Agenda Property:
Christian Lentz
Ole Olsen
EF Tuborg Havnepark A-D:
Flemming Allan Hansen, Preben Bonde, Helle Bechgaard, Jens Lund Sørensen, Steen Larsen, Mogens Svendsen og Jens Bjergmose
EF Tuborg Sundpark:
Karen-Lisbeth Dirksen og Henrik Hvidt
GF Tuborg Nord:

Kjeld Chr. Bøg
Henning Dulong Andreasen
GF Tuborg Syd:
Nicolai Horten
Steen Olsen
Hanne Wulff
Lundgaard og Tranberg Arkitekter
Johanne Donsted
Kirkegaard Landscaping
Julie Kirkegaard

Dagsorden

1.Velkomst og kort præsentation af deltagerne
2.Placering af parkeringspladser
3.Udformning af de grønne arealer, Lokalplan 307 § 10.3
4.Ændring af beplantning af grønne arealer i forbindelse med eksisterende byggeri som grænser om til projektområdet for Tuborg Syd-Byggeriet
5.Stiforløb, herunder stien syd for Tuborg Havnepark
6.Orientering omkring Svanemøllen skybrudstunnel
7.Eventuelt

AD 1.
Efter velkomst og præsentation forespurgte MMN, hvorvidt der var andre punkter som deltagerne ønskede belyst.
Således blev nedenstående punkter medtaget på dagordenen.
7a. Kystsikring
7b. Trafikken
7c. Kommunens forhold til Lokalplan 307

Det blev besluttet at Gentofte Kommune udarbejder et beslutningsreferat.

AD 2
Bygherrens forslag til etablering af yderligere 12 parkeringspladser i Lokalplanens delområde B, syd øst for E/F D blev drøftet. Pt omfatter tilladelsen til boligbyggeri i Tuborg Syd alene omfatter delområderne C og D.
Gentofte kommune vil undersøge om en parkeringsplads er et 'byggeri'. Holdningen blandt ejerforeningerne var, at P-pladser bør placeres der, hvor de hører til.

AD 3
Ejerforeningerne A,B,C og D betragter ikke Lokalplan 307 §10,3 som overholdt. Idet udformningen af de grønne arealer i områderne C og D i Bygherrens PowerPoint, salgsmateriale og rapporter fremtræder massivt beplantet med høje og brede træer, som beskrevet i Cowis VVM rapport side

23:….. *"Træer vil blive plantet som forskellige arter og i størrelser – fra 8-9 meter høje (15 %) til 7-8 meter høje (15%) til 6-7 meter*
(25%) og ned til 5 meter høje træer (25%). Endvidere plantes der mindre flerstammede træer i en højde på 4-4,5 meters højde (20%). Træerne placeres så udsigten til havet bevares, og således at de ikke kaster skygge på boliger. Trætyperne består af fyrretræer, tjørnetræer, hvidtjørn samt andre strandengskarakteristiske træer." Denne beplantningsplan er i direkte modstrid med Lokalplan 307 §10.3.

Alle blev gjort bekendt med, at der i Gentofte Kommunes Ideoplæg dateret 10. april 2018, forud for Borgermødet 25. april 2018 ikke var nævnt et eneste træ. MMN og Julie Kirkegaard fremhævede samstemmende, at den kommende beplantningsplan ikke vil komme til at fjerne udsynet til havet fra de bagvedliggende ejendomme og, at det netop er hensigten at bevare denne.

Dette vil også sikre den i §10.3 omtalte frie udsigt fra stierne i området.

Bygherren blev af Gentofte Kommune pålagt at udarbejde en beplantningsplan, som er i overensstemmelse med Lokalplan 307, §10.3. Denne plan skal forelægges ejerforeningerne, og drøftes ved et møde før jul. Gentofte kommune indkalder til mødet.

Såfremt der opstår tidsnød i relation til Høringsfristen deadline 2. januar 2019, vil Gentofte Kommune forlænge svarfristen.

NOTE Ejerforeningerne A, B, C og D forventer et skriftligt svar på deres brev til borgmesteren dateret 12. november 2018, vedr. ovenstående disharmoni i nuværende beplantningsplan og Lokalplan 307.

AD 4
Det undersøges hvorvidt ændringer af beplantning i Delområde B er muligt, når byggetilladelsen alene er relateret til Delområde C og D.

AD 5
Et evt. ændret forløbet af stien syd for Tuborg Havnepark integreres i den beplantningsplan, som er til drøftelse inden jul 2018.

AD 6
MMN orienterede om skybrudstunnel med udløb i Svanemøllebugten.

AD 7A
Der blev efterlyst risikoanalyser og konsekvens beregninger for alle naboer, således også Tuborg Havnepark, i forbindelse med vandstigninger, forårsaget af stormflod o lign.

AD 7B
I forbindelse med byggeprojektets afslutning vil hastigheds- og støjdæmpende initiativer blive overvejet fx 2 minus 1 stribning.

AD 7C
MMN understregede at Lokalplan 307 overholdes på alle punkter. Der er pt ikke givet og ej heller ansøgt om dispensationer fra bygherrens side, hvilket blev nævnt flere gange på mødet er i tråd med borgmesterens gentagne forsikringer.

Tuborg Havnepark Ejerforening A, B, C og D.
29. november 2018

BILAG 3

Beslutningsreferat fra møde omkring Miljøkonsekvensrapport for Tuborg Syd-Byggeriet 19. december 2018

På mødet deltog Gentofte Kommune og interessenter jf. nedenstående deltagerliste.

Dagsorden:

1. Placering af parkeringspladser

Bygherre overvejer en ny placering af de 12 parkeringspladser på terræn til betjening af publikumsorienteret service (8) og gæsteparkeringspladser til kysthus l og ll (4), så de kommer tættere på byggefelt l og ll. Bygherre redegør for fordele og ulemper ved mulige alternative placeringer.

Drøftet.

2. Udformning af grønne arealer, Lokalplan 307 § 10.3

Bygherre udarbejder et udkast til beplantningsplan, som præsenteres på mødet den 19. december 2018. Beplantningsplanen skal udover beplantningens udformning og placering ligeledes vise, hvordan overgangen mellem projektområdet og delområde B vil blive udformet.
Endvidere skal placeringen af områdets stier – når byggeriet står færdigt – fremgå af beplantningsplanen.

Bygherre oplyste, at Bygherre vil konsultere Ejerforeningerne Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D, samt Grundejerforeningerne Tuborg Syd og Tuborg Nord inden udformning af endelig beplantningsplan i overensstemmelse med lokalplan 307.
Begge parter tilkendegav at man var indstillet på, at indgå i en konstruktiv dialog.

3. Kystsikring

Bygherre udarbejder en beskrivelse af kystsikringen for projektområdet, herunder risikoen for oversvømmelse af parkeringskældrene i Tuborg Havnepark ved skybrud.

Bygherre vil udarbejde de nødvendige undersøgelser og redegøre for risikoen for evt. øget vandtryk fra grundvandet på parkeringskældre i Tuborg Havnepark som følge af stormflodsoversvømmelser.

4. Eventuelt

Husk at høringsfristen er 9. januar 2019.

/Anna Søndergaard

Deltagerliste

Gentofte Kommune:
Liselotte Krakau Ludvigsen, Michael Holst, Mette Mie Nielsen, Irene Bro Brinkmeyer, Winnie Remtoft, Rikke Tjørnhøj Rosenkrantz og Anna Søndergaard

COWI:
Jens Guldborg

Agenda Property:
Ole Olsen

Lundgaard og Tranberg arkitekter
Johanne Donsted
Henrik Schmidt
Malene Hjortsø Kyndesen

Julie Kierkegaard A/S – Landscape Architects
Lars Hegnet
Julie Kierkegaard

EF Tuborg Havnepark A-D:
Flemming Allan Hansen, Preben Bonde E/F A
Helle Bechgaard, Jens Lund Sørensen E/F B
Erik Juel Sørensen, Mogens Svendsen E/F C
Steen Rasmussen, Lone Norup og Jens Bjergmose E/F D

EF Tuborg Sundpark:
Karen-Lisbeth Dirksen og Henrik Hvidt

GF Tuborg Nord:
Henning Dulong Andreasen

GF Syd:
Steen Olsen
Hanne Wulff

BILAG 4

Boligbyggeri Tuborg Syd.

Møde den 19. december 2018 vedr. Miljøkonsekvensrapport for Tuborg Syd-Byggeriet
Gentofte Kommune og interessenter jfr nedenstående deltagerliste.

Beslutningsreferat fra Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D

Dagsorden:

1. Placering af parkeringspladser
Bygherre overvejer en ny placering af de 12 parkeringspladser på terræn til betjening af publikumsorienteret service (8) og gæsteparkeringspladser til kysthus l og ll (4), så de kommer tættere på byggefelt l og ll. Bygherre redegør for fordele og ulemper ved mulige alternative placeringer.

Der forelå ikke et revideret forslag til placering af parkeringspladser på terræn. Ejerforeningerne henstillede fortsat at lokalplan 307 også på dette punkt bliver overholdt.

2. Udformning af grønne arealer, Lokalplan 307 § 10.3
Bygherre udarbejder et udkast til beplantningsplan, som præsenteres på mødet den 19. december 2018. Beplantningsplanen skal udover beplantningens udformning og placering ligeledes vise, hvordan overgangen mellem projektområdet og delområde B vil blive udformet.
Endvidere skal placeringen af områdets stier – når byggeriet står færdigt – fremgå af beplantningsplanen.

Henrik Smidth, Partner, Lundgaard og Tranberg Arkitekter, præsenterede en model af 'Tuborg Strandeng' (ca 1,5x1,0m). Han beskrev ide og vision for projektet. Imidlertid bestod beplantningen i modellen fortsat af mange og høje træer (nyplantet ca op til ca 3. sals højde). Ejerforeningerne fremførte igen at denne beplantning ikke svarer til principperne om en strandeng i lokalplan 307, herunder specifikt §10,2 og §10,3, idet en strandeng er karakteriseret ved fravær af træer. Således fastholdt ejerforeningerne fortsat det synspunkt, at det fremlagde beplantningskoncept ikke lå indenfor lokalplan 307's rammer.

Bygherre oplyste, at Bygherre vil konsultere Ejerforeningerne Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D, samt Grundejerforeningerne Tuborg Syd og Tuborg Nord, inden udformning af endelig beplantningsplan i overensstemmelse med lokalplan 307.

På trods af den indbyggede konflikt med lokalplan 307, men på bygherres ønske om eventuel plantning af enkelte træer, blev det besluttet at disse først plantes når bygninger står færdige og først placeres og plantes efter aftale med Ejer- og Grundejerforeningerne.

Begge parter tilkendegav at man var indstillet på, at indgå i en konstruktiv dialog.

3. Kystsikring
Bygherre udarbejder en beskrivelse af kystsikringen for projektområdet, herunder risikoen for oversvømmelse af parkeringskældrene i Tuborg Havnepark ved skybrud.
Bygherre vil udarbejde de nødvendige undersøgelser og redegøre for risikoen for evt. øget vandtryk fra grundvandet på parkeringskældre i Tuborg Havnepark som følge af stormflodsoversvømmelser.

4. Eventuelt
Husk at høringsfristen er 9. januar 2019.

Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D.
21. december 2019

Deltagere:

Gentofte Kommune:
Liselotte Krakau Ludvigsen, Michael Holst, Mette Mie Nielsen, Irene Bro Brinkmeyer, Winnie Remtoft og Anna Søndergaard

COWI:
Jens Guldborg

Agenda Property:
Ole Olsen

Lundgaard og Tranberg arkitekter
Johanne Donsted
Henrik Schmidt

Julie Kierkegaard A/S – Landscape Architects
Lars Hegnet
Julie Kierkegaard

EF Tuborg Havnepark A-D:
Flemming Allan Hansen, Preben Bonde E/F A
Helle Bechgaard, Jens Lund Sørensen E/F B
Erik Juel Sørensen, Mogens Svendsen E/F C
Steen Rasmussen, Lone Norup og Jens Bjergmose E/F D

EF Tuborg Sundpark:
Karen-Lisbeth Dirksen og Henrik Hvidt

GF Tuborg Nord:
Henning Dulong Andreasen

GF Syd:
Steen Olsen
Hanne Wulff

Høringssvar 5

Fra Lars og Lone Norup, Tuborg Havnepark 20 st.tv, 2900 Hellerup

Høringssvar til Miljøkonsekvensrapport for boligbyggeri i Tuborg Syd af Danica/Cowi. Reference: Bilag D og E

Støj og vibration over grænseværdien i anlægsfasen
Analyserne fra Cowi-rapporten viser, at de mest belastede boliger med hensyn til støj og vibration er Tuborg Havnepark 20-22, Tuborg Havnepark 16-18 og KDY i forbindelse med byggeplads I, II og III.
Beboersammensætningen i hele området er således, at minimum 80 % tilbringer dagen i boligen, da de er seniorer eller arbejder hjemmefra.

I rapporten står:
• Støjniveauet ved ramning af spuns og pæleramning ved byggeplads I, II og III er beregnet op til 86 dB. Grænseværdien for støjbelastning udendørs er 70 dB – Overskridelse på 23%.
• Afstanden fra arbejdet med ramning af spuns og pæleramning ved byggeplads I, II og III til de nuværende boliger er helt ned til 30 meter. Grænsekomfortafstanden er 66 meter - altså overskrides komfortniveauet med 220 %

Cowi-rapporten erkender, at det en overskridelse af grænseværdierne og henviser til, at de derfor kun vil udføre arbejdet i hverdage mellem kl. 8-16. På borgermødet den 19. dec. 2018 svarede Cowi, at f.eks. pæleramningen forventes at tage 3 måneder pr. byggefelt.

Det bør klart defineres, hvad beboernes retsstilling er, når græseværdierne overskrides i så stor målestok:
Hvor meget skal grænseværdierne overskrides før, at dette kan kategoriseres som en så alvorlig miljøkonsekvens, at det skal have konsekvenser for bygherre/byggeriet?

Cowi-analysen slutter, at "i det omfang der måtte være generede beboere, bør beboerne tilbydes et værested i dagtimerne som afværge tiltag".

Det bør klart defineres, hvad borgernes retsstilling er, når vi bliver generet i så stor målestok:
Hvilke muligheder forefindes for passende kompenserende foranstaltninger, herunder økonomisk erstatninger, genhusning, aflastning mv., som gør det muligt at søge væk fra generne og den potentielt sundhedsmæssige belastning, der ligger heri?

Kosmetiske og bygningsskadelige vibrationer i anlægsfasen

I rapporten står, at vibrationer fra pæleramning og ramning af spuns kan give anledning til bygningsskadelige vibrationer i de omkringliggende bygninger tæt på anlægsarbejdet. Det forventes dog, at vibrationerne ikke vil medføre strukturelle skader på bygningerne, da grænseværdierne i analysen overholdes.
Rapporten udelukker ikke, at vibrationerne kan medføre kosmetiske skader, såsom revner i stuk, lofter, puds m.m. på bygningerne.

Det bør klart defineres, hvad beboernes reststilling er ved kosmetiske skader.
En eventuel vurdering og håndtering bør ske af en uvildig instans før, under og efter byggeriet.

Hvis nu, der mod forventning, fremkommer vibrationer, som skader de omkringliggende bygninger
Det bør klart defineres, hvad beboernes reststilling er ved strukturelle skader.
En eventuel vurdering og håndtering bør ske af en uvildig instans før, under og efter byggeriet.

Med venlig hilsen

Lars og Lone Norup
Tuborg Havnepark 20 st.tv
2900 Hellerup.

Høringssvar 6

Fra Vibeke Graff og Steen A Rasmussen, Tuborg Havnepark 20 st. th 2900 Hellerup

Høringssvar vedr. boligbyggeri Tuborg Syd

Dette høringssvar er et supplement til høringssvar fra ejerforeningerne i Tuborg Havnepark og sendes efter aftale med disse. Høringssvaret omhandler adgangsvej til nybyggeriet.

Adgangsvejene til kysthus I, II og III er fastlagt i lokalplanen, kortbilag 2, hvilket også nævns i COWIs rapport s. 46.
Her er lokalvejen til kysthus III markeret tæt på kysten. Men på s. 118 i rapporten vises en anden linjeføring, hvor vejen kommer væsentlig tættere på eksisterende bebyggelse og muligvis også skærer ind i område B. Lokalvejen til kysthus III angives nu at skulle starte tæt på nedkørslen til parkeringskælderen for Tuborg Havnepark 20 og 22. Dette vil være til væsentlig gene for beboerne.

Der bør derfor ikke dispenseres for lokalplanens fastlagte linjeføring med de gener, det vil give for eksisterende bebyggelse.

Relateret document 4/4

Dokument Navn:	**Udkast til VVM-tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd.docx**
Dokument Titel:	**Udkast til VVM-tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd**
Dokument ID:	**2714844**

GENTOFTE KOMMUNE
Natur og Miljø

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Kgs. Lyngby

«AutomatiskDatoAngivelse»
Sagsnr. GEO-2018-00055

Sendt som digital post

UDKAST

VVM-tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd

Gentofte Kommune meddeler hermed VVM-tilladelse til boligbyggeri på Tuborg Syd efter lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM LBK. nr. 1225 af 25. oktober 2018).

Gentofte Kommune har truffet afgørelsen, jvf. § 25 i LBK. 1225 af 25. oktober 2018, på grundlag af bygherres ansøgning, den offentliggjorte Miljøkonsekvensrapport og de indkomne høringssvar. Der er ikke i denne tilladelse taget stilling til tilladelser efter anden lovgivning eller til tilladelser efter den for boligbyggeriet gældende lokalplan. Gentofte Kommune tager således stilling til bl.a. – og ikke udelukkende - den endelige beplantningsplan, stiforløb, vejenes placering og parkering i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til fremstillingen af disse forhold Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen hertil, idet den for boligbebyggelsen gældende lokalplan regulerer disse forhold.

Baggrund
På vegne af bygherre, Danica Pension, har COWI A/S den 22. december 2017 fremsendt ansøgning om boligbebyggelse på Tuborg Syd efter reglerne i miljøvurderingsloven.

Projektet, der omfatter opførelse af 202 boliger samt landskabsbearbejdning og anlæg af interne veje og parkeringsarealer i konstruktion, er omfattet af lovens bilag 2, punkt 10 b) Anlægsarbejder i byzoner, herunder opførelse af butikscentre og parkeringsanlæg samt punkt 10 e) Bygning af veje, havne, havneanlæg, herunder fiskerihavne (Projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Bygherre har vurderet, at projektets karakter vil betyde, at der skal gennemføres en miljøvurdering, og har derfor anmodet om, at miljøvurderingen igangsættes, jf. miljøvurderingslovens § 18, stk. 2. På baggrund heraf har Gentofte Kommune igangsat en miljøvurderingsproces.

Som første led i miljøvurderingsprocessen udarbejdede COWI et afgrænsningsnotat med projektbeskrivelse, som indeholder en beskrivelse af det kommende byggeri samt hvilke miljømæssige forhold, de forventer skal indgå i Miljøkonsekvensrapporten.

Gentofte Kommune har på baggrund af COWI's afgrænsningsnotat og projektbeskrivelse udarbejdet et idéoplæg til afgrænsning af, hvad der miljømæssigt skal undersøges i Miljøkonsekvensrapporten, jf. miljøvurderingslovens § 23, stk. 1.

Forhøring
COWI's afgrænsningsnotat har sammen med kommunens idéoplæg til afgrænsning af Miljøkonsekvensrapporten været i offentlig høring og i høring hos berørte myndigheder i perioden fra den 10. april 2018 til og med den 8. maj 2018. Midtvejs i perioden, den 25. april 2018, blev der afholdt et borgermøde på Gentofte Rådhus, hvor projektet samt forventet tidsplan for udførelsen blev præsenteret og drøftet.

I høringsperioden kom 8 høringssvar, heraf 3 fra ejerforeninger. Høringssvarene omhandler for anlægsfasen bl.a. bekymring omkring anlægsperiodens længde, støj, støv, offentlighedens adgang til området, herunder badebryggen, kontakt til COWI A/S, vibrationer, tang og hensyn til dyreliv. Høringssvarene omhandler for "driftsfasen" (efter anlægsarbejdernes udførelse) bl.a. bekymring omkring trafik, herunder mængden af trafik, trafiksikkerhed, støj, parkering og vendepladser. Endvidere omhandler høringssvarene for "driftsfasen" bekymring for skygge- og udsigtsgener, vind, udformning af bebyggelsen og landskabet, placering af stier og klimasikring.

Gentofte Kommune har efterfølgende behandlet og inddraget relevante høringssvar i udarbejdelsen af den endelige afgrænsning af, hvad der miljømæssigt skal undersøges i miljøkonsekvensvurderingen (dvs. indhold og omfang af Miljøkonsekvensrapporten). På baggrund af denne afgrænsning har COWI udarbejdet selve Miljøkonsekvensrapporten, jf. miljøvurderingslovens § 20. I afsnittet om Gentofte Kommunens bemærkninger beskrives, hvordan høringssvarene er behandlet. I en særskilt Hvidbog – forhøring findes resume af høringssvarene og Gentofte Kommunes svar på de enkelte høringssvar.

Høring af bygherres Miljøkonsekvensrapport og udkast til VVM-tilladelse
Bygherres Miljøkonsekvensrapport, dateret den 18. oktober 2018, og udkast til tilladelse har været i offentlig høring og i høring hos berørte myndigheder i 10 uger i perioden fra den 30. oktober 2018 til den 9. januar 2019.

Ligesom i den første høringsperiode, blev der også midtvejs i denne høringsperiode, den 3. december 2018, afholdt borgermøde på Gentofte Rådhus. På mødet blev Miljøkonsekvensrapportens hovedkonklusioner samt en opdatering af tidsplan for udførelsen præsenteret og drøftet. Derudover er der i høringsperioden afholdt 2 nabodialogmøder med deltagelse af bygherre og formænd for hhv. ejerforeningerne og grundejerforeningen

I høringsperiode for Miljøkonsekvensrapporten er der indkommet 6 høringssvar, heraf 3 fra grundejer- og ejerforeninger. Høringssvarene omhandler bl.a. bemærkning om at beplantning skal være strandeng i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelse herom, antal og placering af parkeringspladser, placering af veje og stier, afgrænsning af projektområdets udstrækning, bekymring for øget trafik og trafikstøj, bekymring for om der er tilstrækkelig kystsikring og bekymring for gener i anlægsperioden.

I afsnittet om Gentofte Kommunens bemærkninger beskrives, hvordan høringssvarene er behandlet. I en særskilt Hvidbog findes resume af høringssvarene og Gentofte Kommunes svar på de enkelte høringssvar.

Beskrivelse af projektet
Tuborg Syd projektet er omfattet af Lokalplan 307 Boliger på Tuborg Syd, vedtaget den 28. april 2008, og opføres inden for lokalplanens område C og D, i hhv. byggefelt I og II samt III, IV, V og VIII.

De nye boliger på Tuborg Syd kommer til at bestå af klynger af punkthuse placeret langs kysten og et hus på 13 etager i den vestlige del af projektområdet. Der opføres i alt 202 boliger.

Ved den beskrevne vejbetjening af bebyggelsen kommer der ingen gennemgående trafik, og alle indre landskabsforløb bliver friholdt for biler. Der etableres to parkeringspladser pr. bolig, svarende til 404 parkeringspladser, som anlægges under terræn.

I henhold til bestemmelserne i lokalplanen vil der yderligere blive etableret 2 gæsteparkeringspladser på terræn for hvert byggefelt, det vil sige 12 parkeringspladser. Til brug for gæster til publikumsorienteret service i byggefelt II påregner bygherre, at anlægge 8 parkeringspladser. Der planlægges således med i alt 20 parkeringspladser på terræn.

Landskabet skal beplantes som en kuperet strandeng i overensstemmelse med lokalplan 307, § 10.3: ” *Det i § 10.2 fastlagte grønne område skal udformes som en kuperet strandeng og fremstå med naturgræsflade med terrænformationer tilplantet med vegetation som klitrose, hybenrose, strandtorn, hvidtjørn, hanesporetjørn og lignende. Terrænformationer må ikke udføres med en højde der overstiger kote 5.8 og der må ikke etableres støttemure. Terrænet skal i princippet udformes som vist på kortbilag 4 (illustrationsplan), og der skal være udsigt til Øresund fra de i § 6.2 fastlagte rekreative stier”.*

Ud for Tuborg Havnepark bebyggelsen vil den kommende beplantning afløse den eksisterende beplantning og vil danne grundlag for et naturligt dyre- og planteliv. Der er forud for udarbejdelsen af Miljøkonsekvensrapporten foretaget en naturregistrering af området, og der er ikke registreret beskyttede arter eller vigtige levesteder.

I den udarbejdede Miljøkonsekvensrapport beskrives projektet og de forventede miljømæssige konsekvenser af at etablere det nye boligområde. I undersøgelsen indgår alle påvirkninger, det vil sige de direkte, indirekte, afledte og kumulative effekter under anlæg og drift.

Gentofte Kommunes vurdering
De indkomne høringssvar fra forhøringen og høringen af bygherres Miljøkonsekvensrapport er gennemgået nedenfor.

Høringssvarene omhandler

Anlægsfasen:
- Gener i anlægsperioden i form af støj, vibrationer, støv og trafik.

- Anlægsperiodens længde.
- Rekreative forhold, som f.eks. begrænset eller ingen adgang til badebryggen og kyststien i anlægsperioden.

Driftsfasen (når boligbyggeriet er færdigt):
- Trafik, herunder bl.a. øget trafikbelastning, højere støjniveau, risiko for flere uheld, vurdering af 2 minus 1-vej samt antal og placering af P-pladser på terræn og veje når byggeriet står færdigt.
- Skyggegener, herunder placering og højde af de nye bygninger i forhold til eksisterende bebyggelse.
- Indblik.
- Visuelle forhold og beplantning.
- Vindturbulens, herunder at turbulensen øges som følge af opførelsen af de nye bygninger.
- Ophobning af tang langs kysten og fugleliv i beplantning ved Tuborg Havnepark.
- Klimasikring af området, herunder oversvømmelse af strandeng.
- Beplantning og evt. placering af store natursten på strandengen.
- Byggefelter, specielt beplantning af delområde B.
- Vej- og stiforløb

Anlægsfasen

Støj
For at etablere bygningernes og parkeringskældrenes fundamenter er det nødvendigt at foretage ramning af pæle og spuns. I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 9 vurderes det, at disse aktiviteter er stærkt støjende og vil påvirke de nærmeste boliger moderat til væsentligt i korte perioder. Støj fra udgravning og landskabsbearbejdning vurderes at være en moderat påvirkning.

For at afværge påvirkningen fra de stærkt støjende aktiviteter beskrives det i miljøkonsekvensrapportens kapitel 12, at aktiviteterne er forsøgt planlagt gennemført i vinterperioden, hvor udendørsophold i området og på altaner er reduceret. Det forventes, at spunsarbejderne kan gennemføres inden for en måned, mens den noget mindre støjende pæleramning forventes gennemført over en periode på 3-4 måneder.

Der er stillet vilkår om, at kommunens 'Forskrift for udførelse af erhvervsmæssige bygge- og anlægsaktiviteter' skal følges i hele anlægsfasen. Dette vilkår betyder, at der er restriktioner på, hvornår støjende anlægsarbejder må foregå. Støjende arbejde må foregå i dagtimerne på hverdage kl. 7-18 og lørdage 7-14, og stærkt støjende arbejder kun i tidsrummet kl. 8-16 på hverdage.

Vibrationer
Ramning af spuns og pæle vil skabe vibrationer i jord og bygninger omkring projektområdet. I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6.3.4 og bilag E er det beregnet, at ramningen ikke vil medføre bygningsskadelige vibrationer i nogen af de nærliggende bygninger. Dog vil vibrationerne i visse af de nærliggende bygninger overskride komfortniveau (dvs. vibrationerne vil kunne mærkes), og påvirkningen er vurderet at være væsentlig i relativt korte perioder.

For at mindske generne fra vibrationer tilrettelægges arbejdet, så det kun finder sted i dagtimerne, hvor færre er til stede. Desuden benyttes så vidt muligt to rammemaskiner for at reducere varigheden af generne. Yderligere vil det blive sikret, at der i god tid sker en grundig information og dialog med ejerforeningerne i de påvirkede bygninger og med Hellerup Skole og de øvrige påvirkede naboer, så tidsplaner og processer er kendt.

Der er stillet vilkår om, at der så vidt muligt skal benyttes to rammemaskiner for at minimere den periode, hvor ramningen foregår. Som nævnt ovenfor er der stillet vilkår om, at ramning skal gennemføres på hverdage i tidsrummet 8-16 og så vidt muligt gennemføres i vinterperioden. Dette betyder, at mulige komfort vibrationsgener herfra vil blive begrænset til det tidsrum.

Der er endvidere stillet vilkår om, at der opsættes vibrationsmålere i relevante nabobygninger, når der gennemføres rammearbejder. Dette for at overvåge vibrationsniveauet og sikre, at der ikke forekommer komfortvibrationer over grænseværdien i aften-/nattetimerne mellem kl. 16-08 eller mod forventning opstår bygningsskadelige vibrationer.

Endelig er der stillet som vilkår, at der i god tid sker en grundig information og dialog med ejerforeningerne i de påvirkede bygninger og med Hellerup Skole og de øvrige påvirkede naboer, så tidsplaner og processer er kendt.

Støv
Anlægsarbejderne kan medføre støvgener i tørre og blæsende perioder for naboer, opholdsarealer ved Hellerup Skole, brugere af havnens faciliteter og områder nord for byggepladsen.

I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6.3.1 er det vurderet, at påvirkningen fra støv vil være mindre, idet jordbunker og veje vil blive vandet i tørre og blæsende perioder.

På denne baggrund er der stillet vilkår om, at jordbunker og veje skal vandes/sprinkles i tørre og blæsende perioder, for at modvirke støvgener.

Trafik
I anlægsfasen medfører projektet mere trafik omkring projektområdet. Miljøkonsekvensrapportens kapitel 8 beskriver påvirkninger fra trafik, og det vurderes her, at der i den mest intensive byggeperiode, hvor der arbejdes på alle byggefelter samtidigt, i gennemsnit vil være 32 lastbiler pr. dag og i de mest travle perioder op mod 128 lastbiler pr. dag.

For at afværge påvirkningerne fra den øgede lastbiltrafik i anlægsperioden, er der stillet vilkår om, at der i tidsrummene kl. 7.30 – 8.30 og 14.00 – 15.00 på hverdage, hvor skolebørn afleveres og hentes, indføres spærretid på Dessaus Boulevard. Der er desuden stillet vilkår om, at der skal benyttes flagmænd til regulering af trafikken, såfremt der er behov for transporter, som kan give særlige trafiksikkerhedsmæssige udfordringer.

Anlægsperiodens længde
Der er tale om en lang anlægsperiode for det samlede projekt, som inklusiv de indledende arbejder varer omkring seks år. Optimering af byggerytmen har været en væsentlig parameter i planlægningen for at minimere de gener, der opstår ved det store anlægsarbejde.

Rekreative forhold
I anlægsfasen vil store dele af arealet være lukket for offentligheden, hvilket vil påvirke den rekreative brug af området. I kapitel 6.3.1 er det vurderet, at denne påvirkning vil være moderat.

Bygherre har oplyst, at for at begrænse påvirkningen er anlægsfasen planlagt, så der løbende kan åbnes for offentlig adgang i takt med, at anlægsarbejderne står færdige. Adgangen til badebryggen opretholdes i de perioder, hvor det er muligt. Det tilstræbes at åbne for adgang til rekreative stier og kystpassager, efterhånden som delområder gøres færdige.

På denne baggrund er der stillet vilkår om, at der inden igangsættelse af arbejdet i de enkelte byggefelter, skal udarbejdes en handlingsplan for, hvornår der forventes at være adgang til de rekreative områder.

Gener efter, at byggeriet er færdigt

Trafik
Det er vurderet i kapitel 8 i Miljøkonsekvensrapporten, at når byggeriet er færdigt, vil de nye boliger generere i gennemsnit omkring 980 biler pr. dag, fordelt på ca. 490 biler ud af området og 490 biler ind i området. Trafikken ind og ud af området fordeler sig ligeligt via Dessaus Boulevard og Philip Heymanns Allé, Tuborg Boulevard og herefter ud på Strandvejen.

For Tuborg Boulevard – Philip Heymanns Alle indebærer den øgede trafikmængde ikke en maksimal trafikmængde pr. døgn. Det vurderes, at vejenes indretning og hastighed godt kan rumme en yderligere døgntrafik på ca. 490 biler.

Med en forøgelse på ca. 490 biler pr. døgn på Dessaus Boulevard, vil den fremtidige trafikmængde ligge over den kapacitet, som vejen i dag er klassificeret til. På baggrund af vejens indretning, og da den nye trafik vil gå i modsat retning af den eksisterende, vurderes det i Miljøkonsekvensrapporten, at den forøgede trafik godt kan rummes på Dessaus Boulevard.

For begge vejstrækninger gælder det, at det vil være i spidstimerne (morgen og eftermiddag), at vejene vil være mest belastede.

For Tuborg Havnepark er der foretaget en beregning af den fremtidige trafikmængde.
I beregningen indgår antallet af lejligheder, når Tuborg Strandeng er fuldt udbygget, og medtager også trafik til publikumsorienteret service i Kysthus 2 samt oplyst trafik til og fra KDY og Address. Beregningerne fremgår nedenfor.

	Nuværende		**Fremtidig**	
	Ind i området	Ud af området	Ind i området	Ud af området
Døgntrafik	580 biler/døgn	580 biler/døgn	790 biler/døgn	790 biler/døgn
Morgenspids	25 biler/time	140 biler/time	40 biler/time	190 biler/time
Eftermiddagsspids	140 biler/time	25 biler/time	190 biler/time	40 biler/time

Tuborg Havneparks vejkapacitet er beregnet til 1.105 biler/time i hver retning, hvorfor der er tilstrækkelig kapacitet på Tuborg Havnepark til at håndtere den beregnede fremtidige trafikmængde.

Det vurderes ikke, at trafiksikkerheden vil blive væsentlig påvirket af den øgede mængde trafik, og der forventes heller ikke en hørbar øgning af trafikstøj i området.

2 minus 1-veje
Gentofte Kommune har givet forslaget om etablering af 2 minus 1-veje videre til bygherre. Gentofte Kommune har ikke taget stilling til forslaget.

Parkering
Parkeringspladser til boliger etableres i henhold til Lokalplan 307 med 2 pladser pr. bolig i parkeringskældre. Lokalplanens krav om 2 parkeringspladser per bolig anses for opfyldt, hvis det er dokumenteret, at der på den enkelte ejendom er det antal parkeringspladser, der modsvarer antallet af boliger x 2.

Ejerskabet af parkeringspladserne kan ikke reguleres i en lokalplan og heller ikke administreres i byggesagsbehandlingen.

Skyggegener
I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6.4.6 og bilag C er det vurderet, at det nye byggeri visse steder vil have kortvarige skyggepåvirkninger på nabobygninger om morgenen. Skyggediagrammerne viser, at bygningerne ikke vil kaste skygge over Tuborg Badebrygge. Endvidere er skyggepåvirkningen internt i den nye bebyggelse meget begrænset.

Indblik
I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6 nævnes, at når de nye ejendomme er opført, vil der være boliger i et område, der før var ubebygget. Det betyder, at der sker en ændring i, hvorfra og hvor meget man kan se på/ind ad vinduerne på nærmeste boliger i Tuborg Havnepark. Afstanden til det nye byggeri fra Tuborg Havnepark er større end de interne afstande mellem bygningerne i Tuborg Havnepark, og det er vurderet, at eventuelle indbliksgener vil svare til eller være lidt mindre end mellem de bygninger, der i dag ligger nærmest hinanden i Tuborg Havnepark.

Visuelle forhold og kystlandskab
I Miljøkonsekvensrapportens Kapitel 7, og bilag B er der udarbejdet visualiseringer fra 11 standpunkter som illustrerer, hvordan udsigten vil ændres fra de eksisterende forhold, og til de nye bygninger ved Tuborg Syd er opført. Det vurderes, at bebyggelsen vil opleves som markant og som en ændring af den eksisterende kystlinje og Københavns bygningshorisont. I nærområdet vil projektet medføre en væsentlig påvirkning på landskab og byrum, mens det på større afstand i højere grad vil falde ind i omgivelserne og derfor udgøre en middel påvirkning.

Vindturbulens
I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 6.4.5 og bilag A findes en beskrivelse af det fremtidige vindmiljø ved Tuborg Syd. Vindpåvirkningen i området vil ændres som følge af det nye byggeri. Oplevelsen af vindpåvirkningen vil gå fra et mere konstant blæsende miljø fra syd og øst ind

over de åbne ubebyggede flader i projektområdet til et mindre vindpåvirket bebygget område. Generelt vil komfortniveauet øges i hele området efter opførelsen af byggeriet.

Tang og fugleliv i beplantning ved Tuborg Havnepark
Ophobning af tang og ålegræs giver lugtgener. Derfor er udformningen af landindvindingerne fastlagt, så ophobning minimeres, jf. kapitel 3. 1.1 i Miljøkonsekvensrapporten. Ophobning kan dog ikke helt undgås, hvorfor løbende oprensning af ophobet tang og ålegræs er indarbejdet i driften af de nye boliger.

Forud for udarbejdelsen af Miljøkonsekvensrapporten er der foretaget en naturregistrering af området, og der er ikke registreret beskyttede arter eller vigtige levesteder. Ud for Tuborg Havnepark bebyggelsen vil den kommende beplantning kunne afløse den eksisterende beplantning og vil således danne grundlag for et naturligt dyre- og planteliv.

Klimasikring
I Miljøkonsekvensrapportens kapitel 3 beskrives, at projektområdet og byggeriet sikres mod stormflod til kote 2.1 m, hvilket er 0.2 m højere end den generelle stormflodssikring i Gentofte kommune på 1.9 m. Med en kystsikring af bygningerne til kote 2.1 er projektet sikret mod en stormflod på størrelse med den tidligere stormflodssituation "Bodil" inklusiv eventuel bølgehøjde på op til 40 cm. Udformning af kystsikring og bearbejdningen af terrænet betyder, at badebryggen og strandengsområdet vil blive oversvømmet ved en eventuel stormflod.

Bygherres rådgiver har på baggrund af høringssvar foretaget en vurdering af, om der er risiko for, at parkeringskældre under Tuborg Havnepark vil kunne blive påvirket af indtrængende havvand i en stormflodssituation.

Badebryggen ligger i kote 1.42 og danner laveste kote på strandengen. Den højst registrerede stormflodskote ved Tuborg Syd er 1,58 m. Beregninger foretaget på basis af de eksisterende jordbunds- og grundvandsforhold, viser, at ved en oversvømmelse af strandengen til kote 1,58 skal vandet stå i denne kote 1,58 i fulde 20 dage, førend vandet vil nå undersiden af kælder i Tuborg Havnepark.

Da varigheden af en stormflodsoversvømmelse historisk er under 24 timer, vurderes det derfor ikke at bidrage med et øget vandtryk på kælderen eller ændring af vandspejlet i Tuborg Havnepark.

Beplantning herunder placering af store natursten på strandengen
Beplantningen af området skal udformes som en kuperet strandeng i overensstemmelse med lokalplanens § 10.3. Gentofte Kommune vil tage endelige stilling til beplantningsplanen i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til fremstillingen af beplantningen i Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til beplantningen i området.

Bygherre fremlagde på et møde mellem ejerforeningerne, bygherre og Gentofte Kommune den 19. december 2018 udkast til beplantningsplan, som efterfølgende blev drøftet.

Bygherre har tilkendegivet, at bygherre er indstillet på at indgå i en konstruktiv dialog omkring beplantningen og vil konsultere Ejerforeningerne Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D samt

Grundejerforeningerne Tuborg Syd og Tuborg Nord inden udformning af endelig beplantningsplan i overensstemmelse med Lokalplan 307.

Forslaget vedr. natursten er givet videre til bygherre, som vil medtage det i den videre proces.

Byggefelter, specielt beplantning af delområde B
Bygherre har oplyst, at de vil konsultere Ejerforeningerne Tuborg Havnepark E/F A, B, C og D, samt Grundejerforeningerne Tuborg Syd og Tuborg Nord inden udformning af endelig beplantningsplan i overensstemmelse med Lokalplan 307.

Vej- og stiforløb
Vej- og stiforløb i området skal fastlægges i overensstemmelse med lokalplan 307, § 6.2: " Veje og stier fastlægges med en beliggenhed i princippet som vist på kortbilag 3."

Gentofte Kommune tager stilling til den endelige placering af vej- og stiforløbet i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til fremstillingen af vej- og stiforløbet i Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen til vej- og stiforløbet i området.

Samlet vurdering
På baggrund af ovenstående vurderer Gentofte Kommune sammenfattende, at de væsentligste miljøpåvirkninger fra projektet finder sted i anlægsperioden. Der er primært tale om, at der vil ske påvirkning af naboer ved længden af anlægsperioden, som ud over at lukke af for projektområdet, også påvirker menneskers hverdag med forstyrrende anlægsprocesser. Generne i anlægsfasen omfatter især støj, men også øget tung trafik og en mulig påvirkning fra vibrationer, der kan mærkes i de omkringliggende bygninger.

Gentofte Kommune har stillet en række vilkår med henblik på at sikre, at generne i anlægsfasen minimeres, og at støjende og støvende aktiviteter udføres i henhold til kommunens forskrift 'Forskrift for udførelse af erhvervsmæssige bygge- og anlægsaktiviteter'.

Herudover er der stillet som vilkår, at der løbende skal ske dialog/information med naboerne om de forestående aktiviteter, så tidsplaner og processer er kendt. Herunder skal der inden igangsættelse af de enkelte byggefelter udarbejdes handlingsplaner for adgang til de rekreative områder.

Til trods for disse vilkår og restriktioner i arbejdstid forventes der væsentlige påvirkninger og gener i visse perioder, hvor specielt ramning af spuns og pæle forventes at give de væsentligste støjgener.

De beskrevne påvirkninger vurderes dog nødvendige for at gennemføre projektet.

Dele af området er forureningskortlagt på vidensniveau 2 (V2), da der er kendskab til jord og grundvandsforurening. Den østlige del af området, som omfatter byggefelt I, II, III, og dele af IV og V er den 15. januar 2019 varslet kortlagt på V2. Region Hovedstaden oplyser, at grundlaget for varslet af kortlægningen er, at nye undersøgelser har vist, at der er fundet olie, phenol, klorerede opløsningsmidler og PFAS forureninger, som der ikke tidligere var kendskab til. Flere forureninger er ikke afgrænset i jorden eller i grundvandet. Spildstedet for forureningerne er ikke kendt, og det vides derfor ikke, om de højeste koncentrationer er fundet endnu.

Miljøstyrelsen har fastsat grænseværdier for jordens og grundvandets indhold af olie, phenol, klorerede opløsningsmidler og PFAS. Disse grænser er overskredet for alle stoffer på grunden, og regionen skal derfor kortlægge grunden.

Regionen vurderer, at forureninger med olieprodukter, tungmetaller, klorede opløsningsmidler og phenoler ikke er til fare for det grundvand, der anvendes til drikkevand og Øresund.

Der er imidlertid fundet indhold af de 12 målte PFAS'er over alt på Tuborg Syd med koncentrationer op til 7,2 µg/l. Miljøstyrelsen har kun fastsat en grænseværdi for indhold af PFOS i havet, og udfra denne værdi vurderer regionen at der er en potentiel risiko for Øresund. Regionen vurderer således, at grundvandsforureningen med PFOS kan udgøre et problem overfor Øresund. Det betyder, at Region Hovedstaden på et tidspunkt vil undersøge forureningen med PFAS nærmere og eventuelt rense forureningen op.

Kortlægningen betyder, at projektet kræver en tilladelse efter jordforureningslovens § 8. Til brug for en § 8 ansøgning skal der foretages en forklassificering af jorden og udarbejdes en plan for håndtering af jord. På baggrund heraf er der i denne tilladelse stillet vilkår om, at det inden projektet igangsættes, skal godtgøres, at projektet ikke bevirker en forøget udvaskning af forurening fra jord og grundvand til havet efter opstuvning af havvand ved stormflod. Det skal ligeledes godtgøres, at opstuvning af havvand ikke efterfølgende medfører risiko for kontakt med forurening for beboere og andre brugere af området.

Udbygningen af Tuborg Syd vil ske i henhold til Lokalplan 307 Boliger på Tuborg Syd. Lokalplanen regulerer indretningen af området, som har betydning for driftsfasen. Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte vilkår for driftsfasen.

Det er Gentofte Kommunes samlede vurdering, at projektet kan gennemføres uden at medføre væsentlige påvirkninger af det omkringliggende miljø. De konstaterede og beskrevne påvirkninger vurderes nødvendige for at gennemføre projektet. Gentofte Kommune har endvidere lagt vægt på, at der gennemføres en række foranstaltninger, for at minimere påvirkningerne samt at VVM-tilladelsen betinges af en række skærpede vilkår.

Det indgår i denne vurdering, at projektet vurderes at have en positiv virkning på områdets udvikling, samt at området kommer til at fremstå med et grønt og rekreativt præg.

Vilkår for tilladelsen
VVM tilladelsen meddeles på grundlag af bygherres ansøgning, Miljøkonsekvensrapporten og resultatet af de høringer, der er foretaget. Vilkårene tager udgangspunkt i de miljøpåvirkninger, som Miljøkonsekvensrapporten afdækker, herunder de forslag til afværgeforanstaltninger, der er indarbejdet i projektet og oplistet i rapportens kapitel 12 samt forslag til overvågningsprogram i rapportens kapitel 13.

Følgende vilkår fastsættes som forudsætning for VVM-tilladelsen:

1. Projektet skal etableres i overensstemmelse med de fysiske og miljømæssige rammer, som er angivet i Miljøkonsekvensrapporten.

2. I hele anlægsfasen skal "Forskrift for udførelse af erhvervsmæssige bygge- og anlægsaktiviteter i Gentofte Kommune" følges.

3. Inden igangsættelse af de enkelte byggefelter skal der udarbejdes en handlingsplan for, hvornår der forventes at være adgang til rekreative områder.

4. For at modvirke gener fra støv fra anlægsarbejderne i tørre og blæsende perioder skal jordbunker og veje vandes/sprinkles i tørre og blæsende perioder.

5. For at reducere påvirkningen af Dessaus Boulevard i tidsrummene 7.30 – 8.30 og 14.00 – 15.00 på hverdage, hvor skolebørn afleveres og hentes, er der spærretid, og der er opsat automatisk bomanlæg, således at adgang til byggepladsen ikke er mulig i disse perioder.

6. Der skal benyttes flagmænd til regulering af trafikken, såfremt der er behov for transporter, der vurderes at give særlige trafiksikkerhedsmæssige udfordringer – eksempelvis ved ekstra brede eller lange transporter.

7. For at afværge påvirkningen fra de stærkt støjende aktiviteter skal aktiviteterne så vidt muligt gennemføres i vinterperioden, hvor udendørsophold i området og på altaner er reduceret.

8. Stærkt støjende aktiviteter (f.eks. pæleramning og ramning af spuns) skal gennemføres på hverdage i tidsrummet 8-16 i henhold til Gentofte Kommunes "Forskrift for udførelse af erhvervsmæssige bygge- og anlægsaktiviteter".

9. For at kunne dokumentere vibrationsniveauet i de nærliggende bygninger, skal der opsættes vibrationsmålere i relevante nabobygninger, når der gennemføres rammearbejder. En uvildig geotekniker skal vurdere hvilke nabobygninger, der er relevante. Overvågning af vibrationsniveauet skal sikre, at der ikke opstår komfortvibrationer over grænseværdien i aften-/nattetimerne mellem kl. 16-08, og at der ikke mod forventning opstår bygningsskadelige vibrationer.

10. Der skal så vidt muligt benyttes to rammemaskiner til ramning af pæle for at minimere den periode, hvor ramningen foregår.

11. Det skal sikres, at der i god tid er en grundig information og dialog med ejerforeningerne i de påvirkede bygninger og med Hellerup Skole og de øvrige påvirkede naboer, så tidsplaner og processer er kendt.

12. Der skal stilles krav til entreprenørens oplag af olie og kemikalier, herunder krav om spildbakker under olietanke, oplagring af kemikalier i særlige miljøcontainere og hindring mod påkørsel. Det kan desuden tilstræbes, at mobile tanke flyttes så lidt som muligt, samt at entreprenørmaskiner og udstyr vedligeholdes, så brud på hydraulikslanger og lignende forhindres.

13. I forbindelse med udbud af opgaven skal der stilles krav til entreprenøren om, at der udarbejdes en beredskabsplan for projektet, så det står helt klart for alle, hvem der skal gøre

hvad, og hvem der skal kontaktes i forbindelse med et evt. spild eller anden form for ulykke. Beredskabsplanen skal fremsendes til kommunen.

14. Inden projektet igangsættes, skal det godtgøres, at der ikke sker en forøget udvaskning af forurening fra jord og grundvand til havet efter opstuvning af havvand ved stormflod. Det skal ligeledes godtgøres at opstuvning af havvand ikke efterfølgende medfører risiko for kontakt med forurening for beboere og andre brugere af området.

Denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Denne tilladelse omfatter kun forholdt til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM LBK. nr. 1225 af 25. oktober 2018). Der er ikke taget stilling til tilladelser efter anden lovgivning eller til tilladelser efter den for boligbyggeriet gældende lokalplan. Gentofte Kommune tager således stilling til bl.a. – og ikke udelukkende - den endelige beplantningsplan, stiforløb, vejenes placering og parkering i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse. Gentofte Kommune har ikke forholdt sig til fremstillingen af disse forhold Miljøkonsekvensrapporten og fremstillingen i Miljøkonsekvensrapporten har ingen betydning for kommunens stillingtagen hertil, idet den for boligbebyggelsen gældende lokalplan regulerer disse forhold.

VVM-tilladelsen bekendtgørelse på Gentofte Kommunes hjemmeside den xx.yy.2019.

Klagevejledning
Afgørelsen kan, for så vidt angår retlige spørgsmål, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsens offentlige bekendtgørelse på Gentofte Kommunes hjemmeside og udløber dermed den xx.yy.2019.

Din klage skal indgives via Klageportalen - følg link på forsiden af www.naevneneshus.dk. Din klage er indgivet, når den er tilgængelig i Klageportalen, og kommunen vil efterfølgende indsende sin udtalelse om sagen til Klageportalen samt det materiale, der har ligget til grund for afgørelsen. Når du klager, skal du samtidigt betale et gebyr, som opkræves via betalingskort i Klageportalen. Nævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er betalt. Gebyret tilbagebetales, hvis der gives helt eller delvist medhold i klagen. Vejledning om klageforløb og gebyrordning kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Afgørelsen kan indbringes for domstolene, jf. § 54 i miljøvurderingslovens, lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018. Evt. retssag skal anlægges senest 6 måneder fra tilladelsen er meddelt dvs. senest den xx.yy.2019. Hvis afgørelsen er påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, vil fristen for at anlægge sag dog være 6 måneder efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse foreligger.

Med venlig hilsen

Winnie Remtoft

Fagkoordinator

Dokument Navn:	**Skema 1 - Fjernvarme fase 1 2019.xlsx**
Dokument Titel:	**Skema 1 - Fjernvarme fase 1 2019**
Dokument ID:	**2648411**
Placering:	**Emnesager/Bevilling til afslutning af fjernvarmeudbygningens fase 1/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Bevilling til afslutning af fjernvarmeudbygningens fase 1**
Dagsordenspunkt nr	**5**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**1**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

SKEMA 1

Opgaveområde: **Dato:**

Teknik og Miljø **24-01-2019**

ANLÆGSBEVILLING/ANLÆGSREGNSKAB

Projektnavn:

Fjernvarmeudbygning Fase 1 (Hellerup og Charlottenlund)

	PROJEKTFORSLAG Specifikation af udgifter	EFTER UDBUD Specifikation af anlægsbevilling	REGNSKAB
KATEGORIER:			
Projektering			
Tilsyn			
Udførelse		**17.000.000**	
I ALT EKSL. MOMS	**-**	**17.000.000**	**-**

Bevillingsansøgning januar 2019	**17.000.000**
Tidligere bevilget	233.500.000
Anlægsbevilling i alt til Fase 1	250.500.000

Dokument Navn:	**Skema 1 - Renovering af bygværker 2019.xlsx**
Dokument Titel:	**Skema 1 - Renovering af bygværker 2019**
Dokument ID:	**2596110**
Placering:	**Emnesager/Anlægsbevilling - Renovering af bygværker 2019/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Anlægsbevilling - Renovering af bygværker 2019**
Dagsordenspunkt nr	**6**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**1**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

SKEMA 1

Opgaveområde: **Dato:**

Teknik og Miljø **07-01-2019**

ANLÆGSBEVILLING/ANLÆGSREGNSKAB

Projektnavn:

Renovering af bygværker

	PROJEKTFORSLAG Specifikation af udgifter	EFTER UDBUD Specifikation af anlægsbevilling	REGNSKAB
OMKOSTNINGER	500.000		
UDFØRELSE	1.400.000		
I ALT EKSL. MOMS	1.900.000	-	-

Dokument Navn:	**Skema 1.xlsx**
Dokument Titel:	**Skema 1 - Øvelokaler og fælleskøkken i musikbunkeren**
Dokument ID:	**2620849**
Placering:	**Emnesager/Anlægsbevilling til etablering af flere øvelokaler og fælleskøkken i Musikbunkeren/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Anlægsbevilling til etablering af flere øvelokaler og fælleskøkken i musikbunkeren**
Dagsordenspunkt nr	**7**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**1**

Dette dokument blev genereret af 

SKEMA 1

Opgaveområde: **Dato:**

Kultur og Unge **10.01.2019**

ANLÆGSBEVILLING/ANLÆGSREGNSKAB

Projektnavn:

Øvelokaler og fælleskøkken i Musikbunkeren

	PROJEKTFORSLAG Specifikation af udgifter	EFTER UDBUD Specifikation af anlægsbevilling	REGNSKAB
KATEGORIER:			
OMKOSTNINGER	**50.000**		
UDFØRELSE	**320.000**		
UFORUDSEELIGE UDGIFTER	**30.000**		
I ALT EKSL. MOMS	**400.000**	**-**	**-**

Dokument Navn:	**Kort notat vedrørende ungemiljø på Hellerupvej.docx**
Dokument Titel:	**Kort notat vedrørende ungemiljø på Hellerupvej**
Dokument ID:	**2648867**
Placering:	**Emnesager/Anlægsbevilling til Ungemiljø på Hellerupvej/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Anlægsbevilling til ungemiljø på Hellerupvej**
Dagsordenspunkt nr	**8**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**2**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

Et nyt ungemiljø i *Byens Hus – vi skaber sammen*

Kommunalbestyrelsen vedtog i september 2018 forslag om udvikling og organisering af Unges Frie Tid (UFT). Med beslutningen fokuseres Kommunens indsatser for unge i et større og samlende ungemiljø på Hellerupvej, hvis profil og åbningstid følger de behov og ønsker, som mange unge har givet udtryk for. UFT vil sammen med Kommunens unge indrette ungemiljøet.

Det nye ungemiljø skal være et hjerte i Byens Hus. Ungemiljøet er for unge i alderen 13-25 år med mulighed for at lave aktiviteter og hænge ud på alle hverdage i tidsrummet 15-22. Ungemiljøet skal bestå af et loungemiljø, kunstneriske værksteder, mindre aktivitetsrum, mødelokaler og arbejdsstationer for medarbejdere. I ungemiljøets lokaler skal det være muligt at lave større aktiviteter som filmfremvisning, E-sport og forfatteraftener, og samtidig rumme mulighed for at udtrykke sig kunstnerisk i mindre værksteder med maling, tegning, syning, eller spille musik, dyrke idræt osv. I dagligdagen kan unge efter skole komme forbi ungemiljøet på Hellerupvej, få en kop te og lave lektier – måske spille et spil, eller arbejde videre på et teater- eller filmprojekt, de er i gang med. Ungemiljøet skal lige som resten af Byens Hus fungere som en mangfoldig og dynamisk platform for borgere på tværs af alder, køn, etnicitet og sociale betingelser.

Ungemiljøet skal være et sted på unges præmisser, hvor medarbejderne har fokus på at understøtte unges egne initiativer og hjælpe dem med at udvikle aktiviteter, som de unge selv organiserer. Aktiviteterne i ungemiljøet skal derfor afspejle de unges aktuelle initiativer – og dette gerne i et samspil med andre aktiviteter og brugere af Byens Hus – fx fællesspisninger, iværksætterprojekter, udvikling af prototyper i Kommunes kommende Fab Lab og meget mere. I ungemiljøet mødes unge i skabende fællesskaber og sætter liv til egne idéer og drømme. Placeringen i Byens Hus vil medføre en uformel og mere jævnbyrdig tilgang til kommunale tilbud og serviceydelser og en mangfoldighed af foreninger; både foreninger og initiativer, der har de unge selv som målgruppe og foreninger og initiativer, der tilbyder mødet med andre målgrupper.

Da ungeinvolvering er omdrejningspunkt for arbejdet i UFT, vil unge blive inddraget tæt i indretningen af ungemiljøet. Anlægsbevillingen til ungemiljøet tænkes brugt til opførelse af et anretterkøkken, indretning af kunstneriske værksteder, belysning, indkøb af møbler og medier, indretning af arbejdspladser, indkøb af computere etc. Ved indretningen tænkes der i multifunktionelle løsninger, så mange brugergrupper kan benytte lokalerne – i tråd med ånden for Byens Hus.

Relateret document 2/2

Dokument Navn:	**Skema 1_Ungemiljø på Hellerupvej.xlsx**
Dokument Titel:	**Skema 1_Ungemiljø på Hellerupvej**
Dokument ID:	**2648883**

SKEMA 1

Opgaveområde: **Dato:**

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid **29-01-2019**

ANLÆGSBEVILING/ANLÆGSREGNSKAB

Projektnavn:

Projekt: Ungemiljø på Hellerupvej

Medtag relevante kategorier for projektet:

	PROJEKTFORSLAG Specifikation af udgifter	EFTER UDBUD Specifikation af anlægsbevilling	REGNSKAB
KATEGORIER:			
Udførelse	**400.000**		
Montering	**1.000.000**		
Hardware	**600.000**		
I ALT EKSL. MOMS	**2.000.000**	**-**	**-**

Dokument Navn:	**Bilag 1, logbog - Velfærdsteknologi for børn og unge.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 1, logbog - Velfærdsteknologi for børn og unge**
Dokument ID:	**2621400**
Placering:	**Emnesager/Anlægsregnskab – Velfærdsteknologi for børn og unge/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Anlægsregnskab. Velfærdsteknologi for børn og unge**
Dagsordenspunkt nr	**9**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**5**

Dette dokument blev genereret af 

LOGBOG
for

Velfærdsteknologi for Børn og Unge (VEL-TEK)

Dato: 01.10.2018

Sagsansvarlig: Byggestyrer:

Steen Suhr-Knudsen (ssk)

BESKRIVELSE AF ANLÆGSPROJEKTET:
I VEL-TEK projektet er der gennemført en systematisk afprøvning og vurdering af velfærdsteknologier på børne- og ungeområdet.

Afprøvningerne er gennemført af "Teknologiagenter". Dvs. særligt uddannede medarbejdere fra dagtilbud, skoler, sociale institutioner og støttefunktioner, som sammen med projektgruppen og børn og unge har udvalgt og afprøvet teknologier i korte og længere forløb.

Forløbene er gennemført som "Pædagogiske Teknologi Vurderinger", hvor teknologierne er vurderet i forhold til børn og unges læring og livskvalitet, medarbejderkompetencer og organisationens ressourceforbrug.

Projektets målgruppe var gruppen af børn og unge med særlige behov, med specifikt fokus på at vurdere hvordan det enkelte barn og den enkelte unge kan opnå mere læring og øget livsduelighed med målrettet teknologistøtte.

Der er afprøvet en lang række forskellige teknologier: apps til smartphones og tablets, interaktive gulve, PARO sæl robotten, NAO læringsrobotten, drone, øjenstyringsteknologi mm. En særlig opgave er at udvælge teknologier til afprøvning, mellem de enorme mængder af apps og andre teknologier som kommer på markedet – hver dag.

VEL-TEK projektets erfaringer danner nu sammen med resultaterne fra opgaveudvalgene om digitalisering og innovation grundlag for en løbende teknologiindsats, der skal understøtte bedre velfærd for færre ressourcer på børne- og ungeområdet, med særlig fokus på specialområdet.

Evaluering af VEL-TEK projektet kan læses i bilaget og eksempler på teknologier kan også ses på projektets hjemmeside http://vel-tek.gentofte.dk/da

POLITISK BEHANDLING:

Udvalg	Dato	Dagsordens pkt. nr.	Formål	Beslutning og mindretalsudtalelser
BOS	02.06.2014	7	Anlægsbevilling, indstilling	Anbefalet til ØU og KB. Poul Vagn Jensen (I) og Jeanne Toxværd tog forbehold
ØU	10.06.2014	6	Anlægsbevilling, indstilling	Anbefalet til Kommunalbestyrelsen.
KB	16.06.2014	7	Anlægsbevilling, godkendelse	Enstemmigt vedtaget.

RÅDGIVNING:
Projektet er et udviklingsprojekt. Samarbejdspartner er inviterede firmaer med indsigt i sociale teknologier. Primær rådgiver har været (SUS) Socialt Udviklingscenter, valgt mellem tilbud fra KORA (Nu VIVE) og SUS - ud fra kriteriet laveste pris. Der er gennem projektet indgået 4 kontrakter med Socialt Udviklingscenter til rådgivning, uddannelsesaktiviteter samt konsulentbistand på i alt 497.98 kr. Derudover er der gennem projektet indgået købskontrakter med Teknologisk Institut, Unges Uddannelses Center, Atea, og en række andre leverandører af teknologier, app licenser, uddannelse og rådgivning.

ANLÆGSREGNSKAB:
Af den samlede bevilling på 3.500.000 kr. er der forbrugt 3.232.192 kr., dvs. et mindreforbrug på 267.808 kr. svarende til 8%. Mindreforbruget tilføres likvide aktiver i forbindelse med Kommunalbestyrelsens godkendelse af genbevillinger fra 2018 til 2019.

Afvigelser på poster over 50.000 kr.:

Afvigelser på alle poster på 50.000 kr. og derover i forhold til den specifikation, der er godkendt af Økonomiudvalget (og Kommunalbestyrelsen):

Identifikation	**Beløb kr.**	**Beskrivelse**
Kompetenceudvikling og evaluering	167.216 kr.	Der har i projektet været et mindreforbrug på kompetenceudvikling og evaluering, idet der er blevet brugt færre eksterne konsulenttimer end forventet ved projektets start

Evt. afvigelser i forhold til kommunens retningslinjer for styring af anlægsbevillinger:
Ingen bemærkning.

VIGTIGE DATOER:

Emne	**Dato(er)**
Opstart og uddannelsesaktiviteter	2015 januar
Afprøvninger af teknologier	2016-2017
Implementering	2017-2018
Evaluering og afslutning	2018 maj

Relateret document 2/5

Dokument Navn:	**Bilag 2, skema 1 - Velfærdsteknologi for børn og unge.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 2, skema 1 - Velfærdsteknologi for børn og unge**
Dokument ID:	**2621258**

SKEMA 1

Opgaveområde: **Dato:**

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid **01.10.2018**

ANLÆGSBEVILING/ANLÆGSREGNSKAB

Projektnavn:

Velfærdsteknologi for Børn og Unge (VEL-TEK)

Medtag relevante kategorier for projektet:

	PROJEKTFORSLAG Specifikation af udgifter	EFTER UDBUD Specifikation af anlægsbevilling	REGNSKAB
KATEGORIER:			
TVÆRGÅENDE PROJEKTUDGIFTER			
DIGITALINFRASTRUKTUR	**700.000**	**300.000**	**266.984**
LÆRINGSFORLØB PÅ INSTITUTIONER	**700.000**	**700.000**	**652.233**
SÆRLIGE MÅLRETTEDE OG AFGRÆNSEDE FORLØB	**1.400.000**	**1.400.000**	**1.380.191**
KOMPETENCEUDVIKLING OG EVALUERING M.V.	**700.000**	**1.100.000**	**932.784**
I ALT EKSL. MOMS	**3.500.000**	**3.500.000**	**3.232.192**

Relateret document 3/5

Dokument Navn:	**Bilag 3, skema 2 - Velfærdsteknologi for børn og unge.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 3, skema 2 - Velfærdsteknologi for børn og unge**
Dokument ID:	**2549240**

SKEMA 2

REGNSKAB FOR ANLÆGSBEVILLING

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller, at nedenstående regnskab godkendes:

Projektnavn:
Velfærdsteknologi for Børn og Unge (VEL-TEK)

Sted nr: 842010500*

Adresse: -

Sagsansvarlig: Steen Surh-Knudsen

Login: ssk

Anlægsbevillinger	Dato	Dagsordenpkt. nr.	Formål ved anlægsbevilling
3.500.000 kr.	16.06.2014	7	Afprøvelse af velfærdsteknologier
			på Børne- og Ungeområdet

Anlægsbevillinger i alt	Forbrug i alt	Mer/mindre udgift	Indtægt	Mer/mindre indtægt
3.500.000 kr.	3.232.192 kr.	-267.808 kr.	kr.	kr.
		-8 %		%

Opgaveområdets bemærkninger:

Opgaveområdets underskrift:

Dato: 6.11.18

Relateret document 4/5

Dokument Navn:	**Bilag 4, revisorerklæring - Velfærdsteknologi for børn og unge.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 4, revisorerklæring - Velfærdsteknologi for børn og unge**
Dokument ID:	**2608441**

Den uafhængige revisors erklæring

Til Kommunalbestyrelsen i Gentofte Kommune

Erklæring på anlægsregnskab

Konklusion

Vi har revideret anlægsregnskabet for Gentofte Kommune for tilskud modtaget under "Velfærdsteknologi for Børn og Unge (Vel-tek)" for perioden 2014-2018 der udviser samlede omkostninger på DKK 3.232.192. Anlægsregnskabet udarbejdes efter retningslinjerne i Gentofte Kommunes administrative retningslinjer for anlægsbevillinger og anlægsregnskaber (i det følgende kaldet "Kommunes retningslinjer").

Det er vores opfattelse, at anlægsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med kommunes retningslinjer.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision, de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kommunens retningslinjer. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af anlægsregnskabet*. Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold i regnskabet – anvendt regnskabspraksis samt begrænsning i distribution og anvendelse

Vi henleder opmærksomheden på, at anlægsregnskabet er udarbejdet i henhold til kommunens retningslinjer. Anlægsregnskabet er udarbejdet med henblik på at hjælpe kommunen til overholdelse af de regnskabsmæssige bestemmelser i kommunes retningslinjer. Som følge heraf kan anlægsregnskabet være uegnet til andet formål.

Vores erklæring er udelukkende udarbejdet til brug for kommunen og bør ikke udleveres til eller anvendes af andre parter.

Vores konklusion er ikke modificeret som følge af disse forhold.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Tilskudsmodtager har i overensstemmelse med tilskudsgivers retningslinjer medtaget de af tilskudsgiver godkendte budgettal som sammenligningstal i projektregnskabet. Budgettallene har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for anlægsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et anlægsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med kommunens retningslinjer. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et anlægsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar for revisionen af anlægsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om anlægsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en erklæring med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. kommunens retningslinjer, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af anlægsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. kommunes retningslinjer, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i anlægsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen af anlægsregnskabet for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunes interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af midler og driften af aktiviteterne, der er omfattet af anlægsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet (var ikke med i tidligere erklæring for anlægsregnskaber).

I tilknytning til vores revision af anlægsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig

praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af aktiviteterne, der er omfattet af anlægsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige, kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, den 14. december 2018
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31



Jesper Randall Petersen
statsautoriseret revisor

Relateret document 5/5

Dokument Navn:	**Bilag 5, VEL-TEK Afrapportering januar 2019.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 5, VEL-TEK Afrapportering januar 2019**
Dokument ID:	**2621378**

Afrapportering

VEL-TEK projektet: Velfærdsteknologi for børn og unge

Bilag til anlægsregnskab for VEL-TEK projektet. Januar 2019

Teknologier, resultater og perspektiver

Afrapportering 1

1 Sammenfatning 2

2 Resultater 2

Motivation og inklusion 3

3 Teknologierne 3

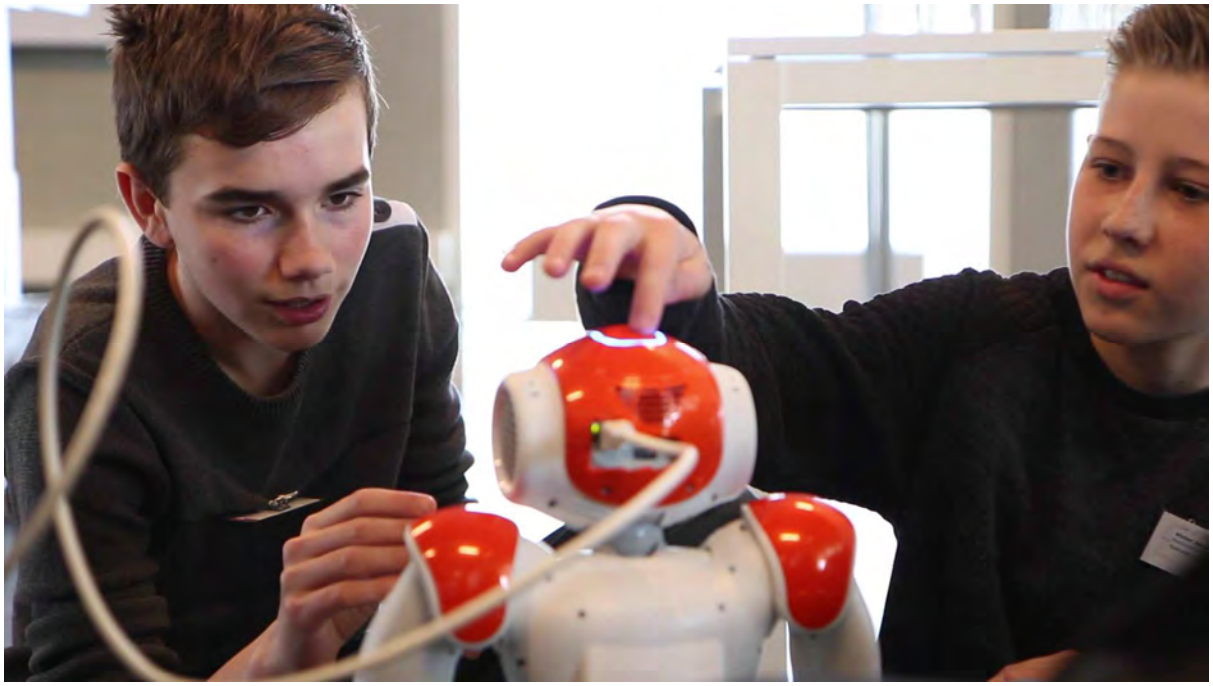
Apps til tablets og smartphones 4

Sociale robotter 6

Træningsteknologier og andre teknologier 8

4 Metoden og projektmodellen. Pædagogiske teknologivurderinger 11

5 Perspektiver og teknologiforståelse 13



1 Sammenfatning

VEL-TEK projektets formål var at igangsætte et systematisk arbejde med afprøvning af velfærdsteknologier på børne- og ungeområdet, med særlig fokus på børn og unge med særlige behov. I perioden 2015 til 2018 har medarbejdere afprøvet en lang række nye teknologier, sammen med børn og unge.

Forløbene er gennemført med projektmodellen ”Pædagogiske teknologivurderinger”. Projektmodellens mål var at vælge, afprøve og dokumentere teknologier, der kan:

1) Skabe øget livskvalitet hos børn og unge
2) Udvikle arbejdet og medarbejderes kompetencer
3) Medvirke til bedre ressourceudnyttelse

Teknologier er afprøvet i den pædagogiske praksis og medarbejderne har vurderet forløbene i forhold til de tre succeskriterier. Afprøvningerne er gennemført af 32 lokale teknologiagenter og deres kolleger sammen med projektgruppen. Teknologiagenter er medarbejdere fra hele børne- og ungeområdet: Sociale Institutioner, dagtilbud, skoler med kompetencecentre samt konsulenter fra PPR. De deltog alle i en særlig uddannelse i nye teknologier og procesledelse samt anvendelse af projektmodellen.

Det er nyt på børne- og ungeområdet systematisk at afprøve og vurdere velfærdsteknologier - men projektet har fra start været båret af stort engagement. Især de mange positive resultater, som afprøvninger udviste hos børn og unge, gav gejst, indsigt og mod på at gå videre med afprøvninger og undersøgelse af nye pædagogiske og terapeutiske muligheder med velfærdsteknologier.

Nærværende opsamling er baseret på medarbejdernes egne teknologivurderinger, projektgruppens interviews med udvalgte teknologiagenter og ledere samt løbende erfaringsudveksling på teknologiworkshops, netværksmøder og uddannelsesforløb.

2 Resultater

Den samlede vurdering på tværs af forløbene viser, at børn og unge med særlige behov kan opnå væsentlig øget selvhjulpenhed og livsduelighed med kvalificeret teknologistøtte. Det ses især i form af øget læring, bedre kommunikation og mere deltagelse i fællesskaber.

Betydningen af den enkelte teknologi kan syne lille, men for individet, for barnet eller den unge kan effekten være stor, når man nu kan ting, som man ikke kunne før.

For eksempel: jeg kan nu skrive en tekst. Jeg kan læse. Jeg kan selv tage bussen. Jeg kan kommunikere. Jeg har kan bedre styre min sociale angst. Jeg kan bo alene. Jeg kan spille spil. Jeg er mere som de andre. Jeg skriver, finder vej, husker, og ingen kan se, at jeg har brug for hjælp, for jeg får mine instruktioner på min smartphone eller iPad.



Hos medarbejdere vokser kompetencer, viden og interessen for at arbejde med nye teknologier i takt med teknologierfaringerne og i organisationen modnes og øges innovationsevne og teknologiforståelse, som effekt af konkrete teknologiafprøvninger.

Men det tager tid og kræver styring og fokuseret forandringsledelse at indarbejde en ny teknologi i organisationen. Mange teknologier er taget i brug i projektperioden, medens andre er ”strandet” når afprøvninger er gennemført og de skal tages i brug i hele enheden.

Desuden er gevinster af teknologiarbejdet i første omgang overvejende kvalitative. Det tager lang tid at påvise ressourcemæssige og økonomiske gevinster af, at børn og unge klarer sig bedre, er mindre stressede, læser bedre, og har opnået større livsduelighed.

Sammenfattende viser den metodiske afprøvning af velfærdsteknologier, at man relativt hurtigt kan opnå, endog meget store, kvalitative effekter for de involverede børn og unge. Medarbejderkompetencer og innovationskultur oplever også positiv effekt af afprøvningerne, men det er vanskeligt at fastholde den ny praksis. Det opleves at tage lang tid at implementere ny praksis i organisationen, hvilket betyder, at indvinding af de ressourcemæssige og økonomiske gevinster må være et mål fra start.

Motivation og inklusion

Ny teknologi er en meget kraftfuld motivator for det pædagogiske personale. Teknologiafprøvninger stimulerer nysgerrighed og løfter medarbejderkompetencer, når det sker i et inspirerende miljø med projektstøtte. For børn og unge er motivationseffekten endnu stærkere. Nye teknologier er for børn og unge en magnet og brugen af teknologier kan motivere børn og unge til at træne og øve ting, de ellers ikke kan eller gider. Teknologien gør det meningsfuldt idet de inkluderes i digitale fællesskaber.

3 Teknologierne

Der er afprøvet og ibrugtaget apps til tablets og smartphones, interaktive gulve, kommunikations- og træningsteknologier, skærme, øjenstyringsteknologi og en række sociale robotter.

Afprøvningerne er forskellige alt efter, om de er gennemført i skolen, i dagtilbud eller på en social institution med børn med multiple handicap.

Mængden af teknologier er enorm og hver dag kommer nye teknologier til. Derfor var hovedopgaven i VEL-TEK projektet at analysere behovet, vælge teknologien og tilrettelægge afprøvningen og skabe vurderingskriterierne.

Vurdering af en teknologis nytteværdi afhænger fuldstændigt af formålet. Skal teknologien støtte det enkelte barn eller unge eller er det pædagogiske formål at skabe inkluderende læring i klasserummet?

I praksis skabes vurderingskriterier ud fra nogle af disse hovedformål:

1. Kompensere hukommelsesudfordringer og/eller træne hukommelse/kognitive funktioner
2. Skabe fokuseret opmærksomhed
3. Støtte tids- og opgavehåndtering.
4. Skabe øget kommunikation.
5. Støtte læsning, skrivning, sprog og forståelse.
6. Bidrage til ændring af adfærd
7. Støtte gruppearbejde og samarbejde

Apps til tablets og smartphones

Her et lille udpluk af de mange apps som er afprøvet og som forsat bruges:



Dagsstruktur er en samlebetegnelse for lang række apps, som f.eks. **"Mobilize me"** og **ShowMyDay.** De støtter især børn og unge med kognitive, sociale og adfærdsmæssige udfordringer og særlige behov indenfor autismespektret. Ofte er disse apps en meget simpel visualisering af dagens forløb, skemaet, transporten, eller måske den enkelte time. Visualisering i billeder, tekst eller små blokke giver ro og overblik og en form for "holdepunkt", der kan hjælpe eleven i skole, få eleven til at gennemføre skoledagen uden nederlag eller anvise en aftalt vej ud af en konflikt. En række apps bliver nu brugt af børn og unge i deres hverdag.

Scan How Scan How er især god til at lave vejledninger til indlæring af arbejdsgange i billeder, videoer og lyd. Vejledninger gives en QR-kode som placeres i klassen, køkkenet som eleven kan scanne præcis der, hvor de har brug for den. Når QR koden scannes får barnet eller den unge sin helt personlige step-by-step vejledning. Vejledninger og koder kan også laves til grupper.



Book Creator er en app, hvor man let kan producere egne bøger med video, billeder og tekst. App'en kan fx bruges til livshistorier, oplevelser, dagbøger, arbejdsgange mv. Man kan tegne direkte i app'en. Bøgerne kan sendes som e-mail eller pdf-fil. Book Creator kan bruges til forældrekommunikation med små børn og kommunikation med svært handicappede som billedealbum, livshistorier, vejledninger, støtteredskab, sociale historier, m.m. App'en er bygget op som en bog, hvori man kan indsætte tekst, lyd, billeder, film, tegning osv.



AppWriter er et avanceret skrive-og læseværktøj, som giver ordblinde og andre med læsevanskeligheder muligheder for læse- og skrivestøtte. AppWriter tilpasses individuelt, og når eleven nu kan få alle tekster læst op - eleven ”læser med ørene”. Når eleven, som aldrig har skrevet, nu lærer at skrive en tekst med ord- og sætningsforslag fra AppWriter - åbnes læringsmuligheder og muligheder for personlig succes. AppWriter er implementeret på skolerne.



Whatsapp er et eksempel på en gratis ”Messenger”, hvor man kan indtale og få oplæst beskeder. Det afgørende er, at de store styresystemer IOS og Android nu også kan ”tale” et nogenlunde dansk. Det har enorm betydning for mange mennesker og især børn og unge med læsehandicap, at de nu med **tale til tekst** kan kommunikere og deltage med talebeskeder. Det åbner en ny sprogverden for rigtig mange mennesker. Vi skal nu lære lærere, pædagoger og forældre at bruge dette kraftfulde værktøj.

Tale til tekst. Findes efterhånden på mange platforme, hvor der skal skrives tekst; sms, Facebook-beskeder og mails. Der kan indtales hele beskeder eller enkelte ord på computer eller smartphone - også til længere tekster f.eks. i Google Docs. Tale til tekst virker både på dansk og engelsk og kan bruges i sprogtræning og sprogundervisning.

Tusinder af tilgængelige apps. GPS og f.eks. Google maps er også et nyttigt redskab for børn og unge med kognitive udfordringer. Når forældre og pædagoger lægger hjem-skole ruten ind, ruten til indkøb, til stationen eller kammeraten, bliver en almen ”gratis” app, som vi alle bruger, til et værdifuldt hjælpemiddel for det involverede barn eller den unge. Det samme gør sig gældende for træningsapps, motionsapps, medicinhuskere, skridttællere, leg og lær apps, osv. Der findes tusinder af gode apps, der kan gøre en kæmpe forskel for børn og unge med særlige behov og der kommer nye hver dag. Opgaven er at udvikle kompetencer og teknologiforståelse, så medarbejdere har mod på at opsøge og afprøve relevante apps sammen med det enkelte barn og den enkelte unge.

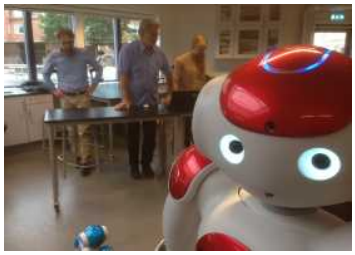
PRØV! www.itbanken.dk/ VEL-TEK projektet har været med til at udvikle it banken, hvor pædagogiske medarbejdere over hele landet nu anmelder nyttige apps for mennesker med funktionsnedsættelser og særlige behov. I it banken kan man søge teknologier ud fra behov, diagnose, alder mm. Man kan anmelde en afprøvet teknologi sammen med brugere med funktionsnedsættelser eller særlige behov. It banken er støttet af A.P. Møller Fonden.



0/1 kontakten er et meget simpelt, men multifunktionelt redskab. Kontakten aktiverer eller stopper noget, alt efter om knappen trykkes eller slippes. Med kontakten kan personer med bevægelseshandicap blandt andet betjene apps, spille spil, betjene telefon og samtidig styrke den sociale interaktion og opnå en vis grad af selvhjulpenhed. 0/1 kontakten er et særligt hjælpemiddel som bruges på handicapinstitutioner, men igennem VEL-TEK projektets teknologiworkshops, har den nu også fundet anvendelse i dagtilbud og skoler.

Sociale robotter

Sociale robotter er robotter, der interagerer med menneske. De bruges terapeutisk, i læringssituationer og i alle former for træning; kognitiv-, social- og sprogtræning.



Nao er en ca. 50 cm høj robot. Den har indbyggede mikrofoner, højtalere og kameraer, så den kan se, lytte, tale bevæge sig og gå. Den ligner et rart menneske og er i det hele taget meget menneskeagtigt. Den har en kraftig computer, som kan programmeres så den taler med personen foran robotten. Vi har afprøvet og vurderet den på Søgårdsskolen, Maglegårdsskolen og Tranegårdskolen i flere forskellige forløb med elever. Den er afprøvet i både eneundervisning og med grupper af elever, som igennem en længere periode arbejdede med at programmere Nao, for at fremvise Nao´s nye evner for andre klasser på skoler. Forløbet gav eleverne meget læring om robotter, programmering, kunstig intelligens og gav vigtigst af alt en oplevelse af succes i fællesskabet.



Kommunikation med robotter. Vi er alle optaget af det etiske perspektiv i relationen mellem mennesker og robotter. Blandt børn og unge med ASF (Autismespektrumforstyrrelser) opleves ofte stor tryghed ved robotter. Hvor mennesker kan svære at afkode: er du glad, vred, ligeglad? er robotten totalt forudsigelig. Den er venlig, gør kun det, vi har ”bedt” den om, og kan gentage ord eller mimik i det uendelige. Derfor anvendes sociale robotter i stadig stigende grad i arbejdet med børn og unge med ASF. Som eleven fra Søgårdsskolen svarer på spørgsmålet om, hvorfor han godt gider nu: ”Fordi Nao er min ven”.

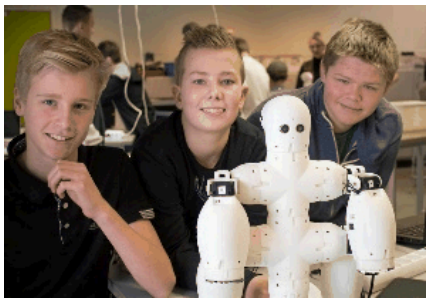


Paro er en højteknologisk babysæl-robot, der bruges på voksenområdet som terapeutisk redskab ved hjerneskader og demens. Der er ikke tidligere erfaringer med børn. Derfor valgte vi at afprøve Paro med børn og unge med multiple handicap i Camillehusene, Lundø og Troldemosen. Vi har tre Paro-sæler. Paro er tung og blød og ved berøring og tale reagerer den med lyde og bevægelse og retter øjne og ”opmærksomhed” mod den talende. Robotten er et effektivt redskab til at skabe kontakt, tryghed, reducere angst, stimulere sprog, hukommelse og fremkalde følelser og former for kommunikation med børn og unge, som ellers ikke er mulig. Det er udfordrende at arbejde med Paro og det kræver særlige pædagogiske kompetencer og en indsigt i de etiske

dilemmaer, som denne indsats kan afføde. Arbejdet med de tre Paroer fortsætter på Sociale Institutioner og flere specialbørnehaver ønsker at deltage.



AV 1 sygeundervisning. AV1 er en lille robot, der giver den langtidssyge eller –fraværende elever mulighed for at deltage i klassen, ved at AV1 robotten er til stede i klassen i stedet for eleven. Med en app på sin tablet, kan den syge elev se, høre og samtale gennem robotten, og dermed deltage i klassen hjemmefra eller fra hospitalet. Når elever deltager i klassen og har kontakt med kammerater øges elevens læring samtidig med, at den sociale isolation, som ofte følger langtidsfravær, mindskes. AV1 er afprøvet én gang i Gentofte og er nu til skolernes disposition ved lagtidssygdom eller andet fravær.



Fable læringsrobot er en relativ ny robot, som kan anvendes fra 3. klassetrin op til udskolingen og i gymnasiet. Med Fable modulerne kan eleverne skabe deres egne forskellige robotter samt programmere robottens sanser og bevægelser. Eleverne opnår hurtig indsigt i programmering og nysgerrigheden for science og innovative løsninger på virkelighedens problemstillinger øges.



Læringsrobotter understøtter teknologiforståelse i skolen der arbejdes med flere forskellige robotter. Fable-robotter, KUBO-robotter, Bee Bot´s og flere andre mindre robotter som er indkøbt i klassesæt, som er til udlån for skoler og institutioner, anvendes i forskellige ”labs” i forbindelse med den innovative projektopgave i Folkeskolen. Robotter i undervisningen skaber nye læringsrum for science, R-learning og kunstig intelligens og kan samtidig have positive læringsmæssige og sociale effekter for børn og unge med særlige behov.



Drone på Hellerup Skole. Elever fra kompetencecenteret Nordstjernen var særdeles umotiverede og foreslog det selv – måske for sjov. Projektet gav mulighed for at arbejde med denne motivation og dronen blev starten på et meget succesrigt undervisningsforløb, hvor drengene arbejdede længe og motiveret og beskrev og filmede deres skole og gav det videre til skolen. Filmen kan ses her. (filmen er optaget før krav om dronekørekort blev vedtaget ved lov).



Træningsteknologier og andre teknologier



Virtual Reality (VR) rummer nye læringsmuligheder. På Maglegårdsskolen har elever og lærere arbejdet med optagelse og redigering af VR film om livet på lejrskole, så elever kan opleve og tale om deres forventninger til lejrskolen. Teknologien og filmene formidles nu til de øvrige skoler. Projektet er blevet til som led i skolens deltagelse i inkludigi-projektet. Se nedenfor.

www.Inkludigi.dk er en del af VEL-TEK projektet og består af konkrete erfaringer med og viden om, hvordan digitale teknologier kan understøtte inklusion i folkeskolen. Igennem et år har Søgårdsskolen og Maglegårdsskolen sammen med skoler fra Billund, Kolding, Lejre og Vordingborg Kommuner afprøvet forskellige løsninger sammen med Unges Uddannelsescenter og Socialt Udviklingscenter, SUS. Der er arbejdet med **Virtuel Reality, robotter,** programmet **Scan How** og meget mere. Det hele er samlet på hjemmesiden www.inkludigi.dk og materialer og erfaringer skal nu bredes ud til de øvrige skoler. Inkludigi projektet er støttet af Den A.P. Møllerske Støttefond.



Øjenstyringsteknologi. Med øjenstyringssystemer bliver øjets bevægelser registreret og omsat til signaler, som computeren forstår. Øjenstyringen giver barnet mulighed for at udpege symboler og dermed give udtryk for ønsker og behov. I mange tilfælde kan barnet senere lære at udpege bogstaver og ikoner med øjnene.

I troldemosen er øjenstyring afprøvet med 7 børn som ikke udtrykker sig ved hjælp af hverken tegn eller talesprog – og dermed har store udfordringer i forhold til kommunikation. Det er børn, der er helt afhængige af deres omgivelser.

Afprøvningerne viser gode resultater. De viser også, at det et vanskeligt område at arbejde med. Det er lykkes at få alle børn til at aktivere computeren med deres øjne. Nogle børn viser mest interesse for programmer, der giver en sanseoplevelse, andre er mere motiverede af samspil og kommunikation. Det har været nødvendigt at arbejde i et kontrolleret miljø uden for mange konkurrerende input pga. af deres sansemæssige udfordringer. Her har flere af børnene til gengæld været gode til at fastholde den visuelle opmærksomhed.

Arbejdet med øjestyring fortsætter i Troldemosen og erfaringerne skal evalueres og bredes ud til andre institutioner med børn og unge med multiple handicap.



IBG Skærme er interaktive, trykfølsomme skærme, som afløser opslagstavlen. De anvendes på bosteder, hvor overblik over personale, madplaner og fælles aktiviteter er kernen i pædagogikken. 3 skærme er afprøvet på Døgntilbuddet Broen og Aflastningsinstitutionen Lundø med særdeles gode resultater. Personalet fortæller, at de unge oplever, at skærmene giver overblik og tryghed. De oplever en øget selvbestemmelse, når de har mulighed for at give input til madplaner, husmøder og fælles aktiviteter. IBG skærme findes i dag på alle Gentoftes tilbud til voksne med handicap og på de fleste plejecentre i kommunen. Der arbejdes på, at indføre IBG skærme på de øvrige Sociale institutioner for børn og unge.



Move it to improve it - også kaldet **Mitii** er Helena Elsa Centerets onlinebaserede træningskoncept til mennesker med motoriske og kognitive udfordringer, målrettet børn og unge med cerebral Parese, ADHD og autisme. Træning med Mitii styrker hjernes netværk. Børneterapien har afprøvet Mitii hjemme hos en række børn og deres familier med blandende resultater. Træningen er omfattende og kompleks, men der er store perspektiver i denne form for online hjemmetræning.



Icura trainer til børn og unge. Icura er et online træningskoncept som, sammen med Gentofte Kommune, er udviklet til hjemmegenoptæning ved knæ- og hofte opeperationer.



Børneterapien og Icura er igang med et udviklingsprojekt for at tilpasse Icuras teknologi til hjemmetræning af børn og unge . Formålet er at spare transporten, øge træningsmængden, når der også kan trænes hjemme, og således opnå bedre kvalitet, bedre økonomi.



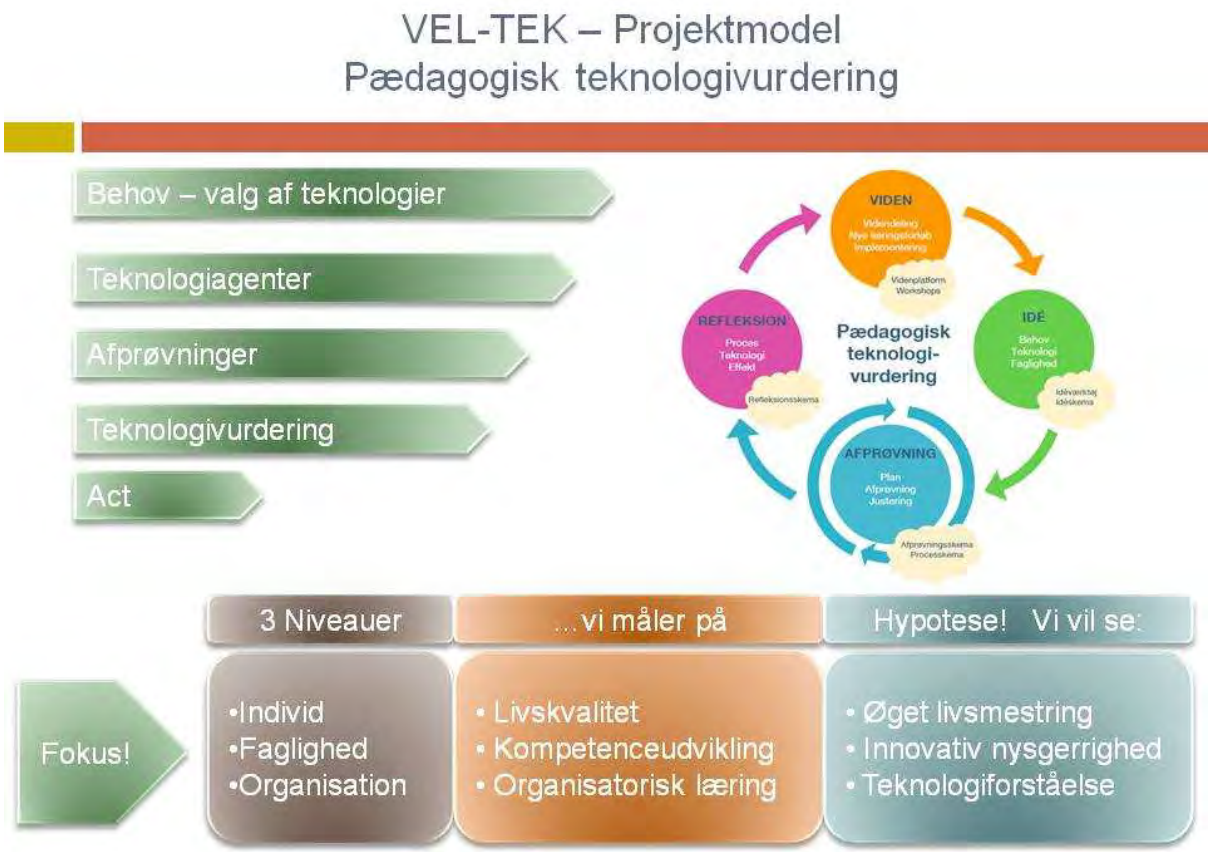
Interaktive gulve. Leg, motorisk træning, sprog og inklusion er nogle af de pædagogiske mål for arbejdet med interaktive gulve og vægge på Søgårdsskolen og i dagtilbuddene Lunden og Sommerfuglen. Gulvene leveres med læringsprogrammer, men kan også programmeres til at understøtte specifikke øvelser, som børnenes særlige behov kræver. Gulvene er et rigtig godt redskab til træningsarbejde med børnene, ikke mindst som motivationsfaktor. Samtidig viser afprøvninger nødvendigheden af, at medarbejdere

besidder både de tekniske kompetencer til at lave egne programmer og omsætte dem til pædagogiske og terapeutiske øvelser.



Videotolkning. Vi bruger mange tolke i det pædagogiske arbejde og vi har i en periode afprøvet videotolkninger flere steder. Videotolkning er tolkning via internettet gennem bærbar computer, tablet eller smartphone. Det er en nem og meget fleksibel måde at bestille tolke, kvaliteten af tolkningerne er høj, og en videotolkning koster kun ca. det halve af en fremmødetolkning. Først og fremmest fordi man sparer transporten. I 2019 implementeres videotolkning i alle opgaveområder, så det bliver en del af vores fælles værktøjskasse til tolkede møder og samtaler.
Selve videotolkningen foregår som vanligt på aftalt tid, nu blot gennem et videobillede på en bærbar computer, tablet eller smartphone. Ved større møder, kan der sluttes ekstra højtaler eller større skærm til, men det er sjældent nødvendigt. Ved mindre møder og møder i hjemmet, kan tolkning fint gennemføres med en smartphone. Den digitaliserede tolkning rummer en række nye faglige muligheder. B.la. mulighed for at optage tolkningen som dokumentation eller til gentaget afspilning. Ganske korte møder kan også videotolkes, ligesom ved telefontolkning.

4 Metoden og projektmodellen. Pædagogiske teknologivurderinger.



Figur 1 Afprøvningerne er gennemført ud fra princippet om at teknologier skal afprøves konkret i den pædagogiske hverdag og kun hands on giver erfaring. Forløbene er dokumenteret med korte online vurderinger, billeder eller små film, med henblik på inspiration og vidensdeling.

Metoden tager konsekvent afsæt i teknologiens iboende fascinationskraft og børn, unge og voksnes nysgerrighed og trang til at lege. Det er når man arbejder konkret, rører ved og afprøver i praksis, at teknologiers pædagogiske værdi kan vurderes. Metoden er navngivet ”pædagogiske teknologivurderinger”, fordi det er det pædagogiske personale, der afprøver og vurderer teknologierne sammen med børn og unge.

Teknologiafprøvningerne er gennemført i læringsforløb bestående af de enkelte elementer i modellen – igen og igen.

1. Analyse af behov og valg af teknologier
2. Tilrettelæggelse og afprøvningshypotese
3. Afprøvninger
4. PTV. Pædagogiske vurdering af effekt på tre niveauer: 1) Individ 2) medarbejdere og 3) organisation

Et gennemgående resultat er, at teknologi er en meget stærk motivationsfaktor i forhold til at få børn og unge til at træne, huske og gøre det, de skal. Uanset om det er træning af sprog, funktionsnedsættelse eller en social situation, kan systematisk anvendelse af teknologi give det enkelte barn og den enkelte unge helt nye muligheder for at lære og gøre ting bedre eller mere selvstændigt.

Samtidig er teknologiafprøvninger en stærk motivationsfaktor i institutioner og skoler, når det lykkes at tage nye teknologier ind og implementere dem. Afprøvninger af teknologier skubber til innovativ tænkning og nærer teknologiforståelse.

Et væsentligt element i teknologiforståelse er at kunne vurdere værdi for brugeren og økonomisk værdi for organisationen.

Det har ikke været et mål for VEL-TEK projektet at hjemtage økonomiske besparelser, men det ligger i projektmodellen også at påvise ressourcemæssige gevinster i organisationen.

Projektet har arbejdet med økonomisk værdi ud fra følgende model: Når barnet og den unge opnår større livsduelighed med teknologistøtte, så øges chancen for at gennemføre skolegang, ungdomsuddannelse og senere muligheden for at komme ind og bide sig fast på arbejdsmarkedet. Muligheden for et selvstændigt og selvforsørgende liv vokser.

Den lille effekt af teknologistøtte her og nu kan være enorm for individet, og på langt sigt udløse meget stor besparelse på overførselsindkomst. Vi ved bare ikke hvor, og har (endnu) ikke gode redskaber til at påvise de langsigtede gevinster.

Økonomiske gevinster ved teknologistøtte kan vurderes på forskellige måder. Her er fire forskellige veje til at identificere økonomiske gevinster på kort og langt sigt.

1. Individets selvhjulpenhed og livskvalitet.
   F.eks.: Individet klarer sig bedre. Færre ydelser på sigt, mere målrettede/virkningsfulde indsatser.
2. Kortere forløb og anbringelser, overførselsindkomster,
   F.eks. Kortere anbringelser, kortere specialforløb, kortere ophold på specialskole, specialtilbud, øget udnyttelse af kapacitet
3. Arbejdskraftbesparelse
   F.eks. Færre besøg, lettere arbejdsgange eller færre sygedage/arbejdsskader
4. Besparelser på driftsomkostninger.
   F.eks. Licenser, afgifter, vedligeholdelse. (Videotolkning)

5 Perspektiver og teknologiforståelse

VEL-TEK projektet viser, at der er store kvalitative gevinster i at arbejde med afprøvning og implementering af nye teknologier. Det er der for børn og unge, for medarbejderne og for organisationen. Projektet viser også, at det kræver prioritering og målrettet fokus at tilpasse og forandre arbejdsgange, så værdien af nye teknologer tages ind i organisationen.

I dag arbejder professionsuddannelserne med teknologi og innovation som en del af den pædagogiske fagforståelse og på 46 folkeskoler rundt om i landet, er der igangsat et treårigt forsøg med teknologiforståelse i den obligatoriske undervisning.

I Børn, Skole, Kultur, Unge og Fritid fortsætter VEL-TEK teknologiindsatsen på flere områder. De indkøbte teknologier indgår i et "Teknologibibliotek", hvor teknologierne kan rotere og afprøves på andre institutioner.

Teknologi og innovation indarbejdes i vores kompetenceplan, og der søges midler i kompetencepuljen til en tværgående uddannelse af nye teknologiagenter. Med inspiration fra projektets teknologiagenter.

Med de politiske principper og pejlemærker fra Opgaveudvalget for digitalisering og teknologi koordineres en række af de mest lovende teknologiprojekter og gennemføres i en samlet digitaliseringsplan på børne- og ungeområdet.

Dokument Navn:	**Bilag 1 Beskrivelse af særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen.docx**
Dokument Titel:	**Bilag 1 Beskrivelse af særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen**
Dokument ID:	**2642013**
Placering:	**Emnesager/Særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen**
Dagsordenspunkt nr	**10**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**1**

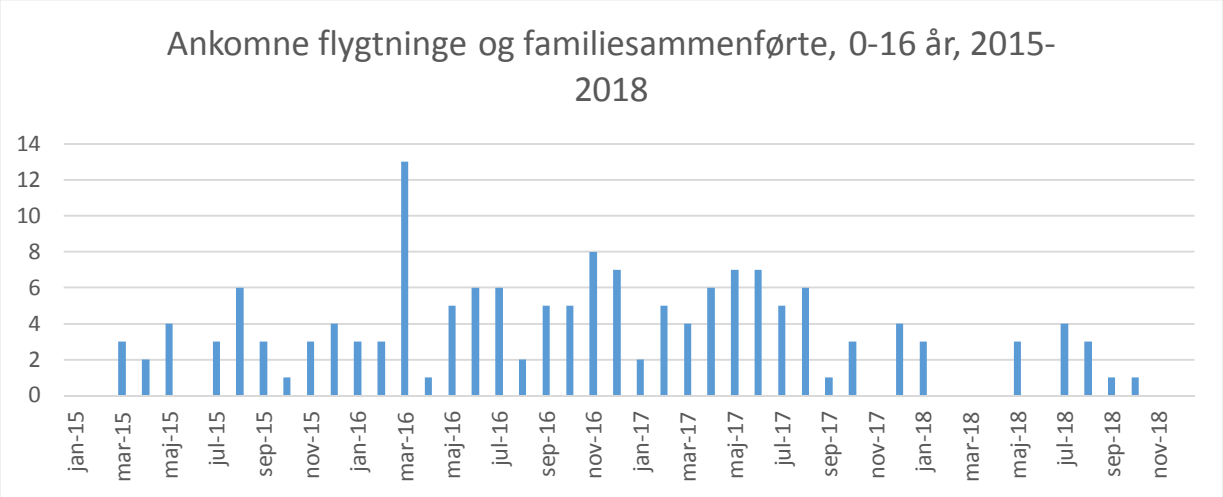
Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

Beskrivelse af særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen

Der er brug for, at der laves en særlig indsats for flygtningebørn i folkeskolen. Pt. udviser 15 udslusede flygtningebørn så store tegn på mistrivsel og manglende faglig og sproglig progression, at det giver anledning til bekymring for deres skolegang og for deres videre integration i det danske samfund. Endvidere forventes ca. 10 børn med lignende bekymringstegn at blive udsluset fra velkomstklasser til almenklasser inden for de næste to år. De 15 udslusede flygtningebørn i almenklasser med særlige behov er fordelt med syv elever i 8. klasser, fire elever i 7. klasser og fire elever på mellemtrinnet. De 10 elever, som pt. går i modtageklasse, er i alderen 9-14 år.

Det anbefales at lave en 3-årig indsats, som støtter op om udslusede flygtningebørn med særlige behov gennem voksenstøtte i undervisning og i fritid. Kapaciteten på skolerne i undervisning af tosprogede med læringsmæssige, kulturelle og sociale udfordringer styrkes gennem målrettede kompetenceudviklingsforløb for lærere og pædagoger. Indsatsen skal endvidere sikre, at der skabes en god brobygning fra grundskolen til videre uddannelse efter grundskolen eller til beskæftigelse gennem individuelt tilpassede forløb. For at styrke helhedsindsatsen omkring elevgruppen etableres et fast samarbejdsforum af kommunale aktører, så viden om elevernes særlige, individuelle udfordringer bliver kendt af relevante aktører – her kan erfaringer med VITO (tværfaglig samarbejdsmodel på integrationsområdet) inddrages. Ved at inddrage mange aktører i opgaveløsningen, vil indsatsen kunne tilrettelægges sammen med andre kommunale indsatser og tilbud, herunder fx familieindsatser og tilbud i fritiden. Det vil være naturligt at opbygge et samarbejdsforum omkring aktører som ViTo-Skole, UU, PPR, SSP, Familie- og integrationskonsulenter, Jobcenteret, Unges Frie Tid og Fritidsafdelingen. Aktører fra civilsamfundet vil også kunne indgå i samarbejdet.

Det anbefales, at indsatsen indrettes med en profil, hvor tyngden ligger i starten og midten af en treårig periode og fases ud i takt med, at tilgangen af flygtningebørn og børn i sammenførte flygtningefamilier i folkeskolen forventes at falde, og kapaciteten på skolerne i undervisning af tosprogede med læringsmæssige, kulturelle og sociale udfordringer med indsatsen samtidig styrkes.



Gentofte Kommune har fra 2015 til 2018 modtaget 159 flygtningebørn og børn i sammenførte flygtningefamilier i alderen 0-16 år. Tilgangen af flygtningebørn over statens kvote er stort set ophørt fra starten af skoleåret 2017/18, og nyankomne flygtningebørn er primært familiesammenførte.

Det foreslås at lave en indsats, hvor der afsættes 3,5 mio. kr. over en treårig periode. Beløbet tænkes fordelt med 2,0 mio. kr. til faglig og personlig støtte i undervisning og fritid, 1,0 mio. kr. til kompetenceudvikling og 0,5 mio. kr. til brobygning og koordination. Nedenstående oversigt viser, hvordan indsatsen tænkes fordelt over en treårig periode.

	Forår 2019	Efterår 2019	Forår 2020	Efterår 2020	Forår 2021	Efterår 2021
Indsats for forventet antal elever pr. semester	15	20	20	15	10	5
Medarbejderressourcer	Faglig og personlig støtte i undervisning og fritid	Faglig og personlig støtte i undervisning og fritid	Faglig og personlig støtte i undervisning og fritid	Faglig og personlig støtte i undervisning og fritid	Faglig og personlig støtte i undervisning og fritid	Faglig og personlig støtte i undervisning og fritid
Kompetenceudvikling	Planlægning af kompetenceudvikling	Første modul gennemføres	Andet modul gennemføres	Tredje modul gennemføres		
Brobygning		Der etableres et tæt samarbejde med UU og andre relevante aktører	Der laves individuelt tilpassede brobygningsforløb	Der laves individuelt tilpassede brobygningsforløb	Der laves individuelt tilpassede brobygningsforløb	Der laves individuelt tilpassede brobygningsforløb
Koordination	Indsatsen koordineres mellem skoler. Fast samarbejdsforum mellem kommunale aktører etableres	Indsatsen koordineres mellem skoler. Faste møder mellem relevante aktører	Indsatsen koordineres mellem skoler. Faste møder mellem relevante aktører	Indsatsen koordineres mellem skoler. Faste møder mellem relevante aktører	Indsatsen koordineres mellem skoler. Faste møder mellem relevante aktører	Indsatsen koordineres mellem skoler. Faste møder mellem relevante aktører
Økonomi (mio. kr.)	0,4	0,9	0,9	0,7	0,4	0,2

Der søges 2,3 mio. kr. til finansiering af indsatsen fra Kommunens generelle reserver, da indsatsen har en forebyggende karakter, og på sigt forventes at mindske udgifter på andre af Kommunens områder, som beskæftigelse og integration. Centrale kompetenceudviklingsmidler på skoleområdet bidrager med 0,6 mio. kr., og indslusningsmidler på skolerne forventes at bidrage med 0,6 mio. kr. over indsatsens treårige periode (skolerne modtager i forvejen 25.000 kr. pr. elev, som overgår fra velkomstklasse til almen klasse). Disse midler sammentænkes med den særlige indsats for flygtningebørn i folkeskolen.

Finansiering (mio. kr.)	**2019**	**2020**	**2021**	**I alt**
Generelle reserver	0,8	1	0,5	**2,3**
Kompetenceudviklings-midler	0,3	0,3		**0,6**
Indslusningsmidler	0,2	0,3	0,1	**0,6**
I alt	**1,3**	**1,6**	**0,6**	**3,5**

Det foreslås, at Skoleledelserne på Tjørnegårdsskolen og Bakkegårdsskolen koordinerer indsatsen og står for den nærmere prioritering af midlerne med fokus på størst mulig effekt. Indsatsen igangsættes med det samme, så eleverne hurtigst muligt bliver støttet i deres skolegang og fritid. Planlægning af indhold for kompetenceudviklingsforløb igangsættes med det samme med henblik på at gennemføre forløb, der hurtigst muligt kan styrke lærere og pædagoger i deres arbejde med eleverne. Indsatsen evalueres midtvejs og efter afslutning af forløbet. Der aflægges midtvejsevaluering til Skoleudvalget. Slutevalueringen forelægges Skoleudvalget og kommunalbestyrelsen.

Dokument Navn:	**Bilag 1 Høringsbrev.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 1 Høringsbrev**
Dokument ID:	**2646485**
Placering:	**Emnesager/Udkast til høringssvar vedr. sundhedsaftale 2019-23/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Udkast til høringssvar vedr. Sundhedsaftale 2019-2023**
Dagsordenspunkt nr	**11**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**5**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

Den 20. december 2019

Til Høringsparterne, jf. vedlagte bilag

Høring af Sundhedskoordinationsudvalgets udkast til Sundhedsaftale 2019-2023

Der skal inden 1. juli 2019 være indgået en ny sundhedsaftale mellem Region Hovedstaden og kommunerne i regionen for 2019-2023.

I Sundhedskoordinationsudvalget har vi ønsket at lave en enkel og fokuseret sundhedsaftale, med fokus på de områder, hvor der er et særligt stort behov for at udvikle det tværsektorielle samarbejde om sundhed. I aftaleudkastet indgår der derfor 3 fokusområder og i alt 5 mål.

Fokusområderne og målene er udvalgt med afsæt i den brede dialog med politikere, patienter/borgere, praktiserende læger, fagfolk fra kommuner og regioner, som vi har haft undervejs i processen med at udarbejde udkastet til den kommende sundhedsaftale.

Vi har i Sundhedskoordinationsudvalget godkendt, at vedlagte udkast til sundhedsaftale sendes i høring fra 20. december 2018 til 28. februar 2019.

Sundhedskoordinationsudvalget vil gerne takke for de mange gode input som vi allerede har fået, og vi ser frem til at få jeres bemærkninger til høringsudkastet!

I bedes indsende jeres høringssvar senest d. 28. februar 2019 til mailadressen:

stb-sundhedsaftalen@regionh.dk

Den videre proces

I marts 2019 tilrettes udkastet til Sundhedsaftale 2019 - 2023 med afsæt i de indkomne høringssvar.

Den 23. april 2019 forventes Sundhedskoordinationsudvalget at godkende forslaget til sundhedsaftalen.

Herefter skal sundhedsaftalen godkendes i Regionsrådet og kommunalbestyrelserne i alle 29 kommuner i Regionen. Dette skal ske inden 1. juli 2019, hvor aftalen skal indsendes til godkendelse i Sundhedsministeriet.

Med venlig hilsen

På vegne af Sundhedskoordinationsudvalget

Flemming Pless / Sisse Marie Welling
Formand Næstformand

UDKAST

Relateret document 2/5

Dokument Navn:	**Bilag 2 Høringsparter.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 2 Høringsparter**
Dokument ID:	**2646486**

Høring af udkast til Sundhedsaftalen for 2019 – 2023

Høringsparter:

- **Kommuner i Region Hovedstaden**

Albertslund Kommune
Allerød Kommune
Ballerup Kommune
Bornholms Regionskommune
Brøndby Kommune
Københavns Kommune
Dragør Kommune
Egedal Kommune
Fredensborg Kommune
Frederiksberg Kommune
Frederikssund Kommune
Furesø Kommune
Gentofte Kommune
Gladsaxe Kommune
Glostrup Kommune
Gribskov Kommune
Halsnæs Kommune
Helsingør Kommune
Herlev Kommune
Hillerød Kommune
Hvidovre Kommune
Høje-Taastrup Kommune
Hørsholm Kommune
Ishøj Kommune
Lyngby-Taarbæk Kommune
Rudersdal Kommune
Rødovre Kommune
Tårnby Kommune
Vallensbæk Kommune

- **Region Hovedstaden**

Udvalget for forebyggelse og sammenhæng
Social og Psykiatriudvalget
Hospitalerne i Region Hovedstaden
Region Hovedstadens Akutberedskab

- **Andre udvalg**

Patientinddragelsesudvalget
Praksisplanudvalget

- **Patientforeninger:**

Danske Patienter
Psykiatriforeningernes Fællesråd
Alzheimerforeningen

- **Andre organisationer**

Danske Handicaporganisationer
Ældresagen
Regionsældrerådet – Region Hovedstaden

- **Faglige organisationer:**

Danmarks Apotekerforening
Danske Fysioterapeuter
Dansk Kiropraktorforening
Dansk Psykolog Forening
Dansk Socialrådgiverforening
Dansk Sygeplejeråd
Ergoterapeutforeningen
Jordemoderforeningen
Foreningen af Yngre Læger
Foreningen af Offentligt Ansatte Fag og Arbejde
Foreningen af Speciallæger
Foreningen af Praktiserende Speciallæger
Jordemoderforeningen
Kost og Ernæringsforbundet
Landsforeningen af Socialpædagoger
Pharmadanmark
Praktiserende Lægers Organisation

Relateret document 3/5

Dokument Navn:	**Bilag 3 Høringsudkast Sundhedsaftale 2019 - 2023.pdf**
Dokument Titel:	**Bilag 3 Høringsudkast Sundhedsaftale 2019 - 2023**
Dokument ID:	**2646487**

Vores sundhedsaftale

Høringsudkast til Sundhedsaftale 2019 -2023 for Region Hovedstaden, kommunerne og almen praksis.

UDKAST

Indholdsfortegnelse

1. Forord

2. Vores udfordringer

3. Vores fælles visioner
   - Mere sammenhæng i borgerens forløb
   - Mere lighed i sundhed
   - Mere samspil med borgeren
   - Mere sundhed for pengene

4. Vores principper for samarbejdet

5. Vores fokusområder

   - Sammen om ældre og borgere med kronisk sygdom

   - Sammen om borgere med psykisk sygdom

   - Sammen om børn og unges sundhed

6. Fra aftale til handling: Vores fremgangsmåde og organisering
   - Sundhedskoordinationsudvalget
   - Samordningsudvalg
   - Regionale temagrupper og temamøder
   - Den Administrative Styregruppe

7. Opfølgning

8. Bilagsoversigt

UDKAST

Forord

Vi har i Sundhedskoordinationsudvalget set frem til at præsentere Sundhedsaftalen for 2019 – 2023.

Det er hele Sundhedskoordinationsudvalget, der står bag denne aftale. Det er et udgangspunkt som vi forventer os meget af, for det betyder at parterne bag vores Sundhedsaftale er de 29 kommuner i regionen, Region Hovedstaden og almen praksis i Region Hovedstaden.

Aftalen er den fjerde sundhedsaftale mellem Region Hovedstaden og de 29 kommuner. Vi bygger naturligvis videre på de erfaringer, som vi har fået gennem de foregående aftaler, men samtidig har vi også ønsket at lave en ny form for aftale.

Vores udgangspunkt har været et fælles ønske om at lave en klar og fokuseret aftale, der lægger nye spor for et meget dynamisk og tæt samarbejde om sundhed, til gavn for de mange borgere, der har brug for indsatser på tværs af sektorgrænserne.

Aftalen er derfor båret af vores værdier og beskriver vores fælles politiske visioner, mål og principper for hvordan vi vil udvikle samarbejdet inden for de tre områder, som vi har valgt at sætte særligt fokus på i denne sundhedsaftale.

Vi har i kommunerne, regionen og i almen praksis hver vores roller og opgaver på sundhedsområdet. Afsættet for vores samarbejdet er en anerkendelse heraf, men samtidig har vi også et stort fælles ønske om at handle proaktivt i forhold til borgernes sundhed. Tidlig indsats og udvikling af flere effektive forebyggelsestilbud vil derfor være vigtige pejlemærker, når vi går i gang med at udfolde og konkretisere de fem mål som vi har udvalgt under vores tre fokusområder.

Vi ved, at Sundhedsaftalen først vil gøre en reel forskel, når aftalens ord omsættes i handling. Det er en krævende opgave. Men, vi er allerede godt på vej!

I forberedelsen af aftalen er vi blevet mødt af et stort engagement og ønske om tage ejerskab for denne Sundhedsaftale fra politikere, foreningsrepræsentanter, borgere, pårørende og medarbejdere.

Vi skylder alle en stor tak for de mange gode input, som Sundhedskoordinationsudvalget har fået undervejs i processen og som har gjort os klogere på, hvilke udfordringer, som det er særligt vigtigt at Sundhedsaftalen sætter fokus på.

Det er vores ønske at dialogen ikke stopper her. Dialogen skal fortsætte og udvikles gennem hele aftaleperioden. Vi byder derfor alle parter - og ikke mindst borgere og pårørende - ind i samarbejdet om Vores Sundhedsaftale!

På vegne af Sundhedskoordinationsudvalget

Flemming Pless	/	Sisse Marie Welling
Formand		Næstformand

UDKAST

Vores udfordringer

Baggrundstæppet og overliggeren for denne Sundhedsaftale er de otte nationale mål for sundhedsvæsenet.

De otte nationale mål sætter en klar retning for, hvordan vi i kommunerne, regionen og praksissektoren sammen med borgere og pårørende skal samarbejde for et bedre sundhedsvæsen: Mere sammenhængende forløb, styrket indsats for borgere med kroniske sygdomme og ældre borgere, ulighed i sundhed og patientsikkerhed er blandt de vigtigste områder at sætte ind i det lokale samarbejde.

Målene er nationale, men det er lokalt, vi kan gøre en forskel ved at tage et fælles ansvar for borgernes sundhed.

Sundhedsvæsenets vej mod de nationale mål følges med forskellige indikatorer og i vores region er vi udfordret på væsentlige områder.

Udfordringerne er desværre velkendte – vi har stået overfor dem i mange år. Til trods for, at der er gjort et stort stykke arbejde er der stadig alt for mange borgere, der oplever uhensigtsmæssige akutte indlæggelser og genindlæggelser. Vi har stadig en social skæv fordeling af sygdomme, og alt for mange borgere, der falder mellem systemerne.

Samtidig betyder udviklingen i samfundet og inden for sundhedsvæsenet, at der hele tiden kommer nye aspekter til, som vi må forholde os til. Frem mod 2030 kan vi forvente at blive 200.000 flere borgere i regionen - næsten halvdelen vil være over 60 år, hvoraf flere vil leve i mange år med én eller flere kroniske sygdomme.

Vi ser også en udvikling hvor nye behandlingsformer, ny teknologi og omlægning af opgaver betyder, at sundhedsvæsenet rykker tættere på borgerens hjem. Det er i sig selv en positiv udvikling, men det stiller helt nye krav til den måde, som kommunerne, praksissektoren og regionen skal samarbejde på.

Vi skal derfor tænke nyt, og vi skal gøre det bedre sammen – til gavn for borgeren!

UDKAST

Vores fælles vision

Sundhedsaftalen skal skabe en ny ramme for flere og bedre fælles løsninger på de udfordringer, som borgere/pårørende, kommuner, region og praksissektor står overfor på sundhedsområdet.

Med denne sundhedsaftale vil vi gå nye veje. Vi vil nedbryde barrierer, som begrænser vores muligheder for at løfte vores fælles ansvar for sundhed og for at tilbyde alle borgere sammenhængende forløb med høj kvalitet.

Sundhedsaftalen skal være en stærk katalysator for et samarbejdende sundhedsvæsen med en fælles vision om:

- Mere sammenhæng i borgerens forløb
- Mere lighed i sundhed
- Mere samspil med borgeren
- Mere sundhed for pengene.

Mere sammenhæng i borgerens forløb

Sundhedsvæsenet er en kompleks størrelse og borgerne har gennem deres sygdomsforløb ofte kontakt med mange forskellige fagpersoner fra flere sektorer, der handler ud fra forskellige regler, økonomi og kultur. Det kan gøre det svært for både borgere, pårørende og fagpersoner at bevare overblikket over forløbet.

Men, kompleksiteten i sundhedsvæsenet må ikke komme borgeren til last og blive en undskyldning for uhensigtsmæssige handlinger i mødet med borgere, der er ramt af sygdom. Vi vil have mere sammenhæng for alle borgere, især for dem med mange kontakter i sundhedsvæsenet. Derfor skal vi styrke vores samarbejdskultur og sammenhængskraft for at skabe grobund for mere helhedstænkning og mindre silotænkning.

Mere lighed i sundhed

Der skal være let og lige adgang til sundhed for alle borgere i regionen. Men, vi ved også, at det desværre ikke er tilfældet i dag. Mange borgere oplever på grund af sociale, fysiske eller psykiske forhold, store barrierer i deres møde med sundhedsvæsenet. Det har både store konsekvenser for samfundsøkonomien og for de grupper i vores befolkning, der mister sunde leveår.

Uligheden i sundhed påvirkes af mange forhold – også uden for sundhedsvæsenet. Men i sundhedsvæsenet har vi et stort medansvar. Vi vil nedbryde de barrierer, som begrænser mulighederne for lige og let adgang til sundhed.

Vi vil handle proaktivt og sammen prioritere forebyggelse, fordi borgenes sundhed er helt afgørende for det enkelte menneskes trivsel og muligheder for at forme sit liv på egne præmisser.

UDKAST

Og vi vil forsætte vores arbejde med at skabe flere muligheder for flere fleksible løsninger, der tilpasses borgernes ønsker, behov og ressourcer.

Vi mener, at det er vejen til at skabe mest mulig sundhed for alle borgerne i regionen.

Mere samspil med borgerne

Borgere, der rammes af sygdom, har en naturlig forventning om at blive mødt af et sundhedsvæsen, der tager afsæt i den enkeltes behov, ønsker og ressourcer. Tilsvarende er der mange pårørende, som også kan have behov for støtte.

Vi ved også, at et afsæt i borgerens og de pårørendes behov og ønsker giver bedre behandlingsresultater og dermed en mere effektiv ressourceudnyttelse.

Vi vil derfor skabe det nødvendige rum til et aktivt samspil med borgerne. Borgere og pårørende er helt centrale, når vi udvikler nye indsatser og sundhedstiltag.

I de individuelle forløb vil vi møde borgeren og deres pårørende i en respektfuld og åben dialog, hvor vi lytter, anerkender og handler ud fra deres viden og ønsker.

Mere sundhed for pengene

Hele sundhedsvæsenet er under stigende pres og ressourcerne er knappe. Opgaverne skal derfor løses, hvor det er mest effektivt for samfundsøkonomien og giver mest værdi for borgerne.

Vi tror på, at vi kan spille hinanden gode på nye måder og hjælpe hinanden mere, så vi kan skabe mere sundhed for de ressourcer, som vi råder over. Vi vil sætte ind på at finde de områder, hvor opgaverne kan løses mere effektivt gennem klare snitfladebeskrivelse, ved kompetenceudvikling eller ved, at vi fletter vores indsatser endnu mere sammen.

UDKAST

Vores principper for samarbejdet

Vores visioner skal afspejles i vores handlinger. Det kræver fælles forståelse for den måde, som vi vil samarbejde på inden for det samlede sundhedsvæsen.

Med afsæt i de erfaringer, som vi har fået gennem mere end 10 års samarbejde om sundhedsaftaler, har vi derfor udviklet nedenstående principper for, hvordan vi vil arbejde sammen omkring de dele af borgernes liv, som vi er fælles om.

Vi er enige om, at vi tager afsæt i disse principper, når vi udfolder og konkretiserer de fokusområder, som vi vælger at arbejde med i Sundhedsaftalen.

Borgerne med fra start

Vi inviterer borgerne med fra start, når vi udvikler og udfolder vores fokusområder og aftaler konkrete indsatser. Deres unikke viden og perspektiv skal bidrage til, at vi fastholder fokus på at sikre værdi for borgeren. De kan udfordre vores sprog, kultur og rammer, så vi bliver bedre til at inddrage og tilrettelægge forløb på borgernes præmisser.

Helhedssyn

Når vi udvikler modeller for vores samarbejde, er omdrejningspunktet borgernes – og især sårbare borgeres - samlede behov og livssituation. Vi vil udvikle og udbrede nye organisatoriske tilgange og samarbejdsformer, når vi kan se at det vil skabe mest værdi for borgerne og fremmer lighed i sundhed.

Samme høje kvalitet

Vi vil arbejde for, at alle borgere i hele regionen møder et sundhedsvæsen med ensartet og høj kvalitet i sundhedstilbuddene. Samtidig skal der være rum til udvikling af lokale løsninger, fordi der er forskelle i de udfordringer og muligheder, der er i samarbejdet mellem kommuner, hospitaler og praksissektor inden for de enkelte planområder. Vi vil derfor aftale fælles kvalitetsmål og standarder, og vi åbner for, at der kan være forskel i valg af metoder og hvor hurtigt implementering kan ske.

Effektiv ressourceudnyttelse

Vi skal tilrettelægge opgaverne, så de placeres efter princippet om laveste effektive omkostnings- og omsorgsniveau til gavn for borgerne fremfor traditionelle sektor- og faggrænser. Ved ændring af opgavevaretagelsen mellem kommuner, region og praksissektor, skal de økonomiske konsekvenser være klarlagt. Det skal give gennemsigtighed og over tid en rimelig balance i økonomien mellem kommuner, region og praksissektor.

UDKAST

Fælles kompetenceudvikling

Udviklingen i sundhedsvæsenet og de aftaler vi indgår i Sundhedsaftalen stiller nye og store krav til vores medarbejderes faglige og relationelle kompetencer, men også til rekrutteringen af kommende medarbejdere. Når vi udfolder vores indsatser, skal vi have blik for, hvordan vi skaber attraktive arbejdspladser inden for det samlede sundhedsvæsen. Og vi skal have fokus på medarbejdernes behov for kompetenceudvikling.

Klar opgave- og ansvarsfordeling

Vi skal sikre, at det sundhedsfaglige personale ved, hvem der skal gøre hvad, og hvornår. Det gælder både den organisering vi har i dag og ved nye løsninger, der nedbryder de eksisterende organisatoriske skel. Ved overdragelse af opgaver laver vi samarbejdsaftaler, der blandt andet tydeligt beskriver det lægelige behandlingsansvar, ansvarsfordelingen og økonomi.

Sammenhængskraft

Vi skal have fokus på, at vi ved at øge kendskab til hinandens opgaver, handlemuligheder, sprog og kultur kan styrke samarbejdskultur og sammenhængskraft. Det vil være en løftestang for det fortsatte arbejde med den gode kommunikation og sikre sammenhængende patientforløb, og ikke mindst en forudsætning for at lykkes med at nedbryde siloerne.

Fælles ansvar for borgernes sundhed

Vi skal både have fokus på at løfte den samlede befolknings sundhed og at tilgodese særlige målgrupper, når vi udfolder fokusområder. Volumen og mulige effekter skal indgå i vores overvejelser.

UDKAST

Rammen for vores fokusområder

Vi ser de otte nationale mål for sundhed som tydelige pejlemærke for den retning, som vi ønsker at sætte for vores samarbejde om sundhed. Vores fælles fokusområder skal derfor bidrage til at realisere de nationale målsætninger. Regeringen følger udviklingen nøje indenfor målene gennem en række udvalgte indikatorer på regionalt og kommunalt niveau.

Vi vil - hvor det er muligt - følge resultaterne af vores arbejde ud fra de indikatorer, der er fastlagt for de otte nationale mål.

Nationale mål for sundhed



Vores fokusområder

Vi er ambitiøse på borgernes vegne. Men, vi ved, at vi ikke kan arbejde med alle udfordringer og nationale mål på én engang. Vi vil derfor samle kræfterne om få og udvalgte fokusområder, hvor vi ser et særligt stort behov for at udvikle det regionale tværsektorielle samarbejde om sundhed.

Med få udvalgte fokusområder sikrer vi også en dynamisk sundhedsaftale. Vi kan undervejs i perioden udpege nye fokusområde eller vælge at justere de indsatser, som vi arbejder med inden for de enkelte fokusområder. Dermed kan vores indsats gennem hele aftaleperioden koncentreres om de områder, hvor vi ser de største behov for at videreudvikle samarbejdet om kvalitet og sammenhæng i sundhedsvæsenet. Samtidig skaber vi plads til at arbejde med de nationale tiltag indenfor det tværsektorielle område, som løbende gives til regioner og kommuner.

I forberedelsen af Sundhedsaftalen har politikere, patientforeninger og interesseorganisationer samt fagpersoner været inviteret ind til dialog om, hvor de ser de største udfordringer i det tværsektorielle samarbejde om sundhed.

På baggrund af den dialog er vores højst prioriterede fokusområder:

Sammen om ældre og borgere med kronisk sygdom

For borgere med en eller flere kroniske sygdomme er sammenhæng i indsatsen en særlig udfordring.

Samtidig ved vi, at den ældre borger er i stor risiko for at blive indlagt af grunde, der kunne være forebygget gennem en tidligere og mere koordineret indsats, eller fordi der i den akutte situation ikke findes gode alternativer til indlæggelse.

For den ældre borger skaber mange indlæggelser utryghed og er en stor indgriben i deres hverdagsliv med risiko for tab af funktionsevne.

Vi skal derfor sikre, at alle borgere oplever en tryg behandling og pleje af høj kvalitet, og når det er muligt sætte ind med en hurtig indsats lokalt eller i borgerens eget hjem.

Det er vores mål, at:

- Alle borgere med flere sygdomme oplever en samlet indsats med udgangspunkt i deres behov og ønsker.
- Alle ældre syge borgere opholder sig der, hvor deres behov varetages bedst.

UDKAST

Sammen om borgere med psykisk sygdom

Borgere med svær psykisk sygdom har en større dødelighed end befolkningen generelt. Det er der mange årsager til, men manglende behandling af somatiske sygdomme spiller en stor rolle. Dødeligheden er størst for de borgere, som også er særligt udsatte, såsom hjemløse. Deres situation er ofte så kompleks, at der er behov for særligt koordinerede indsatser, hvis et behandlingsforløb skal blive succesfuldt.

Også hverdagslivet er for mange af borgerne med psykisk sygdom, præget af mange og komplekse udfordringer, og de har derfor brug for flere indsatser – ofte på tværs af de kommunale forvaltningsområder, den regionale behandlingspsykiatri, hospitaler og almen praksis. Og alt for mange oplever et forløb, der ikke hænger sammen eller tager højde for den enkeltes behov.

I den nuværende sundhedsaftale har vi udarbejdet samarbejdsaftaler, som beskriver opgaver og snitflader mellem Region Hovedstadens Psykiatri og kommunerne. Samarbejdsaftalerne er et vigtigt redskab, som videreføres. Men der er brug for, at vi supplerer samarbejdsaftalerne med flere initiativer, hvor vi inddrager flere aktører i samarbejdet og sætter fokus på inddragelse af civilsamfundet. Vi skal indrette os bedre for at sikre en sammenhængende og rettidig indsats for den enkelte borger.

Det er vores mål, at:

- Alle borgere med psykisk sygdom oplever, at der tages hånd om deres samlede behov – også i forbindelse med anden sygdom.

UDKAST

Sammen om børn og unges sundhed

Den sociale ulighed i sundhed grundlægges tidligt i livet, og derfor skal vi have langt større fokus på tidlige forebyggelsesindsatser.

Vi ved, at den rette støtte til moderen - til forældrene - allerede under graviditeten og i barnets første leveår kan fremme barnets trivsel og udvikling. For gravide og familier med sociale problemstillinger eller psykiske udfordringer er det en særlig udfordring at få den støtte, som de har behov for. Det handler om at sikre en tidlig koordineret, tværfaglig og tværsektoriel indsats. En forudsætning for, at vi kan nå dertil er, at vi får bedre rammer for et velfungerende tværsektorielt samarbejde.

Vi ved også, at stadig flere børn og unge mistrives i deres hverdag, og vi ser en stor stigning i børn og unge, som udredes eller behandles i børne- og ungdomspsykiatrien. Det er en udvikling vi tager meget alvorligt, og vi vil derfor gå sammen om at finde løsninger, så der kan blive sat tidligt og relevant ind, når børn og unge viser tegn på mistrivsel.

Det er vores mål, at:

- Vi udvikler og styrker vores samarbejde om tilbud til sårbare gravide og småbørnsfamilier med afsæt i deres behov og ressourcer.

- Alle børn og unge, der viser tegn på mental mistrivsel, får den rette hjælp i tide.

UDKAST

Fra aftale til handling: Vores fremgangsmåde og organisering

Vi skaber først resultater sammen, når sundhedsaftalen kommer ud og lever i hverdagen hos vores medarbejdere på hospitalerne, i kommunerne og i praksissektoren.

De prioriterede fokusområder skal derfor hurtigt udfoldes og konkretiseres, så vi kan komme i gang med implementeringsarbejdet.

Vi vil arbejde med udfoldelsen af vores fokusområder på en måde, som afspejler vores bærende principper for samarbejdet. Organiseringen skal understøtte helhedstænkning, borgerinddragelse, fælles kvalitetsmål og plads til forskellighed, når vi kommer til valget af metoder.

Vores udgangspunkt er derfor, at vi vil arbejde med et fleksibelt set-up, der giver et stort rum til den lokale udvikling og de gode lokale løsninger. Men, samtidig vil vi sikre fælles udvikling på de områder, hvor der er brug for at vi finder nye løsninger, som går på tværs af kommunegrænser og hospitalernes optageområder.

Grundpillerne i vores organisering er:

Sundhedskoordinationsudvalget

Når vi igangsætter arbejdet med fokusområderne og de mål, som vi har aftalt i sundhedsaftalen, sker det gennem temadrøftelser i Sundhedskoordinationsudvalget. I de drøftelser sætter vi politiske pejlemærker for den retning, som vi ønsker for arbejdet med de enkelte mål. Det skal være klart for alle, hvad vi ønsker at opnå.

I forbindelse med temadrøftelserne aftaler vi også, hvordan vi følger op på arbejdet med vores mål, og om der er brug for at vi udvikler indikatorer som supplement til de nationale indikatorer, der indgår under de 8 nationale kvalitetsmål. Herudover aftales også, hvorvidt der skal arbejdes videre med det enkelte mål lokalt i samordningsudvalgene, eller om der skal arbejdes videre med målet på regionalt niveau.

Samordningsudvalg

Vores samordningsudvalg er nedsat med udgangspunkt i planområder, det vil sige et hospital og de kommuner, der primært benytter hospitalet / det psykiatriske center. I samordningsudvalgene indgår repræsentanter fra kommunerne, hospitalerne og almen praksis.

Samordningsudvalgene har et indgående kendskab til både lokale udfordringer og muligheder. Det kendskab vil vi bruge mere aktivt. Vores udgangspunkt er derfor, at en væsentlig del af arbejdet med konkretisering og implementering af sundhedsaftalens målsætninger skal ske gennem samordningsudvalgene, så der udvikles gode lokale løsninger.
Samordningsudvalgene kan derudover også varetage opgaver for hele regionen. Vi vil åbne op for en model, hvor et samordningsudvalg kan byde ind på en opgave med at konkretisere et mål inden for et af vores fokusområder med henblik på efterfølgende implementering i hele regionen.

UDKAST

Samordningsudvalgene får dermed en ny rolle, da de både vil arbejde i et udviklingsspor, som kan være på lokalt eller regionalt niveau, og i et driftsspor. Samtidig sikrer vi, at arbejdet i samordningsudvalgene afspejler vores principper for samarbejdet. Det betyder blandt andet, at vi understøtter brugerinddragelsen i samordningsudvalgenes arbejde.

Vi er åbne for, at samordningsstrukturen kan ændres i løbet af aftaleperioden, hvis vi vurderer, at en anden organisering i højere grad vil understøtte arbejdet med vores mål.

Temagrupper

Vi ved, at der kan være brug for at vi udfolder nogle af vores mål, inden samordningsudvalgene kan tage over. Det kan fx være tilfældet for dele af børneområdet, som kun er delvist integreret i samordningsstrukturen.

Tilsvarende er vi også opmærksomme på, at der gennem samordningsudvalgenes arbejde med sundhedsaftalens mål kan vise sig udfordringer, som kalder på løsninger på tværs af planområderne i regionen. Det kan fx handle om behov for revision i vores eksisterende kommunikationsaftaler eller om behov for nye regionsdækkende samarbejdsaftaler fx med de praktiserende læger.

I sådanne tilfælde kan vi vælge at lægge opgaven ud til et samordningsudvalg eller nedsætte en temagruppe. Temagrupperne sammensætter vi med repræsentanter fra de parter, der har særlig viden eller interesse på området. På den måde kan vi få belyst udfordringerne og finde frem til de gode løsninger. I nogle tilfælde vil et enkelt møde være tilstrækkeligt, mens der i andre tilfælde kan være brug for flere drøftelser.

Uanset hvilken model vi benytter inviteres borgere altid med.

Den Administrative Styregruppe

Vores nuværende samarbejdsstruktur er administrativt bygget op omkring Den Administrative Styregruppe, som er sammensat af repræsentanter fra kommunerne, almen praksis og regionen. Styregruppen har det overordnede administrative ansvar for arbejdet med sundhedsaftalen - herunder de praktiske opgaver med at sikre overblik over arbejdet med sundhedsaftalens fokusområder og mål.

Herudover varetager Styregruppen koordinering af de opgaver, som vi i øvrigt arbejder sammen om på sundhedsområdet.

Vi vil fortsat have en administrativ styregruppe, men vi retænker - med afsæt i vores principper og fokusområder - styregruppens sammensætning og arbejdsform. Det betyder blandt andet, at vi vil have brugerrepræsentanter med i styregruppen og at vi skal finde en model, som sikrer bedre sammenhæng til børneområdet.

UDKAST

Opfølgning

Vi følger op på arbejdet med Sundhedsaftalen med afsæt i de indikatorer, som vi aftaler, når vi igangsætter arbejdet med de enkelte fokusområder og mål.

Vi anvender i videst muligt omfang eksisterende og landsdækkende datakilder – det vil sige data fra de 8 nationale mål om sundhed, samt data fra fx Sundhedsprofilen og Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser (LUP). På den måde kan vi følge udviklingen over tid, og vi får mulighed for at sammenholde vores resultater med de resultater, der opnås i de andre regioner.

Et helt centralt mål for vores opfølgning er også at sikre konkret læring og spredning af viden. Vi vil derfor supplere med andre former for opfølgning, hvor vi sætter fokus på at dele de gode lokale erfaringer fra samarbejdet. Det kan blandet andet ske gennem temamøder, hvor der inviteres bredt ind til dialog og erfaringsudveksling om arbejdet med et eller flere af sundhedsaftalens fokusområder og mål.

Derudover laver vi en samlet midtvejsstatus for arbejdet med alle vores fokusområder og mål. Og i forbindelse hermed drøfter vi også på behovet for justeringer i vores aftale.

Ved udgangen af aftaleperioden følger vi op på vores erfaringer og resultater i en slutstatus.

UDKAST

Bilagsoversigt

Der er i forbindelse med de tidligere sundhedsaftaler udarbejdet en række bilag, der blandt andet indeholder vores fælles vejledninger, forløbsprogrammer og konkrete aftaler om håndtering af specifikke opgaver og overgange mellem sektorerne. Disse eksisterende vejledninger, aftaler mm. videreføres til denne sundhedsaftale, indtil der evt. træffes andre beslutninger herom.

Bilagene kan hentes på www.regionh.dk/sundhedsaftale.

UDKAST

Relateret document 4/5

Dokument Navn:	**Bilag 4 udkast til høringssvar fra Gentofte Kommune.docx**
Dokument Titel:	**Bilag 4 Udkast til høringssvar fra Gentofte Kommune**
Dokument ID:	**2647091**

GENTOFTE KOMMUNE

24. januar 2019

Høringssvar vedr. Sundhedsaftale 2019-2023

Gentofte Kommune har d. 20. december 2018 modtaget sundhedskoordinationsudvalgets høringsudkast til Sundhedsaftale 2019-2023 for Region Hovedstaden, kommunerne og almen praksis.

Høringsmaterialet er blevet behandlet i Gentofte Kommunes Ældre-, Social- og Sundhedsudvalg, Børneudvalg, Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse og har været i høring i kommunens Seniorråd og Handicapråd.

Kommunen har nedenstående bemærkninger til høringsudkastet.

Bifalder en fokuseret aftale
Gentofte Kommune bifalder, at udkastet til Sundhedsaftale 2019-2023 fremstår overskueligt og struktureret og har et tydeligt fokus på de tre højst prioriterede fokusområder: "Sammen om ældre og borgere med kronisk sygdom", "Sammen om borgere om psykisk sygdom" og "Sammen om børn og unges sundhed". Kommunen er enig i fokusområderne og finder det positivt, at aftalen har et snævert fokus på få relevante indsatser fremfor tidligere aftalers mange forskellige indsatser. Kommunen finder det endvidere positivt, at børneområdet i højere grad indtænkes i aftalen end, det har været tilfældet tidligere.

Bifalder samordningsudvalgets rolle
I Sundhedsaftalen 2019-2023 beskrives samordningsudvalgets organisering og det tilkendegives, at udvalgets indgående kendskab til lokale udfordringer og muligheder skal bruges mere aktivt. Udvalget skal fremadrettet deltage i konkretiseringen og implementeringen af sundhedsaftalens målsætninger. Der åbnes endvidere op for, at udvalget kan byde ind på opgaven med at konkretisere mål inden for et af sundhedsaftalens fokusområder med henblik på efterfølgende implementering i hele regionen. Gentofte Kommune finder denne tilkendegivelse meget positiv, da det giver god mening at samordningsudvalget får en mere aktiv rolle.

Sammenhæng
Af Gentofte Kommunes budgetforlig 2018 fremgår det, at forligspartierne ønsker, at der skal være et stort fokus på at sikre gode sektorovergange for borgerne, så skiftet fra region til kommune bliver trygt. Det skal blandt andet være fokus i forbindelse med indgåelse af den nye 4-årige sundhedsaftale med Region Hovedstaden. Det er Gentofte Kommunes opfattelse, at udkastet til den nye sundhedsaftale i høj grad har netop dette fokus på forbedring af borgerens sektorovergang mellem region og kommune.

Bifalder en god proces
Gentofte Kommune vil gerne benytte lejligheden til at takke for den proces, som er blevet iværksat i forbindelse med udarbejdelse af udkast til en ny sundhedsaftale. Processen har været god og konstruktiv – både på det administrative og det politiske niveau. Resultatet af arbejdet afspejler, at de inddragede parter har givet hinanden plads og fokuseret på at finde fælles løsninger til gavn for den enkelte borger.

Gentofte Kommune opfordrer til, at der gives mulighed for, at aftalen kan revideres i lyset af en kommende sundhedsreform, som alt andet lige vil stille nye krav til samarbejdet mellem aktørerne på sundhedsområdet.

Gentofte Kommune ser frem til at få den endelige sundhedsaftale 2019-2023 til godkendelse og deltage i det fremadrettede arbejde med at implementere aftalen.

Relateret document 5/5

Dokument Navn:	**Bilag 5 Handicaprådets høringssvar.docx**
Dokument Titel:	**Bilag 5 Handicaprådets høringssvar**
Dokument ID:	**2732437**

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationers (DH) medlemmer af Handicaprådet om Gentofte Kommunes udkast til høringssvar om Sundhedsaftalen 2019 – 2023

DHs medlemmer takker for muligheden for at afgive dette høringssvar.

DHs medlemmer savner, at der i kommunens høringssvar gøres opmærksom på, at hvis visionen for sundhedsaftalen - Sundhedsaftalen s. 5 - om, at alle borgere skal kunne tilbydes sammenhængende forløb med høj kvalitet, skal kunne lykkes, vil det kræve, at tilgængeligheden til sundhedsbehandlere løftes i kommunerne.

I dag har kun 57 procent af sundhedsklinikkerne handicapvenlig adgang, kilde det Centrale Handicapråd, hvilket virker stærkt begrænsende for patienter med et handicap og deres pårørendes lige adgang til sammenhængende forløb med høj kvalitet.

DHs medlemmer opfordrer til, ikke mindst af hensyn til den stigende gruppe ældre borgere, at denne problemstilling tages alvorligt og søges løst.

Dokument Navn:	**Udkast til høringssvar Hospitalsplan.pdf**
Dokument Titel:	**Udkast til høringssvar Hospitalsplan**
Dokument ID:	**2662527**
Placering:	**Emnesager/Hospitalsplan 2025/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Hospitalsplan 2025**
Dagsordenspunkt nr	**12**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**5**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

GENTOFTE KOMMUNE
SOCIAL & SUNDHED

26. februar 2019

UDKAST

Høringssvar vedr. Hospitalsplan 2025

Gentofte Kommune har modtaget Hospitalsplan 2025 til høring med høringsfrist den 11. marts 2019.

Høringsmaterialet er blevet behandlet i Gentofte Kommunes Ældre-, Social- og Sundhedsudvalg, Børneudvalg, Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse og har været i høring i kommunens Seniorråd og Handicapråd.

Gentofte Kommune har noteret sig, at Hospitalsplan 2025 som den femte hospitalsplan i rækken af hospitalsplaner for Region Hovedstaden siden tilblivelsen i 2007 bygger videre på de tidligere hospitalsplaner, og at Regionsrådet har fastlagt og prioriteret fire bærende principper for hospitalsplan 2025: Kvalitet, sammenhængende patientforløb, nærhed og effektivitet, at principperne skal sætte retning for det regionale sundhedsvæsens udvikling frem mod 2025, og at Hospitalsplan 2025 foreslår at fastholde den nuværende hospitalsstruktur med en række tilpasninger i opgavefordelingen mellem hospitalerne og de psykiatriske centre.

Gentofte Kommune har følgende generelle bemærkninger til høringsudkastet:

Sammenhængende forløb
I Gentofte Kommunes sundhedspolitik 'Borgerettet behandling' er der blandt andet sat fokus på at skabe sammenhængende forløb for de borgere, der har behov for pleje og behandling i det nære sundhedsvæsen. Den samme ambition skal komme til udtryk i hospitalsplanens princip om sammenhængende patientforløb for de patienter, der udredes og behandles på regionens hospitaler og psykiatriske centre. Der er i Gentofte Kommune et ønske om, at der også arbejdes kontinuerligt med at skabe større sammenhæng i forløbene for borgerne, hvor der sker overgange mellem sundhedsvæsnets sektorer - region, kommune og almen praksis. Det gælder særligt ældre medicinske patienter og borgere med én eller flere kroniske sygdomme; grupper der forventes i vækst i årene der kommer. Det er af stor betydning, at borgerne i så vidt omfang som det overhovedet er muligt, oplever trygge og velfungerende overgange. Det er vores klare forventning, at Hospitalsplan 2025 skal kunne medvirke til at understøtte bedre sammenhængende forløb på tværs af sektorer og ikke alene indenfor det regionale sundhedsvæsen.

Nærhed
Skiftende hospitalsplaner har siden 2007 bevæget sig i retning af mere specialisering og centralisering. Gentofte Kommune finder det særdeles vigtigt at sikre nærhed og tryghed for den enkelte borger, og at behandlings- og plejetilbud tilbydes så tæt på borgerens hjem som muligt. Gentofte Kommune fremhæver derfor med stor tilfredshed, at den lokale akutklinik med tilhørende medicinske afdelinger og senge på Gentofte Hospital fastholdes og bevares uændret i forhold til den eksisterende hospitalsplan. Nærhed giver tryghed for de 13.700 årlige patientkontakter fra Gentofte Kommune. Særligt for ældre patienter og deres pårørende. Patienttilfredsheden er markant større på akutklinikkerne end på de store akutmodtagelser. Og færdigbehandlingsprocenten er 97-98 %, hvilket betyder, at det er minimalt, hvor mange patienter der overføres til akutmodtagelserne.

Omvendt er det utilfredsstillende, hvis Audiologisk Afdeling på Gentofte Hospital ikke bevares. Gentofte Kommune mener, at dette speciale skal opretholdes på Gentofte Hospital som i dag i samdrift med Rigshospitalet. Dette særligt under hensyn til ældre borgeres fortsatte mulighed for at blive behandlet i nærområdet – men under respekt for at den højt specialiserede behandling fortsat sker på Rigshospitalet.

Desuden er det uhensigtsmæssigt for såvel borgere som medarbejdere i Gentoftes Kommunes botilbud, at retspsykiatrien for Gentoftes vedkommende flyttes fra Glostrup til Sct. Hans i Roskilde da samarbejdet med retspsykiatrien i Glostrup fungerer godt i dag.

I høringsudkastet er der lagt op til, at embedsmændene skal kunne flytte speciale og afdelinger mellem hospitalerne, uden at det godkendes af regionsrådet eller et af rådets udvalg, f.eks. Sundhedsudvalget og Forretningsudvalget. Dette finder Gentofte Kommune helt uacceptabelt, idet dette svækker den politiske kontrol, både for regionsrådet, men også for kommunerne når man ikke vil have mulighed for at få indflydelse på beslutningerne endsige kunne følge med og tilkendegive holdninger. Der kan være argumenter for at flytte behandlinger og afdelinger, men ændringer skal kunne drøftes og besluttes åbent og skal ikke afgøres på et lukket embedsmandskontor.

Derudover fremgår det ikke klart, hvem der har kompetencen til fysisk at flytte hospitalers udefunktioner, hvilket Audiologisk Klinik, som omtalt ovenfor, er et eksempel på. Gentofte Kommune gør opmærksom på, at der i et borgerperspektiv ikke opleves forskel på udefunktioner. Derfor bør principperne for flytning af disse være de samme som beskrevet ovenfor.

Kvinde-barn området
Initiativerne til styrkelse af kvinde-barn området hilses velkommen, og Hospitalsplanens tiltag på området vil give de fødende bedre muligheder. Dog savnes et større fokus på hele familien og særligt på fædrenes eller partnernes aktive deltagelse og tilstedeværelse i fødselsforløbet.

Relateret document 2/5

Dokument Navn:	**Hospitalsplan 2025 - DEC 2018 - Høring.pdf**
Dokument Titel:	**Hospitalsplan 2025 - DEC 2018 - Høring**
Dokument ID:	**2655327**

Høringsversion af Hospitalsplan 2025 – dec. 2018

Region Hovedstaden
Center for Sundhed

Hospitalsplan 2025

HØRINGSVERSION

Indholdsfortegnelse

1. Forord **4**

2. Et sundhedsvæsen i udvikling **5**
2.1 Principper for hospitalsplanlægning i Region Hovedstaden 5

3. Nyt i hospitalsplanen **9**
3.1 Status for Hospitalsplan 2020 og årlige justeringer 10
3.2 Nyt i Hospitalsplan 2025 13

4. Fremtidens hospitaler **17**
4.1 Nye og moderne rammer 17
4.2 Byggeprojekter i Region Hovedstaden 18
4.2.1 Det nye Rigshospital og BørneRiget 19
4.2.2 Nyt Hospital Glostrup 20
4.2.3 Nyt Hospital Bispebjerg 21
4.2.4 Nyt Hospital Herlev 22
4.2.5 Nyt Hospital Hvidovre 24
4.2.6 Nyt Hospital Nordsjælland 26
4.2.7 Ny Psykiatri 27
4.3 Renovering af eksisterende hospitaler 28

5. Tendenser i det regionale sundhedsvæsen **29**
5.1 En attraktiv region 29
5.2 Udviklingstendenser 32
5.3 Visioner for forskning og innovation 34

6. Rammer for Hospitalsplan 2025 ..... **36**
6.1 De overordnede rammer 36
6.2 Region Hovedstadens kliniske grundstruktur 37
6.3 Hospitalsstruktur og planområder 37
6.3.1 Optageområder for akut og planlagt behandling 41
6.4 Samarbejde med andre regioner 42

7. Hospitalsstruktur **44**
7.1 Rigshospitalet 46
7.2 Amager og Hvidovre Hospital 49
7.3 Bispebjerg Hospital 51
7.4 Herlev og Gentofte Hospital 53
7.5 Steno Diabetes Center Copenhagen 55
7.6 Nordsjællands Hospital 56

7.7 Bornholms Hospital ... 58
7.8 Region Hovedstadens Psykiatri ... 60
7.8.1 Voksenpsykiatri ... 60
7.8.2 Børne- og ungdomspsykiatri ... 63
7.9 Fordeling af funktioner på hospitalerne ... 65

8. Én indgang til akut behandling ... 69
8.1 Akuttelefonen 1813 ... 69
8.2 1-1-2 AMK-Vagtcentralen ... 70
8.3 Den landsdækkende akutlægehelikopterordning ... 71
8.4 Psykiatriske akutmodtagelser ... 71
8.5 Traumecenter, akutafdelinger og akutklinikker (somatik) ... 72

9. Det nære sundhedsvæsen ... 74
9.1 Opgaver i det nære sundhedsvæsen ... 74
9.2 Udvikling i retning af flere nære sundhedstilbud ... 75

1. Forord

Forord er ikke med i høringsudkastet

2. Et sundhedsvæsen i udvikling

Region Hovedstaden er landets største sundhedsvæsen. Udredning og behandling af borgere i regionen foregår på syv hospitaler, otte psykiatriske centre og et børne- og ungdomspsykiatrisk center. Det sker i tæt samspil med over 1.000 praktiserende læger og 29 kommuner i hovedstadsregionen. Udover udrednings- og behandlingsopgaver varetager regionen uddannelse af sundhedsprofessionelle samt udvikling og forskning i tæt samarbejde med universiteterne, professionshøjskolerne og erhvervslivet. Dette bidrager til, at patienter får den bedste behandling og de bedste vilkår for et godt liv.

Regionen leverer sundhed til ca. 1,8 mio. borgere - et antal der forventes at stige i fremtiden. Der behandles flere og flere patienter, og det er en udvikling, der forventes at fortsætte. Vi lever længere, og dermed bliver vi flere, der lever med kroniske sygdomme og får livstruende sygdomme fx hjerte- og kræftsygdomme, der ofte kræver dyr og længerevarende behandling. Samtidig kommer der nye behandlingsmuligheder og nyt teknologisk udstyr, som gør det muligt at behandle for flere sygdomme. Med stigende forventninger om kvalitet i behandlingen og sammenhæng i forløbet er det vigtigt fortsat at have et regionalt sundhedsvæsen, som inden for den økonomiske ramme kan leve op til disse krav.

Indførelse af værdibaseret styring i regionen skal medvirke til at leve op til kravene. Ambitionen med værdibaseret styring er at skabe mest mulig værdi for patienterne inden for den økonomiske ramme. Det understøtter en af regionens overordnede politiske målsætninger om, at patientens situation styrer forløbet, og at det regionale sundhedsvæsen altid skal tage udgangspunkt i det enkelte menneske, når patientens forløb tilrettelægges.

2.1 Principper for hospitalsplanlægning i Region Hovedstaden

Hospitalsplanen udstikker en langsigtet ramme for hospitalsvæsenet i Region Hovedstaden. I Hospitalsplan 2025 fastholdes den overordnede hospitalsstruktur og opgavefordeling mellem hospitalerne. Planen bygger videre på grundelementerne i de foregående hospitalsplaner og har fokus på at leve op til de krav og forventninger til sundhedsvæsenet, som stilles af regionens borgere, deres pårørende og de sundhedsprofessionelle.

Med Hospitalsplan 2025 foretages en række ændringer i organiseringen på hospitalerne, der er nærmere beskrevet i kapitel 3. Ændringerne har afsæt i anbefalinger fra hospitalerne og regionens sundhedsfaglige råd. De gennemføres ud fra en samlet betragtning om at give patienterne den bedst mulige oplevelse i mødet med sundhedsvæsenet. Samtidig understøtter ændringerne den fortsatte udvikling af stærke

faglige miljøer, der er et fundament for fortsat høj kvalitet, uddannelse, udvikling og forskning.

Ændringerne er foretaget med udgangspunkt i fire politisk vedtagne principper for hospitalsplanen, der er drøftet på dialogmøder med blandt andet politikere, borgere, kommuner og faglige organisationer. Principperne er prioriteret i følgende rækkefølge:

1. Kvalitet
2. Sammenhængende patientforløb
3. Nærhed
4. Effektivitet

Principperne sætter retning for, hvordan det regionale hospitalsvæsen skal udvikle sig de kommende år.

Med principperne er ambitionen, at patienter skal modtage en behandling af høj faglig kvalitet. Behandlingen skal være sammenhængende og samtidig ske så tæt på borgerens bopæl som muligt - under hensyntagen til, at der skal opnås mest mulig sundhed for pengene. Selvom de fire principper er prioriterede, er de tæt koblet og indbyrdes forbundne. Når principperne er benyttet som grundlag for at vurdere, om der skal foretages ændringer i strukturen, er det sket under hensyntagen til lokale forhold, fx borgernes afstand til nærmeste behandlingstilbud.

Nedenfor er principperne for hospitalsplanlægningen i regionen beskrevet. Udover de fire principper, er 'lighed i sundhed' også et grundlæggende princip, der vægtes højt og går på tværs af de øvrige principper. Alle borgere uanset baggrund og ressourcer skal tilbydes den behandling, som de har behov for. Udsatte borgere tilbydes derfor differentierede og særligt målrettede indsatser, som sikrer, at der opnås det bedst mulige resultat af behandlingen.

1. Kvalitet
Borgere, som benytter hospitalerne i Region Hovedstaden, skal modtage behandling på internationalt niveau. Derfor skal hospitalsplanen først og fremmest understøtte en fortsat høj kvalitet i patientbehandlingen. Det skal sikres, at faglig kvalitet vægtes højest, uanset hvor i forløbet borgerne møder sundhedsvæsenet - og om det er i behandlingen af almindeligt forekommende sygdomme eller højt specialiseret behandling.

Der er dokumentation for sammenhængen mellem kvalitet, erfaring og volumen, både på afdelings- og hospitalsniveau samt i forhold til den enkelte medarbejder. Et tilstrækkeligt patientvolumen er væsentligt for at sikre erfaring og kvalitet i behandlingen. Derfor skal hospitaler og afdelinger have en vis størrelse og patientvolumen, og behandlinger skal ud fra et kvalitetshensyn ikke varetages flere steder, end der er behov for.

2. Sammenhængende patientforløb
Region Hovedstadens borgere skal opleve gode og sammenhængende patientforløb, som er kendetegnet ved, at det er patientens situation, der styrer forløbet. Patienter og pårørende giver udtryk for, at det kan være svært at finde rundt i det komplekse sundhedssystem. Derfor skal behandlingen være organiseret, så det understøtter sammenhængende forløb uden unødvendige overgange mellem afdelinger, centre og hospitaler. Når det af kvalitetshensyn er nødvendigt med overgange undervejs i forløbet, fx ved specialiseret behandling, skal der sikres koordination og sammenhæng mellem behandlingstilbuddene.

Sammenhængende patientforløb har tæt kobling til patientoplevet kvalitet i behandlingen. Undersøgelser viser, at skift mellem hospitaler, behandlere og sektorer giver større risiko for forsinkelser og fejl i behandlingen. Som patient skal man kunne føle sig tryg i overgange, og når der er brug for en samtidig indsats fra flere sektorer. Hospitalsplanen skal være med til at sikre sammenhængende forløb, både på hospitalet samt i kontakten med kommunen og den praktiserende læge. Det er derfor afgørende, at samarbejdet på tværs af hospitaler og sektorer fortsætter og videreudvikles.

3. Nærhed
Behandlingen har i en årrække bevæget sig i retning af mere specialisering og centralisering. For samtidig at sikre nærhed og tryghed for den enkelte borger er det vigtigt, at udvalgte behandlinger udføres så tæt på borgerne som muligt.

Region Hovedstaden er opdelt i fire planområder, der sikrer, at borgerne kan få behandlet størstedelen af de almindeligt forekommende sygdomme i nærheden af deres bopæl uden unødvendige overflytninger til andre hospitaler/psykiatriske centre. Af kvalitetshensyn udføres den specialiserede behandling ikke i alle planområder, hvorfor nærhed især prioriteres for sygdomme med stort patientvolumen samt for borgere med fx kroniske sygdomme og den ældre medicinske patient, som har mange årlige hospitalsbesøg.

Ud over den geografiske nærhed til regionens hospitaler kan nærhed også imødekommes ved etablering af fx udgående funktioner, hvor borgerne behandles i eget hjem, gennem digitale løsninger eller i borgernære sundhedshuse, hvor udvalgte ydelser kan varetages i samarbejde mellem hospitaler, praktiserende læger og kommuner.

4. Effektivitet
Hospitalsplanen skal bidrage til en fortsat effektiv drift, så der kan opnås mest mulig sundhed for pengene. Regionen står overfor en demografisk udvikling med flere ældre borgere. Samtidig udvikles flere behandlingsmuligheder og der er stigende forventninger og krav til sundhedsvæsenet. Det nødvendiggør en optimal udnyttelse af ressourcerne, hvor behandlingen er omkostningseffektiv.

Ressourcemæssige besparelser kan fx opnås ved at samle afdelinger og funktioner på færre matrikler. De nye hospitalsbyggerier er med til at sikre bedre logistik og arbejdsgange og dermed en fortsat høj produktivitet og en effektiv drift. Fremadrettet er der også fokus på at omlægge flere indlæggelser til ambulante besøg, samt at flere hospitalsydelser skal varetages af praktiserende læger eller af kommuner. For patienterne vil der være fordele ved denne omlægning, fx færre unødvendige indlæggelser og mere nærhed i behandlingen.

Nye og tidssvarende rammer
Med Hospitalsplan 2020 blev den overordnede hospitalsstruktur i Region Hovedstaden fastlagt. Der er i regionen følgende hospitaler: Rigshospitalet som landets højest specialerede hospital, fire store akuthospitaler, Bornholms Hospital med geografisk særstatus og ét samlet Region Hovedstadens Psykiatri. I kapitel 7 er hospitalsstrukturen nærmere beskrevet.

I år 2025 vil nye hospitalsbyggerier og renoverede hospitaler være ibrugtaget. Det vil give nye og moderne rammer til patienter, pårørende og personale, der skal sikre rammerne for fremtidens regionale sundhedsvæsen. En væsentlig ændring frem til 2025 er etableringen af nye akutafdelinger på akuthospitalerne. Det betyder, at borgere med behov for akut behandling får én indgang til hospitalet. Hospitalsplanen skal understøtte en optimal brug af nybyggerierne. Tidshorisonten for ibrugtagelse af de nye byggerier gennemgås i kapitel 4.

Et mere menneskeligt sundhedsvæsen
Den ny hospitalsplan sikrer rammerne for, at behandlingen tager udgangspunkt i den enkelte patient og målrettes efter patientens behov og forudsætninger. Et vigtigt element er at skabe sammenhæng i behandlingen, hvilket blandt andet kræver en tæt koordination og samarbejde på tværs af hospitaler og relevante samarbejdspartnere. Borgerne vil også fremover have brug for hospitalernes ekspertise, men i nogle situationer og for nogle patientgrupper vil mere nærhed i behandlingen skabe større værdi. Frem mod 2025 arbejder Region Hovedstaden for at sikre endnu større sammenhæng og nærhed i behandlingen, hvilket er beskrevet i kapitel 9.

3. Nyt i hospitalsplanen

Formålet med hospitalsplanerne for Region Hovedstaden har været at give en langsigtet ramme for udviklingen af det regionale sundhedsvæsen. Hvert år tager regionsrådet stilling til, om det er nødvendigt at ændre i den gældende hospitalsplan, så den lever op til de krav og forventninger, der stilles af patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle. Hospitalsplanen er løbende blevet revideret i takt med, at ændringer har været fagligt eller økonomisk nødvendige.

De første hospitalsplaner fra 2007 satte retningen for den omstilling og udvikling, der er sket siden dannelsen af regionen. Her blev grundstenene for hospitalsstrukturen og opgavefordelingen mellem hospitalerne lagt. Regionen blev endvidere inddelt i fire planområder, der fortsat udgør grundlaget for bæredygtige akuthospitaler og psykiatriske centre.

Som det ses på nedenstående tidslinje er der ca. hver 4. år blevet vedtaget en ny hospitalsplan for regionen.



De overordnede linjer i de første hospitalsplaner blev videreført med Hospitals- og Psykiatriplan 2020 fra 2011 og senere med Hospitalsplan 2020 fra 2015. Der har i planerne været et vedvarende fokus på at sikre et regionalt sundhedsvæsen, der er kendetegnet af udvikling, høj faglig kvalitet i behandlingen samt stærke og toneangivende faglige miljøer.

Med hospitalsplanerne er der sket en række større ændringer i regionens hospitalsstruktur. Fx er nær- og områdehospitalerne blevet fusioneret til fire store akuthospitaler, der kan

behandle de almindeligt forekommende sygdomme i nærheden af borgeren. Der bygges nye akutafdelinger, der bliver akuthospitalernes samlede indgang for borgere med akut sygdom.

Der er løbende ændret i organiseringen af behandlingstilbud til borgerne, fx sammenlægning af hospitalsafdelinger og psykiatriske funktioner med henblik på at styrke den faglige kvalitet i behandlingen og at give et bedre grundlag for forskning og udvikling. Samtidig er der af hensyn til nærhed i behandlingen etableret fx udgående hospitalsfunktioner og sundhedshuse tæt på borgerne.

3.1 Status for Hospitalsplan 2020 og årlige justeringer

Indeværende hospitalsplan afløser Hospitalsplan 2020, der blev vedtaget af regionsrådet i 2015. Formålet med ændringerne i Hospitalsplan 2020 var samlet set at understøtte, at regionen fortsat kunne levere behandling af høj faglig kvalitet og sammenhæng i patientforløb. Det betød, at opgavefordelingen mellem hospitalerne blev tilpasset, blandt andet for at understøtte mulighederne for effektiviseringer i årene frem.

Store dele af hospitalsplanen er blevet gennemført, men en fuld realisering af planen afventer nye hospitalsbyggerier, der ibrugtages i de kommende år. Først når byggerierne står færdige, kan den fulde effekt af nye akutafdelinger opnås.

Nedenfor er en status over de ændringer, som er gennemført på baggrund af Hospitalsplan 2020:

- *Kvinde-barn sygdomme*
  Optageområder for kvinde-barn sygdomme (fødsler, kvindesygdomme og børne- og ungesygdomme) er primo 2017 ensrettet.

- *Brystkirurgi*
  Regionens to brystkirurgiske afdelinger er medio 2017 fusioneret med én afdelingsledelse. Afdelingen er forankret på Herlev og Gentofte Hospital med udefunktion på Rigshospitalet. Der vil endvidere ske en fysisk sammenlægning af brystkirurgien, jf. afsnit 3.2.

- *Led- og knoglekirurgi*
  Den kirurgiske behandling af led og knogler på Frederiksberg-matriklen er lukket i 2016. Behandling af borgere i planområde Byen er nu samlet på Bispebjerg Hospital og på Herlev og Gentofte Hospital.

- *Urinvejskirurgi*
  Den urologiske afdeling på Frederiksberg-matriklen er i 2016 administrativt og fysisk flyttet til Herlev og Gentofte Hospital. Den urologiske aktivitet i regionen varetages nu af Rigshospitalet og Herlev og Gentofte Hospital.

- *Gigt, bindevævs- og rygsygdomme*
  De fire afdelinger for gigt, bindevævs- og rygsygdomme blev primo 2016 organisatorisk samlet til én afdeling; Videncenter for Reumatologi og Rygsygdomme. Klinikken har primært tilhørsforhold på Rigshospitalet.

- *Psykiatri*
  Psykiatrisk Center København og Psykiatrisk Center Frederiksberg er primo 2017 organisatorisk sammenlagt til ét center; Psykiatrisk Center København. For oplysninger om en fysisk samling af centret henvises til afsnit 3.2.

  Psykiatrisk Center Glostrup og Psykiatrisk Center Hvidovre er organisatorisk sammenlagt primo 2016.

Det er i Hospitalsplan 2020 endvidere vedtaget, at specialiseret håndkirurgi fra hele regionen samles på Herlev og Gentofte Hospital. Det er efterfølgende i 2016 besluttet at bibeholde den eksisterende organisering, så funktionen fortsat varetages på Rigshospitalet, Nordsjællands Hospital og Herlev og Gentofte Hospital. Dette skyldes, at størstedelen af den specialiserede behandling af lægefaglige grunde kræver samarbejde med andre funktioner, som fysisk ligger på Rigshospitalet.

Med afsæt i beslutninger i Hospitalsplan 2020 er der endvidere set nærmere på følgende områder:

- *Hud-, allergi- og kønssygdomme*
  Der er udarbejdet en analyse af organiseringen af området for hud-, allergi- og kønssygdomme. I analysen er forskellige modeller for organisering af området belyst, og det er i forbindelse med Hospitalsplan 2025 vurderet, at der ikke på nuværende tidspunkt er tungtvejende faglige grunde til at ændre den nuværende organisering. Der skal derfor fortsat være to afdelinger for hud- og kønssygdomme på henholdsvis Bispebjerg og Frederiksberg Hospital og Herlev og Gentofte Hospital, som fortsat bør styrke samarbejdet om patienterne.

- *Medicinske afdelinger*
  Der er i 2016 udarbejdet et oplæg om den samlede kapacitet på det medicinske område og sammenhængen til indsatser i kommuner og praktiserende læger. Der er vedtaget en række målsætninger og løsninger for at forbedre den samlede kapacitet og nedbringe overbelægning på det medicinske område. Fx arbejdes på at sikre en tæt kobling mellem de medicinske funktioner og modtagelsen af medicinske patienter i akutafdelinger samt indsatser for at rekruttere og fastholde personale. Der er vedvarende fokus på at nedbringe overbelægningen.

- *Kræftbehandling*
  Med henblik på at sikre kvaliteten i udredning, behandling og senfølger på

kræftområdet igangsættes en analyse og udarbejdes en ny regional plan for kræftområdet i Region Hovedstaden, jf. afsnit 3.2.

For nærmere oplysning om baggrund for ændringer, der blev besluttet i Hospitalsplan 2020, henvises til https://www.regionh.dk/hospitalsplan

Udover de organisatoriske ændringer besluttet med Hospitalsplan 2020 er hospitalsstrukturen også løbende blevet tilpasset. Der er blandt andet givet et løft på følgende områder:

- *Oprettelse af Center for Kønsidentitetsforhold*
  Primo 2019 oprettes et Center for Kønsidentitetsforhold. Centret forankres i somatikken på Rigshospitalet. Etablering af et center for kønsidentitet skal være med til at give transkønnede borgere forbedrede og individualiserede udrednings- og behandlingstilbud samt skabe ny viden om langtidskonsekvenserne af behandlingen.

- *Oprettelse af Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse*
  Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse blev oprettet primo 2018. Forskningscentret hører under Bispebjerg Hospital og er en fusion af Afdeling for Klinisk Epidemiologi og Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed. Formålet med centret er blandt andet at udføre forskning i sygdomsårsager og forekomst af sygdom samt optimeringer af behandlinger samt modeller for implementering.

- *Oprettelse af Center for Komplekse Symptomer*
  Center for Komplekse Symptomer oprettes primo 2019 og er beliggende under Socialmedicinsk Center på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Centret skal varetage udredning og behandling af patienter med svære fysiske symptomer, som ikke har anden påviselig fysisk eller psykisk sygdom. Centret skal sikre bedre behandling og afklaring af symptomer for de patienter, som tidligere har været tilknyttet forskellige hospitalsafdelinger.

- *Oprettelse af Steno Diabetes Center Copenhagen*
  Steno Diabetes Center Copenhagen blev oprettet primo 2017, og vil være beliggende på Herlev Hospitals matrikel, når det nye diabetes center er klar til ibrugtagning. Centret varetager behandling, forskning, forebyggelse af diabetes og uddannelse af sundhedspersonale inden for diabetes. Der henvises til afsnit 7.5 for nærmere oplysninger om centrets profil.

3.2 Nyt i Hospitalsplan 2025

Med Hospitalsplan 2025 videreføres de overordnede linjer i de tidligere hospitalsplaner. Formålet med hospitalsplanen er at sikre, at regionens borgere også fremover modtager en behandling af højeste kvalitet. Desuden skal der være sammenhæng i patientforløbene og nærhed til behandlingen, under hensyntagen til at der skabes mest mulig sundhed for regionens borgere. Som det fremgår af nedenstående, skal ændringerne primært være med til at sikre fortsat høj kvalitet og mere sammenhængende patientforløb i hospitalsvæsenet.

I tidligere hospitalsplaner har organisatoriske ændringer været matrikelspecifikke i de tilfælde, hvor hospitalerne er beliggende på flere matrikler. Koblingen til matrikler ophæves i denne hospitalsplan, og dermed specificerer hospitalsplanen kun, hvilket samlet hospital der varetager funktionen.

Nogle af ændringerne forudsætter anlægs- og driftsmidler, som i givet fald skal tilvejebringes, inden ændringen kan implementeres.

- *Styrkelse af kvinde-barn området*
  Oprettelse af Kvinde-Barn-Center på Bispebjerg Hospital
  Der oprettes et nyt Kvinde-Barn-Center på Bispebjerg Hospital, der skal skabe plads til et forventet stigende antal fødsler i de kommende år. Oprettelsen sker i forbindelse med ibrugtagning af Nyt Hospital Bispebjerg.

  Centret vil få plads til ca. 3.500 fødsler om året og vil komme til at bestå af en fødeafdeling, en børne- og ungeafdeling inkl. afsnit for behandling af nyfødte samt en afdeling for kvindesygdomme. Med etablering af centret kan Bispebjerg Hospital – i lighed med regionens ørige akuthospitaler – behandle for kvinde- samt børne- og ungesygdomme. Hermed sikres ensartethed på tværs af akuthospitalerne.

  Oprettelse af fødeklinikker
  Med henblik på at imødekomme borgernes ønske om mere differentierede fødetilbud oprettes i 2019 skærmede in-house fødeklinikker for forventede normale fødsler på regionens fire store fødesteder.

  In-house fødeklinikkerne har til formål at imødekomme mange nybagte familiers ønske om en mindre hospitaliseret fødeoplevelse, hvor der samtidig sikres bedst mulig patientsikkerhed ved, at fødeklinikken ligger på hospitalet, hvor der ved behov for akut hjælp kan tilkaldes speciallæge eller den fødende kan flyttes til fødegang.

  Etablering af hjemmefødselsordning
  I 2019 etableres en fælles regional hjemmefødselsordning, der erstatter, at hvert fødested håndterer hjemmefødsler i eget opgaveområde. Der har gennem årene været en stigning i antallet af hjemmefødsler, og formålet med hjemmefødselsordningen er at sikre en god og ensartet kvalitet i

hjemmefødslerne, hvor de jordemødre, der indgår i ordningen, har særlig interesse og erfaring med hjemmefødsler. Med en regional hjemmefødselsordning sikres et særskilt vagtberedskab til hjemmefødsler, så jordemødre ikke skal forlade fødegangen for at betjene en hjemmefødende.

Oprettelse af Center for Reproduktion
Det er ultimo 2018 besluttet at etablere et murstensløst Center for Reproduktion i Region Hovedstaden. Formålet med centret er at styrke fertilitetsområdet, således at kvaliteten af behandlingen øges. Centret skal over tid udvide og udvikle samarbejdet om behandling, uddannelse, forskning og kvalitetsudvikling til gavn for kvinder og par på fertilitetsområdet.

- *Varetagelse af brystkirurgi inkl. mammaradiologi samles på Herlev og Gentofte Hospital, Gentofte-matriklen*
  Det blev i Hospitalsplan 2020 besluttet at samle brystkirurgi inklusiv mammaradiologi (røntgenundersøgelse af brystet) på Herlev og Gentofte Hospital, Herlev-matriklen. Med Hospitalsplan 2025 samles området på Herlev og Gentofte Hospital, Gentofte-matriklen. Dette sikrer, at hospitalets samlede kapacitet kan udnyttes optimalt.

- *Samling af funktioner i Børne- og Ungdomspsykiatri samt Psykiatri*
  Samling af senge i børne- og ungdomspsykiatrien
  Børne- og ungdomspsykiatriske senge samles på matriklen i Glostrup. Det betyder, at de eksisterende sengepladser på matriklen i Bispebjerg lukkes. Herudover vil ambulatorier på Vibeholmsvej (Brøndbyvester) samt enkelte ambulatorier relateret til sengeafdelingen blive samlet på Glostrup-matriklen. Ambulatorier på Bispebjerg og i Hillerød fastholdes. Forslaget indebærer, at matriklen i Glostrup skal udbygges.

  Formålet med samlingen er at sikre bedre sammenhæng i forløbene, særligt mellem akutfunktion og øvrige sengeafsnit. Vurderingen er, at det vil give den bedst mulige kvalitet. Samtidig vil en samling sikre, at sengefunktionen har en bedre størrelse i forhold til at sikre en effektiv drift. En samling vil understøtte gode rammer for indlæggelse af børn og unge med psykiatriske problemstillinger gennem udendørsarealer, fælles opholdsrum og mulighed for aktiviteter.

  Samling af funktioner i voksenpsykiatrien
  Psykiatrisk Center København samles på Ny Psykiatri Bispebjerg, bortset fra ambulante funktioner, som ligger i de enkelte bydele. Hermed samles de funktioner, som ligger på Rigshospitalet samt Bispebjerg-, Gentofte- og Frederiksberg-matriklerne. Med Hospitalsplan 2020 blev det besluttet organisatorisk at sammenlægge Psykiatrisk Center Frederiksberg og Psykiatrisk Center København. Ændringen i Hospitalsplan 2025 indebærer, at også funktionerne på Frederiksberg-matriklen flyttes. Forslaget indebærer, at byggeriet af Ny Psykiatri Bispebjerg udvides.

Behovet for en samling øges, når de somatiske hospitalsfunktioner fraflytter Frederiksberg-matriklen i forbindelse med ibrugtagning af Nyt Hospital Bispebjerg. Det vil betyde, at fx somatisk tilsyn og eventuel anæstesiassistance skal leveres fra Bispebjerg-matriklen. En samling af funktionerne vil sikre mere sammenhængende patientforløb uden overflytninger mellem matrikler samt mere effektiv drift og dermed bedre ressourceudnyttelse.

- *Nedlæggelse af patienthoteller på akuthospitalerne*
  Som konsekvens af tidligere beslutninger, blandt andet i aftaler om regionens budget, vil der ikke være patienthoteller i tilknytning til akuthospitalerne. Patienthotellet på Herlev og Gentofte Hospital nedlægges i 2019. På Rigshospitalet vil der fortsat være patienthotel fortrinsvis til gavn for patienter fra øvrige dele af landet, der modtager specialiseret behandling på Rigshospitalet.

  I de senere år opleves en ændring, hvor flere patienter har et højere pleje- og behandlingsbehov, end de tilbud der findes på patienthotellerne. Det har på den baggrund ikke været muligt at sikre en tilstrækkelig høj udnyttelse af patienthotellerne. Denne udvikling forventes at fortsætte, og med lukning af patienthotellerne kan der opnås en bedre udnyttelse af ressourcerne til gavn for patienterne.

Herudover er der funktioner, som skal fremmes med Hospitalsplan 2025, samt funktioner og områder som der skal arbejdes videre med og undersøges nærmere, inden der eventuelt ændres i den nuværende organisering.

- *Regional kræftplan*
  Der udarbejdes en regional kræftplan for Region Hovedstaden, som skal understøtte en fortsat høj kvalitet i kræftbehandlingen og gode sammenhængende patientforløb. Der forventes en øget subspecialisering på kræftområdet. Dette kræver, at kompetencer og viden samles med henblik på at have de nødvendige kompetencer samt et tilstrækkeligt patientgrundlag. Der vil derfor på sigt være behov for et endnu tættere samarbejde i regionen.

  Kræftplanen skal indeholde en analyse og kortlægning af patientforløbene på kræftområdet. Som en del heraf skal der ses på regionens samlede kræfttilbud, herunder også diagnostik, senfølger samt behandlingen af blodsygdomme. Kræftplanen skal komme med anbefalinger til den fremtidige varetagelse og organisering af kræftområdet, herunder om der er tilstrækkelig kapacitet.

- *Ensartet tilbud på alle akutafdelinger*
  Behandling af infektionssygdomme varetages på alle akuthospitaler. Der er dog behov for at styrke den infektionsmedicinske funktion på Bispebjerg Hospital i samarbejde med Rigshospitalet. Infektionstilstande udgør en væsentlig del af alle akutte indlæggelser, og en øget infektionsmedicinsk tilstedeværelse vil bidrage til

at sikre triagering (sundhedsfaglig vurdering af hvor akut en patients tilstand er) og visitering på højt fagligt grundlag.

På alle regionens akuthospitaler, undtagen Amager og Hvidovre Hospital, er der afdelinger, der kan behandle for hjerne- og nervesygdomme. For at sikre bedre og hurtigere tilsyn af patienter med symptomer på disse sygdomme på Amager og Hvidovre Hospital, styrkes den eksisterende tilsynsfunktion fra Rigshospitalet. Dette skal medvirke til at sikre en mere effektiv vurdering og overflytning af patienter til afdelinger, der behandler for hjerne- og nervesygdomme.

- *Flytning af behandling af høresygdomme til Rigshospitalet*
  Der vil blive set nærmere på, om behandling af patienter med høresygdomme skal samles på Rigshospitalet. I dag har Rigshospitalet funktioner for høresygdomme på Bispebjerg Hospital samt Herlev og Gentofte Hospital. Med en eventuel flytning af høresygdomme kan der frigøres plads på de berørte hospitaler.

- *Kapaciteten på Nyt Nordsjællands Hospital og udnyttelse af den samlede sengekapacitet i regionen*
  Regionens fremskrivninger af hospitalsaktivitet viser, at der samlet set er tilstrækkelig antal senge på regionens hospitaler til at rumme den forventede aktivitetsudvikling frem til 2025, jf. afsnit 5.1.

  Der forventes en aldrende befolkning især i planområde Nord, der indebærer, at der bliver flere ældre borgere med fx kroniske sygdomme, som typisk har større behov for hospitalsbehandling. Når Nyt Hospital Nordsjælland ibrugtages, vil der være den samme kapacitet til rådighed som på det eksisterende hospital. På den baggrund vil behovet for sengepladser blive fulgt tæt med henblik på at sikre, at den fremtidige hospitalsaktivitet kan rummes på Nyt Hospital Nordsjælland.

- *Sammenhæng mellem retspsykiatriske funktioner*
  Forud for ibrugtagningen af Ny Retspsykiatri Sct. Hans er der behov for at se på sammensætningen af den samlede specialiserede retspsykiatriske sengekapacitet, herunder antallet af intensive og åbne sengepladser. Formålet er at sikre en sammenhængende indsats og gode fysiske forhold for de retspsykiatriske patienter, der i dag indlægges på regionsfunktionerne på Psykiatrisk Center Sct. Hans og Psykiatrisk Center Glostrup.

Der henvises til afsnit 7.9 for en oversigt over den fremtidige opgavefordeling mellem hospitalerne.

4. Fremtidens hospitaler

4.1 Nye og moderne rammer

Investeringer i hospitalsstrukturen og nye fysiske rammer tager afsæt i et nationalt behov for en øget specialisering, hvor behandlinger samles på færre hospitaler. Hensigten er at øge den faglige kvalitet og udnytte ressourcerne bedst muligt. En central del af at bygge nye hospitaler er at etablere nye akutafdelinger, der bygges på alle fire akuthospitaler i regionen. Akutafdelingerne er placeret centralt på hospitalerne, og patienten med akut behandlingsbehov får dermed én indgang til hospitalerne. Hovedparten af patienterne vil blive udredt i akutafdelingen og udskrevet derfra eller fortsætte i et ambulant udredningsforløb.

Implementering af tidligere hospitalsplaner har medført en samling af funktioner og etablering af større behandlingsenheder i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Hospitalsstrukturen i regionen er således løbende blevet forberedt til de kommende hospitalsbyggerier, inden de ibrugtages, jf. kapitel 7.

De nye hospitalsbyggerier skal gøre det muligt at tilbyde den bedste behandling, service og kvalitet for patienterne. Dette understøttes af det strategiske indsatsområde 'Fremtidens Hospital', der har fokus på at sikre optimal udnyttelse af de nye hospitalsbyggerier.

Der er på tværs af regionerne fastlagt tre overordnede politiske visioner for byggerierne: Patienten i centrum, øget effektivitet og fleksible hospitaler. De er beskrevet nærmere nedenfor.

Patienten i centrum
Kvaliteten skal højnes ved at bygge patientsikkert, ved at bringe patienten i centrum og ved at indføre nye måder at organisere og tilrettelægge arbejdet på i hospitalsbyggerierne.

Dette kommer blandt andet til udtryk ved, at der i de nye hospitalsbyggerier bygges enestuer til alle patienter og plads til, at pårørende kan overnatte, så patienterne får de bedste muligheder for en god indlæggelse og høj patientsikkerhed. Enestuer giver en række fordele for patienter og pårørende, blandt andet en reduktion i hospitalserhververede infektioner, forbedret diskretion omkring patienten, og at mere behandling kan foregå på stuen. Jo flere funktioner, som er på enestuerne, desto mere tid bruges sammen med patienten.

I 'Det politiske grundlag for byggeri i Region Hovedstaden' fra 2011 blev det besluttet at etablere enestuer i de nye hospitalsbyggerier, men sigtet er enestuer overalt i regionen i

takt med, at det er økonomisk muligt. Det betyder også, at eksisterende sengestuer renoveres med henblik på at etablere enestuer.

Øget effektivitet
Effektiviteten skal øges ved at styrke sammenhængen i patientforløbene, ved at nytænke organisering og indføre nye måder at organisere og tilrettelægge arbejde på samt ved rationel brug af ny teknologi.

De nye hospitaler bliver bygget ud fra et princip om, at hvert skridt tæller. Placering af kliniske funktioner og støttefunktioner bliver placeret strategisk, så patienter og personale bruger kortere tid på at komme rundt. Effektiviseringen skal i sidste ende komme patienterne til gode.

Fleksible hospitaler
Fleksibilitet i byggeriet skal sikre, at det er let at ændre i indretning, udbygge eller mindske funktioner afhængig af fremtidens behov for behandling og pleje. Der bygges til fremtiden, og behandling og logistik skal i nogle tilfælde understøttes af teknologi og innovative løsninger, der endnu ikke er opfundet.

De fysiske forhold og indretningen af hospitalerne har stor betydning i forhold til den patientoplevede og faglige kvalitet. Patientens vej gennem hospitalet skal være sammenhængende, den mest naturlige og den kortest mulige. Placering af funktioner på hospitalerne skal understøtte stærke faglige miljøer, videndeling og læring.

4.2 Byggeprojekter i Region Hovedstaden

Byggeprojekterne i Region Hovedstaden frem til 2025 kan opdeles i henholdsvis større nybyggerier, fx etablering af et nyt hospital i Nordsjælland og nye akutafdelinger på akuthospitalerne, og ombygningsprojekter, fx eksisterende sengestuer, ambulatorier og servicebygninger.

Regionen har modtaget tilsagn fra statens Kvalitetsfond om medfinansiering, og regionsrådet har afsat yderligere midler til projekterne. Herudover er en række byggeprojekter finansiereret af regionale midler samt tilskud fra private fondsmidler.

Nedenfor er de større bygge- og renoveringsprojekter gennemgået.
De nye hospitalsbyggerier i regionen ibrugtages i perioden 2019-2024. Den forventede ibrugtagning af de enkelte byggerier ses her:
https://www.regionh.dk/Sundhed/Hospitaler/Hospitalsbyggerier/Faktaark-og-kort.

4.2.1 Det nye Rigshospital og BørneRiget



På Rigshospitalet er en ny patienthotel- og administrationsbygning samt parkeringshus taget i brug i 2015. Patienthotellet rummer enkeltværelser, dobbeltværelser og handicapværelser. Patienthotellet er et attraktivt alternativ for selvhjulpne patienter, der bor langt væk og som har behov for ophold og overnatning i forbindelse med undersøgelse og behandling.

Regional Sterilcentral
Bygningen er den ene af to sterilcentraler i Region Hovedstaden, som bliver taget i brug i 2019. De nye sterilcentraler sikrer blandt andet, at der kan opnås en højere effektivitet, samt at kvaliteten i sterilisering af instrumenter og operationsudstyr forbedres.

Nordfløj
Rigshospitalet udvides med en Nordfløj, der er en ny behandlingsbygning med over 200 enestuer, intensivsenge, operationsstuer, ambulatorier, billeddiagnostisk funktion samt gode rammer til forskning. I Nordfløjen placeres HovedOrtoCenteret og Neurocentret. Nordfløjen forventes klar til ibrugtagning i 2019.

BørneRiget
Frem mod 2024 opføres BørneRiget, hvor behandling af børn, unge, fødende og deres familie samles under ét tag. BørneRiget opføres i samarbejde med Ole Kirk's Fond. Der opføres et nyt, innovativt forsknings-, udviklings- og uddannelseshospital, der tager højde for den sårbare situation, familierne er i, når et barn bliver alvorligt sygt. Byggeriet vil blandt andet indeholde senge til børn, unge og voksne, operationsstuer, fødestuer, opvågningsstuer og ambulatorier.

4.2.2 Nyt Hospital Glostrup



På Rigshospitalets matrikel i Glostrup bliver der bygget et Nyt Neurorehabiliteringshus, der skal skabe rammerne for den bedste pleje, behandling og genoptræning af patienter med skade på hjerne og i rygmarv fra Østdanmark. Byggeriet forventes ibrugtaget i 2022.

Neurorehabiliteringshuset skal skabe god plads til genoptræning af patienter, hvor blandt andet udendørs træningsarealer og forskellige værksteder give gode muligheder for at variere hverdagen. Rehabiliteringshuset skal levere en behandling, hvor patienter, pårørende og personale arbejder sammen om at bringe patienten tilbage til så normalt et liv som muligt. Samtidig skal huset være med til at udvikle og understøtte faglig ekspertise og viden inden for neurorehabilitering på højt niveau både nationalt og internationalt.

4.2.3 Nyt Hospital Bispebjerg



Frem mod 2023 bygges Nyt Hospital Bispebjerg, der omfatter etablering af Laboratorie- og Logistikbygning og Akuthuset samt renoverings- og ombygning af det eksisterende hospital. Nyt parkeringshus blev endvidere taget i brug i 2015.

Laboratorie- og Logistikbygning
Laboratorie- og logistikbygningen opføres med laboratorier, logistik- og lagerfaciliteter samt fælles forskningsfaciliteter. Formålet med den fælles Laboratorie- og Logistikbygning er blandt andet at skabe det mest effektive og fremtidssikrede flow for logistikken på Bispebjerg Hospital samt at skabe nye forbindelser imellem forskellige forskergrupper. Bygningen er taget i brug i 2018.

Akuthuset
Der bygges blandt andet en ny akutafdeling, operationsstuer, intensiv afdeling, røntgen, ensengsstuer og ambulatorier i Akuthuset. Akutafdelingen vil være centrum for størstedelen af Akuthusets aktiviteter og den eneste indgang til hospitalet for alle akutte patienter. Akuthuset forventes klar til ibrugtagning i 2023.

4.2.4 Nyt Hospital Herlev



Nyt Hospital Herlev består af opførelse af et Kvinde-Barn-Center, et nyt Akuthus, en ny sterilcentral samt udvidelse af den eksisterende servicebygning og kapel. I 2018 blev nyt parkeringshus taget i brug. På Herlev matriklen bygges desuden Steno Diabetes Center Copenhagen samt Center for fordybelse og tro.

Derudover bygger Kræftens Bekæmpelse og Realdania et nyt 'Livsrum' i tilknytning til Herlev Hospital, der skal rumme Kræftens Bekæmpelses kræftrådgivning.

Kvinde-Barn-Center og Akuthus
Opførelsen af Kvinde-barn-Center og en akutafdeling udgør ca. 56.600 m² og placeres syd for de eksisterende hospitalsbygninger. Kvinde-barn-centeret kommer til at indeholde børneafdeling, fødegang og barselsgang. Byggeriet forventes klar til ibrugtagning i 2020.

Regional Sterilcentral
Bygningen er den anden af to sterilcentraler i Region Hovedstaden, som bliver taget i brug i 2019. De nye sterilcentraler sikrer blandt andet, at kvaliteten i sterilisering af instrumenter og operationsudstyr forbedres.

Steno Diabetes Center Copenhagen
Region Hovedstaden og Novo Nordisk Fonden besluttede i efteråret 2015 at samarbejde om et markant løft af diabetesindsatsen – et nyt Steno Diabetes Center, der etableres ved Herlev Hospital. Centret skal fungere som et behandlings-, sundhedsfremme-, forsknings- og videnscenter for borgere med diabetes og pårørende samt for kommuner og praktiserende læger. Centret skal desuden være omdrejningspunkt for et nationalt og internationalt forskningssamarbejde. Steno Diabetes Center Copenhagen forventes at blive taget i brug i 2021.

Center for Fordybelse og Tro
Region Hovedstaden har modtaget donation fra A.P. Møller og Hustru Christine McKinney Møllers Fond til almene formål til at etablere Center for Fordybelse og Tro. Projektet er planlagt som en mindre, selvstændig bygning på ca. 300 m^2.

4.2.5 Nyt Hospital Hvidovre



Nyt Hospital Hvidovre omfatter både ombygninger af ambulatorier og sengebygninger i det eksisterende hospital samt etablering af et nyt byggeri, der er integreret med og fungerer i sammenhæng med det eksisterende hospital. Det nye byggeri forventes klar til ibrugtagning i 2021.

Akutafdeling
Der bygges en ny hovedindgang, hvor også en ny akutafdeling vil blive placeret. Akutafdelingen bliver indrettet med blandt andet modtagelse, undersøgelses- og behandlingsrum samt sengeafsnit til de akutte patienter.

Kliniske afdelinger
Det nye byggeri vil herudover rumme en ny afdeling for børn og unge, fødsler og behandling af nyfødte samt hjertesygdomme. Afdelingerne vil blandt andet indeholde nye sengeafsnit, ambulatorier og dagafsnit, og patienterne vil opleve et markant løft af de fysiske rammer.

Ombygning af eksisterende byggeri
I det eksisterende byggeri ombygges de nuværende flersengsstuer til enten ensengs- eller tosengsstuer, og efter ombygningen vil alle de ombyggede sengeafdelinger have nye patientmodtagelser ved indgangen til afdelingen.

Store dele af Hvidovre Hospitals ambulatorieetage vil blive moderniseret. Der vil blive rokeret rundt på de forskellige afdelinger, og der bygges nye modtagelser, venteområder og undersøgelses- og behandlingsrum.

Grundet størrelsen af planområde Syd og den forventede befolkningsudvikling kan der på sigt blive behov for at etablere et nyt hospital i Ørestaden. Derfor har regionen sikret mulighed for, at der kan bygges et nyt hospital på Amager gennem en option på en grund i Ørestaden.

4.2.6 Nyt Hospital Nordsjælland



Borgerne i Nordsjælland får et helt nyt hospital på ca. 118.000 m2, der vil komme til at ligge på en naturgrund i den kommende bydel Favrholm i Hillerød.

Det nye hospital skal være akuthospital for borgere i planområde Nord. Det skal rumme ca. 20 kliniske funktioner, herunder medicinske og kirurgiske afdelinger med enestuer og en ny akutafdeling. Ved ibrugtagelsen af Nyt Hospital Nordsjælland sammenlægges de eksisterende hospitalsmatrikler i Hillerød og Frederikssund til et nyt moderne hospital, der forventes indflytningsklart i 2022.

4.2.7 Ny Psykiatri



I psykiatrien bygges nye fysiske rammer, der passer til nye behandlingsmetoder, og som vil sikre bedre sammenhæng på tværs af psykiatrien. Byggerierne omfatter ombygning af eksisterende byggeri og nybyggeri.

Ny Psykiatri Ballerup
På Psykiatrisk Center Ballerup er der bygget nyt, og eksisterende bygninger er blevet renoveret, hvilket har muliggjort en samling af de forskellige enheder. Nybyggeriet stod færdig i 2018.

Ny Psykiatri Bispebjerg
I det nordøstlige hjørne på Bispebjerg Hospitals område (billedet) bygges nye bygninger til psykiatrien. De skal blandt andet indeholde psykiatrisk akutafdeling og enestuer til almenpsykiatri. Nybyggeriet forventes ibrugtaget i etaper i perioden 2021 til 2023.

Ny Retspsykiatri Sct. Hans
Det nye Sct. Hans vil rumme Region Hovedstadens retspsykiatriske behandlingsfunktion. I nybyggeriet vil der blive etableret enestuer til retspsykiatriske patienter, herunder også til patienter med særlige fysiske handicap, samt ankomsthus, behandlings-, personale- og kontorfaciliteter. Nybyggeriet forventes ibrugtaget i 2021.

Ny Psykiatri Hvidovre
Fornyelsen af Psykiatrisk Center Hvidovre har både omfattet renovering af eksisterende arealer og tilbygning af nye. Projektet indbefattede blandt andet ny psykiatrisk akutafdeling og almenpsykiatriske senge, og ibrugtagning er sket løbende i perioden 2012 til 2015.

4.3 Renovering af eksisterende hospitaler

Mange af hospitalerne i Region Hovedstaden blev bygget i 1970'erne, blandt andet de tre store hospitaler: Rigshospitalet, Herlev og Hvidovre hospitaler. Alderen på hospitalerne har sat sit aftryk på bygningernes tilstand, og der er i 2016 og 2017 gennemført en tilstandsanalyse af bygningerne, der konkluderede, at de er i en generel dårlig stand.

På den baggrund har regionsrådet i august 2018 besluttet at igangsætte en omfattende renovering af alle hospitaler i regionen. Der afsættes ca. 7 mia. kr. over en 10-årig periode til renoveringen. Dette vil give bedre rammer for behandlingen til gavn for patienterne samt give medarbejderne bedre forhold, så de kan gøre deres arbejde uden at blive generet af nedslidte bygninger.

I begyndelsen af tiårsperioden fokuseres der på renovering af områder, hvor der i dag er mange akutte reparationer af nedbrud, der også generer patienterne og personalet på de kliniske afdelinger. Derefter fokuseres der på grønne renoveringer, hvor gamle energiforbrugende ventilationsanlæg, køleanlæg, varmeforsyningsanlæg og belysningsanlæg udskiftes til mere energibesparende udstyr i bygningerne.

5. Tendenser i det regionale sundhedsvæsen

Sundhedsvæsnet har undergået en markant udvikling siden strukturreformen i 2007. Siden regionernes dannelse er behandlingen på hospitalerne blevet mere specialiseret, kvaliteten i behandlingen er steget, og de behandlingsmæssige resultater er blevet bedre. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at flere overlever kræft- og hjertesygdomme, selv om andelen af borgere som får konstateret kræft også er stigende. I samme periode har der været en målrettet indsats for at reducere ventetider. Det har resulteret i hurtigere akutbehandling, kortere ventetider til operationer og i psykiatrien. Der vil også fremover være fokus på at tilbyde regionens borgere hurtigere udredning og behandling.

Størstedelen af patienterne er tilfredse med deres behandlingsforløb på regionens hospitaler. De landsdækkende undersøgelser af patientoplevelser ligger på et stabilt højt niveau både på hospitalerne og i psykiatrien. Størstedelen af patientforløbene fungerer således fint, men udfordringen ligger især i forløb, hvor patienten har mange hospitalsbesøg.

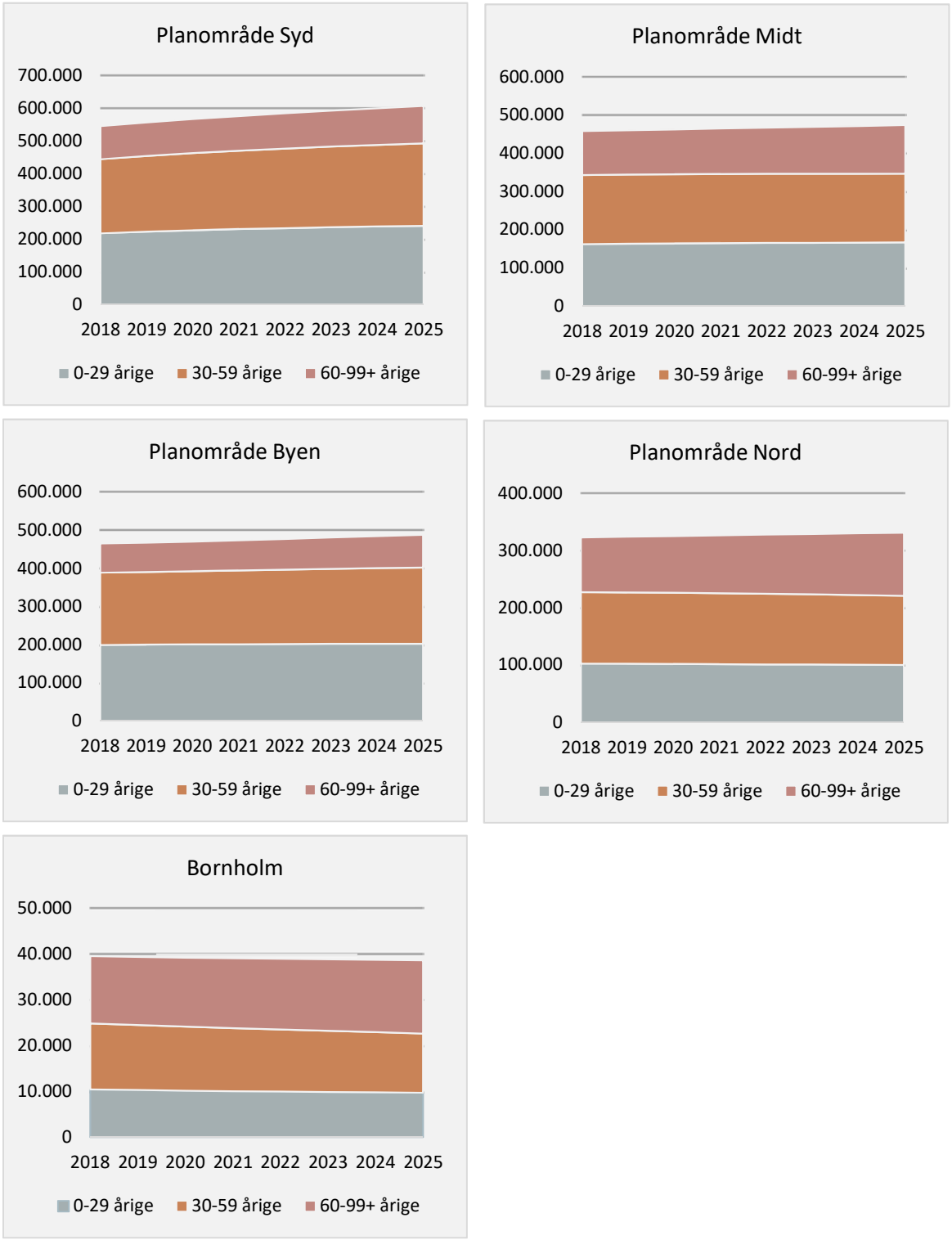
I de kommende år forventes der flere ældre borgere og borgere med en eller flere kroniske sygdomme. Patienter med kroniske sygdomme og ældre medicinske patienter har typisk et mere komplekst sygdomsbillede og er oftere i kontakt med sundhedsvæsenet. Særligt når disse patienter har akut sygdom, er der behov for et koordineret forløb, der typisk også involverer praktiserende læge og kommunale tilbud efter udskrivelse. Samtidig forventes der også at blive flere borgere med alvorlige sygdomme, der ofte modtager en længerevarende behandling. Det kræver en særlig indsats for at skabe sammenhængende forløb, der er veltilrettelagt ud fra patientens situation. Her er der brug for et tæt samspil mellem de enkelte dele af sundhedsvæsenet, og hospitalsplanen sikrer rammerne herfor.

5.1 En attraktiv region

Region Hovedstaden er et attraktivt sted at bo. Befolkningsprognoser viser, at der forventes flere borgerne i regionen i de kommende år. Dette stiller krav til den fremtidige organisering og tilrettelæggelse af hospitalerne. Antallet af borgere i regionen forventes at stige fra ca. 1,8 mio. i 2019 til knap 2 mio. borgere i 2025, svarende til en stigning på ca. 5 %. Befolkningstilvæksten ses i alle aldersgrupper, men væksten er størst for borgere over 60 år, der forventes at stå for ca. halvdelen af den samlede befolkningstilvækst.

Befolkningstilvæksten er ulige fordelt mellem planområderne i regionen, jf. afsnit 6.3. Den største tilvækst forventes i planområde Syd, der frem mod 2025 forventes at stige med ca. 50.000 borgere, men også i de øvrige planområder forventes en tilvækst. I nedenstående figur 1 ses den forventede befolkningstilvækst fordelt på regionens fire planområder samt på Bornholm.

Figur 1. Forventet befolkningstilvækst frem til 2025



Kilde: Befolkningsprognoser fra hhv. Danmarks Statistik og Københavns Kommune i 2018

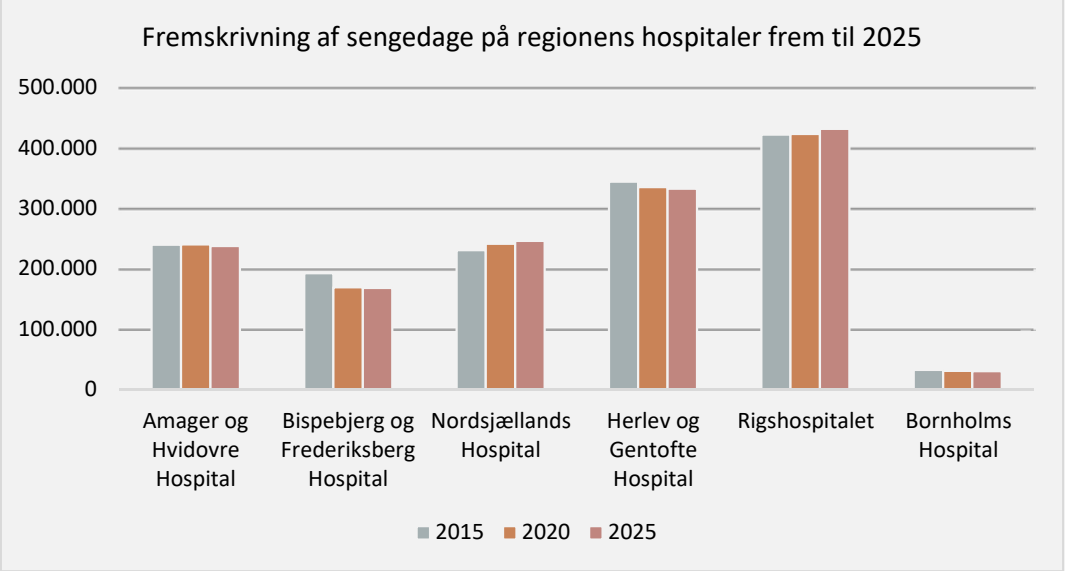
Især i planområde Nord og på Bornholm ses en tendens med en aldrende befolkning. Borgere over 60 år udgør i forvejen en større andel af befolkningen i disse planområder. En tendens med en aldrende befolkning indebærer, at andelen af borgere under 60 år vil falde, og andelen af borgere over 60 år vil stige yderligere i de to områder.

Forventet udvikling i hospitalsydelser
Der har gennem en årrække i regionen været fokus på at omlægge behandlinger og arbejdsgange for at sikre mere og bedre behandling inden for den økonomiske ramme. Det har betydet, at flere behandlinger i dag foretages ambulant, og patienter udskrives hurtigere end tidligere.

Fra 2007 til 2015 er den gennemsnitlige indlæggelsestid blev ca. én dag kortere - fra 4,3 dage i 2007 til 3,2 dage i 2015. Udviklingen i sengebehov varierer dog inden for de enkelte hospitaler og funktioner, hvor fx omlægning fra indlæggelse til ambulant behandling har været mere tydelig på det kirurgiske end det medicinske område.

Den forventede udvikling i sengeaktivitet på regionens hospitaler er vist i nedenstående figur 2. Fremskrivningen af sengeaktivitet tager hensyn til den forventede udvikling i befolkningsstørrelse og -sammensætning, og det er forudsat, at udviklingen i hospitalsydelser med blandt andet kortere liggetider fortsætter i samme takt som tidligere.

Figur 2. Forventet udvikling i sengeaktivitet på hospitaler



Kilde: Aktivitetsfremskrivning for Region Hovedstaden i 2018

I de kommende år vil efterspørgslen efter hospitalsydelser stige i takt med, at vi bliver flere borgere i regionen, og at befolkningen bliver ældre. Der forventes flere indlæggelser, men at indlæggelserne bliver kortere. Ovenstående udviklingstendenser med blandt andet omlægning til ambulant behandling og kortere liggetider er usikre, men det forventes, at tendenserne vil fortsætte, ligesom der fortsat vil være fokus på at opnå effektiviseringer.

Udviklingen understøttes af, at flere ydelser vil blive varetaget af kommunerne og almen praksis, blandt andet som følge af kommunale akutpladser. Det stiller krav til et tæt samarbejde og koordination omkring de indsatser, der går på tværs af sektorer.

Det vurderes, at der samlet set er tilstrækkelig antal senge på regionens hospitaler til at rumme den forventede aktivitetsudvikling frem til 2025. Såfremt der bliver behov for at håndtere et kapacitetspres, er det muligt at lave tilpasninger på tværs af hospitalerne, fx vil der være mulighed for ændre i optageområderne for de enkelte hospitaler og funktioner, så et fremadrettet pres på kapaciteten på et hospital kan håndteres af et andet hospital med ledig kapacitet.

5.2 Udviklingstendenser

I Region Hovedstaden er der igangsat en række tiltag for at imødekomme de tendenser og udfordringer, som forventes de kommende år. Tiltagene skal blandt andet understøtte, at man som patient bliver behandlet på højt fagligt niveau og i et sammenhængende forløb, hvor man bliver udredt og behandlet til tiden. Et væsentligt element i udviklingen af sundhedsvæsenet i disse år er nye teknologiske og digitale muligheder, der vil give nye udrednings- og behandlingsmuligheder og medvirke til at styrke kommunikationen i patientforløbene.

Behandling til tiden
Patienter i det danske sundhedsvæsen har en række rettigheder om udredning og behandling på hospitalerne, der blandt andet er fastlagt i Sundhedsloven. Det gælder retten til hurtig udredning og til at bestemme, hvilket hospital man ønsker at blive undersøgt eller behandlet på. Derudover har man for visse livstruende kræft- og hjertesygdomme ret til at blive behandlet inden for maksimale ventetider. Patientrettighederne stiller krav til, at regionen sikrer effektive forløb og prioriterer kapaciteten til nyhenviste patienter.

For i højere grad at sikre alle regionens borgere ensartede tilbud om hurtig udredning og behandling, har regionen i foråret 2018 oprettet garantiafdelinger indenfor udvalgte funktioner. En garantiafdeling er en eksisterende afdeling på et af regionens hospitaler, der får en regional garantiforpligtelse til at sikre kapacitet til hurtig udredning og behandling, hvis der opstår kapacitetsmangel på de øvrige afdelinger i regionen.

De diagnostiske funktioner har endvidere en afgørende rolle i forhold til at reducere ventetider og sikre overholdelse af udredning- og behandlingsgarantier. Det diagnostiske område har i de seneste år udviklet sig med stor hast, og den teknologiske og digitale udvikling vil betyde, at patienterne fremover vil opleve en højere kvalitet, hurtigere svartider samt diagnostik tættere på patienten. For at understøtte denne udvikling vil der i de kommende år blive igangsat en række konkrete initiativer inden for det diagnostiske område, der blandt andet skal sikre øget koordination på tværs af de diagnostiske funktioner og hospitaler.

Bedre og mere sammenhængende behandling for alle borgere
Regionsrådet har i 2016 nedsat 'Udvalget for Sammenhængende Patientforløb', der har fremsat 12 anbefalinger til mere sammenhængende udrednings- og behandlingsforløb. Målet er, at patienterne i højere grad skal inddrages i egen behandling, og at kommunikationen og koordinationen mellem hospitalsafdelinger, kommuner og praktiserende læger forbedres. Med afsæt i udvalgets anbefalinger er der fx etableret fælles medicinske ambulatorier på hospitalerne i Frederiksberg og Amager, hvor patienterne kan udredes og behandles for flere sygdomme samme sted. Med anbefalingerne er der endvidere fokus på at understøtte, at flere forløb kan foregå hos praktiserende læger.

Indførelsen af patientansvarlig læge skal ligeledes sikre bedre sammenhæng og koordination i patientforløbene samt øge patientens tryghed og tilfredshed med forløbet på hospitalet. Den patientansvarlige læge har det overordnede ansvar for patienter med eksempelvis længerevarende, kroniske og komplicerede forløb samt overblikket over patientens forløb på hospitalet. Indførelsen af patientansvarlig læge skal være fuldt implementeret inden udgangen af 2019.

Der har i de senere år været udfordringer med overbelægning på regionens hospitaler, særligt på medicinske afdelinger i vintermånederne. For at øge kapaciteten og nedbringe overbelægningen er der igangsat flere målrettede initiativer på hospitalerne. Blandt andet er bemandingen på medicinske afdelinger blevet øget, der arbejdes med at forbedre patientflow ved hjælp af hurtigere diagnostik og dermed hurtigere udskrivning af patienterne, samt ved oprettelse af 'bufferstuer' (rum der kan ændres til sengestuer). Der er endvidere igangsat indsatser, som skal forebygge infektioner og dermed undgå ekstra indlæggelsestid. Blandt andet er der opmærksomhed på at overholde de infektionshygiejniske retningslinjer på hospitalerne, ligesom anvendelse af isolationsstuer og enestuer kan reducere smitterisikoen. For at undgå at patienterne er indlagt længere end nødvendigt, er det endvidere afgørende med et tæt samarbejde mellem hospital, kommune og praktiserende læge, så der sikres gode tilbud til patienterne i overgangen efter hospitalsindlæggelse, særligt når det gælder de ældre medicinske patienter.

Nye digitale muligheder
Sundhedsplatformen blev indført i løbet af 2016-2017 på alle hospitaler i Region Hovedstaden og Region Sjælland og har erstattet 30 forældede og usammenhængende it-systemer. Et sammenhængende it-system understøtter kommunikation og viden om patienterne på tværs af hospitaler og sektorer og er med til at skabe større sammenhæng i behandlingen.

Med sundhedsplatformen samles alle patientens informationer i én elektronisk journal. Det giver personalet et fælles arbejdsredskab og betyder, at alle hospitaler i de to regioner arbejder i et samlet system, hvor data konstant opdateres, og personalet får hurtigt svar på fx blodprøver, scanninger og røntgenbilleder. Samtidig kan borgerne følge med i deres behandling på Min Sundhedsplatform. Her kan de blandt andet gå i dialog med

sundhedspersonalet, se journalnotater og prøvesvar. Samtidig kan patienter med længerevarende forløb aktivt deltage i booking af aftaler. I løbet af de kommende år arbejdes der med at opgradere funktionaliteterne og øge anvendelsesmulighederne i sundhedsplatformen.

Personlig medicin
Såvel nationalt som internationalt ses en udvikling, hvor personlig medicin i stigende grad anvendes til at sikre patienterne en bedre forebyggelse og behandling med færrest mulige bivirkninger. I personlig medicin bruges detaljeret viden om fx genmateriale, prøver og sygdomsforløb til at målrette diagnostik og behandling for den enkelte patient. Region Hovedstaden og Region Sjælland er gået sammen med Københavns Universitet og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) om at opbygge et forpligtende samarbejde om personlig medicin.

I det østdanske samarbejde vil der blive opbygget et fælles datacenter, genomcenter og biobank. Datacentret skal gøre det muligt for forskere og hospitaler at få adgang til relevant data. Genomcentret kan analysere patienters genmasse og udgør sammen med viden fra biologiske prøver et stærkt fundament for forskning og behandling inden for personlig medicin.

5.3 Visioner for forskning og innovation

Sundhedsforskning og -innovation er afgørende for, at borgerne får adgang til den nyeste viden og til de bedste metoder og teknologier, der skal garantere den bedste patientbehandling og livskvalitet. Hospitalsplan 2025 skal understøtte mulighederne for fortsat stærke faglige miljøer, hvor fundamentet for kvalitet, forskning, innovation og uddannelse er til stede på regionens hospitaler.

Inden for sundhedsforskning står Region Hovedstaden allerede i dag stærkt i den globale konkurrence. I 2017 var der i alt cirka 3.750 aktive forskere i regionen, og der er brugt ressourcer svarende til cirka 2,2 mia. kroner på forskning, hvoraf godt halvdelen blev finansieret af eksterne parter. Opgørelser viser også, at flere faggrupper i regionen deltager aktivt i forskning.

Formålet med sundhedsforskning og -innovation er blandt andet at sikre borgerne adgang til et effektivt sundhedsvæsen, som kan tilbyde den bedst mulige behandling, pleje og omsorg på både kort og længere sigt. Aktive forsknings- og innovationsmiljøer sikrer grundlaget for forskningsbaserede uddannelser og efteruddannelser af sundhedspersonalet og medvirker til at gøre sundhedsvæsenet attraktivt i forhold til rekruttering af forskere og sundhedspersonale. Desuden bidrager det til at styrke regionens erhvervsmæssige udvikling til gavn for hele landet.

Forskning som kilde til nye løsninger til gavn for patienter og hospitaler
I Region Hovedstaden er sundhedsforskningen organiseret i tæt samspil med den kliniske behandling og med udgangspunkt i, at den nye viden skal implementeres og bidrage til

nye behandlingsmuligheder og teknologier i klinisk praksis. Patientnær og international stærk sundhedsforskning og -innovation spiller således en helt central rolle i indsatsen for at udvikle nye medicinske, kirurgiske og medicotekniske løsninger (Life Science-området). Dette sker i et tæt samspil med universiteter, professionshøjskoler, andre forskningsinstitutioner og med erhvervslivet – blandt andet for at styrke den nationale indsats for Life Science.

Politik for Sundhedsforskning 2020 skabte forbedrede rammer for sundhedsforskningen på en række områder, og den efterfølgende Forskningsstrategi for Sundhedsforskning 2018-2022 viderefører indsatsen.

Også i de kommende år er der særlig fokus på at sikre, at forskning og innovation af høj kvalitet kan fremmes yderligere, så det kan bidrage til at løse de mere langsigtede udfordringer, som sundhedsvæsenet står over for. Udfordringer der blandt andet udspringer af ændret demografi, stigende krav om effektivisering og patienter med komplekse sygdomsforløb.

Regionens Forskningsstrategi for Sundhedsforskning 2018-2022 prioriterer fire forskningsområder, der skal understøtte løsninger på sundhedsvæsenets samlede udfordringer:

- Klinisk forskning
- Forskning i forebyggelse og sundhedsfremme
- Forskning i individbaseret medicin (personlig medicin)
- Sundhedstjenesteforskning

Regionens innovationsindsats har en central betydning for, at ny og relevant viden og teknologi, som udvikles gennem forskning og innovation, får optimale muligheder for at blive implementeret.

6. Rammer for Hospitalsplan 2025

Udviklingen af sundhedsvæsenet i Region Hovedstaden blev grundlagt med de første hospitals- og psykiatriplaner i 2007, der sidenhen er blevet revideret i flere omgange. De efterfølgende hospitalsplaner har bygget på de grundsten, der blev lagt med planerne fra 2007.

I hospitalsplanen fastlægges rammen for udviklingen af det regionale sundhedsvæsen, herunder hospitalsstrukturen og opgavefordelingen mellem regionens hospitaler. Det fremgår fx af hospitalsplanen, hvilken faglig profil de enkelte hospitaler har, samt hvilke sygdomsområder hospitalerne skal udrede og behandle for.

Regionsrådet beslutter hvert år, om der er behov at ændre i hospitalsplanen, så planen lever op til udviklingen, samt de krav og forventninger som borgerne har til hospitalsvæsenet. Den politiske forankring af ændringer i hospitalsplanen er med til at sikre løbende fokus på forbedringer - samtidig med at patienter og medarbejdere oplever en stabil retning for udviklingen af sundhedsvæsenet.

6.1 De overordnede rammer

Planlægning og tilrettelæggelse af sundhedsydelserne og hospitalsplanlægningen sker inden for rammerne af de nationale krav og anbefalinger på sundhedsområdet.

Sundhedsloven
Regionen skal i henhold til sundhedslovens § 206 udarbejde en samlet plan for tilrettelæggelsen af regionens virksomhed på sundhedsområdet. Hospitalsplanen indgår som en del af den samlede plan for sundhedsområdet. Som det fremgår af sundhedsloven, vil der ved udarbejdelse af hospitalsplanen blive indhentet rådgivning fra Sundhedsstyrelsen.

Hospitalsplanlægningen er desuden reguleret i sundhedslovens bestemmelser for specialeplanlægning, jf. sundhedsloven § 207-209. Sundhedsstyrelsen har vedtaget en specialeplan for 2017, der fastlægger, hvilke hospitaler der må varetage de specialiserede udrednings- og behandlingsfunktioner i Danmark. De specialiserede funktioner på hospitalerne varetages i overensstemmelse med deres faglige profiler i Hospitalsplan 2025.

6.2 Region Hovedstadens kliniske grundstruktur

Region Hovedstaden har fastlagt en klinisk grundstruktur for det regionale sundhedsvæsen. Den kliniske grundstruktur blev fastlagt i 2011, og er fortsat relevant og rammesættende. Med den kliniske grundstruktur forstås, hvilke organisatoriske rammer der skal være til stede for at gennemføre et fagligt og patientoplevet veltilrettelagt patientforløb. Udgangspunktet for regionens kliniske grundstruktur er, at det er patientens situation, der styrer forløbet, samt at den sundhedsfagligt ubegrundede ventetid skal reduceres mest muligt.

Den kliniske grundstruktur har afsæt i, at der skal være et akuthospital med akutafdeling i hvert af regionens planområder, jf. afsnit 6.3. Etablering af akutafdelinger har medført en gennemgribende ændring i organiseringen af hospitalerne. I denne hospitalsplans tidshorisont vil alle de nybyggede akutafdelinger i regionen blive ibrugtaget. Fremover bliver akutafdelingerne den samlede indgang for borgere med akut sygdom. Borgere med akut sygdom vil møde specialisterne i akutafdelingen fremfor på de forskellige hospitalsafdelinger, hvor de på alle tider af døgnet skal opleve sammenhæng og hurtig afklaring af deres videre forløb. Hurtig og nem adgang til diagnostiske undersøgelser i den indledende udredning er afgørende for et hurtigt og godt flow. Den nye organisering betyder, at der stilles andre krav til de sundhedsfaglige kompetencer, og der vil også fremadrettet være fokus på at sikre et organisatorisk set-up, som kan understøtte denne udvikling.

Regionen som én udredende og behandlende enhed
Regionen er én udredende og behandlende enhed og skal betragtes som én hospitalsenhed. Det betyder, at behandlingen skal leveres med den samme høje kvalitet i hele regionen. Regionens borgere skal modtage behandling på et højt fagligt kvalitets- og serviceniveau, uanset hvor de bor, samt hvor og hvornår de kommer i kontakt med det regionale sundhedsvæsen.

Hospitalerne er afdelingsopbygget med udgangspunkt i funktioner (de lægefaglige specialer), som hospitalernes ledelsesstrukturer også tager afsæt i. Hospitalerne skal indrette sig og tilrettelægge behandlingen, så det understøtter gode patientforløb på tværs af regionens hospitalsmatrikler, afdelinger og faggrænser. Hospitalerne har delvist forskellige faglige profiler og forskellige optageområder, og de har et fælles ansvar for at samarbejde om at levere den bedst mulige hospitalsbehandling til alle regionens borgere.

Nærmere information om regionens kliniske grundstruktur kan ses i rapporten: ’Anbefalinger til fremtidens kliniske grundstruktur – Region Hovedstaden, februar 2011’.

6.3 Hospitalsstruktur og planområder

Rigshospitalet som landets højest specialiserede hospital
Rigshospitalet er regionens og landets højest specialiserede hospital, hvor eksperter og forskere er samlet for at sikre, at hospitalet i sin behandling, forskning og uddannelse kan måle sig med de bedste internationalt. På Rigshospitalet tilbydes højt specialiserede

behandlinger af borgere i Danmark, Færøerne og Grønland, og hvis behandlinger kun skal varetages ét sted i landet, bør det være på Rigshospitalet. På den måde sikres, at alle borgere i rigsfællesskabet kan få højt specialiseret behandling og ekspertise ved sjældne og fagligt komplicerede sygdomme.

Rigshospitalet har regionens traumecenter, hvor svært tilskadekomne samt kritisk syge patienter modtages. Disse patienter kræver en specialiseret indsats og samarbejde med mange diagnostiske og kliniske funktioner på højt specialiseret niveau.

Ét akuthospital i hvert planområde
Region Hovedstaden er inddelt i fire planområder med ét akuthospital og mindst ét psykiatrisk center i hvert område, jf. figur 3. Planområdet er det geografiske område, som akuthospitalets patienter hovedsageligt kommer fra.

Med Hospitalsplan 2025 sikres mere ligeværdige akuthospitaler, hvor størstedelen af funktionerne er til stede. Inddelingen i planområder sikrer, at borgerne kan få behandlet de almindeligt og hyppigt forekommende sygdomme i nærheden af deres bopæl. Der er akutafdelinger på hvert akuthospital, der modtager akut syge eller tilskadekomne patienter. De fire akuthospitaler vil fortsat have delvist forskellige faglige profiler og skal samarbejde for at sikre den bedste behandling for alle regionens borgere, uanset hvilket planområde borgerne bor i. Flere af akuthospitalerne vil også fremover have aktivitet på flere matrikler.

Hertil kommer Bornholms Hospital, der indtager en særstatus på grund af de særlige geografiske forhold.

Figur 3. Hospitaler og psykiatriske centre i planområder

Planområde	Hospital	Psykiatrisk Center
Hele regionen	Rigshospitalet	Psykiatrisk Center Sct. Hans Psykoterapeutisk Center Stolpegård
Nord	Nordsjællands Hospital	Psykiatrisk Center Nordsjælland
Midt	Herlev og Gentofte Hospital	Psykiatrisk Center Ballerup
Syd	Amager og Hvidovre Hospital	Psykiatrisk Center Amager Psykiatrisk Center Glostrup
Byen	Bispebjerg Hospital	Psykiatrisk Center København
Bornholm	Bornholms Hospital	Psykiatrisk Center Bornholm

Opdelingen i planområder sikrer, at hvert område har et passende befolkningsgrundlag, så der kan opretholdes bæredygtige hospitaler og afdelinger. Planområderne giver et grundlag for et godt tværsektorielt samarbejde med de kommuner og praktiserende læger,

der ligger inden for planområdet, og opdeling i planområder er dermed med til at understøtte sammenhængende patientforløb uden unødvendige overflytninger.

De fire planområder følger kommunegrænserne, og for Københavns Kommune følger planområderne bydelsinddelingen. Den geografiske inddeling af planområderne er vist på nedenstående kort.


Gribskov
Helsinger
Halsnæs
Fredensborg
Nord
Hillerød
Hørsholm
Allerød
Rudersdal
Frederikssund
Midt
Furesø
Lyngby-Taarbæk
Egedal
Gentofte
Gladsaxe
Ballerup
Herlev
Byen
Glostrup
Albertslund
Rødovre
Vesterbro
Amager Øst
Valby
Høje-Taastrup
Brøndby
Amager Vest
Hvidovre
Vallensbæk
Tårnby
Ishøj
Syd
Dragør


Bornholm
Bornholm


Byen
Brønshøj-Husum
Bispebjerg
Østerbro
Nørrebro
Vanløse
Indre by
Frederiksberg

Den konkrete kommunesammensætning af planområderne er baseret på en samlet betragtning, der afvejer hensyn til såvel befolkningsunderlag som regionens geografi og trafikale infrastruktur. Planområderne har på nuværende tidspunkt et befolkningsgrundlag på mellem ca. 320.000-550.000 indbyggere. Denne størrelse anses for hensigtsmæssigt for at varetage de akutte hovedfunktioner inden for både det kirurgiske og medicinske område. Prognoser for befolkningsudviklingen viser, at befolkningsgrundlaget inden for de fire planområder vil ændre sig frem mod 2025, jf. afsnit 5.1. Prognoserne og den reelle befolkningsudvikling i planområderne vil blive fulgt tæt for at vurdere, om der på et senere tidspunkt er behov for at ændre i fordelingen af bydele og kommuner mellem planområderne.

Region Hovedstadens Psykiatri
Region Hovedstadens Psykiatri er ét hospital, som har aktivitet fordelt på flere matrikler og psykiatriske centre. Psykiatrien er ligeledes inddelt i fire planområder, og der er stort sammenfald mellem de somatiske hospitalers og de psykiatriske centres optageområder. Der er en til to psykiatriske centre i hvert planområde, der varetager en overvejende del af den psykiatriske behandling.

Region Hovedstadens Psykiatri udgør sammen med de seks somatiske hospitaler regionens samlede hospitalsvæsen.

Der henvises til kapitel 7 for uddybende beskrivelse af hospitalernes faglige profil.

6.3.1 Optageområder for akut og planlagt behandling

De fire optageområder i Region Hovedstaden er udgangspunktet for visitation af borgere til sundhedsfaglig behandling. Som udgangspunkt er alle kommuner og bydele i regionen kun knyttet til ét optageområde for så vidt angår behandling på hovedfunktionsniveau dvs. de almindeligt og hyppigt forekommende sygdomme.

I hvert planområde er der en central visitationsenhed (CVI), der videreformidler planlagte og akutte henvisninger fra praktiserende læger, speciallæger og Akuttelefonen 1813 til hospitalsafdelingerne. Der er fortsat mulighed for kontakt mellem henvisende læge og modtagende afdeling. Patienter der indbringes med ambulance sker udenom CVI. Formålet med central visitation er at optimere logistikken omkring henvisningsforløb og at skabe sikre henvisningsforløb.

Hospitalernes optageområder følger ikke altid planområderne, da det ikke er alle funktioner (lægefaglige specialer), der er til stede på de enkelte akuthospitaler. Inden for specifikke områder varetages behandlingen således for patienter fra flere forskellige planområder, jf. kapitel 7 om hospitalernes faglige profiler. Fordelingen af funktioner mellem regionens somatiske hospitaler fremgår af afsnit 7.9.

Af Sundhedsstyrelsens specialeplanlægning (jf. rapporten 'Specialeplanlægning – begreber, principper og krav' fra 2015) fremgår, hvordan de specialiserede udrednings- og behandlingsfunktioner skal varetages i Danmark:

- Regionsfunktioner vedrører funktioner, som har en vis kompleksitet, er relativt sjældent forekommende og/eller kræver mange ressourcer, fx samarbejde med flere andre funktioner (lægefaglige specialer).
- Højtspecialiserede funktioner vedrører funktioner, som har en stor kompleksitet, er sjældent forekommende og/eller kræver mange ressourcer.

På baggrund af Region Hovedstadens befolkningsstørrelse og organiseringen med fire store akuthospitaler varetages regionsfunktioner typisk 3-5 steder i regionen.

For højt specialiserede funktioner er udgangspunktet, at de kun skal varetages ét sted i regionen. En stor del af den højtspecialiserede behandling varetages på Rigshospitalet, men også andre hospitaler i regionen varetager højt specialiseret behandling.

Nogle specialfunktioner er af så stor kompleksitet eller så sjældne, at behandlinger ikke kan tilbydes i Danmark. I de tilfælde indstilles patienten til højt specialiseret behandling i udlandet.

Optageområderne for den akutte behandling er knyttet til placeringen af akutafdelinger og akutklinikker i regionen. Som udgangspunkt følger de planområderne. Akutbetjeningen er nærmere beskrevet i kapitel 8.

Funktioner på flere hospitalsmatrikler
På nogle hospitaler er der afdelinger, der har funktioner på flere matrikler. Det kan være en funktion, der varetages af personale (ofte speciallæger) fra et andet hospital. Det kan eksempelvis organiseres som en udefunktion, faste konsulentordninger, tilsyn eller tilkaldeordninger. Udefunktioner kan særligt på det ambulante område være hensigtsmæssigt for at sikre tilstedeværelse af lægefaglige kompetencer inden for behandlingsområder, som ikke i forvejen varetages på det pågældende hospital.

Ved etablering af afdelinger med funktioner på flere hospitaler er det vigtigt, at der tages hensyn til en faglig optimal drift af funktionerne. I forhold til etablering af funktioner inden for de tværgående kliniske funktioner, fx patologi, som er ledet af en anden hospitalsdirektion, skal der sikres en optimal betjening af øvrige kliniske funktioner, så der sikres patientforløb uden unødvendige forsinkelser.

6.4 Samarbejde med andre regioner

Region Hovedstaden samarbejder med de andre regioner i landet, særligt vedrørende den specialiserede behandling. Den enkelte region har et ansvar for at indgå aftaler med øvrige regioner i de tilfælde, hvor den pågældende region ikke varetager en given specialfunktion med henblik på at viderehenvise patienten til den rette behandling. I de få

tilfælde, hvor hospitalerne i Region Hovedstaden ikke varetager en specialfunktion, eller i tilfælde af eventuelle kapacitetsudfordringer, bliver regionens borgere henvist til specialbehandling andre steder i landet eller eventuelt i udlandet. Regionen har derfor fokus på at skabe velfungerende samarbejder med de øvrige regioner.

I kraft af den geografiske nærhed er der et særligt tæt samarbejde med Region Sjælland. Hospitalerne i Region Hovedparten behandler patienter fra hele landet, men hovedparten af disse patienter er fra Region Sjælland. Baggrunden er især, at Region Sjælland ikke varetager alle specialiserede behandlinger, jf. afsnit 6.3.1 om Sundhedsstyrelsens specialeplanlægning. Patienter fra Region Sjælland henvises som udgangspunkt til Region Hovedstaden, og de specialiserede behandlinger er derfor planlagt med udgangspunkt i et samlet patientgrundlag for de to regioner.

For at styrke hospitalsvæsenet og sikre at borgerne i Østdanmark får den optimale behandling, har Region Hovedstaden og Region Sjælland indgået et forpligtende og styrket samarbejde om blandt andet behandling, kapacitet og faglig udvikling. Med samarbejdet skal der sikres en tæt dialog mellem de to regioner om varetagelsen af specialiserede behandlinger, inden der eventuelt inddrages andre regioner. Region Hovedstaden vil endvidere via det tætte samarbejde understøtte, at Region Sjælland hjemtager flere specialiserede funktioner, hvor det er fagligt hensigtsmæssigt.

7. Hospitalsstruktur

I Region Hovedstaden er hospitalsstrukturen og opgavefordelingen mellem hospitalerne løbende blevet tilpasset med de foregående hospitalsplaner. En af de væsentligste ændringer er den organisatoriske og ledelsesmæssige sammenlægning af de tidligere nær- og områdehospitaler til fire store akuthospitaler: Amager og Hvidovre Hospital, Bispebjerg Hospital, Herlev og Gentofte Hospital samt Nordsjællands Hospital. Flere af akuthospitalerne har således aktivitet på flere matrikler.

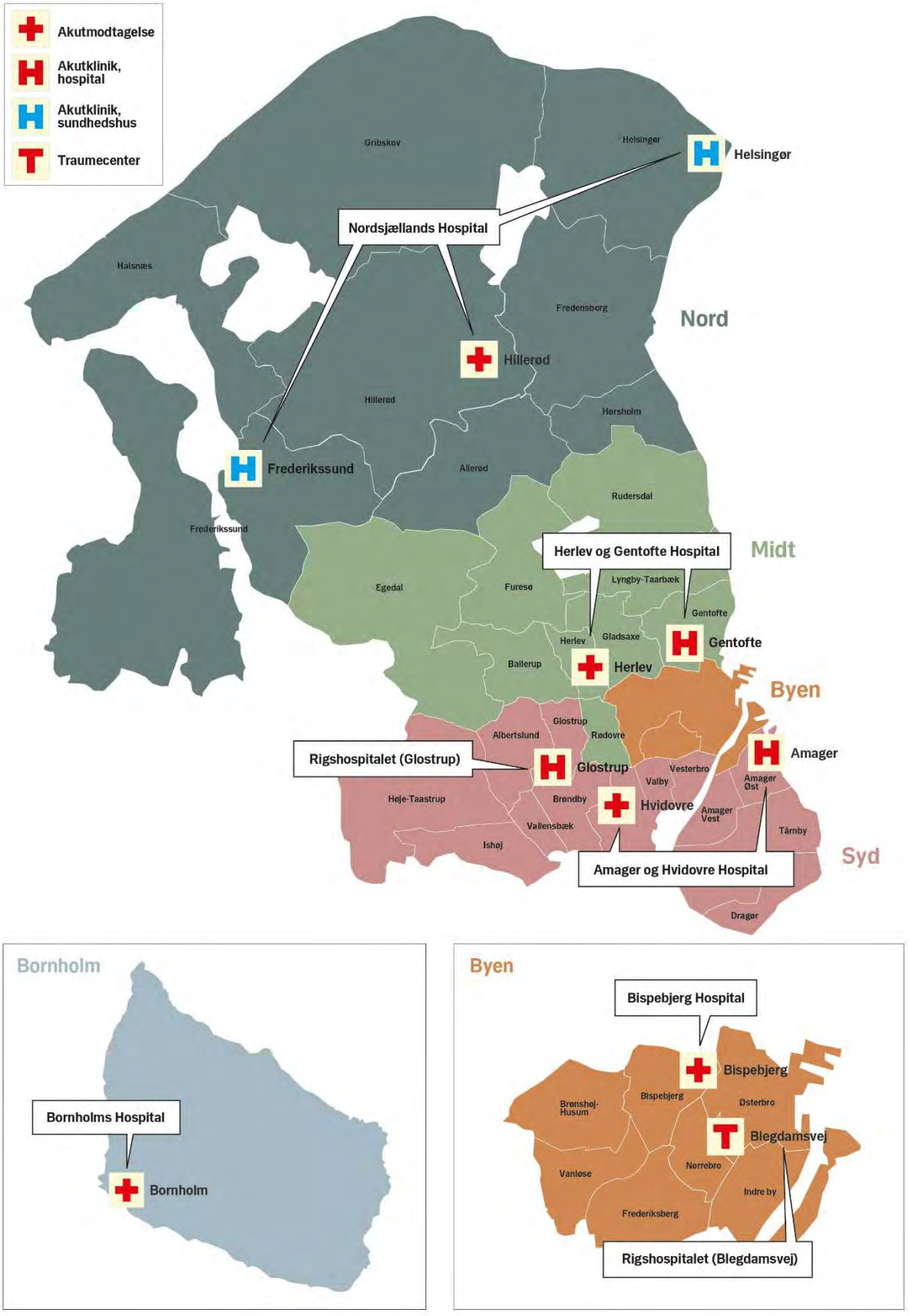
Foruden de fire akuthospitaler består hospitalsstrukturen af Rigshospitalet som regionens og landets højest specialiserede hospital, samt Bornholms Hospital der indtager en særstatus på grund af de særlige geografiske forhold.

Region Hovedstadens Psykiatri er ét hospital, der sammen med de øvrige seks hospitaler udgør regionens samlede hospitalsvæsen.

På de enkelte akuthospitaler varetages ikke alle funktioner (lægefaglige specialer), men hospitalerne samarbejder for at sikre den bedste behandling for alle regionens borgere. Nedenfor er den vedtagne hospitalsstruktur for 2025, herunder fordeling af funktioner på hospitalerne, beskrevet. Der er anvendt danske betegnelser i beskrivelsen af funktionerne, idet det er besluttet at igangsætte en udvikling i retning af, at afdelingsnavne på regionens hospitaler skal være mere patientvenlige.

For overblik over hvilke ændringer, der er foretaget i hospitalsplanen, henvises til kapitel 3.

De seks somatiske hospitaler bliver med implementeringen af Hospitalsplan 2025 geografisk placeret som vist på kortet nedenfor.


Akutmodtagelse
Akutklinik, hospital
Akutklinik, sundhedshus
Traumecenter
Gribskov
Helsinger
Helsingør
Nordsjællands Hospital
Halsnæs
Fredensborg
Nord
Hillerød
Hillerød
Hørsholm
Frederikssund
Allerød
Rudersdal
Frederikssund
Herlev og Gentofte Hospital
Midt
Egedal
Furesø
Lyngby-Taarbæk
Gentofte
Herlev
Gladsaxe
Gentofte
Ballerup
Herlev
Byen
Glostrup
Albertslund
Rødovre
Amager
Rigshospitalet (Glostrup)
Glostrup
Vesterbro
Valby
Amager Øst
Høje-Taastrup
Brøndby
Hvidovre
Amager Vest
Vallensbæk
Tårnby
Ishøj
Syd
Amager og Hvidovre Hospital
Dragør
Bornholm
Bornholms Hospital
Bornholm
Byen
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg
Bispebjerg
Brønshøj-Husum
Østerbro
Blegdamsvej
Nørrebro
Vanløse
Indre by
Frederiksberg
Rigshospitalet (Blegdamsvej)

7.1 Rigshospitalet

Den 1. januar 2015 blev Rigshospitalet og Glostrup Hospital organisatorisk fusioneret. Rigshospitalet har funktion på matriklerne Blegdamsvej og Glostrup.

Rigshospitalet er regionens og landets højest specialiserede hospital med mange højtspecialiserede funktioner og afdelinger. Hospitalet har en særlig status, da det varetager et stort antal specialfunktioner for hele landet samt for de færøske og grønlandske sundhedsvæsener. Alle funktioner (lægefaglige specialer), der varetages på Rigshospitalet, varetages på specialfunktionsniveau og for de fleste områders vedkommende kun på dette niveau.

På matriklen på Blegdamsvej ligger regionens traumecenter med højt specialiseret traumecenterfunktion. Her modtages svært tilskadekomne patienter og kritisk syge patienter, som kræver en speciel indsats og samarbejde på stedet mellem mange diagnostiske og kliniske funktioner på højt specialiseret niveau.

Hospitalet varetager såvel akutte som planlagte funktioner inden for en lang række områder som fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, det medicinske område, hjerne- og nervesygdomme, urinvejskirurgi, kvindesygdomme samt øre-næse-halskirurgi. For det medicinske område på Glostrup-matriklen gælder, at det hører under Amager og Hvidovre Hospital.

Inden for fx karkirugi, hjerne- og nervekirurgi, arvelige sygdomme, laboratorie for vævsygdomme og blodbank, gigt, bindevævs- og rygsygdomme og øjensygdomme varetager hospitalet hoved- og specialfunktioner for hele regionen. Desuden vil behandling af blodsygdomme i regionen fremover blive varetaget på Rigshospitalet.

Herudover varetager hospitalet for hele regionen en særlig tværfaglig funktion for sjældne sygdomme, og yder døgndækkende billeddiagnostik og akutte operationsfaciliteter.

Rigshospitalet varetager endvidere en stor del af regionens kræftbehandling, herunder stråleterapi, samt flere specialfunktioner for hele landet. Alle transplantationer, som foretages i Region Hovedstaden, udføres på Rigshospitalet. Rigshospitalet varetager endvidere børnehjertekirurgi hos børn og unge under 18 år for hele landet.

Hospitalet huser også et demensteam, et hovedpinecenter og en række regionsdækkende funktioner: Klinik for Rygmarvsskade, Afsnit for Traumatisk Hjerneskade samt Respirations Center Øst.

Hospitalets funktioner i 2025

Akutfunktioner
• Traumecenter

Kirurgiske funktioner
• Led- og knoglekirurgi
• Hjerne- og nervekirurgi
• Kirurgi
• Børnekirurgi og kirurgi på børn under 2 år
• Karkirurgi
• Hjerte- og Lungekirurgi
• Urinvejskirurgi
• Plastikkirurgi inkl. brandsårsbehandling
• Rygkirurgi

Intern medicinske funktioner
• Hjertesygdomme
• Lungesygdomme
• Mave-, tarm- og leversygdomme
• Hormon- og stofskiftesygdomme
• Ældresygdomme
• Gigt-, bindevævs- og rygsygdomme
• Infektionssygdomme
• Nyresygdomme
• Blodsygdomme

For de medicinske funktioner på Glostrup-matriklen gælder, at de hører under Amager og Hvidovre Hospital.

Kvinde-barn funktioner
• Kvindesygdomme, graviditet og fødsel inkl. fertilitetsbehandling
• Børne- og ungesygdomme, herunder behandling af nyfødte

Tværgående funktioner
• Anæstesi (bedøvelse) og intensivbehandling inkl. anæstesi af børn samt tværfagligt smertecenter
• Røntgen og skanning
• Biokemisk laboratorie
• Nuklearmedicin
• Laboratorie for vævsygdomme og blodbank inkl. transplantationsimmunologi og transfusionsmedicinsk rådgivning
• Mikrobiologisk laboratorie
• Patologi
• Arvelige sygdomme

Øvrige kliniske funktioner
• Hjerne- og nervesygdomme inkl. klinisk neurofysiologi og specialiseret neurorehabilitering
• Øjensygdomme - med tilsyns- og akutfunktion for hele regionen
• Kræftsygdomme inkl. strålebehandling
• Øre-, næse- og halskirurgi inkl. høresygdomme
• Tand-, mund- og kæbekirurgi

Andre funktioner
• Palliativ enhed (lindrende behandling)
• Demensenhed (varetages i samarbejde med Bispebjerg Hospital)
• Center for Sjældne Sygdomme
• Trykkammerbehandling
• Patienthotel

7.2 Amager og Hvidovre Hospital

Amager og Hvidovre Hospital blev fusioneret den 1. januar 2012. Hospitalet har aktivitet på hospitalsmatriklerne Amager, Hvidovre og Glostrup.

Amager og Hvidovre Hospital er akuthospital for planområde Syd. Planområdet omfatter kommunerne: Albertslund, Brøndby, Dragør, Glostrup, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Tårnby, Vallensbæk, og følgende bydele i Københavns Kommune; Amager Vest, Amager Øst, Valby og Vesterbro. Befolkningsprognosen viser, at der i 2025 vil bo cirka 610.000 borgere i dette optageområde. Hospitalet er dermed det akuthospital, som har det største optageområde.

Hospitalet har akutafdeling på Hvidovre-matriklen og en akutklinik og medicinsk afdeling på Amager-matriklen. Hospitalet har også ansvaret for den medicinske funktion og akutklinikken på Rigshospitalet (Glostrup-matriklen).

For planområde Syd varetager hospitalet akutte og planlagte funktioner inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, det medicinske område, lindrende behandling og kvinde-barn sygdomme.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet kirurgi, mave-, tarm- og leversygdomme, infektionssygdomme samt børne-og ungesygdomme. Desuden er den diagnostiske enhed for planområde Syd beliggende her, ligesom regionens screeningsprogram for livmoderhalskræft ledes af hospitalet.

Hospitalets infektionsmedicinske afdeling varetager den østdanske beredskabsfunktion for behandling og isolation af patienter med smitsomme sygdomme.

Hospitalets funktioner i 2025

Akutfunktioner
• Akutafdeling
• Akutklinikker

Kirurgiske funktioner
• Led- og knoglekirurgi
• Kirurgi

Intern medicinske funktioner
• Hjertesygdomme
• Lungesygdomme
• Mave-, tarm- og leversygdomme
• Hormon- og stofskiftesygdomme
• Ældresygdomme
• Infektionssygdomme
• Nyresygdomme (dialysefunktion - ledet af Herlev og Gentofte Hospital)

Kvinde-barn funktioner

• Kvindesygdomme, graviditet og fødsel inkl. fertilitetsbehandling
• Børne- og ungesygdomme, herunder behandling af nyfødte

Øvrige kliniske funktioner
• Hjerne- og nervesygdomme (funktion varetages af Rigshospitalet).

Tværgående funktioner
• Anæstesi (bedøvelse) og intensivbehandling
• Røntgen og skanning
• Biokemisk laboratorie
• Nuklearmedicin
• Laboratorie for vævsygdomme og blodbank (funktion ledet af Rigshospitalet)
• Mikrobiologisk laboratorie
• Patologi

Andre funktioner
• Palliativ enhed (lindrende behandling)
• Diagnostisk enhed

7.3 Bispebjerg Hospital

Bispebjerg og Frederiksberg Hospital blev fusioneret den 1. januar 2012, men har fortsat aktivitet på to matrikler. Når det nye hospital på Bispebjerg Bakke er klar til ibrugtagning, skal aktiviteten på de to matrikler samles. Indtil det nye hospital står klar, navngives hospitalet Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Derefter vil det blive navngivet Bispebjerg Hospital.

Bispebjerg Hospital er akuthospital for planområde Byen. Planområdet omfatter de københavnske bydele Bispebjerg, Brønshøj-Husum, Indre by, Nørrebro, Vanløse og Østerbro samt Frederiksberg Kommune. Befolkningsprognosen viser, at der i 2025 vil bo cirka 490.000 borgere i optageområdet.

Hospitalet har akutafdeling på Bispebjerg-matriklen, og en akutklinik på Frederiksberg-matriklen. Med ibrugtagning af det nye Bispebjerg Hospital samles aktiviteten her, og akutklinikken på Frederiksberg-matriklen lukkes senest i 2023.

Hospitalet varetager såvel de akutte som de planlagte funktioner for planområde Byen inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi samt funktionerne på det medicinske område. I samarbejde med Rigshospitalet varetages patienter med hjerne- og nervesygdomme i planområderne Byen og Syd.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet lungesygdomme, hud-, allergi- og kønssygdomme, hjertesygdomme, kirurgi samt hjerne- og nervesygdomme. Endvidere er den diagnostiske enhed for planområde Byen beliggende på hospitalet.

Bispebjerg Hospital har endvidere en afdeling for hud-, allergi- og kønssygdomme, der har et videncenter for sårheling, som betjener hele regionen.

Hospitalet varetager forebyggelse og udredning af arbejds- og miljøbetingede lidelser for hele regionen. Desuden varetages den klinisk farmakologiske funktion for hele regionen, herunder den landsdækkende giftinformation, der rådgiver om alle former for forgiftninger.

Med ibrugtagning af Nyt Hospital Bispebjerg oprettes et kvinde-barn center på Bispebjerg Hospital, der skal rumme plads til ca. 3500 fødsler årligt. Der etableres afdelinger for kvindesygdomme, graviditet og fødsel samt børn- og ungesygdomme inkl. behandling af nyfødte.

Hospitalets funktioner i 2025

Akutfunktioner
• Akutafdeling

Kirurgiske funktioner
• Led- og knoglekirurgi

• Kirurgi

Kvinde-barn funktioner
• Kvindesygdomme, graviditet og fødsel
• Børne- og ungesygdomme, herunder behandling af nyfødte

Intern medicinske funktioner
• Hjertesygdomme
• Lungesygdomme
• Mave-, tarm- og leversygdomme
• Hormon- og stofskiftesygdomme
• Infektionssygdomme
• Ældresygdomme
• Gigt, bindevævs- og rygsygdomme (ambulant funktion ledet af Rigshospitalet)

Øvrige kliniske funktioner
• Hud-, allergi- og kønssygdomme
• Hjerne- og nervesygdomme (inkl. en neurofysiologisk funktion, som er ledet af Rigshospitalet)
• Høresygdomme (funktion ledet af Rigshospitalet)
• Arbejds- og miljømedicin
• Farmakologi

Tværgående funktioner
• Anæstesi (bedøvelse) og intensivbehandling
• Røntgen og skanning
• Biokemisk laboratorie
• Nuklearmedicin
• Laboratorie for vævsygdomme (funktion ledet af Rigshospitalet)
• Mikrobiologisk laboratorie (funktion ledet af Amager og Hvidovre Hospital)
• Patologi (funktion ledet af Rigshospitalet)

Andre funktioner
• Demens enhed (varetages i samarbejde med Rigshospitalet)
• Diagnostisk enhed
• Palliativ enhed (lindrende behandling)
• Giftlinjen
• Socialmedicinsk Enhed
• Parker Instituttet
• Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse
• Center for Komplekse Symptomer

7.4 Herlev og Gentofte Hospital

Herlev og Gentofte Hospital blev fusioneret d. 1. januar 2015, og har aktivitet på to matrikler.

Herlev og Gentofte Hospital er akuthospital for planområde Midt. Planområdet omfatter kommunerne: Ballerup, Egedal, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal og Rødovre. Befolkningsprognosen viser, at der i 2025 vil bo cirka 470.00 borgere i optageområdet.

Hospitalet har akutafdeling på Herlev-matriklen og en akutklinik og medicinsk afdeling på Gentofte-matriklen.

Hospitalet varetager såvel de akutte som de planlagte funktioner for planområde Midt inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, hjerne- og nervesygdomme, det medicinske område og kvinde-barn sygdomme.

Hospitalet er regionens udviklingshospital for planlagt kirurgi på Gentofte-matriklen.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet lungesygdomme, børne- og ungesygdomme, urinsvejskirurgi, brystkirurgi og plastikkirurgi. Herudover huser hospitalet den diagnostiske enhed for planområde Midt.

Hospitalet har desuden en Hud- og Allergiafdeling, der har en stærk profil i forhold til allergisygdomme. Afdelingen omfatter blandt andet Videncenter for allergi og Dansk Børne Astma Center.

Hospitalet skal for hele regionen varetage brystkirurgi, som primært er kirurgisk behandling af brystkræftpatienter samt varetage mammaradiologi (billeddiagnostisk af brystet) og lede regionens brystkræftscreeningsprogram.

Herlev og Gentofte Hospital har som et af landets kræftcentre en markant profil på kræftområdet med blandt andet døgndækkende billeddiagnostiske undersøgelser, akutte operationsfaciliteter og stråleterapienhed.

Hospitalets funktioner i 2025

Akutfunktioner
• Akutafdeling
• Akutklinik

Kirurgiske funktioner
• Led- og knoglekirurgi
• Kirurgi
• Urinvejskirurgi
• Plastikkirurgi
• Brystkirurgi

• Karkirurgi (planlagt behandling - funktion ledet af Rigshospitalet)

Intern medicinske funktioner
• Hjertesygdomme
• Lungesygdomme
• Mave-, tarm- og leversygdomme
• Hormon- og stofskiftesygdomme
• Ældresygdomme
• Infektionssygdomme
• Nyresygdomme
• Blodsygdomme
• Gigt-, bindevævs- og rygsygdomme (ambulant funktion ledet af Rigshospitalet)

Kvinde-barn funktioner
• Kvindesygdomme, graviditet og fødsel inkl. fertilitetsbehandling
• Børne- og ungesygdomme, herunder behandling af nyfødte

Øvrige kliniske funktioner
• Hjerne- og nervesygdomme
• Kræftsygdomme inkl. strålebehandling
• Øre-, næse- og halskirurgi inkl. høresygdomme (planlagt behandling - funktion ledet af Rigshospitalet)
• Hud-, allergi- og kønssygdomme

Tværgående funktioner
• Anæstesi (bedøvelse) og intensivbehandling samt tværfagligt smertecenter
• Røntgen og skanning
• Biokemisk laboratorie
• Nuklearmedicin
• Laboratorie for vævsygdomme og blodbank (funktion ledet af Rigshospitalet)
• Mikrobiologisk laboratorie
• Patologi

Andre funktioner
• Palliativ enhed (lindrende behandling)
• Demens enhed
• Diagnostisk enhed
• Center for Cancer Immun Terapi

7.5 Steno Diabetes Center Copenhagen

Steno Diabetes Center blev overtaget af Region Hovedstaden d. 1. januar 2017 og er navngivet Steno Diabetes Center Copenhagen. Centret er beliggende i Gentofte, indtil byggeriet af et nyt diabetescenter på Herlev-matriklen er klar til ibrugtagning.

Steno Diabetes Center Copenhagen varetager behandling af diabetes og forskning på området sammen med andre hospitaler i Region Hovedstaden. På centret modtager borgere med diabetespatienter individuel behandling og forebyggelse med udgangspunkt i borgernes situation, herunder i samarbejde med hospitaler, kommuner, praktiserende læger og øvrige aktører.

Centret har en regional funktion i forhold til at udvikle og løfte den samlede diabetesindsats i Region Hovedstaden, både på hospitaler, hos praktiserende læger og i kommuner. Visionen for centret er, at det skal være drivkraften i et klinisk samarbejde om behandling og forebyggelse af diabetes, der understøttes af stærke miljøer inden for klinisk diabetesforskning, sundhedsfremmeforskning samt uddannelse af patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle.

Centret varetager ambulante funktioner for hele regionen og særligt for planområde Midt.

Størstedelen af diabetesbehandlingen varetages på hovedfunktionsniveau, men centret varetager også specialfunktioner.

Hospitalets funktioner i 2025

Intern medicinsk funktion
• Hormon- og stofskiftesygdomme

7.6 Nordsjællands Hospital

Nordsjællands Hospital blev etableret i februar 2013 som en fusion af Hillerød Hospital, Frederikssund Hospital og Helsingør Hospital (lukket i 2013). Hospitalets funktioner varetages fra matriklerne i Hillerød og Frederikssund samt fra sundhedshuset i Helsingør. Når Nyt Hospital Nordsjælland er færdigbygget i forventeligt 2022, skal aktiviteten i Hillerød og Frederikssund samles her, og der etableres et sundhedshus med akutklinik i Frederikssund. Sundhedshuset i Helsingør, som rummer en akutklinik og en række ambulatoriefunktioner, hører også under Nordsjællands Hospital.

Nordsjællands Hospital er akuthospital for planområde Nord. Planområdet omfatter kommunerne: Allerød, Fredensborg, Frederikssund, Halsnæs, Gribskov, Helsingør, Hillerød samt Hørsholm. Befolkningsprognosen viser, at der i 2025 vil bo cirka 330.000 borgere i optageområdet.

Nordsjællands Hospital har akutafdeling på matriklen i Hillerød og akutklinikker i Helsingør og Frederikssund.

Hospitalet varetager såvel de akutte som de planlagte funktioner for planområde Nord inden for fx kirurgi, led- og knoglekirurgi, hjerne- og nervesygdomme, det medicinske område, og kvinde-barn området. Desuden varetager hospitalet øre-, næse- og halskirurgi inkl. høresygdomme for planområde Midt og Nord.

Hospitalet varetager også en række specialfunktioner inden for blandt andet led- og knoglekirurgi, kræftsygdomme (medicinsk behandling), øre-, næse- og halskirurgi samt børne- og ungesygdomme. Herudover er den diagnostiske enhed for planområde Nord beliggende på hospitalet.

Nordsjællands Hospital leder endvidere genoptræningscentret Montebello, som geografisk er placeret i Spanien, hvortil patienter fra hele landet kan henvises.

Hospitalets funktioner i 2025

Akutfunktioner:
• Akutafdeling
• Akutklinikker

Kirurgiske funktioner
• Led- og knoglekirurgi
• Kirurgi

Intern medicinske funktioner
• Hjertesygdomme
• Lungesygdomme
• Mave-, tarm- og leversygdomme
• Hormon- og stofskiftesygdomme
• Ældresygdomme
• Infektionssygdomme

• Nyresygdomme inkl. dialyseafsnit
• Gigt, bindevævs- og rygsygdomme (ambulant funktion ledet af Rigshospitalet)

Kvinde-barn funktioner
• Kvindesygdomme, graviditet og fødsel inkl. fertilitetsbehandling
• Børne- og ungesygdomme, herunder behandling af nyfødte

Øvrige kliniske funktioner
• Hjerne- og nervesygdomme, inkl. en neurofysiologisk funktion som er ledet af Rigshospitalet
• Øjensygdomme (funktion ledet af Rigshospitalet)
• Øre-, næse- og halskirurgi inkl. høresygdomme
• Kræftsygdomme (medicinsk behandling)

Tværgående funktioner
• Anæstesi (bedøvelse) og intensivbehandling
• Røntgen og skanning
• Nuklearmedicin
• Biokemisk laboratorie
• Laboratorie for vævsygdomme og blodbank (funktion ledet af Rigshospitalet)
• Mikrobiologisk laboratorie (funktion ledet af Herlev og Gentofte Hospital)
• Patologi (funktion ledet af Herlev og Gentofte Hospital)

Andre funktioner
• Palliativ enhed (lindrende behandling)
• Demens enhed
• Diagnostisk enhed

7.7 Bornholms Hospital

Bornholms Hospital indtager en særstatus i Region Hovedstaden på grund af de særlige geografiske forhold.

Bornholms Hospital betjener øens faste befolkning samt turister og andre besøgende (ca. 600.000 personer årligt). Befolkningsprognosen viser, at der i 2025 vil bo cirka 39.000 borgere på Bornholm.

Bornholms Hospital har en akutafdeling. Desuden tilbyder hospitalet behandling på en række områder inden for kirurgi og medicin og varetager fødsler for Bornholm. Bornholms Hospital varetager selv de fleste funktioner på hovedfunktionsniveau. Med henblik på at sikre, at så mange patientforløb som muligt kan varetages på Bornholms Hospital, er der etableret et tæt samarbejde med regionens øvrige hospitaler. Desuden varetager særligt Rigshospitalet og Bispebjerg Hospital de hoved-og specialfunktioner, som ikke kan varetages på Bornholm. For nogle funktioner sikres den lægelige bemanding på Bornholms Hospital ved samarbejdsaftaler og konsulentfunktioner, ligesom hospitalet anvender telemedicin til en række opgaver.

Hospitalets funktioner i 2025

Akutfunktioner
• Akutafdeling

Kirurgiske funktioner
• Led- og knoglekirurgi*
• Kirurgi
• Urinvejskirurgi*
• Plastikkirurgi*

Intern medicinske funktioner
• Hjertesygdomme
• Lungesygdomme*
• Mave-, tarm- og leversygdomme*
• Hormon- og stofskiftesygdomme
• Ældresygdomme
• Gigt, bindevævs- og rygsygdomme*
• Nyresygdomme*
• Blodsygdomme*

Kvinde-barn funktioner
• Kvindesygdomme, graviditet og fødsel
• Børne- og ungesygdomme*

Tværgående funktioner
• Anæstesi (bedøvelse) og intensivbehandling
• Røntgen og skanning
• Biokemisk laboratorie
• Laboratorie for vævsygdomme og blodbank (funktion ledet af Rigshospitalet)

• Mikrobiologisk laboratorie*
• Patologi*

Øvrige kliniske funktioner
• Kræftsygdomme*
• Øjensygdomme*
• Øre-, næse- og halskirurgi*
• Hud-, allergi- og kønssygdomme*
• Hjerne- og nervesygdomme*

Andre funktioner
• Palliativ enhed (lindrende behandling)
• Hospicefunktion (varetages med samarbejdsaftale)

* Funktionerne varetages i samarbejde med andet hospital i regionen.

7.8 Region Hovedstadens Psykiatri

Psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri er organiseret som ét hospital i Region Hovedstaden og benævnt Region Hovedstadens Psykiatri.

Region Hovedstadens Psykiatri udreder og behandler borgere med psykisk sygdom, der ikke kan varetages hos praktiserende læge, speciallæge eller psykolog.

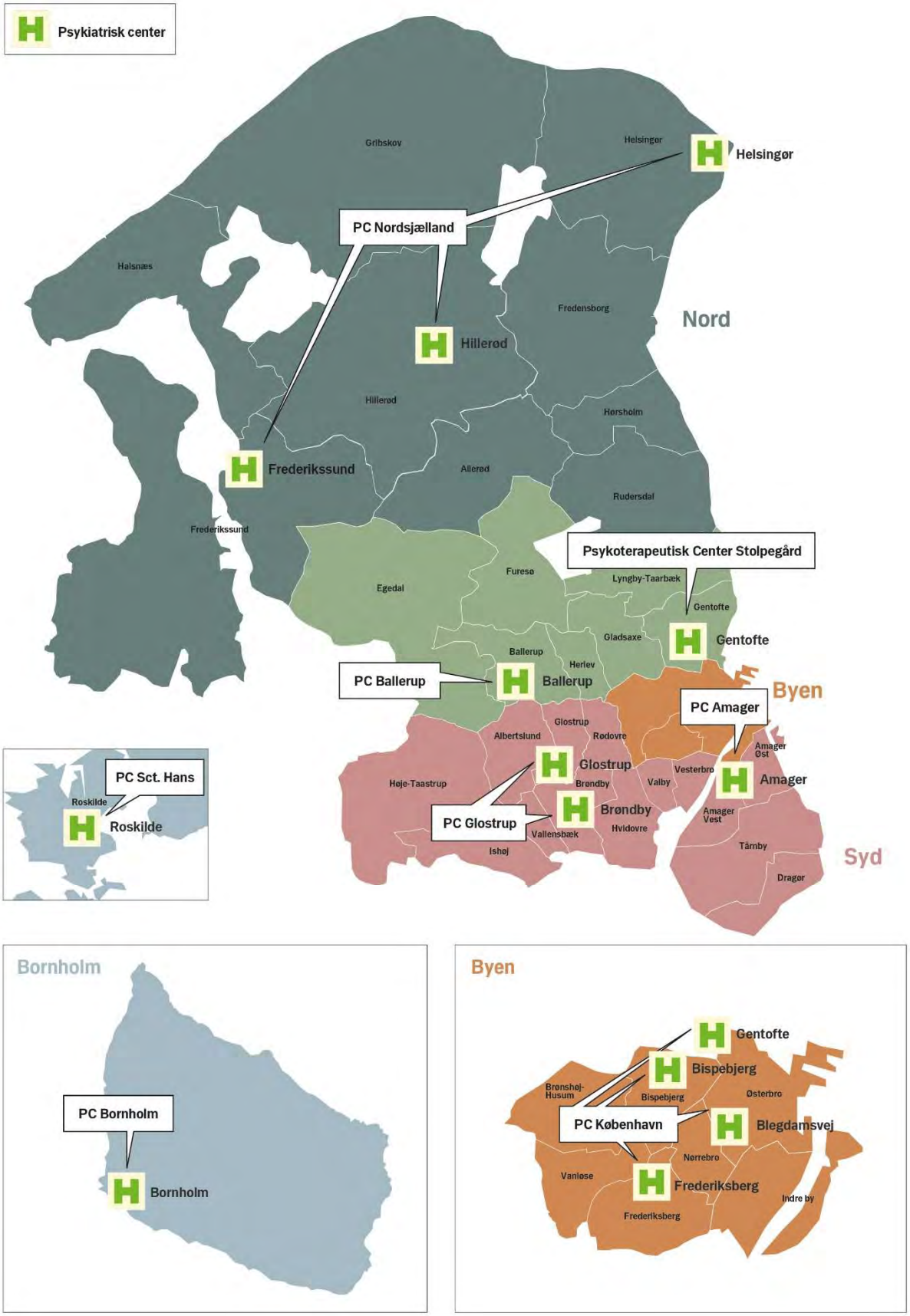
Psykiatrien har gennemgået en omstilling mod øget akut og intensiv ambulant behandling samt en omlægning fra åbne til intensive senge. De ambulante akutte og udgående funktioner skal forebygge indlæggelser samt sikre behandling i nærmiljøet. Samtidig er antallet af patienter øget med 25% siden 2009, hvilket blandt andet er muliggjort ved en generel udbygning af den ambulante kapacitet samt harmonisering af tilbuddene, herunder introduktion af pakkeforløb. Endelig arbejdes der med at inddrage brugere og pårørende og at skabe en recovery-orienteret kultur, hvor der i højere grad bygges på den psykiatriske patients egne ressourcer, ønsker og mål, ligesom der fortsat arbejdes på at nedbringe brugen af tvang.

7.8.1 Voksenpsykiatri

Voksenpsykiatri varetages på otte psykiatriske centre i regionen. Psykiatrien er i lighed med somatikken inddelt i fire planområder, og der er stort sammenfald mellem de somatiske hospitaler og de psykiatriske centres optageområder. Det understøtter samarbejdet mellem de somatiske hospitaler og psykiatrien samt mellem kommunerne og de psykiatriske centre, så der hermed sikres sammenhængende tilbud til især de psykiatriske patienter, som har behov for en koordineret indsats.

Der er i hvert planområde mindst et psykiatrisk center, som varetager hovedfunktion og dermed den overvejende del af den psykiatriske behandling. Under hvert af de 6 almenpsykiatriske centre hører akutmodtagelser og ambulante akutteams (bortset fra på Bornholm), åbne og intensive sengeafsnit, psykoterapeutiske og psykiatriske ambulatorier (herunder udgående og opsøgende teams) for patienter med svære psykiske lidelser. Hver kommune (og i Københavns Kommune den enkelte bydel) har ét psykiatrisk center som primær samarbejdspartner.

De voksenpsykiatriske centre bliver med implementeringen af Hospitalsplan 2025 geografisk placeret som vist på kortet nedenfor.


Psykiatrisk center
Gribskov
Helsinger
Helsingør
PC Nordsjælland
Halsnæs
Frederiksværk
Nord
Hillerød
Hillerød
Hørsholm
Frederikssund
Allerød
Rudersdal
Frederikssund
Psykoterapeutisk Center Stolpegård
Furesø
Egedal
Lyngby-Taarbæk
Gentofte
Gladsaxe
Gentofte
Ballerup
Herlev
PC Ballerup
Ballerup
Byen
PC Amager
Glostrup
Albertslund
Rødovre
Amager Øst
Glostrup
Vesterbro
Høje-Taastrup
Brøndby
Valby
Amager
PC Glostrup
Brøndby
Amager Vest
Hvidovre
Vallensbæk
Tårnby
Ishøj
Syd
Dragør
PC Sct. Hans
Roskilde
Roskilde
Bornholm
PC Bornholm
Bornholm
Byen
Gentofte
Bispebjerg
Brønshøj-Husum
Bispebjerg
Østerbro
PC København
Blegdamsvej
Nørrebro
Vanløse
Frederiksberg
Indre by
Frederiksberg

I *planområde Nord* har Psykiatrisk Center Nordsjælland aktivitet i Hillerød, Frederikssund og Helsingør. Her betjenes kommunerne Frederikssund, Halsnæs, Gribskov, Hillerød, Allerød, Hørsholm, Fredensborg, Helsingør og Rudersdal.

I *planområde Midt* dækker Psykiatrisk Center Ballerup kommunerne Egedal, Furesø, Lyngby-Taarbæk, Ballerup, Herlev, Gladsaxe og Gentofte.

I *planområde Syd* er aktiviteten fordelt på henholdsvis Psykiatrisk Center Glostrup og Psykiatrisk Center Amager. Psykiatrisk Center Glostrup dækker kommunerne Høje-Taastrup, Albertslund, Glostrup, Rødovre, Ishøj og Vallensbæk, Brøndby og Hvidovre samt den københavnske bydel Valby. Psykiatrisk Center Amager dækker de københavnske bydele Amager Vest, Amager Øst og Vesterbro samt kommunerne Tårnby og Dragør.

I *planområde Byen* er der Psykiatrisk Center København, som dækker bydelene Brønshøj-Husum, Bispebjerg, Nørrebro, Østerbro, Indre By, Vanløse og Frederiksberg Kommune. Psykiatrisk Center København, som i dag har aktivitet på Bispebjerg-, Gentofte-, Rigshospitals- og Frederiksberg-matriklerne, vil blive samlet på Ny Psykiatri Bispebjerg, når dette er klar til ibrugtagning. Der vil fortsat være ambulante funktioner i de enkelte bydele.

Hertil kommer Psykiatrisk Center Bornholm, der dækker Bornholms Regionskommune.

Den akutte indsats i psykiatrien er ganske betydelig, idet de akutte indlæggelser udgør omkring 90 procent af alle indlæggelser i voksenpsykiatrien og ca. 2/3 af alle indlæggelser i børne- og ungdomspsykiatrien. Organiseringen af den akutte psykiatriske indsats er derfor af central betydning for den samlede patientbehandling, jf. kapitel 8. Den akutte hospitalsindsats omfatter psykiatriske akutmodtagelser og psykiatriske senge afsnit.

Der er psykiatriske akutmodtagelser på følgende fem centre:

- Psykiatrisk Center Amager
- Psykiatrisk Center Ballerup
- Psykiatrisk Center Glostrup
- Psykiatrisk Center København
- Psykiatrisk Center Nordsjælland

Region Hovedstadens Psykiatri varetager alle funktioner i psykiatrien på hoved- og specialfunktionsniveau, bortset fra den højt specialiserede behandling af særligt farlige psykotiske patienter. Desuden varetages enkelte højt specialiserede funktioner for hele landet.

Enkelte psykiatriske centre har specialiseret sig i særlige funktioner og dermed i at behandle særlige patientgrupper. Således er behandling af patienter med spiseforstyrrelser samlet på Psykiatrisk Center Ballerup. På Psykiatrisk Center Nordsjælland har de såkaldt

'særlige pladser', som blev besluttet oprettet af folketinget i 2017, og Psykiatrisk Center Glostrup har en særlig funktion for nedtrapning af medicin.

Regionsdækkende centre
Den retspsykiatriske funktion på Psykiatrisk Center Sct. Hans, der er beliggende i Roskilde, betjener borgerne i hele regionen. Derudover varetager centret behandling af psykotiske patienter med svært behandleligt misbrug.

Psykoterapeutisk Center Stolpegård varetager ligeledes behandling af borgere fra hele regionen, dog primært fra planområde Midt, og behandler patienter med ikke-psykotiske lidelser som angst, personlighedsforstyrrelser og psykiske vanskeligheder, der knytter sig til traumer.

7.8.2 Børne- og ungdomspsykiatri

Børne- og ungdomspsykiatrien, som dækker patienter i aldersgruppen 0-17 år, er samlet i ét Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, som i 2025 vil bestå af tre funktioner: En funktion i Hillerød, en i Glostrup og en i Bispebjerg. Der er retspsykiatrisk funktion for børn og unge på afdelingen i Glostrup.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center betjener alle kommuner i Region Hovedstaden. Funktionerne i Glostrup varetager ambulant behandling og indlæggelser, mens funktionerne i Hillerød og Bispebjerg alene varetager ambulant behandling.

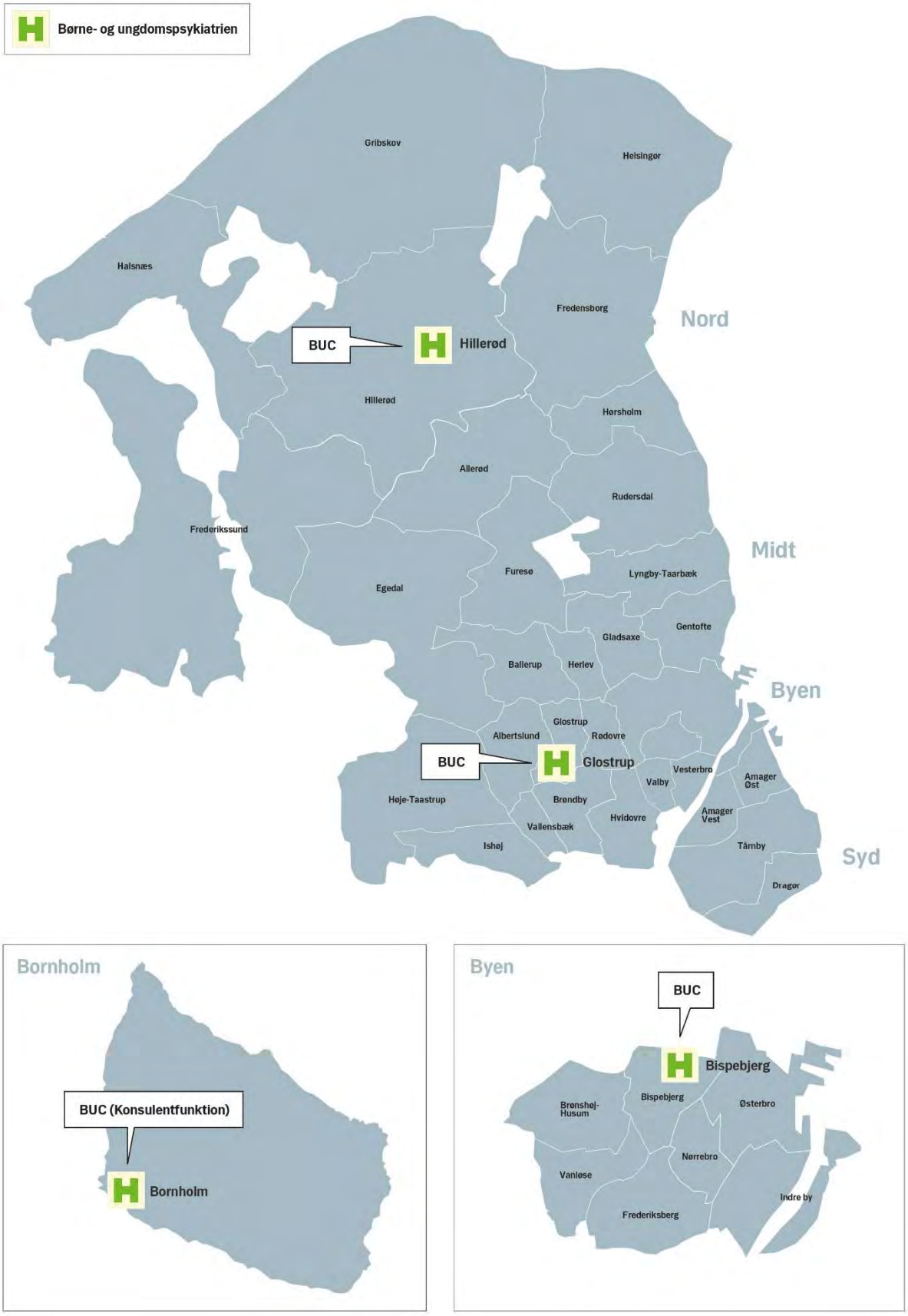
Ambulatorierne i Hillerød betjener Bornholm, hvor der er et børne- og ungdomspsykiatrisk ambulatorium, og har konsulentfunktioner for Bornholm for psykisk syge børn og unge. Endvidere servicerer Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Grønland og Færøerne.

Akutafdelingen for børne- og ungdomspsykiatri er beliggende i Glostrup.

Børne-og ungdomspsykiatrien er godkendt til at varetage alle funktioner på hoved- og specialfunktionsniveau. Desuden varetages enkelte højtspecialiserede funktioner for hele landet.

Nedenstående kort viser placeringen af regionens børne- og ungdomspsykiatriske center i 2025.

Nærmere oplysninger om udvikling af psykiatrien i Region Hovedstaden fremgår af 'Psykiatriudvalgets treårsplan 2017-2019, maj 2016'.


Børne- og ungdomspsykiatrien
Gribskov
Helsingør
Halsnæs
Fredensborg
Nord
BUC
Hillerød
Hillerød
Hørsholm
Allerød
Rudersdal
Frederikssund
Midt
Furesø
Lyngby-Taarbæk
Egedal
Gentofte
Gladsaxe
Ballerup
Herlev
Byen
Glostrup
Albertslund
Rødovre
BUC
Glostrup
Vesterbro
Valby
Amager Øst
Høje-Taastrup
Brøndby
Amager Vest
Hvidovre
Vallensbæk
Tårnby
Ishøj
Syd
Dragør
Bornholm
BUC (Konsulentfunktion)
Bornholm
Byen
BUC
Bispebjerg
Bispebjerg
Brønshøj-Husum
Østerbro
Nørrebro
Vanløse
Indre by
Frederiksberg

7.9 Fordeling af funktioner på hospitalerne

Fordelingen af funktioner på hoved- og specialfunktionsniveau på de enkelte hospitaler er vist i nedenstående figur 4.

Hovedfunktionsniveau dækker over det almindelige og hyppige inden for et område, mens specialfunktionsniveau har to niveauer, henholdsvis regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner, jf. afsnit 6.3.1. Der er i oversigten ikke skelnet mellem specialfunktionsniveauer, herunder regions- og højt specialiserede funktioner.

Visse specialfunktioner varetages i formaliseret samarbejde, hvilket betyder, at funktionen varetages i tæt samarbejde med et andet hospital, der også er godkendt til at varetage specialfunktionen.

For Bornholms Hospital gælder, at flere funktioner varetages i samarbejde med et andet hospital i regionen. Der er i oversigten ikke skelnet mellem, om Bornholms Hospital varetager en funktion selvstændigt eller som en ude- eller konsulentfunktion. Dette fremgår af hospitalsprofilen, jf. afsnit 7.7.

Symbolerne er placeret de steder, hvor funktionen er organisatorisk og ledelsesmæssigt forankret frem for den fysiske placering af funktionen. Dette gælder dog ikke for udefunktioner, der i oversigten er placeret på det hospital, hvor den fysisk varetages. Udefunktioner er typisk mindre funktioner, der fysisk varetages på et hospital, men ledes af et andet hospital.

Figur 4. Fordeling af funktioner på hospitalerne

Symbolforklaring: ● Hovedfunktionsniveau ▲ Specialfunktionsniveau ○ Funktion ledet af andet hospital (udefunktion)	**Rigshospitalet**	**Bornholms Hospital**	**Amager og Hvidovre Hospital**	**Bispebjerg Hospital**	**Herlev og Gentofte Hospital**	**Nordsjællands Hospital**
Akutbehandling						
Traumecenter	▲					
Akutafdeling		●	●	●	●	●
Akutklinik			●		●	●
Intern medicin						
Hormon- og stofskiftesygdomme	▲●	●	▲●	▲●	▲●	▲●
Mave-, tarm- og leversygdomme	▲●	●	▲●	▲●	▲●	●
Hjertesygdomme	▲	●	▲●	▲●	▲●	▲●
Lungesygdomme	▲	●	▲●	▲●	▲●	▲●
Infektionssygdomme	▲	●	▲●	●	▲●	▲●
Ældresygdomme		●	▲●	●	▲●	●
Gigt-, bindevævs- og rygsygdomme	▲●	●		○	○	○
Nyresygdomme	▲●	●	○		▲●	▲●
Blodsygdomme	▲●	●			▲●	
Kirurgiske afdelinger						
Kirurgi	▲	●	▲●	▲●	▲●	▲●
Karkirurgi	▲				○	
Plastikkirurgi	▲●	●			▲●	
Hjerte- og lungekirurgi	▲					
Urinvejskirurgi	▲●	●			▲●	
Brystkirurgi					▲ ●	
Børnekirurgi	▲					

Led- og knoglekirurgi	▲●	●	▲●	▲●	▲●	▲●
Kvinde-barn afdelinger						
Kvindesygdomme, graviditet/fødsel	▲●	●	▲●	●	▲●	▲●
Børne- og ungesygdomme	▲●	●	▲●	●	▲●	▲●
Andre kliniske funktioner						
Kræftsygdomme	▲●	●			▲●	▲●
Hjerne- og nervesygdomme	▲●	●	○	▲●	▲●	▲●
Palliativ enhed (lindrende behandling)	●	●	●	●	●	●
Demens enhed	▲●	●		●	▲●	▲●
Diagnostisk enhed			●	●	●	●
Hjerne- og nervekirurgi	▲●					
Tand- mund- og kæbekirurgi	▲					
Øre-næse-halskirurgi	▲●	●			○	▲●
Høresygdomme	▲			○	○	▲●
Øjensygdomme	▲●	●				○
Hud-, allergi- og kønssygdomme		●	○	▲●	▲●	
Arbejds- og miljømedicin				▲●		
Tværgående funktioner						
Anæstesi (bedøvelse)	▲●	●	▲●	▲●	▲●	▲●
- *intensivt afsnit*	▲●	●	●	●	●	●
Patologi	▲●	●	●	○	▲●	○
Røntgen og scanning	▲●	●	●	▲●	▲●	●
Biokemisk laboratorie	▲●	●	●	▲●	▲●	●
Mikrobiologisk laboratorie	▲●	●	▲●	○	▲●	○
Farmakologi				▲●		
Nuklearmedicin	▲●		●	●	▲●	●
Arvelige sygdomme	▲			○		
Laboratorie for vævstyper og blodbank	▲●	○	○	○	○	○

Note: Symbolerne er sat de steder, hvor funktionen er organisatorisk og ledelsesmæssigt forankret.

Herudover varetager Steno Diabetes Center Copenhagen hoved- og special-funktionsniveau inden for hormon- og stofskiftesygdomme.

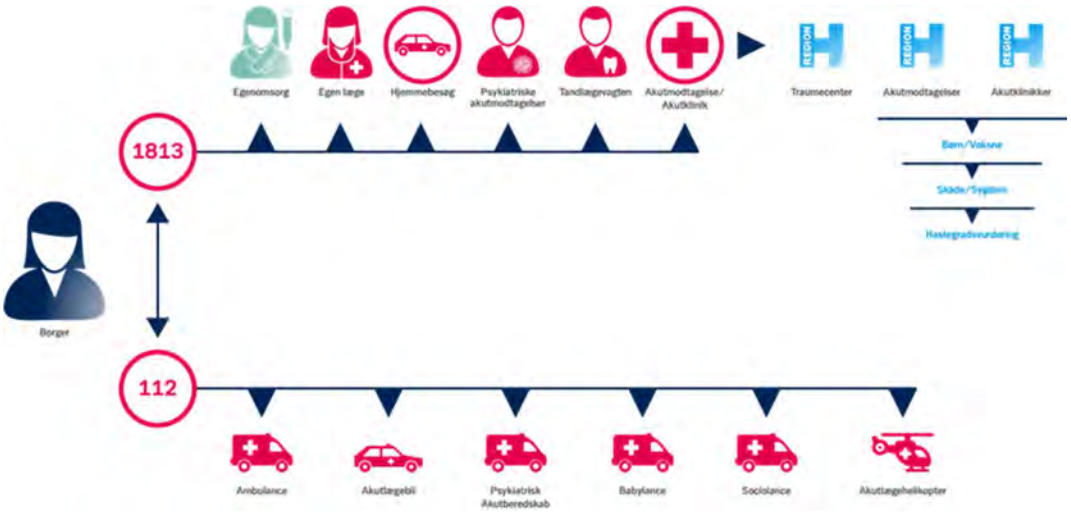
8. Én indgang til akut behandling

En stor andel af kontakterne til sundhedsvæsenet vedrører akut syge og tilskadekomne borgere. Det drejer sig om alt fra almindelig akut sygdom og småskader, som i dagtid kan håndteres hos egen læge, til alvorlige akutte og livstruende tilstande, som kræver øjeblikkelig indsats.

Alle borgere i Region Hovedstaden, der har behov for hjælp i tilfælde af akut sygdom eller skade, skal have let og hurtig adgang til kompetent døgndækkende akutbetjening.

Borgerne skal kun huske to telefonnumre, nemlig 1-1-2 ved akut livstruende sygdom og tilskadekomst, og 1813. Akuttelefonen 1813 yder generel sundhedsfaglig rådgivning og sikrer, at borgerne henvises til det rette akutte tilbud.

På hverdage mellem klokken 8 og 16 skal borgerne ved akut sygdom og mindre skader kontakte egen læge.



8.1 Akuttelefonen 1813

Akuttelefonen 1813 er bemandet af læger og sygeplejersker, som guider borgerne til den rette og hurtigste hjælp – døgnet rundt. Akuttelefonen 1813 kan på baggrund af en sundhedsfaglig vurdering:

- Rådgive om egenomsorg og kontakt til egen læge
- Visitere til og give en forventet mødetid på en akutmodtagelse eller akutklinik
- Sende en kørende læge ud til hjemmebesøg

- Henvise til akut tandlægehjælp ved tandskade eller pludselig tandpine uden for egen tandlæges åbningstid
- Guide til psykiatrisk tilbud ved behov for akut psykiatrisk hjælp
- Sende en ambulance, indhente rådgivning eller viderestille opkaldet til 1-1-2 AMK-Vagtcentralen.

Personalet på Akuttelefonen 1813 har læseadgang til sundhedsplatformens hospitalsjournaler. Herved skabes sammenhæng i patientforløbene og overblik over områder som kroniske sygdomme, nylige indlæggelser samt lægemidler en patient ikke bør få, typisk på grund af allergi (CAVE).

Der er etableret et godt og velfungerende netværk mellem de enkelte kommuner og Region Hovedstadens Akutberedskab, således at akut hjælp i højere grad end tidligere kan koordineres mellem kommuner og region.

Region Hovedstaden ønsker at styrke dette samarbejde, herunder mulighederne for at kommunale akutte sygeplejersker uden for egen læges åbningstid kan køre ud og foretage observationer eller målinger i hjemmet og melde tilbage til lægen på Akuttelefonen 1813. Aktuelt er kommunerne i gang med at etablere kommunale akutfunktioner, så de er rustet til at kunne håndtere akutte patienter døgnet rundt. Med akutfunktionerne opnås nye kompetencer i kommunerne, og der vil være døgndækket sygeplejebemanding.

Regionerne har i fællesskab besluttet at etablere et landsdækkende fælles akutnummer 1-1-3 ved udgangen af 2019. Det vil på landsplan sikre borgerne én samlet indgang til det akutte system. Borgerne i Region Hovedstaden vil således ikke længere skulle ringe 1813 men 1-1-3. I livstruende situationer skal borgerne fortsat ringe 1-1-2.

8.2 1-1-2 AMK-Vagtcentralen

I tilfælde af alvorlig, akut sygdom eller skade er det afgørende, at den syge eller tilskadekomne hurtigt får professionel hjælp. Opkald til 1-1-2 vedrørende akut sygdom og ulykker viderestilles derfor til 1-1-2 AMK-Vagtcentralen, der er bemandet med sygeplejersker og paramedicinere. En paramediciner er en specialuddannet ambulancebehandler med kompetence til at yde akut livreddende behandling. Ved behov sendes ambulance og akutlægebil.

Foruden de akutte livreddende kørsler er Region Hovedstadens Akutberedskab ansvarlig for disponering, drift og vedligehold af Babylancen, der er specielt designet til at transportere svært syge børn og deres familier, når de skal have højt specialiseret intensiv behandling på Rigshospitalet. Babylancen står klar til udrykning hele døgnet året rundt. Den bemandes af Rigshospitalets neonatale transporthold og Akutberedskabets specialuddannede paramedicinere.

Regionens AMK-Vagtcentral varetager endvidere planlægning og disponering af den liggende såvel som den siddende sygetransport.

Et fokusområde er 'hurtigere hjælp ved hjertestop'. Her arbejder regionens akutberedskab på flere niveauer for at hjælpe borgere med hjertestop. Udredningskørsler benyttes altid ved mistanke om hjertestop. Herudover er der etableret en Hjerteløberordning, hvor frivillige hjerteløbere alarmeres via Region Hovedstadens vagtcentral samt First Responders, hvor regionen har indgået aftale med en række beredskabsmyndigheder.

Sundhedsberedskab
Ved hændelser, hvor der er behov for at iværksætte et særligt sundhedsberedskab, herunder henvendelse fra centrale myndigheder, vil regionens AMK-vagtcentral koordinere opgaverne internt og i forhold til eksterne samarbejdspartnere. Regionen har udarbejdet en sundhedsberedskabsplan, der skal gøre det muligt hurtigt og effektivt at koordinere og løse regionens opgaver i relation til patientbehandling både præhospitalt og på det enkelte hospital. Nærmere oplysninger om regionens sundhedsberedskab kan ses i rapporten: 'Region Hovedstadens sundhedsberedskabsplan' fra 2017.

8.3 Den landsdækkende akutlægehelikopterordning

Der er som supplement til regionernes præhospitale beredskaber (den indsats, der varetages uden for hospitalerne) etableret en tværregional akutlægehelikopterordning, der skal bidrage til, at akut syge borgere med livstruende symptomer, der er bosat eller opholder sig langt fra specialiserede hospitaler, sikres hurtig adgang til præhospital speciallægebehandling.

Den daglige drift af organisationen ledes af Region Midtjylland.

8.4 Psykiatriske akutmodtagelser

Borgere og pårørende der har behov for øjeblikkelig psykiatrisk hjælp, kan henvende sig på en af regionens døgnåbne psykiatriske akutmodtagelser, jf. afsnit 7.8 Region Hovedstadens Psykiatri.

Det er ikke nødvendigt at ringe først, men Akuttelefonen 1813 kan rådgive om det rette tilbud til borgerne, herunder viderestille til 1-1-2 AMK-Vagtcentralen ved behov.

1-1-2 AMK-Vagtcentralen kan ved behov sende en ambulance, det psykiatriske akutberedskab eller sociolancen, jf. nedenstående beskrivelser.

Det psykiatriske akutberedskab er et særligt tilbud til de borgere, der har behov for psykiatrisk akuthjælp. Det psykiatriske akutberedskab opererer i tidsrummet kl. 16 til 08 på hverdage samt hele døgnet i weekender og på helligdage. Akutberedskabet består af et køretøj med en paramediciner og en psykiater, der kan sendes ud til psykisk syge - ofte selvmordstruede borgere.

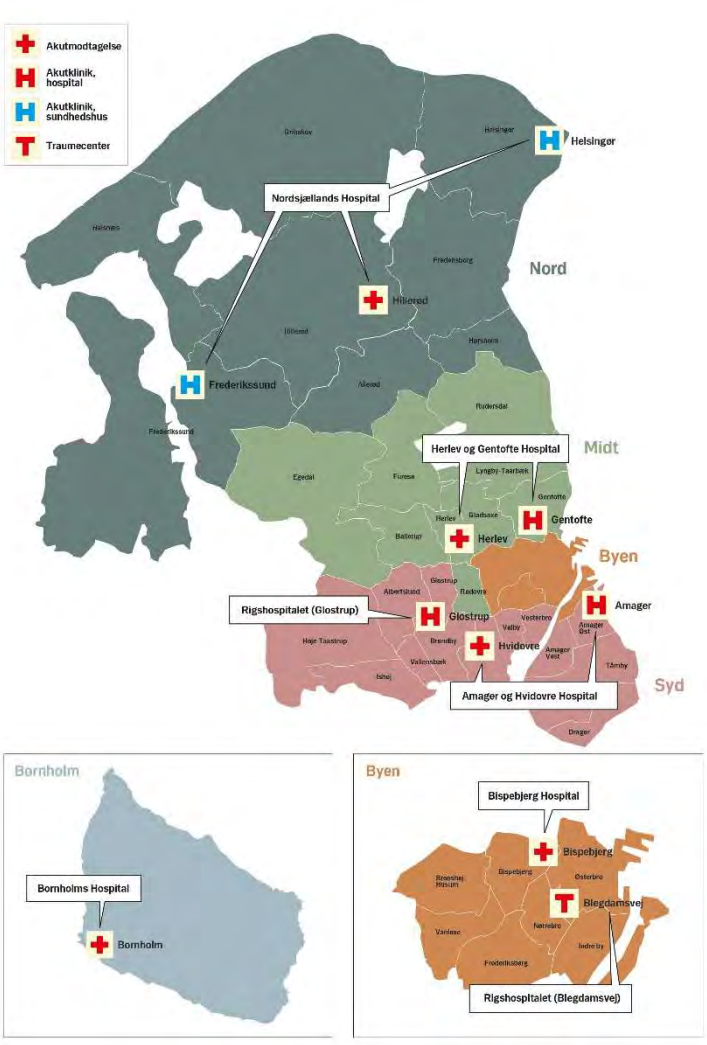
Borgere eller pårørende kan kontakte enten Akuttelefonen 1813 eller 1-1-2 AMK-Vagtcentralen. Det er 1-1-2 AMK-Vagtcentralen, der vurderer, om det psykiatriske akutberedskab skal aktiveres. Bliver det aktiveret, afgør den vagthavende psykiater, hvad der videre skal ske.

Sociolancen er et supplerende tilbud til socialt udsatte borgere i Københavns Kommune, der primært har brug for en socialfaglig indsats. Sociolancen består af et køretøj med en socialfaglig medarbejder fra Københavns Kommunes Socialforvaltning og en paramediciner eller ambulancebehandler fra enten Region Hovedstadens Akutberedskab eller Hovedstadens Beredskab. Sociolancen kan tilkaldes gennem 1-1-2 opkald, og kører hver dag fra kl. 11.00-23.00

8.5 Traumecenter, akutafdelinger og akutklinikker (somatik)

På hospitalerne foregår den akutte indsats i dag på tre niveauer, alt efter hvilket behov den enkelte patient har: Traumecenter, akutafdeling og akutklinik.

Regionens traumecenter ligger på Rigshospitalet og er en specialiseret akutafdeling. Her modtages svært tilskadekomne patienter samt kritisk syge patienter, som kræver speciel indsats og samarbejde med mange diagnostiske og kliniske specialer på højt specialiseret niveau. Akutafdelingerne er placeret på akuthospitalerne. Her kan modtages alle akut syge eller tilskadekomne patienter både til ambulant behandling og indlæggelse. Både traumecenter og akutafdelinger har åbent døgnet rundt.



Akutklinikkerne er enten placeret på hospitalsmatrikel i fysisk tilknytning til en medicinsk sengeafdeling med deraf mulighed for indlæggelse eller i sundhedshus uden mulighed for indlæggelse. Akutklinikker i tilknytning til sundhedshus kan alene modtage patienter henvist med mindre skader og akut almen medicinsk sygdom, dvs. sygdom der i dagtid varetages af praktiserende læger. På hospitalsmatrikler, hvor der både er akutklinik og medicinske senge,

modtages endvidere akut syge intern medicinske patienter. Der visiteres dog til akutafdeling, hvis der kan være tale om mere alvorlig sygdom. Akutklinikkerne har åbent i dag- og aftentimerne.

Akut behandling af medicinsk sygdom hos børn under 12 år er samlet i et børnespor i akutafdelingerne. Børn under 12 år med mindre skader behandles både på akutafdelinger og akutklinikker.

9. Det nære sundhedsvæsen

Det nære sundhedsvæsen skal styrkes i de kommende år. Baggrunden er, at der bliver flere ældre borgere i regionen, og at der er flere borgere, som lever med flere kroniske sygdomme eller med samtidig psykisk og somatisk sygdom. Disse borgere har i dag typisk forløb både i kommunen, hos praktiserende læge, på hospitalet og/eller i psykiatrien, og de mange kontakter øger risikoen for usammenhængende forløb.

Derfor arbejder regionen for at sikre sammenhæng i patientforløbene, og at patienter skal modtage mere behandling væk fra hospitalerne, når dette er muligt. Af hensyn til patienterne skal den tid, de er væk fra hjemmet i forbindelse med sygdom samtidig minimeres, hvis det er fagligt velbegrundet.

9.1 Opgaver i det nære sundhedsvæsen

For at udnytte kapaciteten bedst muligt og give mest mulig sundhed til borgerne er det afgørende med et stærkt samarbejde mellem de praktiserende læger, kommunerne og hospitalerne.

Et væsentligt element i omstillingen til mere nærhed er en løbende vurdering af, om behandlingen kan foregå på et lavere effektiviserings- og omsorgsniveau. Det kan fx være at gå fra indlæggelse til ambulant behandling, fra ambulant behandling til telemedicin eller behandling i praksissektoren eller kommunen.

Denne bevægelse understøttes yderligere af, at nærhedsfinansiering i de kommende år vil erstatte den aktivitetsbaserede styring. Med den ny styringsmodel, i aftalen om regionernes økonomi for 2019, ændres det nuværende fokus på sygehusaktivitet til bredere mål, der understøtter sammenhæng og omstilling af behandlingen af mennesker med kroniske sygdomme og ældre medicinske patienter fra hospitalerne til tilbud tættere på patienten.

Praktiserende læger
Hovedparten af de indledende kontakter til det regionale sundhedsvæsen modtages af de praktiserende læger, hvoraf en mindre andel henvises videre til hospitalerne.

Praktiserende læger, speciallægepraksis og den øvrige praksissektor varetager en del patientforløb i fællesskab med hospitalerne. For en række kroniske sygdomme struktureres samarbejdet mellem de praktiserende læger, behandlere i kommunerne og hospitalerne om udredning og behandlingsforløb. De praktiserende læger er i disse forløb tovholder på tværs af sektorerne og er patientens faste kontakt til sundhedsvæsenet.

De praktiserende læger skal som følge af Overenskomst om almen praksis 2018 varetage behandlingen af størstedelen af patienterne med KOL (kronisk obstruktiv lungesygdom) og type 2-diabetes. I fremtiden vil flere patientgrupper derfor have forløb i almen praksis i stedet for på hospitalet. Formålet hermed er at sikre bedre ressourceudnyttelse i det samlede sundhedsvæsen, færre henvisninger til specialiseret niveau på hospitalerne samt mere sammenhængende patientforløb og nærhed for patienten. Det kræver, at der er de nødvendige kompetencer og den nødvendige kapacitet hos de praktiserende læger, samt at hospitalerne i højere grad understøtter dem med faglig rådgivning.

Kommunerne
Kommunerne løser sammen med de praktiserende læger de sundhedsopgaver, hvor der ikke kræves specialistkompetencer og den tværfaglighed eller det udstyr, som findes på hospitalerne. Det gælder især i forhold til børns sundhed og patienter med kroniske sygdomme samt ældre medicinske patienter. Fx varetager kommunerne mange af de forebyggende indsatser, der tilbydes til mennesker med fx KOL eller type 2-diabetes.

Kommunerne er også i gang med at implementere kvalitetstandarder for kommunale akutfunktioner i hjemmesygeplejen, så de er rustet til at kunne håndtere patienter, der har brug for en særlig indsats fra kommunen enten for at undgå en indlæggelse eller i forlængelse af en hospitalsindlæggelse. Flere kommuner har de seneste år også etableret fælleskommunale specialiserede sygeplejeteams med det formål at styrke de sygefaglige kompetencer lokalt og forebygge unødvendige ind- og genindlæggelser.

Den overordnede politiske ramme for det tværsektorielle samarbejde om sundhed aftales i regi af Sundhedsaftalen. Der er udarbejdet en ny sundhedsaftale for perioden 2019–2022, som har særligt fokus på samarbejdet om sundhed i forhold til:

- Ældre borgere og borgere med kronisk sygdom
- Mennesker med psykisk sygdom
- Børn og unge

Aftalen forventes at blive en fokuseret og dynamisk aftale, hvor der løbende gennem aftaleperioden vil være mulighed for at arbejde med de områder, hvor der er størst behov for at udvikle det tværsektorielle samarbejde. Sundhedsaftalen stiller konkrete krav til opgaver og indsatser på hospitalerne, og aftalen har dermed også en tæt kobling og betydning for hospitalsplanlægningen.

9.2 Udvikling i retning af flere nære sundhedstilbud

Der udvikles løbende nye behandlingsformer og teknologiske muligheder, der sammen med nye samarbejdsformer mellem patienter, kommuner og de praktiserende læger kan være med til at flytte mere behandling til det nære sundhedsvæsen og dermed tættere på borgeren.

Nære sundhedstilbud kan være, at hospitalerne varetager opgaver i patientens hjem eller nærmiljø fx gennem telemedicinske løsninger, der gør det muligt for patienterne at blive tilset uden at skulle møde op på hospitalet. For eksempel tilbydes regionens borgere med svær KOL et telemedicinsk forløb, hvor patienterne via en skærm i eget hjem kan deltage i træning. Grundet patientgruppens helbredstilstand kan det være vanskeligt fysisk at møde frem til træning, men med det telemedicinske træningsforløb, som giver lige adgang for alle borgere, kan patienterne opnå en bedring af deres fysiske og psykiske tilstand og eventuelt undgå ekstra indlæggelser. Med tilbuddet er der også mulighed for via skærmen at tale med en hospitalspræst eller deltage i patientundervisning, rygestopkursus og kostvejledning. Desuden kan opgaver løses af praktiserende læger eller i kommunerne i tæt samarbejde med hospitaler frem for på hospitalet.

Sundhedshuse
Region Hovedstaden har sammen med kommunerne og de praktiserende læger udarbejdet en vision for fælles sundhedshuse. Visionen opfordrer til lokal dialog om eventuel etablering af fælles sundhedshuse.

Visionen er, at fælles sundhedshuse bidrager til:

- Et stærkt nært sundhedsvæsen, som medvirker til, at borgerne oplever høj kvalitet og øget sammenhæng i indsatsen
- Bedre udnyttelse af ressourcerne og en større fleksibilitet i opgavevaretagelsen på tværs af sektorer
- Let og lige adgang til praksissektoren og hospitalsydelser der, hvor det er en udfordring

Regionen er aktuelt engageret i etablering eller drift af fire fælles sundhedshuse, henholdsvis i Helsingør, Frederikssund, Ishøj og Huset for Psykisk Sundhed i København. Mange kommuner i hovedstadsregionen har egne sundhedshuse, hvor de kommunale opgaver med forebyggelse, genoptræning og rehabilitering foregår. Som led i udviklingen af det nære sundhedsvæsen vil Region Hovedstaden gerne understøtte et tættere samarbejde omkring de eksisterende kommunale sundhedshuse.



Region Hovedstaden
Center for Sundhed
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon: 38 66 50 00
E-mail:
www.regionh.dk

Relateret document 3/5

Dokument Navn:	**Forslag til ændringer, analyser og præciseringer.pdf**
Dokument Titel:	**Forslag til ændringer, analyser og præciseringer**
Dokument ID:	**2655326**

Forslag til ændringer, analyser og præciseringer i Hospitalsplan 2025

Speciale	Nuværende struktur	Forslag til ændringer	Forslag til analyser og præciseringer
Anæstesi (bedøvelse)	Ingen ændringer		
Arbejdsmedicin	Ingen ændringer		
Arvelige sygdomme	Ingen ændringer		
Biokemisk laboratorie	Ingen ændringer		
Blodsygdomme	Behandling af blodsygdomme varetages på Rigshospitalet samt Herlev og Gentofte Hospital.		Området for behandling af blodsygdomme indgår i analyse og kortlægning af patientforløb på kræftområdet, jf. specialet for kræftbehandling.
Børne- og ungdomspsykiatri	I børne- og ungdomspsykiatrien er sengene placeret på afdelingerne i Glostrup og på Bispebjerg.	Sengene i børne- og ungdomspsykiatri samles på matriklen i Glostrup, og de eksisterende senge på Bispebjerg lukkes. Der vil fortsat være ambulante funktioner i planområde Nord og Byen.	
Børne- og ungesygdomme	På alle akuthospitaler, undtagen Bispebjerg Hospital, er der afdelinger, der behandler for børne- og ungesygdomme.	Der oprettes et Kvinde-Barn-Center på Bispebjerg Hospital, herunder en børne- og ungeafdeling.	
Farmakologi	Ingen ændringer		
Gigt-, bindevævs- og rygsygdomme	Ingen ændringer		

Speciale	Nuværende struktur	Forslag til ændringer	Forslag til analyser og præciseringer
Hjerne- og nervekirurgi	Ingen ændringer		
Hjerne- og nervesygdomme	På alle akuthospitaler, undtagen Amager og Hvidovre Hospital, er der afdelinger, der behandler for hjerne- og nervesygdomme.		Den eksisterende tilsynsfunktion på Amager og Hvidovre Hospital fra Rigshospitalet styrkes.
Hjerte- og lungekirurgi	Ingen ændringer		
Hjertesygdomme	Ingen ændringer		
Hormon- og stofskiftesygdomme	Ingen ændringer		
Hud-, allergi- og kønssygdomme	Ingen ændringer		
Infektionssygdomme	Behandling af infektionssygdomme varetages på alle akuthospitaler.		Den infektionsmedicinske funktion på Bispebjerg Hospital styrkes.
Karkirurgi	Ingen ændringer		
Kirurgi	Der er i Hospitalsplan 2020 besluttet en fysisk sammenlægning af området for brystkirurgi på Herlev og Gentofte Hospital, Herlev-matriklen.	Området for brystkirurgi samles fysisk på Herlev og Gentofte Hospital, Gentofte-matriklen.	

Speciale	Nuværende struktur	Forslag til ændringer	Forslag til analyser og præciseringer
Kræftsygdomme	Den onkologiske kræftbehandling varetages på Rigshospitalet, Herlev og Gentofte Hospital samt Nordsjællands hospital.		Der udarbejdes en regional kræftplan, der skal indeholde en analyse og kortlægning af patientforløbene på kræftområdet. Som en del heraf skal der ses på regionens samlede kræfttilbud, herunder også diagnostik, senfølger samt behandlingen af blodsygdomme.
Kvindesygdomme, graviditet og fødsler	Der er i dag fire store fødesteder på Rigshospitalet, Amager og Hvidovre Hospital, Herlev og Gentofte Hospital og Nordsjællands Hospital.	Der oprettes et Kvinde-Barn-Center på Bispebjerg Hospital, herunder en fødeafdeling og en afdeling for kvindesygdomme. Desuden oprettes skærmede fødeklinikker på de nuværende fødesteder, en fælles regional hjemmefødselsordning og et murstensløst Center for Reproduktion.	
Laboratorie for vævsygdomme	Ingen ændringer		
Led- og knoglekirurgi	Ingen ændringer		
Lungesygdomme	Ingen ændringer		
Mave-, tarm- og leversygdomme	Ingen ændringer		
Mikrobiologisk laboratorie	Ingen ændringer		
Nuklarmedicin	Ingen ændringer		
Nyresygdomme	Ingen ændringer		

Speciale	Nuværende struktur	Forslag til ændringer	Forslag til analyser og præciseringer
Patologi	Ingen ændringer		
Plastikkirurgi	Ingen ændringer		
Psykiatri	I 2017 blev Psykiatrisk Center København og Psykiatrisk Center Frederiksberg fusioneret organisatorisk - til Psykiatrisk Center København, der har sengefunktioner placeret på Rigshospitalet, Bispebjerg, Gentofte og Frederiksberg. Med byggeprojektet Ny Psykiatri Bispebjerg samles de funktioner, som i dag ligger på Rigshospitalet, Bispebjerg og Gentofte.	Psykiatrisk Center København samles i Ny Psykiatri Bispebjerg, hvilket betyder, at også funktionerne på Frederiksberg-matriklen flyttes til Bispebjerg.	
	Den specialiserede retspsykiatri varetages på Psykiatrisk Center Sct. Hans og Psykiatrisk Center Glostrup.		Forud for ibrugtagningen af Ny Retspsykiatri Sct. Hans vil der blive set på den samlede specialiserede retspsykiatriske sengekapacitet.
Røntgen og scanning	Ingen ændringer		
Tand-, mund- og kæbekirurgi	Ingen ændringer		
Urinvejskirurgi	Ingen ændringer		
Ældresygdomme	Ingen ændringer		
Øjensygdomme	Ingen ændringer		
Øre-, næse- og halskirurgi	Behandling for høresygdomme varetages på Nordsjællands Hospital og Rigshospitalet, der også har funktioner på Bispebjerg Hospital samt Herlev og Gentofte Hospital (Gentofte).		Der vil blive set nærmere på, om behandlingen af patienter med høresygdomme kan samles på færre matrikler.

Speciale	Nuværende struktur	Forslag til ændringer	Forslag til analyser og præciseringer
Øvrige områder			
Patienthotel	I Hospitalsplan 2020 fremgår det, at der er patienthospital på akuthospitalerne. Som konsekvens af tidligere beslutninger, blandt andet i aftaler om regionens budget, vil der ikke være patienthoteller i tilknytning til akuthospitalerne.	Hospitalsstrukturen i Hospitalsplan 2025 opdateres med tidligere beslutninger om at nedlægge patienthoteller på akuthospitalerne.	
Kapacitet	Der forventes en udvikling med flere borgere i regionen og en aldrende befolkning især i planområde Nord.		Behovet for sengepladser i regionen vil blive fulgt tæt med henblik på at sikre udnyttelse af regionens samlede sengekapacitet, herunder at aktiviteten kan rummes på Nyt Hospital Nordsjælland

Relateret document 4/5

Dokument Navn: **Høringsbrev.pdf**

Dokument Titel: **Høringsbrev**

Dokument ID: **2655328**

Region Hovedstaden

Koncerndirektionen

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon 38 66 50 00
Direkte 38666021
Web www.regionh.dk

Journal-nr.: 18065211

Dato: 20. december 2018

Invitation til høring af Hospitalsplan 2025

Regionsrådet har igangsat arbejdet med en ny hospitalsplan for Region Hovedstaden. Med hospitalsplanen lægges en langsigtet ramme for udviklingen af hospitalsvæsenet, og målet er at skabe et sundhedsvæsen i topklasse, så regionens borgere også fremover modtager en behandling af høj faglig kvalitet.

Forslag til Region Hovedstadens Hospitalsplan 2025 sendes i høring i perioden fra den 20. december 2018 til den 11. marts 2019.

Med Hospitalsplan 2025 fastholdes hospitalsstrukturen og den overordnede opgavefordeling mellem hospitalerne. På baggrund af input fra blandt andet klinikere (via regionens sundhedsfaglige råd) og hospitalsdirektioner foreslås en række ændringer i opgavefordelingen mellem hospitalerne.

Høringsversionen af Hospitalsplan 2025 kan findes på Region Hovedstadens hjemmeside: https://www.regionh.dk/politik/hoeringer/aktuelle-hoeringer/Sider/Hoering-af-forslag-til-Hospitalsplan-2025-for-Region-Hovedstaden.aspx

Se flere informationer på hjemmesiden, hvor høringssvar skal indsendes. På hjemmesiden findes et skema over forslag til ændringer i opgavefordelingen i hospitalsplanen, der ligeledes fremgår af kapitel 3 i hospitalsplanen. Nogle af ændringerne i hospitalsplanen er tidligere vedtaget af regionsrådet, og hospitalsplanen er opdateret med disse. Alle ændringsforslag er en del af høringen.

Høringssvarene vil være offentligt tilgængelige på Region Hovedstadens hjemmeside.

Hvis der er spørgsmål til hospitalsplanen eller høringsprocessen, kan de rettes til Chefkonsulent Karen Nørgaard (karen.noergaard.01@regionh.dk) eller Enhedschef Charlotte Hosbond (charlotte.hosbond.01@regionh.dk).

Med venlig hilsen

Svend Hartling
Koncerndirektør

Relateret document 5/5

Dokument Navn:	**Handicaprådets høringssvar.pdf**
Dokument Titel:	**Handicaprådets høringssvar**
Dokument ID:	**2741776**

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationers (DH) medlemmer af Handicaprådet om Gentofte Kommunes oplæg til høringssvar om Hospitalsplan 2025

DHs medlemmer takker for muligheden for at afgive dette høringssvar.

DHs medlemmer kan tilslutte sig vigtigheden af Hospitalsplanens fire bærende principper: *Kvalitet, Sammenhængende Patientforløb, Nærhed og Effektivitet.*

DHs medlemmer vil gerne - til andet afsnit s. 2 - præcisere, at Audiologisk Afd. på Gentofte Hospital udelukkende behandler børn under 18 år og laver specialbehandling. Høreapparater til voksne med ukompliceret hørenedsættelse skal i offentligt regi udleveres på Bispebjerg Hospital eller Nordsjællands Hospital.

Desuden vil vi til tredje afsnit på s. 2 bemærke, at en flytning af Retspsykiatrien fra Glostrup til Sct. Hans i Roskilde *går imod princippet om nærhed*. Det vil for Gentofteborgere medføre en øget transporttid med de offentlige transportmidler, og vil i væsentlig grad vanskeliggøre kontakten til de pårørende.

Dokument Navn:	**Bilag 1 - Baggrundsnotat.docx**
Dokument Titel:	**Bilag 1 - Baggrundsnotat**
Dokument ID:	**2605475**
Placering:	**Emnesager/Retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og relevante aktører/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og andre aktører**
Dagsordenspunkt nr	**13**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**3**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

Bilag 1 - Baggrundsnotat

Baggrund:
I august 2016 vedtog kommunalbestyrelsen Strategien for fællesskaber for børn og unge. Strategien indeholder tre prioriterede indsatsområder som er:

1) Vi har tydeligt ansvar med klare roller og vi samarbejder.
2) Vi udvikler kompetencer til flerfagligt samarbejde.
3) Vi har gode overgange med sammenhæng.

Strategiens tilhørende indsatsplan fokuserer i arbejdet med gode overgange med sammenhæng på, at:

- Alle ledelser skaber rum for dialoger på tværs af overgange, hvor der udvikles fælles sprog og fælles forståelse af strategien.
- Medarbejdere tager initiativ til en forventningsafstemning mellem forældre – barn – medarbejdere i forbindelse med en overgang.
- Der udarbejdes faste procedurer, der sikrer sammenhæng i overgangene.

Sammenhæng og kontinuitet i børns liv styrkes af gode overgange med sammenhæng og stærke forbindelser, der sikrer overførsel af viden og erfaringer, relationer, kompetencer, læring og tryghed. Sammenhæng og stærke forbindelser udvikles, når professionelle samarbejder og forældre involveres. Gode overgange styrkes endvidere, når der er faste procedurer for overlevering af viden, feedback og læring.

Proces:
Dagtilbud og skoler har traditionelt samarbejdet om overgangen fra børnehave til skole. Samarbejdet har ikke tidligere stået på fælles retningslinjer eller på et lovkrav, som det sker i den nye Dagtilbudslov. Begge parter har efterlyst et tættere og mere struktureret samarbejde.
En arbejdsgruppe med ledelses- og pædagogrepræsentanter fra både dagtilbud og skoler har kortlagt og videreudviklet ”best practice” og formuleret fire forpligtende principper for samarbejdet.

Samarbejdet resulterede endvidere i udarbejdelsen af en film og en folder til forældre. Materialet beskriver, hvordan et godt samarbejdet mellem forældre, dagtilbud og skole sikrer barnet den bedste sammenhæng mellem børnehave og skole. Materialet er tilgængeligt for borgere på kommunens hjemmeside. Se her.

Behovet for fælles retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler blev anledningen til et fælles forretningsudvalg bestående af forretningsudvalgene fra begge områder - Dagtilbud og Skole. I december 2017 drøftede det fælles forretningsudvalg retningslinjerne for samarbejdet mellem Dagtilbud og Skole.

I løbet af 2018 har 11 netværk mellem dagtilbud og skoler mødtes to gange for at drøfte og planlægge samarbejdet om retningslinjerne og for at etablere en kultur for feedback omkring samarbejdet. Disse møder har samtid kvalificeret retningslinjerne.

Det videre arbejde:
Den 1. juli 2018 trådte den nye Dagtilbudslov i kraft. Ifølge Dagtilbudslovens §3, stk. 3 skal Kommunalbestyrelsen, som led i fastsættelsen af rammer med henblik på at skabe sammenhæng i børns liv og kontinuitet i overgangen mellem tilbud, fastsætte retningslinjer om samarbejdet mellem Dagtilbud og relevante aktører.

I november 2018 drøftede det fælles forretningsudvalg for Dagtilbud og Skole anbefalingerne fra netværksmøderne mellem dagtilbud og skoler. Drøftelsen gav anledning til en yderligere kvalificering af de handlinger, der understøtter principperne:

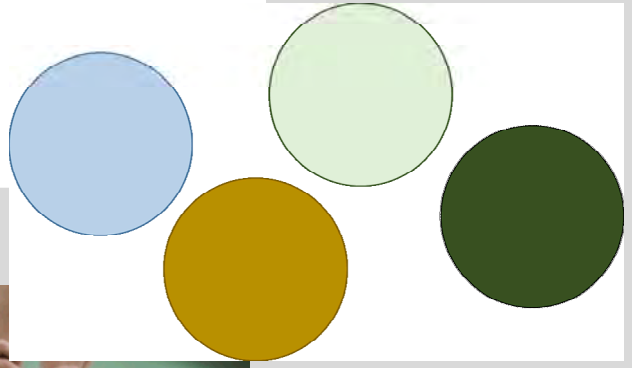
- Dagtilbud udfylder overgangsnoten i Hjernen og Hjertet for ethvert barn. Hjernen og Hjertet er det system, der understøtter og dokumenterer dagtilbuddenes arbejdet med og udvikling af den pædagogiske kvalitet.
- Overgangsnoten skal være tilgængelig for samtlige skoler hvert år den 1. april.
- Skoler bruger overgangsnoten.
- Overgangsnoten videreudvikles med et afkrydsningsfelt, hvor de professionelle kan markere ønsket om at afholde overgangsmøde mellem forældre, dagtilbuddet og skolen.
- Skoler tager initiativ til netværksmøder mellem dagtilbud og skolen. Netværksmødet bruges som feedback på seneste overgang og planlægning af kommende.
- Alle skoler afholder informationsmøder for forældre og kommende skolebørn indenfor de første tre uger af november måned.

Relateret document 2/3

Dokument Navn:	**Bilag 2 Principper for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler.pptx**
Dokument Titel:	**Bilag 2 - Principper for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler**
Dokument ID:	**2603701**

Bilag 2

Principper for samarbejdet mellem dagtilbud og skoler









Strategi for fællesskaber

- Gode overgange er kendetegnet ved sammenhæng og stærke forbindelser, der sikrer overførsel af erfaringer og viden, relationer, kompetencer, læring og tryghed.
- Sammenhæng og stærke forbindelser udvikles, når forældre og professionelle samarbejder
- Gode overgange styrkes endvidere, når der er faste procedurer for overlevering af viden, feedback og læring.

Indsatsplan for gode overgange med sammenhæng 2016-2020 fokuserer på, at:

- alle ledelser skaber rum for dialoger på tværs af overgange, hvor der udvikles fælles sprog og fælles forståelse af strategien
- medarbejdere tager initiativ til en forventningsafstemning mellem forældre – barn – medarbejdere i forbindelse med en overgang
- der udarbejdes faste procedurer, der sikrer gode overgange

Stærke Dagtilbud – ny lovgivning

Regeringen vil sætte fokus på tre centrale temaer for stærkere dagtilbud og mere fleksibilitet for børnefamilier:



Øget fleksibilitet og frit valg for børne-familier

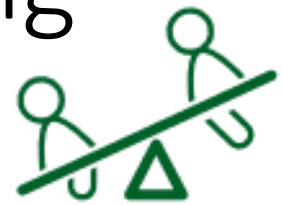


Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammen-hængende børneliv



Høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse

- Januar 2018: Lovændringen forventes vedtaget
- 1. Juli 2018 loven træder i kraft



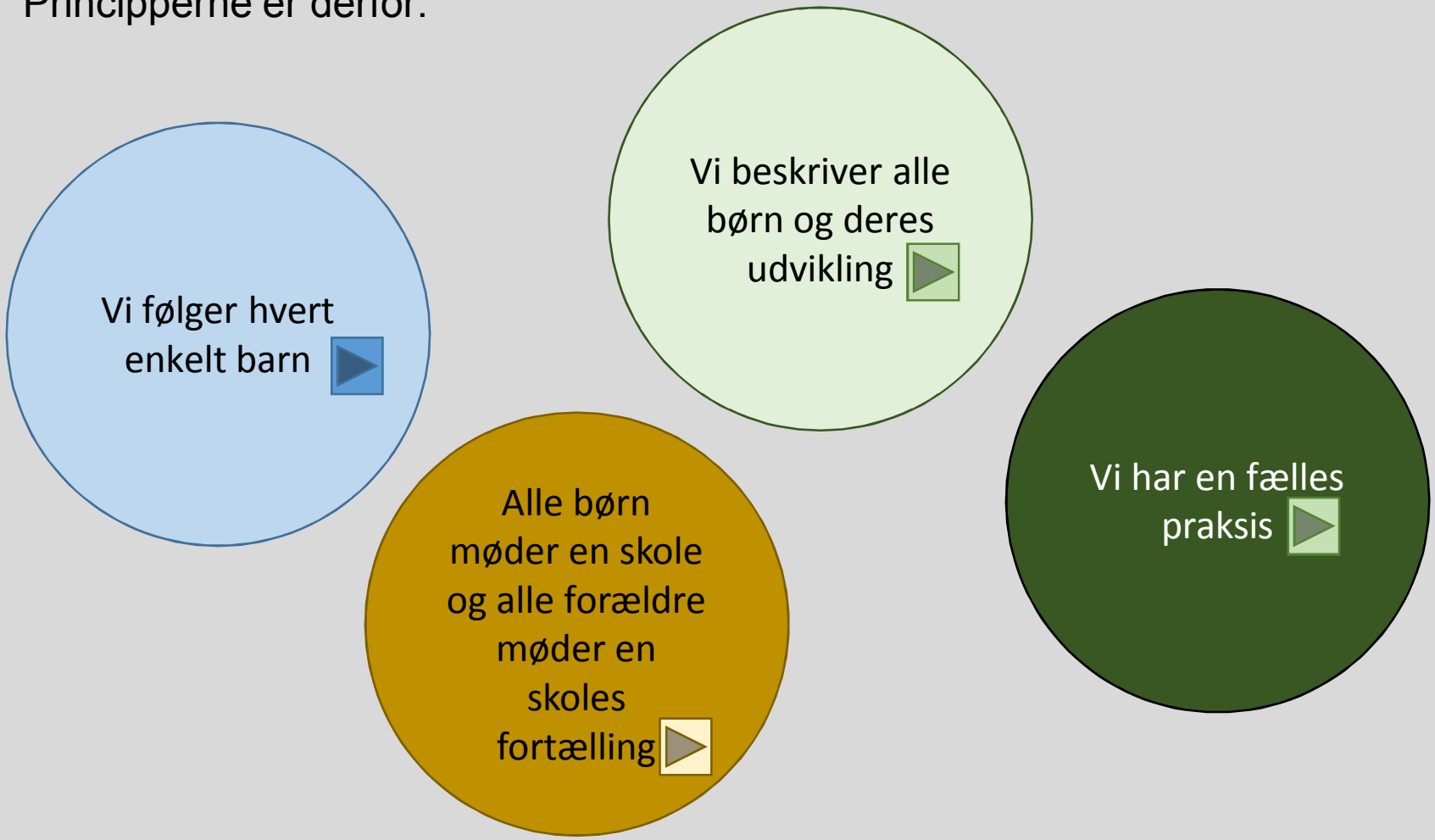
Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv

- En styrket pædagogisk læreplan
- Det åbne dagtilbud – samarbejde med lokalsamfund
- Mere tid til nærvær gennem mindre og meningsfuld dokumentation
- Bedre kvalitet i private pasningsordninger
- Flere pædagoger til institutioner med mange børn i udsatte positioner
- Forsøg med målrettede sociale indsatser – herunder forældregrupper i dagtilbud og samarbejde med sundhedsplejen
- Bedre sammenhæng i kommunens ind-sats for de 0-6-årige
- Bedre overgange via målrettede forløb for børn frem mod skolestart
- Bedre udveksling af relevant viden om børnene
- Krav om ~~læringsfokus i SFO~~ og fritids-hjem frem mod skolestart

Mål:

- Skabe trygge overgange med de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling
- Sikre kontinuitet og sammenhæng mellem hjem, institution, og skole
- Sikre systematisk videndeling mellem forældre, institution og skole
- Sikre en særlig opmærksomhed på børn i udsatte positioner
- Sikre opfølgning og evaluering på det professionelle samarbejde i overgangen

Principperne er derfor:



Vi følger hvert enkelt barn

- For at sikre overlevering af vigtig og relevant information
- For at sikre fælles professionelt sprog
- For at sikre kontinuitet i overgangen mellem hjem, institution og skole
- For at skabe trygge overgange med de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling

Ved at:

- Indføre fælles terminologi/sprog i KiB
- Tilpasse hjælpeteksten til overgangsnoten i KiB med fokus på sociale kompetencer, kognitiv udvikling, barnets interesser, særlig opmærksomhed
- Sikre overleveringsmøder
- Sikre feedback fra skole til dagtilbud på generelle tendenser og anvendelsen af overleveringsmateriale

Alle kommende skolebørn har besøgt en skole og alle forældre har mødt en skoles fortælling

- For at barnet oplever skolen i børnehøjde
- Fordi viden skaber tryghed og tryghed skaber de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling
- For at forventningsafstemme
- For at skabe fælles forståelsesramme
- For at skabe fælles sprog
- For at alle børn og forældre føler sig godt hjulpet

Ved at:

- Besøge skolen
- Indføre fælles aktiviteter mellem institution, GFO og skole
- Hver enkelt skole inviterer til arrangementer
- Indføre faste uger med besøgsdage på skolen
- Skoler inviteres til forældre-møder i daginstitutioner
- Udarbejde fælles information til forældre om at starte i skole

Vi beskriver alle børn og deres udvikling

- For at sikre tryghed og overlevering af vigtig og relevant information
- For at sikre særlig opmærksomhed på børn i udsatte positioner
- For at understøtte barnets trivsel og progression (for at kunne spotte mistrivsel og regrediering)
- For at sikre barnet og skolen det bedste udgangspunkt for klasseplacering, særlig opmærksomhed mm. ved at stå på relevant viden
- For at sikre kontinuitet i overgangen mellem hjem, institution og skole

Ved at:

- Tilpasse hjælpeteksten til overgangsnoten i KiB med fokus på sociale kompe-tencer, kognitiv udvikling, barnets interesser, særlig opmærksomhed
- Indføre fælles terminologi i KiB
- Sikre rettidig information
- Sikre overleveringsmøder
- Sikre feedback fra skole til dagtilbud på generelle tendenser og anvendelsen af overleveringsmateriale
- Sikre tydelige visitations-procedurer med klar rolle- og ansvarsfordeling

Vi har en fælles praksis

- For at sikre overgang med sammenhæng
- For at sikre kontinuitet i overgangen mellem hjem, institution og skole
- For at skabe trygge overgange med de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling
- For at udvikle vores pædagogiske praksis

Ved at:

- Møde hinanden og tale med hinanden – både når børn skal overleveres og når vi evaluerer
- Udvikle systematiseret samarbejde (årshjul, faste opgaver på faste tidspunkter, fælles terminologi i KIB)
- Indføre systematisk opfølgning og feedback mellem Dagtilbud og Skole

Relateret document 3/3

Dokument Navn:	**Bilag 3 Principper for samarbejdet mellem sundhedsplejen og Dagtilbud.pptx**
Dokument Titel:	**Bilag 3 - Principper for samarbejdet mellem sundhedsplejen og dagtilbud**
Dokument ID:	**2603724**

Bilag 3

Principper for samarbejdet mellem Sundhedsplejen og dagtilbud









Strategi for fællesskaber

- Gode overgange er kendetegnet ved sammenhæng og stærke forbindelser, der sikrer overførsel af erfaringer og viden, relationer, kompetencer, læring og tryghed.
- Sammenhæng og stærke forbindelser udvikles, når forældre og professionelle samarbejder
- Gode overgange styrkes endvidere, når der er faste procedurer for overlevering af viden, feedback og læring.

Indsatsplan for gode overgange med sammenhæng 2016-2020 fokuserer på, at:

- alle ledelser skaber rum for dialoger på tværs af overgange, hvor der udvikles fælles sprog og fælles forståelse af strategien
- medarbejdere tager initiativ til en forventningsafstemning mellem forældre – barn – medarbejdere i forbindelse med en overgang
- der udarbejdes faste procedurer, der sikrer gode overgange

Stærke Dagtilbud – ny lovgivning

Regeringen vil sætte fokus på tre centrale temaer for stærkere dagtilbud og mere fleksibilitet for børnefamilier:



Øget fleksibilitet og frit valg for børne-familier

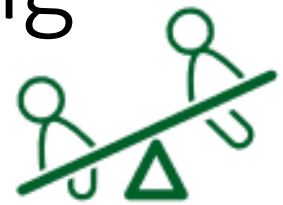


Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammen-hængende børneliv



Høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse

- Januar 2018: Lovændringen forventes vedtaget
- 1. Juli 2018 loven træder i kraft



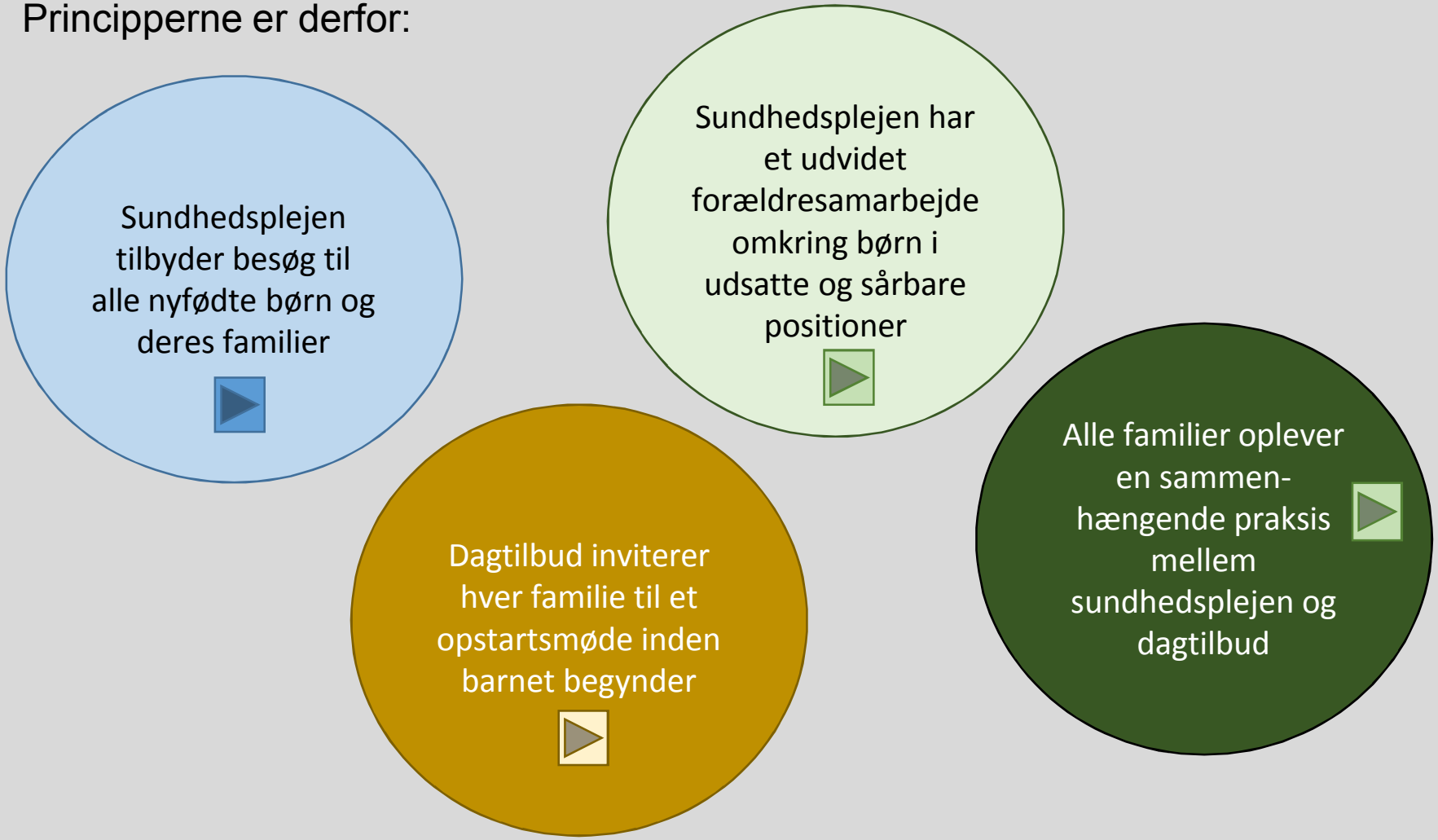
Bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv

- En styrket pædagogisk læreplan
- Det åbne dagtilbud – samarbejde med lokalsamfund
- Mere tid til nærvær gennem mindre og meningsfuld dokumentation
- Bedre kvalitet i private pasningsordninger
- Flere pædagoger til institutioner med mange børn i udsatte positioner
- Forsøg med målrettede sociale indsatser – herunder forældregrupper i dagtilbud og samarbejde med sundhedsplejen
- Bedre sammenhæng i kommunens ind-sats for de 0-6-årige
- Bedre overgange via målrettede forløb for børn frem mod skolestart
- Bedre udveksling af relevant viden om børnene
- Krav om læringsfokus i SFO og fritids-hjem frem mod skolestart

Mål:

- ✓ Skabe trygge overgange med de bedste betingelser for barnets trivsel og udvikling
- ✓ Sikre kontinuitet og sammenhæng mellem hjem, sundhedsplejen og dagtilbud
- ✓ Systematisk videndeling mellem forældre, sundhedspleje og dagtilbud
- ✓ Sikre en særlig opmærksomhed på børn i sårbare og udsatte positioner
- ✓ Sikre opfølgning og evaluering på det professionelle samarbejde i overgangen

Principperne er derfor:



Sundhedsplejen tilbyder besøg til alle nyfødte børn og deres familier

For at:

- Varetage barnets tarv og skabe de bedste betingelser for barnets trivsel og udvikling
- Foretage en sundhedsfremmende og forebyggende indsats med afsæt i det brede sundhedsbegreb
- Bringe den rette viden ind og støtte forældrene i at skabe tryghed omkring familien
- Sikre en særlig opmærksomhed på børn i sårbare og udsatte positioner

Ved at:

- Tilbyde alle familier seks besøg fra fødsel frem til barnet er 8-10 måneder gammel
- Tilbyde differentieret og udvidet samarbejde, hvor der vurderes et behov for det
- Samarbejde, rådgivning og vejledning er med udgangspunkt i det enkelte barn og dets families behov og tilstedeværende ressourcer. I den forbindelse screenes via ADBB og EPDS.
- Sundhedsplejen og familien i samarbejde udfylder en overgangsbeskrivelse i Hjernen&Hjertet inden opstart i dagtilbud

Sundhedsplejen har et udvidet forældresamarbejde om børn i udsatte og sårbare positioner

For at:

- Skabe en tryg overgang med de bedste betingelser for barnets trivsel og udvikling
- Tidligt opspore ikke-alderssvarende udvikling
- Sikre en særlig opmærksomhed på børn i udsatte og sårbare positioner
  - Herunder bl.a. at sikre den rette stimulans ift. den følelsesmæssige, ernæringsmæssige, sproglige, sundhedsmæssige, motoriske og sociale udvikling

Ved at:

- Tilbyde systematisk samarbejde og opfølgning omkring:
  - Præmature børn
  - Behovsfamilier
  - Tosprogsfamilier i samarbejde med integrationsmedarbejder
  - Familier med behov for udvidet samarbejde
- Deltage på opstartsmøder i dagtilbuddet og ved behov på fremadrettede møder
- Tidligt inddrage relevante tværfaglige samarbejdspartner

Alle familier oplever en sammenhængende praksis mellem sundhedsplejen og dagtilbud

For at:

- Skabe en tryg overgang med de bedste betingelser for barnets trivsel og udvikling
- Sikre sammenhæng mellem hjemmet og dagtilbuddet
- Sikre en særlig opmærksomhed på børn i udsatte og sårbare positioner
- Stå på relevant viden om barnet
- Sikre opfølgning og evaluering i det professionelle samarbejde

Ved at:

- Have en skabelon for 'sammenhæng mellem hjem og dagtilbud' som anvendes ved alle familier
- Sundhedsplejen udfylder sammen med familien overgangsbeskrivelsen i (Hjernen&Hjertet)
- Have faglige drøftelse i et fast etableret rum mellem sundhedsplejen og dagtilbud to gange årligt
- Ved at sikre sammenhæng i kommunikationen til forældre

Dagtilbud inviterer hver familie til et opstartsmøde inden barnet begynder

For at:

- Sikre sammenhæng mellem hjemmet og dagtilbuddet
- Stå på relevant viden om barnet
- Skabe en tryg overgang med de bedste betingelser for barnets trivsel og udvikling
- Sikre forventningsafstemning

Ved at:

- Mødes om overgangsbeskrivelsen i Hjernen&Hjertet
- Have systematiske samtaler med alle forældre
- Møde barnets behov og *ændrer vaner sammen (søvnrytme, rutiner mm.*)
- Have en vision for forældresamarbejde i dagtilbuddet, som er kendt og synlig i dagtilbuddets praksis.
- Dagtilbud og sundhedsplejen udvikler en fælles spørgeguide eller hjælpetekst til brug ved opstartsmøder

Dokument Navn:	**Høring af Forslag til Fingerplan 2019.pdf**
Dokument Titel:	**Høring af Forslag til Fingerplan 2019**
Dokument ID:	**2743376**
Placering:	**Emnesager/Kommunalbestyrelsen - Høring af forslag til Fingerplan 2019 Jeanne Toxværd (Ø)/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Høring af Forslag til Fingerplan 2019**
Dagsordenspunkt nr	**14**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**1**

Dette dokument blev genereret af getorganized for SharePoint

GENTOFTE KOMMUNE

Dagsordenpunkt

Høring af Forslag til Fingerplan 2019

Sags-ID: EMN-2019-00479

Resumé

Regeringen har udarbejdet et forslag til Fingerplan 2019 – Landsplandirektiv for Hovedstadsområdets planlægning – og sendt det i høring.

Der skal tages stilling til, om Gentofte Kommune har bemærkninger til forslaget.

Baggrund

Regeringen har udarbejdet et forslag til Fingerplan 2019 – Landsplandirektiv for Hovedstadsområdets planlægning – og sendt det i høring med frist for at komme med bemærkninger til den 21. marts 2019.

Erhvervsstyrelsen oplyser, at forslaget til Fingerplan 2019 er udarbejdet for at muliggøre en række initiativer, der er indeholdt i regeringens udspil af 24. januar for Hovedstadsområdet 2030 *Danmarks hovedstad – initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet.*

I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget blev hovedstadsområdets 34 kommuner inviteret til at indsende forslag til Fingerplanens fremtidige udformning, senest med brev af 30. juni 2017.

Byplanudvalget besluttede enstemmigt den 7. september 2017, pkt. 1, at det meddeles til Erhvervsstyrelsen:

- At der i forhold til Gentofte Kommune ikke findes behov for ændringer af Fingerplanens rammer og regler.
- At Gentofte Kommune opfordrer til, at større byudviklingsprojekter i højere grad indtænkes i Fingerplanens overordnede infrastruktur, således at den kan håndtere den øgede trafikmængde – herunder især den tunge trafik og pendlertrafikken – på en sådan måde, at trafikken og støjkonsekvenserne for borgerne i Gentofte Kommune sænkes og under ingen omstændigheder overstiger nuværende niveau.

Forslaget til Fingerplan indeholder ikke ændringer i forhold til den gældende Fingerplan 2017, der berører Gentofte Kommune.

For hovedstadsområdet som sådan rummer forslaget til Fingerplan 2019 bl.a. nye byudviklingsmuligheder, nye erhvervsudviklingsmuligheder, udvidelse af areal til de grønne kiler og mindre ændringer i afgrænsningen af disse samt yderligere arealreservationer til bl.a. transport- og logistikerhverv.

Fingerplanen omhandler også infrastrukturen i hovedstadsområdet. Plan og Byg anbefaler, at det igen meddeles, at der i forbindelse med større byudviklingsprojekter inden for Fingerplanens område, som fx udbygning af Nordhavnen og den senest fremkomne idé Lynetteholmen i Københavns Kommune, sikres sammenhæng med den overordnede infrastruktur, således at den kan håndtere den øgede trafikmængde – herunder især den tunge trafik og pendlertrafikken – på en sådan måde, at trafikken og støjkonsekvenserne for borgerne i Gentofte Kommune sænkes og under ingen omstændigheder overstiger nuværende niveau.

Indstilling
Plan og Byg indstiller

Til Økonomiudvalget:

At høringen af Forslag til Fingerplan 2019 besvares med

- At Gentofte Kommune som anført i tidligere udtalelser finder, at større byudviklingsprojekter i højere grad skal indtænkes i Fingerplanens overordnede infrastruktur, således at den kan håndtere den øgede trafikmængde – herunder især den tunge trafik og pendlertrafikken – på en sådan måde, at trafikken og støjkonsekvenserne for borgerne i Gentofte Kommune sænkes og under ingen omstændigheder overstiger nuværende niveau.

Beslutninger
Udvalg: Økonomiudvalget **Dato:** 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Vedtaget.

Beslutninger udfyldes automatisk af systemet

ERHVERVSSTYRELSEN

Til høringsparterne, jf. vedlagte høringsliste

24. januar 2019

ERHVERVSSTYRELSEN
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
Fax 35 29 10 01
CVR-nr 10 15 08 17
E-post erst@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Høring af forslag til Fingerplan 2019

Regeringen har i dag offentliggjort et regeringsudspil for Hovedstadsområdet 2030 *Danmarks hovedstad - initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet*. Udspillet omfatter bl.a. en række initiativer, der kræver ændringer af de særlige statslige rammer for den fysiske planlægning i hovedstadsområdet – Fingerplanen (Landsplandirektiv for hovedstadsområdets planlægning).

På den baggrund har regeringen udarbejdet et forslag til en revideret Fingerplan – Fingerplan 2019. Med dette brev sendes forslaget i 8 ugers offentlig høring frem til torsdag den 21. marts 2019.

I forbindelse med revisionen har regeringen inviteret de 34 kommuner i hovedstadsområdet til at indsende forslag til Fingerplanens fremtidige udformning. Der er kommet 150 forslag.

Med forslaget til Fingerplan 2019 lægger regeringen op til helt eller delvis at imødekomme 80 forslag (se vedlagte oversigt). Herudover lægger regeringen op til at igangsætte opfølgende arbejder med hensyn til bl.a. transportkorridoren og planlægning rundt omkring København Lufthavn i Kastrup, der skal afdække mulighederne for at imødekomme yderligere 23 forslag.

Forslag til Fingerplan 2019 indeholder ikke regler vedrørende detailhandel i hovedstadsområdet. Disse regler er fortsat fastlagt i Landsplandirektivet for detailhandel i hovedstadsområdet fra 11. december 2018.

Høringsmaterialet

Høringsmaterialet, der kan downloades via Høringsportalen https://www.hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/62693, omfatter:

1. Dette høringsbrev
2. Høringsliste
3. Forslag til Fingerplan 2019 med bekendtgørelse og kortbilag. Vejledningen til bekendtgørelsen er ligeledes vedlagt
4. Oversigt over de 80 forslag fra kommunerne, der foreslås helt eller delvis imødekommet ifm. fingerplanrevisionen
5. Miljøvurdering af forslag til Fingerplan 2019
6. Særskilt miljøvurdering af forslag om ændring af støjzonen omkring Roskilde Lufthavn

Desuden omfatter høringen følgende hjemmeside, der indeholder de korttemaer, hvor Forslag til Fingerplan 2019 indeholder ændringer i forhold til den gældende Fingerplan:

http://kort.erst.dk/spatialmap?&profile=fingerplan2019forslag

Det er også muligt at tilgå de forskellige kortlag via WMS:

http://kort.erst.dk/wms?servicename=fingerplan2019forslag_wms&service=wms&request=GetCapabilities

Opdatering af kort
Forslag til Fingerplan 2019 indarbejder de ændringer af kort, der sker som led i fingerplanrevisionen eller er sket som led i anlægslove, landsplandirektiver og kommuneplanlægning.

Styrelsen vil venligt anmode om, at kommunerne i høringsperioden undersøger, om der er behov for opdateringer af kort og i givet fald informerer Erhvervsstyrelsen herom.

Ikrafttrædelse og høringsfrist
Det forventes, at Fingerplan 2019 træder i kraft i foråret 2019.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om, at eventuelle høringssvar til forslag til Fingerplan 2019 sendes til fingerplanrevision@erst.dk senest **torsdag den 21. marts 2019.**

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Jeppe Fisker (JepFis@erst.dk, 35 29 12 67). Spørgsmål vedrørende kort rettes til Anders Bjørnsson (AndBjo@erst.dk, 35 29 11 55).

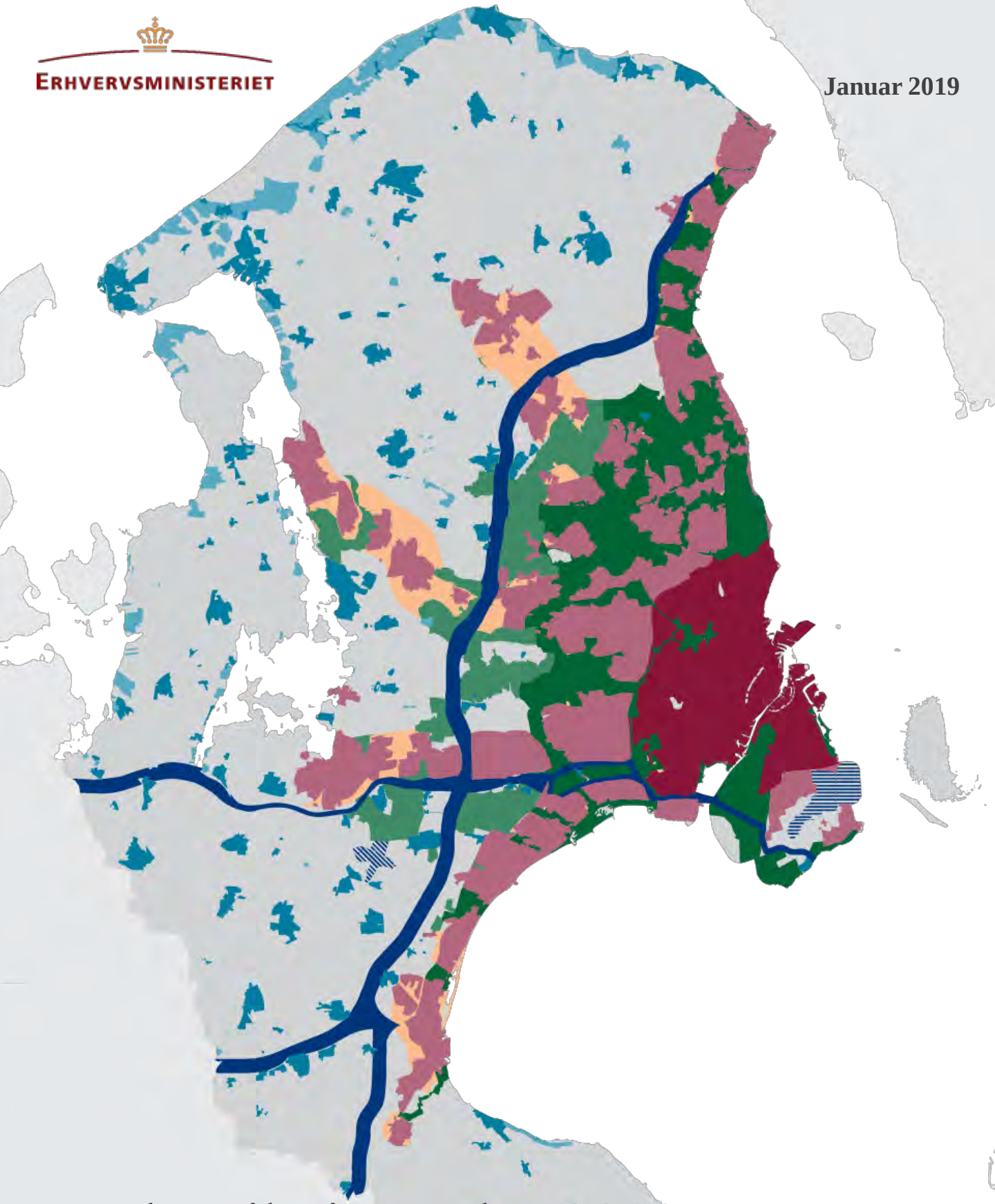
Med venlig hilsen



Sigmund Lubanski
Vicedirektør

ERHVERVSMINISTERIET

Januar 2019



Forslag til Fingerplan 2019

Landsplandirektiv for hovedstadsområdets planlægning

Indhold

Forord 3

Forslag til bekendtgørelse om hovedstadsområdets planlægning 7
Kapitel 1 – Hovedstadsområdet 7
Kapitel 2 – Hovedstruktur 7
Kapitel 3 – Det indre storbyområde (fingerbyens håndflade) 7
Kapitel 4 – Det ydre storbyområde (byfingrene) 9
Kapitel 5 – De grønne kiler 11
Kapitel 6 – Det øvrige hovedstadsområde 13
Kapitel 7 – Tværgående emner 14
Kapitel 8 – Ikrafttræden 16

Vejledning til bekendtgørelse om hovedstadsområdets planlægning 17
Almindelige bemærkninger 17
Bemærkninger til de enkelte regler 17
Kapitel 1 – Hovedstadsområdet 17
Kapitel 2 – Hovedstruktur 18
Kapitel 3 – Det indre storbyområde (fingerbyens håndflade) 20
Kapitel 4 – Det ydre storbyområde (byfingrene) 23
Kapitel 5 – De grønne kiler 26
Kapitel 6 – Det øvrige hovedstadsområde 30
Kapitel 7 – Tværgående emner 31
Kapitel 8 – Ikrafttræden 34
Appendiks 35

Bilag og kortbilag

A	Hovedstadsområdet og de fire geografiske områdetyper
B	Grønne kiler – oversigt
C	Mulige placeringer af friluftsanlæg mv. i grønne kiler
D	Grøn kystkile ved Køge Bugt Strandpark
E	Grøn kile og byudvikling ved Byvej i Hvidovre
F	Grønne bykiler
G	Eksisterende og besluttede stationer – oversigt
H	Linjeføring og stationer på kommende letbane i Ring 3
I	Områder til virksomheder med særlige beliggenhedskrav og til transport- og distributionserhverv
J	Område til containerterminal mv. i Københavns ydre Nordhavn
K	Arealer som Københavns Kommune kan overføre til byzone
L	Område på Avedøre Holme forbeholdt produktionsvirksomheder
M.1	Særlige lokaliseringsområder i Kvistgård, Nærum og Vallensbæk
M.2	Forskerpark og DTU Risø Campus
M.3	Sportsbyen Brøndby
N	Reservationer til transportkorridorer
O	Reservationer til overordnede kollektive trafikanlæg
P	Reservationer til overordnede vejanlæg
Q	Reservationer til overordnede cykelstier, herunder supercykelstier
R	Reservationer til overordnede rekreative stier
S	Reservationer til overordnede energiforsyningsanlæg
S.1	Ændring af tracé for naturgashovedtransmissionsledning
T.1	Restriktionsområder ved Københavns Lufthavn, Kastrup
T.2	Støjzone ved Københavns Lufthavn, Kastrup
U	Støjzone ved Københavns Lufthavn, Roskilde
V	Sommerhusområder der kan overføres til byzone

Forord

Regeringen ønsker et stærkt hovedstadsområde til gavn for hele landet. Det er hovedmålsætningen med det nye regeringsudspil for Hovedstadsområdet 2030 "Danmarks hovedstad – initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet", der blev offentliggjort den 24. januar 2019, og for dette forslag til Fingerplan 2019.

Efter flere års fremgang står hovedstadsområdet i dag stærkt i den internationale konkurrence med andre storbyområder. Det er i mine øjne dog ingen naturlov. For blot få årtier siden var situationen i hovedstadsområdet en helt anden. Dengang var udviklingen stort set gået i stå med tilbagegang i indbyggertallet, en nedslidt infrastruktur og virksomheder og investeringer, der valgte hovedstadsområdet fra.

Initiativerne i "Danmarks hovedstad – initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet" er en solid "vitaminindsprøjtning" til hovedstadsområdet, som skal bidrage til, at Danmark også fremover har et velfungerende og internationalt konkurrencedygtigt hovedstadsområde, med plads til flere borgere, attraktive bymiljøer og natur, gode arbejdspladser og et stærkt erhvervsliv, der skaber vækst og udvikling i hele Danmark.

Hovedstadsområdet har i dag over 2 mio. indbyggere og forventes frem mod år 2030 at vokse med ca. 200.000 indbyggere. En god og udviklingsorienteret fysisk planlægning er af afgørende betydning, hvis det tæt befolkede område fortsat skal være attraktivt for borgere, virksomheder og besøgende fra nær og fjern. Udspillet for Hovedstadsområdet 2030 omfatter derfor et forslag til en revideret Fingerplan, der som supplement til planloven fastlægger rammerne for kommunernes fysiske planlægning i hovedstadsområdet.

Fingerplanen indebærer, at kommunerne i hovedstaden er underlagt særlige regler for deres planlægning, som ikke gælder kommunerne i resten af landet. Fingerplanen og fingerbystrukturen har siden 1947 medvirket til at sikre mange af de kvaliteter, der gør hovedstadsområdet til et særligt storbyområde: Nem og hurtig adgang til attraktive grønne områder, en koncentration af boliger og arbejdspladser omkring en velfungerende infrastruktur og bysamfund, plads til forskellige typer virksomheder, udviklingsmuligheder for de strategisk vigtige lufthavne osv. Det er derfor ikke uden grund, at Fingerplanen i international sammenhæng ofte fremhæves som et godt eksempel på god fysisk planlægning.

Med et hovedstadsområde i hastig forandring og vækst oplever mange kommuner, at der er behov for at se Fingerplanen efter i sømmene. Regeringen har derfor igangsat en revision af Fingerplanen, der har forløbet i to spor: Spor 1, der resulterede i Fingerplan 2017, og spor 2, der afsluttes med dette forslag til Fingerplan 2019.

I den forbindelse har regeringen inviteret de 34 kommuner i hovedstadsområdet til at indsende forslag til at videreudvikle planen. Der er til revisionens spor 2 indsendt i alt 132 forslag vedrørende Fingerplanen, foruden 18 forslag på øvrige områder – i alt 150 forslag. De mange forslag er i mine øjne et udtryk for et stort fælles engagement i opgaven med at videreudvikle Fingerplanen og hovedstadsområdet.

Med forslaget til Fingerplan 2019 lægger regeringen op til at imødekomme 80 af kommunernes forslag, mens der igangsættes opfølgende arbejder mht. transportkorridoren og planlægning rundt omkring Københavns Lufthavn, der skal afdække mulighederne for at imødekomme yderligere 23 forslag. Dermed skabes en række nye udviklingsmuligheder, hvor jeg især vil fremhæve følgende:

Nye byudviklingsmuligheder
Med fingerplanrevisionen lægges der op til at give nye byudviklingsmuligheder for at imødekomme udfordringen med at skabe plads til flere boliger.

Køge Bugt-byfingeren forlænges til Herfølge; der foretages mindre udvidelser af byfingrene sydvest for Køge, ved Solrød, i den sydlige del af Roskilde, i den sydvestlige del af Hillerød og i den vestlige del af Helsingør.

Med fingerplanrevisionen er der endvidere lagt op til at opdatere støjzonen omkring lufthavnen i Roskilde, med henblik på at give kommunerne nye muligheder til at skabe plads til ny byudvikling. Den nuværende støjzone omkring lufthavnen i Roskilde bygger på et forældet grundlag, som unødigt begrænser kommunernes mulighed for ny byudvikling. Med en opdatering af støjzonen forbedres kommunernes mulighed for at planlægge samtidig med, at lufthavnen fortsat har mulighed for at udvikle sig.

Samtidig gøres rammerne for boligudvikling i det øvrige hovedstadsområde, dvs. i hovedstadsområdets landområder, hvor reglerne for byudvikling i dag er restriktive, mere fleksible, så kommunerne i disse dele af hovedstadsområdet også i højere grad får mulighed for at imødekomme den stigende udfordring med at skabe plads til flere borgere i hovedstadsområdet.

Endeligt er det aftalt, at Københavns Kommune kan gennemføre en zonering af industriområdet på Prøvestenen på Amager, så der åbnes op for udvikling af de nærtliggende arealer i forlængelse af regeringens principaftale med kommunen om etablering af Lynetteholmen.

Nye erhvervsudviklingsmuligheder
Regeringen har et ønske om et samlet stærkt hovedstadsområde. Det betyder, at udviklingsmulighederne uden for det centrale hovedstadsområde skal styrkes. Med fingerplanrevisionen lægges derfor op til at give nye erhvervsudviklingsmuligheder uden for det centrale hovedstadsområde.

Fingerplanens regler om stationsnær placering af større byggeri med mange brugere fastholdes, men der foretages konkrete lempelser, som vil give kommunerne mere frihed til at planlægge for større erhvervsbyggeri med mange brugere op til 1000 meter fra stationerne i de fem købstæder Helsingør, Hillerød, Frederikssund, Roskilde og Køge samt i Høje-Taastrup.

Derudover åbnes i Fingerplanen mulighed for en forsøgsordning, der sigter på at fremme udviklingen af nye former for højklasset, kollektiv trafik i hovedstadsområdet. Forsøgsordningen betyder, at der i tilknytning til standsningssteder ved op til tre hurtigbuslinjer i eget tracé (BRT) kan udpeges nye stationsnære kerneområder for at styrke erhvervsudviklingen omkring BRT-linjerne.

Der åbnes samtidig mulighed for at planlægge for større byggeri til offentlige institutioner med en stærk lokal forankring (fx rådhuse) udenfor stationsnære områder. Sidst men ikke mindst udpeges tre særlige lokaliseringsområder i Nærum, Kvistgård og Vallensbæk, hvor der også gives mulighed for at planlægge for større erhvervsbyggeri med mange brugere.

Grønne områder – attraktive grønne kiler
De grønne kiler er vigtige for befolkningens adgang til større sammenhængende grønne og rekreative områder. Derfor er udgangspunktet, at de grønne kiler grundlæggende fastholdes, men der åbnes med fingerplanrevisionen op for at styrke de grønne kilers rekreative værdier. Samtidig foretages i forbindelse med de fortrinsvis mindre udvidelser af byfingrene væsentligt større udvidelser af Fingerplanens grønne kiler, der samlet vokser med over 400 ha.

I 2019 igangsættes herudover partnerskabsprojekter med kommuner og relevante organisationer om frivillig etablering af flere nye grønne kiler, der kan åbne nye rekreative muligheder og eventuelt kan indgå i klimatilpasningstiltag.

En række kommuner har ønsket udtag af konkrete og typisk mindre arealer fra grøn kile med henblik på byudvikling og erhvervsudvikling. For at imødekomme ønskerne fra disse kommuner, men samtidig bevare og styrke de grønne kiler, er der som en del af revisionen åbnet op for, at kommunerne i konkrete tilfælde kan bytte kilearealer, som har en beskeden rekreativ værdi, fx arealer indeklemt mellem jernbane og motorvej, med nye og mere attraktive kilearealer ud fra et 1:1-princip. I alt omfordeles ca. 160 ha grøn kile på denne måde.

Samtidig åbnes mulighed for at ændre anvendelsen af større eksisterende bygninger i grøn kile med henblik på bl.a. at muliggøre en fremtidssikring og bedre anvendelse af flere værdifulde bygninger i grønne kiler – under forudsætning af, at kilerne ikke påvirkes negativt. Kommuner får samtidig mulighed for at planlægge for støjvolde i grønne kiler – hvilket bl.a. muliggør realiseringen af et visionært projekt i grøn kile ved motorvejen i Albertslund Kommune, der skaber et stort rekreativt område og støjbeskytter ca. 1.300 eksisterende boliger. Sidst men ikke mindst får kommunerne bag Køge Bugt Strandpark mulighed for at videreudvikle strandparken og dens havne som et attraktivt rekreativt område af regional betydning.

Yderligere arealreservationer til bl.a. transport- og logistikerhverv
Transport- og logistikerhvervene ændrer sig markant i disse år bl.a. på grund af den stigende e-handel og efterspørgsel efter varer. Kunderne forventer hurtig og effektiv levering. Der er stor efterspørgsel efter arealer til transport- og distributionserhverv i hovedstadsområdet, hvor udbuddet i dag er lavt. I lyset af en øget efterspørgsel efter velplacerede arealer til transport- og logistikerhverv indarbejdes i Fingerplan 2019 tre nye arealreservationer til denne type erhverv ved Vassingerød, Nivå og Greve.

Med hensyn til yderligere arealer til virksomheder med særlige beliggenhedskrav vil regeringen fortsætte drøftelserne med Hvidovre Kommune om realisering af det store projekt om udvidelse af industriområdet ved Avedøre Holme med henblik på indarbejdelse i Fingerplanen, når projektet er længere fremskredent.

Endelig skal det fremhæves, at regeringen med Landsplandirektiv for detailhandel i hovedstadsområdet fra december 2018 har muliggjort en styrket detailhandelsudvikling i hovedstadsområdet gennem udlæg af fire nye aflastningsområder i Hillerød, Ishøj, Lyngby, Ballerup, udvidelse af aflastningsområdet i Helsingør og en ny bymidte i Kokkedal.

Undersøgelse af arealreservationer i transportkorridorer
Transportkorridorer er en arealreservation til fremtidige energiforsyningsanlæg og overordnet transportinfrastruktur. Korridoren er op til 1 km bred og strækker sig fra Helsingør i nord til Køge i syd og fra Amager i øst til Lejre i vest. En række kommuner har anført, at transportkorridoren lægger beslag på et større areal, hvor der i dag som hovedregel ikke kan opføres anden nybyggeri end nødvendige driftsbygninger for landbrug, skovbrug og fiskeri.

Regeringen igangsætter derfor en forundersøgelse af Fingerplanens nord-sydgående transportkorridor (Ring 5) for at undersøge linjeføringen for en fremtidig motorvejsforbindelse i syd fra Køge til Frederikssundsmotorvejen. Samtidig igangsættes en planlægningsundersøgelse i den nordlige del af Ring 5-transportkorridoren med henblik på at forbedre beslutningsgrundlaget for en eventuel indsnævring eller ophævelse af korridorens bredde. Endelig igangsættes et servicetjek af reglerne om byggeri i både den nord-sydgående samt øst-vestgående transportkorridor for at undersøge, om der kan åbnes flere muligheder for byggeri i korridorerne.

Stigende trafik og trængsel er en af hovedstadsområdet udfordringer. Regeringen har derfor med hovedstadsudspillet fokus på den langsigtede infrastruktur for at forbedre fremkommeligheden på vejene med undersøgelser for at udvide og øge kapaciteten på Ring 3, Ring 4, Øresundsmotorvejen, Frederikssundsmotorvejen og Amagermotorvejen.

Derudover vil regeringen sikre metrobetjeningen af Lynetteholmen. Der vil blive fulgt op på Fremkommelighedsudvalgets forslag om optimering af trafikstyringen samt øge kapaciteten på S-togsnettet med automatisk drift. Dertil kommer, at det i den netop indgåede finanslovsaftale er aftalt, at regeringen vil komme med et oplæg til en infrastrukturplan for hele landet med henblik på drøftelse af langsigtede prioriteringer i løbet af foråret 2019.

Planlægning omkring Københavns Lufthavn
Flere kommuner har ønsker om at kunne byudvikle omkring Københavns Lufthavn, Kastrup. Dette er i dag ikke muligt på grund af støjzonen omkring lufthavnen, som har til formål at sikre færrest mulige konflikter mellem lufthavnen og dets naboer. Københavns Lufthavn har betydning for hele Danmark, idet den giver mulighed for at komme rundt i landet og skaber adgang til og fra udlandet. Regeringens luftfartspolitiske strategi støtter lufthavnens ambitiøse vision for udbygning.

Det er på den ene side vigtigt at sikre lufthavnens udviklingsmuligheder, samtidig skal vi også være opmærksomme på de omkringliggende lokalsamfund og deres beboere. Når der er kommet større klarhed over de fremtidige udviklingsplaner, vil regeringen derfor fortsætte dialogen med kommunerne om fremtidige byudviklingsmuligheder omkring lufthavnen.

Jeg vil afslutningsvis gerne takke de mange aktører, der har engageret sig i arbejdet med at revidere Fingerplanen – navnlig de 34 kommuner i hovedstadsområdet, der med mange gode forslag og i konstruktiv dialog har ydet et afgørende bidrag. Jeg håber, at I alle vil tage godt imod forslaget til Fingerplan 2019

Rasmus Jarlov
Erhvervsminister

Forslag til bekendtgørelse om hovedstadsområdets planlægning

(Fingerplan 2019 – landsplandirektiv for hovedstadsområdets planlægning[1])

I medfør af § 3, stk. 1, og § 5 j, stk. 4, i lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 287 af 16. april 2018, fastsættes:

Kapitel 1 – Hovedstadsområdet

§ 1. Hovedstadsområdet omfatter kommunerne i Region Hovedstaden (bortset fra Bornholms Kommune) samt Greve, Køge, Lejre, Roskilde, Solrød og Stevns kommuner.

§ 2. Hovedstadsområdet er opdelt i 4 geografiske områdetyper:
1) det indre storbyområde,
2) det ydre storbyområde (byfingrene),
3) de grønne kiler, og
4) det øvrige hovedstadsområde.
Stk. 2. Afgrænsningen af de 4 områdetyper er vist på kortbilag A. Der gælder særlige regler for den kommunale planlægning i hver af de 4 områdetyper, jf. kapitlerne 3-6.

Kapitel 2 – Hovedstruktur

§ 3. Kommuneplanlægningen skal ske på grundlag af en vurdering af udviklingen i hovedstadsområdet som helhed. Kommuneplanlægningen skal sikre, at hovedprincipperne i den overordnede fingerbystruktur videreføres. Kommuneplanlægningen skal derfor sikre:
1) At byudvikling og byomdannelse af regional betydning sker i det indre og ydre storbyområde.
2) At byudvikling og byomdannelse af regional betydning koordineres med udbygning af hovedstadsområdets overordnede infrastruktur med særlig hensyntagen til den kollektive trafikbetjening.
3) At udlæg af ny byzone begrænses.
4) At rækkefølgebestemmelser bidrager til at sikre, at byudvikling og byomdannelse koordineres med den overordnede trafikale infrastruktur og den kollektive trafikbetjening, et rigeligt og varieret udbud af planlagte byggemuligheder, som dog ikke væsentligt overstiger det forventede behov for nybyggeri i hovedstadsområdet i planperioden og en balanceret udvikling mellem de forskellige egne i hovedstadsområdet.
5) At der ikke udlægges nye sommerhusområder.

§ 4. Forslag til kommuneplaner skal ledsages af en redegørelse med oplysninger, der gør det muligt at vurdere planerne og deres konsekvenser i forhold til hovedstadsområdets udvikling som helhed og samspillet med hovedstrukturen. Forslag til kommuneplaner skal ligeledes ledsages af en redegørelse med en vurdering af de trafikale og miljømæssige konsekvenser.

Kapitel 3 – Det indre storbyområde (fingerbyens håndflade)

§ 5. Afgrænsningen af det indre storbyområde fremgår af kortbilag A.

§ 6. Kommuneplanlægningen i det indre storbyområde skal sikre:
1) At byudvikling, byomdannelse og lokalisering af byfunktioner sker inden for den eksisterende byzone og med hensyntagen til mulighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening.
2) At byfunktioner, som på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed, størrelse eller besøgsmønstre har en intensiv karakter, placeres inden for stationsnære områder og fortrinsvist inden for de stationsnære kerneområder. Erhvervsbygninger af mindre omfang og lokal karakter, dvs. mindre end 1.500 etagemeter, kan placeres i byområdet uden for de stationsnære områder. Større, tæt boligbyggeri kan ligeledes placeres i byområdet uden for de stationsnære områder. Endelig kan større, offentlige institutioner, der overvejende betjener kommunens borgere, også placeres i byområdet uden for de stationsnære områder.
3) At stationsnære områder udnyttes med bebyggelsesprocenter, der modsvarer den centrale beliggenhed og gode tilgængelighed.

[1] Forslaget er sendt i offentlig høring den 24. januar 2019. Høringsmaterialet kan tilgås via Høringsportalen.dk.

4) At de områder, som er nævnt i stk. 7, forbeholdes virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7), og at der ikke gives tilladelse til at placere virksomheder, der begrænser den fremtidige lokalisering af virksomheder med særlige beliggenhedskrav. Den kommunale planlægning kan anvende zonering af områderne i forskellige miljøklasser, hvis det bidrager til at sikre fremtidige muligheder for denne type virksomheder og sikre eksisterende virksomheders udviklingsmuligheder.

5) At det område, som er nævnt i stk. 8. (Prøvestenen), forbeholdes virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7) og transport- og distributionserhverv (miljøklasse 6 og 7 og lavere miljøklasser). Den kommunale planlægning kan anvende zonering af området i forskellige miljøklasser, hvis det bidrager til at sikre fremtidige muligheder for lokalisering af virksomheder denne type virksomheder og sikrer eksisterende virksomheders udviklingsmuligheder.

6) At de områder, som er nævnt i stk. 9, fastlægges som grønne bykiler af regional betydning. Områderne skal overvejende forbeholdes alment tilgængelige frilufts- og fritidsformål, idet de fredede områder kan anvendes i overensstemmelse med fredningerne. Forudsat at fredningsbestemmelserne respekteres, kan der opføres mindre bygninger og anlæg, der er nødvendige for områdernes anvendelse til frilufts- og fritidsformål. Endvidere kan eksisterende bygninger anvendes til særlige formål, som er forenelige med kilernes karakter af grønt område og almene tilgængelighed. Områderne kan anvendes til klimatilpasning, hvis det er foreneligt med hovedanvendelsen og fredningsbestemmelserne.

Stk. 2. Afgrænsningen af de stationsnære områder og de stationsnære kerneområder sker i den kommunale planlægning. Stationsnære områder og stationsnære kerneområder kan afgrænses omkring alle eksisterende og besluttede stationer på det overordnede banenet bestående af S-banerne, Kystbanen, Vestbanen, Øresundsbanen, metroen og letbaner. Bilag G og H angiver de stationer, som er udgangspunkt for afgrænsning af stationsnære områder og stationsnære kerneområder. Når der er truffet politisk beslutning om nye stationer på det overordnede banenet optages de umiddelbart i bilag G eller H. Det stationsnære kerneområde skal afgrænses med udgangspunkt i maksimale gangafstande til stationer på 600 m. Afgrænsningen af det stationsnære område kan række ud over det stationsnære kerneområde og kan ske med udgangspunkt i et principielt 1.000 m cirkelslag. Lokalisering i de stationsnære områder skal bidrage til en trafikal adfærd, hvor væsentlig flere benytter kollektiv transport end generelt til og fra byfunktioner i de ikke-stationsnære områder.

Stk. 3. Som led i en forsøgsordning kan erhvervsministeren og transport-, bygge- og boligministeren godkende, at der afgrænses stationsnære kerneområder omkring standsningssteder for BRT-linjer (Bus Rapid Transit) fordelt på op til i alt 3 BRT-linjer i det indre og/eller ydre storbyområde med op til 3 standsningssteder pr. linje. Når de nævnte ministre har truffet politisk beslutning om standsningssteder for BRT-linjer, og der er truffet bindende beslutninger om finansiering, placering, anlæg og drift af linjerne, optages standsningsstederne i bilag H.

Stk. 4. Byfunktioner, som på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed eller besøgsmønstre har en intensiv karakter, omfatter bl.a. større kontor- og serviceerhverv, større beskæftigelsesintensive produktionserhverv, større offentlige institutioner, udstillings- og konferencecentre, større idrætsanlæg, multianvendelige anlæg til fritidsformål, hoteller o. lign.

Stk. 5. Såfremt den kommunale planlægning giver mulighed for at lokalisere kontorbyggeri med mere end 1.500 etagemeter i det stationsnære område, men uden for det stationsnære kerneområde, skal der redegøres for, hvordan der vil blive arbejdet med supplerende virkemidler med henblik på at sikre trafikale effekter svarende til i det stationsnære kerneområde. Det kan være et begrænset udbud af parkeringspladser suppleret med forskellige former for mobility management, som fx direkte tilbringerservice til og fra stationen, firmacykelordninger til og fra stationen mv. Der kan dog uden videre planlægges for større kontorbyggeri over 1.500 etagemeter i det stationsnære område i større afstand fra stationerne end de 600 m, hvis én af følgende situationer gør sig gældende:

1) Kommunen vurderer, at der ikke er tilstrækkeligt med byggemuligheder i det stationsnære kerneområde (600 m) i den pågældende egn (dvs. inklusive ved stationer i nabokommuner på samme banestrækning).

2) Eller kommunen fastlægger normer for maksimalt antal parkeringspladser, som afhænger af stationens beliggenhed i fingerbystrukturen: I centralkommunerne (Københavns og Frederiksberg kommuner) højst 1 parkeringsplads pr. 100 m² etageareal erhvervsbyggeri, uden for centralkommunerne højst 1 parkeringsplads pr. 75 m² etageareal erhvervsbyggeri.

3) Eller det drejer sig om udvidelse af eksisterende kontorejendomme opført før 1. januar 2007.

Stk. 6. Allerede etablerede regionshospitaler kan udvides til hospitalsformål, uanset om de ligger uden for de stationsnære områder.

Stk. 7. Områder som er udpeget som egnede lokaliseringsmuligheder for virksomheder med særlige beliggenhedskrav: Delområder på Refshaleøen (på og ved Renseanlæg Lynetten) og på Amagerværket/Amager Forbrænding (alle i Københavns Kommune). På Prøvestenen kan der lokaliseres havnerelaterede transporterhverv. Områderne er vist på kortbilag I.

Stk. 8. Område som er udpeget som egnede lokaliseringsmuligheder for virksomheder med særlige beliggenhedskrav og transport- og distributionserhverv: Prøvestenen (Københavns Kommune). På Prøvestenen kan der lokaliseres havnerelaterede transporterhverv. Området er vist på kortbilag I.

Stk. 9. Områder, som er udpeget som grønne bykiler af regional betydning, omfatter: Kastellet, Østre Anlæg, Botanisk Have, H. C. Ørstedparken, Tivoli, Christianshavns Voldanlæg, Søerne, Kløvermarken, Grøndalsparken, Nørrebroparken, Assistens Kirkegaard, Bispebjerg-Ryvangforløbet, Emdrup Sø, Kongens Have, Fælledparken, Valbyparken og Kastrup Fort (alle Københavns Kommune), Frederiksberg Have og Søndermarken (Frederiksberg Kommune), Bellevue Strandpark, Bernstorffsparken, Charlottenlund Skov, Fort og Strandpark, Gentofte Sø og Brobæk Mose (Gentofte Kommune) samt Skaftet og Trekanten (Tårnby Kommune). Områderne er vist på kortbilag F.

Stk. 10. I Københavns Kommune fastlægger lov nr. 632 af 14. juni 2011 anvendelsen af et nærmere angivet ca. 100 ha stort areal ved Ydre Nordhavn til henholdsvis containerterminal, rekreativ anvendelse mv. Loven overfører arealet til byzone, fastlægger anvendelsen i 3 delområder, og fastlægger at anvendelsen kun kan ændres ved lov. Området og de 3 delområder er vist på kortbilag J.

Stk. 11. I Københavns Kommune kan de arealer, som er vist på kortbilag K, overføres fra landzone til byzone.

Grønne bykiler langs Ring 3

§ 7. I Gladsaxe Kommune skal kommuneplanlægningen sikre, at der som led i omdannelsen af by- og erhvervsområder langs Ring 3 fastlægges grønne bykiler, som primært forbeholdes alment tilgængelige frilufts- og fritidsformål, jf. stk. 2.

Stk. 2. Plangrundlaget for de grønne bykiler skal bidrage til at sikre:

1) At der skabes sammenhængende grønne og blå forbindelser på tværs af kommunegrænserne i Ring 3-korridoren.
2) At det grønne og vandet integreres i byomdannelsen.
3) At der skabes sammenhængende grønne og blå forbindelser fra de nye tætte byområder til de eksisterende og eventuelt nye regionale friluftsområder ("grønne kiler") og grønne bykiler.
4) At hensyn til klimatilpasning i kommunen og på tværs af kommunegrænserne tilgodeses.
5) At der skabes god adgang til naturkvaliteter og landskabsoplevelser i kommunen og på tværs af kommunegrænserne.
6) At de grønne bykiler i videst muligt omfang er alment tilgængelige for friluftsliv.

Stk. 3. De i kommuneplanerne fastlagte grønne bykiler indarbejdes i en efterfølgende revision af Fingerplanen.

Rækkefølge

§ 8. Kommuneplanlægningen i det indre storbyområde skal sikre, at der fastlægges en rækkefølge for gennemførelsen af byudvikling og byomdannelse af regional betydning. Rækkefølgen skal fastlægges på grundlag af en vurdering af udviklingen i området som helhed.

Stk. 2. Ved fastlæggelse af rækkefølgen skal udbygning af de stationsnære arealer og omdannelse af byområder, som er velintegrerede i byen, fremmes.

Kapitel 4 – Det ydre storbyområde (byfingrene)

§ 9. Afgrænsning af det ydre storbyområde fremgår af kortbilag A. Det ydre storbyområde består af et byområde og et landområde.

§ 10. Der kan i den kommunale planlægning udlægges ny byzone i det afgrænsede landområde i byfingrene, når det følger planlovens regler om byvækst og reglerne i § 11 og § 16 og der herudover foretages en afvejning mellem byudviklingsinteresser og øvrige overordnede arealinteresser.

§ 11. Kommuneplanlægningen i det ydre storbyområde skal sikre:

1) At byudvikling, byomdannelse og lokalisering af byfunktioner placeres under hensyntagen til den eksisterende og besluttede infrastruktur og til mulighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening.
2) At byfunktioner, som på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed, størrelse eller besøgsmønstre har en intensiv karakter, placeres inden for de stationsnære områder og fortrinsvist inden for de stationsnære kerneområder. Erhvervsbygninger af mindre omfang og lokal karakter, dvs. mindre end 1.500 etagemeter, kan placeres i byområdet uden for de stationsnære områder. Større, tæt boligbyggeri kan ligeledes placeres i byområdet uden for de stationsnære områder. Endelig kan større, offentlige institutioner, der overvejende betjener kommunens borgere, også placeres i byområdet uden for de stationsnære områder.
3) At stationsnære områder udnyttes med bebyggelsesprocenter, der modsvarer den centrale beliggenhed og gode tilgængelighed.
4) At ny byudvikling sikrer sammenhæng med de eksisterende byområder og en klar grænse mellem by og land.
5) At de områder, som er nævnt i stk. 6, forbeholdes virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7), og at der ikke gives tilladelse til at placere virksomheder, der begrænser den fremtidige lokalisering af virksomheder med særlige beliggenhedskrav. Den kommunale planlægning kan anvende zonering af områderne i forskellige miljøklasser, hvis det bidrager til at sikre fremtidige muligheder for denne type virksomheder og sikre eksisterende virksomheders udviklingsmuligheder.
6) At de områder, som er nævnt i stk. 7., forbeholdes transport- og distributionserhverv (miljøklasse 6 og 7 og lavere miljøklasser). Den kommunale planlægning kan anvende zonering af områderne i forskellige miljøklasser, hvis det bidrager til at sikre fremtidige muligheder for lokalisering af denne type virksomheder og sikrer eksisterende virksomheders udviklingsmuligheder. Der kan i forbindelse med transport- og distributionsvirksomheder med mere end 30.000 etagemeter etableres kontorlokaler med mere end 1.500 etagemeter til egen administration.

Stk. 2. Afgrænsning af de stationsnære områder og de stationsnære kerneområder sker i den kommunale planlægning. Stationsnære områder og stationsnære kerneområder kan afgrænses omkring alle eksisterende og besluttede stationer på det overordnede banenet bestående af S-banerne, Kystbanen, Vestbanen, Øresundsbanen, metroen og letbaner. Når der er truffet politisk beslutning om nye stationer på det overordnede banenet, optages de umiddelbart i bilag G eller H. Det stationsnære kerneområde skal afgrænses med udgangspunkt i maksimale gangafstande på 1.000 m omkring købstadsstationerne i Helsingør, Hillerød, Frederikssund, Roskilde og Køge og ved stationen i Høje-Taastrup. Ved alle øvrige stationer skal den afgrænses med udgangspunkt i maksimale gangafstande på 600 m. Afgrænsningen af det stationsnære område kan række ud over det stationsnære kerneområde og kan ske med udgangspunkt i et principielt 1.200 m cirkelslag. Lokalisering i de stationsnære områder skal bidrage til en trafikal adfærd, hvor væsentlig flere benytter kollektiv transport end generelt til og fra byfunktioner i de ikke-stationsnære områder.

Stk. 3. Som led i en forsøgsordning kan erhvervsministeren og transport-, bygge- og boligministeren godkende, at der afgrænses stationsnære kerneområder omkring standsningssteder for BRT-linjer (Bus Rapid Transit) fordelt på op til i alt 3 BRT-linjer i det indre og/eller ydre storbyområde med op til 3 standsningssteder pr. linje. Når de nævnte ministre har truffet politisk beslutning om standsningssteder for BRT-linjer, og der er truffet bindende beslutninger om finansiering, placering, anlæg og drift af linjer, optages standsningsstederne i bilag G.

Stk. 4. Byfunktioner, som på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed eller besøgsmønstre har en intensiv karakter, omfatter bl.a. større kontor- og serviceerhverv, større beskæftigelsesintensive produktionserhverv, større offentlige institutioner, udstillings- og konferencecentre, større idrætsanlæg, multianvendelige anlæg til fritidsformål, hoteller o. lign.

Stk. 5. Hvis den kommunale planlægning giver mulighed for at lokalisere kontorbyggeri med mere end 1.500 etagemeter i det stationsnære område, men uden for det stationsnære kerneområde, skal der redegøres for, hvordan der vil blive arbejdet med supplerende virkemidler med henblik på at sikre trafikale effekter svarende til i det stationsnære kerneområde. Det kan være et begrænset udbud af parkeringspladser suppleret med forskellige former for mobility management, som fx direkte tilbringerservice til og fra stationen, firmacykelordninger til og fra stationen mv. Der kan dog uden videre planlægges for større kontorbyggeri over 1.500 etagemeter i det stationsnære område, uden for det stationsnære kerneområde, hvis én af følgende situationer gør sig gældende:

1) Kommunen vurderer, at der ikke er tilstrækkeligt med byggemuligheder i det stationsnære kerneområde i den pågældende egn (dvs. inklusive ved stationer i nabokommuner på samme banestrækning).
2) Eller kommunen fastlægger normer for maksimalt antal parkeringspladser på højst 1 parkeringsplads pr. 50 m² etageareal erhvervsbyggeri.
3) Eller det drejer sig om udvidelse af eksisterende kontorejendomme opført før 1. januar 2007.

Stk. 6. Områder som er udpeget som egnede lokaliseringsmuligheder for virksomheder med særlige beliggenhedskrav: Avedøre Holme, Råstofhavnen (Hvidovre Kommune), Rørtang (Helsingør Kommune), og Hedehusene Vest (Høje-Taastrup Kommune). Områderne er vist på kortbilag I.

Stk. 7. Områder som er udpeget som egnede lokaliseringsmuligheder for transport- og distributionserhverv: Greve Main (Greve Kommune), Kildebrønde Syd, Ventrupparken og Greve Olsbæk (Greve Kommune), nyt Trekantområde (Ishøj Kommune), Kvistgaard Nord (Helsingør Kommune), Hedehusene Vest ved Nymølle og Høje-Taastrup Transport Center (Høje-Taastrup Kommune), Nordhøj (Køge Kommune), Solrød (Solrød Kommune) og Teglbuen (Fredensborg Kommune). Områderne er vist på kortbilag I. Udpegningen forudsætter, at arealinteresserne, herunder grundvandsinteresser, afvejes i kommuneplanlægningen.

Stk. 8. Allerede etablerede regionshospitaler kan udvides, uanset om de ligger uden for de stationsnære områder.

Stk. 9. Kommunal planlægning for areal mellem Favrholm, Solrødgaard og Lyngevej (Hillerød Kommune, matr. 20, 6b, 6n, 34b, 34a Herlev By, Nr. Herlev samt vejlitra n samt del af: 7g, 66 og 1ln Herlev By, Nr. Herlev samt vejlitra u og b) skal sikre, at arealet forbeholdes særligt arealkrævende og strømforbrugende erhverv i miljøklasse 3-5 med tilhørende service-, administration-, logistik- og forsyningsfunktioner, som er nødvendige for driften.

Stk. 10. På det på kortbilag L viste areal på Avedøre Holme (Hvidovre Kommune) skal kommuneplanlægningen sikre, at der alene planlægges for produktionsvirksomheder, herunder transport- og logistikvirksomheder, som er omfattet af definitionen for produktionsvirksomheder. Endvidere skal kommuneplanlægningen sikre, at eksisterende virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7) og eksisterende transport- og logistikvirksomheder kan fastholde deres aktiviteter.

Stk. 11. Efter aftale med staten kan der i den kommunale planlægning i helt særlige tilfælde udlægges ny byzone ved overordnede energiforsyningsanlæg i det ydre storbyområde. Det forudsættes, at sådanne udlæg er til særligt strømforbrugende og arealkrævende erhverv i miljøklasse 3-5 med tilhørende service-, administrations-, logistik- og forsyningsfunktioner, at placeringen ved et overordnet energiforsyningsanlæg er afgørende for erhvervets drift, og at udlægget ikke strider mod væsentlige nationale interesser i kommuneplanlægningen og planlovens byvækstregler.

Grønne bykiler langs Ring 3

§ 12. I Albertslund, Brøndby, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Ishøj, Lyngby-Taarbæk, Rødovre og Vallensbæk kommuner skal kommuneplanlægningen sikre, at der som led i omdannelsen af by- og erhvervsområder langs Ring 3 fastlægges grønne bykiler, som primært forbeholdes alment tilgængelige frilufts- og fritidsformål, jf. stk. 2.

Stk. 2. Plangrundlaget for de grønne bykiler skal bidrage til at sikre:

1) At der skabes sammenhængende grønne og blå forbindelser på tværs af kommunegrænserne i Ring 3-korridoren.
2) At det grønne og vandet integreres i byomdannelsen.
3) At der skabes sammenhængende grønne og blå forbindelser fra de nye tætte byområder til de eksisterende og eventuelt nye regionale friluftsområder (″grønne kiler″) og grønne bykiler.
4) At hensyn til klimatilpasning i kommunen og på tværs af kommunegrænserne tilgodeses.
5) At der skabes god adgang til naturkvaliteter og landskabsoplevelser i kommunen og på tværs af kommunegrænserne.
6) At de grønne bykiler i videst muligt omfang er alment tilgængelige for friluftsliv.

Stk. 3. Når der i kommuneplaner er fastlagt grønne bykiler i Ring 3-korridoren, indarbejdes de i en efterfølgende revision af Fingerplanen.

Scion-DTU / Forskerparken, Kvistgård, Nærum og Vallensbæk

§ 13. Ved Scion-DTU / Forskerparken (Rudersdal Kommune) kan den allerede lokalplanlagte restrummelighed udnyttes, herunder til større byggeri over 1.500 etagemeter til forsknings-, undervisnings- og kontorformål. I særlige lokaliseringsområder i Kvistgård, (Helsingør Kommune), Nærum (Rudersdal Kommune) og Vallensbæk (Vallensbæk Kommune) kan der placeres byfunktioner, der på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed, størrelse eller besøgsmønstre har en intensiv karakter. De særlige lokaliseringsområder er vist på kortbilag M.1.

DTU Risø Campus og Forskerparken

§ 14. Forskerparken ved DTU Risø Campus (Roskilde Kommune) forbeholdes produktion, forskning og udvikling samt hertil knyttet administration inden for clean-tech med relationer til DTU Risø Campus. Der kan samlet for DTU Risø Campus og forskerparken maksimalt opføres 230.000 etagemeter, herunder større kontorbygninger med mere end 1.500 etagemeter inden for en ramme på op til 75.000 etagemeter til de anførte formål. Der kan etableres hertil knyttede fællesfaciliteter. Inden for en ramme på 30.000 etagemeter kan huses tilknyttede serviceerhverv og lignende, ligesom der kan etableres daginstitutioner for børn, boliger til gæsteforskere, kursus o.l. Den kommunale planlægning skal fastlægge en rækkefølge for udbygningen. Arealerne, som er omfattet af forskerparken, er vist på kortbilag M.2.

Sportsbyen Brøndby

§ 15. Sportsbyen (Brøndby Kommune) forbeholdes idrætsrelaterede byfunktioner, der har en intensiv karakter og betjener et regionalt opland. Disse idrætsrelaterede byfunktioner kan bl.a. omfatte idrætsrelateret kontorbyggeri med over 1.500 etagemeter. Arealanvendelse, byggeri og rækkefølge for Sportsbyen skal præciseres og fastlægges på grundlag af en regional vurdering og efter forudgående aftale mellem kommunen og staten. De af Sportsbyens arealer, der er omfattet af nærværende bestemmelse, er placeret omkring det eksisterende Brøndby Stadion og vist på kortbilag M.3.

Rækkefølge

§ 16. Kommuneplanlægningen i det ydre storbyområde skal sikre, at der fastlægges en rækkefølge for gennemførelsen af byudvikling og byomdannelse af regional betydning. Rækkefølgen skal fastlægges på grundlag af en vurdering af udviklingen i området som helhed.

Stk. 2. Ved fastlæggelse af rækkefølgen skal udbygning af de stationsnære arealer og omdannelse af byområder, som er velintegrerede i byen, fremmes. Rækkefølge af nyudlæg skal bidrage til, at der skabes bymæssige sammenhænge inden for storbyområdet.

Stk. 3. Udlæg af ny byzone i landområderne i ydre Hillerødfinger og ydre Frederikssundsfinger forudsætter, at de berørte kommuner i hver af de ydre byfingre med staten har aftalt et grundlag for at fastlægge afgrænsning og anvendelse af nye grønne kiler langs med og på tværs af byfingrene, som er koordineret på tværs af kommunegrænserne. Afgrænsning og anvendelse af de nye grønne kiler indarbejdes i en efterfølgende revision af Fingerplanen.

Kapitel 5 – De grønne kiler

§ 17. Afgrænsning af de grønne kiler fremgår af kortbilag B. De grønne kiler består af de indre grønne kiler og kystkilerne i byfingrene (de "gamle" grønne kiler) og de ydre grønne kiler. Der gælder forskellige regler for placering af anlæg til fritidsformål i de indre og ydre kiler.

Indre grønne kiler og kystkiler

§ 18. Kommuneplanlægningen i de indre grønne kiler og i kystkilerne i byfingrene skal sikre:

1) At områderne forbeholdes overvejende almen, ikke bymæssig friluftsanvendelse med mulighed for jordbrugsmæssig anvendelse.
2) At områderne ikke inddrages til byzone.
3) At områderne friholdes for bebyggelse og anlæg til bymæssige fritidsformål.
4) At områderne friholdes for yderligere etablering og udvidelse af store areal- og bygningskrævende anlæg til fritidsformål, herunder anlæg som har en lukket karakter i forhold til almen brug.
5) At der ikke placeres støjende friluftsanlæg, medmindre der er tale om allerede støjbelastede arealer, der ikke kan støjbeskyttes.
6) At arealanvendelse og anlæg til friluftsformål, herunder støjfølsom anvendelse, ikke er en hindring for udnyttelsen af de overordnede reservationer til transportkorridorer, trafik- og forsyningsformål, som angivet på kortbilag N, O, P, Q, R og S.

Stk. 2. I følgende lokaliseringsområder kan der uanset reglerne i stk. 1, nr. 1-5, placeres specifikke fritidsanlæg: Vestamager (Københavns Kommune), Hjortespringskilen (Egedal Kommune), Vestskoven (Ballerup Kommune), Albertslund Golfbane (Høje-Taastrup Kommune). På et areal ved Frederikssundmotorvejen (Glostrup Kommune) kan der, uanset reglerne i stk. 1, etableres kolonihaver. På et areal ved Holbækmotorvejen (Brøndby Kommune) kan der, uanset reglerne i stk. 1, etableres bygninger og anlæg til bymæssige fritidsformål. Alle de nævnte lokaliteter er markeret på kortbilag C.

Stk. 3. Der kan etableres mindre anlæg som støttepunkter til det almene friluftsliv og ske mindre udvidelser af eksisterende anlæg til det almene friluftsliv.

Stk. 4. Der kan undtagelsesvis ske udvidelser af eksisterende kulturinstitutioner, som allerede er placeret i kilerne.

Stk. 5. Der kan i de dele af de indre grønne kiler og kystkilerne, som ikke er omfattet af arealreservationerne til transportkorridorer, jf. § 24, etableres anlæg til klimatilpasning forudsat, at det ikke forringer og i videst muligt omfang styrker natur og vilkår for friluftsliv.

Stk. 6. Der kan i de dele af de indre grønne kiler og kystkilerne, som grænser op til støjende infrastrukturanlæg og ikke er omfattet af arealreservationerne til transportkorridorer, jf. § 24, etableres støjafskærmning med jordanlæg, forudsat:

1) At afskærmningen fortrinsvis placeres umiddelbart op til infrastrukturanlæg og i randen af grøn kile.
2) At afskærmningen forbedrer mulighederne for den almene, ikke bymæssige friluftsanvendelse af de kilearealer, som anlægget placeres i.
3) At afskærmningen bidrager til en væsentlig reduktion af støjbelastningen af både de tilgrænsende grønne kiler og større byområder med støjfølsom anvendelse. Begge disse forudsætninger skal opfyldes.
4) At øvrige statslige arealinteresser, herunder grundvandsinteresser, fredninger, landskabelige værdier mv., afvejes i forbindelse med planlægningen.

Stk. 7. Uanset reglerne i stk. 1. nr. 1 og 3 kan der i de dele af de indre grønne kiler og kystkiler, som ikke er omfattet af arealreservationer til transportkorridorer, jf. § 24, lokalplanlægges for ændret anvendelse af eksisterende bygninger forudsat:

1) At bygningerne repræsenterer en særlig samfundsmæssig, arkitektonisk og/eller kulturhistorisk værdi, hvis langsigtede fastholdelse vurderes at kræve en ændret planlægning.
2) At der er tale om eksisterende bygninger, der må anses egnede til det formål, som der planlægges for.
3) At der ikke foretages væsentlige om- eller tilbygninger til de eksisterende bygninger, og at eksisterende arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter bevares.
4) At nye boligenheder ikke er omfattet af retten til at udvide til 500 kvadratmeter efter planlovens § 36, stk. 1, nr. 10, og ikke kan overgå til anvendelse til fritidsboliger efter § 36, stk. 1, nr. 18.
5) At bygninger i landzone ikke må overføres til byzone.
6) At der på tilgrænsende arealer omkring bygningerne overvejende planlægges for grønne områder med almen friluftsanvendelse, og at offentlighedens fri adgang til disse grønne områder sikres.
7) At en ændret anvendelse af bygningerne ikke medfører en væsentlig forøget trafikbelastning og støj samt behov for nye vejanlæg.
8) At der ikke gives mulighed for udendørs oplag.

Stk. 8. Der kan i de indre grønne kiler og kystkilerne etableres cykelstier, herunder supercykelstier, forudsat, at det sker under hensyntagen til de grønne kilers formål og med udgangspunkt i en konkret vurdering af det areal i grøn kile, hvor cykelstien påtænkes anlagt.

Stk. 9. De på kortbilag E markerede arealer 1 og 2 ved Byvej (Hvidovre Kommune) kan tages ud af de indre grønne kiler og overføres til ydre storbyområde, landområde. En overførsel af arealerne til ydre storbyområde, byområde, og byudvikling på arealerne forudsætter, at areal 3 permanent overgår fra jordbrugsformål til et grønt område til almen, ikke bymæssig friluftsanvendelse. Endvidere forudsætter en overførsel, at der sikres grønne forbindelser og stiforbindelser fra areal 3 vestpå i retning af de grønne kiler ved Vestvolden. De anførte forudsætninger vedr. areal 3 skal være opfyldt indenfor 48 måneder fra ikrafttræden af Fingerplan 2019. Ellers tilbageføres areal 1 og 2 til de indre grønne kiler.

Grøn kystkile ved Køge Bugt Strandpark

§ 18 a. Uanset reglerne i § 18, stk. 1. nr. 1, 3 og 4, kan der i Køge Bugt Strandpark, som er vist i kortbilag D, lokalplanlægges for mindre bymæssige fritidsanlæg og større, midlertidige bymæssige fritidsanlæg på nærmere afgrænsede områder, hvis det understøtter fastholdelsen og videreudviklingen af strandparkens funktion, som et rekreativt område af regional betydning.

Stk. 2. Planlægningen skal holdes inden for rammerne af relevant lovgivning, herunder lov om naturbeskyttelse. Det forudsættes, at strandparken fastholdes som et område med store landskabelige og naturmæssige værdier, og at planlægningen sker under hensyntagen til disse værdier. Det forudsættes endvidere, at den almene adgang til strandparken fastholdes.

Stk. 3. Beliggenhedskommunerne (Brøndby, Vallensbæk, Ishøj, Greve og Hvidovre) skal i den kommunale planlægning afgrænse 1) natur- og strandområder, 2) bynære strandområder og 3) havne.

Stk. 4. I natur- og strandområderne kan der lokalplanlægges for etablering af mindre, bymæssige fritidsanlæg, der fremmer tilgængeligheden til strandparken, mindre bymæssige fritidsanlæg, der muliggør etableringen af naturbaner og større, midlertidige, bymæssige fritidsanlæg til tilskuerarrangementer af kortere varighed. Med hensyn til de større midlertidige, bymæssige fritidsanlæg til tilskuerarrangementer forudsættes, at anlæggene alene muliggør midlertidige tidsbegrænsede arrangementer, og at natur- og strandområderne i videst muligt omfang fremstår uberørte af anlæggene, når arrangementerne ikke finder sted.

Stk. 5. I de bynære strandområder kan der lokalplanlægges for etablering af mindre, bymæssige fritidsanlæg, der fremmer tilgængeligheden til strandparken og mindre, bymæssige fritidsanlæg anlæg, der muliggør bymæssig fritidsanvendelse af nærmere afgrænsede strandområder i tilknytning til navnlig havneområder.

Stk. 6. På havneområderne kan der lokalplanlægges for mindre bymæssige fritidsanlæg, der understøtter det maritime friluftsliv og turisme, for mindre restauranter, cafeer, kiosker o. lign. og for mindre overnatningsfaciliteter.

Stk. 7. Der kan lokalplanlægges for overførsel af Greve Marina til byzone.

Ydre grønne kiler

§ 19. Kommuneplanlægningen i de ydre grønne kiler skal sikre:

1) At områderne forbeholdes overvejende almen, ikke bymæssig friluftsanvendelse med mulighed for jordbrugsmæssig anvendelse.

2) At områderne ikke inddrages til byzone.

3) At områderne friholdes for bebyggelse og anlæg til bymæssige fritidsformål.

4) At areal- og bygningskrævende friluftsanlæg kan placeres eller udvides under hensyntagen til stedets landskabs-, natur- og kulturværdier.

5) At støjende friluftsanlæg i videst muligt omfang undgås, men i givet fald placeres således, at de ikke påvirker internationale naturbeskyttelsesområder og i fornødent omfang støjbeskyttes.

6) At arealanvendelse og anlæg til friluftsformål, herunder støjfølsom anvendelse, ikke er en hindring for udnyttelsen af de overordnede reservationer til transportkorridorer, trafik- og forsyningsformål, som angivet på kortbilag N, O, P, Q, R og S.

Stk. 2. I følgende lokaliseringsområder kan der uanset reglerne i stk. 1, nr. 1-5, placeres specifikke fritidsanlæg: Hedeland (Roskilde og Høje-Taastrup kommuner), Farum Kasernes øvelsesterræn (golfbane) og Flyvestation Værløse, begge i Furesø Kommune. Områderne er vist på kortbilag C.

Stk. 3. Der kan i de dele af de ydre grønne kiler, som ikke er omfattet af arealreservationerne til transportkorridorer, jf. § 24, etableres anlæg til klimatilpasning forudsat, at det ikke forringer og i videst muligt omfang styrker natur og vilkår for friluftsliv.

Stk. 4. Der kan i de dele af de ydre grønne kiler, som grænser op til støjende infrastrukturanlæg og ikke er omfattet af arealreservationerne til transportkorridorer, jf. § 24, etableres støjafskærmning med jordanlæg, forudsat:

1) At afskærmningen fortrinsvis placeres umiddelbart op til infrastrukturanlæg og i randen af grøn kile.

2) At afskærmningen forbedrer mulighederne for den almene, ikke bymæssige friluftsanvendelse af de kilearealer, som anlægget placeres i.

3) At afskærmningen bidrager til en væsentlig reduktion af støjbelastningen af både de tilgrænsende grønne kiler og større byområder med støjfølsom anvendelse. Begge disse forudsætninger skal opfyldes.

4) At øvrige statslige arealinteresser, herunder grundvandsinteresser, fredninger, landskabelige værdier mv., afvejes i forbindelse med planlægningen.

Stk. 5. Uanset reglerne i stk. 1. nr. 1 og 3 kan der i de dele af de ydre grønne kiler, som ikke er omfattet af arealreservationerne til transportkorridorer, jf. § 24, lokalplanlægges for ændret anvendelse af eksisterende bygninger forudsat:

1) At bygningerne repræsenterer en særlig samfundsmæssig, arkitektonisk og/eller kulturhistorisk værdi, hvis langsigtede fastholdelse vurderes at kræve en ændret planlægning.

2) At der er tale om eksisterende bygninger, der må anses egnede til det formål, som der planlægges for.

3) At der ikke foretages væsentlige om- eller tilbygninger til de eksisterende bygninger, og at eksisterende arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter bevares.

4) At nye boligenheder ikke er omfattet af retten til at udvide til 500 kvadratmeter efter planlovens § 36, stk. 1, nr. 10, og ikke kan overgå til anvendelse til fritidsboliger efter § 36, stk. 1, nr. 18.

5) At bygninger i landzone ikke må overføres til byzone.

6) At der på tilgrænsende arealer omkring bygningerne overvejende planlægges for grønne områder med almen friluftsanvendelse, og at offentlighedens fri adgang til disse grønne områder sikres.

7) At en ændret anvendelse af bygningerne ikke medfører en væsentlig forøget trafikbelastning og støj samt behov for nye vejanlæg.

8) At der ikke gives mulighed for udendørs oplag.

Stk. 6. Der kan i de ydre grønne kiler etableres cykelstier, herunder supercykelstier, forudsat, at det sker under hensyntagen til de grønne kilers formål og med udgangspunkt i en konkret vurdering af det areal i grøn kile, hvor cykelstien påtænkes anlagt.

Stk. 7. Der kan i to konkrete ydre grønne kiler ved Greve (Greve Kommune) og Hillerød (Hillerød Kommune) efter aftale med staten etableres én vejforbindelse gennem grøn kile forudsat at øvrige statslige arealinteresser afvejes i forbindelse med planlægningen.

Kapitel 6 – Det øvrige hovedstadsområde

§ 20. Afgrænsning af "det øvrige hovedstadsområde" fremgår af kortbilag A.

§ 21. Der kan i den kommunale planlægning udlægges ny byzone i det øvrige hovedstadsområde, når det følger planlovens regler om byvækst og reglerne i § 22 og § 23 og der herudover foretages en afvejning mellem byudviklingsinteresser og øvrige overordnede arealinteresser.

§ 22. Kommuneplanlægningen i det øvrige hovedstadsområde skal sikre:

1) At byudvikling er af lokal karakter og sker i tilknytning til kommunecentre eller som afrunding af andre bysamfund.

2) At eksisterende sommerhusområder fastholdes som rekreative områder til ferieformål.

3) At bymæssige fritidsanlæg placeres i byzone.

4) At de områder, som er nævnt i stk. 4, forbeholdes virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7), og at der ikke gives tilladelse til at placere virksomheder, der begrænser den fremtidige lokalisering af virksomheder med særlige beliggenhedskrav. Den kommunale planlægning kan anvende zonering af områderne i forskellige miljøklasser, hvis det bidrager til at sikre fremtidige muligheder for denne type virksomheder og sikre eksisterende virksomheders udviklingsmuligheder.

5) At det område, som er nævnt i stk. 5., forbeholdes transport- og distributionserhverv (miljøklasse 6 og 7 og lavere miljøklasser). Den kommunale planlægning kan anvende zonering af områderne i forskellige miljøklasser, hvis det bidrager til at sikre fremtidige muligheder for lokalisering af denne type virksomheder og sikrer eksisterende virksomheders udviklingsmuligheder.

6) At de områder, som er nævnt i stk. 6., forbeholdes virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7) og transport- og distributionserhverv (miljøklasse 6 og 7 og lavere miljøklasser). Den kommunale planlægning kan anvende zonering af områderne i forskellige miljøklasser, hvis det bidrager til at sikre fremtidige muligheder for lokalisering af denne type virksomheder og sikrer eksisterende virksomheders udviklingsmuligheder.

Stk. 2. Kommunecentre udpeges i den kommunale planlægning.

Stk. 3. Ved byudvikling af lokal karakter forstås udvikling med erhverv og byfunktioner, som betjener et opland, der omfatter kommunen og nabokommuner, men ikke et regionalt opland svarende til større dele af hovedstadsområdet. Tilsvarende skal boligudbygning begrundes i lokale behov.

Stk. 4. Områder som er forbeholdt virksomheder med særlige beliggenhedskrav (klasse 6 og 7 virksomheder): Gadstrup Erhvervspark (Roskilde Kommune) og Uvelse (Hillerød Kommune). Områderne er vist på kortbilag I. Området i Uvelse består af to arealer (matr. 12d og 12a) i Uvelse By. For begge arealer gælder, at de alene må anvendes til behandling af bygningsaffald. Til dette formål samt dertil knyttede kontor- og fællesfaciliteter, må der på det ene areal (matr. 12d) maksimalt være et samlet bygningsareal svarende til de eksisterende knap 14.000 etagemeter, mens der på det andet areal (matr. 12a) maksimalt må opføres 7.000 etagemeter. Sidstnævnte må alene ske med henblik på udvidelse af den eksisterende virksomhed i området. Udpegningen forudsætter, at arealinteresserne, herunder grundvandsinteressen og interesser med hensyn til trafik, afvejes i kommuneplanlægningen. Områderne er vist på kortbilag I.

Stk. 5. Område som er forbeholdt transport- og distributionserhverv: Bjæverskov Vest (Køge Kommune). Området er vist på kortbilag I.

Stk. 6. Område som er forbeholdt virksomheder med særlige beliggenhedskrav og transport- og distributionserhverv: Vassingerød og Ny Vassingerød Nordøst/Farremosen (begge Allerød Kommune). Områderne er vist på kortbilag I.

Stk. 7. Eksisterende sommerhusområder, der ligger i kystnærhedszonen og i umiddelbar tilknytning til eksisterende byzone, hvor kommunerne har mulighed for, i et tidsrum på op til 18 måneder fra ikrafttrædelsen af Fingerplan 2019, ved lokalplan at overføre områderne til byzone: Asserbo Syd og Hanehoved (begge i Halsnæs Kommune). Områderne er vist på kortbilag V.

Stk. 8. I det øvrige hovedstadsområde, landzone, kan der efter aftale med staten åbnes mulighed for etablering af ét arresthus.

Stk. 9. Efter aftale med staten kan der i den kommunale planlægning i helt særlige tilfælde udlægges ny byzone ved overordnede energiforsyningsanlæg i det øvrige hovedstadsområde. Det forudsættes, at sådanne udlæg er til særligt strømforbrugende og arealkrævende erhverv i miljøklasse 3-5 med tilhørende service-, administrations-, logistik- og forsyningsfunktioner, at placeringen ved et overordnet energiforsyningsanlæg er afgørende for erhvervets drift, og at udlægget ikke strider mod væsentlige nationale interesser i kommuneplanlægningen og planlovens byvækstregler.

Rækkefølge for byudvikling

§ 23. Kommuneplanlægningen i det øvrige hovedstadsområde skal sikre, at der for ny byudvikling fastlægges rækkefølge. Rækkefølgeangivelserne skal medvirke til, at byudviklingen i det øvrige hovedstadsområde alene har lokal karakter, at der skabes sammenhæng med de eksisterende byområder, og at byudviklingen bidrager til at fastholde en skarp grænse mellem by og land. Rækkefølgen skal fastlægges på grundlag af en vurdering af udviklingen i området som helhed.

Kapitel 7 – Tværgående emner

Transportkorridorer

§ 24. Den kommunale planlægning skal sikre:

1) At den langsigtede reservation af transportkorridorer til fremtidig overordnet trafikal infrastruktur og tekniske anlæg fastholdes.

2) At transportkorridorernes landzonearealer friholdes for yderligere permanent bebyggelse og anlæg, bortset fra bebyggelse og anlæg, som er nødvendig for driften af landbrugsejendomme.

3) At udnyttelse af byzonearealer i transportkorridorerne ikke intensiveres eller sker i strid med konkrete infrastrukturformål, jf. § 25, § 26 og § 29.

Stk. 2. Transportkorridorerne er vist på kortbilag N.

Stk. 3. Fremtidige trafikanlæg og tekniske anlæg i transportkorridoren skal placeres og udformes med hensyntagen til landskabs-, natur- og kulturværdier.

Overordnede arealreservationer til trafik- og forsyningsanlæg

§ 25. Den kommunale planlægning skal respektere følgende mulige, fremtidige overordnede kollektive trafikanlæg:
1) En skinnebåren kollektiv trafikforbindelse fra Lundtofte til Ishøj med mulig afgrening mod Brøndby Strand (Lyngby-Taarbæk, Gladsaxe, Herlev, Rødovre, Glostrup, Brøndby, Vallensbæk og Ishøj kommuner).
2) S-togsstation Favrholm (Hillerød Kommune).
3) S-togsstation Priorparken (Brøndby Kommune).
4) S-togsstation Trylleskoven (Solrød Kommune).
5) Overhalingsspor på S-bane mellem Hellerup og Holte (Københavns, Gentofte, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner).
6) S-togsstation Vinge (Frederikssund Kommune).
7) Anden etape af metrobetjeningen af Nordhavn til stationerne Levantkaj og Krydstogtskaj (Københavns Kommune)
Stk. 2. Anlæggenes placering og forløb er principielle og vist på kortbilag O.

§ 26. Den kommunale planlægning skal medtage arealreservation til følgende mulige fremtidige overordnede vejanlæg:
1) Forlægning af Billesborgvej nord om Herfølge (Køge Kommune).
2) Frederikssundssmotorvejen med forudsatte lokale forbindelsesveje (Egedal, Roskilde og Frederikssund kommuner).
3) Udvidelse af Helsingørmotorvejen Øverød-Isterød til 6 spor (Rudersdal og Hørsholm kommuner).
4) Forlægning øst om Strøby Egede (Stevns Kommune).
5) Udbygning af Hillerødmotorvejen fra 4-6 spor mellem Motorringvej 3 og Værløse (Gladsaxe og Furesø kommuner).
6) Ring 5, Tværvej mellem Holbækmotorvejen og Måløv (Høje-Taastrup og Egedal kommuner).
7) Ring 5, Tværvej mellem Frederikssundsvej og Nymøllevej (Ballerup, Egedal og Allerød kommuner).
8) Ring 5, Nymølle-Isterødvej, kapacitets- og sikkerhedsforbedringer (Allerød og Hørsholm kommuner).
9) Ring 5, Isterød-Helsingørmotorvejen (Hørsholm Kommune).
10) Isterødvej, 3 spor (Hørsholm, Fredensborg og Hillerød kommuner).
11) Ring 6, Overdrevsvejens forlængelse, Hillerød-Humlebæk (Hillerød og Fredensborg kommuner).
12) Udbygning af Hillerødmotorvejen fra motortrafikvej til 4 sporet motorvej mellem Allerød og Hillerød (mellem Nymøllevej ved Allerød og Isterødvejen ved Hillerød – Allerød og Hillerød kommuner).
13) Frederiksværk-Hillerød, 3 spor (Halsnæs og Hillerød kommuner).
14) Frederiksværk-Frederikssund, 3 spor (Halsnæs og Frederikssund kommuner).
15) Helsinge-Gilleleje vejen (Gribskov Kommune).
16) Slangerup-Værebro, 3 spor (Egedal og Frederikssund kommuner).
17) Ring 5, Tværvej mellem Tune Landevej og Sydvej (Greve, Høje-Taastrup og Ishøj kommuner).
18) Tune Landevej, udvidelse mellem Tværvej og Køge Bugt Motorvej (Greve Kommune).
19) Ny vej nord og øst om Trekroner (Roskilde Kommune).
20) Salløvkrydset-Solrød 2+1 vej (Solrød og Roskilde kommuner).
21) Omfartsvej LI. Skensved (Køge Kommune).
22) Omfartsvej Borup (Møllevej-Ryeskovvej), (Køge Kommune).
23) Omfartsvej fra det nordlige Stevns udenom Køge (Køge og Stevns kommuner)
24) Nordhavnstunnel (Københavns Kommune)
Stk. 2. Anlæggenes forløb er principielle og vist på kortbilag P.

§ 27. Den kommunale planlægning skal medtage arealreservationer til overordnede cykelstinet for pendlere.
Stk. 2. Anlæggenes forløb er principielle og vist på kortbilag Q.

§ 28. Den kommunale planlægning skal medtage arealreservationer til overordnede, rekreative stinet.
Stk. 2. Anlæggenes forløb er principielle og vist på kortbilag R.

§ 29. Den kommunale planlægning skal respektere eksisterende og følgende mulige fremtidige, overordnede energiforsyningsanlæg:
1) Højspændingsanlæg:
   a) 400 kV forbindelse fra Hovegaard til Bjæverskov (Egedal, Roskilde, Høje-Taastrup, Ishøj, Greve, Solrød og Køge kommuner).
   b) 400 kV forbindelse fra H. C. Ørstedsværket mod Sverige via Amagerværket (København, Gladsaxe og Gentofte kommuner).
2) Naturgasanlæg: Kompressorstation på Avedøre Holme (Hvidovre Kommune).
Stk. 2. Anlæggene er vist på kortbilag S.

§ 30. Vedr. naturgassystemet på Avedøre Holme ophæves § 7, § 11 og § 13, stk. 2 i Miljøministeriets cirkulære nr. 16 af 25. januar 2002 og erstattes af følgende:
1) Der udlægges areal til en kompressorstation på Avedøre Holme, Hvidovre Kommune, samt til en transmissionsledning fra Ventilstation Hvidovre til kompressorstationen som vist på Kortbilag S.1. Ledningen dimensioneres som en dobbeltledning på 2x0,5 m, der både opfylder kravet til transmissionsledninger på 80 bar og fordelingsledninger på 19,6 bar.
2) Omkring kompressorstationen fastsættes følgende sikkerhedsafstande omkring 80 bar overjordiske trykbærende anlæg: En indre sikkerhedszone på 100 m og en ydre sikkerhedszone på 200 m.
   a) Inden for de 100 m må der ikke planlægges for eller gives tilladelse til byggeri eller anlæg.

b) Inden for de 200 m må der ikke planlægges for eller gives tilladelse til boligbyggeri eller institutioner. Endvidere kan der ikke gives tilladelse til brandfarlig virksomhed eller oplagring af brandfarlige materialer.

c) Reglerne i pkt. 1 og 2 gælder ikke for anlæg, som er en del af Energinet.dk's og DONG Energy's samlede energianlæg på Avedøre Holme. Sikkerhedsforholdene for disse anlæg underkastes én samlet risikovurdering i henhold til risikobekendtgørelsen.

3) Der tinglyses servitutter for en sikkerhedszone på 40 m omkring ledningernes midte med forbud mod at opføre bygninger til ophold for mennesker samt fastsættes en planlægningszone på 400 m inden for denne zone skal Energinet.dk høres om planforslag.

Støjzone omkring Københavns Lufthavn, Kastrup

§ 31. Den kommunale planlægning i by- og landzone skal respektere støjzoner ved Københavns Lufthavn, Kastrup, som er vist på kortbilag T.1 og T.2.

§ 32. Københavns Lufthavns arealer i Kastrup er vist med tæt skravering på kortbilag T.1. Arealerne skal anvendes til lufthavn, lufthavnsrelaterede erhvervs- og servicefunktioner og trafikanlæg, som fastlagt i Lov om udbygning af Københavns Lufthavn, Kastrup, samt til anlæg af spor- og stationsanlæg til Østamagerbanen. Området med åben skravering er arealer uden for lufthavnens område, hvor der er særlige restriktioner på grund af støj. Ny bebyggelse placeret på lufthavnens område skal i videst muligt omfang placeres således, at den bidrager til at beskytte boligområderne omkring lufthavnen mod støj. Inden for det med åben skravering viste område på kortet over lufthavnen og restriktionsområderne gælder følgende bestemmelser:

1) Der må ikke udlægges yderligere byzone eller sommerhusområder.

2) Byzonearealer, der ikke er bebygget med boligbebyggelse, må ikke i en kommuneplan eller i en lokalplan udlægges til boligbebyggelse.

3) Arealanvendelsesbestemmelserne for byfornyelsesområder og for større ubebyggede arealer, der i endeligt vedtagne eller godkendte planer er udlagt til bolig- og sommerhusbebyggelse, skal søges ændret, således at disse områder forbeholdes ikke-støjfølsom bebyggelse eller anvendelse samt servicefunktioner til forsyning af det nuværende bysamfund.

Støjzone omkring Københavns Lufthavn, Roskilde

§ 33. Den kommunale planlægning i by- og landzone skal respektere støjzonen omkring Københavns Lufthavn, Roskilde, som er vist på kortbilag U.

§ 34. Inden for støjzonen ved Københavns Lufthavn, Roskilde, i landzone, skal det i forbindelse med meddelelse af landzonetilladelse sikres, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra lufthavne kan overholdes inden for de støjkurver, der er vist på kortbilag U, medmindre det efter en konkret vurdering kan sandsynliggøres, at der ikke er væsentlige miljømæssige problemer forbundet hermed.

Kapitel 8 – Ikrafttræden

§ 35. Landsplandirektivet træder i kraft den [X. X. 2019]. Landsplandirektivet gælder ikke for planforslag, som inden landsplandirektivets ikrafttræden er sendt i offentlig høring efter § 24 i lov om planlægning. Sådanne planforslag behandles efter det landsplandirektiv, som var gældende på det tidspunkt, kommunalbestyrelsen traf beslutning om planforslaget.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 799 af 19. juni 2017 om hovedstadsområdets planlægning ophæves.

Vejledning til bekendtgørelse om hovedstadsområdets planlægning

(Fingerplan 2019 – landplandirektiv for hovedstadsområdets planlægning)

Almindelige bemærkninger

Landsplandirektivet for hovedstadsområdets planlægning – Fingerplan 2019 – udstedes efter regler i planlovens § 3 stk. 1, og § 5 j, stk. 4. Planlovens § 5 j, stk. 4, bemyndiger erhvervsministeren til efter § 3, stk. 1, at fastlægge regler, der konkretiserer de i § 5 i og § 5 j, stk. 1 og 3, nævnte overordnede principper for planlægningen i hovedstadsområdet.

Fingerplan 2019 erstatter reglerne i Fingerplan 2017.

Fingerplan 2019 indeholder ikke regler vedrørende detailhandel i hovedstadsområdet. Disse regler er fortsat fastlagt i Landsplandirektivet for detailhandel i hovedstadsområdet (11. december 2018).

Bemærkninger til de enkelte regler

Kapitel 1 – Hovedstadsområdet

Ad § 1
Hovedstadsområdet er defineret i planlovens § 5 h og omfatter Region Hovedstaden, bortset fra Bornholms Regionskommune, samt Greve, Køge, Lejre, Roskilde, Solrød og Stevns kommuner i Region Sjælland. I alt 34 kommuner.

Ad § 2
Planlovens § 5 j fastlægger, at der gælder særlige bestemmelser for hvert af de 4 geografiske områder,
og at erhvervsministeren fastlægger en afgrænsning af dem.

Det indre storbyområde ("håndfladen") og det ydre storbyområde ("byfingrene") benævnes tilsammen ofte "fingerbyen".

Det indre storbyområde omfatter Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner samt de dele af de nære forstadskommuner, der er beliggende inden for Motorvejsring 3, Amagermotorvejen og Øresundsmotorvejen. Det drejer sig om dele af Gladsaxe, Herlev, Rødovre, Brøndby, Hvidovre og Tårnby kommuner. Der kan ikke udlægges yderligere byzone i området, som til gengæld er karakteriseret ved store byomdannelsesmuligheder. Københavns Kommune har imidlertid mulighed for at foretage mindre justeringer af byzonen, jf. kortbilag K.

Det ydre storbyområde omfatter dels de eksisterende byområder (bebyggede og ubebyggede) i byfingrene fra det indre storbyområde ("håndfladen") langs de radiale baner til og med Helsingør, Hillerød, Farum, Frederikssund, Roskilde og Køge samt på Amager, dels nogle landområder, hvor kommunerne efter nærmere angivne regler har råderum til at udlægge ny byzone.

De ydre dele af byfingrene omfatter dels de eksisterende byområder (bebyggede og ubebyggede), dels landområder inden for et 2 kilometer bredt bælte på begge sider af de radiale baner. Kommunerne har råderum til selv at udlægge ny byzone i det principielt afgrænsede landområde efter nærmere angivne regler.

Det ydre storbyområde indgår som delområder i Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Hørsholm, Fredensborg, Helsingør, Hillerød, Allerød, Furesø, Gladsaxe, Herlev, Ballerup, Egedal, Frederikssund, Rødovre, Glostrup, Albertslund, Høje-Taastrup, Roskilde, Tårnby, Dragør, Hvidovre, Brøndby, Vallensbæk, Ishøj, Greve, Solrød og Køge kommuner.

Med Fingerplan 2019 udvides det ydre storbyområde sydøst for Køge (Hastrup Ø). Der sker endvidere en forlængelse af det ydre storbyområde fra Køge til Herfølge. Endelig sker der mindre udvidelser af det ydre storbyområde ved Solrød Landsby, sydvest for Roskilde, sydvest for Hillerød og vest for Helsingør.

Ved udvidelser af det ydre storbyområde er der stillet krav om, at der samtidigt udlægges nye grønne kiler, så byudviklingsmuligheder og udviklingen af grønne kiler går hånd-i-hånd. På den baggrund udpeges der med Fingerplan 2019 ca. 400 ha. ny grøn kile i de kommuner, hvor der sker udvidelser af det ydre storbyområde.

Med Fingerplan 2019 udtages ca. 160 ha. grønne kiler for at åbne muligheder for byudvikling. Der er i de fleste tilfælde tale om grønne kiler med en beskeden rekreativ værdi – fx arealer indeklemt mellem jernbaner og motorveje. Ved disse udtag er der som hovedregel stillet krav om, at de grønne kiler, der tages ud, erstattes af andre arealer af minimum samme omfang og kvalitet. På den baggrund udpeges med Fingerplan 2019 yderligere ca. 160 ha. grøn kile, som erstatningsarealer.

Planlovens § 5 j, stk. 1, nr. 3, fastslår, at de grønne kiler ikke må inddrages til byzone eller anvendes til bymæssige fritidsanlæg. Der skelnes mellem de indre og ydre grønne kiler. Kapitel 5 fastlægger hvilke typer fritidsanlæg, der kan placeres i hhv. de indre og de ydre grønne kiler.

Der er grønne kiler i alle hovedstadsområdets kommuner, bortset fra Frederiksberg, Gribskov, Halsnæs, Lejre og Stevns kommuner.

Det øvrige hovedstadsområde er fastlagt som områderne uden for købstadsringen og de dele af landområdet mellem byfingrene, som ikke indgår i landområdet i det ydre storbyområde.

Planlovens § 5 j, stk. 1, nr. 4, fastlægger, at den kommunale planlægning i det øvrige hovedstadsområde skal sikre, at byudvikling er af lokal karakter og sker i tilknytning til kommunecentre eller som afrunding af andre bysamfund.

Det øvrige hovedstadsområde omfatter Gribskov, Halsnæs, Lejre og Stevns kommuner samt dele af Helsingør, Fredensborg, Hørsholm, Hillerød, Allerød, Egedal, Frederikssund, Høje-Taastrup, Roskilde, Dragør, Ishøj, Greve, Vallensbæk, Solrød og Køge kommuner.

Kapitel 2 – Hovedstruktur

Ad § 3
Hovedstadsområdet udgør ét byområde med sammenhængende bolig- og arbejdsmarkeder og fælles regionale fritidsområder og grønne områder. Derfor indeholder planloven særlige bestemmelser for hovedstadsområdets planlægning. Planloven fastslår, at hovedprincipperne i fingerbystrukturen skal videreføres, og at den kommunale planlægning skal ske ud fra en vurdering af udviklingen i hovedstadsområdet som helhed.

Fingerbystrukturen fastlægger, at byudvikling overvejende skal ske i det indre og ydre storbyområde
(håndfladen og byfingrene) i tilknytning til en trafikal infrastruktur bestående af banebetjening med S-tog, regionaltog, metro og letbaner samt et tilknyttet overordnet vejnet, mens arealerne mellem byfingrene friholdes som grønne kiler til regionale friluftsformål og jordbrug.

Fingerbystrukturen har sikret, at trafikafviklingen i hovedstadsområdet foregår mere smidigt end i mange andre storbyregioner, og at de offentlige investeringer i trafikal infrastruktur udnyttes bedst muligt. Den har bidraget til at hindre byspredning og at sikre, at områder mellem byfingrene kan friholdes som regionale friluftsområder, som er let tilgængelige for alle storbyområdets beboere, herunder beboerne i de tættest befolkede byområder. Dermed har fingerbystrukturen medvirket til at sikre hovedstadsområdets kvaliteter som metropol og leve- og arbejdssted.

Ad § 3, nr. 1
At fastholde og videreudbygge fingerbystrukturen indebærer, at byudvikling og byomdannelse af regional betydning skal ske i det indre og ydre storbyområde. Det er således i det indre og ydre storbyområde, at hovedparten af det fremtidige nybyggeri skal ske, og det er i det indre og ydre storbyområde, at hovedparten af hovedstadsområdets fremtidige vækst i befolkning og arbejdspladser skal finde sted. Byudvikling i det øvrige hovedstadsområde skal derimod være af lokal karakter og ske i tilknytning til kommunecentre og andre bysamfund, jf. planlovens § 5 j, stk. 1 nr. 4. Det indebærer, at større byudvikling i det øvrige hovedstadsområde forudsætter udvidelser af Fingerplanens ydre storbyområde, og at dette, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, koordineres med udbygning af hovedstadsområdets overordnede infrastruktur, herunder trafikbetjening med højklasset kollektiv trafik.

Ad § 3, nr. 2
Planloven fastlægger, at byudvikling af regional betydning skal koordineres med udbygningen af hovedstadsområdets overordnede infrastruktur med særlig hensyntagen til den kollektive trafikbetjening. Det forudsættes dermed, at byudviklingen sker i tilknytning til den eksisterende og besluttede trafikale infrastruktur. Byudviklingen skal understøtte de offentlige investeringer i trafikal infrastruktur i baner og veje og bidrage til at begrænse behovet for nyinvesteringer i vejnet og den kollektive transport.

Stationsnær lokalisering af byfunktioner af intensiv karakter er det væsentligste instrument til at sikre koordineringen mellem byudvikling og den kollektive trafikbetjening. Rækkefølgeplanlægningen skal, jf. § 3, stk. 1, nr. 4 og § 8 og § 16, bidrage til at fremme stationsnær lokalisering. Samtidig kan rækkefølgeangivelser anvendes til at sikre, at planlægning af større byudvikling og byomdannelse først kan ske, når der er truffet politiske beslutninger om anlæg af trafikal infrastruktur.

Ad § 3, nr. 3
I hovedstadsområdet skal kommunernes planlægning for udlæg af nye arealer til byzone overholde de generelle regler om udlæg af ny byzone efter planloven og tage afsæt i en opgørelse af kommunens behov for at inddrage nye arealer, jf. bekendtgørelse nr. 940 af 2017 om planlægning af byvækst. I sammenhæng med bekendtgørelsen har Erhvervsstyrelsen i oktober 2017 offentliggjort en vejledning med titlen Vejledning om byvækst. Vejledningen præciserer, hvordan kommunerne skal redegøre for behovet for at inddrage nye arealer til byvækst.
I hovedstadsområdet skal planlægning for udlæg af ny byzone tillige overholde de særlige regler om hovedstadsområdets planlægning i planlovens kap. 2 c og regler om hovedstadsområdets planlægning udstedt i medfør af § 3, stk. 1, og 5j, stk. 4, det vil sige nærværende landsplandirektiv (Fingerplan 2019) samt øvrige landsplandirektiver for arealer i hovedstadsområdet, herunder Landplandirektivet for detailhandel i hovedstadsområdet.

Planlægningen skal samlet sikre, at der er et godt og varieret udbud af byggemuligheder til forskellige formål i hovedstadsområdets forskellige egne, og at en stor del af mulighederne findes på arealer, som allerede er inddraget til byformål.

Moderne storbyvækst behøver ikke at medføre en stor vækst i arealforbruget til byformål. Fx indebærer udviklingen fra industri- til service- og videnssamfund, at mange byområder mister deres hidtidige funktioner, fx som havne-, industri- eller baneområder. Disse byområder kan omdannes til andre byformål.

Ligesom det er vigtigt at fastholde kvaliteterne i storbyens landskab og friluftsområder, er det vigtigt for det samlede storbyområdes attraktivitet, at forladte, nedslidte eller omdannelsesmodne byområder ikke forfalder, men får del i udviklingen gennem fornyelse eller omdannelse. Gode rammer for byomdannelse og fortætning kan bidrage til at begrænse udlægning af nye arealer til byformål og dermed til at sikre natur og landskabelige kvaliteter i storbyområdet samt muligheder for at drive jordbrug.

Ad § 3, nr. 4
Rækkefølgebestemmelser skal bidrage til at sikre, at byudvikling og byomdannelse koordineres med hovedstadsområdets overordnede infrastruktur med særlig hensyntagen til den kollektive trafikbetjening. Ved fastlæggelse af rækkefølgen skal udbygning af de stationsnære arealer og omdannelse af byområder, som er velintegrerede i byen, fremmes.

Rækkefølgebestemmelser skal endvidere bidrage til at sikre et rigeligt og varieret udbud af planlagte byggemuligheder, som dog ikke væsentligt overstiger det forventede behov for nybyggeri i hovedstadsområdet.

Endelig skal rækkefølgebestemmelser bidrage til at sikre en balanceret udvikling mellem forskellige egne af hovedstadsområdet i planperioden, herunder at der ikke sker en forholdsmæssig forskydning af bolig- og erhvervstilvæksten fra det indre og ydre storbyområde til det øvrige hovedstadsområde.

Rækkefølgebestemmelser kan bruges på flere måder. Et eksempel er, når byudvikling eller byomdannelse bliver betinget af beslutninger om eller anlæg af trafikal infrastruktur eller en given standard for den kollektive trafikbetjening i planperioden.

Et andet eksempel er, når der åbnes op for byudvikling eller byomdannelse af forskellige arealer i kommunen på forskellige tidspunkter i planperioden.

Et tredje eksempel er, når rækkefølgebestemmelser anvendes ved byudvikling eller byomdannelse af ét større samlet område i planperioden. Rækkefølgebestemmelser kan her angive, at en del af området forudsættes udbygget før andre dele, fx at udviklingen af et nyt byområde skal ske "indefra og ud" eller i tilknytning til et sammenhængende byområde, eller at udbygning af arealerne nærmest en station skal ske før udbygning af arealer, som ligger længere fra stationen.

Rækkefølgeplanlægning er kun mulig indenfor den periode på 12 år, som kommuneplanlægningen ifølge planloven skal omfatte. Udover den 12-årige planperiode kan der alene udpeges perspektivarealer.

Ad § 3, nr. 5
Bestemmelsen er videreført fra Fingerplan 2017, 2013 og 2007 samt HUR's Regionplan 2005.

Ad § 4
Planlovens § 5 i, stk. 1, fastlægger, at kommuneplanlægningen i hovedstadsområdet skal udføres på grundlag af en vurdering af udviklingen i området som helhed og sikre, at hovedprincipperne i den overordnede planlægning videreføres. En kommunalbestyrelse i hovedstadsområdet kan efter planlovens § 29 b, stk. 2, fremsætte indsigelse over for planforslag fra andre kommuner i hovedstadsområdet, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling.

Det er baggrunden for, at forslag til kommuneplaner skal ledsages af en redegørelse med oplysninger, der gør det muligt at vurdere planerne og deres konsekvenser i forhold til hovedstadsområdets udvikling som helhed og samspillet med hovedstrukturen.

Planlovens bestemmelser for hovedstadsområdets planlægning fokuserer i særlig grad på koordineringen mellem byudvikling og trafik. Det er baggrunden for, at forslag til kommuneplaner skal ledsages af en redegørelse med en vurdering af de trafikale og miljømæssige konsekvenser for hele hovedstadsområdet.

Kapitel 3 – Det indre storbyområde (fingerbyens håndflade)

Ad § 5
Afgrænsningen beskrives i bemærkningerne til § 2 og fremgår af kortbilag A.

Ad § 6
Planloven fastlægger, at byudvikling og byomdannelse i det indre storbyområde sker inden for eksisterende byzone og med hensyntagen til mulighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening. Der kan således ikke udlægges ny byzone i det indre storbyområde. Der kan alene ske mindre justeringer af grænsen mellem by og vand i forbindelse med havneomdannelser. Større justeringer forudsætter lovgivning, jf. ny containerterminal i Københavns Ydre Nordhavn (se kortbilag J). Lidt større, men fortsat mindre justeringer, forudsætter et landsplandirektiv, jf. justeringer vist i kortbilag K og landsplandirektivet for en ny krydstogtterminal ved Københavns Nordhavn (15. januar 2010). Helt små justeringer kan ske i den kommunale planlægning.

Fingerplan 2013, 2007, HUR's Regionplan 2005 og tidligere regionplaner har også haft som mål at understøtte mulighederne for at styrke den kollektive transport. Stationsnær lokalisering af byfunktioner, som egner sig til at udnytte arealer intensivt, og som skaber megen persontransport, har været det væsentligste instrument til at sikre den sammenhæng. Det er baggrunden for bestemmelserne i § 6.

Ad § 6, stk. 1, nr. 2
Med Fingerplan 2019 åbnes der mulighed for at planlægge for større, offentlige institutioner uden for de stationsnære områder. Det forudsættes, at institutionerne overvejende betjener kommunens borgere. Det kan fx være et rådhus. Såfremt der planlægges for større offentlige institutioner uden for de stationsnære områder, bør der sikres gode forbindelser med cykel og kollektiv transport til en nærliggende station og arbejdes med andre tiltag, der fremmer brugen af cykel og kollektiv transport, fx et begrænset udbud af parkeringspladser.

Ad § 6, stk. 1, nr. 4
Den gode tilgængelighed med kollektiv transport i de stationsnære områder bør udnyttes, således at mange rejsemål samles inden for gangafstand fra stationerne. Det anbefales derfor, at der i kommunernes planlægning er opmærksomhed omkring bebyggelsestætheder i de stationsnære områder og bymæssige kvaliteter, der gør de stationsnære områder attraktive som arbejds- og bosted, herunder arkitektur, kulturarv, byrum mv.

Minimumsnormer for bebyggelsestætheder kendes fra andre storbyer, fx i England og Holland. Det er ønskeligt, at der ved de bedst betjente stationer skabes gode rammer for regionale funktioner, herunder større kontorerhverv, som modtager arbejdskraft og besøgende fra et større opland, og at dele af de stationsnære områder ved knudepunktsstationer fastholdes til sådanne formål, selv når der er et udbygningsmæssigt pres for andre byfunktioner.

Ad § 6, stk. 1, nr. 4 -5
Det er vigtigt for hovedstadsområdets konkurrenceevne og funktionalitet, at der findes lokaliseringsmuligheder for virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7) og transport- og logistikerhverv, som kan være i miljøklasse 6 og 7 og lavere miljøklasser. Det kan fx være virksomheder, der udleder store mængder spildevand eller har et højt energiforbrug samt virksomheder, der enten støjer eller påvirker omgivelserne med forskellige former for luftforurening. Det kan også være virksomheder med megen tung trafik eller virksomheder, som har større oplag af entreprenørmaskiner og byggematerialer. Endelig kan det være anlæg til hovedstadsområdets fælles forsyning, fx spildevandsanlæg, affaldshåndteringsanlæg og forbrændingsanlæg, der er underlagt særlige lokaliseringskrav.

Brancheudviklingen, tekniske løsninger og krav til miljøgodkendelser har betydet, at mange virksomheder, som tidligere havde behov for en særlig beliggenhed, nu kan lokaliseres i almindelige erhvervsområder. På den baggrund har flere af de udpegede områder gennem årene udviklet sig således, at kontorbygninger eller andre erhvervsbygninger, som ikke har særlige lokaliseringsbehov, udgør en stigende del af områderne, hvilket kan give anledning til nabokonflikter.

På den baggrund giver Fingerplanen kommunerne mulighed for at zonere de udpegede arealer til virksomheder med særlige beliggenhedskrav, således at mindre delområder kan forbeholdes til virksomheder i lavere miljøklasser. Formålet med zoneringen er at undgå nabokonflikter i områderne, at sikre fortsatte lokaliseringsmuligheder for miljø- og transporttunge virksomheder og udviklingsmulighederne for eksisterende virksomheder af denne type. Zoneringen fastlægges i den kommunale planlægning.

Ad § 6, stk. 1, nr. 6
Fingerplan 2013 introducerede begrebet "grønne bykiler" i hovedstadsområdets planlægning. Formålet med de grønne bykiler er at sikre større grønne områder i det indre storbyområde (håndfladen) som overvejende offentligt tilgængelige regionale friluftsområder for hele storbyens befolkning. De grønne bykiler er af regional betydning, da de omfatter både de mest attraktive og velbesøgte parker og de større grønne områder og strøg, der sammen med grønne stiruter kan indgå i en samlet grøn struktur i storbyens centrale del.

De grønne bykiler har status som en del af Fingerplanens byområde og byzone, da de er integreret i tætte bymæssige omgivelser og ofte har indpasset bymæssige fritidsanlæg til forskel fra de store grønne kiler mellem byfingrene uden for det indre storbyområde. De grønne bykiler har lidt forskellig grad af offentlig tilgængelighed. Visse områder er nødt til at være lukkede om natten, og cykling er ikke tilladt. Det skyldes bl.a. hensyn til risikoen for hærværk og konflikter mellem gående og cyklende.

Hovedparten af de grønne bykiler er omfattet af fredninger, som indeholder bestemmelser for bebyggelse og arealanvendelse. Fingerplan 2019 tilsidesætter ikke bestemmelser i gældende fredninger eller lokalplaner. Enkelte af de udpegede bykiler omfatter arealer, der ikke er fredet. I disse tilfælde skal arealanvendelsen respektere områdets karakter af grøn kile, idet der kan etableres mindre anlæg til alment friluftsliv.

Bestemmelsen om at de grønne bykiler overvejende forbeholdes alment tilgængelige frilufts- og fritidsformål betyder, at der i særlige tilfælde kan ske ændret anvendelse og nybyggeri.

I Botanisk Have er der således mulighed for en udbygning til museumsformål o.l. I Tivoli er opførelse af bebyggelse og anlæg til forlystelser mulig under forudsætning af, at områdets karakter af grønt område – forlystelseshave – bevares. Tivoli er udpeget som grøn bykile i kraft af sin helt specielle attraktion som friluftsområde for hele storbyen, uanset at adgang til området kræver betaling. Ved Fælledparken og Assistens Kirkegård skal der kunne ske anlæg af de planlagte metrostationer. Assistens Kirkegård kan fortsat opretholdes som kirkegård med rekreativ værdi og offentlig adgang. Ved Bispebjerg-Ryvangsforløbet skal der kunne indpasses 2 genbrugsstationer. Ved Christianshavns Vold skal der være mulighed for at indrette boliger og erhverv i eksisterende bebyggelse og for at bibeholde særlige boliger i overensstemmelse med Københavns Kommuneplan 2015.

Ad § 6, stk. 2
For større byfunktioner i hovedstadsområdet (dog ikke boliger), der på grund af arealudnyttelse, arbejdspladstæthed, størrelse eller besøgsmønstre har en intensiv karakter – fx store kontorbygninger og hotel- og kongrescentre med mange daglige brugere – gælder Fingerplanens regler om stationsnær placering. Disse regler kaldes også "stationsnærhedsprincippet".

Ifølge reglerne skal planlægningen for denne type byfunktioner fortrinsvis ske indenfor 600 m gangafstand (stationsnært kerneområde) fra eksisterende eller planlagte stationer på S-banerne, Kystbanen, Vestbanen, Øresundsbanen, Metroen og den kommende Ring 3-letbane. Disse stationer fremgår af bilag G og bilag H. Under særlige forudsætninger kan planlægningen række ud over det stationsnære kerneområde og ske med udgangspunkt i et principielt cirkelslag på op til 1.000 m fra førnævnte stationer (stationsnært område). Det er kommunernes opgave at afgrænse stationsnære kerneområder og stationsnære områder.

Reglerne om stationsnær placering har primært til formål at mindske trængsel og tabt tid på vejene ved at gøre det nemt at bruge kollektiv transport. Undersøgelser viser således, at lokalisering af arbejdspladser inden for acceptable gangafstande fra en station med hurtig og højfrekvent kollektiv trafik har en betydelig effekt på transportadfærden og dermed på både trængsel på vejene, økonomien i den kollektive transport samt miljø- og klimabelastning fra biltrafik.

Ad § 6, stk. 3
I rammerne af en forsøgsordning kan kommuner søge erhvervsministeren og transport-, bygge og boligministeren om mulighed for at afgrænse stationsnære kerneområder omkring standsningssteder for BRT-linjer. Ved vurderingen af ansøgninger om at etablere BRT-buslinjer vil der overordnet blive lagt vægt på, om en given BRT-linje vurderes at være et reelt alternativ til biler og have positive trafikale effekter.

Specifikt vil der bl.a. blive lagt vægt på linjeføring, frekvens, opkoblingen til det overordnede banenet og hastighed, herunder om en given hurtigbuslinje er anlagt i eget tracé mv., jf. vejreglerne i Håndbog om kollektiv bustrafik og BRT. Endvidere vil der blive lagt vægt på, at den kommunale planlægning skaber incitamenter til brug af BRT-linjen, fx ved fastlæggelse af normer for et maksimalt antal parkeringspladser i nærområdet, planlægning for gode adgangsforhold til standsningssteder mv.

Ansøgningsprocessen afvikles én gang og forventes igangsat inden udgangen af 2019. I den forbindelse vil oplysninger om proces, ansøgningskriterier mv. blive sendt til kommunerne og gjort offentligt tilgængelige.

Der gives først mulighed for at afgrænse stationsnære kerneområder omkring standsningssteder, når ansøgningsrunden er afsluttet, og der er truffet bindende beslutninger om finansiering, placering, anlæg og drift af BRT-linjer. Først herefter vil standsningsstederne blive optaget på bilag G.

Der kan afgrænses stationsnære kerneområder omkring standsningssteder fordelt på op til i alt 3 BRT-linjer i det indre og/eller ydre storbyområde med op til 3 standsningssteder pr. linje. Den nærmere afgrænsning af stationsnære kerneområder omkring standsningssteder sker efter aftale med staten. De stationsnære kerneområde kan ikke overstige 600 meters gangafstand og kan, på baggrund af en konkret vurdering, afgrænses i mindre gangafstand. Der vil ikke kunne afgrænses stationsnære områder, der rækker udover det stationsnære kerneområde.

Ad § 6, stk. 4
Hvis den kommunale planlægning åbner op for, at der kan ske lokalisering af kontorbyggeri eller andet arealintensivt erhvervsbyggeri med mere end 1.500 etagemeter i det stationsnære område uden for det stationsnære kerneområde, skal der redegøres for, hvordan der kan opnås trafikale effekter svarende til en lokalisering inden for kerneområdet. Der peges i den sammenhæng på maksimumnormer for antal parkeringspladser som et effektivt middel, der kan suppleres med forskellige former for mobility management.

Redegørelsen skal indeholde:
- En begrundelse for nødvendigheden af at planlægge for større kontorbyggeri i det stationsnære område, uden for det stationsnære kerneområde, dvs. uden for de 600 m.
- En beskrivelse af de trafikale effekter.
- En angivelse af, hvorledes der vil blive arbejdet med supplerende virkemidler (parkeringsnormer, gangstier, firmacykler, tilbringerordninger med bus osv.) med henblik på at sikre effekter svarende til effekter ved en lokalisering inden for kerneområdet.

Hvis følgende normer anvendes, kan der uden videre planlægges for større kontorbyggeri også i det stationsnære område uden for det stationsnære kerneområde. I centralkommunerne (København og Frederiksberg) må der i de afgrænsede stationsnære områder uden for kerneområdet højst anlægges 1 parkeringsplads pr. 100 m² etageareal erhvervsbyggeri. Uden for centralkommunerne i håndfladen må der i de afgrænsede stationsnære områder uden for kerneområdet højst anlægges 1 parkeringsplads pr. pr. 75 m² etageareal erhvervsbyggeri.

De ovenfor angivne eksempler på parkeringsnormer for erhvervsbyggeri svarer til 2 parkeringspladser for hver 5 ansatte ved stationer uden for centralkommunerne og 2 parkeringspladser for hver 6 ansatte ved stationer i centralkommunerne. De er fastlagt således, at der ved lokalisering i det stationsnære kerneområde erfaringsmæssigt ville være parkeringspladser til dem, der trods den gode tilgængelighed med kollektiv transport, benytter bil i den daglige pendling.

Parkeringsnormer kendes herhjemme bl.a. fra Københavns Kommuneplan. De kendes også fra flere andre europæiske byer.

Ad § 6, stk. 6
Region Hovedstaden gennemfører en modernisering af regionshospitalerne. Hovedparten af de eksisterende hospitaler ligger uden for de stationsnære områder. Bestemmelsen giver det overordnede grundlag for kommunernes planlægning af eventuelle udvidelser.

Ad § 6, stk. 9
Amager Strandpark og Kastrup Strandpark bibeholdes fortsat som grøn kile i Fingerplan 2019 på grund af områdernes karakter af et selvstændigt sammenhængende og åbent kystlandskab.

Ad § 7
Som noget nyt introducerede Fingerplan 2013 grønne bykiler som element i planlægningen af omdannelsen af by- og erhvervsområder langs Ring 3. De grønne bykiler kan i kombination med grønne cykel- og gangruter indgå i en struktur af sammenhængende grønne og blå træk, der kan tilføre de omdannede byområder en attraktiv og fælles identitet og helhedspræg.

Fingerplan 2013 gav mulighed for indpasning af nye bymæssige fritidsanlæg i de grønne bykiler til fremme af et varieret bymiljø med en blanding af forskellige byfunktioner. Denne mulighed fastholdes med Fingerplan 2019

Ad § 7, stk. 2
Reglerne sigter mod, at kommunerne gennemfører en planlægning, der i videst muligt omfang integrerer rekreative arealer og anlæg, forbedring af naturmæssige træk og biodiversitet samt klimatilpasnings-foranstaltninger i byomdannelsen.

Det er et overordnet regionalt perspektiv, at der i forbindelse med de nye byområder sikres sammenhængende, rekreative stiforbindelser igennem byen og ud til naturområderne i de grønne kiler samt til det øvrige overordnede rekreative stinet i hovedstadsområdet.

Ad § 7, stk. 3
I forbindelse med et projektsamarbejde mellem Ringbykommunerne og staten er der i 2014 udarbejdet en fælles Grøn-blå strategi for byomdannelsen langs Ring 3. Når kommunerne har fastlagt de fremtidige grønne områder og forbindelser, indarbejdes disse i en efterfølgende revision af Fingerplanen.

Ad § 8
Bemærkningerne til § 3 begrunder rækkefølgebestemmelser.

Alle nye større byudviklings- og byomdannelsesområder af regional betydning skal have rækkefølgebestemmelser. Rækkefølge fastlægges i den kommunale planlægning ud fra såvel overordnede som kommunale hensyn, herunder de formål som er angivet i § 3 stk. 1, nr. 4, med tilhørende bemærkninger.

Rækkefølgen skal fastlægges på grundlag af en vurdering af udviklingen i området som helhed. Om en byudvikling eller en byomdannelse er af regional betydning, afhænger af det konkrete sted og volumen.

Ved fastlæggelse af rækkefølgen skal udbygning af de stationsnære arealer og omdannelse af byområder, som er velintegrerede i byen, fremmes, således som det fremgår af stk. 2.

Kapitel 4 – Det ydre storbyområde (byfingrene)

Ad § 9
Afgrænsningen beskrives i bemærkningerne til § 2 og fremgår af kortbilag A.

Ad § 10
Kommunernes planlægning for ny byvækst i det ydre storbyområde skal følge de generelle regler om udlæg af ny byzone efter planloven og tage afsæt i en opgørelse af kommunens behov for at inddrage nye arealer, jf. bekendtgørelse nr. 940 af 2017 om planlægning af byvækst. I sammenhæng med bekendtgørelsen, har Erhvervsstyrelsen i oktober 2017 offentliggjort en vejledning med titlen Vejledning om byvækst. Vejledningen præciserer, hvordan kommunerne skal redegøre for behovet for at inddrage nye arealer til byvækst.

Endvidere skal kommunernes planlægning for udlæg af ny byzone overholde de særlige regler for den kommunale planlægning i det ydre storbyområde, jf. § 11, og fastlægge rækkefølge for byudvikling og byomdannelse af regional betydning, jf. § 16.

Endelig skal der i den kommunale planlægning for det ydre storbyområde herudover foretages en afvejning mellem byudviklingsinteresser og øvrige arealinteresser, fx hensyn til natur, landskab, oversvømmelsesrisiko og drikkevand.

De principielle afgrænsninger af det ydre storbyområde er fastlagt som bælter på 4 km omkring de radiale baner i de ydre dele af byfingrene – 2 km på hver side – suppleret med en række konkrete områder med ligeledes principielle planlægningsmuligheder i de indre dele af byfingrene.

Afgrænsningerne giver kommunerne mulighed for at foretage en langsigtet planlægning af byudviklingen. Nogle muligheder for byudvikling er strategisk mere velbeliggende end andre. Den kommunale planlægning skal derfor følges op med rækkefølgebestemmelser, som kan bidrage til en balanceret udvikling i hovedstadsområdet, og som kan bidrage til at sikre, at der opnås en tilstrækkelig volumen i besluttede byudviklingsområder.

Der bør gives høj prioritet til udbygning af ny by ved nye stationer på banenettet.

Ad § 11, stk. 1, nr. 1
Det fremgår af planloven, at byudvikling og nye byfunktioner i det ydre storbyområde (byfingrene) skal placeres under hensyntagen til den eksisterende og besluttede infrastruktur og til mulighederne
for at styrke den kollektive trafik.

I de indre dele af byfingrene, som grænser op til de regionale grønne kiler, er der ingen muligheder for at øge byzonen, idet arealerne allerede er taget i brug til byformål. Der er potentiel rummelighed på ældre erhvervsarealer, hvor en omdannelsesproces er i gang. Den kommunale planlægning bør medvirke til, at omdannelsesområderne ikke forslummer.

I de ydre dele af byfingrene ligger udviklingsmulighederne dels i forbindelse med kommunernes mulighed for overførsel af nye arealer til byzone, dels i forbindelse med omdannelse, herunder fortætning af velbeliggende stationsnære byarealer.

Ad § 11, stk. 1, nr. 2
Med Fingerplan 2019 åbnes der mulighed for at planlægge for større, offentlige institutioner uden for de stationsnære områder. Det forudsættes, at institutionerne overvejende betjener kommunens borgere. Det kan fx være et rådhus. Såfremt der planlægges for større offentlige institutioner uden for de stationsnære områder, bør der sikres gode forbindelser med cykel og kollektiv transport til en nærliggende station og arbejdes med andre tiltag, der fremmer brugen af cykel og kollektiv transport, fx et begrænset udbud af parkeringspladser.

Ad § 11, stk. 1, nr. 3
Byudvikling og byomdannelsen i det ydre storbyområde skal med hensyn til intensiteten af områdernes udnyttelse tage udgangspunkt i områdernes beliggenhed i forhold til den eksisterende og den besluttede infrastruktur, herunder særligt den kollektive trafikbetjening.

Der har i perioder været et betydeligt forbrug af stationsnære arealer til ekstensive formål, herunder parcelhuse og traditionel industri. Det bidrager ikke til en optimal udnyttelse af den særlige beliggenhed og gode tilgængelighed med kollektiv transport og til udnyttelsen af de store offentlige investeringer i trafikal infrastruktur.

Se også bemærkningerne til § 6, stk. 1, nr. 4.

Ad § 11, stk. 1, nr. 4
Udbygning af byfingrene er en langsigtet opgave. Det er derfor vigtigt, at udbygningen planlægges således, at der etableres sammenhæng med eksisterende bysamfund, og at den klare grænse mellem by og land også kan opleves, mens udbygningen finder sted. Rækkefølgebestemmelser kan bidrage hertil.

I § 16, stk. 3, fastlægges, at udlægning af ny byzone i ydre Hillerødfinger og ydre Frederikssundsfinger skal koordineres med fastlæggelse af nye grønne kiler.

Ad § 11, stk. 1, nr. 5-6
Se bemærkninger til § 6, stk. 1, nr. 4-5.

Ad § 11, stk. 2
Det stationsnære kerneområde skal afgrænses med udgangspunkt i maksimale gangafstande på 1.000 m omkring købstadsstationerne i Helsingør, Hillerød, Frederikssund, Roskilde og Køge og ved stationen i Høje-Taastrup. Ved alle øvrige stationer i det ydre storbyområde skal det stationsnære kerneområde afgrænses med udgangspunkt i maksimale gangafstande på 600 m. I det ydre storbyområde kan det stationsnære område afgrænses med afsæt i et principielt cirkelslag på op til 1.200 m.

Se også bemærkningerne til § 6, stk. 2.

Ad § 11, stk. 3
Se bemærkningerne til § 6, stk. 3.

Ad § 11, stk. 4
Se bemærkningerne til § 6, stk. 4

Ad § 11, stk. 5
Se bemærkningerne til § 6, stk. 5. Redegørelsen skal som i det indre storbyområde indeholde:
- En begrundelse for nødvendigheden af at planlægge for større kontorbyggeri i det stationsnære område, uden for det stationsnære kerneområde, dvs. uden for de 600 m.
- En beskrivelse af de trafikale effekter.
- En angivelse af, hvorledes der vil blive arbejdet med supplerende virkemidler (parkeringsnormer, gangstier, firmacykler, tilbringerordninger med bus osv.) med henblik på at sikre tilsvarende effekter som ved en lokalisering inden for kerneområdet.

Stationsnær lokalisering må forventes at have en lidt mindre effekt i byfingrene end i håndfladen, specielt i centralkommunerne, således som det er angivet i bemærkningerne til § 6, stk. 4.

Der kan uden videre planlægges for større kontorbyggeri også i det stationsnære område uden for det stationsnære kerneområde, såfremt der maksimalt anlægges 1 parkeringsplads pr. 50 m² etageareal erhvervsbyggeri. Det svarer til, at der i de stationsnære områder højst må anlægges 2 parkeringspladser for hver 3 ansatte. Normen er fastlagt, således at der ved lokalisering i det stationsnære kerneområde erfaringsmæssigt ville være parkeringspladser til alle dem, der, trods den gode tilgængelighed med kollektiv transport, vælger at benytte bil i den daglige pendling.

Ad § 11, stk. 6
Med Fingerplan 2019 reduceres udpegningen af dele af Avedøre Holme til alene at omfatte råstofhavnen.

Ad § 11, stk. 7
Med Fingerplan 2019 nyudpeges motorvejsnære arealer ved Nivå og Greve til transport- og distributionserhverv, mens udpegningen ved Kvistgård og Oldenvej Erhvervsområde reduceres til ubebyggede matrikler, der fortsat vurderes egnede til eventuel etablering af transport og distributionserhverv. Udpegningerne skal sikre, at der er velbeliggende motorvejsnære arealer til transport- og distributionserhverv ved portene til hovedstadsområdet i syd, vest og nord. Trekantområdet i Ishøj ligger nær transmissionsnettet. Der kan derfor placeres tekniske anlæg o.l., som kan udnytte denne nærhed. Nyudpegningerne i Nivå og Greve forudsætter, at arealinteresserne, herunder grundvandinteressen, afvejes i kommuneplanlægningen.

Ad § 11, stk. 8
Region Hovedstaden og Region Sjælland gennemfører en modernisering af regionshospitalerne. Hovedparten af de eksisterende hospitaler ligger uden for de stationsnære områder. Bestemmelsen giver det overordnede grundlag for kommunernes planlægning af eventuelle udvidelser.

Ad § 11, stk. 9
Bestemmelsen sigter navnlig på at muliggøre eventuel lokalisering af datacentre på en konkret lokalitet.

Ad § 11, stk. 10
I tidligere fingerplaner var en del af Avedøre Holme reserveret til virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7) og transport- og logistikerhverv. Med Fingerplan 2019 ophæves størstedelen af denne reservation. Dog fastholdes reservationen af råstofhavnen, som har en særlig betydning for hovedstadsområdets råstofforsyning.

Det areal, hvor reservationen ophæves, skal kommuneplanlægningen sikre, at der fremadrettet alene planlægges for produktionsvirksomheder, herunder transport- og logistikvirksomheder, som er omfattet af definitionen for produktionsvirksomheder, jf. Vejledning om produktionsvirksomheder i kommune- og lokalplanlægningen. Endvidere skal kommuneplanlægningen sikre, at eksisterende virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7) og eksisterende transport- og logistikvirksomheder kan fastholde deres aktiviteter. Dette skal ske via rammer for erhvervsområder forbeholdt produktionsvirksomheder. Arealet kan ses på kortbilag L.

Ad § 11, stk. 11
Bestemmelsen sigter navnlig på at muliggøre eventuel lokalisering af datacentre.

Ad. § 12
Se bemærkningerne til § 7.

Ad § 13
Bestemmelsen viderefører mht. Scion-DTU / Forskerparken den allerede lokalplanlagte restrummelighed og sikrer, at der inden for denne ramme kan vedtages nye lokalplaner, der muliggør større byggerier end 1.500 etagemeter til de anførte formål.

Kommunerne skal som led i den kommunale planlægning redegøre for, hvorledes der kan sikres en trafikal adfærd blandt brugerne af de særlige lokaliseringsområder svarende til, at virksomhederne var lokaliseret inden for gangafstand til en station på det overordnede banenet. Kommunerne skal i takt med udbygningen og efter aftale med staten evaluere de implementerede virkemidlers trafikale effekter og effekter på miljø- og klimabelastning i hovedstadsområdet.

Ad § 14
Området, som fastlægges til Forskerpark, udgør med justeringer det areal, som indgik i tidligere regionplaner siden starten af 1990'erne, og som i Fingerplan 2007 indgik som byområde i det øvrige hovedstadsområde. Hensigten med bestemmelsen er at udnytte synergimuligheder mellem den offentlige forskning og private erhverv, herunder gennem udnyttelse af DTU Risø's test- og demonstrationsfaciliteter.

Roskilde Kommune skal som led i den kommunale planlægning redegøre for, hvorledes der kan sikres en trafikal adfærd blandt de ansatte på virksomheder i DTU Risø Campus og Forskerparken svarende til, at virksomhederne var lokaliseret inden for gangafstand til en station på det overordnede banenet, fx ved Trekroner Station. Roskilde Kommune skal i takt med udbygningen og efter aftale med staten evaluere de implementerede virkemidlers trafikale effekter og effekter på miljø- og klimabelastning i hovedstadsområdet.

Ad § 15
Hensigten med bestemmelsen er at udnytte synergimuligheder mellem eksisterende og nye idrætsrelaterede byfunktioner i Sportsbyen. De idrætsrelaterede byfunktioner skal, henset til arealudnyttelse, arbejdspladstæthed og besøgsmønstre, have en intensiv karakter, og de skal betjene et regionalt opland, det vil sige et opland, der rækker ud over kommunen og nabokommunerne.

Et eksempel på sådanne idrætsrelaterede byfunktioner er idrætsorganisationer. Et andet eksempel er uddannelses-, forsknings-, sundheds- eller rehabiliteringsinstitutioner med en tæt relation til idræt. Et tredje eksempel er oplevelsesøkonomiske virksomheder, der hovedsageligt arbejder med oplevelser inden for idræt. Lokale idrætsrelaterede byfunktioner, fx lokale amatørsportsklubber, kan fortsat placeres i Sportsbyen, hvis de kan medvirke til at udnytte synergimuligheder og kan bidrage til en optimal udnyttelse af områdets faciliteter. Sportsbyen er dog primært tiltænkt regionale, idrætsrelaterede byfunktioner.

Brøndby Kommune skal som led i den kommunale planlægning præcisere arealanvendelsen i Sportsbyen, herunder sikre en balance mellem regionale og lokale idrætsrelaterede byfunktioner, hvor de regionale byfunktioner, jf. ovenstående, har forrang.

Den kommunale planlægning skal endvidere fastlægge et maksimalt antal etagemeter til byggeri (herunder idrætsrelateret kontorbyggeri) i Sportsbyen samt fastlægge rækkefølge for udbygningen. Arealanvendelse, byggeri og rækkefølge skal præciseres og fastlægges på grundlag af en regional vurdering og efter forudgående aftale mellem kommunen og staten. Ligeledes skal kommunen i kommuneplanlægningen sikre, at der i Sportsbyen fastlægges grønne bykiler, jf. § 12.

Brøndby Kommune skal som led i den kommunale planlægning endelig redegøre for, hvordan kommunen vil arbejde med virkemidler, som for Sportsbyen sikrer trafikale effekter svarende til stationsnære kerneområder. Det kan for eksempel være et begrænset udbud af parkeringspladser, forskellige former for mobilitetsfremmende foranstaltninger, samt at kommunen, i takt med en udbygning af Sportsbyen, sikrer en højere grad af direkte tilgængelighed til kollektiv trafik. Brøndby Kommune skal i takt med udbygningen og efter aftale med staten evaluere de implementerede virkemidlers trafikale effekter og effekter på miljø- og klimabelastning i hovedstadsområdet.

Ad § 16
Bemærkningerne til § 3 og § 10 begrunder rækkefølgebestemmelser.

Alle nye større byudviklings- og byomdannelsesområder af regional betydning skal have rækkefølgebestemmelser. Rækkefølge fastlægges i den kommunale planlægning ud fra såvel overordnede som kommunale hensyn, herunder de formål, som er angivet i § 3 stk. 1, nr. 4, med tilhørende bemærkninger og i bemærkningerne til § 10.

Rækkefølgen skal fastlægges på grundlag af en vurdering af udviklingen i området som helhed. Om en byudvikling eller en byomdannelse er af regional betydning afhænger af det konkrete sted og volumen.

Ved fastlæggelse af rækkefølgen skal udbygning af de stationsnære arealer og omdannelse af byområder, som er velintegrerede i byen, fremmes. Ved nyudlæg skal rækkefølge bidrage til at sikre, at der skabes bymæssige sammenhænge inden for storbyområdet, således som det fremgår af stk. 2.

Ad § 16, stk. 3
Fingerplan 2013 fastlagde, at der parallelt med planlægning for ny byudvikling i de ydre dele af byfingrene skal ske en planlægning for udbygning af de grønne kiler langs med og på tværs af byfingrene. Afgrænsninger og anvendelse af de grønne kiler skal indarbejdes i en efterfølgende revision af Fingerplanen. I Fingerplan 2017 blev der på den baggrund indarbejdet nye grønne kiler omkring Vinge ved Frederikssund.

Kapitel 5 – De grønne kiler

Ad § 17
Afgrænsningen beskrives i bemærkningerne til § 2 og fremgår af kortbilag A og B. Der gælder fortsat forskellige bestemmelser for hhv. de gamle og de nye grønne kiler.

Mulighederne for at placere areal- og bygningskrævende anlæg til bl.a. organiserede rekreative formål er forskellige i de indre (inkl. kystkilerne) og ydre kiler. Det skyldes, at de indre kiler i vidt omfang allerede er blevet udnyttet til at placere lokale bymæssige fritidsanlæg og arealkrævende friluftsanlæg såsom golfbaner, større ridecentre, fodboldbaner, koloni- og nyttehaver, spejderhytter mm.

Disse anlæg virker begrænsende for de almene adgangs- og opholdsmuligheder. Der vurderes derfor ikke at være plads til flere arealkrævende rekreative anlæg eller rekreative anlæg, der udelukker almen tilgængelighed, hvis de indre kiler og kystkilerne fortsat skal have en almen rekreativ funktion. Muligheden for at etablere sådanne anlæg i de ydre grønne kiler skal bidrage til at lette presset på de indre grønne kiler.

Ad § 18
Planlovens § 5 j fastlægger, at de grønne kiler ikke inddrages til byzone eller anvendes til bymæssige fritidsanlæg. Fingerbystrukturen indebærer således, at områderne mellem byfingrene friholdes for bebyggelse og anlæg til bymæssige formål og fastholdes som grønne kiler til regionale fritidsformål.

De grønne kiler har som hovedformål at tilgodese behovet for det almene friluftsliv, hvilket indebærer, at mulighederne for offentlig adgang og ophold har højeste prioritet. Det gælder i de indre og ydre kiler samt kystkilerne på tværs af Helsingør- og Køge-fingeren. For en række delområder af de indre kiler og enkelte kystkiler er der gennem tiderne udarbejdet planer og gennemført fredninger, der giver nærmere anvisninger for den almene rekreative anvendelse.

Med "ikke-bymæssig friluftsanvendelse" menes arealer og anlæg, der er naturligt knyttet til en placering i landområdet, mens anlæg til bymæssige fritidsformål omfatter anlæg, som forudsætter landzonetilladelse eller en lokalplan til bebyggelse og anlæg. Det gælder bl.a. sportshaller, hotellignende overnatningsanlæg samt institutioner.

Eksisterende kulturinstitutioner, som allerede er placeret i kilerne, kan undtagelsesvis udvides. Kilerne skal friholdes for yderligere sommerhuse, bebyggelse og anlæg til beboelse, erhverv og andre bymæssige formål.

I landsbyer kan kun foregå byggeri og anlæg af begrænset omfang som huludfyldning og tilpasset stedets landskab, natur- og kulturværdier.

De grønne kiler skal som udgangspunkt friholdes for vindmøller, solcelleanlæg, jorddeponi og lignende. Der hvor de rekreative værdier i forvejen er udfordrede, kan der efter aftale med staten laves en aftale om en undtagelse. Det kan fx være i 'restarealer', som er lukket inde mellem store trafikanlæg. Udgangspunktet er, at de grønne kilers rekreative anvendelse og landskabets oplevelsesværdi ikke forringes af dominerende anlæg.

Der bør generelt ikke placeres støjende friluftsanlæg såsom motorsportsbaner, støjende vandsport, skydebaner o.l. i de indre grønne kiler. Eksisterende støjende fritidsanlæg inden for beskyttede naturtyper i henhold til Naturbeskyttelsesloven bør afvikles.

Enkelte steder i kilerne, fx langs motorvejsstrækninger, er der arealer, som i forvejen er støjbelastede, og som ikke kan beskyttes ved støjvolde eller på anden måde. På sådanne arealer kan der efter nærmere planlægning og vurdering placeres mindre, støjende anlæg.

Jordbrugsmæssig anvendelse skal være mulig i kilerne, bl.a. som del af et varieret landskab. I forbindelse med etablering af intensivt husdyrhold skal der dog foretages en konkret vurdering af mulige konsekvenser for friluftslivet.

Ad § 18, stk. 1, nr. 4
I de indre grønne kiler vurderes der ikke at være plads til flere store areal- og bygningskrævende anlæg, der har en lukket karakter, hvis muligheden for almen rekreativ anvendelse ikke skal udelukkes eller begrænses yderligere. Det drejer sig navnlig om golfbaner, ridecentre, kolonihaveområder og idrætsanlæg.

Ad § 18, stk. 2
Områderne, kan, med undtagelse af et areal ved Statenevej (Glostrup Kommune) anvendes til forskellige friluftsanlæg mv., der kræver større bygninger eller er arealkrævende, fx golfbaner eller rideanlæg. Lokaliseringsområdet på Vestamager er fastlagt til friluftsaktiviteter, som forudsat i de gældende fredninger. Giver fredningerne mulighed herfor, kan der alternativt etableres flere mindre anlæg.

På et areal ved Frederikssundmotorvejen og Statenevej (matr. 13a Ejby By, Glostrup Kommune) kan der etableres kolonihaver. Arealet skal bibeholdes i landzone, og kolonihaverne skal etableres i overensstemmelse med kolonihaveloven, så den rekreative værdi og offentlig adgang til området sikres.

På et areal ved Holbækmotorvejen og Voldgaden (matr. 14a og 15a, Brøndbyøster By, Brøndby Kommune) kan der etableres bygninger til bymæssige fritidsformål i tilknytning til eller som erstatning for eksisterende bygninger på adressen Voldgaden. Endvidere kan der etableres anlæg til bymæssige fritidsformål på arealet. Begge del forudsætter fredningsmyndighedernes tilladelse. Arealet skal bibeholdes i landzone, og bygninger og anlæg skal etableres, så den rekreative værdi og offentlig adgang til området sikres. Arealet er fredet. Det forudsættes derfor, at etablering af bygninger og/eller anlæg kan godkendes af Fredningsnævnet.

Ad § 18, stk. 5
I de dele af de indre grønne kiler og kystkiler, som ikke er omfattet af arealreservationer til transportkorridorer, kan der etableres anlæg til klimatilpasning. Det forudsættes, at sådanne anlæg ikke forringer og i videst muligt omfang styrker natur og vilkår for friluftsliv. Det kan fx være regnvandssøer og kanaler, der kan bidrage til en øget rekreativ værdi af de grønne kiler, eller nedgravning af tekniske anlæg, fx spildevandsanlæg og jordvarmeanlæg, som kun i beskedent omfang kræver synlige installationer på overfladen. En midlertidig deponering af regnvand i de grønne kiler kan fungere som midlertidige nedsivningsanlæg og medvirke til en sikring af den fremtidige grundvandsressource.

For arealer i grønne kiler inden for transportkorridorer må de statslige anlægsmyndigheder og Energinet.dk høres ved eventuelle kommunale planer om anlæg til klimatilpasning. Anlæg, der væsentligt vanskeliggør eller fordyrer eventuelt senere infrastrukturanlæg, pålægges normalt en fjernelsesklausul.

Ad § 18, stk. 6
Nogle af Fingerplanens grønne kiler er belastet med trafikstøj, dvs. støj fra motorveje, jernbaner m.v. Trafikstøj kan forringe den rekreative oplevelse af de grønne kiler, og støjen kan forringe livskvaliteten for mennesker i de tilgrænsende byområder. På den baggrund muliggøres etablering af støjafskærmning med jordanlæg i grønne kiler, forudsat at dette både forbedrer mulighederne for friluftsanvendelse af de pågældende grønne kiler og bidrager til væsentlig reduktion af støjbelastningen af grønne kiler og større boligområder bag støjafskærmningen. Det er alene i de tilfælde, hvor begge disse forudsætninger er opfyldt, at der kan planlægges for etablering af støjafskærmning med jordanlæg i grøn kile.

Ad § 18, stk. 7
Tiltag, der umiddelbart er tilladt i henhold til planlovens § 36 og § 37, stk. 1 og 2 om umiddelbare rettigheder er siden den moderniserede planlovs ikrafttræden også gældende for landzoneområder i Fingerplanens grønne kiler. Tiltag, der forudsætter landzonetilladelse, vil derimod fortsat skulle vurderes med afsæt i planlovens landzonebestemmelser og Fingerplanen.

I henhold til Fingerplanen skal de grønne kiler som udgangspunkt friholdes for bebyggelse og anlæg til bymæssige formål, som boliger, erhverv og andre bymæssige formål. Det indebærer bl.a., at der efter de hidtidige bestemmelser i Fingerplanen ikke er muligt at planlægge for en ændret anvendelse af en række større eksisterende ejendomme, fx større landsteder, kursusejendomme, nedlagte skoler m.v. i de grønne kiler, når den eksisterende anvendelse ophører. Ud fra en værdispildsbetragtning vurderes det at være uhensigtsmæssigt.

Sigtet er overordnet at muliggøre lokalplanlægning for ændret anvendelse af bygninger i grøn kile, der repræsenterer en særlig samfundsmæssig, arkitektonisk og/eller kulturhistorisk værdi, hvis langsigtede fastholdelse vurderes at kræve en ændret planlægning og inddragelse af offentligheden.

For at undgå, at der planlægges i strid med planlovens bestemmelser om, at grønne kiler ikke kan overføres til byzone (planlovens § 5 j), og for at minimere påvirkningen af de grønne kiler, ses der imidlertid at være et behov for at fastlægge klare rammer for, hvornår og hvordan en ændret anvendelse kan muliggøres. Det gælder bl.a. med hensyn til eventuel planlægning for boliger.

En forudsætning for en eventuel planlægning for boliger er, at den eksisterende bygning er egnet til boligformål, og at boligenheder kan indrettes uden væsentlig om- eller tilbygning. Der kan fx. være tale om en tidligere skole eller mejeri, hvorimod overflødiggjorte landbrugsbygninger – fx stalde og lader – vil være vanskeligere at omdanne til boligformål uden væsentlige ombygninger.

Beliggenheden i en grøn kile betyder, at den almene tilgængelighed til kilearealerne ikke må hindres ved hegning eller anden form for landskabelige ændringer, og at der ikke sker en væsentlig forøget trafikbelastning og støj som følge af den ændrede planlægning.

Ad § 18, stk. 8
Der kan etableres cykelstier, herunder supercykelstier, forudsat, at det sker under hensyntagen til de grønne kilers formål og med udgangspunkt i en konkret og individuel vurdering af det areal i grøn kile, hvor cykelstien påtænkes anlagt. Fx kan det komme på tale at variere cykelstiers forløb for at tilpasse dem landskabet i en grøn kile, tage hensyn til beplantning eller sikre en lav hastighed. Det kan fx også komme på tale at tilpasse belysningen, så den ikke påvirker landskab og tager hensyn til dyreliv.

Ad § 18, stk. 9
På areal 1 kan der efter aftale med staten etableres mindre anlæg til bymæssige fritidsformål, der er alment tilgængelige og kan styrke anvendelsen af arealet til friluftsformål.

Ad § 18 a
Køge Bugt Strandpark, som er vist i kortbilag D, varetager med sine natur- og strandområder og fire lystbådehavne en central funktion, som et rekreativt område af regional betydning.

Udpegningen som grøn kystkile i Fingerplanen har på den ene side skabt gode forudsætninger for at strandparken siden indvielsen i 1980 har udviklet sig til et område med stor naturmæssig og rekreativ værdi.

Udpegningen indebærer imidlertid også begrænsninger – fx ift. en bredere, rekreativ udnyttelse af havne- og strandområder. På den baggrund indarbejdes bestemmelser i Fingerplanen, der åbner mulighed for at lokalplanlægge for mindre bymæssige fritidsanlæg og større, midlertidige bymæssige fritidsanlæg på nærmere afgrænsede områder, hvis det understøtter fastholdelsen og videreudviklingen af strandparkens funktion, som et rekreativt område af regional betydning.

Ad § 18 a, stk. 2
Det forudsættes, at planlægningen sker inden for rammerne af relevant lovgivning, herunder lov om naturbeskyttelse, og at planlægningen tager meget udstrakt hensyn til strandparkens landskab og natur.

Ad § 18 a, stk. 3
Det forudsættes, at den overvejende del af strandparken også fremadrettet vil bestå af natur- og strandområder, som friholdes for bymæssige fritidsanlæg.

Ad § 18 a, stk. 4
I natur- og strandområderne kan der lokalplanlægges for etablering af mindre, bymæssige fritidsanlæg, der fremmer tilgængeligheden til strandparken, fx anlæg der forbedrer tilgængelighed for barnevogne og gangbesværede. Der kan endvidere planlægges for mindre bymæssige fritidsanlæg, der muliggør etableringen af naturbaner for eksempelvis svømmere og roere, fx broer, slæbesteder, mindre omklædnings- og toiletfaciliteter o. lign. Endelig kan der planlægges for større, midlertidige, bymæssige fritidsanlæg til tilskuerarrangementer af kortere varighed – fx mobile tribuner og tilskuerfaciliteter til ro- eller svømmestævner. Med hensyn til de større midlertidige, bymæssige fritidsanlæg til tilskuerarrangementer forudsættes, at anlæggene alene muliggør tidsbegrænsede arrangementer af kortere varighed, og at natur- og strandområderne i videst muligt omfang fremstår uberørte af anlæggene, når arrangementerne ikke finder sted.

Ad § 18 a, stk. 5
I de bynære strandområder kan der lokalplanlægges for etablering af mindre, bymæssige fritidsanlæg, der fremmer tilgængeligheden til strandparken, fx anlæg der forbedrer tilgængelighed for barnevogne og gangbesværede. Der kan endvidere planlægges for mindre, bymæssige fritidsanlæg, der muliggør bymæssig fritidsanvendelse af mindre, nærmere afgrænsede strandområder i tilknytning til navnlig havneområder. Fx med faciliteter til vinterbadere, udendørsservering og udstyrskrævende friluftsaktiviteter som windsurfing og roning o. lign.

Ad § 18 a, stk. 6
På havneområderne kan der lokalplanlægges for mindre bymæssige fritidsanlæg, der understøtter det maritime friluftsliv og turisme, fx faciliteter til vinterbadere og udstyrskrævende friluftsaktiviteter som sejlsport, windsurfing og roning. Endvidere kan der lokalplanlægges for mindre restauranter, cafeer, kiosker o. lign. Endelig kan der planlægges for mindre overnatningsfaciliteter.

Ad § 18 a, stk. 7.
Alle fire lystbådehavne i strandparken er, bortset fra Greve Marina, i byzone. Det muliggøres, at der kan lokalplanlægges for overførsel af Greve Marina til byzone, så zonestatus for strandparkens fire lystbådehavne er ens.

Ad § 19
Tankegangen med de ydre grønne kiler er, at den grønne struktur skal udvikles i takt med udbygning og afgrænsning af byfingrene. Også for de ydre grønne kiler gælder, jf. Planlovens § 5 j, at de ikke må inddrages til byzone eller anvendes til bymæssige fritidsanlæg.

Kilerne skal friholdes for yderligere sommerhuse, bebyggelse og anlæg til beboelse, erhverv og andre bymæssige formål. I landsbyer kan der kun foregå byggeri og anlæg af begrænset omfang som huludfyldning og tilpasset stedets landskab, natur- og kulturværdier.

De grønne kiler skal som udgangspunkt friholdes for vindmøller, solcelleanlæg, jorddeponi og lignende. Der, hvor de rekreative værdier i forvejen er udfordrede, kan der efter aftale med staten laves en aftale om en undtagelse. Det kan fx være i 'restarealer', som er lukket inde mellem store trafikanlæg.

Udgangspunktet er, at de grønne kilers rekreative anvendelse og landskabets oplevelsesværdi ikke forringes af dominerende anlæg. I forbindelse med etablering af intensivt husdyrhold skal der foretages en konkret vurdering af konsekvenserne for friluftsinteresserne.

De ydre grønne kiler har som de indre grønne kiler til hovedformål at tilgodese behovet for det almene friluftsliv. Det indebærer, at mulighederne for offentlig adgang og ophold har højeste prioritet, og at der generelt vises tilbageholdenhed med placering af anlæg til organiserede fritidsaktiviteter, der kun er for medlemmer og har en lukket karakter med hegning o.l.

For at fremme etableringen og udnyttelsen af rekreative støttepunkter i tidligere grusgrave, der er fastlagt som grønne kiler, skal det være muligt at placere egnede kommercielle frilufts- og fritidsanlæg i dele af disse områder, såfremt de ikke ligger i transportkorridorer, der er reserveret til fremtidige trafik- og forsyningsanlæg. Det er en forudsætning, at grusgravsområderne i størst muligt omfang bevarer en overvejende almen rekreativ karakter og tilgængelighed.

I de ydre grønne kiler er der imidlertid i modsætning til i de indre grønne kiler mulighed for at placere enkelte anlæg til det organiserede friluftsliv. Areal- og bygningskrævende anlæg skal placeres under hensyntagen til stedets landskabs, natur- og kulturværdier. Det samme gælder eventuelt støjende anlæg, som skal placeres og udformes så støjbelastningen minimeres og overholder gældende bestemmelser om støj.

Ad § 19, stk. 1, nr. 5
Bestemmelsen giver mulighed for i ganske særlige tilfælde at indpasse støjende friluftsanlæg, såfremt støjbelastningen minimeres, fx ved allerede støjbelastede arealer ved motorveje eller i færdiggravede grusgravskratere, hvor terrænet har en sådan karakter, at omgivelserne ikke støjbelastes yderligere.

Ad § 19, stk. 2
Bestemmelsen opretholder reservationer af konkrete lokaliseringsmuligheder i HUR's Regionplan 2005. Vedrørende Flyvestation Værløse henvises til Landsplandirektiv om afgrænsning og ramme for anvendelse af den grønne kile gennem Flyvestation Værløse (1. juli 2009). I Hedeland kan der indpasses et feriecenter.

Ad § 19, stk. 3
Se bemærkninger til § 18 stk. 5.

Ad § 19, stk. 4
Se bemærkningerne til § 18, stk. 6.

Ad § 19, stk. 5
Se bemærkningerne til § 18, stk. 7.

Ad § 19, stk. 6
Se bemærkningerne til § 18, stk. 8.

Ad § 19, stk. 7
Der er tale om grøn kile sydvest for Hillerød ved Solrødgård (Hillerød Kommune), hvor den eksisterende mindre vejforbindelse over Havelse Å kan fastholdes eller kan erstattes af en anden mindre vejforbindelse. Der er endvidere tale om grøn kile mellem Køge Bugt Motorvejen og Ringstedbanen (Greve Kommune), hvor der efter aftale med staten kan etableres en vejforbindelse gennem grøn kile over Olsbækken.

Kapitel 6 – Det øvrige hovedstadsområde

Ad § 20
Baggrunden for afgrænsningen fremgår af bemærkningerne til § 2.

Ad § 21
Kommunernes planlægning for ny byvækst i det øvrige hovedstadsområde skal følge de generelle regler om udlæg af ny byzone efter planloven og tage afsæt i en opgørelse af kommunens behov for at inddrage nye arealer, jf. bekendtgørelse nr. 940 af 2017 om planlægning af byvækst. I sammenhæng med bekendtgørelsen, har Erhvervsstyrelsen i oktober 2017 offentliggjort en vejledning med titlen Vejledning om byvækst. Vejledningen præciserer, hvordan kommunerne skal redegøre for behovet for at inddrage nye arealer til byvækst.

Endvidere skal kommunernes planlægning overholde de særlige regler for den kommunale planlægning i det øvrige hovedstadsområde, jf. § 22, og fastlægge rækkefølge for byudvikling, jf. § 23.

Endelig skal der i den kommunale planlægning herudover foretages en afvejning mellem byudviklingsinteresser og øvrige arealinteresser, fx hensyn til natur, landskab, oversvømmelsesrisiko og drikkevand.

Ad § 22, stk. 1, nr. 1
Planloven skelner mellem byudvikling af regional karakter og byudvikling af lokal karakter. Ifølge planloven må byudvikling af regional karakter udelukkende ske i det indre og ydre storbyområde (håndflade og byfingre). Byudvikling i det øvrige hovedstadsområde skal være af lokal karakter og ske i tilknytning til kommunecentre, der udpeges i den kommunale planlægning, eller som afrunding af andre bysamfund.

Planloven fastlægger således, at byudvikling skal koncentreres i det indre og ydre storbyområde. Det indebærer bl.a., at der i de 12-årige planperioder ikke må ske en relativ forskydning af byudviklingen fra fingerbyen til det øvrige hovedstadsområde, og at lokal byvækst i det øvrige hovedstadsområde primært skal ske i eller i umiddelbar tilknytning til kommunecentre. Rækkefølgebestemmelser kan bidrage til at sikre dette.

Baggrunden for planlovens bestemmelser om byudvikling i hovedstadsområdet er ønsker om at undgå byspredning i det øvrige hovedstadsområde og fastholde en klar grænse mellem by og land, ønsker om at fastholde landskabelige og rekreative kvaliteter og ønsker om at sikre gode betingelser for skov- og jordbrug. Baggrunden er endvidere ønsker om at fastholde og videreudvikle fingerbystrukturen med dens tætte kobling mellem byudvikling og trafikal infrastruktur, herunder en effektiv kollektiv trafikbetjening, der kan begrænse trængsel og tab af tid på vejnettet, mindske miljøbelastningen fra biltrafik og understøtte en effektiv udnyttelse af investeringer i bl.a. veje og højklasset kollektiv trafik.

Ved byudvikling af lokal karakter forstås byudvikling med erhverv, boliger og andre byfunktioner, som betjener et opland, der omfatter kommunen og nabokommuner, men ikke et regionalt opland svarende til større dele af hovedstadsområdet. Byudviklingen skal begrundes i lokale behov.

Som anført skal byudviklingen ske i tilknytning til kommunecentre, der udpeges i den kommunale planlægning, eller som afrunding af andre bysamfund, dvs. byzonelandsbyer og lokalcentre i byzone. Ved afrunding forstås overordnet en afrunding af byen set i forhold til dens udstrækning og det omgivende landskab. Afrunding indebærer, at der sigtes mod en naturlig byafgrænsning, og at byvæksten er beskeden i forhold til den eksisterende bebyggelse og tager hensyn til landskabet.

I landzonelandsbyer kan der i overensstemmelse med planloven opføres enkelte bebyggelser inden for landsbyens afgrænsning, fx i form af huludfyldning mellem eksisterende bygninger.

Vurderingen af de konkrete muligheder for byudvikling af lokal karakter i kommunecentre og andre bysamfund beror på en konkret vurdering af flere forhold, herunder navnlig:

- en given kommunes behov for at inddrage nye arealer til byvækst i en given planperiode, herunder mulighederne for byomdannelse og fortætning af allerede udnyttede arealer,

- om kommunen alene har byudviklingsmuligheder i det øvrige hovedstadsområde eller tillige har byudviklingsmuligheder i det ydre storbyområde,
- om byudvikling påtænkes at ske med nyudlæg eller ved omdannelse og fortætning,
- kommunens bymønster og planer for fordeling af byvækstmuligheder mellem kommunens byer,
- om en given by er kommunecenter eller andet bysamfund,
- byens indbyggertal og befolkningsudvikling,
- byens placering ift. infrastruktur, herunder kollektiv trafikbetjening,
- offentlige investeringer, serviceudbud, detailhandel mv. i byen og
- den eksisterende bystruktur og byens landskabelige placering.

Ad § 22, stk. 1, nr. 2 og 3
Bestemmelserne er videreført fra Fingerplan 2013. Bymæssige fritidsanlæg omfatter bl.a. større eller mindre idrætsanlæg, klubhuse, svømme- og ridehaller, overnatningsanlæg mv.

Ad § 22, stk. 1, nr. 4-6
Se bemærkningerne til § 6, stk. 1, nr. 4-5.

Ad § 22, stk. 2
Se bemærkningerne til § 22, stk. 1, nr. 1. Med kommunesammenlægningerne fra 1. januar 2007 er det naturligt, at antallet af kommunecentre på sigt reduceres. Det gælder i særlig grad kommunecentrene i de kommuner, som nu er sammenlagte med købstadskommunerne Køge, Roskilde, Frederikssund og Hillerød.

Ad § 22, stk. 3
Se bemærkningerne til § 22, stk. 1, nr. 1.

Ad § 22, stk. 6
Udpegningen af Ny Vassingerød Nordøst/Farremosen (Allerød Kommune) videreføres i Fingerplan 2019 uændret fra Fingerplan 2013 og 2017.

Med Fingerplan 2019 udvides udpegningen af erhvervsområdet Vassingerød (Allerød Kommune) fra et område forbeholdt virksomheder med særlige beliggenhedskrav til et område forbeholdt både virksomheder med særlige beliggenhedskrav og transport- og distributionserhverv.

Ad § 22, stk. 7
En eventuel overførsel af sommerhusområderne til byzone forudsætter, at der i en forudgående forhandling mellem staten og kommunerne fastlægges rækkefølge for byudvikling. En overførsel forudsætter endvidere, at kommunalbestyrelsen forinden skal redegøre for de konsekvenser, som en overførsel kan have for den enkelte grundejer. En overførsel forudsætter endeligt, at mindst ¾ af de berørte grundejere stiller sig positive over for en overførsel.

Ad § 23
Bemærkningerne til § 3, § 21 og § 22 begrunder rækkefølgebestemmelser. Rækkefølge fastlægges i den kommunale planlægning. For de kommuner som både har arealer beliggende i det ydre storbyområde (byfingeren) og det øvrige hovedstadsområde skal de enkelte udlæg i det øvrige hovedstadsområde ske ud fra hensynet om, at byvæksten skal koncentreres i Fingerbyen og der som udgangspunkt ikke skal ske en forskydning af bolig- og erhvervstilvæksten fra det ydre storbyområde til det øvrige hovedstadsområde. Rækkefølgebestemmelser kan bidrage til at sikre, at den byudvikling af regional karakter sker i ydre storbyområde (byfingrene).

Kapitel 7 – Tværgående emner

Overordnede arealreservationer til trafikal infrastruktur, tekniske anlæg mv.

Transportkorridorer, § 24, og reservationerne § 25 – § 30, skal sikre areal i kommuneplanlægningen med fremføringsmuligheder for infrastrukturanlæg, som er af betydning for hele hovedstadsområdets trafikbetjening og energiforsyning. Transportkorridorer skal sikre fremføringsmuligheder for endnu ikke kendte anlæg. Reservationerne gælder planlagte anlæg – nogle med et vist forløb af principiel karakter, hvor linjeføring ikke er nærmere fastlagt.

Ad § 24
Transportkorridorer er arealer med bestemmelse om transportkorridorformål, og har indgået i den bindende fysiske planlægning for hovedstadsområdet siden 1982. Transportkorridorerne er en langsigtet arealbestemmelse af hensyn til fremtidige, i dag ikke kendte overordnede infrastrukturanlæg af betydning for hele hovedstadsområdet. Formålet er at sikre mulighed for fremføring af større trafikanlæg og tekniske anlæg centralt i fingerbystrukturens storbyområde med de mindst mulige samfundsmæssige omkostninger og miljøgener.

Eventuelle samfundsmæssigt nødvendige, fremtidige infrastrukturanlæg eller tekniske anlæg i transportkorridoren bør så vidt muligt ved placering og udformning tilpasses rekreative og landskabelige værdier i de områder, der berøres.

Midlertidige bygninger og anlæg – ud over nye bygninger og anlæg nødvendige for landbrugsformål – kan placeres i transportkorridoren, når der i forbindelse med landzonetilladelsen tinglyses vilkår for de pågældende bygninger og anlæg, så de kan fjernes uden udgift for det offentlige, hvis arealet senere tages i brug til anlæg af konkret planlagt overordnet trafikal infrastruktur eller tekniske anlæg. Udnyttelsen af byzonearealer indenfor transportkorridorerne må ikke intensiveres.

Nærmere retningslinjer for administration af transportkorridorerne fremgår af den tidligere Naturstyrelses "Vejledning om administration af transportkorridorerne i hovedstadsområdet" (VEJ nr. 50 af 24/06/2011). Kortbilag N er retningsgivende for administration af transportkorridorerne.

Som led i regeringsudspillet for Hovedstadsområdet 2030 *"Danmarks hovedstad - initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet"* forventer regeringen at gennemføre en planlægningsundersøgelse af Fingerplanens nord-sydgående transportkorridor (Ring 5) for at fastlægge linjeføringen for en fremtidig vejforbindelse i syd og forbedre beslutningsgrundlaget for en eventuel indsnævring eller ophævelse af korridorens bredde i nord. Endvidere forventer regeringen at igangsætte et servicetjek af reglerne om byggeri i både den nord-sydgående og den øst-vestgående transportkorridor med henblik på at undersøge, om der kan åbnes flere muligheder for byggeri i korridorerne.

Transportministeriet har i samarbejde med svenske myndigheder igangsat en indledende strategisk analyse af en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg. En fast HH-forbindelse kan øge tilgængeligheden og binde Øresundsregionens erhvervsliv og arbejdsmarkeder tættere sammen. Undersøgelsen forventes afsluttet i 2020. Eventuelle beslutninger om arealreservationer i Fingerplanen til infrastrukturanlæg afventer undersøgelsens resultater.

Ad § 25
Landsplandirektivets kortbilag O er retningsgivende for administrationen af reservationer til overordnede kollektive trafikanlæg.

Ad § 26
Det forudsættes at vejplanlægningen som sektorplanlægning koordineres med arealplanlægningen og den fysiske planlægning i øvrigt. Der kan ikke kommuneplanlægges i strid med overordnede vejplaner, og der skal i kommuneplanerne medtages arealreservationer til de påtænkte vejanlæg, herunder disses forudsatte side- og tilslutningsanlæg, lokale forbindelsesveje mv. i henhold til vejbestyrelsens planer.

Landsplandirektivets kortbilag P er retningsgivende for administration af reservationer til overordnede vejanlæg.

Ad § 27
Stinettets hovedformål er at tilbyde så direkte og hurtige ruter som muligt for cykeltransport fra bolig til arbejde. Stinettet består i den centrale del af storbyområdet af de såkaldte supercykelstier, som 23 kommuner og Region Hovedstaden har tilsluttet sig (inkl. muligheder for enkelte alternative linjeføringer). I de øvrige kommuner i hovedstadsområdet er udgangspunktet det overordnede regionale trafikstinet, som blev fastlagt i den tidligere regionplan.

Cykelstinettet er angivet med en principiel linjeføring i kortbilag Q. Det betyder, at der i kommuneplanlægningen kan fastlægges alternative linjeføringer på udvalgte strækninger. Det er dog en forudsætning, at stiføringen overholder Fingerplanens principper for stiplanlægning, jf. appendiks. Det er blandt andet et væsentligt kriterium, at stinettet sikrer cykelpendlere direkte forbindelse til overordnede trafikmål såsom bolig- og arbejdspladskoncentrationer, trafikterminaler mv.

Fingerplanens fastlæggelse af principielle stiføringer er en planlægningsmæssig arealreservation, som skal respekteres i den kommunale planlægning, således at muligheden for stiernes gennemførelse bevares og ikke hindres. Detaljeret planlægning og anlæg af stier er en kommunal kompetence.

Det principielt fastlagte supercykelstinet åbner mulighed for, at der i de berørte kommuners videre fælles planlægning kan ske en nærmere afklaring og fastlæggelse af stiernes linjeføringer.

Ad § 28
Fingerplan 2013 fastlagde regler for planlægning af et sammenhængende overordnet rekreativt stinet, som på tværs af kommunegrænser kan forbinde de større byområder med grønne kiler, kyst og værdifulde landskaber og naturområder. Stinettets hovedformål er at skabe størst mulig regional offentlig tilgængelighed til alle hovedstadsområdets attraktive grønne områder. De grønne kiler mellem byfingrene og de nye grønne bykiler i storbyens håndflade udgør i kombination med de overordnede rekreative stier en samlet grøn struktur for hovedstaden. Den grønne struktur skal sikre adgang til både de attraktive grønne områder inde i storbyen og de store grønne kiler uden for, men tæt på storbyen.

Det rekreative stinet består i centralkommunerne af udvalgte dele af kommunernes Grønne Cykelruter. I den øvrige del af hovedstadsområdet er udgangspunktet med enkelte ajourføringer de overordnede rekreative stier i den tidligere regionplan.

Det rekreative stinet, der er vist i kortbilag R, er også angivet med en principiel linjeføring, jf. bemærkningerne til § 27. Kommunale forslag til alternative linjeføringer skal respektere principperne for planlægning af overordnede rekreative stier, jf. appendiks. Ruterne skal være sammenhængende og tilrettelægges med henblik på rekreativ anvendelse og oplevelse.

Visse steder i hovedstadsområdet mangler der stistrækninger, for at der er sikret tilstrækkelig sammenhæng i det rekreative stinet. Fingerplan 2019 angiver disse strækninger som "missing links", hvor kommuneplanerne skal sikre sammenhæng, eventuelt i første omgang ved at fastlægge en principiel linjeføring.

Ad § 29
Reservationerne er principielle, da linjeføringer ikke er fastlagt.

Ad § 30
Fingerplan 2013 ændrede naturgassystemet på Avedøre Holme, som det blev fastlagt i Landsplandirektiv 2007. Ændringen skete for at muliggøre eventuelt senere anlæg af en letbane til Avedøre Holme. Ændringen bestod i, at gasledningstracéet blev flyttet, så det ikke hindrer en mulig linjeføring af letbanen ad Stamholmen, jf. kortbilag S og S.1.

Ad §§ 31-34
Det er en national interesse, at langsigtede udviklingsmuligheder for Københavns Lufthavn i Kastrup og i Roskilde fastholdes. I den kommunale planlægning skal det derfor sikres, at de vejledende grænseværdier for støj i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra 1994 "Støj fra flyvepladser" vil kunne overholdes ved en fuld udbygning af kapaciteten på Københavns Lufthavn i Kastrup og i Roskilde. De vejledende grænseværdier for støj benyttes både ved miljøgodkendelse af flyvepladser og lufthavne og ved planlægning.

Støjzonerne omkring Københavns Lufthavn i Kastrup fremgår af kortbilag T.1 og T.2, mens de for Københavns Lufthavn i Roskilde fremgår af kortbilag U.

Ad §§ 33-34
Støjzonen skal sikre, at den kommunale planlægning for byudviklingen ikke kan medføre begrænsninger i Københavns Lufthavn, Roskildes langsigtede udviklingsmuligheder.

Støjzonen er på kortbilag U afgrænset med støjkurver for støj på 50 dB, 55 dB og 60 dB og omfatter således støjintervallerne 50 dB-55 dB, 55 dB-60 dB og støj over 60 dB.

Både ved planlægning og ved meddelelse af enkelttilladelser i landzone og byzone skal kommunerne respektere den udlagte støjzone omkring lufthavnen, og i dette indgår, at det skal sikres, at den nye anvendelse vil kunne overholde de vejledende grænseværdier for flystøj i den gældende vejledning om støj fra lufthavne og flyvepladser fra Miljøstyrelsen.

- I områder, hvor støjbelastningen kan overstige 50 dB, kan der i kommuneplanlægningen ikke udlægges nye rekreative områder til overnatning (kolonihaver, campingpladser og lignende), idet Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for støj fra lufthavne er 50 dB for denne anvendelse. Der kan planlægges for øvrige rekreative områder, herunder områder med shelters, toiletter, bålhytter og lignende.

- Som en særlig sikkerhed mod støjbelastning af nye boliger anbefales, at indendørs grænseværdier så vidt muligt holdes under følgende grænseværdier i soverum: LAeq, 24h = 30dB og LAmax = 45 dB.

- I områder, hvor støjbelastningen vil kunne overstige 55 dB, kan der i kommuneplanlægningen ikke planlægges for boliger og anden støjfølsom anvendelse, idet Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for støj fra lufthavne på 55 dB for boliger og øvrige støjfølsomme formål (skoler, hospitaler, plejehjem, o.l.) vil være overskredet. Boliger i allerede planlagte boligområder kan tillades, men der kan i kommuneplanlægningen ikke planlægges for nye arealer til boliger. Støjfølsomme institutioner skal vurderes konkret. Der kan derimod opføres virksomheder og liberale erhverv. Der kan inden for denne zone være ønske om at udlægge nye grønne områder omkring eksisterende boliger. Det præciseres derfor, at sådanne nye grønne områder i planlægningen ikke kan tillægges status af rekreative områder, da dette vil have konsekvenser for støjgrænser.

- Hvis støjbelastningen overstiger 55 dB, kan der endvidere ikke gives landzonetilladelse til nye boliger. Undtaget er boliger med tilknytning til landbrugs- og skovdrift. Støjfølsomme institutioner må vurderes i hvert enkelt tilfælde. Virksomheder, liberale erhverv (hoteller, mv.) samt offentlige og private institutioner, der ikke er specielt støjfølsomme, kan normalt opføres.

- Hvis støjbelastningen overstiger 60 dB, kan der ikke i kommuneplanlægningen udlægges nye arealer til liberale erhverv (hoteller, kontorer, m.v.), idet Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for flystøj er 60 dB for liberale erhverv såsom hoteller og kontorer.

- Hvis støjbelastningen overstiger 60 dB, kan der endvidere ikke gives tilladelse til spredt bebyggelse i det åbne land.

- Ved landzonetilladelse til boliger bør det sikres, at det indendørs støjniveau fra lufthavnen ikke overstiger følgende grænseværdier i soverum: LAeq, 24h = 30dB og LAmax = 45 dB.

Kapitel 8 – Ikrafttræden

Ad § 35
Fingerplan 2019 erstatter Fingerplan 2017, som samtidig ophæves.

Appendiks

Overordnede principper for planlægning af regionale stinet

Fingerplanens overordnede, rekreative stinet omfatter stier, der har særlig betydning for de rekreative muligheder for friluftsoplevelser og friluftsaktivitet i hovedstadsområdet. Stierne kan anvendes til længere vandre- eller cykelture, men retningslinjerne omfatter ikke specielle, rekreative stier, såsom ridestier, handicapstier, rulleskøjtestier osv. Det nationale net af cykelruter indgår i det overordnede, rekreative cykelstinet. Fingerplanens overordnede cykelstinet, herunder supercykelstierne, tager sigte på især pendling med cykel mellem bolig og arbejdsplads ad en så direkte og hurtig rute som muligt, foruden længere cykelture inden for eller mellem større bysamfund.

Fælles hovedprincipper for Fingerplanens overordnede stinet

- Stinettet skal have kontakt med trafikknudepunkter og togstationer for at understøtte mulighederne for at kombinere rejser.
- Stinettet skal koordineres med den stiplanlægning, som foregår uden for hovedstadsområdet.
- Stinettet skal udpeges konkret i kommuneplanerne og tage udgangspunkt i Fingerplanens overordnede stinet.
- Stierne skal respekteres i kommune- og lokalplanlægning og i landzoneadministration.
- Manglende strækninger skal udpeges principielt i kommuneplanen, hvis der endnu ikke er gennemført en fastlæggelse af detaljeret linjeføring.
- Stinettet skal danne grundlag for etablering og afmærkning af stier og stiruter.

Principper for det overordnede, rekreative stinet

- Der skal være mindst en sti i hver grøn kile fra Fingerplanens håndflade til kysten og til hovedstadsområdets grænse i vest og syd.
- Der skal være gang- og cykelstier i de grønne ringe på tværs af Fingerplanens byfingre og ud til kysten.
- Der skal være en sti langs kysten, inklusive havneløbet i København.
- Stier omkring de store søer, Arresø, Esrum Sø, Buresø og Sjælsø, skal indgå i det overordnede, rekreative stinet.
- Der skal være stier, som skaber rekreativ stiadgang til værdifulde naturområder og landskaber i Nationalpark – Kongernes Nordsjælland samt skov- og herregårdslandskaberne i hovedstadsområdets sydvestlige del.
- Der skal være sti i Ring 3.
- Der skal være stier til kysterne fra købstæderne i de yderste dele af byfingrene.

Principper for det overordnede cykelstinet

- Cykelstinettet skal primært tilgodese hurtigst mulig cykeltransport og er primært placeret langs de større veje.
- Cykelstinettet skal medvirke til at give pendlere forskellige muligheder for valg af transportmiddel.
- Cykelstinettet skal forbinde store befolknings- og arbejdspladskoncentrationer.
- Cykelstinettet skal give god adgang til større trafikterminaler.
- Cykelstierne skal have en standard, som giver de bedst mulige forhold for cyklisterne, herunder sikkerhed, direkte rute, vintervedligeholdelse, god belægning og belysning osv.
- Stiforbindelserne skal koordineres med kommunerne uden for hovedstadsområdet.
- Cykelstier føres videre fortrinsvis ad hovedlandeveje eller andre større veje for at undgå "missing links" ved grænserne til kommunerne uden for hovedstadsområdet.

Principper for Supercykelstier

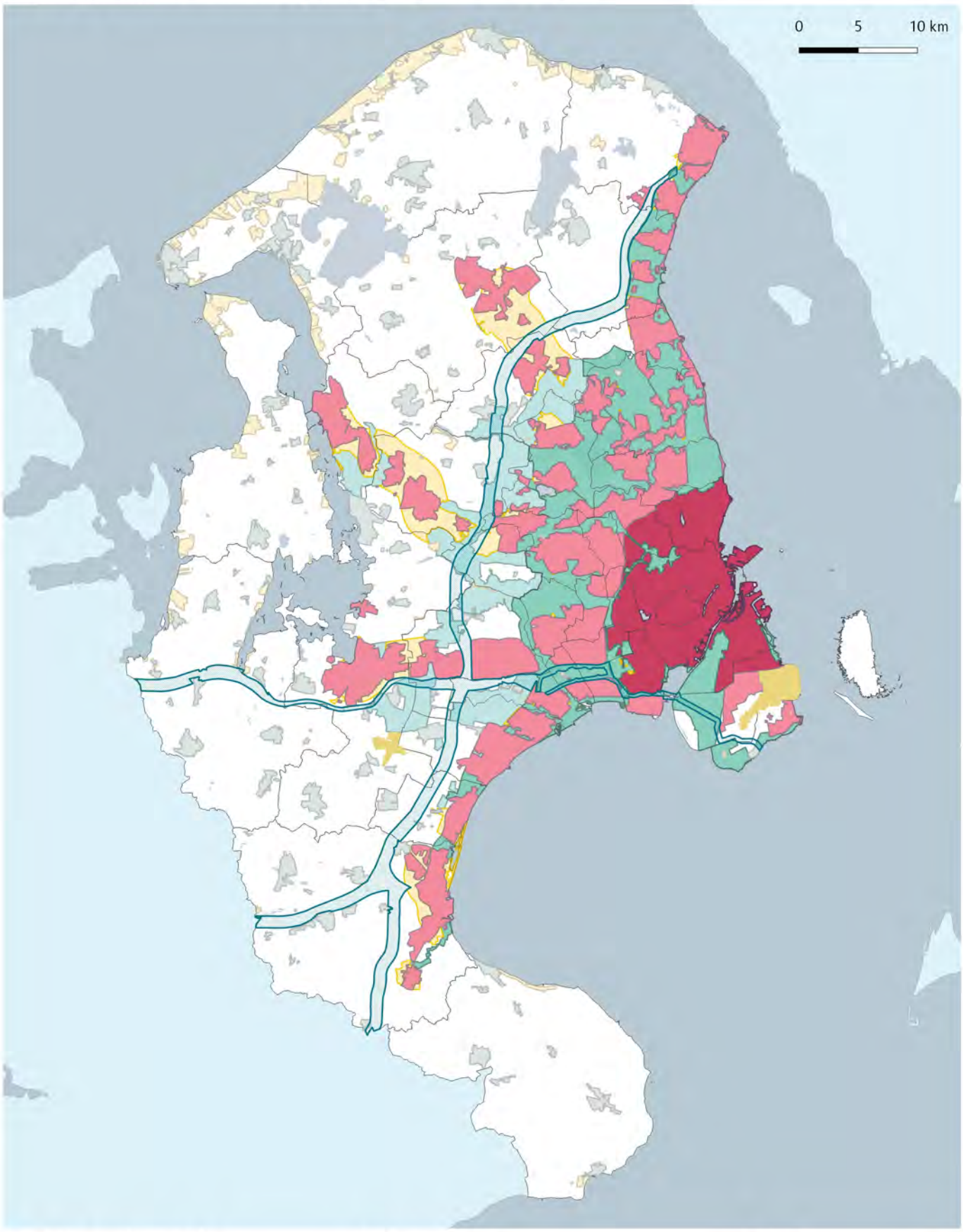
- Stierne skal forbinde hovedstadskommuner i et cykelstinet af høj kvalitet.
- Stierne skal yde et højt serviceniveau til cyklisterne.
- Stierne skal omfatte nyskabende løsninger, som forbedrer cyklisternes vilkår.
- Stierne skal øge antallet af borgere, der cykler dagligt på strækninger over 5 km.

Udformning af overordnede, rekreative stier

De overordnede, rekreative stier skal være egnede for både cyklende og gående. Barrierer som store veje, baner og vandløb forhindrer tit, at stier kan skiltes og tages i brug, selv om stierne findes på begge sider. Kommunerne bør planlægge for og anlægge passage af barrierer på en måde, som både er trafiksikker og ikke forringer stiens oplevelsesværdi med lange omveje, trafiklarm osv.

På mindre trafikerede steder kan der vare tale om midterhelle, lysregulering osv., mens der ved nye større veje og baner skal påregnes anlæg af tunnel eller bro. I byerne passerer stierne mange steder meget trafikerede veje, hvor det er teknisk vanskeligt at etablere niveaufri skæringer. Her må stierne sikres bedst muligt. De forskellige anlægsmyndigheder bør tage højde for passage af eksisterende og planlagte overordnede stier i nye anlægsprojekter.

Kortbilag A: Hovedstadsområdet og de fire geografiske områdetyper



Det indre storbyområde

Håndfladen

Det ydre storbyområde

Byfingre

Landområde

De grønne kiler

Indre kiler og kystkiler

Ydre kiler

Det øvrige hovedstadsområde

Byområde

Landområde

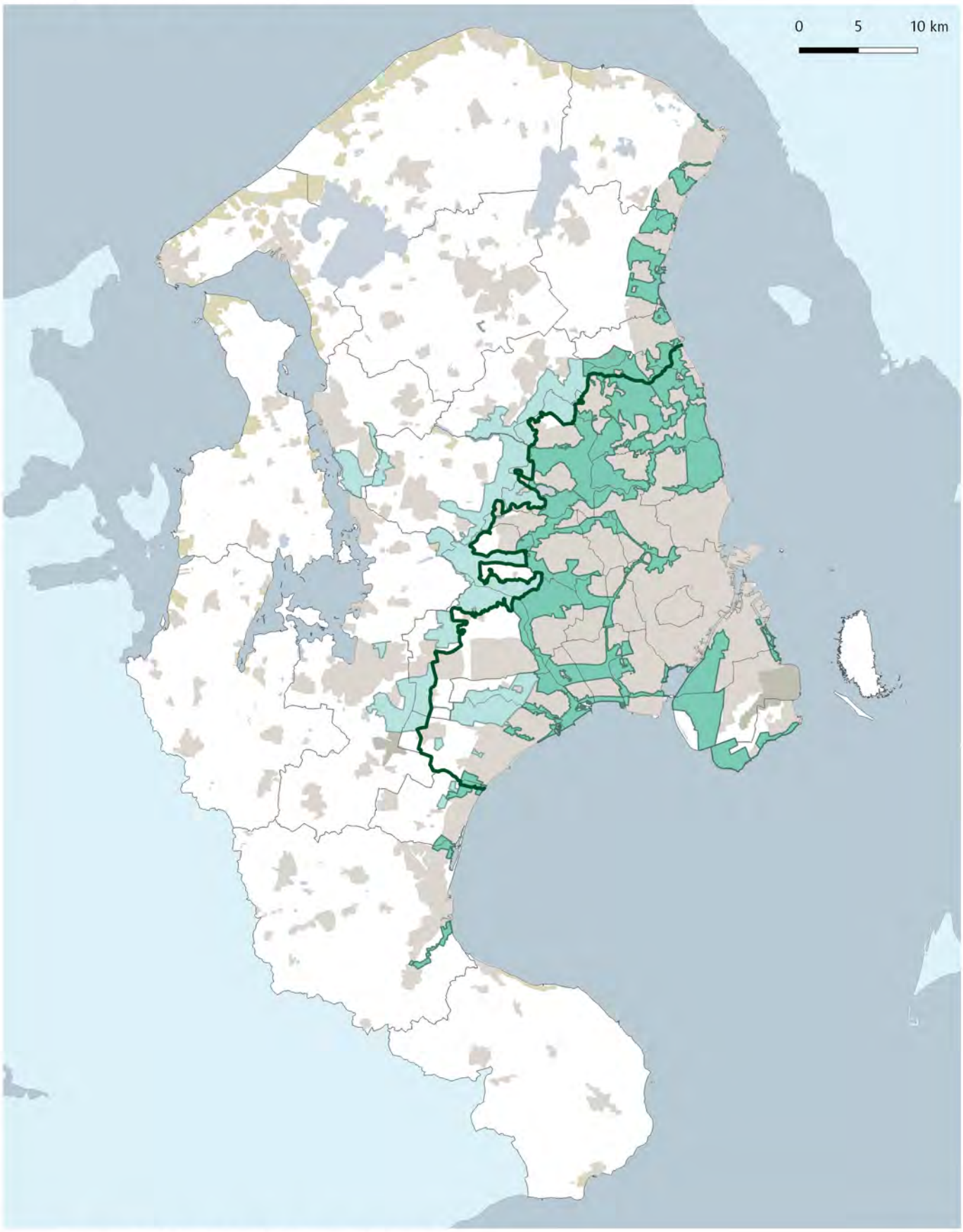
Sommerhusområder

Andet

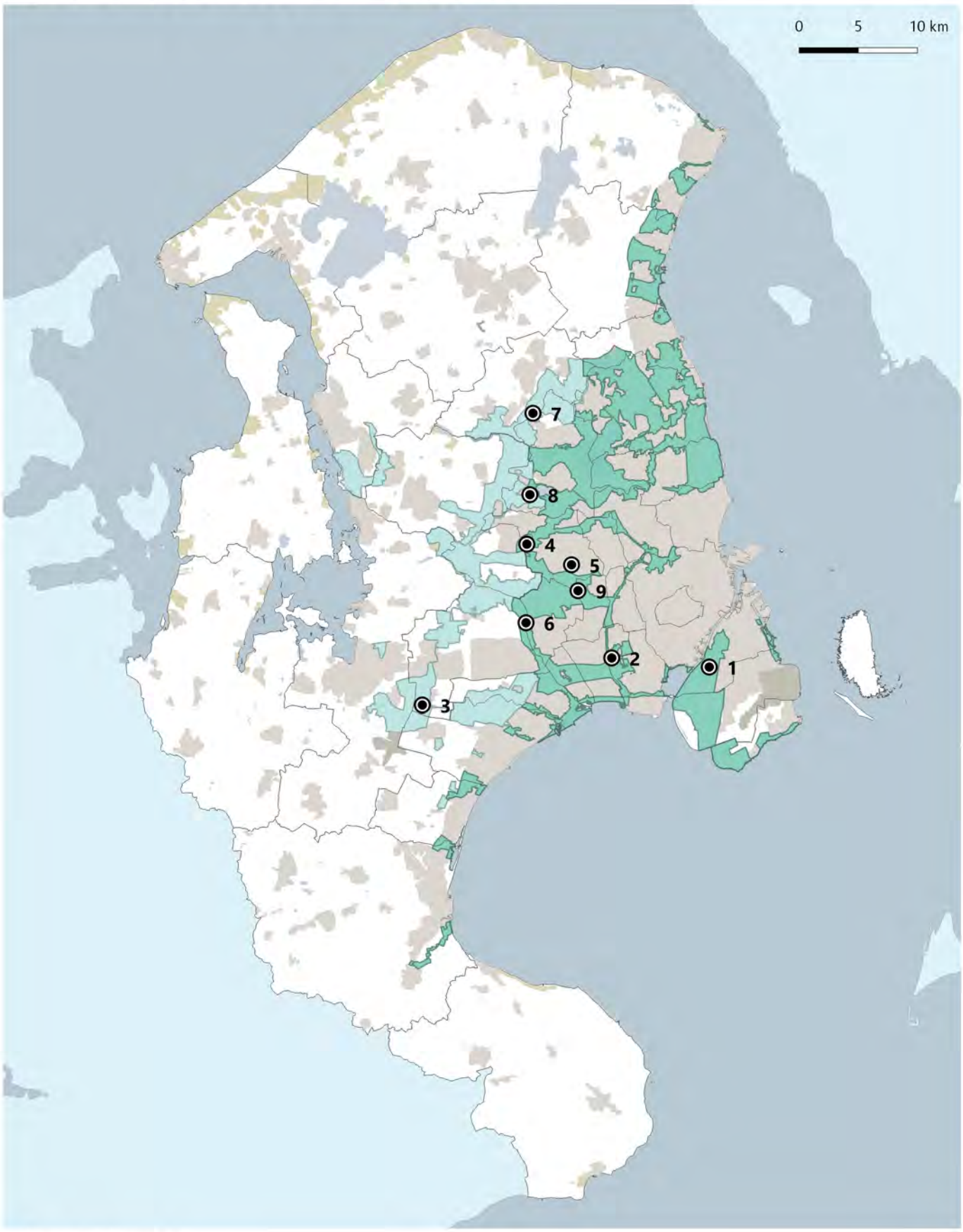
Transportkorridorer

Lufthavne

Kortbilag B: Grønne kiler – oversigtskort



Kortbilag C: Mulige placeringer af friluftsanlæg mv. i grønne kiler

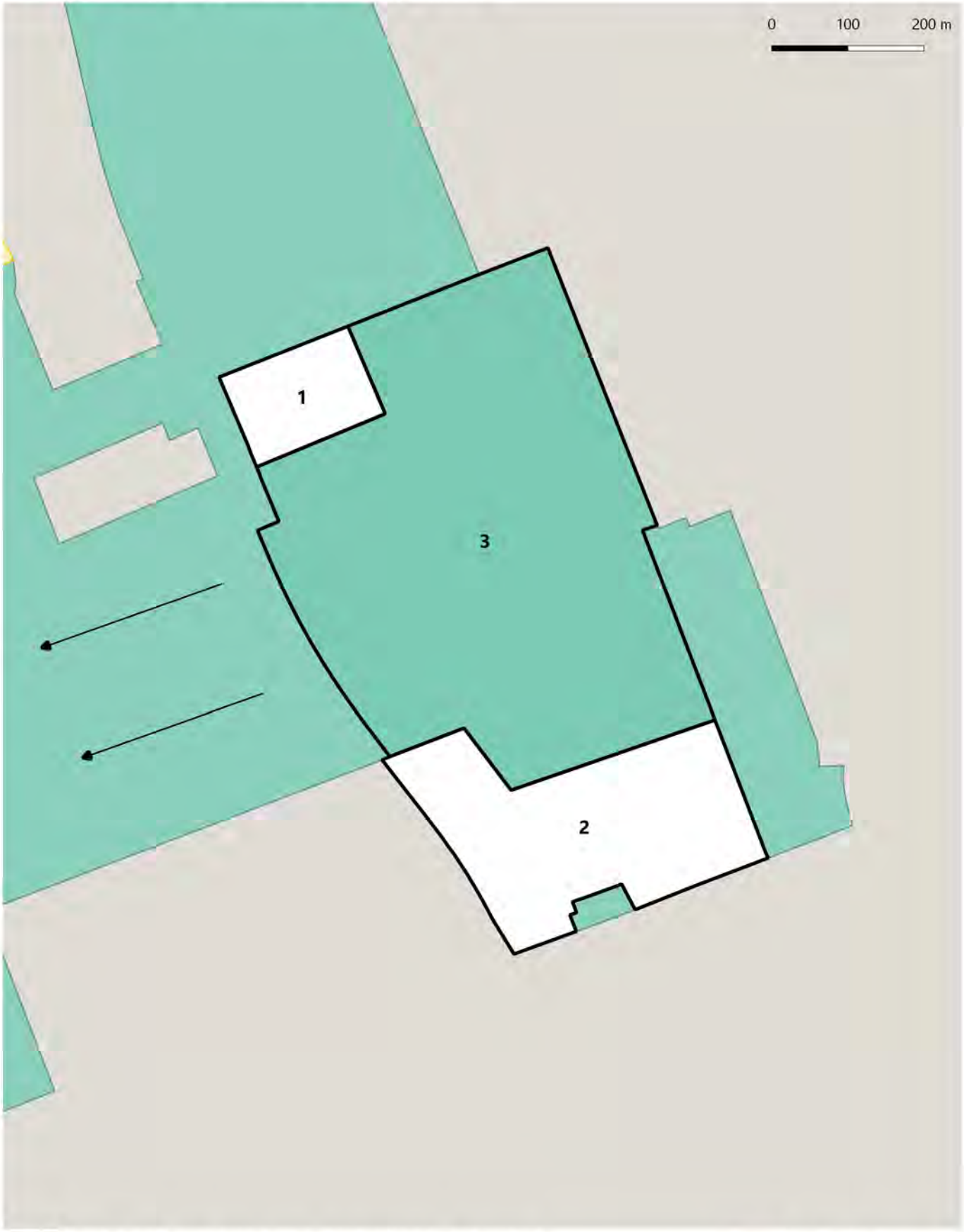


1. Vestamager (flere små anlæg) 2. Ved Holbækmotorvejen og Voldgaden 3. Hedeland 4. Hjortespringkilen
5. Vestskoven 6. Albertslund Golfklub 7. Farum Kasernes øvelsesterræn 8. Flyvestation Værløse 9. Ved Statenevej

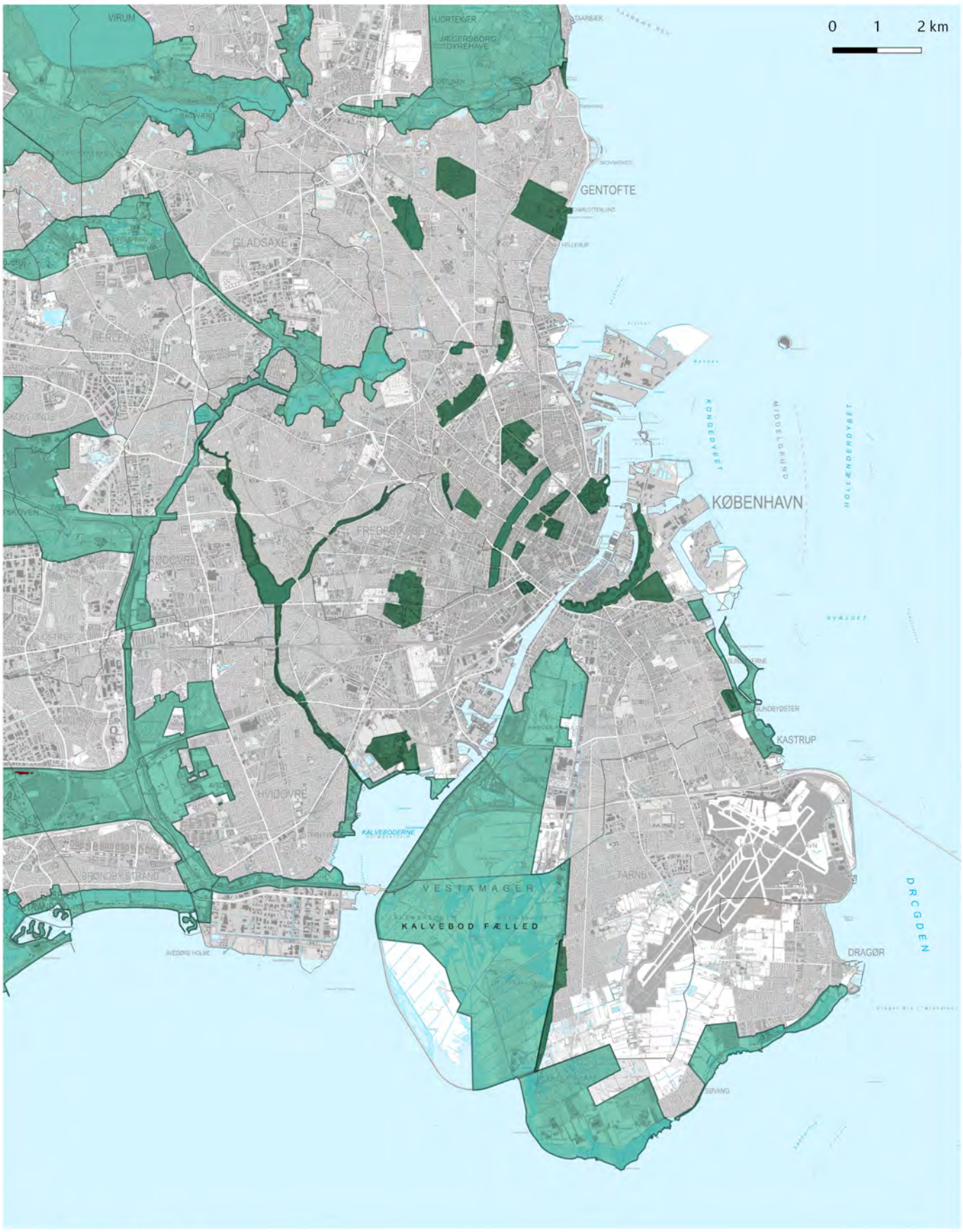
Kortbilag D: Grøn kystkile ved Køge Bugt Strandpark



Kortbilag E: Grøn kile og byudvikling ved Byvej i Hvidovre



Kortbilag F: Grønne bykiler



Grønne bykiler
Indre kiler og kystkiler

Bilag G: Eksisterende og besluttede stationer

Aksel Møllers Have
Albertslund
Allerød
Amager Strand
Amagerbro
Avedøre
Bagsværd
Ballerup
Bella Center
Bernstorffsvej
Birkerød
Bispebjerg
Brøndby Strand
Brøndbyøster
Buddinge
Carlsberg
Charlottenlund
Christianshavn
Danshøj
DR Byen ("Universitetet")
Dybbølsbro
Dyssegård
Egedal
Emdrup
Enghave Brygge
Enghave Plads
Espergærde
Farum
Fasanvej (Solbjerg)
Favrholm Station
Femøren
Flintholm
Forum
Frederiksberg
Frederiksberg Allé
Frederikssund*
Friheden
Fuglebakken
Gammel Strand
Gentofte
Glostrup
Greve
Grøndal
Hareskov
Havneholmen
Hedehusene
Hellerup
Helsingør*
Herlev
Hillerød*
Holte
Humlebæk
Hundige
Husum
Hvidovre
Høje-Taastrup*
Ishøj
Islands Brygge
Islev
Jersie
Jyllingevej
Jægersborg
Karlslunde
Kastrup ("Den Blå Planet")
KB Hallen
Kildebakken
Kildedal
Klampenborg
Kokkedal
Kongens Nytorv
Krydstogtskaj
København H
Københavns Lufthavn
Køge*
Køge Nord
Langgade
Lergravsparken
Levantkaj
Lindevang
Lyngby
Malmparken
Marmorkirken
Mozarts Plads
Måløv Station
Nivå
Nordhavn
Nuuks Plads
Ny Ellebjerg
Nørrebro
Nørrebros Runddel
Nørreport
Ordrup
Orientkaj
Peter Bangsvej
Poul Henningsens Plads
Roskilde*
Rungsted Kyst
Ryparken
Rødovre
Rådhuspladsen
Sjælør
Skjolds Plads
Skodsborg
Skovbrynet
Skovlunde
Sluseholmen
Snekkersten
Solrød Strand
Sorgenfri
Stengården
Stenløse
Sundby
Svanemøllen
Sydhavn
Trekroner
Trianglen
Tårnby
Taastrup
Valby
Vallensbæk
Vangede
Vanløse
Vedbæk
Veksø
Vestamager
Vesterport
Vibenhus Runddel
Vigerslev Allé
Vinge Station
Virum
Værløse
Ølby
Ølstykke
Ørestad
Øresund
Østerport
Ålholm
Åmarken

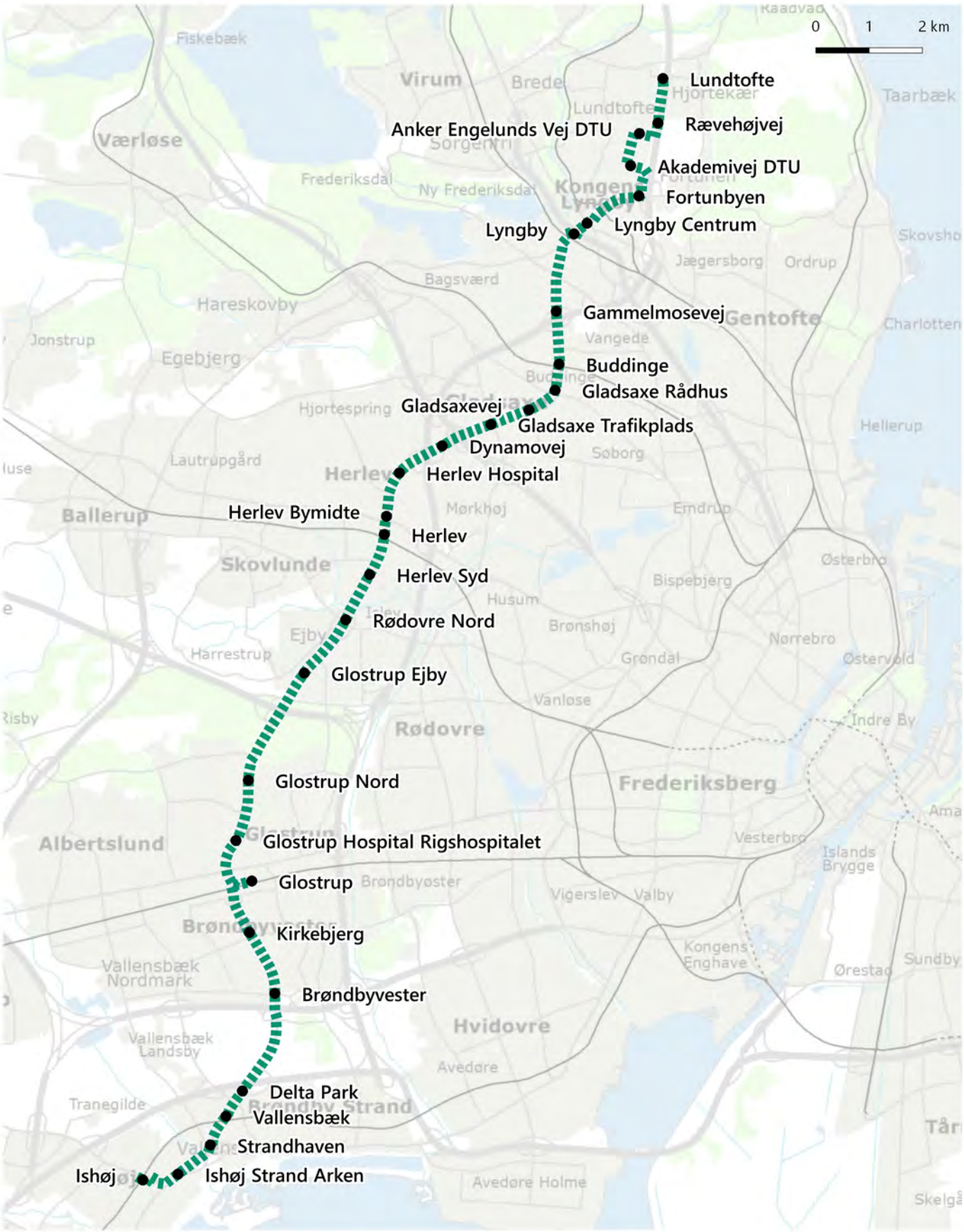
*Priorparken***

Note:
Navngivning og placering af standsningssteder på den kommende Ring 3-letbane fremgår af kortbilag H.

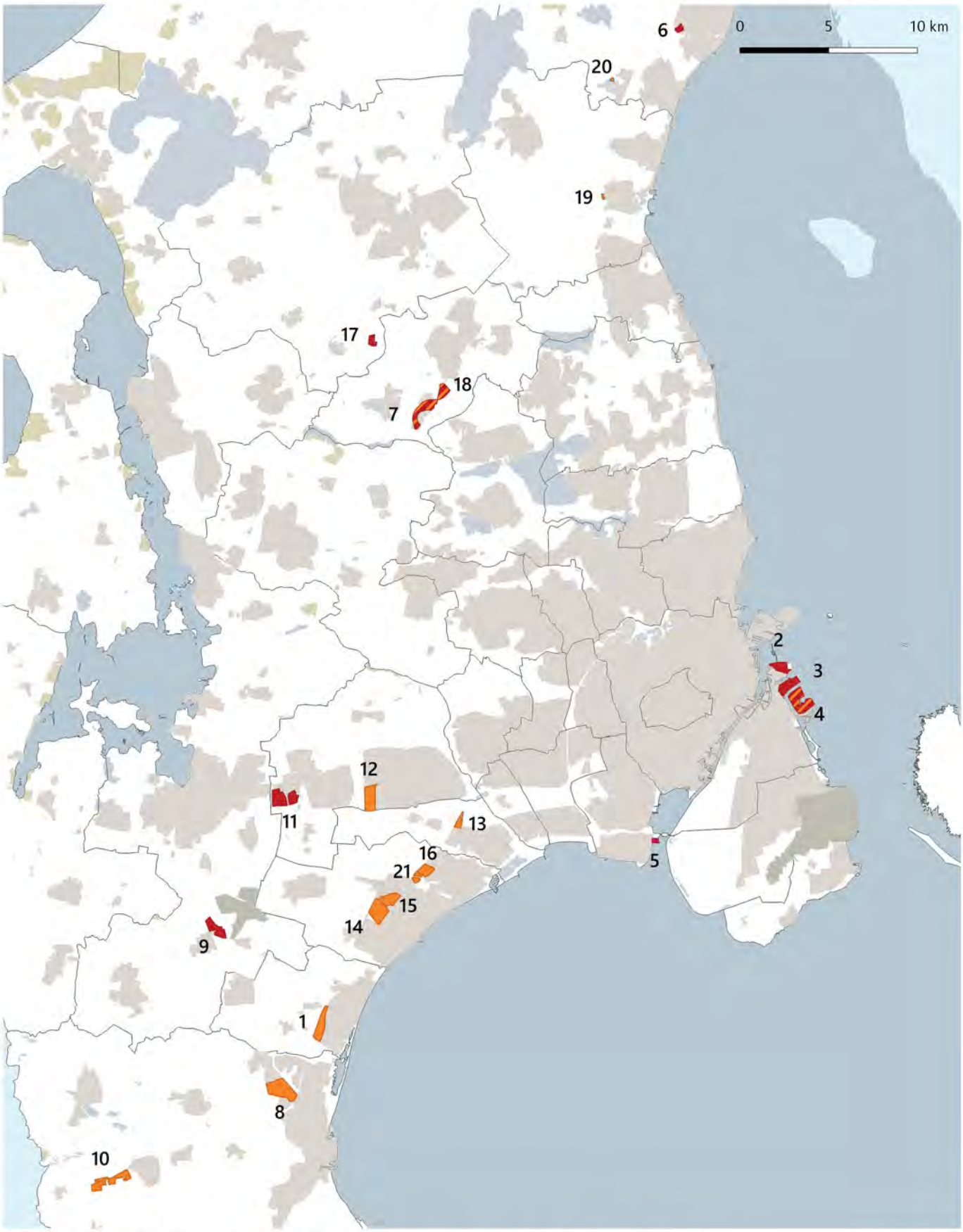
*Stationer med udvidet stationsnært kerneområde.

**Der er ikke truffet beslutning om anlæg af en eventuelt kommende station ved Priorparken og stationen afkaster ikke stationsnære byggemuligheder.

Kortbilag H: Linjeføring og stationer på kommende letbane i Ring 3



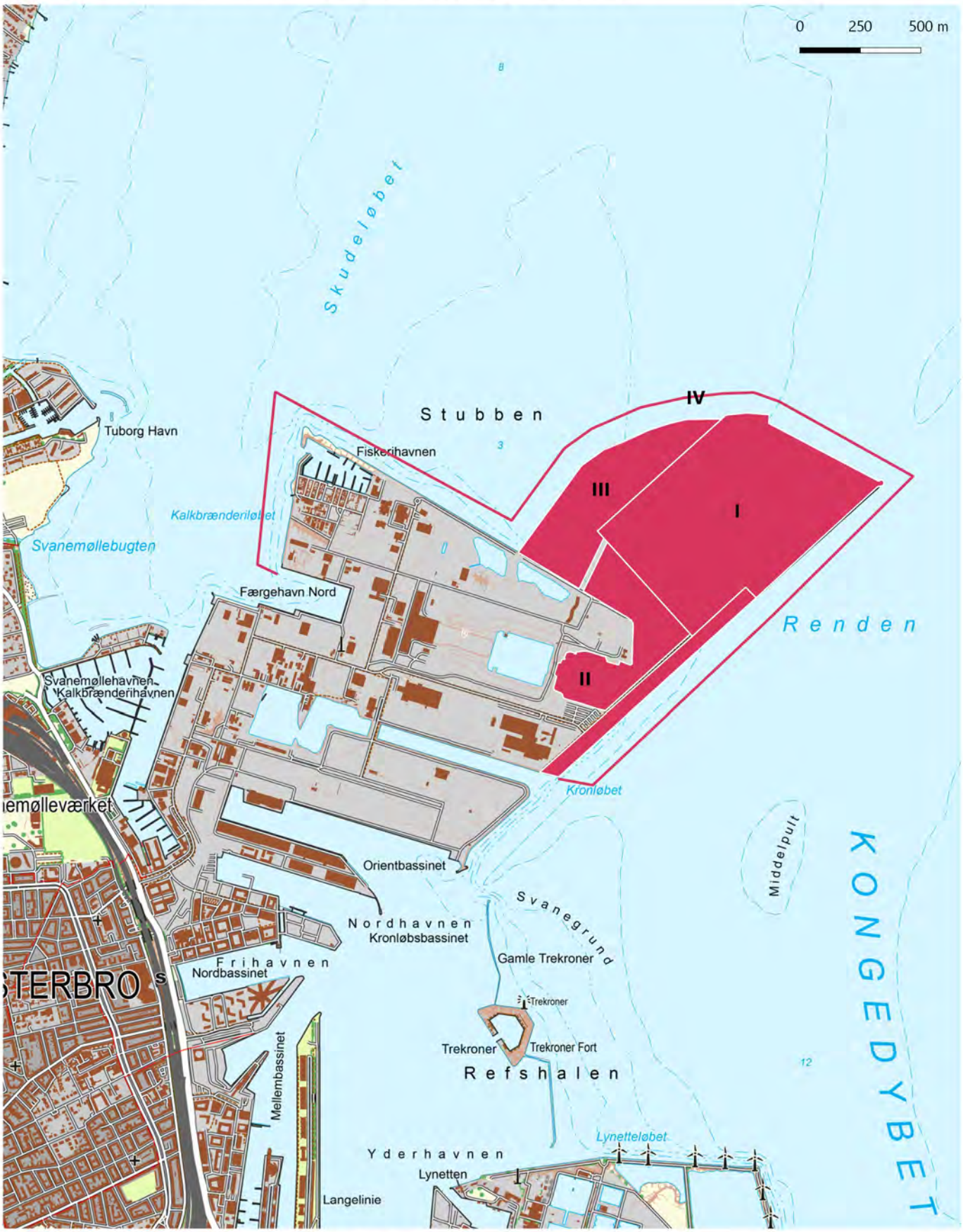
Kortbilag I: Områder til virksomheder med særlige beliggenhedskrav og til transport- og distributionserhverv



Områder til virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7)
Områder forbeholdt transport- og distributionserhverv
Områder til virksomheder med særlige beliggenhedskrav (miljøklasse 6 og 7) og til transport- og distributionserhverv

1. Solrød 2. Refshaleøen 3. Amagerværket/Amagerforbrændingen 4. Prøvestenen 5. Avedøre Holme (Råstofhavn) 6. Rørtang
7. Vassingerød 8. Nordhøj 9. Gadstrup Erhvervspark 10. Bjæverskov Vest 11. Hedehusene Vest
12. Høje-Taastrup Transport Center 13. Ishøj 14. Greve Main 15. Venstrupparken 16. Kildebrønde Mark 17. Uvelse
18. Vassingerød Nord 19. Teglbuen 20. Kvistgård Nord 21. Greve Olsbæk

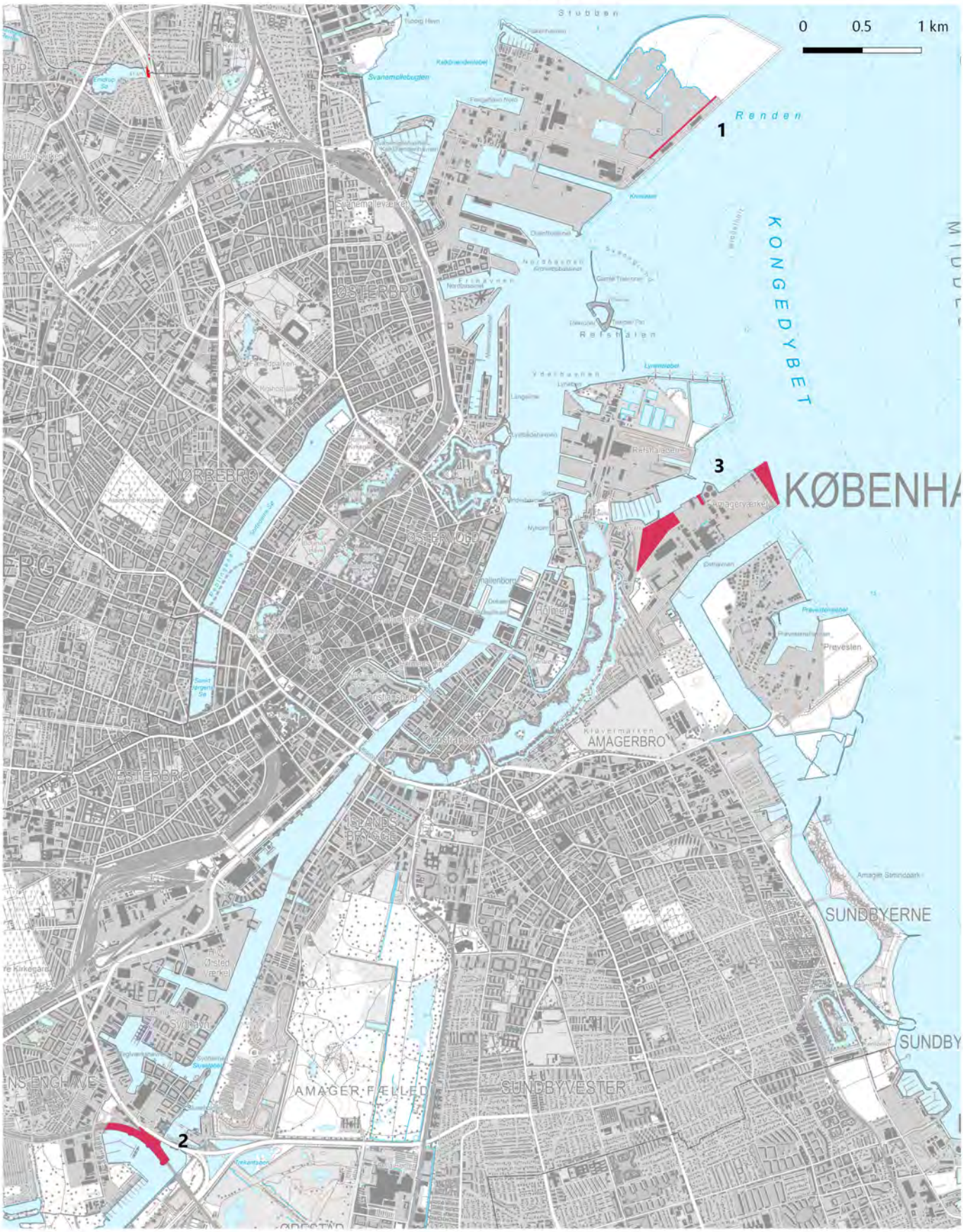
Kortbilag J: Område til containerterminal mv. i Københavns ydre Nordhavn



Område til containerterminal mv. i Københavns ydre Nordhavn

I: Containerterminal
II: Service- og vedligeholdelsesfaciliteter mv. i forbindelse med havnedrift
III: Rekreativt område
IV: Område som ikke kan opfyldes

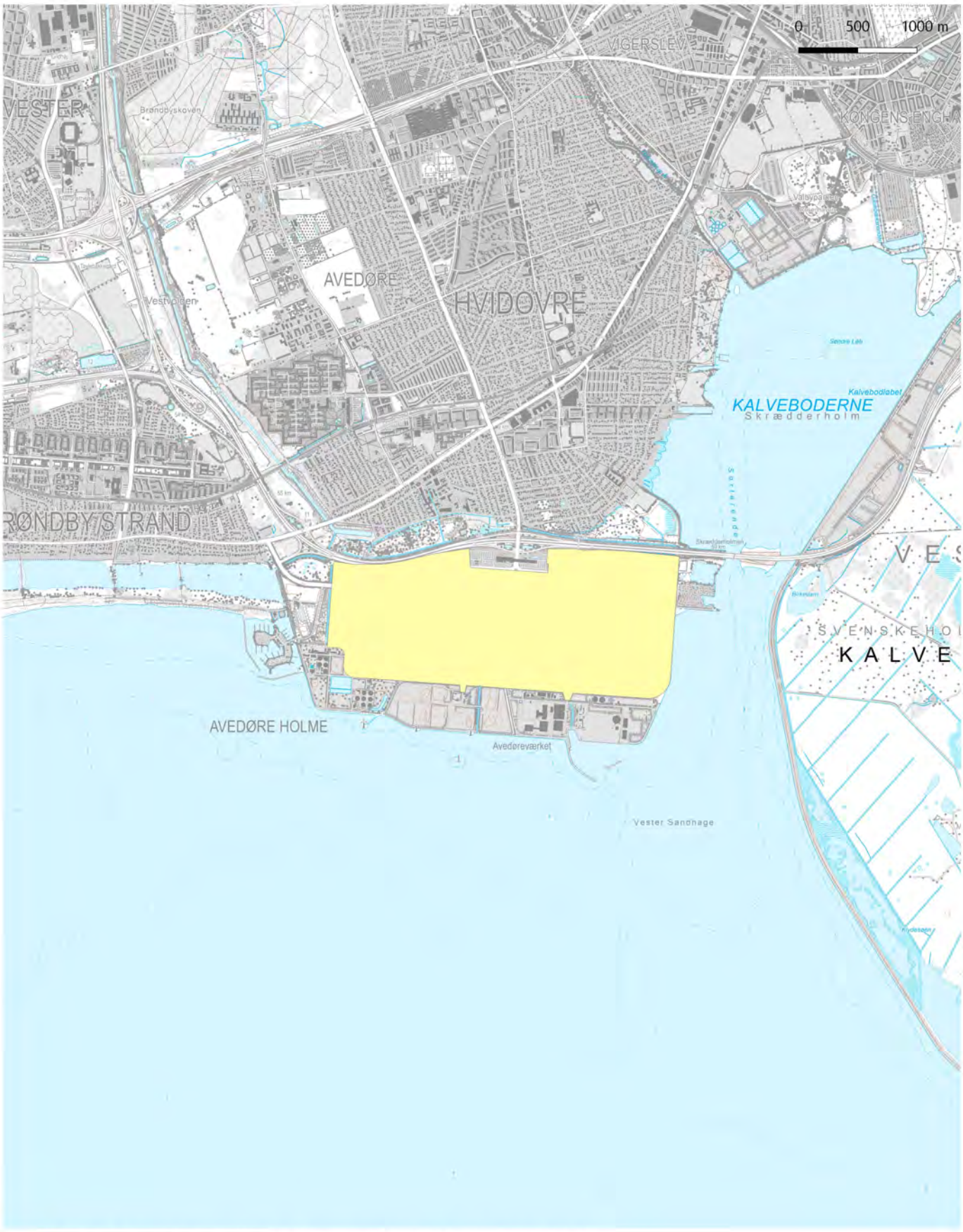
Kortbilag K: Arealer som Københavns Kommune kan overføre til byzone



Arealer som Københavns Kommune kan overføre til byzone

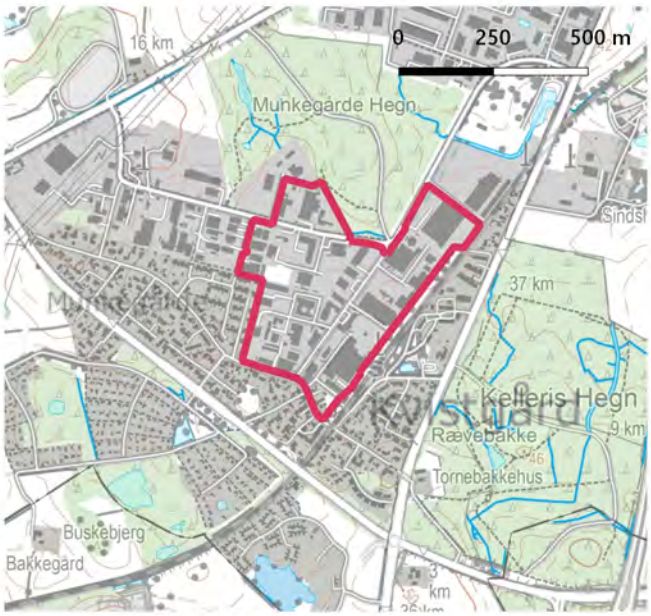
1. Krydstogtterminal 2. Opfyldt areal til Øresundsbanen 3. Kraftværkshalvøen

Kortbilag L: Område på Avedøvre Holme forbeholdt produktionsvirksomheder

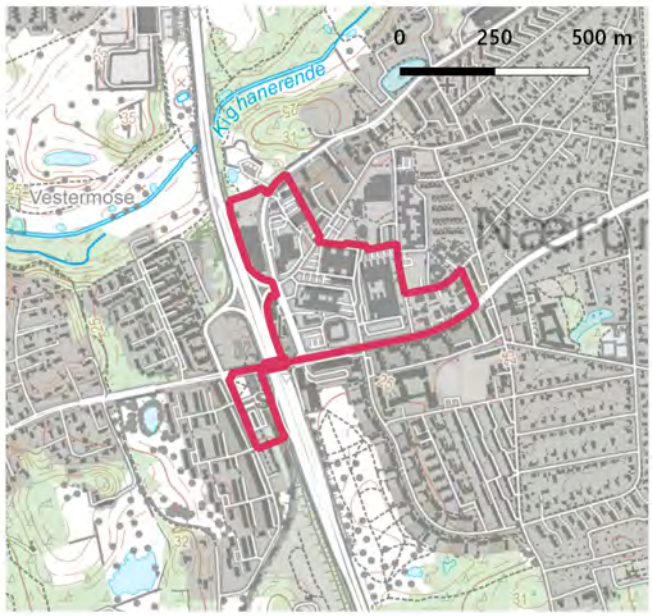


Område på Avedøvre Holme forbeholdt produktionsvirksomheder

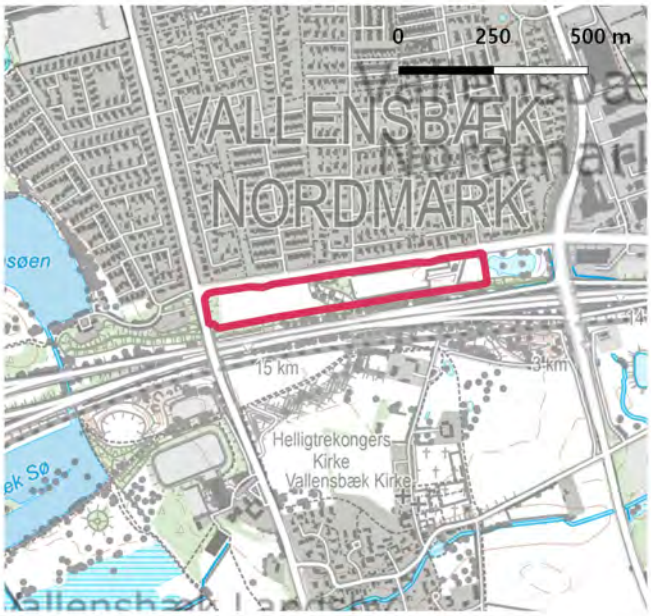
Kortbilag M.1: Særlige lokaliseringsområder i Kvistgård, Nærum og Vallensbæk



Kvistgård

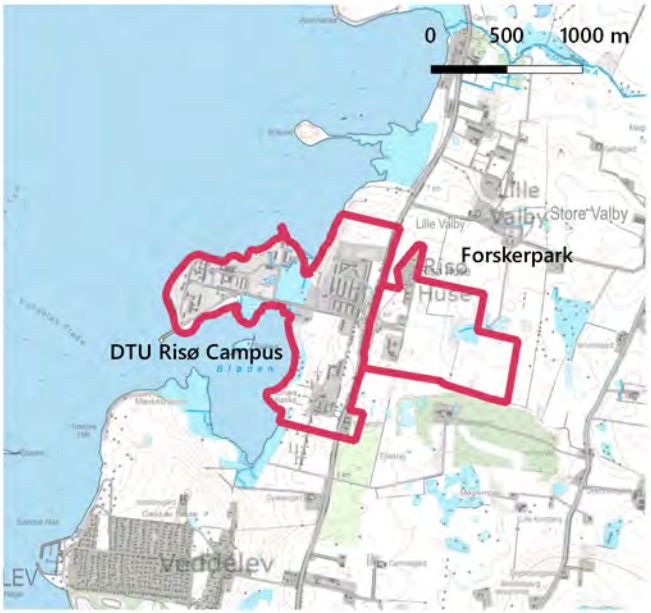


Nærum

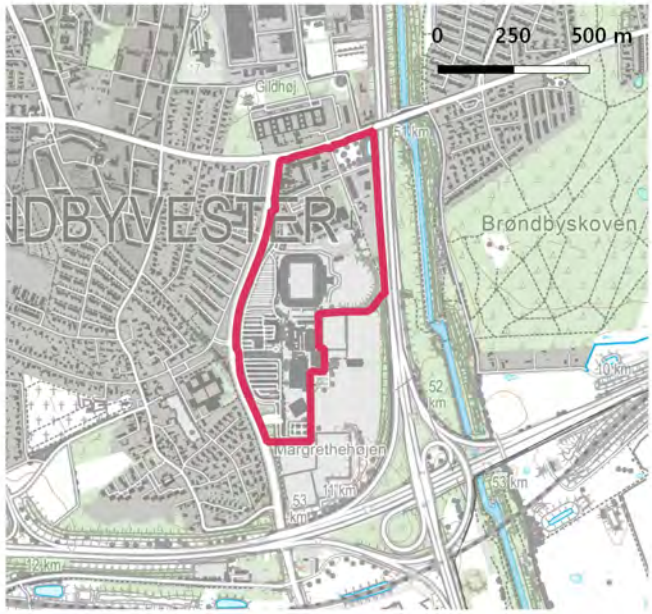


Vallensbæk

Kortbilag M.2: Forskerpark og DTU Risø Campus



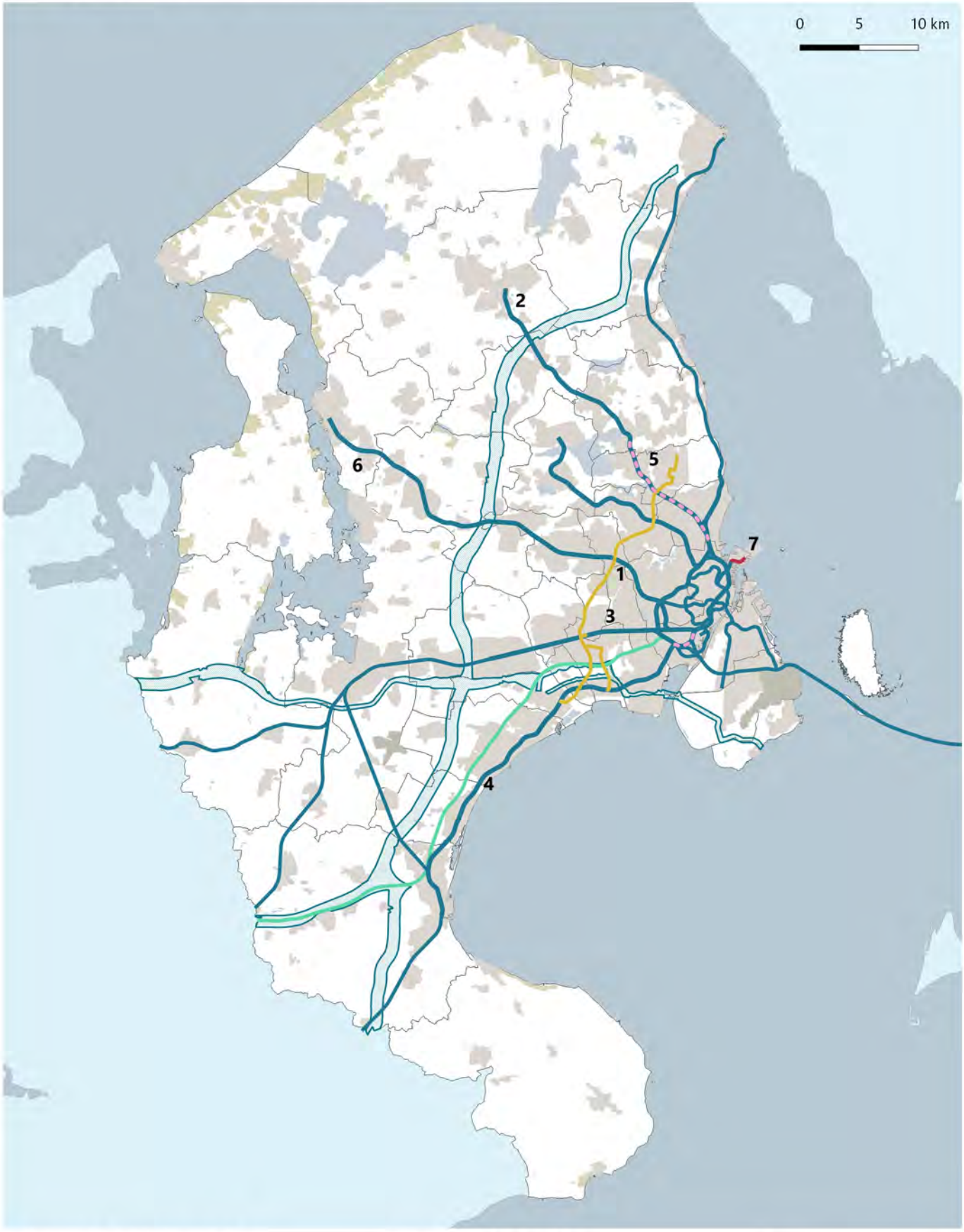
Kortbilag M.3: Sportsbyen Brøndby



Kortbilag N: Reservationer til transportkorridorer



Kortbilag O: Reservationer til overordnede kollektive trafikanlæg



Eksisterende strækningsanlæg

- Regionaltog, S-tog og Metro
- København - Ringsted
- S-tog (vigespor)

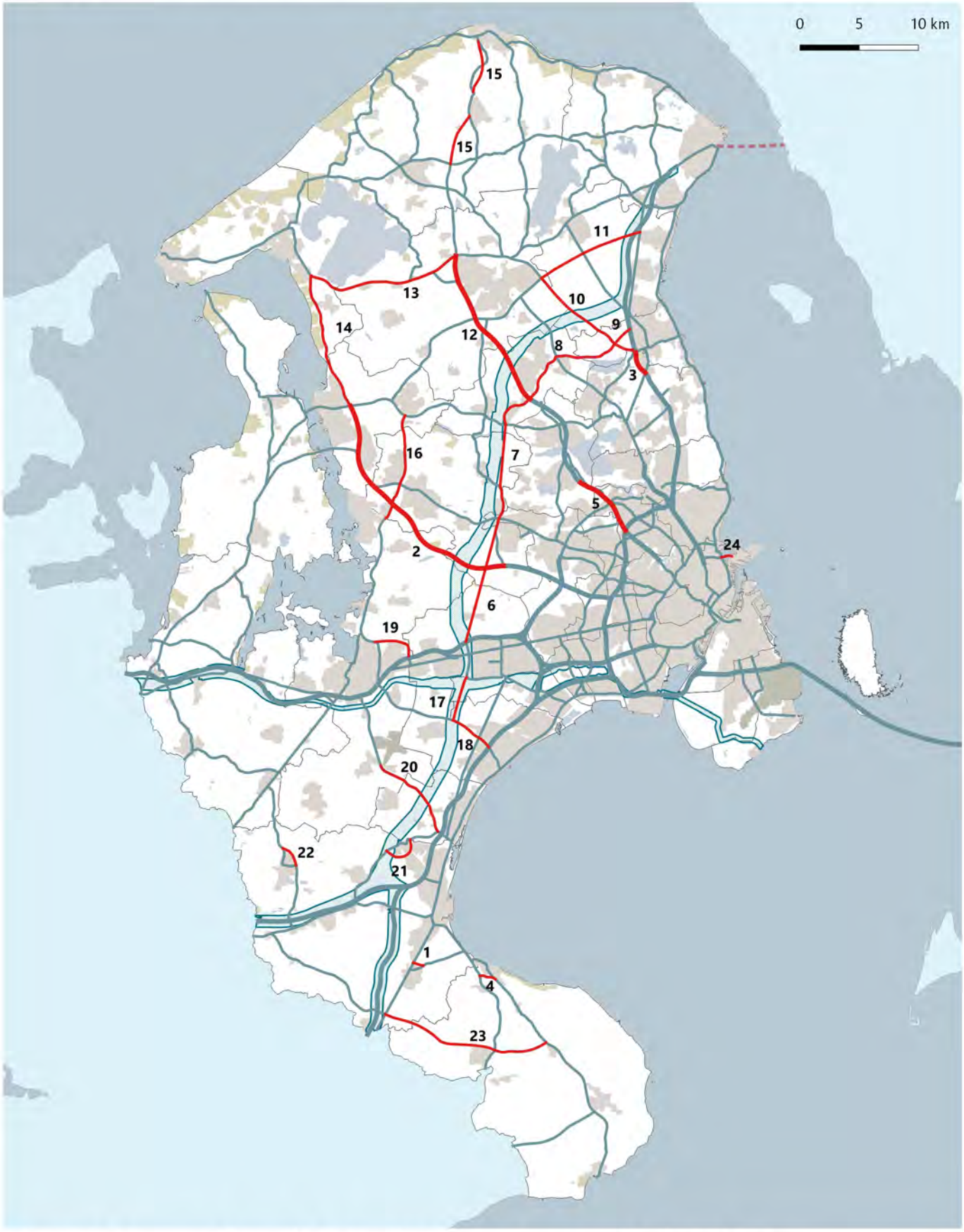
Reservation til nye anlæg

- Metro
- Letbane
- Transportkorridorer

Noter:
Numre på kortet henviser til liste over nyanlæg i § 25.

Baneanlæggenes forløb er vist oversigtligt og kan være af principiel karakter.

Kortbilag P: Reservationer til overordnede vejanlæg



Eksisterende veje

- Motorvej
- Øvrig overordnet vej

Reservation til nye anlæg

- Motorvej/motorvejsudvidelse
- Øvrig overordnet vej
- Transportkorridorer

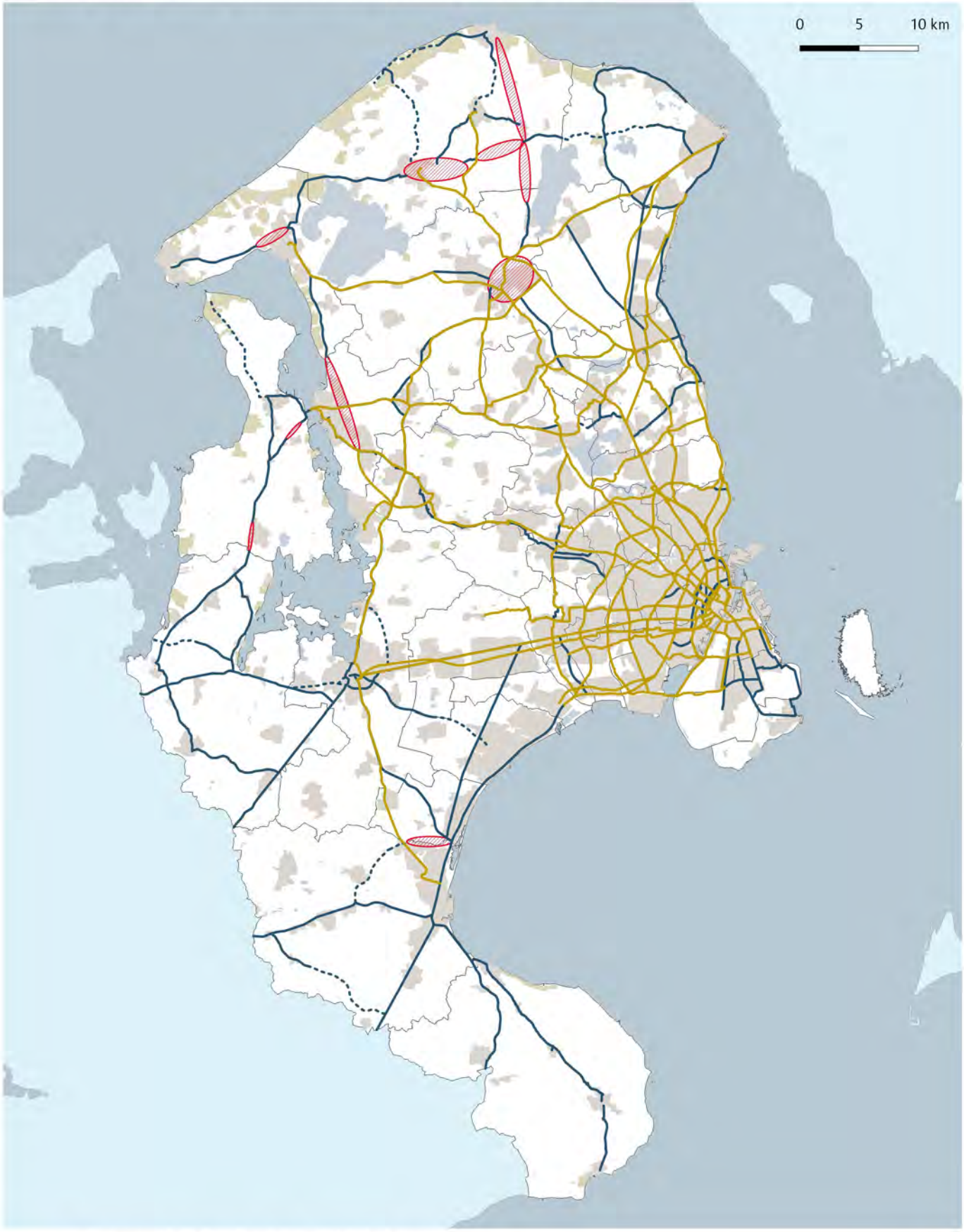
Igangværende undersøgelse

- HH - forbindelsen

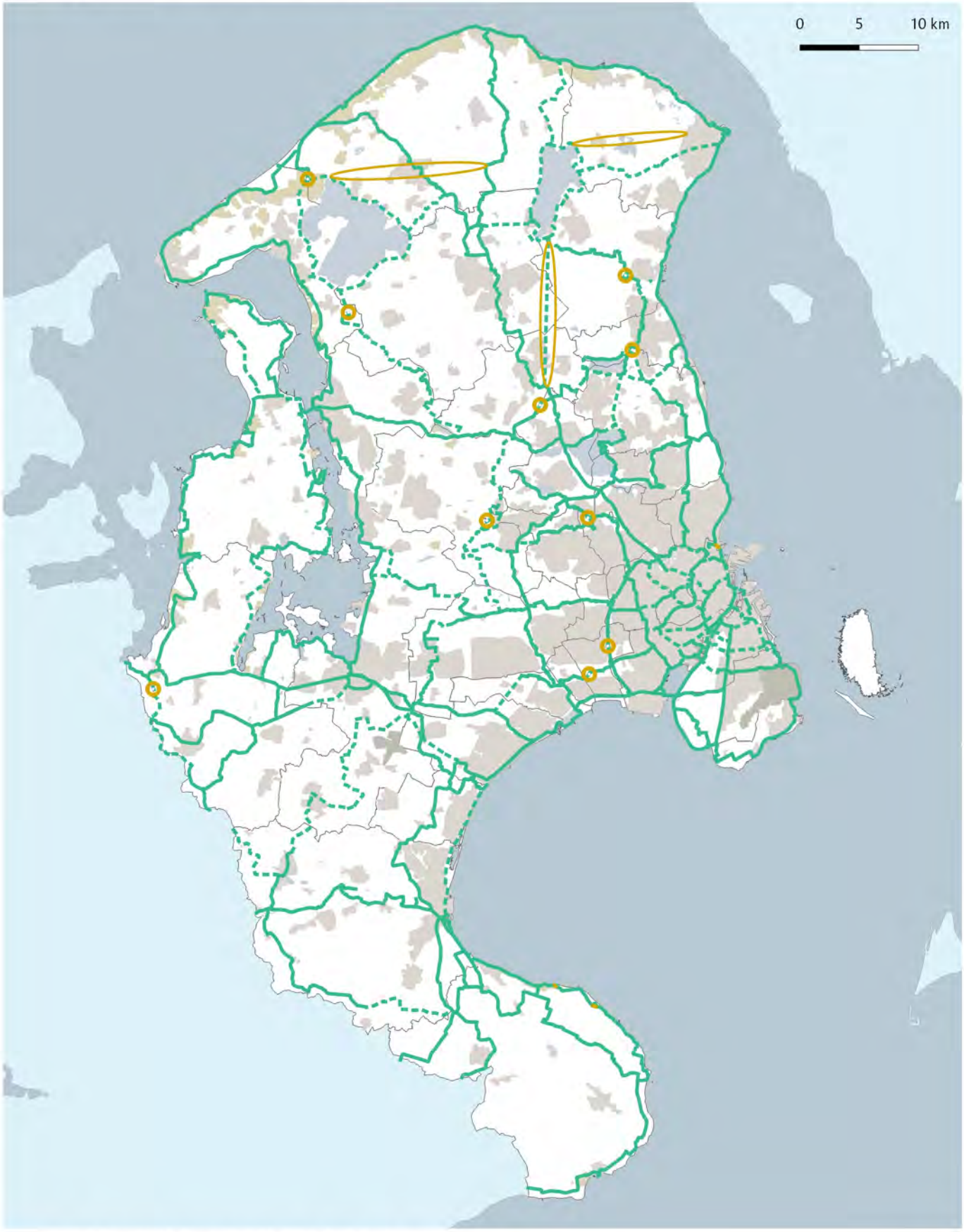
Noter:
Numre på kortet henviser til liste over nyanlæg i § 26.

Vejanlæggenes forløb er vist oversigtligt og kan være af principiel karakter.

Kortbilag Q: Reservationer til overordnede cykelstier, herunder supercykelstier



Kortbilag R: Reservationer til overordnede rekreative stier



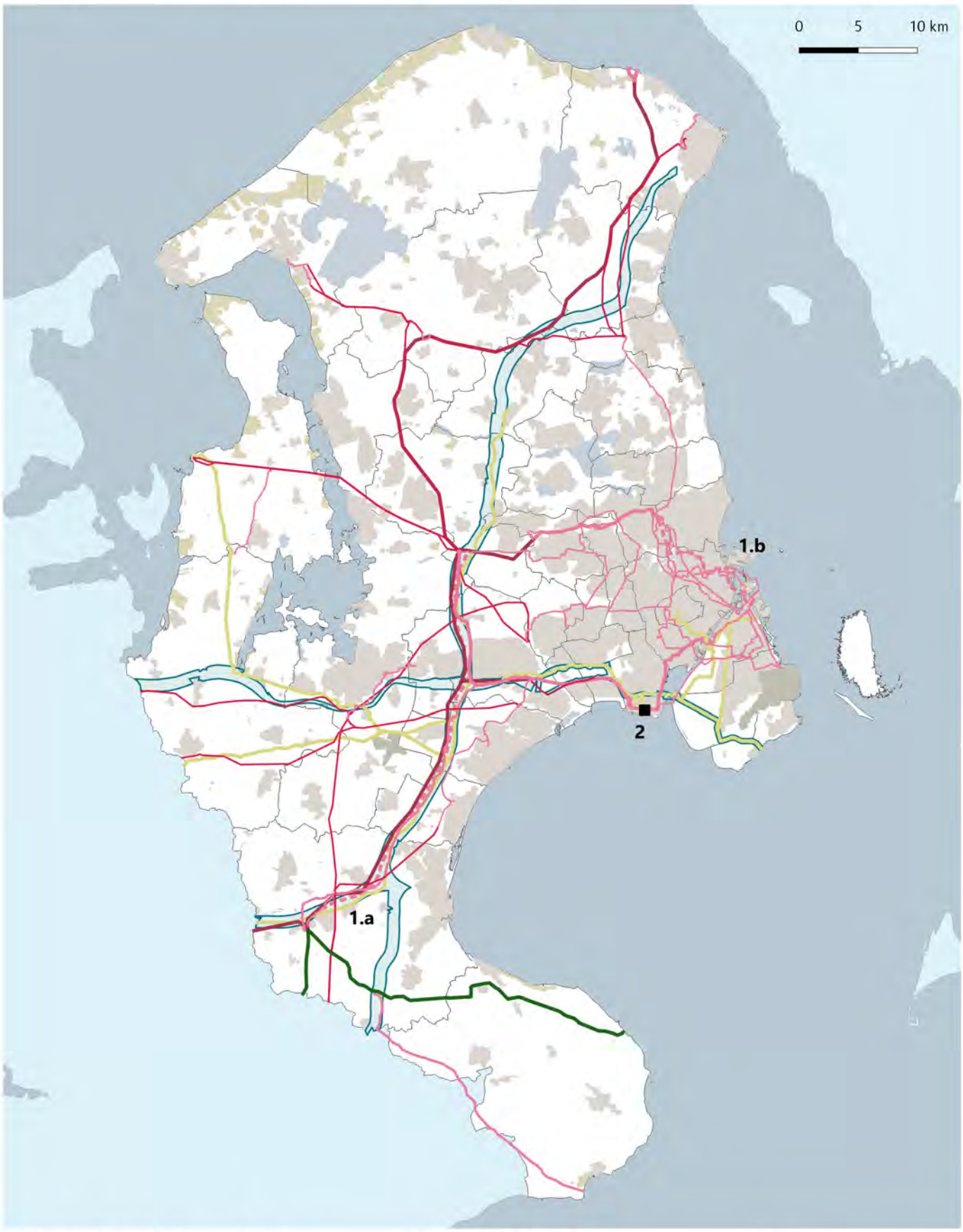
Eksisterende overordnede rekreative stier

Planlagte overordnede rekreative stier

"Missing links" (manglende endnu ikke planlagte strækninger)

Manglende sikret skæring på det overordnede stinet

Kortbilag S: Reservationer til overordnede energiforsyningsanlæg



Eksisterende strækningsanlæg

- Højspændingsluftledning 400 kV
- Højspændingsluftledning 132 kV
- Højspændingsjordkabel 400 kV
- Højspændingsjordkabel 220 kV
- Højspændingsjordkabel 132 kV
- 400 kV DC kabel
- Naturgastransmissionsledning

Reservation til nye anlæg

- Højspændingsjordkabel
- Naturgaskompressorstation
- Transportkorridorer

Noter:
Numre på kortet henviser til liste over nyanlæg i § 29.

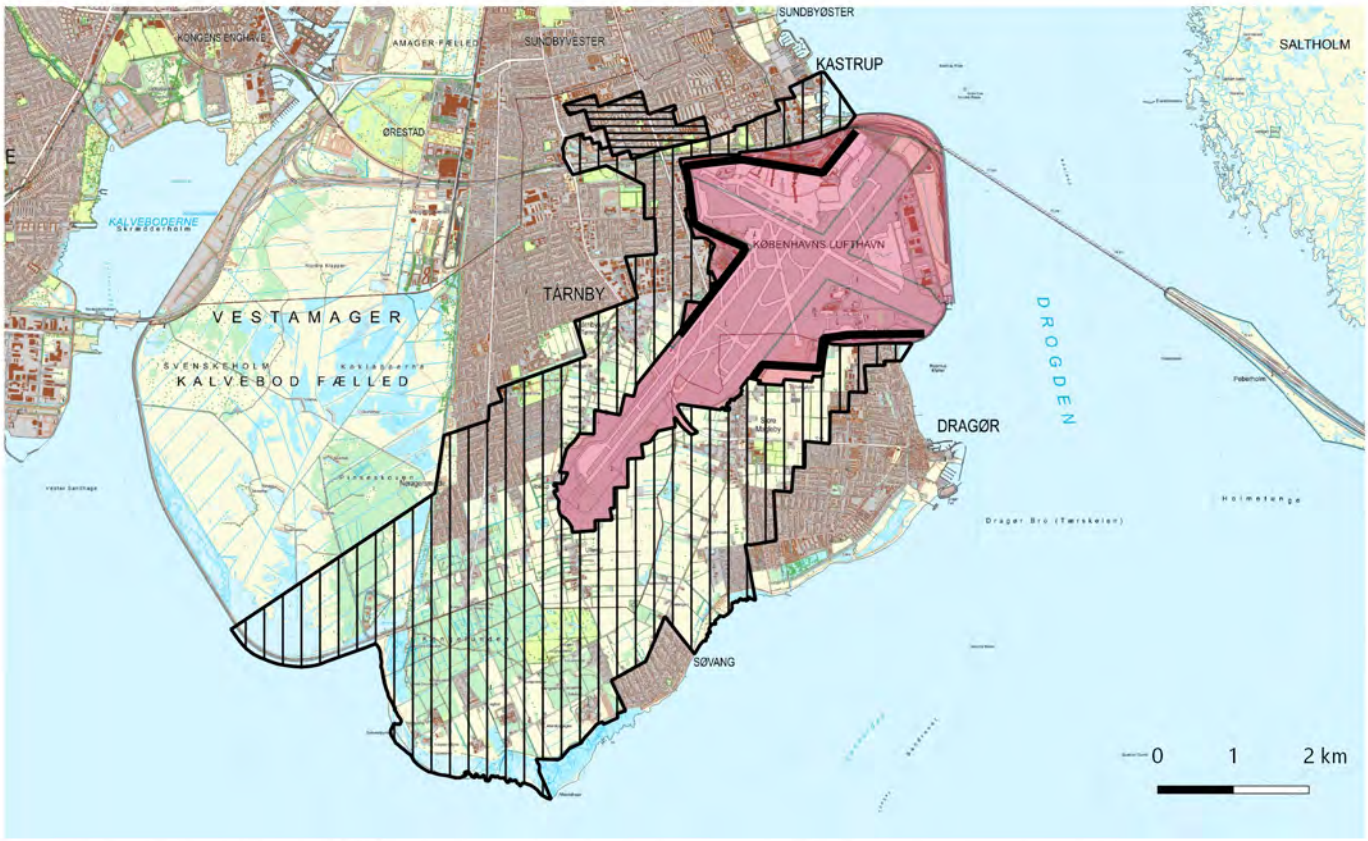
Strækningsanlæggenes forløb er vist oversigtligt og kan være af principiel

Kortbilag S.1: Ændring af tracé for naturgashovedtransmissionsledning



Eksisterende naturgashovedtransmissionsledning
Ny naturgashovedtransmissionsledning
Naturgashovedtransmissionsledning der udgår

Kortbilag T.1: Restriktionsområder ved Københavns Lufthavn, Kastrup



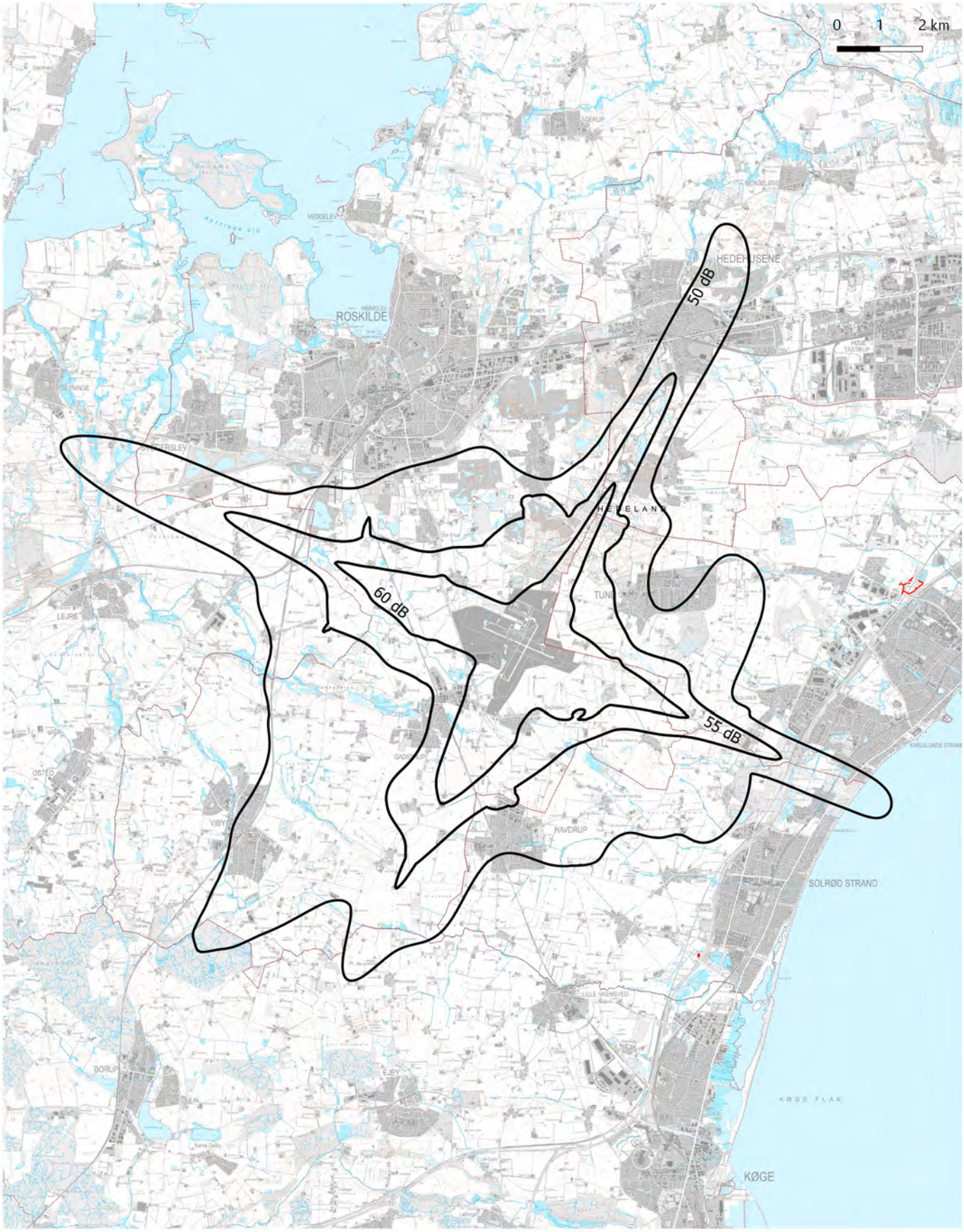
Område til lufthavn, lufthavnsrelaterede erhvervs- og servicefunktioner samt trafikanlæg
Område med restriktioner indtil drejning af tværbane
Område uden for lufthavnen med restriktioner
Zone for støjskærmning

Kortbilag T.2: Støjzone ved Københavns Lufthavn, Kastrup



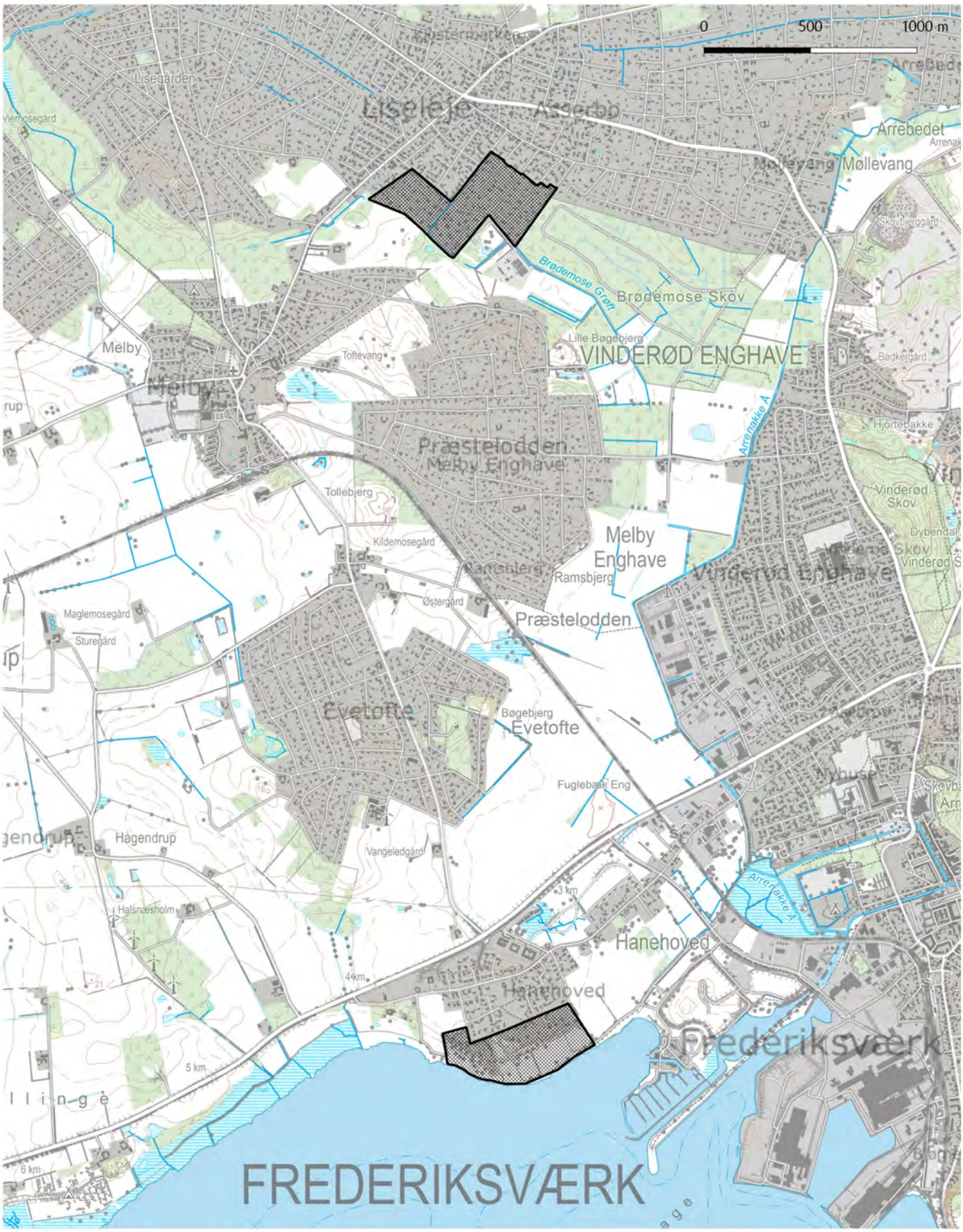
Støjzone
Målestation
Motorafprøvningsområde

Kortbilag U: Støjzone ved Københavns Lufthavn, Roskilde



Støjzone

Kortbilag V: Sommerhusområder der kan overføres til byzone



Sommerhusområder der kan overføres til byzone

REGERINGEN

Danmarks hovedstad

Initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet



JANUAR 2019

Indhold

Danmarks hovedstad frem mod 2030 5

Visioner for hovedstadsområdet 8

Initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet 10

Plads til alle 12
Flere boliger i den centrale del af hovedstaden 12
Byudvikling i hele hovedstadsområdet 14

Gode rammer for vækst, viden og virksomheder 16
Konkurrencedygtige vilkår for vækst og viden 16
Bedre erhvervsklima 18

Smart og effektiv mobilitet 20
Mere plads på vejene 20
Øget kapacitet i den kollektive trafik 22
Ny organisering af den offentlige transport i hovedstaden 24
Udvikling af Københavns Lufthavn 26

Aktiv, levende og grøn hovedstad 28
Mindre støj- og luftforurening 28
Klimasikring 30
Natur og grønne områder 32
Byliv, kultur og turisme 34

Fingerplan 2019 – nye udviklingsmuligheder i hele hovedstadsområdet 37



Danmarks hovedstad frem mod 2030

Regeringen ønsker, at det skal være godt og attraktivt at bo, leve og arbejde i hele landet, og at erhvervslivet alle steder skal have gode rammer for at skabe vækst og udvikling til gavn for Danmark.

Regeringen har iværksat en lang række initiativer for at understøtte vækst og udvikling i hele Danmark og skabe et Danmark i bedre balance. Som led heri igangsatte regeringen i 2016 en revision af Fingerplanen, der sætter særlige planlægningsmæssige rammer for udvikling af hovedstadsområdet, som ikke gælder i resten af landet, og nedsatte i maj 2018 et ministerudvalg, der skulle kigge på udviklingen af hovedstadsområdet, som er i konkurrence med andre nordeuropæiske storbyer.

I internationale målinger står hovedstaden stærkt, både når der måles på livskvalitet og på vækstvilkår, og hovedstadsområdet har stor betydning for Danmarks økonomi.

Det er dog ingen naturlov. Vi skal ikke mange årtier tilbage, før billedet var et helt andet – hvor udviklingen stort set var gået i stå med tilbagegang i indbyggertallet, nedslidt infrastruktur, og hvor virksomheder og investeringer flyttede ud. Hvis det også fremover skal være attraktivt at bo og drive virksomhed i hovedstaden, er der behov for, at en række større udfordringer adresseres tidligt.

Med Danmarks hovedstad lanceres nu en række initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet, herunder en revision af Fingerplanen. Arbejdet med at adressere de udfordringer, hovedstaden står overfor frem mod 2030, er dog et løbende arbejde, som kræver aktive, politiske beslutninger også i årene fremover, både på nationalt og lokalt niveau. Det er derfor væsentligt, at vi fortsat adresserer de udfordringer, hovedstaden står over for de kommende år, så vi også fremover har en velfungerende og konkurrencedygtig hovedstad, hvor der er plads til flere, et godt miljø, gode arbejdspladser og et stærkt erhvervsliv, der kan være en vækstmotor for dansk økonomi.

34

Så mange kommuner består hovedstaden af.



Regeringens hovedstadsudspil har fokus på fire centrale udfordringer:

- Hvordan skaber vi plads til 200.000 flere borgere i hovedstadsområdet i 2030, og hvordan sikrer vi balance mellem udbud og efterspørgsel af boliger?
- Hvordan håndterer vi, at flere borgere og større erhvervsaktivitet fører til øget trængsel i hovedstadsområdet?
- Hvordan skaber vi internationalt konkurrencedygtige rammer for virksomheder og videninstitutioner, så hovedstaden fortsat kan være en af de mest attraktive storbyer i Nordeuropa at investere og drive virksomhed i?
- Hvordan fastholder vi hovedstaden som en af de mest aktive, attraktive og grønne hovedstæder i Nordeuropa, der giver høj livskvalitet til borgerne og begejstrer de mange besøgende?

Det er regeringens vision, at hovedstaden også fremover skal være en af de bedste storbyer i Nordeuropa at bo, leve, arbejde og drive virksomhed i.

Med Danmarks hovedstad adresserer regeringen en lang række væsentlige udfordringer i hovedstadsområdet frem mod 2030 til gavn for både nuværende og kommende borgere og virksomheder. Regeringen fremlægger således 49 konkrete initiativer, der skal gennemføres i et tæt samarbejde med hovedstadens kommuner, virksomheder, organisationer, videninstitutioner m.v.

Initiativerne bidrager samtidig til indfrielse af FN's verdensmål, herunder verdensmål nr. 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund.

> **Det er regeringens vision, at hovedstaden også fremover skal være en af de bedste storbyer i Nordeuropa at bo, leve, arbejde og drive virksomhed i.**

→ Fingerplanen

Hovedstaden er ét stort sammenhængende erhvervs-, arbejds- og uddannelsesområde med en langt større udstrækning end København. Derfor har hovedstaden været underlagt særlige rammer udover planloven siden 1947, nemlig Fingerplanen. Den giver de 34 kommuner i hovedstaden mulighed for at vokse på en måde, hvor grønne og miljømæssige hensyn går hånd i hånd med udvikling af erhverv, bolig og transport – koncentreret inden for "håndfladen" (den centrale del) og "byfingrene" (mod Helsingør, Hillerød, Frederikssund, Roskilde og Køge). Fingerplanen har gennemgået tilpasninger løbende, men har bevaret hovedprincipperne for lokalisering af byudvikling.

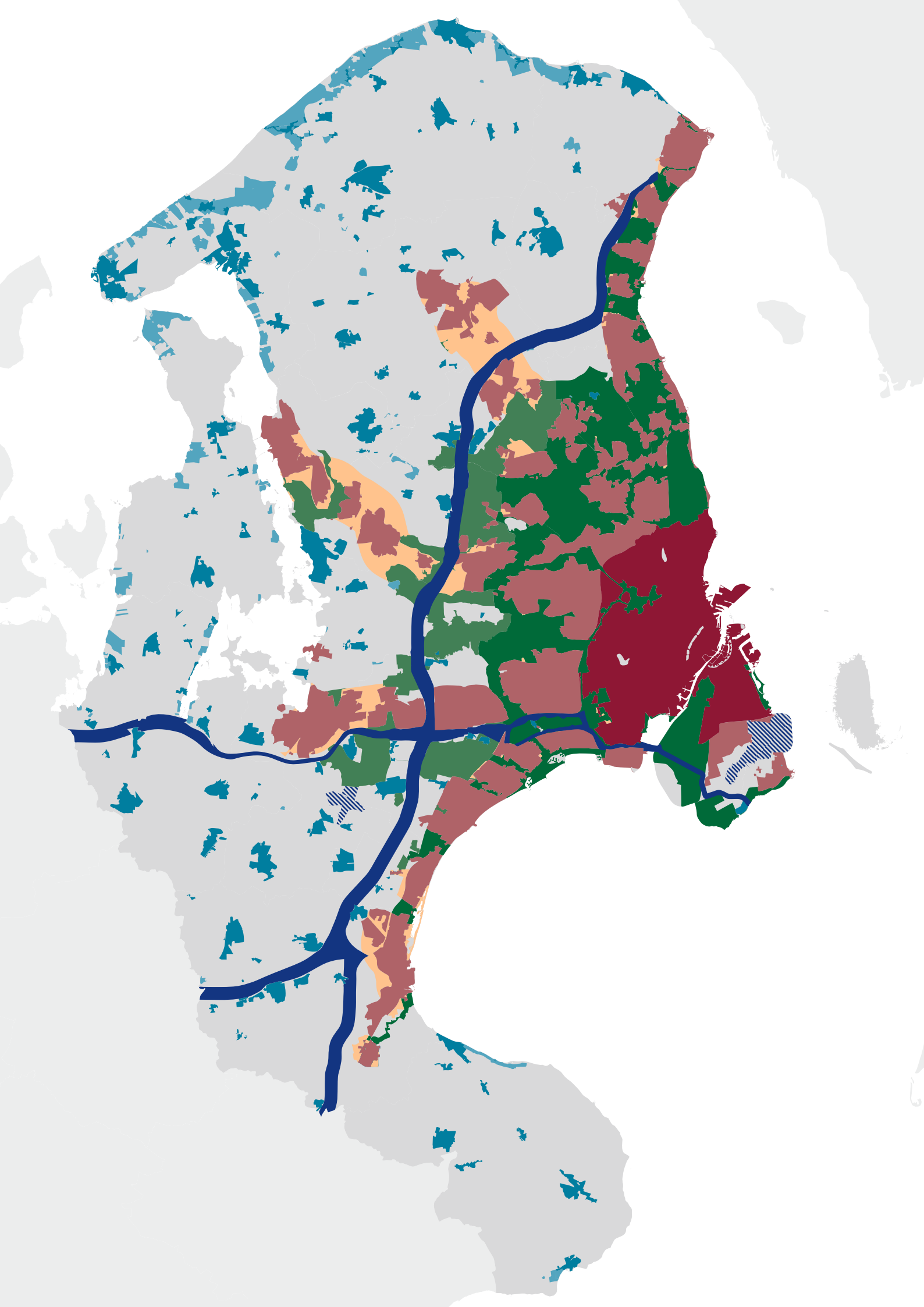
Det indre storbyområde
- Håndfladen

Det ydre storbyområde
- Byfingrene
- Landområde

De grønne kiler
- Indre kiler og kystkiler
- Ydre kiler

Andet
- Transportkorridor
- Lufthavne

Det øvrige hovedstadsområde
- Byområde
- Sommerhusområde



Visioner for hovedstadsområdet



40 pct.

af Danmarks BNP står hovedstaden for.

Plads til alle

Frem mod 2030 forventes der 200.000 nye borgere i hovedstadsområdet.

Det stiller krav om flere boliger, hvis udviklingen i boligpriserne skal holdes på niveau med resten af landet, og hvis alle befolkningsgrupper skal have mulighed for at bosætte sig i hovedstaden.

Frem mod 2030 er der behov for at øge boligudbuddet med ca. 67.000 boliger i Københavns og Frederiksberg kommune og ca. 31.000 boliger i de øvrige kommuner. Det svarer til, at der skal opføres op til 7.500 flere boliger om året i hovedstaden.

Det kræver en stor indsats af mange parter at muliggøre opførelsen af så mange boliger frem mod 2030 og at sørge for, at hovedstaden har boligtilbud til alle befolkningsgrupper.

Der er bl.a. behov for at tilvejebringe rammerne for, at kommunerne kan skabe nye frie arealer til byudvikling i den centrale del af hovedstaden, uden at det går ud over hovedstadens grønne områder, og understøtte at der kan udvikles flere stærke og attraktive bycentre i Københavns omegn og i hovedstadsområdets købstæder.

Regeringens vision er, at hovedstadsområdet kan imødekomme den stigende efterspørgsel efter attraktive boliger fra alle befolkningsgrupper.

Vækst, viden og virksomheder

Danmark har et særdeles godt erhvervsklima og ligger i seneste måling i Verdensbankens Ease of Doing Business Index nr. 3 ud af 190 lande og nr. 10 ud af 140 lande i World Economic Forums Global Competitiveness Index.

I sammenligning med andre nordeuropæiske storbyer er hovedstaden blandt de bedste, når det handler om, hvor let det er at drive virksomhed, få adgang til kvalificeret arbejdskraft, flyforbindelser og livskvalitet, men ligger midt i feltet, når det bl.a. handler om innovation, ejendomsomkostninger og adgang til service.

Herudover er hovedstadsområdet hjemsted for en række højt kvalificerede forsknings- og videninstitutioner. Det gælder ikke mindst en række af landets universiteter og øvrige videregående uddannelsesinstitutioner, universitetshospitaler, GTS-institutter, innovationsnetværk mv.

Der er et godt udgangspunkt for at tiltrække investeringer og skabe konkurrencedygtige virksomheder og forskningsmiljøer. Men konkurrencen er intens, og det er vigtigt fortsat at gøre en indsats for at holde vilkårene for vækst og viden i topklasse.

Det er derfor en udfordring, at kommunerne i hovedstadsområdet generelt ligger lavere end resten af landet i DI's og Dansk Byggeris årlige målinger af erhvervsklimaet, der bl.a. ser på infrastruktur, arbejdskraft og kommunal erhvervsvenlighed. Det indikerer, at der er behov for at forbedre erhvervsklimaet for virksomhederne i hovedstadsområdet.

Regeringens vision er, at hovedstadsområdets vilkår for vækst, viden og virksomheder er blandt de bedste i Nordeuropa.

Smart og effektiv mobilitet

Udviklingen i befolkningstilvæksten, flere arbejdspladser, nye rejsemønstre og en bystruktur med flere centre skaber et voksende transportbehov – både for persontransporten og for erhvervstransporten.

Hovedstadens kollektive transport udbygges i disse år markant, bl.a. med den nye metro i Cityringen og den nye letbane. Det vil dog sætte infrastrukturen under pres, hvis kapaciteten på vejene i hovedstadsområdet ikke udvides, og hvis udvidelser af kapaciteten i den kollektive trafik og andre transportformer ikke kan dække det stigende transportbehov.

Trængslen er en udfordring på vejene mange steder i hovedstaden. Frem mod 2030 forventes trængslen for bilisterne i hovedstaden at stige yderligere fra ca. 74.000 timer til 127.000 timer på et hverdagsdøgn. Det svarer til en forøgelse på 72 pct. Der er derfor store samfundsøkonomiske fordele ved at reducere trængselsproblemerne og udbygge infrastrukturen, så den er smart og effektiv, og regeringen vil derfor frem mod 2030 fokusere på at optimere mobiliteten på vejene. Adgangen til nye teknologier samt ny organisering af den kollektive trafik giver ligeledes helt nye muligheder for at integrere både den offentlige og private transport.

Regeringen vil derfor se på yderligere forbedringer af kapaciteten på vejnettet samt optimering af den kollektive trafik for at imødekomme behovet for en effektiv infrastruktur. Desuden er det centralt at fastholde Københavns Lufthavn som en førende international lufthavn med let adgang til de internationale markeder.

Regeringens vision er, at hovedstaden har en smart og effektiv infrastruktur, der udbygges i takt med det stigende behov og baserer sig på moderne løsninger.

Aktiv, levende og grøn hovedstad

Bylivskvaliteter, kulturliv, bygningskultur, ren luft, begrænset trafikstøj og god tilgængelighed til grønne områder er både et aktiv for byens borgere og i stigende grad et parameter i storbyområders indbyrdes konkurrence om at tiltrække og fastholde investeringer, virksomheder, forskning, talenter og turister.

Hovedstaden har i mange internationale sammenligninger en førende position, når det handler om liveability – herunder arkitektur, attraktive bylivskvaliteter, kultur, ren luft, adgang til natur, rent vand mv.

Liveability er således en afgørende styrkeposition for hovedstadsområdet. Det er væsentligt, at hovedstadens position som aktiv, attraktiv og grøn fastholdes frem mod 2030, også i en situation med øget pres på byen som følge af befolkningstilvækst.

Hvis hovedstadsområdets position skal fastholdes frem mod 2030, kræver det bl.a., at der findes løsninger på de støj- og luftforureningsudfordringer, der er et problem i alle verdens storbyer, samt nye udfordringer skabt af den globale klimaproblematik, herunder oversvømmelser.

Regeringens vision er, at hovedstadsområdet har en førende positIon i Nordeuropa med hensyn til grønne områder, bylivskvaliteter og klimasikring.

Initiativer til styrkelse af hovedstadsområdet

Plads til alle

Flere boliger i den centrale del af hovedstaden

1. Etablering af en ny bydel, Lynetteholmen, mellem Nordhavn og Refshaleøen
2. Byudviklingsmuligheder på Nordøstamager gennem inddeling af erhvervsområdet Prøvestenen ift. miljømæssig påvirkning
3. Udvikling af Ørestad Fælled Kvarter
4. Udvikling af Nyholm
5. Arbejdsgruppe om flere studieboliger

Byudvikling i hele hovedstadsområdet

6. Nye byudviklingsmuligheder i hele hovedstadsområdet gennem en revision af Fingerplanen
7. Nye byudviklingsmuligheder omkring Roskilde Lufthavn
8. Servicetjek af anvendelsesbestemmelser for transportkorridorerne
9. Nye muligheder for at flytte kolonihaveområder

Vækst, viden og virksomheder

Konkurrencedygtige vilkår for vækst og viden

10. Opfølgning på forslag fra regeringens vækstteams
11. Nyt partnerskab om den fælleseuropæiske forskningsfacilitet European Spallation Source (ESS)
12. Etablering af et hovedstadsforum med fokus på smart city-løsninger og udvikling af nye forretningsmodeller
13. Styrkelse af forskningsmiljøerne ved ekstra bevillinger til IT-Universitetet og Copenhagen Business School
14. Tiltrækning af udenlandske forskere
15. God og hurtig mobil- og bredbåndsdækning i hovedstaden som fx 5G

Bedre erhvervsklima

16. Nye erhvervsområder i Køge, Roskilde, Frederikssund, Hillerød, Helsingør og Høje-Taastrup
17. Bedre mulighed for erhvervsudvikling i tre områder udenfor centrum
18. Nye arealer til transport- og logistikerhverv i Nivå, Vassingerød og Greve
19. Mere effektive busser som alternativ til bilen. Forsøg med nye erhvervsområder ved højklasset BRT
20. Strømlinet og effektiv modtagelse af udenlandsk arbejdskraft (ICS)
21. Samarbejde med kommunerne om bedre erhvervsklima i hovedstaden
22. Afskaffelse af lukkeloven
23. Udvidelse af Avedøre Holme

Smart og effektiv mobilitet

Mere plads på vejene

24. Østlig Ringvej (havnetunnel) mellem Nordhavn og Amager
25. Undersøgelser vedr. øget kapacitet på og imellem Motorring 3 og Ring 4
26. Igangsættelse af planlægningsundersøgelse af Ring 5-korridoren (anlæg af motorvej i syd og indskrænkning af korridor i nord)
27. Undersøgelse af udvidelse af Amager-motorvejen og Øresundsmotorvejen
28. Begrænsning af trængsel ved trafikstyring og samordning af trafiksignaler
29. Opdateret VVM-undersøgelse af Frederikssundsmotorvejen
30. Fremlæggelse af samlet infrastrukturplan

Øget kapacitet i den kollektive trafik

31. Udvidelse af metroen til Lynetteholmen
32. Automatisering af S-togsdriften
33. Hovedstaden som testområde for open data challenge for fremtidens mobilitetsløsninger

Ny organisering af den offentlige transport i hovedstaden

34. Styrket organisering af den offentlige transport i hovedstaden gennem etablering af en ny, fælles og stærk transportorganisation, Hovedstadens Offentlige Transport

Udvikling af Københavns Lufthavn

35. Udvidelse af Københavns Lufthavns Station
36. Bedre rammevilkår for udvikling af Københavns Lufthavn
37. Stærkere tilgængelighed med nye ruter fra Københavns Lufthavn

Aktiv, levende og grøn hovedstad

Mindre støj- og luftforurening

38. Mindre luftforurening, drivhusgasudledning og trafikstøj
39. Muliggørelse af etablering af støjvolde i grønne kiler langs motorvejene

Klimasikring

40. Stormflodssikring af København mod nord via etablering af Lynetteholmen
41. Etablering af dialogforum for stormflodssikring
42. Arbejdsgruppe om øget brug af grønne kiler ifm. klimasikring

Natur og grønne områder

43. Øget rekreativ værdi i grønne kiler
44. Udvikling af Køge Bugt Strandpark
45. Mere end 400 hektar nye grønne kiler

Byliv, kultur og turisme

46. Styrkelse af hovedstadsparkernes funktion som byens grønne åndehuller
47. Bedre planlægning af fremtidens idrætsfaciliteter
48. Styrkelse af samarbejde om by- og kulturmiljøer og arkitektonisk kvalitet
49. Helhedsplan for historiske bygninger på den nordlige del af Nyholm
50. Partnerskab om udvikling af et aktivt og levende byrum omkring kulturkvarteret på Slotsholmen ved Christiansborg, Thorvaldsens Museum, Det Kgl. Bibliotek mm.
51. Fortsat stærk turismeudvikling i hovedstaden
52. Tiltrækning af sportsbegivenheder til hovedstaden, herunder Tour de France

Fingerplan 2019

Fingerplan 2019 – nye udviklingsmuligheder i hele hovedstadsområdet. Udvalgte initiativer fra ovenstående liste udmøntes konkret i forbindelse med Fingerplanrevisionen.

Plads til alle

Flere boliger i den centrale del af hovedstaden

Befolkningen i hovedstaden forventes at stige med 200.000 indbyggere frem mod 2030. De nye borgere skaber et behov for at øge boligudbuddet med ca. 67.000 boliger i København og ca. 31.000 boliger i forstæderne. Hvis der ikke er balance mellem boligudbuddet og boligefterspørgslen, er konsekvensen prisstigninger og et boligmarked, som ikke alle kan være med på.

I København har boligudbuddet i en årrække ikke fulgt med efterspørgslen, men de seneste 3 år har der dog været en solid vækst i nybyggerier. Hvis væksten i nybyggeri fortsætter på samme niveau, vil prisstigningerne i København og forstæderne kunne begrænses betydeligt og stort set være på samme niveau som i resten af Danmark.

Der er allerede gang i en massiv udbygning af boliger centralt i København, fx Indre Nordhavn, Enghave Brygge og Carlsbergbyen, men der skal findes nye, ledige arealer, hvis behovet for nye boliger skal imødekommes, og alle befolkningsgrupper skal kunne finde en bolig i den centrale del af hovedstaden.

Derfor har regeringen i oktober 2018 indgået en principaftale med Københavns Kommune om udviklingen af en helt ny ø, Lynetteholmen, der anlægges ved opfyld i Øresund mellem Nordhavn og Refshaleøen.

På sigt bliver der tale om en ny bydel, som løser en række udfordringer i hovedstadsområdet ved at:

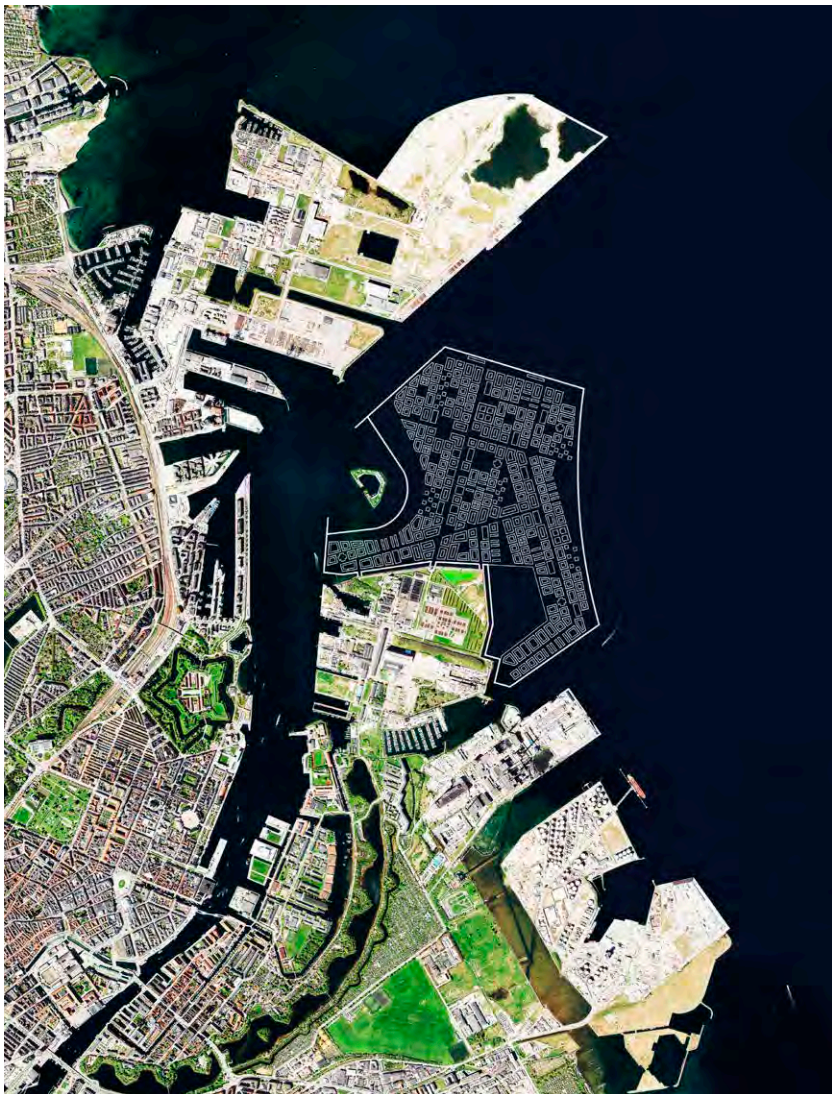
- Sikre arealer til langsigtet byudvikling, da området på sigt kan huse omkring 35.000 beboere og et tilsvarende antal arbejdspladser
- Skabe plads til deponi af overskudsjord
- Billiggøre klimasikring af København fra nord
- Bidrage til finansiering af nødvendig infrastruktur til området; en havnetunnel og metrobetjening
- Muliggøre udflytning af krydstogtsaktiviteter

Lynetteholm-projektet hænger sammen med den øvrige byudvikling på det nordøstlige Amager og vil bidrage til udbygning af boligmassen i København frem mod 2030, selvom selve Lynetteholmen først byudvikles senere.



↗ København er traditionelt en by opført på holme. Siden Christian IV anlagde Christianshavn i 1600-tallet, er byen vokset frem på holme. København får nu endnu en holm med en helt ny bydel mellem Nordhavn og Refshaleøen.

← Lynetteholmen vil bidrage med rekreative arealer i den centrale del af hovedstaden.



REGERINGENS INITIATIVER

1. Regeringen vil etablere en ny bydel på Lynetteholmen og har indgået en principaftale med Københavns Kommune om projektet.

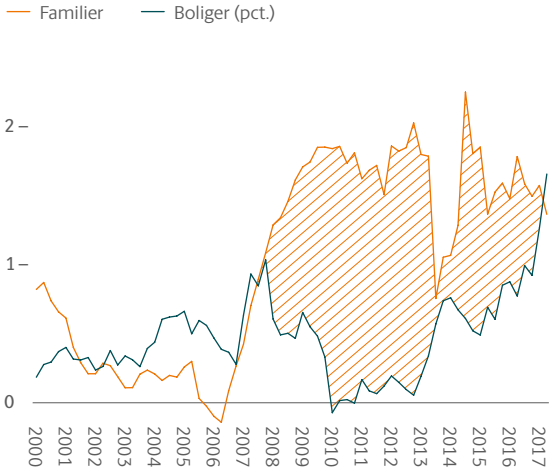
2. Regeringen vil bl.a. i lyset af principaftalen om Lynetteholmen støtte op om, at Københavns Kommune kan gennemføre en zonering af industriområdet ved Prøvestenen med henblik på at skabe fremtidige byudviklingsmuligheder på Nordøstamager.

3. Regeringen vil fremlægge anlægslov med henblik på at realisere Københavns Kommunes planer om at byudvikle områderne ved Campinggrunden, Bådshavnsgade og Selinevej Nord, og samtidig sikre at det nordlige Ørestad Fælled Kvarter ikke bebygges.

4. Regeringen vil på baggrund af den politiske aftale om forsvarsområdet 2018 – 2023 indlede en proces med udvikling af dele af Nyholm. Derved bliver der plads til opførelse af nye boliger på en meget attraktiv placering, samtidig med at områdets historie respekteres. Se også initiativ 46.

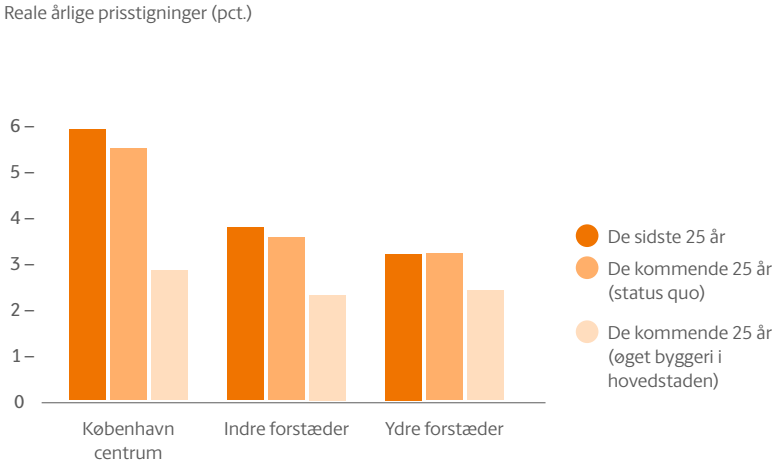
5. Regeringen vil nedsætte en arbejdsgruppe, der skal undersøge behovet for studieboliger i hele landet, herunder også i hovedstaden frem mod 2030. Samtidig skal arbejdsgruppen afdække barrierer for, at efterspørgslen bliver mødt.

Figur 1. Årlig vækst i befolkning og boligudbud i København



Figur 2. Årlige prisstigninger på boliger de seneste og kommende 25 år

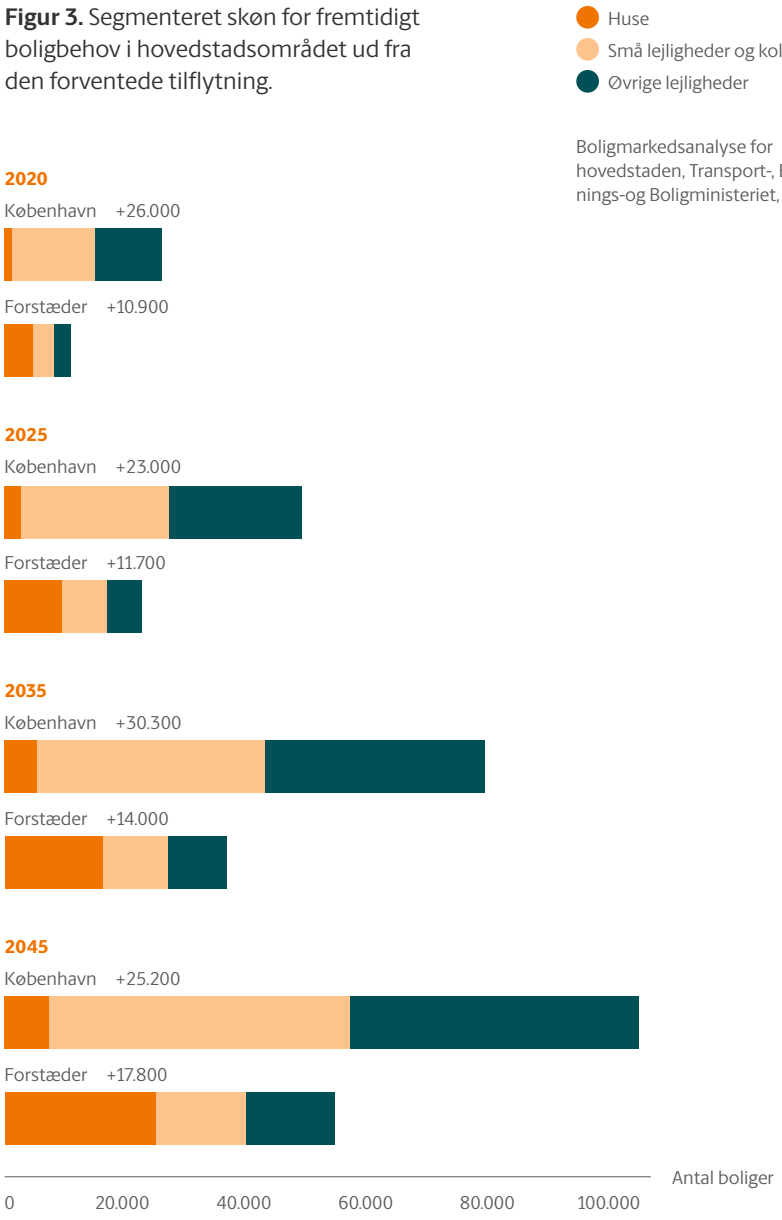
Boligmarkedsanalyse for hovedstaden, Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, 2018



Plads til alle

Byudvikling i hele hovedstadsområdet

Figur 3. Segmenteret skøn for fremtidigt boligbehov i hovedstadsområdet ud fra den forventede tilflytning.

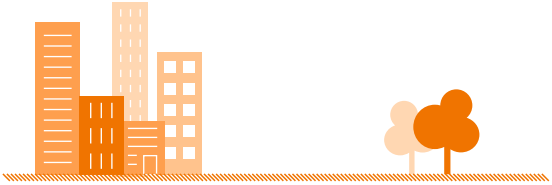


Boligmarkedsanalyse for hovedstaden, Transport-, Bygnings-og Boligministeriet, 2018

Den forventede vækst i befolkningstallet i hovedstadsområdet betyder, at der er behov for et større og mere veltilpasset boligudbud i hele hovedstadsområdet.

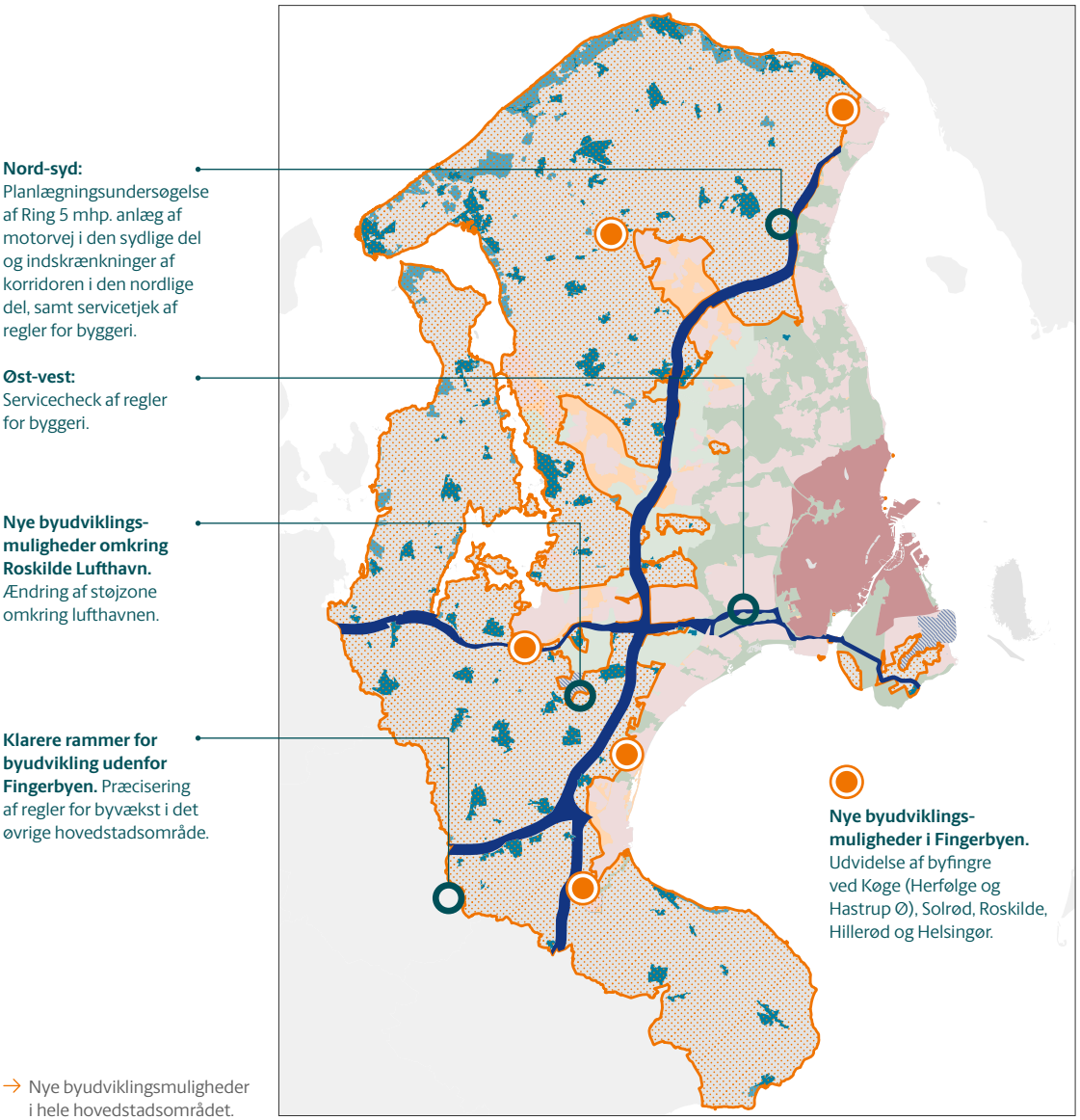
Mens der er mangel på arealer til byudvikling i den centrale del af hovedstaden, er der et stort potentiale for nybyggeri uden for den centrale del. Her er der i dag ubebyggede arealer på ca. 4.300 hektar (ha), der er udlagt til byformål, og mange steder er der omfattende muligheder for omdannelse og fortætning.

Byudvikling i hovedstadsområdet har siden 1940'erne været reguleret i Fingerplanen. Men mange kommuner oplever, at rammen i dag er for snæver til at udvikle nye og attraktive boligområder. Samtidig er der behov for fortsat at understøtte omdannelse af utidssvarende områder med henblik på bedre arealudnyttelse – fx i kommunerne langs Ring 3, hvor anlæg af letbanen skaber potentiale for at omdanne en række ældre erhvervsområder til nye og attraktive boligområder.



ca. 4.300 ha

ubebygget areal i omegnskommunerne er planlagt til byformål



REGERINGENS INITIATIVER

6. Regeringen vil gennemføre en række ændringer af Fingerplanen for at imødekomme kommunernes ønsker om bedre rammer for by- og erhvervsudvikling:

- Byfingrene udvides ved Køge, Solrød, Roskilde, Hillerød og Helsingør med henblik på at få nye, konkrete byudviklingsmuligheder.
- Regeringen vil gå i dialog med relevante kommuner om støjzonen omkring Københavns Lufthavn med henblik på eventuel erhvervsudvikling i området.
- Reglerne for byudvikling i det øvrige hovedstadsområde uden for byfingrene gøres mere fleksible, så kommunerne bedre kan planlægge for nye boliger

7. Regeringen vil ændre afgræsningen af støjzonen omkring Roskilde Lufthavn. Det sker på baggrund af opdaterede støjberegninger. Den ændrede afgrænsning forventes at øge mulighederne for at udlægge nye arealer til bl.a. boliger i kommuner med arealer i støjzonen, herunder især Roskilde og Greve kommuner.

8. Regeringen vil igangsætte et servicetjek af anvendelsesbestemmelserne for transportkorridorerne, så byudviklingsmuligheder ikke begrænses unødigt.

9. Regeringen vil give kommunerne bedre muligheder for at omplacere kolonihaveområder, så nuværende kolonihavearealer kan anvendes til andre formål som fx boliger eller erhvervsbyggeri tæt på nye letbanestationer. Omplaceringen forudsætter, at der kan opnås tilslutning fra den enkelte kolonihaveforening.

Gode rammer for vækst, viden og virksomheder

Konkurrencedygtige vilkår for vækst og viden

Hovedstadsområdet står for over 40 pct. af Danmarks BNP, hvilket i internationale sammenligninger er en stor andel. Hovedstaden har derfor en central rolle som vækstmotor for hele Danmark:

- En tredjedel af virksomhederne inden for byerhverv ligger i hovedstadsområdet, og de står for næsten halvdelen af byerhvervets eksport, værditilvækst, omsætning og beskæftigelse.
- Hovedstaden har flere internationalt ejede virksomheder og flere store virksomheder end resten af landet.
- Hovedstadsområdet står for størstedelen af privat forskning og udvikling i Danmark.
- Danmark er ét af de lande i EU, der har størst gennemslagskraft inden for forskning.

Det har stor betydning for Danmark, at hovedstadsområdet står stærkt i konkurrencen mod andre nordeuropæiske storbyer om at tiltrække investeringer og talenter, der kan udnytte nye teknologier, nye markedsmuligheder og nye forretningsmodeller til at skabe vækst og udvikling.

↓ Regeringen ønsker, at der etableres ESS-fyrtårnsmiljøer på universiteterne i hovedstadsområdet – særligt på de neotronaktive, KU, DTU og RUC.



Hovedstaden står godt rustet til konkurrencen og er i top tre, når vi sammenligner med de syv nordeuropæiske storbyer Helsinki, Stockholm, Oslo, Berlin, Hamborg, Amsterdam og Dublin.

De videregående uddannelsesinstitutioner i hovedstadsområdet spiller en afgørende rolle. Det gælder både, når der uddannes dygtige, unge mennesker, som bidrager til god offentlig service og velfærd. Og det gælder, når erhvervslivet får adgang til de højt kvalificerede kompetencer, de har brug for.

En række danske universiteter forsker og uddanner i og omkring København. Danmark er en af de mest ambitiøse forskningsnationer i verden, og er det land i OECD, der investerer mest i offentligt udført forskning i pct. af BNP. Det er regeringens ambition, at de bedste af vores forskere skal kunne måle sig med de allerbedste i verden. Excellent forskning understøtter samtidig en veluddannet arbejdskraft med højt fagligt niveau og stærke kompetencer til fremtidens arbejdsmarked.

I Københavns Kommune udgør dimittender en relativ stor del af de ledige akademikere. Regeringen er optaget af at uddanne til arbejdsmarkedet, og har i december 2018 indgået aftale med alle Folketingets partier om at give de studerende mere fleksible veje ind på arbejdsmarkedet. Regeringen har opfordret universiteterne til løbende at tilpasse antallet af studiepladser til efterspørgslen på arbejdsmarkedet.

Regeringen har i 2018 indgået nye strategiske rammekontrakter med de videregående uddannelsesinstitutioner, som bl.a. tager afsæt i den enkelte institutions styrkepositioner og bidrager derigennem til at opfylde hovedstadens kompetencebehov nu og i fremtiden.

Hovedstadsområdet er en del af Øresundsregionen med et stort og sammenhængende erhvervs- og arbejdsmarked. Der er behov for et tæt, tværgående samarbejde om at tiltrække førende virksomheder og forskere fra hele verden. Et godt eksempel er etableringen af den fælleseuropæiske forskningsfacilitet European Spallation Source (ESS) i Lund i Sverige og det tilhørende datacenter (ESS DMSC) i København. Danmark og Sverige er værter for ESS, der vil blive samlingssted for et stort antal forskere og teknikere med unik viden inden for Life Science og det materialeteknologiske område.

Hovedstadsområdet har flere Innovation Districts, hvor videninstitutioner og virksomheder er placeret sammen med startups, inkubationsmiljøer og acceleratorer og fungerer som vigtige fikspunkter for innovation og iværksætteri i hovedstadsområdet. Regeringen har bl.a. taget initiativ til Digital Hub Denmark, hvor regeringen sammen med private parter og viden-og uddannelsesinstitutioner går sammen om at hjælpe start-ups, SMV'ers og store virksomheders ibrugtagning af de nyeste digitale teknologier.

Hovedstaden har samtidig en høj koncentration af innovative virksomheder, aktive forbrugere og en høj digitaliseringsgrad. Det gør hovedstaden særligt interessant som teststed for såkaldte smart city-løsninger. Disse løsninger, der handler om bedre brug af data, kan bidrage til øget livskvalitet og forbedret ressourceudnyttelse, mindske trængsel mv. til gavn for erhvervsliv, forskningsmiljøer og borgere.

Digital infrastruktur i form af god mobil- og bredbåndsdækning er en forudsætning for at udnytte nye digitale muligheder. Danmark har allerede en veludbygget digital infrastruktur med god dækning, men der er behov for hurtig indfasning af nye teknologier som fx 5G.

REGERINGENS INITIATIVER

10. Regeringen vil styrke rammevilkårene for erhvervsudvikling i hovedstadsområdet ved at gennemføre forslag fra regeringens vækstteams om bl.a. Life Science, grøn energi- og miljøteknologi, kreative erhverv og maritime erhverv samt ved etableringer af Digital Hub Denmark og indsatsen vedrørende fintech.

11. Regeringen vil videreudvikle partnerskabet mellem danske universiteter, erhvervsliv og andre relevante aktører, der skal udløse potentialet ved etableringen af ESS. Målet er bl.a. at tredoble antallet af neutronforskere, at etablere 3-5 internationalt anerkendte fyrtårnsmiljøer i tilknytning til ESS, og at engagere dansk erhvervsliv i de potentialer, som ESS udløser. Der udarbejdes i 2019 en national ESS-strategi 2.0 i samarbejde med alle relevante aktører, der indeholder konkrete forslag til at indfri ovenstående mål.

12. Regeringen vil etablere et Smart Hovedstad-forum med henblik på at gøre hovedstaden til teststed for smart city-løsninger. Forummet skal understøtte udviklingen af nye datadrevne deleøkonomiske og cirkulære forretningsmodeller i hovedstaden, herunder opbygge et beredskab til at tiltrække og understøtte testprojekter, opdyrke ny viden og bane vejen for løsninger på regulering og andre udfordringer for de nye forretningsmodeller.

13. Regeringen har afsat 63 mio. kr. årligt i 2019-2021 på finansloven for 2019 til en forhøjelse af basisforskningstilskuddet til IT-Universitetet og Copenhagen Business School, og 180 mio. kr. i 2019 til særlige forskningscentre, såkaldte pionercentre, der skal kunne måle sig med verdens bedste forskningsmiljøer. Regeringen vil desuden indføre en ny model for tildeling af basismidler til universiteterne for at løfte kvaliteten i forskningen yderligere.

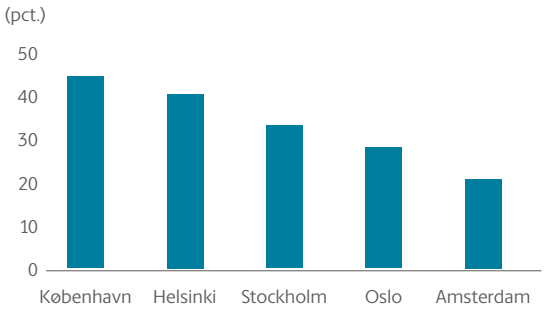
14. Regeringen vil tage initiativ til en drøftelse med Københavns Kommune, universiteterne og relevante parter med henblik på at afdække behovet for et samarbejde om tiltrækning af udenlandske forskere.

15. Regeringen vil nedsætte en arbejdsgruppe til at belyse udfordringerne i hovedstaden med at sikre en konkurrencedygtig mobil- og bredbåndsdækning med høje hastigheder som fx 5G.

Figur 4. Byernes andel af landets samlede BNP

I sammenligning med andre nordeuropæiske hovedstæder har hovedstaden i Danmark en meget stor andel af landets samlede BNP.

Eurostat



Gode rammer for vækst, viden og virksomheder

Bedre erhvervsklima

Både Danmark og hovedstadsområdet præsterer godt i internationale målinger af erhvervs- og investeringsklima.

Hovedstaden er på en række områder placeret i front i sammenligning med de nærmeste nordeuropæiske konkurrenter: Helsinki, Oslo, Stockholm, Berlin, Hamborg, Amsterdam og Dublin. Det gælder bl.a. inden for erhvervsregulering, arbejdsmarked og livskvalitet. Omvendt ligger hovedstaden kun i midterfeltet, når det gælder omkostningsniveau og forretningsmuligheder. Derudover er den danske detailhandel pga. lukkeloven pålagt en række lukkedage, som begrænser butikkernes muligheder for at sælge varer til turister og borgere, og som stiller detailhandlen ulige i konkurrencen med fx svenske og finske storbyer.

Hovedstadsområdet placerer sig imidlertid ikke i front i sammenligning med andre dele af landet i DI's og Dansk Byggeris årlige målinger af erhvervsklima, hvilket indikerer, at der er mulighed for at forbedre erhvervsklimaet i hovedstadsområdet.

Et godt erhvervsklima handler bl.a. om, at virksomhederne har adgang til attraktive erhvervsarealer til konkurrencedygtige priser. I hovedstadsområdet er der efterspørgsel efter erhvervsarealer med let adgang til god transportinfrastruktur, og i revisionen af Fingerplanen gives der mulighed for udlæg af flere af den slags arealer.

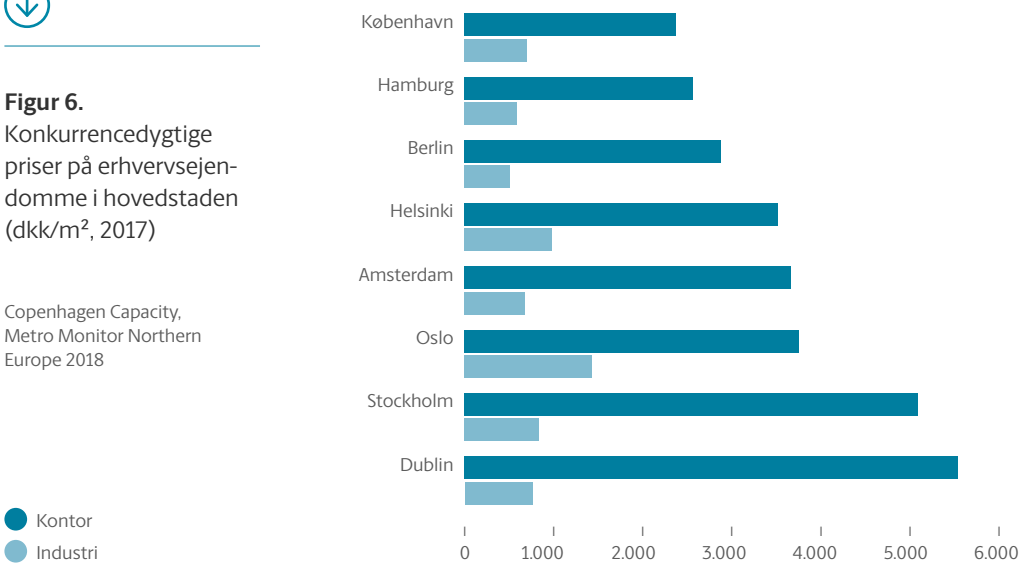
Figur 5. Hovedstadens attraktivitet med hensyn til investeringer sammenlignet med Helsinki, Oslo, Stockholm, Berlin, Hamborg, Amsterdam og Dublin.

Copenhagen Capacity, Metro Monitor Northern Europe 2018



Figur 6.
Konkurrencedygtige priser på erhvervsejendomme i hovedstaden (dkk/m², 2017)

Copenhagen Capacity, Metro Monitor Northern Europe 2018



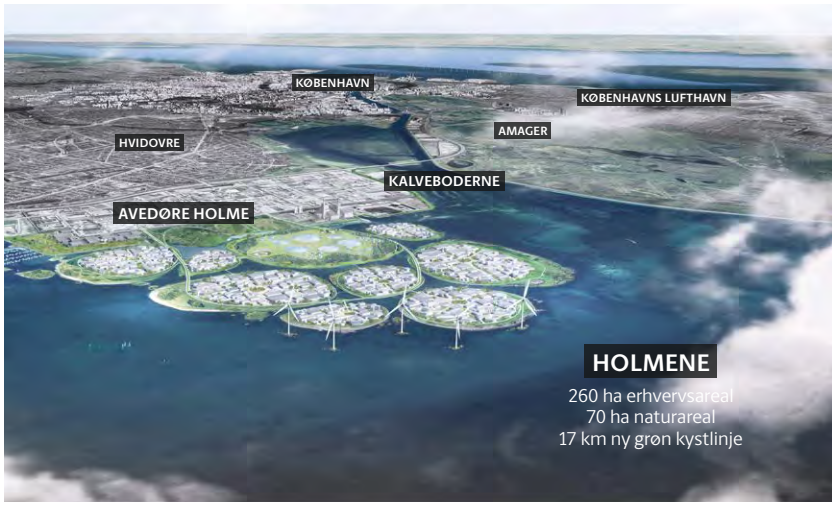
REGERINGENS INITIATIVER

16. Regeringen vil justere Fingerplanens stationsnærhedsprincip, således at der skabes bedre mulighed for udvikling af erhvervsområder med publikumsintensivt erhverv op til 1.000 metrer fra stationerne i Køge, Roskilde, Frederikssund, Hillerød, Helsingør og Høje-Taastrup.

17. Regeringen vil udpege særlige lokaliseringsområder, således der skabes mulighed for udvikling af erhvervsområder med publikumsintensivt erhverv i Vallensbæk, Nærum og Kvistgård.

18. Regeringen vil udpege tre nye områder reserveret til transport- og logistikerhverv i Nivå, Vassingerød og Greve. Det skal bidrage til at sikre tilstrækkeligt med motorvejsnære arealer til et strategisk vigtigt erhverv.

↓ Hvidovre Kommunes visioner for en fuld udbygning af Holmene, der vil skabe nye erhvervsarealer tæt på centrum i hovedstaden.



19. Regeringen vil som forsøg give mulighed for at bygge større publikumsintensivt byggeri som incitament for at investere i mere effektive busser, som alternativ til bilen.

20. Regeringen vil sikre et bedre myndighedssamarbejde, der skal understøtte en strømlinet og effektiv modtagelse af den udenlandske arbejdskraft gennem myndighedssamarbejdet International Citizen Service (ICS), ved i hovedstaden igen at samle denne indsats i International House Copenhagen.

21. Regeringen vil i samarbejde med kommunerne i hovedstaden etablere en formaliseret, løbende dialog med erhvervsorganisationerne om at forbedre erhvervsklimaet i hovedstaden. Der sigtes mod årlige møder på politisk niveau mellem parterne.

22. Regeringen vil afskaffe lukkeloven, således at der ikke længere er begrænsninger på detailhandlens muligheder for at holde åbent, på de tidspunkter, hvor butikkerne selv ønsker at holde åbent, og vil gå i dialog med forligskredsen bag lukkeloven herom. En afskaffelse af lukkeloven vil desuden stille hovedstaden og dens detailhandel bedre i konkurrencen med andre europæiske storbyer, hvor detailhandelen i dag ikke er begrænset.

23. Regeringen vil gå i dialog med Hvidovre Kommune om mulighederne for en faseopdelt udvidelse af Avedøre Holme. Et vigtigt element vil i den forbindelse være projektets trafikale infrastruktur.

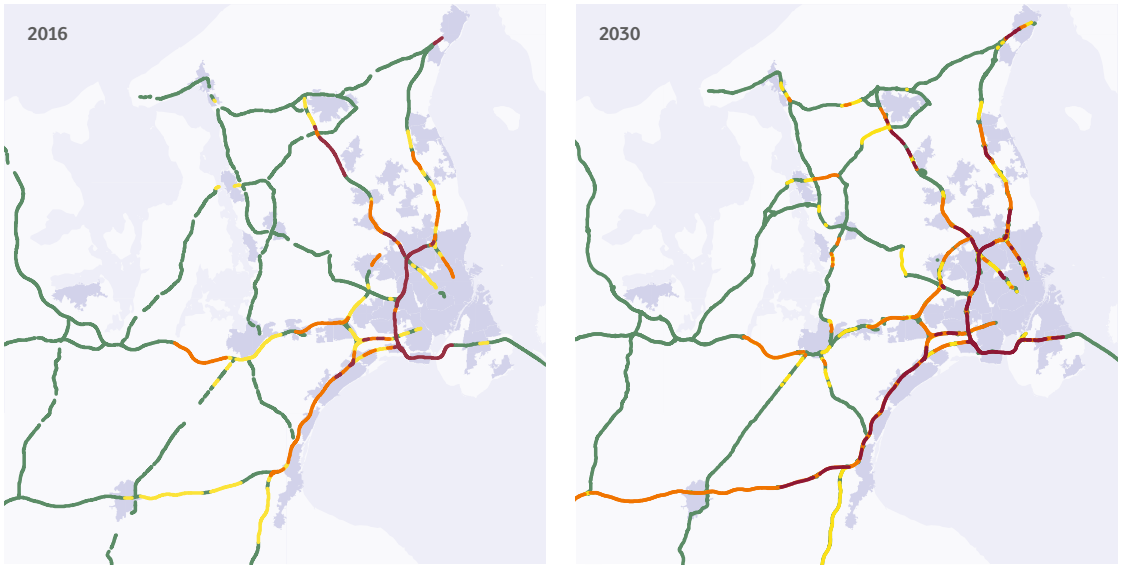
Smart og effektiv mobilitet

Mere plads på vejene

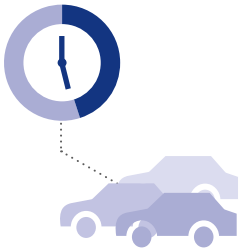
Hovedstadsområdet rummer nogle af de vejstrækninger i Danmark, hvor der er størst kapacitetsudfordringer. Bilisterne i hovedstadsområdet oplevede i 2010 en forsinkelse på ca. 29 mio. timer, svarede til et samfundsøkonomisk tab som følge af trængsel på ca. 8,5 mia. kr. – og tallet er stigende: De seneste 10 år er trafikken på motorvejsnettet steget med 32 pct. Der er derfor brug for, at infrastrukturen udbygges i takt med det stigende behov, så borgere og virksomheder oplever en effektiv infrastruktur, hvor det er let og sikkert at transportere sig rundt i hovedstaden.

De største fremkommeligheds- og kapacitetsproblemer på vejnettet er centreret om ringforbindelserne – Motorring 3, Ring 4, krydsforbindelserne samt Amagermotorvejen. For borgerne betyder det øget transporttid fx til og fra arbejde, og for virksomhederne bliver det dyrere at transportere varer, deres medarbejdere bruger tid i kø på vejene, og dette har betydning for virksomhedernes konkurrenceevne. Udfordringerne i ringforbindelserne skal løses før eller samtidig med udbygning af indfaldskorridorerne.

Regeringen vil derfor udarbejde beslutningsgrundlag og VVM-undersøgelser for en lang række projekter på ringvejene i hovedstadsområdet. Undersøgelserne tæller blandt andet øget kapacitet på Motorring 3, udbygning af Ring 4 og udvidelse af kapaciteten på forbindelserne imellem disse. På baggrund af undersøgelserne kan der træffes beslutning om at igangsætte projekterne, så kapaciteten på de trængselsramte veje kan forøges.



Figur 7. Belastningsgrader for vejene i hovedstaden i 2016-30.



+45%

Så meget forventes forsinkelser for biler at stige mellem 2015 og 2025, pga. trængsel på et hverdagsdøgn, hvis der ikke sker forbedringer af infrastrukturen.

Udbygningsmulighederne for Motorring 3 og Ring 4 vil herefter være udtømte, så for at sikre yderligere kapacitet på vejnettet frem mod 2030 vil regeringen også igangsætte en undersøgelse af en motorvej i den sydlige del af Ring 5 til aflastning af det eksisterende vejnet – særligt Køge Bugt Motorvejen. Der gennemføres desuden en undersøgelse af Ring 5-korridoren i nord for at forbedre beslutningsgrundlaget for en evt. indsnævring af korridorens bredde under hensyn til korridorens formål om arealreservation til fremtidige transport- og energiforsyningsanlæg

Regeringen vil prioritere, at kommende investeringer i infrastruktur omfatter Frederikssundsmotorvejens 3. etape og Hillerødmotorvejens forlængelse fra Allerød til Hillerød, og har derfor besluttet at opdatere VVM-undersøgelsen af den resterende del af Frederikssundsmotorvejen. Regeringen vil ligeledes igangsætte en forundersøgelse af kapacitetsforbedringer af Amagermotorvejen, ligesom der igangsættes videre undersøgelser af udvidelse af Øresundsmotorvejen og tilslutningsanlægget ved Københavns Lufthavn.

Det indgår desuden som en del af principaftalen om Lynetteholmen, at der skal etableres en Østlig Ringvej.

Regeringen har desuden nedsat et fremkommelighedsudvalg for hovedstadsområdet, der på tværs af stat og kommuner bl.a. skal undersøge mulighederne for optimering og samordning af trafiksignaler, ombygninger af kryds, koordinering af vejarbejder, omkørselsruter mv.

Figur 8. Mulige vejudvidelser.



— Mulige vejforbindelser
— Undersøgelser

REGERINGENS INITIATIVER

24. Regeringen vil, inden for rammerne af principaftalen om Lynetteholmen, etablere en Østlig Ringvej, der skal forbinde Nordhavnstunnelen, Lynetteholmen og Refshaleøen med Amagermotorvejen eller Øresundsmotorvejen. Ringvejen vil binde det overordnede vejnet sammen øst om København og forbedre mobiliteten i hele hovedstadsområdet. Ringvejen vil aflaste de indre bydele og andre strækninger for biltrafik. Hele strækningen vil forløbe i tunnel med tilhørende til- og frakørsler.

25. Regeringen vil igangsætte beslutningsgrundlag og VVM-undersøgelser for i alt 6 projekter på ringvejene, herunder i forhold til øget kapacitet på Motorring 3, udbygning af Ring 4 og udvidelse af kapaciteten på forbindelserne imellem disse.

26. Regeringen vil med igangsættelsen af en planlægningsundersøgelse af Ring 5-transportkorridoren dels undersøge linjeføringer for en fremtidig motorvej i den sydlige del af Ring 5, der vil kunne være med til at håndtere det stigende pres på Køge Bugt Motorvejen, som forventes at være kritisk belastet i 2030, dels forbedre beslutningsgrundlaget for en evt. indsnævring af korridorens bredde i nord, under hensyn til korridorens formål om arealreservation til fremtidige transport- og energiforsyningsanlæg.

27. Regeringen vil igangsætte en videre undersøgelse af udbygningen af Øresundsmotorvejen og tilslutningsanlægget ved Københavns Lufthavn, samt i forlængelse af finanslovsaftalen for 2019 iværksætte en forundersøgelse af kapacitetsforbedring på Amagermotorvejen.

28. Regeringen vil følge op på Fremkommelighedsudvalget for hovedstadens forslag til bl.a. optimering af trafikstyring mhp. mindskelse af kødannelse i hovedstaden, når disse foreligger primo 2019.

29. Regeringen vil igangsætte en opdatering af VVM-undersøgelse for Frederikssundsmotorvejen (3. etape) som aftalt i finanslovsaftalen for 2019.

30. Regeringen er sammen med Dansk Folkeparti enige om at drøfte de langsigtede prioriteringer i infrastruktur fra starten af 2019 på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Smart og effektiv mobilitet

Øget kapacitet i den kollektive trafik

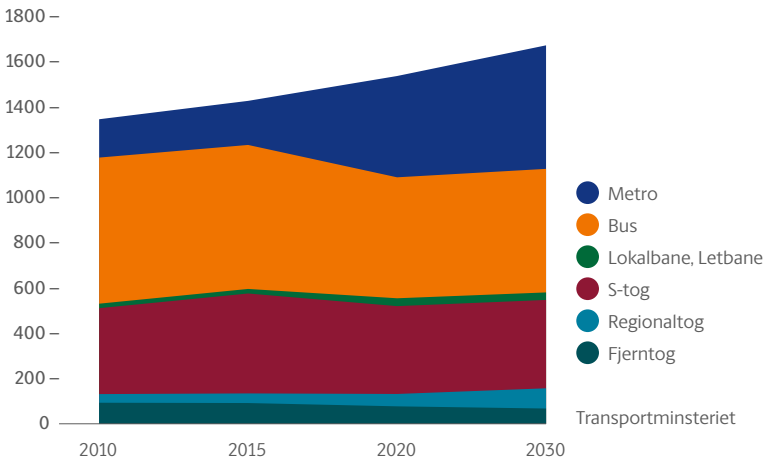
Der foretages i disse år væsentlige investeringer i hovedstadsområdets kollektive infrastruktur, bl.a. Metrocityringen som åbner i 2019, og i 2020 følger Nordhavnsafgreningen og i 2024 Sydhavnsafgreningen. Letbanen langs Ring 3 fra Lyngby til Ishøj forbindes med S-togsnettet i 2025, og der skabes tæt sammenhæng og fleksibilitet mellem tog, S-tog, letbane og busser på tværs af hovedstaden. Glostrup Station vil blive et knudepunkt mellem S-tog og letbanen, og stationen kan derfor eventuelt udvides i fremtiden med henblik på lettere adgang til lufthavnen uden om Københavns Hovedbanegård.

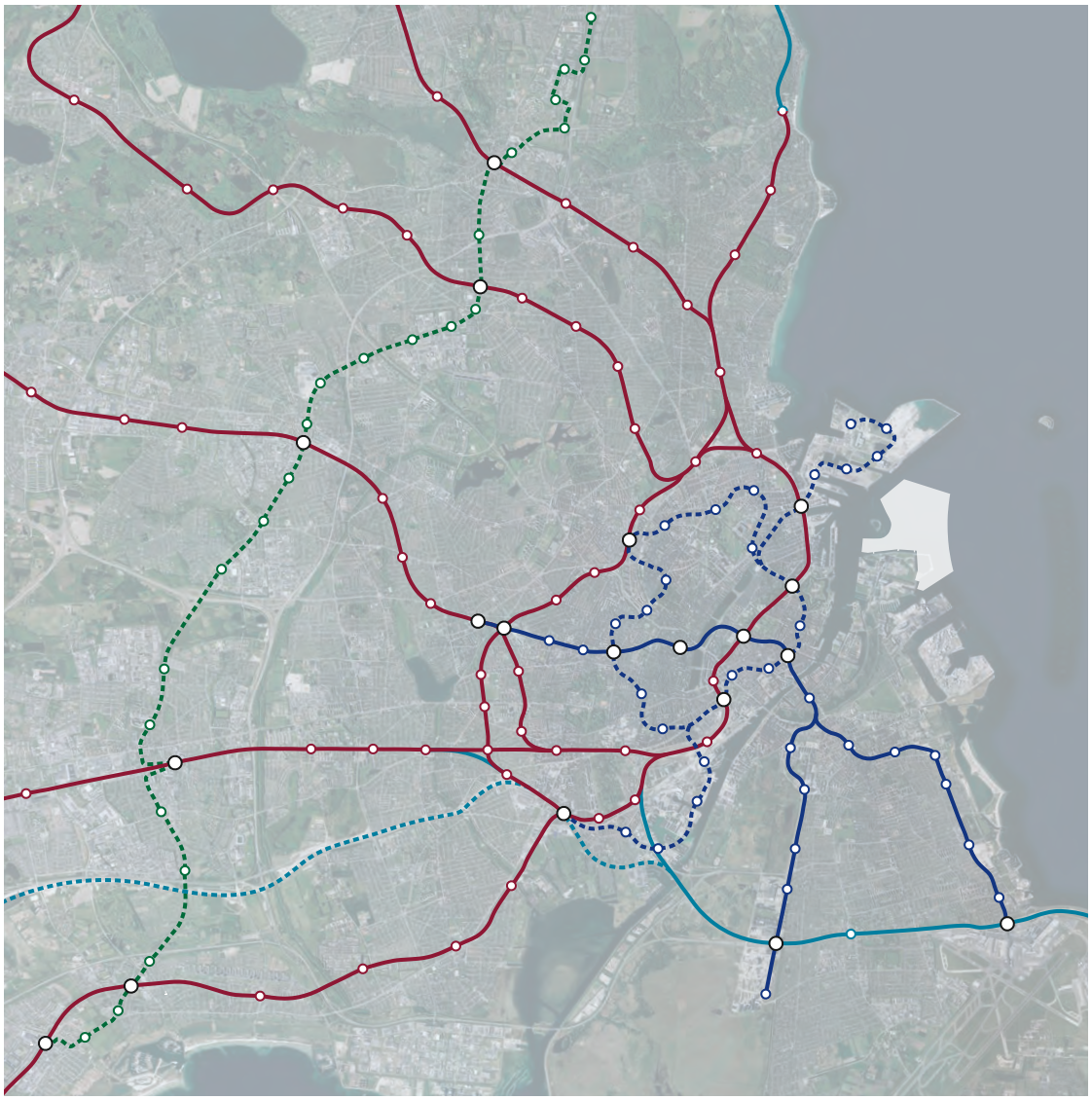
Antallet af påstigere i den kollektive trafik i hovedstadsområdet forventes på sigt at være stagnerende – dog på nær for metroen, hvor Cityringen vil give helt nye muligheder for den kollektive trafik, og det forventes således, at antallet af passagerer i metroen vil stige med knap 50 pct. frem mod 2030. Presset vil især være massivt på strækningen Kongens Nytorv – Christianshavn på tværs af havnen. Med et stigende befolkningstal og et større mobilitetsbehov vil kravene til den offentlige transport også stige. For at modgå øget trængsel skal det offentlige transportsystem derfor tilbyde effektive og fleksible løsninger, som samtidig rummer den digitale og teknologiske udvikling, hvor private og deleøkonomiske transporttilbud kobles til de offentlige, og grænserne mellem transportformer udviskes.

Med udspillet Nemmere kollektiv trafik fra september 2018 bliver det lettere at være passager i den kollektive trafik. Der lægges i udspillet op til at fremme udviklingen af digitale, smarte mobilitetstjenester, der kobler rejseplanlægning, betaling, billettering og trafikinformation på tværs af offentlige og private transportformer. Med digitale mobilitetstjenester, hvor der tænkes på tværs af funktioner og på tværs af offentlige, deleøkonomiske og private former for transport, øges borgernes valgfrihed, og det bliver nemmere at komme hele vejen fra dør til dør på sin rejse.

For tyndtbefolkede områder kan digitale mobilitetstjenester være med til at øge borgernes mobilitetstilbud, men særligt i de tætbefolkede områder vil mobilitetstjenester gøre gavn. I hovedstadsområdet vil digitale mobilitetstjenester bidrage til et mere sammenhængende transportsystem for de rejsende og føre til en mere effektiv mobilitet.

Figur 9. Påstigere pr. hverdagsdøgn i kollektive transportmidler i hovedstadsområdet.





Figur 10. Eksisterende og kommende tog-, metro-og letbane-forbindelser.

- Metro
- S-tog
- Regionaltog

Kommende:

- Metrocityring samt Nord- og Sydhavns-afgrening
- Letbane langs ring 3
- København-Ringstedbanen

REGERINGENS INITIATIVER

31. Regeringen vil, inden for rammerne af principaftalen om Lynetteholmen, udvide metroen, så den også omfatter den nye bydel. I principaftalen er det aftalt, at der i første omgang gennemføres en forundersøgelse af metrobetjening af området. Forundersøgelsen kortlægger bl.a. netto-anlægsomkostninger for en forlængelse af Nordhavnsmetroen under Kronløbet og videre som højbane med stationer på Lynetteholmen. Det undersøges også, om man kan udvide kapaciteten på de eksisterende strækninger, fx ved at forlænge togene.

32. Regeringen vil omlægge S-togene til automatisk drift for at øge effektiviteten og kapaciteten på S-togsnettet. Omlægningen til automatisk drift vil inddrage relevante private kompetencer i et Offentligt Privat Partnerskab (OPP). S-togene spiller en helt central rolle for infrastruktur i hovedstaden.

33. Regeringen vil arbejde for, at hovedstaden bliver test- og forsøgsområde for udvikling af nye forretningsmodeller inden for mobilitetsområdet ved at gennemføre en open data challenge, der muliggøres med udspillet Nemmere kollektiv trafik.

Smart og effektiv mobilitet

Ny organisering af den offentlige transport i hovedstaden

I dag er opgaverne med den kollektive trafik i hovedstadsområdet fordelt mellem en række forskellige aktører. Det giver en opsplittet tilgang til udviklingen af transporttilbuddene.

Derfor vil regeringen etablere en ny, fælles og stærk transportorganisation – Hovedstadens Offentlige Transport (HOT) – der har til formål at øge brugen af den kollektive trafik og sikre, at transporttilbuddet fremstår effektivt og attraktivt.

Den nye transportorganisation skal sikre en bedre sammenhæng mellem de forskellige offentlige transportformer og samtidig åbne den offentlige transport for samarbejdet med private og deleøkonomiske transportformer, der kan understøtte integrerede dør-til-dør rejser.

Hovedstadens Offentlige Transport skal forestå al planlægning af transporttilbuddene i hovedstadsområdet – både bus, metro, letbane, privatbaner og S-tog, for eksempel både ruteplanlægning og afgangstider. Samtidig skal transportorganisationen varetage alle kundevendte aktiviteter på tværs af transportformerne, herunder salg af billetter, rejseinformation, klager og hittegods.

Hovedstadens Offentlige Transport stiftes som en fælles transportorganisation af staten og de 34 kommuner i hovedstadsområdet.

↓ Der etableres én samlet offentlig transportorganisation i hovedstadsområdet, Hovedstadens Offentlige Transport. Dermed samles ansvaret overfor passagerer og operatører, der producerer transportydelser.



Figur 11.
Hovedstadens offentlige transport i dag.

	Lokal bustrafik	Regional bustrafik	Metro	Letbane Ring 3	Privatbaner	S-tog
Bestiller og finansierer	Kommuner	Regioner	Stat, Frb. og Kbh. kommuner	Region og 11 kommuner	Regioner	Stat
Indkøber og planlægger	Movia	Movia	Metroselskabet	Metroselskabet	Movia	DSB
Sælger billetter	Movia	Movia	Metroselskabet	Metroselskabet	Movia	DSB
Udfører (operatør)	Private busoperatører	Private busoperatører	Metro Service A/S	Metro Service A/S	Lokaltog A/S	DSB

Ny transportorganisation: Hovedstadens Offentlige Transport.

	Lokal bustrafik	Regional bustrafik	Metro	Letbane Ring 3	Privatbaner	S-tog
Bestiller og finansierer	Kommuner	HOT og kommuner	Stat, Frb. og Kbh. kommuner	HOT og 11 kommuner	HOT	Stat
Indkøber og planlægger	Hovedstadens Offentlige Transport					
Sælger billetter						
Udfører (operatør)	Private busoperatører	Private busoperatører	Metro Service A/S	Metro Service A/S	Lokaltog A/S	DSB

REGERINGENS INITIATIVER

34. Regeringen vil etablere en ny, fælles og stærk transportorganisation – Hovedstadens Offentlige Transport – der har til formål at øge brugen af den kollektive trafik og sikre, at transporttilbuddet fremstår effektivt og attraktivt.

“Regeringen vil etablere en ny, fælles og stærk transport-organisation, der har til formål at øge brugen af den kollektive trafik og sikre, at transporttilbuddet fremstår effektivt og attraktivt.

Smart og effektiv mobilitet

Udvikling af Københavns Lufthavn

Københavns Lufthavn har afgørende betydning for Danmarks nationale og internationale tilgængelighed til gavn for både forretnings-og ferierejsende. De mange flyruter ud i verden øger hovedstadens attraktivitet for internationale virksomheder, forskere, turister mv. Lufthavnen leverer omkring 74 pct. af Danmarks samlede internationale tilgængelighed fra luftfarten målt på antal passagerer og er på den baggrund helt central for Danmarks forbindelser til omverdenen.

En analyse fra Copenhagen Economics vurderer, at luftfartssektoren har skabt grundlag for en samfundsmæssig værdi på 30-57 mia. kr. over de seneste 20 år gennem bedre muligheder for handel, videndeling, investeringer og turisme fra udlandet.

Københavns Lufthavns status som internationalt knudepunkt er udfordret, fordi lufthavnene i Stockholm, Oslo, Helsinki, Frankfurt og Amsterdam også tilbyder mange direkte forbindelser ud i verden. Fortsat udvikling i passagerantal og udvidelse af rutenetværket er derfor væsentligt for, at Københavns Lufthavn fortsat kan tilbyde let adgang til Danmark fra hele verden.

Københavns Lufthavn har en målsætning om at være den førende internationale lufthavn i Norden med over 40 mio. passagerer årligt, centrale destinationer i alle verdensdele og let adgang til lufthavnen fra alle dele af hovedstaden uanset transportmiddel. Det er en målsætning, som regeringen bakker op, jf. Luftfartsstrategi for Danmark fra juli 2017, og regeringen vil derfor understøtte tilvejebringelse af det plangrundlag, der skal muliggøre lufthavnens udvidelse.

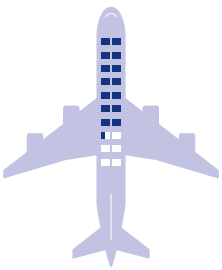
Lufthavnens mål om 40 mio. passagerer årligt vil medføre en stigning i brugen af tog, bus og metro til lufthavnen på 80 pct. Samtidig forventes en samlet stigning på 48 pct. i antal personkilometer over Øresund frem til 2032 på grund af øget pendling og trafik til lufthavnen fra Sverige, ligesom der forventes en fordobling af godstogstrafikken, der passerer lufthavnen, når Femern Bælt-forbindelsen åbner. Det giver samlet en stor kapacitetsudfordring på banen omkring Københavns Lufthavn, der skal håndteres.



← Ny station ved Københavns Lufthavn – visualisering af station med parkeringshuse set fra vest.



→ Københavns Lufthavn har en målsætning om at nå over 40 mio. pasagerer årligt.



30 mio.

passagerer i 2018.

REGERINGENS INITIATIVER

35. Regeringen vil igangsætte en udvidelse af Københavns Lufthavns Station med to nye perroner. Det vil forøge kapaciteten på Øresundsbanen og løfte punktligheden på strækningen markant. Det vil desuden give mulighed for at køre flere direkte tog til lufthavnen og dermed understøtte lufthavnens passagergrundlag og fortsatte vækst som beskrevet i regeringens luftfartsstrategi. For at sikre indtægter til stationsudvidelsen bygges to parkeringshuse med mere end 2.000 nye parkeringspladser i tilknytning til stationen, og driften af parkeringshusene udliciteres til en privat operatør. Ud over at betjene rejsende fra lufthavnen vil parkeringshusene understøtte metrostationen ved lufthavnen som Parkér og Rejs-anlæg og give billisterne mulighed for at fortsætte deres rejse med metro til centrum af København eller videre ud i Cityringen.

36. Regeringen vil i forlængelse af regeringens luftfartspolitiske strategi understøtte Københavns Lufthavns udbygningsplaner, herunder at udvide anvendelsen af arealer omkring Københavns Lufthavn, så de kan benyttes til kommercielle aktiviteter.

37. Regeringen vil arbejde for en endnu stærkere tilgængelighed mellem Danmark og resten af verden ved at tiltrække nye ruter og direkte afgange. Regeringen har i finansloven for 2019 forlænget engagementet i ruteudviklingsprogrammet Greater Copenhagen Connected og vil undersøge mulighederne for, at Danmark kan indgå i USA's grænsekontrolsprogram Global Entry, der kan give danske rejsende tidsbesparelser i told- og grænsekontrollen på op til to timer pr. ankomst til USA.

Aktiv, levende og grøn hovedstad

Mindre støj- og luftforurening



Ren luft og begrænset trafikstøj er blandt flere parametre væsentligt for oplevelsen af en attraktiv by. I Danmark har vi renere luft end de fleste andre europæiske lande, og luftforureningen har været faldende de sidste 30 år. Antallet af for tidlige dødsfald relateret til luftforurening i Danmark er næsten halveret fra 1990 til i dag, og Danmark overholder i dag alle EU's fastsatte grænseværdier for luftkvalitet. Men luftforurening kender ikke landegrænser. Ca. 75 pct. af luftforureningen i Danmark blæser hertil fra andre lande og fra den internationale skibsfart, ligesom luftforurening fra Danmark påvirker vores nabolande. For kvælstofilter (NOx) er billedet dog lidt anderledes, idet transportsektoren i dag udgør 45 pct. af NOx-udledningen i Danmark. Heraf står vejtrafikken for ca. 30 pct. I en trafikeret gade er transportsektoren typisk den dominerende kilde til luftforurening – særligt i myldretiden.

Også trafikstøj er en stor gene for mange mennesker både i den tætte by, i forstæderne og langs hovedfærdselsårene i hovedstaden. Støj fra trafikken er den største støjkilde i vores samfund. På landsplan er over 700.000 boliger belastet med vejstøj over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi på 58 decibel (dB), og ikke mindst i hovedstaden er problemet omfattende. Trafikstøj over de vejledende grænseværdier er til stor gene for mange mennesker og øger risikoen for en række alvorlige sygdomme.

Støj- og luftforurening koster derfor mennesker og samfund dyrt.

← Støjbekæmpelse står højt på regeringens dagsorden.

For at afhjælpe problemet med vejstøj har staten de senere år opsat støjskærme flere steder i hovedstaden, blandt andet langs Helsingørmotorvejen, Køge Bugt Motorvejen, Motorring 3 og Hillerødmotorvejen. Siden 2006 har staten anvendt støjreducerende asfalt på en række statslige veje gennem bynære områder, blandt andet på Motorring 3 og dele af Helsingørmotorvejen. I 2030 ventes endnu flere statslige veje i hovedstaden at være udlagt med støjreducerende asfalt, blandt andet Holbækmotorvejen ved Høje-Taastrup og Hillerødmotorvejen ved Bagsværd.

En omstilling til elbiler vil samtidig medføre reduktion af støj fra motorer og dermed give mindre støj. En større udbredelse af elbiler indeholder derfor et stort potentiale for støjreduktion.

REGERINGENS INITIATIVER

38. Regeringen vil sikre en grøn omstilling af transportsektoren og vil iværksætte tiltag, som vil bidrage til at nedsætte støj- og luftforureningen i hovedstaden. Som en del af regeringens klima- og luftudspil Sammen om en grønnere fremtid, 2018, har regeringen fremlagt en række initiativer, der vil modvirke støj- og luftforureningen i hele Danmark, herunder i hovedstaden, hvor udfordringerne er særligt omfattende. Som en del af udspillet indgår bl.a.:

- At regeringen har som mål, at alle nye personbiler fra 2030 skal være lavemissionsbiler og alle nye biler fra 2035 nulemissionsbiler. Det betyder, at der i 2030 kan være over én million elbiler, plug-in hybridbiler eller tilsvarende grønne biler i Danmark med mindre støj- og luftforurening til følge, herunder i hovedstaden. For at understøtte realiseringen af målet på den korte bane har regeringen ændret afgiften på elbiler, så elbiler med en værdi op til 400.000 kroner er fritaget for registreringsafgift. Regeringen vil samtidig støtte en grøn omstilling af den danske taxiflåde – ikke mindst i hovedstaden – gennem skærpede miljøkrav og ved at give grønne taxier fordelsret ved stationsholdepladser og lignende trafikknudepunkter. Regeringen vil herudover give kommunerne mulighed for at tillade, at lav- og nulemissionsbiler kan køre i busbaner samt indgå aftale med kommunerne om at sikre areal til, at private aktører kan opsætte et tilstrækkeligt antal ladestandere i byerne. Endelig vil regeringen nedsætte en kommission, der bl.a. får til opgave at analysere tiltag til udbredelsen af grønne biler i stor skala.
- At regeringen vil give bl.a. Københavns og Frederiksberg kommuner mulighed for at skærpe miljøkravene til tunge lastbiler og busser og inkludere varebiler i miljøzoner. Det skal fortsat være muligt at køre og drive forretning i København og på Frederiksberg, og derfor indføres reglerne trinvist fra 2020 frem til 2025. Derudover er det besluttet at stramme op på håndhævelsen af miljøzonereglerne ved at digitalisere ordningen og automatisere håndhævelsen. Der afsættes 3,5 mio. kr. i 2019, 9,5 mio. kr. i 2020 og 12 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til en ramme til opdatering og håndhævelse af regler mv.
- At regeringen går efter at gennemføre en grøn omstilling af rutebusserne i Danmark, herunder i hovedstaden. Det skal ske i tre trin: I 2020 skal nye busser være CO_2-neutrale, i 2025 må nye busser i byerne hverken udlede CO_2 eller luftforurening, og fra 2030 må ingen busser i byerne udlede luftforurening eller CO_2.
- At regeringen og Dansk Folkeparti er enige om midlertidigt at hæve skrotningspræmien for ældre dieselbiler. Der afsættes derfor en pulje til at øge skrotningspræmien for gamle dieselbiler i 2019 til 2020. Ejere af dieselbiler fra før 2006 vil således kunne få en præmie på i alt 5.000 kr. ved skrotning af deres bil.
- At regeringen har afsat 45 mio. kr. i 2019-2020 til en national skrotningsordning for gamle brændeovne. Samtidig har regeringen i klima- og luftudspillet foreslået en ordning, hvor der ved boligkøb skal ske en udskiftning af ældre brændeovne.
- At regeringen fra 2020 vil udrulle klimavenlig asfalt på alle strækninger af statsvejnettet, som står til at have ny belægning, hvis et igangværende pilotprojekt kan bekræfte de forventede effekter og holdbarheden af asfalten. Klimavenlig asfalt har mindre rullemodsatand og reducerer derfor både brændstofforbrug og støj.

39. Regeringen vil ændre Fingerplanen, således at der i højere grad gives mulighed for etablering af støjvolde i de grønne kiler langs motorvejene.

Aktiv, levende og grøn hovedstad

Klimasikring

Klimaforandringerne medfører nye udfordringer for hele landet, herunder hele hovedstadsområdet. Flere steder i hovedstaden er der således risiko for oversvømmelser i forbindelse med stormflod, bl.a. i Køge Bugt-området, ved Roskilde Fjord og i København, som er store sammenhængende og tæt bebyggede områder.

Højvandshændelser, der er sjældne i dag, forventes at forekomme hyppigere de næste 100 år, og kan forårsage ganske betydelige oversvømmelser.

Hvis hovedstaden ikke sikres tilstrækkeligt, kan en stormflod medføre store konsekvenser for både borgere, virksomheder samt forsyning og infrastruktur, ikke mindst i København. Dele af anlæggene hos HOFOR (fjernvarme), BIOFOS (renseanlæg) og metroen kan sættes ud af drift i længere perioder til meget stor gene for borgere og erhverv. Af en analyse fra Københavns Kommune, som COWI har lavet, fremgår det, at København vil opleve tab på mellem 7,3 og 11,8 mia. kr. over de næste 100 år, hvis byen ikke beskyttes mod stormfloder.

Det er op til den enkelte grundejer at foretage kystbeskyttelse, men kommunerne kan igangsætte fællesprojekter, beslutte en finansieringsmodel, gennemføre myndighedsprocessen og opkræve grundejerbidrag til finansiering af projektet.

Kommunerne i hovedstaden har allerede igennem en årrække arbejdet med kystbeskyttelse, men de efterspørger bistand og vejledning fra staten.

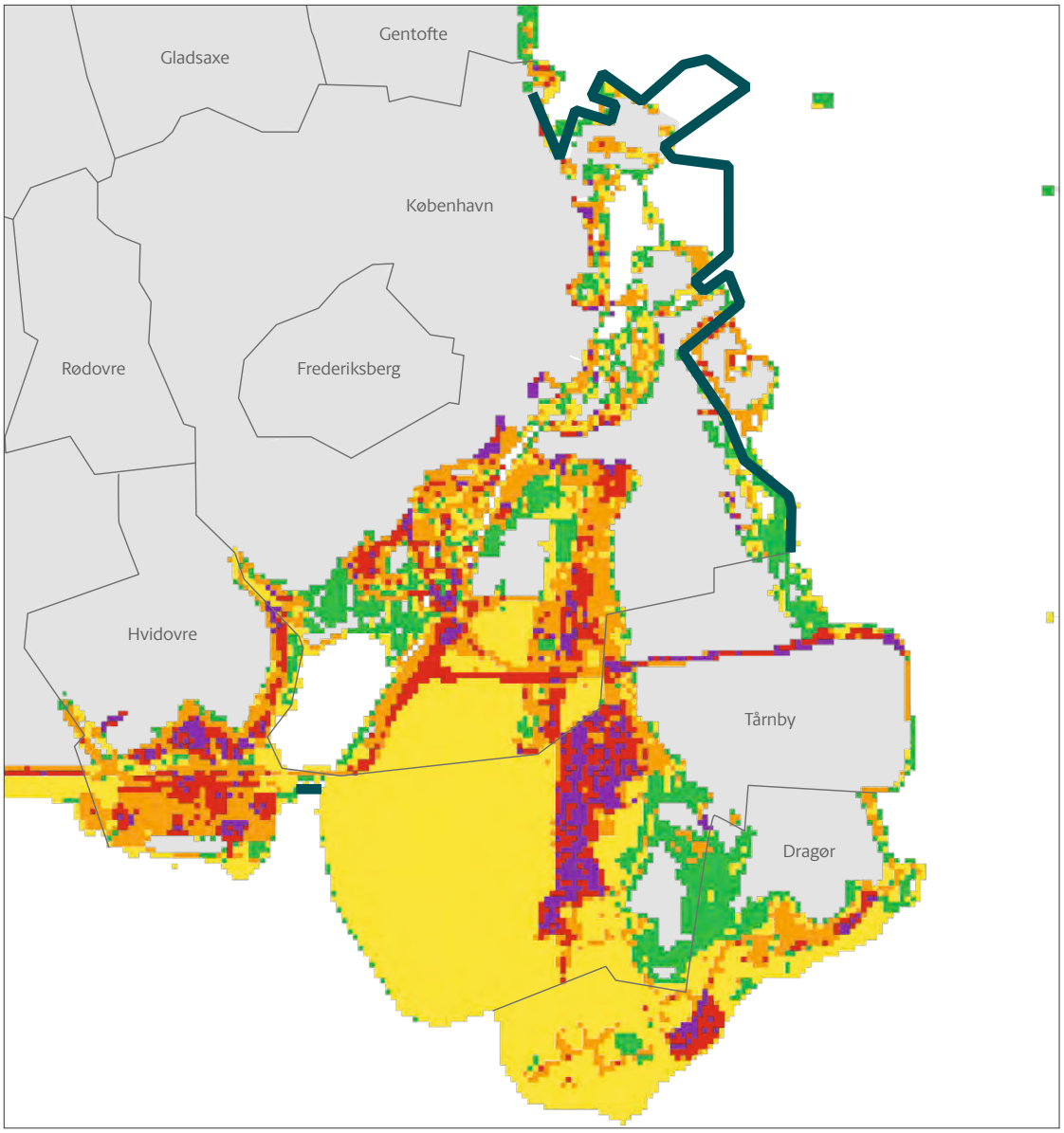
→ Eksperter fra kommuner og organisationer skal komme med løsninger på udfordringerne fra oversvømmelser og andre konsekvenser af klimaforandringerne.

→ Klimaforandringerne giver øget risiko for oversvømmelser.





Figur 12.
Oversvømmelsesrisiko i den centrale del af hovedstaden samt vision for kystbeskyttelse ved Københavns Kommune og Hvidovre Kommune.



REGERINGENS INITIATIVER

40. Regeringen vil som følge af principaftalen med Københavns Kommune anlægge Lynetteholmen i Københavns Havn, og dette vil bidrage til stormflodssikring af hovedstaden fra nord. Dermed bidrages der til at løfte en af de betydeligste udfordringer med at beskytte hovedstaden mod oversvømmelser.

41. Regeringen vil etablere et dialogforum for stormflodssikring bl.a. mellem relevante kommuner og staten, herunder repræsentanter for statslige grundejere, som repræsenterer store samfundsmæssige beskyttelsesinteresser (fx By & Havn, DSB, Københavns Lufthavn og Vejdirektoratet).

42. Regeringen vil nedsætte en arbejdsgruppe med eksperter og repræsentanter for relevante organisationer og kommuner, der inden udgangen af 2019 skal udarbejde en analyse af muligheder og udfordringer ved at bruge eksisterende og fremtidige grønne kiler til at øge hovedstadsområdets modstandsdygtighed over for øget nedbør, oversvømmelser fra havet og andre konsekvenser af klimaforandringer.

Aktiv, levende og grøn hovedstad

Natur og grønne områder

God tilgængelighed til grønne områder er i stigende grad et parameter i storbyområders indbyrdes konkurrence om at tiltrække borgere og skabe vækst. I et internationalt perspektiv har hovedstadsområdet en god tilgængelighed til grønne områder.

Fingerplanen har i særdeleshed været med til at bidrage til denne tilstræbte balance imellem urbane og grønne rekreative arealer igennem dens 70-årige virke. Fingerplanens grønne kiler sikrer hovedstadsområdets befolkning nem adgang til større sammenhængende grønne rekreative områder, og strækker sig helt ind i de tættest befolkede dele af storbyområdet. De grønne kiler skaber samtidig plads til natur og biodiversitet. Undersøgelser af betydningen af de grønne kiler viser således:

- At hovedstadsområdet i sammenligning med 10 europæiske storbyområder indtager en tredjeplads i tilgængelighed til grønne områder kun overgået af Stockholm og Helsinki.
- At de grønne områders nærhed til boliger har afgørende betydning for, om de bliver anvendt.
- At friluftsanvendelsen af de grønne områder generelt er stigende, og at en række nye anvendelser (mountainbiking, rulleskøjter, geocaching, overnatning i shelters, naturlegepladser etc.) er i særlig vækst.
- At nem og fri adgang til grønne områder i stigende grad er et parameter i storbyområders indbyrdes konkurrence om at tiltrække borgere og skabe vækst.

Der er i de seneste år taget en række initiativer med henblik på at fastholde hovedstadens førerposition som et grønt og attraktivt område. Regeringen har bl.a. igangsat genetableringen af Søborg Sø, som tidligere var Nordsjællands fjerdestørste sø, men som blev tørlagt i 1870'erne. Søen genetableres fra 2018 og vil have positive natur- og miljømæssige effekter blandt andet som fugleområde.

Tilsvarende er der i hovedstadsområdet, som en del af Naturpakken, udpeget yderligere 8.360 ha urørt skov og anden biodiversitetsskov, hvoraf et areal på godt 2.900 hektar i Gribskov er den største enkeltudpegning i Danmark. Samtidig udvides Natura 2000-områderne i Region Hovedstaden med ca. 7-8.000 hektar, ligesom kommunerne i hovedstadsområdet er pålagt at reducere antallet af overløb for at forbedre den økologiske tilstand i vandløb med henblik på at forbedre badevandskvaliteten i hovedstadsområdet.

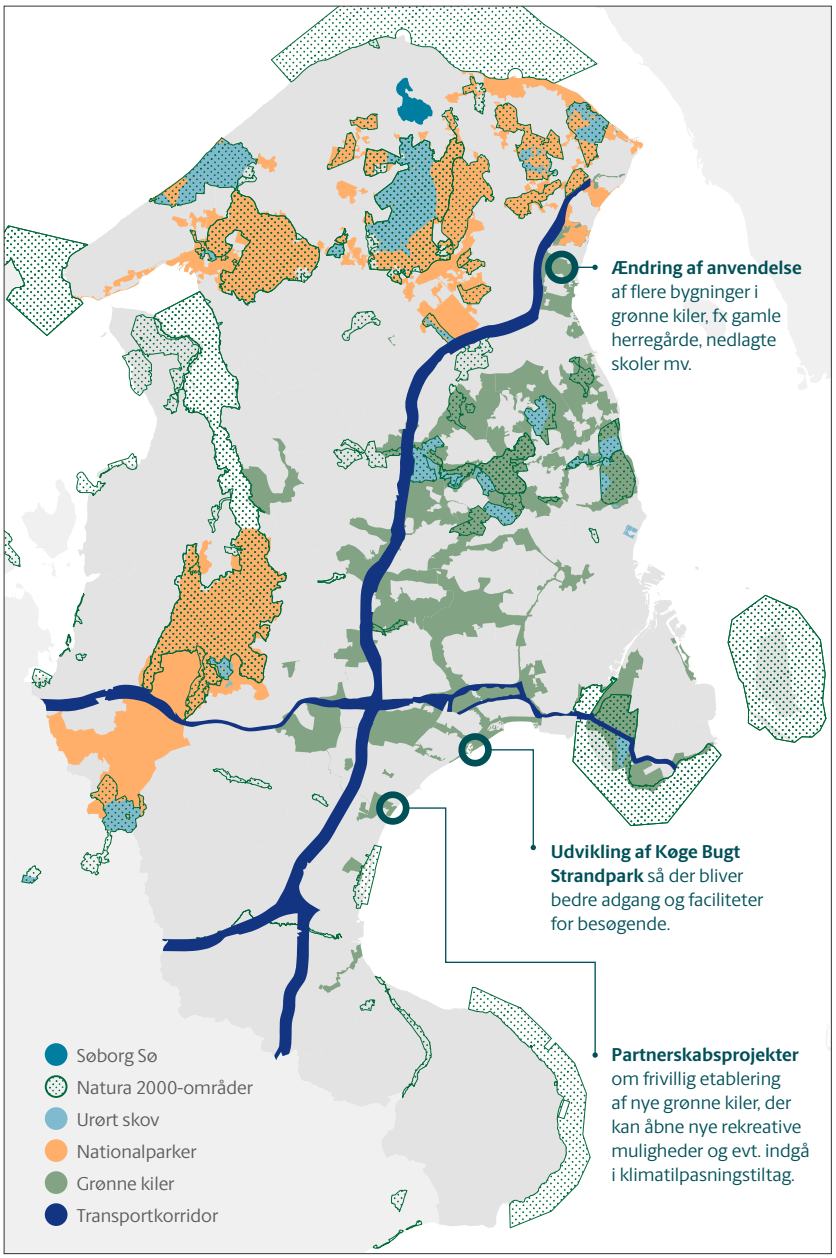




↓ Køge Bugt Strandpark har store, menneskeskabte naturområder, søer, enge, 8 km strande og 4 lystbådehavne. Strandparken ligger tæt på andre grønne arealer i Vestegnen, den nye Letbane, S-tog, veje og et regionalt stinet og har et stort opland.

Endvidere blev Nationalpark Kongernes Nordsjælland indviet i maj 2018 og er med sine ca. 26.500 hektar landets næststørste nationalpark. Dermed ligger to af Danmarks fem nationalparker i hovedstadsområdet.

Endelig har regeringen nedsat en jury, der i 2018 har foreslået 15 natursteder, som udgør Danmarks Naturkanon. Et af disse områder er Vestamager og Øresund, der skaber trivsel for vade- og vandfugle side om side med mennesker. Området er også et af Danmarks bedste sommerfuglesteder.



REGERINGENS INITIATIVER

43. Regeringen vil fastholde de grønne kiler og styrke kilernes rekreative værdi ved:

- At der åbnes mulighed for at bytte en række konkrete kilearealer med beskeden rekreativ værdi (fx arealer mellem jernbane og motorvej) til nye og mere attraktive kilearealer af samme omfang og kvalitet ud fra et 1:1-princip.
- At der igangsættes partnerskabsprojekter med kommuner og relevante organisationer om frivillig etablering af nye grønne kiler, der kan åbne nye rekreative muligheder og evt. indgå i klimatilpasningstiltag. Der vil i den forbindelse især være fokus på de dele af hovedstadsområdet, hvor der er udlagt færrest arealer til grøn kile.
- At der åbnes mulighed for at ændre anvendelsen af eksisterende større bygninger i grøn kile forudsat, at kilerne ikke påvirkes negativt. Det vil bl.a. muliggøre en fremtidssikring og bedre anvendelse af flere bygninger i grønne kiler, fx gamle herregårde, nedlagte skoler mv.

44. Regeringen vil i Fingerplanen give mulighed for udvikling af Køge Bugt Strandpark, så der bliver bedre adgang og faciliteter for besøgende, hvis det kan ske inden for øvrig lovgivning. Fx bliver der mulighed for at skjule infrastruktur, forhøje diger og klitter som led i kystsikringen, etablere spisesteder, legepladser og toiletter, og at etablere nye faciliteter for besøgende i Brøndby Havn, Vallensbæk Havn, Ishøj Havn og Greve Marina.

45. Regeringen vil udpege mere end 400 hektar nye grønne kiler i hovedstadsområdet. Grønne kiler er grønne arealer forbeholdt natur og friluftsliv. Arealerne udpeges parallelt med udvidelse af byudviklingsområder ved Herfølge, Køge, Solrød, Roskilde, Hillerød og Helsingør. Samtidig med udpegningen af de nye grønne kiler igangsætter regeringen et strategisk udviklingsprojekt om fremtidens grønne kiler, med fokus på udpegningen af yderligere grønne kiler og styrket brug af de eksisterende grønne kiler til friluftsformål mv.

Aktiv, levende og grøn hovedstad

Byliv, kultur og turisme

Bylivskvalitet har stigende betydning for storbyers evne til at tiltrække og fastholde investeringer, virksomheder, forskning, arbejdskraft, talenter og turister. I de senere år har hovedstaden placeret sig helt i toppen på internationale ranglister over trivsel ("liveability") og bylivskvalitet – og i 2019 er København udnævnt af Lonely Planet til verdens bedste storby at besøge.

Hovedstadens parker er sammen med de grønne områder, rekreative rum og uddannelsessteder med til at skabe attraktive byrum og liveability for borgere og turister. Frem mod 2030 vil der komme øget publikumspres på områderne som følge af tilvæksten i befolkning og turisme. Samtidig har hovedstaden som andre storbyer den udfordring, at der er væsentligt færre idrætsfaciliteter pr. borger end i resten af landet. Det er en udfordring, der øges i takt med befolkningstilvæksten. Den massive efterspørgsel efter boliger og det afledte øgede boligbyggeri indebærer desuden en risiko for, at særlige arkitektoniske kvaliteter og helheder i bybilledet og den særlige arkitektoniske kvalitet, som i dag tiltrækker mange borgere og turister, går tabt.

Et aktivt, attraktivt og grønt hovedstadsområde har også værdi for turisterne. Hovedstaden er et attraktivt besøgsmål for danske og internationale rejsende, og turismen skaber årligt ca. 49.000 jobs og 41 mia. kr. i omsætning i hovedstadsregionen. Der skal derfor arbejdes på, at hovedstaden fortsætter med at være en stærk og attraktiv destination med en tæt kobling mellem land og by, og som kan tiltrække turister fra både nær- og fjernmarkeder.



↓ Hovedstadens grønne områder gør byen attraktiv og skal udvikles i takt med vækst i befolkningstal og turisme.



↘ Nyholms historiske bygninger og monumenter bevares, mens der åbnes mulighed for opførelse af boliger på den sydlige del.



← Der udarbejdes en helhedsplan for bevaring af de historiske bygninger på Nyholms nordlige del.

REGERINGENS INITIATIVER

46. Regeringen vil i samarbejde med relevante parter styrke hovedstadsparkernes funktion som byens grønne åndehuller ved at udarbejde en samlet strategi for alle hovedstadens parker for at sikre optimal udnyttelse, sammenhæng og samspil med bevaringsforpligtelserne.

47. Regeringen vil sammen med en række aktører, herunder fx Lokale og Anlægsfonden, Idrættens Analyseinstitut, kommuner, idrætsorganisationer, eventuelle fonde mv., analysere behovet for nye idrætsfaciliteter frem mod 2030. Analysen skal hjælpe kommunerne med at planlægge og prioritere idrætsfaciliteter ud fra fremtidige behov i forbindelse med byudvikling.

48. Regeringen vil etablere et samarbejde med kommunerne i hovedstaden om at udvikle stærke by- og kulturmiljøer og en fælles tilgang til arkitektur i hovedstadskommunerne. Der skal lægges vægt på at skabe sammenhæng mellem hensyn til bl.a. turisme, udvikling og lokal identitet med udgangspunkt i historiske kvaliteter.

49. Regeringen vil på baggrund af den politiske aftale om forsvarsområdet 2018 – 2023 udarbejde en helhedsplan for den nordlige del af Nyholm, der bevares i Forsvarsministeriets regi, herunder de historiske bygninger og monumenter på Nyholm.

50. Regeringen vil indgå i et fortsat partnerskab med Realdania og kulturelle institutioner i området ved Slotsholmen om fælles skiltning, større sammenhæng, fælles markedsføring og events med henblik på at skabe et levende og aktivt byrum i hjertet af hovedstaden til glæde for borgerne og for at stå stærkere i kampen om tiltrækning af den stigende storbyturisme.

51. Regeringen vil understøtte den fortsatte udvikling af hovedstaden som en international attraktiv storbydestination med et turismeprodukt af høj kvalitet og en tæt kobling til nærliggende geografiers kyst- og naturoplevelser. Regeringen viderefører derfor finansieringen af hovedstadens destinationsselskab Wonderful Copenhagen på finansloven for 2019.

52. Regeringen ønsker at tiltrække store internationale sportsbegivenheder til Danmark og vil fortsat arbejde for, at København bliver vært for en åbningsetape af Tour de France.



Fingerplan 2019 – nye udviklings-muligheder i hele hovedstadsområdet

Fingerplanen har siden 1947 dannet rammen om den fysiske planlægning og byudviklingen i hovedstadsområdet, dvs. kommunerne i Region Hovedstaden (bortset fra Bornholms Regionskommune) samt Stevns, Køge, Solrød, Greve, Lejre og Roskilde kommuner i Region Sjælland. Fingerplanen fastlægger særlige regler for hovedstadskommunernes planlægning. Tilsvarende gælder ikke i resten af landet, hvor kommunerne således har større frihed i planlægningen. Dette skyldes de særlige forhold, der gør sig gældende i hovedstaden. Fingerplanen er løbende blevet revideret, men har gennem tiden bevaret hovedprincipperne om at koncentrere byudvikling omkring S-tognettet i håndflade og byfingrene for at sikre borgerne let adgang til kollektiv trafik og undgå trængsel mv.

Planen har navn efter den fysiske afgrænsning, der ligner en hånd – med det indre storbyområde i håndfladen og det ydre storbyområde i fem byfingre med fingerspidser i Helsingør, Hillerød, Frederikssund, Roskilde og Køge, som samlet udgør fingerbyen.

Sammen med planloven er Fingerplanen det overordnede grundlag for den kommunale planlægning i hovedstadsområdet. I planens afgrænsede område, fingerbyen, kan man planlægge for en koncentration af boliger, virksomheder, offentlige institutioner mv. I de tyndere befolkede områder uden for fingerbyen må kommunerne kun planlægge for byvækst af begrænset omfang og i tilknytning til de større bysamfund.

Fingerplanen udpeger herudover bl.a.:

- Grønne kiler, dvs. grønne områder til natur og friluftsliv mv.
- Transportkorridorer dvs. arealer som friholdes til fremtidig transportinfrastruktur og energiforsyningsanlæg.
- Områder til miljøbelastende virksomheder samt transport- og logistikerhverv.
- Støjkonsekvens- og restriktionsområder omkring lufthavnene i Kastrup og Roskilde.

Fingerplanen og fingerbystrukturen har i over 70 år medvirket til at sikre mange af de kvaliteter, der gør hovedstadsområdet til et særligt storbyområde: Nem og hurtig adgang til attraktive grønne områder, en koncentration af boliger og arbejdspladser omkring en velfungerende infrastruktur og bysamfund, plads til forskellige typer virksomheder, udviklingsmuligheder for de strategisk vigtige lufthavne osv. Det er derfor ikke uden grund, at Fingerplanen i international sammenhæng ofte fremhæves som et godt eksempel på god, langsigtet planlægning.

← En grøn og attraktiv hovedstad med plads til alle.



↑ Attraktive boliger tæt på infrastruktur og velfungerende bysamfund.

I et hovedstadsområde i hastig forandring oplever mange kommuner imidlertid, at der er behov for en løbende videreudvikling af Fingerplanen. Regeringen har derfor igangsat en revision af Fingerplanen.

I forbindelse med revisionen har regeringen inviteret de 34 kommuner i hovedstadsområdet til at indsende forslag. Der er kommet 150 forslag. De mange forslag er udtryk for et stort fælles engagement i opgaven med at videreudvikle Fingerplanen og skabe en overordnet ramme, der både sikrer den nødvendige sammenhæng på tværs af hovedstadsområdet og sikrer råderum og fleksibilitet i kommunernes planlægning.

Samtidig med offentliggørelsen af Danmarks hovedstad sender regeringen et forslag til en revideret Fingerplan i offentlig høring. Med forslaget lægger regeringen op til, at 80 af de 150 forslag imødekommes helt eller delvist, hvilket åbner for en bred vifte af nye udviklingsmuligheder i hele hovedstadsområdet.

Grønne områder – attraktive grønne kiler
Med Fingerplan 2019 udvides Fingerplanens grønne kiler med over 400 ha.; kilearealer med beskeden rekreativ værdi byttes ud med nye og mere attraktive kilearealer; brugen af kilerne til håndtering af stigende havvand og nedbør som følge af klimaforandringer styrkes; og mulighederne for at udnytte og udvikle eksisterende ejendomme i grønne kiler forbedres.

Grønne områder – udvikling af Køge Bugt Strandpark
Med Fingerplan 2019 gives øgede planmæssige muligheder for at udvikle Køge Bugt Strandpark til et rekreativt strandområde af regional betydning.

Modernisering af regler om stationsnær lokalisering
Med Fingerplan 2019 fastholdes de centrale elementer af Fingerplanens regler om stationsnær placering af større byggeri med mange brugere, om end der foretages enkelte lempelser. Lempelserne vil give mere frihed til at planlægge for større erhvervsbyggeri med mange brugere i de fem købstæder Helsingør, Hillerød, Frederikssund, Roskilde og Køge samt i Høje-Taastrup. Endvidere udpeges der tre nye særlige lokaliseringsområder i Vallensbæk, Nærum og Kvistgård, hvor der ligeledes gives mulighed for større erhvervsbyggeri med mange daglige brugere. Derudover gives der på forsøgsbasis mulighed for større erhvervsbyggeri med mange daglige brugere i tilknytning til udvalgte standsningssteder på op til tre hurtigbuslinjer i eget tracé (BRT). Endelig åbnes muligheder for større byggeri til offentlige institutioner med en stærk lokal forankring (fx rådhuse) udenfor stationsnære områder.

Nye udviklingsmuligheder for boliger og erhverv
Med Fingerplanen udvides og forlænges Køge Bugt-byfingeren; der foretages mindre udvidelser af byfingrene i den sydlige og nordvestlige del af Roskilde, ved Solrød, i den sydvestlige del af Hillerød og i den vestlige del af Helsingør; støjkonsekvenszonen omkring lufthavnen i Roskilde ændres på baggrund af opdaterede støjberegninger. Den ændrede afgrænsning forventes at øge mulighederne for at udlægge nye arealer til bl.a. boliger i kommuner med arealer i støjzonen, herunder især Roskilde og Greve kommuner.

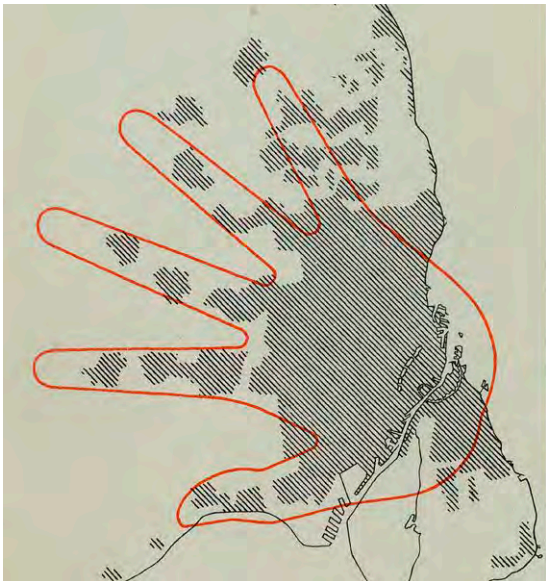
Undersøgelse af arealreservationer i transportkorridorer
Der gennemføres en planlægningsundersøgelse af Ring 5-transportkorridoren (nord-syd-gående korridor) og et servicetjek af anvendelsesbestemmelserne i både Ring 5-transportkorridoren og i den øst-vestgående transportkorridor.

Yderligere arealreservationer til særlige virksomhedstyper
Med Fingerplan 2019 udpeges tre nye områder reserveret til transport- og logistikerhverv i Nivå, Vassingerød og Greve. Det skal bidrage til at sikre tilstrækkeligt med motorvejsnære arealer til et strategisk vigtigt erhverv.

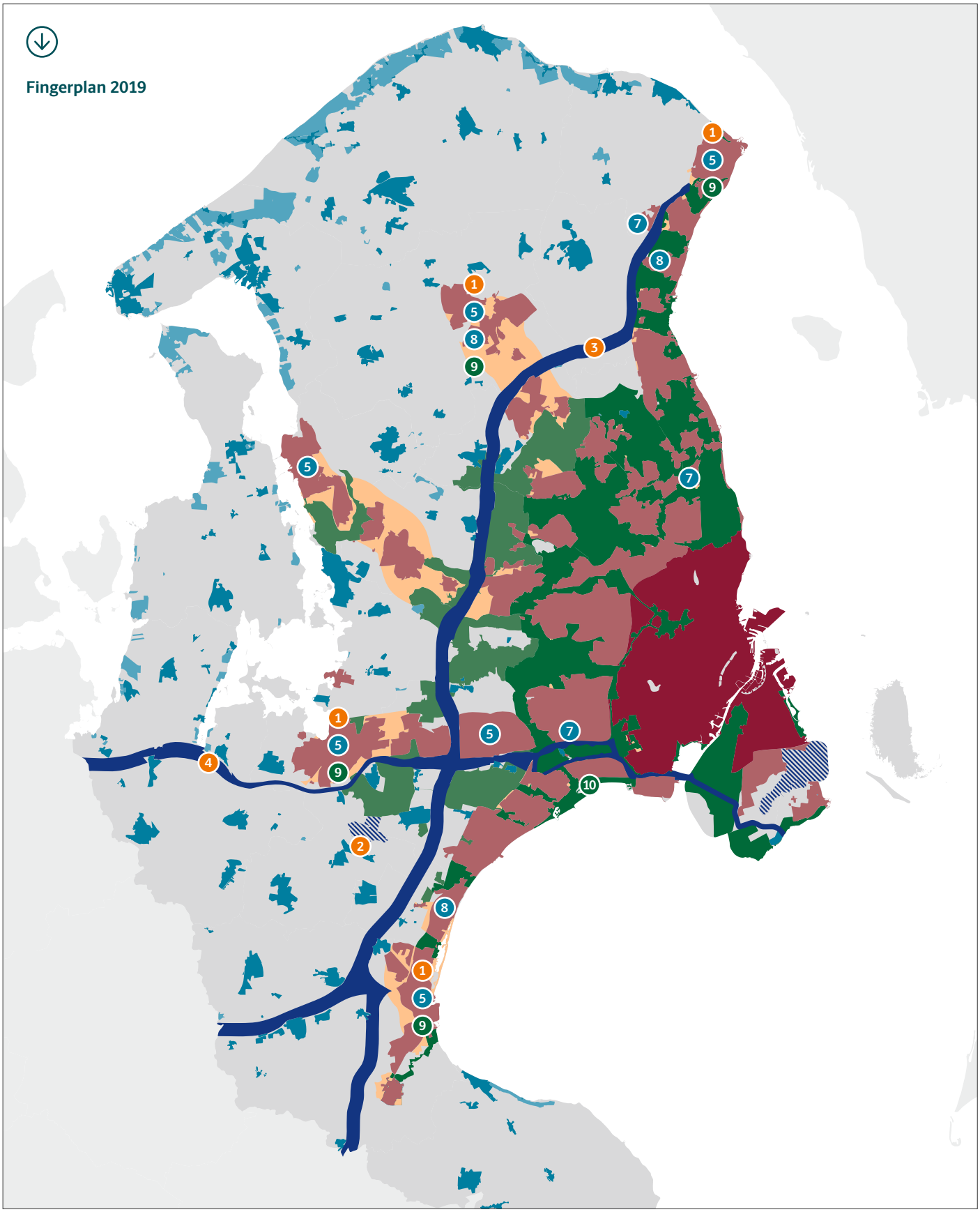
> **Sammen med planloven er Fingerplanen det overordnede grundlag for den kommunale planlægning i hovedstadsområdet.**

REGERINGENS INITIATIVER

Regeringen vil med Fingerplan 2019 imødekomme 80 af kommunernes ønsker helt eller delvist, og dermed åbne for en bred vifte af nye udviklingsmuligheder i hele hovedstadsområdet.



→ Kort der viser Fingerplanen fra 1947.



Det indre storbyområde
- Håndfladen

Det ydre storbyområde
- Byfingrene
- Landområde

De grønne kiler
- Indre kiler og kystkiler
- Ydre kiler

Andet
- Transportkorridor
- Lufthavne

Det øvrige hovedstadsområde
- Byområde
- Sommerhusområde

NYE MULIGHEDER FOR BYUDVIKLING



1 Nye byudviklings-muligheder i fingerbyen

Udvidelser af byfingre ved Køge (Herfølge og Hastrup Ø), Solrød, Roskilde, Hillerød og Helsingør.



2 Nye byudviklings-muligheder omkring Roskilde Lufthavn

Ændring af støjzone omkring Roskilde Lufthavn skaber nye byudviklingsmuligheder for især boliger.



3 Nord-syd transportkorridor

Planlægningsundersøgelse af Ring 5 vedr. anlæg af motorvej i den sydlige del og indskrænkninger af korridoren i den nordlig del. Desuden servicetjek af regler for byggeri i Ring 5 og i den øst-vestgående transportkorridor.



4 Byudvikling uden for byfingrene

Rammer for boligudvikling i det øvrige hovedstadsområde, dvs. området udenfor fingerbyen, gøres mere præcise og fleksible.

ATTRAKTIVE ERHVERVSOMRÅDER MED LET ADGANG TIL OFFENTLIG TRANSPORT



5 Et hovedstadsområde med flere stærke centre

Udvidede muligheder for at planlægge for større erhvervsbyggeri med mange brugere i de fem købstæder Helsingør, Hillerød, Frederikssund, Roskilde og Køge samt i Høje-Taastrup – fx kontorbyggeri.



6 Frihed til placering af offentlige institutioner

Offentlige institutioner med stærk, lokal forankring kan placeres frit – fx rådhus i Hørsholm.



7 Nye byggemuligheder

Tre særlige lokaliserings-områder i Vallensbæk, Nærum og Kvistgård med udvidede muligheder for at planlægge for større erhvervsbyggeri med mange brugere – fx kontorbyggeri.



8 Plads til transport og logistik

Tre nye områder til transport- og logistikerhverv i Nivå, Vassingerød og Greve.

GRØNNE OG LEVENDE OMRÅDER



9 Mere grønt

Over 400 ha. nye grønne kiler og strategisk udviklingsprojekt om fremtidens grønne kiler.



10 Flere rekreative muligheder

Øgede muligheder for at videreudvikle Køge Bugt Strandpark til rekreativt strand- og naturområde af regional betydning.



11 Klimatilpasning

Strategisk udviklingsprojekt om grønne kiler til håndtering af stigende havvand og nedbør.



12 Fra forfald til udvikling

Bedre udnyttelse af eksisterende bygninger i grøn kile.


AIR FRANCE
A19
A20

2018/19:13

Januar 2019

Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf. +45 7226 8400
E-mail: em@em.dk

ISBN digital: 978-87-93823-03-7 (pdf version)
ISBN tryk: 978-87-93823-02-0 (trykt version)

Fotos:
Scanpix, side 4, 24, 30, 34, 41 (billede 3,4,5,6,7,8,11)
European Spallation Source i Lund, side 16
Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering,
Bradbænken (1439 København K) 29.05.17, side 35
Strandparken, side 32, 41 (billede 10)
COBE for Høje-Taastrup Kommune, side 38

Design: e-Types
Tryk: Rosendahls

Publikationen kan hentes på
www.em.dk

Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf. +45 7226 8400

Dokument Navn:	**Kirkevej 17. Forbud efter planlovens § 14 mod etablering af bolig nr. 3 i et to-familiehus.pdf**
Dokument Titel:	**Kirkevej 17. Forbud efter planlovens § 14 mod etablering af bolig nr. 3 i et to-familiehus**
Dokument ID:	**2743479**
Placering:	**Emnesager/Kommunalbestyrelsen - Kirkevej 17 Jeanne Toxværd (Ø)/Dokumenter**
Dagsordens titel	**Kirkevej 17. Forbud efter planlovens § 14 mod etablering af bolig nr. 3 i et to-familiehus**
Dagsordenspunkt nr	**15**
Appendix nr	**1**
Relaterede Dokumenter:	**1**

Dette dokument blev genereret af 

GENTOFTE KOMMUNE

Dagsordenpunkt

Kirkevej 17. Forbud efter planlovens § 14 mod etablering af bolig nr. 3 i et to-familiehus

Sags-ID: EMN-2019-00473

Resumé

Gentofte Kommune har modtaget ansøgning om at opdele en ejerlejlighed på Kirkevej 17 i to lejligheder, således at der i alt vil blive tre lejligheder på ejendommen.

Der skal tages stilling til, om der skal nedlægges et forbud efter planlovens § 14 mod, at der etableres en lejlighed nr. 3, med henblik på at der udarbejdes en lokalplan, der fastlægger ejendommen til villabebyggelse med maksimalt 2 boliger.

Baggrund

Gentofte Kommune har modtaget ansøgning om at opdele en ejerlejlighed på Kirkevej 17 i to lejligheder, således at der i alt vil blive 3 lejligheder på ejendommen.

Ejendommen Kirkevej 17 er godkendt og indrettet som et to-familiehus. Grundarealet er 1.615 m^2 (heraf vej 65 m^2).

Ejendommen ligger i kommuneplanen i rammeområdet 3.B46 for Kirkevej og Løvspringsvej. Den generelle anvendelsesbestemmelse for området er boligområde med en specifik anvendelse til villaområde, i form af enfamiliehuse, dobbelthuse eller tofamiliehuse.

Ejendommen er ikke omfattet af en lokalplan med bestemmelser om anvendelse eller omfanget/type af bolig. Det ansøgte kan kun hindres ved udarbejdelse af en lokalplan, der fastlægger et maksimalt tilladt boligantal på ejendommen.

I kommunens villaområder er det typisk fastlagt i lokalplaner, at der på ejendomme af den her angivne størrelse maksimalt kan etableres to boliger. De i ansøgningen angivne bebyggelser med mere end to boliger er alle opført mange år før det i planlægningen blev fastlagt, at der i villaområder maksimalt kan etableres to boliger.

Gentofte Kommune har over for ansøger varslet forbud efter planlovens § 14 mod opdeling af lejligheden. Der er ikke modtaget bemærkninger til det varslede forbud.

Der skal tages stilling til nedlæggelse af forbuddet med henblik på, at der udarbejdes en lokalplan, der fastlægger, at der maksimalt kan etableres to lejligheder på ejendommen.

Indstilling

Plan og Byg indstiller

Til Økonomiudvalget

GENTOFTE KOMMUNE

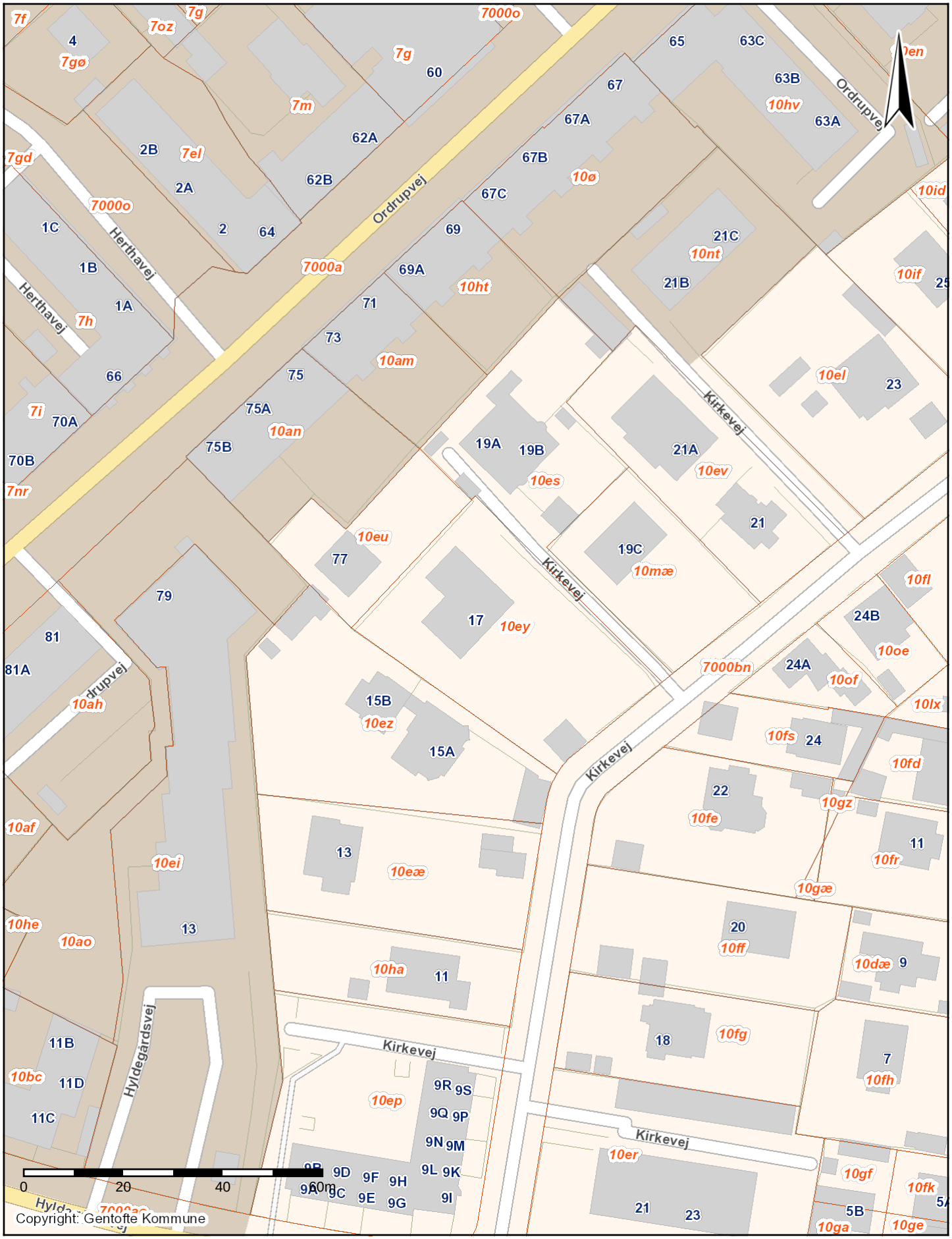
At der nedlægges forbud efter planlovens § 14 mod, at der indrettes lejlighed nr. 3.

Beslutninger
Udvalg: Økonomiudvalget **Dato:** 18-02-2019

Økonomiudvalget den 18. februar 2019

Vedtaget.

Beslutninger udfyldes automatisk af systemet



Kirkevej 17

GENTOFTE KOMMUNE

Dato: 25-01-2019	Mål: 1:1000	Initialer:

Landinspektørfirma A/S
Herredsvejen 14
Postbox 19
3400 Hillerød

Tlf. 4825 1100
Fax. 4825 1012
www.tvilum.dk
tvilum@tvilum.dk

CVR. nr. 27930395

2770 Kastrup
Tømmerup Stationsvej 10
Tlf. 3246 6100

Ansøgning om opdeling af beboelseslejlighed

J.nr. 15313

Ejendom: *Ejerlejlighed nr. 2 af matr.nr. 10ey Ordrup*
Adresse: *Kirkevej 17, 1. sal, 2920 Charlottenlund*

På vegne af ejeren af ejerlejlighed nr. 2 af matr.nr. 10ey Ordrup, beliggende Kirkevej 17, 1. sal, 2920 Charlottenlund, ansøger Tvilum Landinspektørfirma A/S herved om, at beboelseslejligheden opdeles i 2 selvstændige beboelseslejligheder.



Ejendommen er ikke omfattet af lokalplan, men beliggende i kommuneplanens rammeområde 3.B46, et boligområde til specifik anvendelse som villaer.

Rammebestemmelserne for området fastsætter blandt andet,

- at nyindretning af selvstændige boliger i eksisterende, udnyttelige tagetager kan tillades, såfremt krav til friarealer (ophold og parkering) kan opfyldes.
- at der inden for den enkelte ejendom udlægges mindst 1½ parkeringsplads, pr. bolig.
- at der inden for den enkelte ejendom, udlægges opholdsareal svarende til mindst 80 pct. af boligetagearealet.

Rammeområde 3. B46 er et atypisk villakvarter, idet beliggenheden op til det tæt bebyggede centerstrøg langs Ordrupvej, med 5 etagers forretnings- og beboelsesejendomme, i et vist omfang har påvirket villaområdet, så det er præget af adskilligt flere tæt bebyggede og mere intensivt anvendte ejendomme, end i et typisk villakvarter.
Der kan nævnes følgende eksempler fra rammeområdet:
Kirkevej 21 og 21A (én ejendom): 3 + 6 boliger.
Kirkevej 32: 9 boliger.
Løvspringsvej 20A: 2 + 1 bolig.
Hyldegårdsvej 11 + 11A (én ejendom): 2 + 3 boliger
Hyldegårds Tværvej 15A: 8 boliger.
Hyldegårds Tværvej 13: 4 boliger + 4 erhvervsenheder.

Ejendommens grundareal udgør jf. Matriklens oplysninger 1.615 m², heraf vej 65 m².

På ejendommen er der opført 2 bygninger:

Bygning 1, beboelsesbygning (bemærk fejlregistreringer i BBR):
Opført: 1894
Samlet bygningsareal: 527 m²
Areal til bebyggelse: 190 m²

Bygning 2, garage, jf. oplysninger i BBR:
Opført: 2015
Samlet bygningsareal: 35 m²
Areal til bebyggelse: 35 m²

Friareal: 1.615 m² - 65 m² (vej) - 190 m² (bebygget areal) - 35 m² (garage) = 1.325 m², svarende til 82 pct.

Ejendommen er opdelt i 2 beboelses ejerlejligheder ved anmeldelse og fortegnelse over ejerlejligheder, noteret i tingbogen d. 08.07.2014. De enkelte lejligheder har følgende beliggenhed, størrelse og andel i ejendommen:

Før videreopdeling:

Nr.	Adresse	Anvendelse	Etage	BBR-areal m²	Tinglyst areal m²	Fordelingstal
1	Kirkevej 17, st.	Beboelse Kælderrum	Stuen Kælder	 179	179 148 327	 50/100
2	Kirkevej 17, 1.	Beboelse Beboelse Beboelse Kælderrum	Stuen 1. sal 2. sal Kælder	 348	11 185 152 22 370	 50/100
SUM				**527**	**697**	**100/100**

Ejerlejlighed nr. 1 og 2 har tinglyst eksklusivbrugsret til have- og parkeringsarealer som vist på vedlagte E-rids, dateret d. 21.08.2014.

Ejerlejlighed nr. 1 har vejadgang til Kirkevej, litra ”bn” Ordrup, via privat fællesvej der fører over ejendommene matr.nr. 10ey, 10eu og 10es Ordrup. Ejerlejlighed nr. 2 har direkte overkørsel til Kirkevej, litra ”bn” Ordrup, fra de 2 carporte der er opført ud mod Kirkevej.

Ved Gentofte Kommunes skrivelse af 16.03.2017, er der givet tilladelse til indretning af 2 køkkener i ejerlejlighed nr. 2. De 2 køkkener er beliggende på henholdsvis 1. og 2.sal. På begge etager er der indrettet badeværelse og hver etage har selvstændig indgang fra fælles trapperum, der fører fra stueetagen og op til 2. sal.

Ejerlejlighed nr. 2 ønskes videreopdelt i 2 ejerlejligheder, hvorved 2. sal udskilles som en selvstændig beboelses lejlighed. De enkelte lejligheder vil herefter have følgende beliggenhed, størrelse og andel i ejendommen:

Efter videreopdeling:

Nr.	Adresse	Anvendelse	Etage	BBR-areal m²	Tinglyst areal m²	Fordelingstal
1	Kirkevej 17, st.	Beboelse Kælderrum	Stuen Kælder	 179	179 148 327	50/100
2	Kirkevej 17, 1.	Beboelse Kælderrum	1. sal Kælder	 190	174 11 185	30/100
3	Kirkevej 17, 2.	Beboelse Kælderrum	2. sal Kælder	 150	134 10 144	20/100
SUM				**519**	**697**	**100/100**

Videreopdelingen af ejerlejlighed nr. 2 medfører ikke:

- behov for ombygning af eksisterende lejligheder.
- øget trafik ad den private fællesvej, da både ejerlejlighed 2 og 3 vil have adgang til Kirkevejen fra eksisterende overkørsel.

Der vil blive udlagt parkeringspladser, svarende til 1½ parkeringsplads pr. bolig på ejendommen.

Såfremt I har behov for yderligere oplysninger til sagens behandling, hører jeg gerne herom.

Kastrup, d 10.7.2018

Søren Asbjørn Madsen
Landinspektør

E-mail: sam@tvilum.dk